

Wymagania edukacyjne z języka polskiego na poszczególne oceny NOWE Słowa na start!,

klasa 4,

edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Lidii Banczerz, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku NOWE Słowa na start! w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Rodzinne spotkania	wymienia kolory znajdujące się na obrazie	prezentuje postacie przedstawione na obrazie	określa dominujące na obrazie kolory	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji	określa nastrój obrazu i uzasadnia swoją wypowiedź

	wymienia postaci występujące na obrazie	określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	przedstawionej na obrazie proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	- opowiada o sposobach spędzania wolnego czasu ze swoją rodziną - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających zacieśnianiu więzi rodzinnych
3. Witam w moim domu	- czyta wiersz głośno - wymienia bohaterów wiersza - nazywa wers i strofę - odtwarza wiersz z pamięci	- czyta wiersz głośno, wyraźnie - przedstawia bohaterów utworu - wskazuje w tekście wiersza wers i strofę - wygłasza wiersz z pamięci	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza - określa dwie cechy gospodarza i dwie cechy gościa - opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - określa cechy gospodarza i cechy gościa - opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu	- prezentuje informacje o autorze wiersza - określa zasady gościnności - przedstawia w nietypowy sposób swój dom, domowników i ulubione przedmioty

			• wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	
4. Co wiesz o swojej rodzinie?	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • podejmuje próbę sporządzenia notatki w formie schematu	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • sporządza niepełną notatkę o bohaterze utworu w formie schematu	• czyta głośno, wyrażnie oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterze utworu w formie schematu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterach utworu w formie schematów • wyjaśnia, jak rozumie ostatnie wersy utworu	• prezentuje informacje o autorze • wyjaśnia pojęcie drzewa genealogicznego • prezentuje informacje o swojej rodzinie w formie drzewa genealogicznego

5. Jak napisać życzenia lub pozdrowienia?	• poprawnie zapisuje miejscowość i datę • podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień	• poprawnie zapisuje adres • redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru	• stosuje zwroty do adresata • redaguje życzenia lub pozdrowienia	• redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata • wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową • stosuje emotikony	• redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją
6., 7. Co wiemy o głoskach, literach i sylabach?	• wymienia litery w kolejności alfabetycznej • dzieli wyrazy na sylaby	• porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej • poprawnie dzieli wyrazy na sylaby • odróżnia głoski i litery	• określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach • poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii • odróżnia samogłoski i spółgłoski	• bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski • korzysta ze słownika ortograficznego	• sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • korzysta z katalogu bibliotecznego
8. Jak korzystać ze słownika?	• wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym	• odczytuje definicje wyrazów w słowniku języka polskiego	• odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe	• korzysta ze słownika ortograficznego i	• samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego i

			• korzysta ze słownika ortograficznego • podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego	słownika języka polskiego • podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników	słownika języka polskiego • korzysta z internetowych wersji słowników
9. Jak się porozumiewamy?	• wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu • odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole	• odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe • odczytuje znaki graficzne i symbole	• odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki	• przekazuje określone informacje odpowiednimi gestami i mimiką	• projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje • przekazuje i odczytuje podstawowe słowa w języku migowym
10. Co wiemy o zdaniach oznajmujących, pytających i rozkazujących?	• buduje zdania • rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	• buduje poprawnie proste zdania • buduje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące	• buduje poprawnie zdania • przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające	• przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę	• stosuje różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu

11. Znaki na końcu zdania	• wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik • stosuje kropkę na końcu zdania	• stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik	• poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik	• określa różnicę w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego: kropki, wykrzyknika, pytajnika	• redaguje krótki dialog złożony z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne
12. List Karolka	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyrażnie oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera • przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu	• samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania • przedstawia pomysły na ciekawe spędzanie wolnego czasu

13–14. Od akapitu do tekstu. Jak napisać list?	• poprawnie zapisuje miejscowość i datę • wymienia elementy listu • podejmuje próbę napisania listu	• stosuje zwrot do adresata • redaguje list według wzoru	• stosuje zwroty do adresata • stosuje zwroty grzecznościowe • redaguje list do kolegi	• stosuje różne zwroty do adresata • dzieli tekst na akapity • redaguje list do określonego adresata na podany temat	• samodzielnie, zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący list
15–16. Jaką funkcję pełni rzeczownik i przez co się odmienia?	• wskazuje rzeczowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika	• określa rodzaj rzeczownika • odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki	• stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach	• określa przypadek i liczbę danego rzeczownika	• rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności, np. pomarańcza, kontrola, kafelek • poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności, a w przypadku wątpliwości korzysta ze słownika

17. Dlaczego pani Stowikowa płakała?	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • dzieli wiersz na wersy, strofy, • wskazuje rymy, epitety • odtwarza wiersz z pamięci	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, rym • wygłasza z pamięci wiersz	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wypisuje z wiersza przykłady rymów • określa 2–3 cechy bohaterów wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterów wiersza • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu • proponuje własne epitety • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	• prezentuje informacje o autorze wiersza • przedstawia własne propozycje nazw oryginalnych dań

18. Dorośli i dzieci	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera • wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa rytuał	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa narratora • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera • przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu	• prezentuje informacje o autorze utworu • sporządza notatkę o szkolnych albo rodzinnych rytuałach i wyjaśnia, czemu one służą
19. „Wszystko jest poezją, każdy jest poetą”	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • rozpoznaje wersy, strofy, epitety	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterki utworu	• tworzy poetyckie określenia dla zjawisk przyrody przedstawionych na zdjęciach

		• wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet	• przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohaterki utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety	• opowiada w ciekawy sposób o bohaterce wiersza • określa nastrój utworu	
20. Kto się czubi, ten się lubi	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterki	• opowiada w ciekawy sposób o swoich relacjach z rodzeństwem lub przyjaciółmi • układa własne anagramy

			wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa anagram	przedstawia swoją opinię o bohaterce i jej zachowaniu	
21–23. Pisownia wyrazów z ó i u	- wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u - poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -ów, -ówka, -ówna	- stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u - tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym	- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec - korzysta ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym	- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego - poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)
24–25. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 1.					
26. Wspólne zabawy	wymienia kolory znajdujące się na obrazie	prezentuje postacie	określa kolory dominujące na obrazie	opisuje pierwszy i drugi plan obrazu	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz

	wymienia postacie występujące na obrazie	przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określa źródło światła - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie - proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	uzasadnia swoją wypowiedź - opowiada o innych sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
27. Na skrzydłach marzeń	- czyta wiersz głośno - określa bohatera wiersza - wyjaśnia, czym jest wers i epitet - wyjaśnia, czym jest ożywienie	- czyta wiersz głośno, wyraźnie - przedstawia bohatera utworu - wskazuje w tekście wiersza wers i epitet - rozpoznaje w tekście ożywienie	- czyta wiersz, podkreślając głośnie ważne słowa - określa temat wiersza - przedstawia osobę mówiącą w wierszu - określa kilka cech bohatera utworu	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - określa cechy bohatera utworu - opowiada w ciekawy sposób o bohaterze wiersza i jego marzeniach	- prezentuje informacje o autorce wiersza - wymyśla własne przykłady ożywienia - przedstawia propozycje realizacji marzeń w szkole

			• opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterze utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie	• określa nastrój utworu • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję	
28. Pierwszy dzień w nowej szkole	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyrażnie oraz cicho • określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki • przedstawia sytuację, w której	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterki • wyraża swoją opinię o bohaterce, jej sytuacji w nowej szkole i uczuciach, jakich doświadczyła	• przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innego kraju

			znalazła się bohaterka • przedstawia szkołę szwedzką	• porównuje szkoły polską i szwedzką	
29–30. Jaką funkcję pełni przymiotnik i przez co się odmienia?	• wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika	• odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki • wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami	• stosuje przymiotniki w odpowiednich formach • odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	• określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika • określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej	• w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika • opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników
31. Wspólna praca w grupie	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • określa narratora	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• prezentuje własne zdanie na temat pracy w grupie • pracując w grupie, ustala zasady, które powinny obowiązywać podczas wspólnego wykonywania zadań

		• podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach	• określa 2–3 cechy bohaterów	• określa cechy bohaterów • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi	
32. Czym dla mnie jest książka?	• czyta wiersz głośno • określa bohatera wiersza • wie, czym jest wers, strofa • podaje tytuł i autora swojej ulubionej książki	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera utworu • wskazuje w tekście wiersza wers i epitet • wskazuje wers, który mówi o korzyściach płynących z czytania książek	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje wersy, które mówią o korzyściach płynących z czytania książek	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa temat wiersza • przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję • wyjaśnia sformułowania	• wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelnich • pisze do gazetki szkolnej informacje o książce, którą warto przeczytać

		• przedstawia w 2–3 zdaniach swoją ulubioną książkę	• wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie • prezentuje swoją ulubioną książkę	książka – przyjaciółka, książka czeka • prezentuje swoje ulubione książki	
33. Ludzie książki	• wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku	• opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki	• określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek • opowiada w kilku zdaniach, jak powstaje książka	• opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka • opisuje budowę książki, postępując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki itp.)	• samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki
34–35. Pisownia wielką literą – imiona, nazwiska, tytuły	• wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	• stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów	• poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów,	• poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów, również ze spójnikami i	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)

			programów, dzieł sztuki • korzysta ze słownika ortograficznego	przymkami wewnątrz tytułu • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego	
36. Cudzystów i kursywa	• wskazuje cudzystów i kursywę • wymienia zastosowanie cudzystowu i kursywy	• zapisuje tytuły utworów w cudzystowach	• zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzystowach	• stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze	• poprawnie zapisuje e-mail do kolegi lub koleżanki na temat swoich ulubionych książek, filmów i programów • posługuje się poprawnymi formami rzeczownika cudzystów
37. Dobry sposób spędzania wolnego czasu	• czyta wiersz głośno • podaje nazwę formy spędzania wolnego czasu	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • wypowiada się na temat formy spędzania wolnego	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację	• wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych

	przedstawioną w wierszu • określa, czym jest wers, strofa i epitet	czasu przedstawionej w utworze • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę i epitet	• opowiada w 2–3 zdaniach o tym, co dzieje się w świecie opisanym w książkach • wskazuje w wierszu epitety	• przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wyjaśnia, jak rozumie dwa ostatnie wersy wiersza W bibliotece znajdziesz...	• układa własne propozycje wyrazów rymujących się
38. Co się znajduje w bibliotece?	• wymienia, co znajduje się w księgozbiorze podręcznym • określa, czym jest katalog biblioteczny • wymienia zasady zachowania się w bibliotece	• wymienia rodzaje katalogów bibliotecznych • przestrzega zasad zachowania się w bibliotece	• rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych • wybiera katalog biblioteczny odpowiedni w określonej sytuacji	• korzysta z katalogu bibliotecznego przy szukaniu książek i materiałów	• swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego i wyszukuje potrzebne książki i materiały
39. Jakie informacje odczytasz z karty katalogowej?	• określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy	• wymienia elementy karty katalogowej • odczytuje z karty katalogowej	• odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej	• znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowego • korzysta z katalogu internetowego	• swobodnie korzysta z katalogu internetowego i wyszukuje potrzebne książki i materiały

		informacje o szukanej książce			
40–41. Jak sporządzić notatkę?	• określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania	• odróżnia różne sposoby notowania • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów	• wybiera z tekstu ważne informacje • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli	• sporządza notatkę w określonej formie • wybiera sposób zanotowania ważnych informacji	• trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi • odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r., w. i postępuje się nimi w notatkach
42. Aniot i szkolne zabawy	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • określa, czym jest wers, rym, epitet	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i epitet	• czyta wiersz, podkreślając głośnie ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia bohaterów utworu • opisuje zachowanie	• omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń

	• odtwarza wiersz z pamięci	• wygłasza wiersz z pamięci	• określa kilka cech bohaterów utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • wyjaśnia, jak rozumie komentarz anioła • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej	
43. Szkolne nieporozumienia	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • definiuje pojęcie narratora	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera	• prezentuje informacje o autorce utworu • podaje przykłady innych szkolnych nieporozumień

			• wyjaśnia, na czym polegało nieporozumienie	• wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi	
44–45. Pierwsze spotkanie z lekturą Akademia pana Kleksa	• czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje postacie fantastyczne • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa wydarzenia i postacie fantastyczne	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawia bohaterów utworu • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o lekturze	• prezentuje informacje o autorze lektury i innych jego utworach • pisze opowiadanie inspirowane treścią lektury • samodzielnie sporządza notatki

46. Niezwyczajne lekcje w Akademii pana Kleksa	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wskazuje postacie fantastyczne	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia fantastyczne	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o lekcjach w Akademii pana Kleksa • określa 2–3 cechy pana Kleksa • określa wydarzenia, postacie i przedmioty fantastyczne • wypisuje wydarzenia fantastyczne	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy pana Kleksa • opowiada w ciekawy sposób o lekcjach w Akademii pana Kleksa • redaguje notatkę w punktach – plan dnia w Akademii pana Kleksa	• proponuje nietypowe przedmioty, których lekcje mogłyby się odbywać w szkole • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
47. Jak opisać postać?	• definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze elementy	• podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym	• redaguje opis postaci rzeczywistej	• stosuje odpowiednią kompozycję w	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i

	- wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci - opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci rzeczywistej	redaguje według wzoru opis postaci rzeczywistej		wypowiedzi pisemnej wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej	wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń
48. Kłopoty z kolegami	- czyta głośno - wymienia bohaterów utworu - wymienia wydarzenia przedstawione w utworze - definiuje pojęcie narratora	- czyta głośno, z podziałem na role - przedstawia bohaterów utworu - formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czyta głośno, wyraźnie z podziałem na role - określa narratora w tekście utworu - przedstawia miejsce i czas wydarzeń - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa 2–3 cechy Pinokia	- czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa cechy bohaterów utworu - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu	- prezentuje informacje o autorze lektury - wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

49–50. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 2.

51. Poznajmy się!	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - wymienia postacie występujące na obrazie	- prezentuje postacie przedstawione na obrazie (stroje, mimikę) - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określa dominujące na obrazie kolory - określa źródło światła - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie - nazywa emocje, które mogą odczuwać chłopcy	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie - proponuje, o czym mogą myśleć bohaterowie przedstawieni na obrazie	- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
52. Myślę, więc jestem	- czyta wiersz głośno - określa osobę mówiącą w wierszu - określa, czym jest wers, rym - wyjaśnia, czym jest porównanie	- czyta wiersz głośno, wyraźnie - przedstawia osobę mówiącą w wierszu - przedstawia myśli osoby mówiącej w wierszu - wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i porównanie	- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określa temat wiersza - określa kilka cech osoby mówiącej w wierszu - opowiada w 2–3 zdaniach o swoich	- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację - wskazuje w tekście wiersza porównania i określa ich funkcję - opowiada o swoich zainteresowaniach, ulubionych	- wymyśla własne przykłady porównań - rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny)

			zainteresowaniach, ulubionych zajęciach i marzeniach • wskazuje w tekście porównania	zajęciach, planach i marzeniach	
53–54. Co jest potrzebne dzieciom?	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia 2–3 życzenia dzieci	• czyta głośno, z podziałem na role • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia życzenia dzieci	• czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy Maciusia	• czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ocenia ich zachowanie	• prezentuje informacje o autorze lektury • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury • wyszukuje w internecie informacje o prawach dziecka i sporządza na ten temat notatkę

			• określa 2–3 cechy dzieci • ocenia postulaty dzieci • sporządza notatkę w formie tabeli na temat potrzeb dzieci	• proponuje własny postulat na sejm dziecięcy	
55. Jaką cechę ośmiesza poeta?	• czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, epitet • odtwarza wiersz z pamięci	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet • wygłasza wiersz z pamięci	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa nastrój wiersza • wymienia kilka cech osoby mówiącej w wierszu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa osobę mówiącą w wierszu • określa cechy osoby mówiącej w wierszu • opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • deklamuje wiersz, odpowiednio	• wyjaśnia, jaka jest różnica między chwaleniem a przechwalaniem • wyjaśnia, jakimi osiągnięciami, wiedzą i umiejętnościami warto się chwalić

			odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	modulując głos i oddając nastrój utworu	
56–58. Jaką funkcję pełni czasownik i przez co się odmienia?	• wskazuje czasowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określa bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika	• odmienia czasowniki przez liczby i osoby • odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • rozpoznaje bezokolicznik	• stosuje czasowniki w odpowiednich formach • określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika • odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej	• poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach • tworzy poprawne formy trudnych czasowników • określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika • używa bezokoliczników w wypowiedzi	• używa poprawnego sformułowania ubieram się w płaszcz
59–60. Jak się odmienia czasownik w czasie przeszłym i przyszłym?	• wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym	• odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym	• stosuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym	• przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w	• odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od

	• podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • określa rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasownika w czasie przeszłym	• odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje • określa rodzaj czasownika w czasie przeszłym w liczbie pojedynczej i mnogiej • wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	• odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej • odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym	czasie przeszłym lub przyszłym • stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym	formy złożonej z dwóch czasowników
61–62. Pierwsze spotkanie z lekturą Mikołajek	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• prezentuje informacje o autorach lektury • redaguje twórcze opowiadanie związane z treścią utworu, np. o zabawnej historii,

		• formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wyszukuje w lekturze określone informacje • wyraża w 2–3 zdaniach swoją opinię o lekturze	• przedstawia bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • wyszukuje w lekturze określone informacje i sporządza z nich notatki • wyraża swoją opinię o lekturze	która wydarzyła się w szkole
63. Ludeczka da się lubić?!	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu	• czyta głośno, wyrażnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	• wypowiada się w sposób wyczerpujący na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując

	przedstawione w utworze • podaje nazwę opowiadania	• przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia charakterystyczne cechy opowiadania	przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa 2–3 cechy bohaterki utworu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania	przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania	się do znajomości całej lektury
64. Dobry sposób na przezwiska	• czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny w wierszu • określa, czym jest wers i strofa	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wers i strofę	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa nastrój wiersza	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje zachowanie bohaterki utworu i	• wyjaśnia, jaka jest różnica między przezwiskiem a przydomkiem • pracując w grupie, wymyśla ciekawe i zabawne przydomki odnoszące się do

	• wyjaśnia, czym jest wyraz bliskoznaczny	• wskazuje wyrazy bliskoznaczne	• określa osobę mówiącą w wierszu • wymienia kilka cech bohaterki wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • dobiera wyrazy bliskoznaczne	wyraża swoją opinię na ten temat	zalet oraz mocnych stron kolegów i koleżanek
65. Jak korzystać ze słownika wyrazów bliskoznacznych?	• wyszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych	• odczytuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów	• odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe • korzysta ze słownika synonimów	• trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne • podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słownika	• samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów
66. Nie wszyscy muszą być jednakowi	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu	• czyta głośno, wyrażnie oraz cicho • określa narratora utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o	• wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście i wyjaśnia,

	wydarzenia przedstawione w utworze • określa, czym jest opowiadanie	• przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia charakterystyczne cechy opowiadania	• opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania	wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania	jak rozumie słowa: Nie wszyscy muszą być jednakowi
67–69. Każdy z nas potrafi zrozumieć zasady ortografii!	• wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -arz, -erz, -mistrz, -mierz	• stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n	• tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym • korzysta ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach • poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego

70–72. Niezwykle cenne stare tenisówki	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu	• opisuje magiczne tenisówki Percy’ego i wyjaśnia, na czym polegała ich moc
73–74. Jak opisać przedmiot?	• wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu • podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu	• wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu • redaguje według wzoru opis przedmiotu	• redaguje opis przedmiotu	• stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję • wydziela akapity	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis przedmiotu, unikając powtórzeń

	• opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu				
75. Kto może zostać wielkim człowiekiem?	• czyta wiersz głośno • definiuje podmiot liryczny • określa, czym jest wers i rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy • wskazuje adresata utworu	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia 2–3 cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka • wyjaśnia pisownię wielką literą wyrazu Wielkość	• prezentuje informacje o autorce wiersza • wyjaśnia pisemnie, jak rozumie słowa Nie wiadomo wcale, jak się Wielkość w życiu rozpoczyna • samodzielnie przygotowuje informacje o osobie, która zasługuje na miano wielkiego człowieka
76–77. Podsumowanie wiadomości do rozdziału 3.					
78. Wiosenny pejzaż	• wymienia kolory znajdujące się na obrazie	• przedstawia elementy pejzażu	• określa dominujące na obrazie kolory	• opisuje pierwszy i drugi plan obrazu	• określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz

	• określa czas i miejsce przedstawione na obrazie • wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie	przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce przedstawione na obrazie • odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury	• określa źródło światła i ruch • opisuje elementy pejzażu przedstawionego na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz	• wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału	uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
79. Co łączy Polaków?	• czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • wskazuje wers, strofy i rymy • określa pojęcie adresata utworu • odtwarza wiersz z pamięci	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, jak rozumie słowo patriotyzm	• prezentuje informacje o autorze wiersza • przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)

		• wygłasza wiersz z pamięci	• wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• określa nastrój utworu • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu	
80–81. Najważniejsza pieśń Polaków	• odtwarza tekst hymnu z pamięci • przyjmuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu • wymienia uroczystości i sytuacje, w czasie których śpiewany jest hymn państwowy • określa, czym jest rytm	• wskazuje adresata utworu • wskazuje podmiot liryczny w utworze • wskazuje w tekście wersy, strofy, rymy • odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby	• określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny w utworze • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach	• nazywa uczucia, jakie wyraża utwór, i wskazuje odpowiednie cytaty • określa nastrój utworu • wyjaśnia, na czym polega rytm utworu • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie	• prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego • wyjaśnia, kim byli: Jan Henryk Dąbrowski, Stefan Czarniecki, Napoleon Bonaparte

82–83. Poetycki zachwyt nad polskim niebem	• czyta utwór głośno • wskazuje wers i rymy • odtwarza fragment utworu z pamięci • określa, czym jest porównanie i ożywienie	• czyta utwór głośno, wyraźnie • wskazuje w tekście wersy i rymy • wskazuje porównanie i ożywienie • wygłasza z pamięci fragment utworu	• czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wskazuje porównania i ożywienia • sporządza notatkę w formie tabeli o przedstawionych w utworze chmurach, wypisując przymiotniki i czasowniki • wygłasza z pamięci fragment utworu w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją	• czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych dziś • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyjaśnia występujące w utworze porównania i ożywienia • nazywa uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, dlaczego według tytułowego bohatera ojczyste niebo jest	• prezentuje informacje o autorze utworu • układa porównania opisujące inne zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę

				piękniejsze od włoskiego • deklamuje fragment utworu, odpowiednio modulując głos i oddając jego nastrój	
84. Jaką funkcję pełni przysłówki?	• wskazuje przysłówki wśród innych części mowy	• wyszukuje przysłówki w tekście • rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników	• tworzy przysłówki od przymiotników • posługuje się przysłówkami w zdaniu	• określa znaczenie przysłówek w zdaniu • dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem	• redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówek
85. Tajemnicze życzenie	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze,	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o księciu Popielu i sporządza notatkę na jego temat

	• rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne	wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne	• określa 2–3 cechy bohaterów utworu • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne	zachowując chronologię • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wyjaśnia morał płynący z opowieści	• wyjaśnia, na czym polegał obrzęd postrzyżyn u Słowian
86. „Tutaj się osiedlimy...”	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o godle Polski i sporządza na jego temat notatkę • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o herbie miejscowości, w której mieszka

	• określa, czym jest legenda	• wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy	• określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	• wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	
87–88. Pisownia nie z różnymi częściami mowy	• wymienia zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• stosuje zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem nie • korzysta ze słownika ortograficznego	• stosuje zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia nie z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego

89. Legenda o Juracie, bursztynie i sztormie	• czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne	• czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	• wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka • w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, pisze opowiadanie o legendarnych wydarzeniach, unikając powtórzeń • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pochodzeniu bursztynu

		wymienia charakterystyczne cechy legendy			
90. Jak napisać plan wydarzeń?	określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń	porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń	- redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń - przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności	- rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy - stosuje odpowiedni układ graficzny	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń
91. Fantazja czarnoksiężnika z Krakowa	- czyta głośno i cicho - wymienia bohaterów utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - rozróżnia wydarzenia i postacie	- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawia bohaterów utworu - wymienia jedno miejsce realistyczne występujące w legendzie	- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - wymienia dwa miejsca realistyczne występujące w legendzie	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze - wymienia trzy miejsca realistyczne występujące w legendzie: rynek w	- wyjaśnia znaczenie powiedzeń: Co nagle, to po diable; Jak się człowiek śpieszy, to się diabeł cieszy - samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan

	realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda	• formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy	• określa wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy	Krakowie, kopalnie srebra w Olkuszu, Maczugę Herkulesa koło Pieskowej Skąły • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy	wydarzeń, unikając powtórzeń
92. Niezwykłe spotkanie	• czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu	• czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• wyszukuje w bibliotece lub internecie legendę o Złotej Kaczce • opowiada legendę o Złotej Kaczce

	• rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne	• przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne	realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy Złotego Kaczora	• określa cechy Złotego Kaczora, uwzględniając jego sposób mówienia • wyraża swoją opinię o Złotym Kaczorze i jego zachowaniu	
93. Teatralne czary	• czyta wiersz głośno • definiuje podmiot liryczny w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się	• czyta wiersz, podkreślając głośnie ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór	• wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego • wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów

		zwrot do adresata utworu	• wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór		codziennego użytku w teatrze
94. Kto pracuje w teatrze?	• wymienia osoby tworzące spektakl teatralny	• przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę • przedstawia 2–3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze	• określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem • opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem	• określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem • opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem • przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze	• wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych
95–96. Przygotowujemy inscenizację Legendy o	• czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem	• czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację	• prezentuje informacje o autorce utworu • pracując w grupie, planuje scenografię,

warszawskim Bazyliuszku	• wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest dramat jako tekst przeznaczony do wystawiania na scenie • zapisuje plan ramowy wydarzeń	znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wskazuje tekst główny i tekst poboczny • redaguje plan ramowy wydarzeń	przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • opisuje w 2–3 zdaniach Bazyliuszka • określa cechy dramatu • rozwija plan ramowy wydarzeń w plan szczegółowy	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • opisuje Bazyliuszka • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny) • redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń	rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia Legenda o warszawskim Bazyliuszku

97–98. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 4.					
99. Ruszamy w podróż do baśniowej krainy	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie	- przedstawia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie - określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określa dominujące na obrazie kolory - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie - określa nastrój, jaki wywołuje obraz	- opisuje umieszczone na obrazie przedmioty oraz postacie realistyczne i fantastyczne - opisuje pierwszy i drugi plan obrazu	- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch - wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału
100–101. Dobroć nagrodzona	- czyta głośno i cicho - wymienia bohaterów utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawia bohaterów utworu	- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role - określa narratora utworu - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- prezentuje informacje o autorze utworu - wyjaśnia przyczyny popularności baśni o Kopciuszku

	• rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest baśń • zapisuje ramowy plan wydarzeń	• przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni	przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni • redaguje ramowy plan wydarzeń	• określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia morał płynący z baśni o Kopciuszku	
102. „Nie pomoże dobra wróżka...”	• czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia	• czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	• czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	• prezentuje informacje o autorze utworu • przygotowuje plakat teatralny do szkolnego

	przedstawione w utworze • rozróżnia tekst główny i poboczny	• przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje dialog i monolog • wskazuje elementy plakatu teatralnego	• określa cechy bohaterów utworu • odczytuje humorystyczny charakter utworu • odczytuje informacje z plakatu teatralnego • określa cechy dramatu (podział na akty i sceny)	przedstawionych w utworze • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • przedstawia morał płynący z przedstawienia • planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy, rekwizyty do przedstawienia • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny, podział na akty i sceny)	przedstawienia dowolnej baśni • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację Kopciuszka
103. Jak napisać zaproszenie?	• wymienia najważniejsze elementy zaproszenia	• redaguje zaproszenie według wzoru	• redaguje zaproszenie • stosuje zwroty do adresata i	• redaguje pisemnie zaproszenie, uwzględniając konieczne elementy	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje zaproszenie i nadaje

	• redaguje zaproszenie w sposób ustny	• poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	charakterystyczne sformułowania	• w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	mu ciekawą formę graficzną
104. Jaką funkcję pełni przyimek?	• wskazuje przyimki wśród innych części mowy	• wyszukuje przyimki w tekście • wskazuje wyrażenia przyimkowe	• rozpoznaje wyrażenia przyimkowe	• określa znaczenie przyimków w zdaniu • rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	• redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych
105. W świecie baśni	• wymienia tytuły znanych baśni • rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni • wymienia najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena,	• opowiada swoją ulubioną baśń • opisuje magiczny przedmiot i jego właściwości	• prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault • opisuje magiczne przedmioty i ich właściwości	• prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault i ich twórczość • opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń	• przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego W świecie baśni

	braci Grimm, Ch. Perrault			• redaguje opis magicznego przedmiotu	
106. Wędrówka pełna przygód	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest baśń	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne	• czyta głośno, wyrażnie oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim	• prezentuje informacje o autorach utworu • rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

		wymienia charakterystyczne cechy baśni		charakterystyczne cechy baśni	
107. Jaką funkcję pełni spójnik?	wskazuje spójniki wśród innych części mowy	wyszukuje spójniki w tekście	uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami	określa znaczenie spójników w zdaniu	redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
108. Przecinki i spójniki	wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami	stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami	stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst	bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
109–110. Chciwość nie popłaca	- czyta głośno - wymienia bohaterów utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - nazywa wydarzenia	- czyta głośno i cicho - przedstawia bohaterów utworu - przedstawia miejsce i czas wydarzeń - formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń	- czyta głośno, wyraźnie oraz cicho - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa cechy bohaterów utworu	- prezentuje informacje o autorze utworu - rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

	realistyczne i fantastyczne • nazywa baśń	przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni	• określa 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	• wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia morał płynący z baśni o rybaku i złotej rybce	
111–112. Jak napisać opowiadanie?	• określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części • opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń • redaguje opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	• opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • redaguje początek opowiadania na podany temat • redaguje opowiadanie zgodnie z planem	• redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję	• redaguje opowiadanie twórcze • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń

113. Dobroć nagrodzona	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia pouczenie wyływające z baśni o szewczyku	• prezentuje informacje o autorze utworu • redaguje opowiadanie, którego bohaterem jest postać z baśni

113–114. Ucieczka z krainy baśni	• czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • rozpoznaje elementy rytmizujące utwór	• pracując w grupie, redaguje baśń

115–117. Praktyka czyni mistrza	- wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h - zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu	- stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h - poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu	- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż - korzysta ze słownika ortograficznego	zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym	- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia ch i h) - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego - układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnościami ortograficznymi
118–119. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 5.					
120. Co jest ważne w życiu?	- wymienia kolory znajdujące się na obrazie - nazywa postaci występujące na obrazie	- prezentuje postacie przedstawione na obrazie - określa czas i miejsce sytuacji	- określa dominujące na obrazie kolory - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie	określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź

		przedstawionej na obrazie		• wyjaśnia, o czym może myśleć bohaterka obrazu	• wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
121. Magiczne słowa	• czyta głośno • nazywa zwroty grzecznościowe	• czyta głośno i cicho • posługuje się zwrotami grzecznościowymi	• czyta głośno, wyraźnie • poznając nową osobę, przedstawia się w kilku zdaniach	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo • wyjaśnia, jak rozumie sformułowanie słowa stanowią klucz do ludzi	• wyjaśnia znaczenie terminów: bon ton, taktowny, kindersztuba, savoir-vivre
122. Jak przygotować podziękowanie?	• określa, czym jest forma podziękowania i wymienia jego najważniejsze elementy	• redaguje podziękowanie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	• redaguje podziękowanie • stosuje zwroty grzecznościowe	• redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy • stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje podziękowanie

	• redaguje ustne podziękowanie w określonej sytuacji			kompozycję i układ graficzny	
123. Gdy ludzie się różnią...	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu	• proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego
124. Mogę przeciwstawić się przemocy	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację	• pracując w grupie, ustala zasady, których przestrzeganie sprawi, że każdy

	wydarzenia przedstawione w utworze	• przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu	będzie się czuł w szkole bezpiecznie
125. Jak rozwiązywać konflikty?	• czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czyta głośno, wyraźnie • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów

		przedstawionych w utworze • wskazuje postacie oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne	• określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa postacie oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne • pracując w grupie, redaguje podziękowanie w imieniu Ikukiego	• określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • pisze samodzielnie podziękowanie w imieniu Ikukiego	
126. Jak Karol Lew przeżywał stratę brata?	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • nazywa uczucia: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje	• prezentuje informacje o autorce utworu • samodzielnie, poprawnie pod względem językowym i ortograficznym, opisuje fantastyczną krainę Nangijalę

			• używa 2–3 nazw uczuć w notatce	• wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • używa w notatce nazw uczuć: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota	
127. Jak zapisać rozmowę?	• wskazuje dialog w tekście literackim	• uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• prowadzi rozmowy na zadany temat • dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić	• redaguje dialog na określony temat • poprawnie zapisuje rozmowę	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje dialog, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
128. Pisownia wielką literą – państwa, regiony, miasta, dzielnice, wsie	• wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów	• stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów	• poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów	• poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych	• zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia małą i wielką literą)

	wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi	stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi	korzysta ze słownika ortograficznego		
129. Lubię czytać komiksy	- odczytuje dialogi w dymkach - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	- czyta komiks - wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	- opowiada treść komiksu - wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach	tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami
130. Jak kot stał się lekarstwem na nerwy?	- czyta głośno, z podziałem na role - wskazuje bohatera utworu - wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- czyta głośno i cicho - przedstawia bohatera utworu - przedstawia miejsce i czas wydarzeń - formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czyta głośno, wyraźnie oraz cicho - określa narratora utworu - opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określa cechy bohatera utworu - wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu	samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera

				• wyjaśnia, co oznacza określenie praktyczny • przedstawia swoje sposoby radzenia sobie ze stresem	
131. Jak rozpoznać orzeczenie i podmiot?	• podaje nazwy głównych części zdania	• wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności • wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu	• wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach	• rozpoznaje główne części zdania w tekście	
132–133. Czym różni się zdanie od równoważnika zdania?	• określa, czym jest równoważnik zdania	• odróżnia zdanie od równoważnika zdania	• przekształca równoważniki zdania w zdania	• przekształca zdania w równoważniki zdania	
134. Przecinek w zdaniu	• wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu	• stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu • stawia przecinek między wyrazami	• poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe, stawiając przecinek przed	• stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	• wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka	stanowiącymi wyliczenie	spójnikami: ale, lecz, czyli, bo, więc, a		
135–136. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 6.					
137. Gdybym znalazł się w takim miejscu...	• wymienia kolory znajdujące się na obrazie • nazywa postaci i elementy występujące na obrazie	• prezentuje postacie i elementy przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła, ruch • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz	• opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • opisuje sposób przedstawienia zjawisk przyrody: wiatru, chmur, deszczu • opisuje umieszczone na obrazie elementy	• określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • układa krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu

				realistyczne i fantastyczne	przedstawionym na obrazie
138–139. Pragnienia a potrzeby	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
140. Zatopić się w marzeniach	• czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • definiuje wersy i rymy	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera wiersza • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wyjaśnia, dlaczego poeta nazywa	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór	• prezentuje informacje o autorze wiersza • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego

	• wyjaśnia pojęcie adresata utworu		bohatera marzycielem • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór	• określa nastrój utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze wiersza • wypowiada się na temat swoich marzeń	• używa zwrotów: zatopić się w marzeniach, uciekać w świat marzeń, marzyć na jawie
141. Jak napisać ogłoszenie?	• określa, czym jest ogłoszenie i wymienia jego najważniejsze elementy	• redaguje ogłoszenie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia	• redaguje ogłoszenie • pisze krótko, zwięźle i konkretnie • podaje informacje kontaktowe	• redaguje pisemnie ogłoszenie, uwzględniając jego konieczne elementy • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje ogłoszenie

142. Kiedy marzenia się spełniają?	• czyta utwór głośno • definiuje pojęcie podmiotu lirycznego i adresata utworu • określa, czym jest wers, rym, refren	• czyta utwór głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny • wskazuje w tekście wersy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu • wskazuje w utworze refren	• czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wyszukuje w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca	• czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyszukuje w tekście rady, jakich udziela osoba mówiąca	• odpowiada pisemnie na pytania zawarte w piosence: Dokąd biegają sny, gdy mija noc? Gdzie czekają, aż je znajdzie ktoś?
143. Marzenia się spełniają	• czyta głośno • wymienia bohaterów tekstu • wymienia najważniejsze wydarzenia	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa temat artykułu • opowiada w kilku zdaniach o	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach	• zbiera informacje i opowiada o działalności Fundacji Mam Marzenie • zbiera informacje i sporządza notatkę

	przedstawione w tekście	• przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	wydarzeniach przedstawionych w utworze	przedstawionych w tekście artykułu • korzystając z podanego słownictwa, redaguje wypowiedź pisemną na temat przedstawiony w artykule	do gazetki szkolnej na temat: Wolontariat w naszej szkole
144–145. Ciekawe pomysły	• czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach, ich zachowaniu i	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o wynalazku, który miał szczególne znaczenie dla ludzi, oraz przygotowuje na ten temat notatkę

				prezentowanych pomysłach	
146. Spotkanie z lekturą Kajko i Kokosz. Szkół latania	• odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohaterów komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń	• określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach	• prezentuje informacje o autorze komiksu • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury
147. Marzenie o lataniu	• odczytuje dialogi w dymkach • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	• określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • układa ramowy plan wydarzeń	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje	• rysuje własny komiks o zabawnym wydarzeniu

			• wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	przedstawione na rysunkach • układa szczegółowy plan wydarzeń	
148. Krótka historia komiksu	• rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów • podaje tytuł swojego ulubionego komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• wymienia najbardziej znanych bohaterów komiksów • przedstawia w 2–3 zdaniach swój ulubiony komiks • wymienia najbardziej znanych autorów komiksów • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	• określa początki sztuki komiksowej w Polsce • przedstawia najbardziej znanych autorów komiksów • przedstawia swój ulubiony komiks • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • notuje w dowolnej formie najważniejsze informacje	• prezentuje początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie • prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów • prezentuje ulubiony komiks • określa charakterystyczne cechy komiksu • sporządza notatkę	• wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pierwszych polskich komiksach

149. Od marynarzy do rycerzy	• czyta głośno, z podziałem na role	• rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu	• notuje rady dla początkujących twórców komiksów	• układa pytania do wywiadu	• wyjaśnia pisemnie, jak rozumie ostatnie dwa zdania wypowiedzi Janusza Christy
150. Jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego?	• odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego	• wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym	• układa zdania złożone ze zdań pojedynczych	• stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w zdanie złożone	
151. Czym różni się zdanie nierozwinięte od zdania rozwiniętego?	• odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego	• wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym	• rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte	• buduje zdania pojedyncze rozwinięte	
152. Przecinek w zdaniu złożonym	• wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienia spójniki, przed którymi nie	• stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu	• poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe	• stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	należy stawiać przecinka				
153. Marzę, by w przyszłości być...	• odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohatera komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• czyta komiks • przedstawia bohatera komiksu i jego marzenia • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu	• określa 2–3 cechy bohatera komiksu • przedstawia marzenia bohatera komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• określa cechy bohatera komiksu • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach • wypowiada się na temat własnych marzeń	• przedstawia w dowcipny sposób na kilku rysunkach swoje marzenia • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze zatytułowane Gdybym został Supermanem...
154–155. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 7.					
156. Wakacje tuż, tuż...	• wymienia kolory znajdujące się na obrazie	• prezentuje postacie przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce	• określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła	• opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji	• określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź

	wymienia postaci występujące na obrazie	przedstawione na obrazie	- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie - określa nastrój, jaki wywołuje obraz	przedstawionej na obrazie opisuje pejzaż i ukazane na obrazie postacie	- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch - wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start! klasa 5, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Lidii Bancierz, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku NOWE Słowa na start! w klasie 5. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Szukam przyjaciela na dobre i na złe	- wymienić kolory występujące na obrazie - wskazać postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji	- określić kolory dominujące na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu - opisać pierwszy i drugi plan obrazu - wymienić wartości ważne w życiu	- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź - opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi

		przedstawionej na obrazie		człowieka na podstawie dzieła sztuki	• przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni • nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
3. Czy kumpel to już przyjaciel?	• przeczytać wiersz głośno • wymienić bohaterów wiersza • zdefiniować wers i strofę • podać wyrazy bliskoznaczne do słowa kumpel • skorzystać ze słownika języka polskiego	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • wskazać w tekście wiersza wers i strofę • wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • wskazać w tekście wiersza rymy • określić 3–4 cechy bohatera utworu • zastosować wyrazy bliskoznaczne do słowa kumpel	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić podmiot liryczny • określić nastrój utworu • wskazać w tekście wiersza porównania • opisać uczucia wyrażone w utworze • określić cechy bohatera utworu	• wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania • sporządzić notatkę w formie schematu • opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela

4. Przyjaźń poddana próbie	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wskazać w tekście utworu wersy, strofy	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu • wskazać rymy w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu • stworzyć komiks	• zaprezentować informacje o autorze • podać przykłady z życia codziennego obrazujące przyjaźń wystawioną na próbę • wyjaśnić, jak rozumie pojęcie prawdziwa przyjaźń • ułożyć w grupie kodeks przyjaźni • stworzyć spójne opowiadanie
5. i 6. Jak stać się prawdziwym przyjacielem?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać miejsce wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić 2–3 cechy bohaterów utworu • opowiedzieć o wydarzeniach	• czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohaterów utworu • odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej	• określić problematykę utworu • wyjaśnić, jak rozumie słowa: Wielki ciężar spadł mu z serca

		przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze • wykorzystać w praktyce poznane słownictwo	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • określić uczucia bohaterów • wziąć aktywny udział w rozmowie	
7. i 8. Piszemy opowiadanie z dialogiem	• wskazać elementy wyróżniające opowiadanie • komponować początek opowiadania • podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego • podejmować próby wprowadzania do	• wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości • ułożyć prosty plan wydarzeń • zredagować proste opowiadanie twórcze • wprowadzić do opowiadania dialog • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	• zredagować opowiadanie twórcze • zredagować opowiadanie zgodnie z planem • wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję	• zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń

	opowiadania krótkiego dialogu		• w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity		
9. O głoskach, literach i sylabach	• odróżnić głoskę od litery • odróżnić literę od sylaby	• odróżnić samogłoskę od spółgłoski • określić liczbę głosek w wyrazie • dzielić wyrazy na sylaby	• wskazywać spółgłoski i samogłoski • określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie	• samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski • samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie	• samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
10. Odróżniam głoski miękkie od twardych	• podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby • zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych • wskazać spółgłoski miękkie i twarde	• odróżnić spółgłoski miękkie od twardych • zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	• określić spółgłoski miękkie i twarde • poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi	• samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde • wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi	• bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
11. Z miłości do zwierząt	• czytać głośno	• czytać głośno i cicho	• czytać głośno, wyraźnie i cicho	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy

	• wymienić bohaterów utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • skorzystać ze słownika języka polskiego, aby odnaleźć potrzebne informacje	• przedstawić bohaterów utworu • określić 3–4 cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• określić narratora • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• określić narratora w pierwszej i w drugiej części utworu • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera utworu • wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • aktywnie uczestniczyć w rozmowie	wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, czyniąc narratorem zwierzę • wyrazić swój sąd na temat trafności rysunku zamieszczonego na okładce książki • sformułować wypowiedź argumentacyjną
12. i 13. Co znajdziemy w encyklopedii?	• rozpoznać tekst informacyjny	• odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego	• określić cechy tekstu informacyjnego • określić, pod jakimi hasłami należy szukać	• wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line	• samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line,

	• wskazać elementy hasła encyklopedycznego	• określić elementy hasła encyklopedycznego • odczytać skróty stosowane w encyklopedii	określonych informacji • wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej	• korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line • wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie • zapisać pozyskane informacje na różne sposoby	wyszukując potrzebne informacje • zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej
14. i 15. Dlaczego warto pomagać innym?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2–3 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze • skorzystać ze słownika języka polskiego	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić charakterystyczne cechy opowiadania • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• podać przykłady działań wolontariuszy • sformułować argumenty przemawiające za tym, że warto pomagać • przedstawić pomysły na ciekawe i pożyteczne spędzanie wolnego czasu

		• podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń • odróżniać pytania otwarte i zamknięte	• zredagować plan wydarzeń	• wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte	
16. Kim jesteśmy w internecie?	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2–3 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 3–4 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić charakterystyczne cechy opowiadania • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• korzystając ze słownika, wyjaśnić znaczenie słów: pozer, szpan, trendy • przedstawić pomysły na ciekawe spędzanie wolnego czasu bez komputera i smartfona

			• wyjaśnić, z jakiego powodu bohater w e-mailach podaje się za inną osobę	• wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • zredagować rady dla osoby, która udaje kogoś innego • analizować ilustrację do tekstu	
17. Porozmawiasz ze mną?	• wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie • wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu	• rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie • zredagować SMS-a do kolegi • wypowiedzieć się na temat własnych sposobów komunikowania się z innymi	• podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie • wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu • zredagować SMS-a do nauczyciela	• określić udogodnienia i zagrożenia wynikające z komunikowania się w internecie • włączyć się do dyskusji na forum • sformułować zasady właściwego zachowania się w internecie	• wyjaśnić znaczenie słów: hejter, trollowanie • zredagować komentarz do podanego posta • pracując w grupie, przygotować w formie makiety projekt klasowej strony internetowej

	• podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi		• wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów	• podać różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim	
18. Jak napisać e-mail?	• odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego • wymienić zasady pisania listów elektronicznych • podjąć próbę zredagowania e-maila do kolegi	• zredagować e-maila do kolegi • stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych	• poprawnie zredagować e-maila do kolegi • zapisać adres e-mailowy • stosować zasady pisania listów elektronicznych • określić temat wiadomości • stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne • informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • uzupełnić list elektroniczny	• poprawnie zapisać adres e-mailowy • trafnie określić temat wiadomości • stosować poprawne zwroty do adresata • stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe • informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku • pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	• zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji

			wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie • podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową		
19. Czasownik we własnej osobie	• wskazywać czasowniki wśród innych części mowy • wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika	• odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określać osobę i liczbę czasownika	• określać rodzaj czasownika • odmieniać czasowniki przez liczby i osoby • stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach • rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika	• określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika • stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym • określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik	• zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego • samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika

20. Wskazują formy osobowe i nieosobowe czasownika	• wskazać bezokoliczniki • wskazać czasowniki w formie osobowej • uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników	• odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej • wskazać nieosobowe formy czasownika • przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności	• odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych • zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na -no i -to	• zredagować przepis, używając bezokoliczników • wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika	• przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika • zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika • zredagować tekst, używając form zakończonych na -no i -to
21. Poprawnie stosują czasowniki w różnych trybach	• wymienić tryby czasownika • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym	• wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym • odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• określić tryb czasownika występującego w zdaniu • układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym	• odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym • ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika	• poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym • przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń

					• zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego • określić intencje wypowiedzi
22. Piszemy poprawnie wyrazy z częstką by	• wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym • wymienić zasady zapisywania części by z czasownikami w formie osobowej i bezokolicznikami • poprawnie zapisać część by z czasownikami w formie osobowej	• odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika • wymienić zasady zapisywania części by ze spójnikami • zastosować zasady zapisywania części by z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami	• stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z częstką by i poprawnie je zapisywać • poprawnie zapisywać część by ze spójnikami	• bezbłędnie zapisać część by z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami	• przekształcać wypowiedzenia, stosując łączną lub rozdzielną pisownię części by

23. Wikipedia od kuchni	• rozpoznać tekst informacyjny • czytać głośno tekst informacyjny • wskazać w tekście informacje na temat Wikipedii	• odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego • czytać głośno i cicho • wynotowywać najważniejsze informacje	• objaśnić, czym jest Wikipedia • określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią • wyszukać określone hasła w Wikipedii • sporządzić notatkę na temat Wikipedii	• wyszukać określone informacje w Wikipedii • sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii • wyjaśnić, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnić swoje zdanie	• wyszukać w internecie informacje, jakie kryteria musi spełniać tekst oznaczony jako Artykuł na medal • samodzielnie korzystać z Wikipedii
24. i 25. Powtarzamy wiadomości	• powtarzać i selekcjonować informacje • identyfikować tekst informacyjny • określać podmiot liryczny, bohatera i narratora • wyróżniać różne sposoby	• wskazywać w tekście epitety, porównania, rymy • określać liczbę głosek, liter, sylab i samogłosek w wyrazie • stosować tryby czasownika	• określać funkcję środków stylistycznych użytych w tekstach • wnioskować na podstawie poznanych tekstów • dostosowywać styl tekstu do sytuacji komunikacyjnej	• redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę • stosować poprawną interpunkcję w zapisie dialogu • wyodrębniać akapity w opowiadaniu	• redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę w sposób poprawny • samodzielnie i krytycznie korzystać z różnych źródeł informacji

	współczesnego komunikowania się • odmieniać czasownik przez osoby, liczby, rodzaje i czasy • rozróżniać formy nieosobowe czasownika, tryby czasownika • odróżniać samogłoski od spółgłosek, spółgłoski twarde od miękkich • zna i stosuje zasady pisowni cząstki -by • korzystać z encyklopedii PWN i Wikipedii • podejmować próby redagowania		• poprawnie zapisywać cząstkę -by z czasownikami • redagować opowiadania z uwzględnieniem kolejności wydarzeń • wymienić zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową		

	planu wydarzeń, opowiadania twórczego z dialogiem, e-maila, notatki				
26. Powiedz mi, co czujesz	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie • opisać sytuację przedstawioną na obrazie • wymienić elementy pejzażu	• określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu • opisać pierwszy i drugi plan obrazu • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	• określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch • nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię

27. Mój klucz do szczęścia	• czytać utwór głośno • określić podmiot liryczny • wskazać wersy, epitety • wskazać porównanie	• czytać utwór głośno, wyrażnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać porównanie • rozpoznać w tekście epitety i wyjaśnić ich funkcję • nazwać uczucia, jakie wyraża utwór	• czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • scharakteryzować podmiot liryczny • wymienić uczucia, jakie wyraża utwór • wyszukać w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście porównania i wyjaśnić ich funkcję • wskazać wartości w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • wymyślić własne przykłady porównań • wyjaśnić, jak rozumie sformułowanie klucz do szczęścia
28. Nie mówię tego dosłownie	• czytać utwór głośno • zdefiniować podmiot liryczny • wskazać wersy, strofy, rymy • zdefiniować przenośnię	• czytać utwór głośno, wyrażnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy, rymy • odczytać znaczenie przenośnych zestawień słów	• czytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat utworu • określić podmiot liryczny • stosować przenośne zestawienia słów w zdaniach • wygłosić	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać w tekście przenośnię i wyjaśnić ich funkcję • deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos	• zaprezentować informacje o autorze przenośnię • opisać w przenośny sposób przedmioty, obrazy

	• odtworzyć wiersz z pamięci	• wygłosić wiersz z pamięci	wiersz z pamięci w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją		
29. Nazywam uczucia i opisuję ich przejawy	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • określić 2 cechy bohatera • wymienić wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • rozpoznać opowiadanie • przedstawić bohaterów utworu • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wyjaśnić znaczenie powiedzenia czuć do kogoś miętę	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • określić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera • wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyrazić swój sąd o bohaterze utworu i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i zastosować je w zdaniach	• przedstawić określone emocje za pomocą mimiki • nazwać uczucia na podstawie obserwacji lub opisu zachowania • odróżnić stopień intensywności określonych emocji

30. i 31. Piszemy sprawozdanie	• skomponować początek sprawozdania – okoliczności wydarzenia • podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia • stworzyć plan sprawozdania	• odróżnia w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych • zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem • skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu • w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów	• zredagować sprawozdanie z wycieczki do Krakowa na podstawie fotografii • w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity • wykorzystać wskazówki i rady w trakcie tworzenia sprawozdania	• zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
32. Co dwie kropki, to nie jedna	• wskazać dwukropek w tekście • wymienić zastosowanie dwukropka	• stosować dwukropek przed wyliczaniem	• stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu • stosować dwukropek przed	• stosować dwukropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek

			wprowadzaniem cytatu		
33. Zdobywamy szczyty wrażliwości	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • nazywać emocje bohaterki	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiedzieć ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wziąć czynny udział w rozmowie	• przedstawić własne zdanie na temat tego, dlaczego trudno jest rozmawiać o śmierci • porównać doświadczenia bohaterki z własnymi
34. Emocje w słowach	• wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia	• wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne	• odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów • stosować w wypowiedzeniach	• odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych	• zredagować kilkuzdaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia

	• tworzyć zdrobnienia • wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy	• tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika	zdrobnienia i zgrubienia		
35., 36. i 37. Rzeczownik bez tajemnic	• wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika • zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite • przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odmieniać rzeczowniki zakończone na -um	• określać rodzaj rzeczownika • odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki • wskazywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych • odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników	• stosować rzeczowniki w odpowiednich formach • określić rzeczowniki własne i pospolite • przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w	• określać przypadek i liczbę danego rzeczownika • odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych • poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite • stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie	• rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika • samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne • opracować ilustrowany słowniczek rzeczowników o nietypowej odmianie

		występujących tylko w liczbie mnogiej	liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej		
38. Kłopoty z dorosłymi	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównych bohaterów utworu	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiadać ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• wyrazić swój sąd na temat postępowania dorosłych wobec dzieci • zredagować list prywatny, w którym wyrazi określone emocje

			• nazwać emocje bohaterów	• porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	
39. Jak pokonać złość?	• przeczytać utwór głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać adresata utworu • określić 2 cechy bohatera utworu	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu	• przeczytać wiersz tak, aby oddać emocje bohatera, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić sposoby radzenia sobie ze złością bohatera wiersza • wyjaśnić sens sformułowań o znaczeniu przenośnym i poprawnie je zastosować	• wyrecytować wiersz • zaprezentować własne sposoby radzenia sobie ze złością
40. i 41. Piszemy poprawnie ę lub ą w zakończeniu wyrazów	• przedstawić zasady pisowni ę i ą w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorostych	• poprawnie zapisywać ę w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w	• poprawnie zapisywać ę w zakończeniach biernika liczby pojedynczej	• poprawnie zapisać ę w nazwach istot niedorostych • poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów	• bezbłędnie zapisywać ę i ą w zakończeniach wyrazów

		czasach teraźniejszym i przyszłym • poprawnie zapisywać ą w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym	rzeczowników rodzaju żeńskiego • poprawnie zapisywać ą w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników	teraźniejszego i przyszłego czasowników: wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć	
42. Uczymy się pięknie recytować teksty	• przedstawić zasady dobrej recytacji • recytować tekst opanowany pamięciowo	• recytować głośno, wyraźnie • analizować tekst przygotowany do recytacji • wyraźnie wymawiać grupy spółgłoskowe i zakończenia wyrazów	• recytować w odpowiednim tempie • dostosowywać oddech do recytowanego tekstu	• wygłaszać tekst z odpowiednim napięciem emocjonalnym	• samodzielnie przygotować piękną recytację wybranego utworu • wziąć udział w konkursie recytatorskim
43. i 44. W zalewie reklam	• czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem • odróżnić tekst reklamowy od	• omówić problem przedstawiony w tekście • wyjaśnić pochodzenie słowa reklama	• objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie	• układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów	• opracować reklamę ulubionego przedmiotu

	innych rodzajów tekstów • przedstawić znaczenie słowa reklama • podać przykłady reklam	• podać cechy hasła reklamowego			
45. i 46. Podsumujmy naszą wiedzę	• korzystać z informacji zawartych w podręczniku • powtarzać i selekcjonuje informacje • zdefiniować przenośnię • odróżniać tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów • podejmować próby redagowania sprawozdania z	• podać cechy hasła reklamowego • wskazać w tekście przenośnię • wskazać rzeczowniki o nieregularnej odmianie • wskazać zdrobnienia i zgrubienia • odtwarzać tekst z pamięci	• układać hasła reklamowe • redagować sprawozdanie z wydarzenia na podstawie planu • określić funkcję przenośni • odczytywać znaczenie przenośnych sformułowań • tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od	• odróżnić w planie sprawozdania z wycieczki informacje ważne od mniej istotnych • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wyrażać opinie na temat poznanych tekstów • recytować teksty z odpowiednimi intonacją, dykcją,	• redagować sprawozdanie z wydarzenia i list prywatny w sposób bezbłędny • tworzyć przenośnię • opracować reklamę • samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku

	wydarzenia na podstawie przygotowanego planu • określać formę rzeczownika (przypadek, liczbę, rodzaj) • odróżniać rzeczowniki pospolite od własnych • odróżniać zdrobnienia od zgrubień • wdrażać zasady pisowni ę i ą w zakończeniach • poprawnie używać dwukropka		wskazanego rzeczownika • używać poprawnych form rzeczowników o nieregularnej odmianie • stosować zasady pisowni ę i ą w zakończeniach • poprawnie używać dwukropka i cudzysłowu • wnioskować na podstawie poznanych tekstów • recytować teksty	napięciem emocjonalnym	

47. Wpływ obecności ludzi na nasze działania	- wymienić kolory występujące na obrazie - wymienić postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określić dominujące na obrazie kolory - opisać sytuację przedstawioną na obrazie - opisać w 2–3 zdaniach gesty i mimikę przedstawionych postaci - nazwać 2–3 emocje wyrażone przez postacie ukazane na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie - opisać gesty i mimikę przedstawionych postaci - określić emocje wyrażone przez bohaterów - nadać inny tytuł obrazowi	- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź - wypowiedzieć własne zdanie na temat zachowania postaci przedstawionych na obrazie - omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
48. Chłopięcy świat	- skorzystać ze słownika języka polskiego - poszerzyć zasób słownictwa	przewodzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce	zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury	zaprezentować informacje o autorze lektury	samodzielnie realizować projekt

	• skorzystać z różnych źródeł informacji		• wnioskować na podstawie tekstu		
49. W świecie chłopców z Placu Broni	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia	• wymienić głównych bohaterów i krótko ich scharakteryzować • opisać miejsce zabaw chłopców i czynności, którymi się zajmowali	• podać cel założenia Związku Zbieraczy Kitu	• opisać procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu	• ocenić procedury ustalone przez Związek Zbieraczy Kitu
50. Jedni rozkazują, drudzy słuchają i wykonują	• czytać głośno • wymienić bohaterów występujących we fragmencie utworu • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych we fragmencie w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów występujących we fragmencie utworu • określić kilka cech głównego bohatera utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych we fragmencie utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterów głównych i drugoplanowych we fragmencie utworu • ciekawie opowiedzieć o przedstawionych wydarzeniach • określić cechy bohaterów utworu	• zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi • wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

			• opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić wątek główny i wątki poboczne utworu • identyfikować utwór jako powieść	
51. Przyjaciele i wrogowie – chłopcy z Placu Broni i czerwone koszule	• wypisać imiona bohaterów należących do grupy chłopców z Placu Broni i do grupy czerwonych koszul • opisać przebieg bitwy o Plac Broni	• wskazać chłopca, którego uważa za najważniejszą postać w powieści	• wymienić sposoby walki z przeciwnikiem akceptowane przez przywódców oraz przez nich odrzucane	• omówić postępowania Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka	• ocenić postępowanie Feriego Acza wobec z grupy oraz Nemeczka • uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
52. Okropna zdrada – o Gerebie	• wymienić cechy charakteru Gereba	• wyjaśnić, jaki był powód zdrady chłopca	• wytłumaczyć, dlaczego Feri Acz nie zgodził się na	• podać powody, które skłoniły Deża do powrotu do drużyny	• ocenić postępowanie Gereba

		• określić, w jaki sposób Boka zareagował na zdradę kolegi	nieuczciwą propozycję rozwiązania konfliktu	chłopców z Placu Broni • wziąć udział w dyskusji na dany temat	• formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
53. Niepozorny bohater – Nemeczek	• wyjaśnić, czym Erno Nemeczek wyróżniał się spośród rówieśników • wymienić zachowania kolegów, które sprawiały chłopcu największą przykrość	• określić sposób traktowania Nemeczka przez Bokę	• wytłumaczyć, co Nemeczek chciał udowodnić chłopcom	• wskazać, w jaki sposób bohaterskie zachowanie Nemeczka wpłynęło na postawę innych chłopców • opisać reakcje Feriego Acza i Boki związane ze śmiercią Erna	• sformułować opinię o książce i ją uzasadnić
54. Autorytet czy idol?	• czytać głośno • zdefiniować pojęcie autorytet • wyjaśnić, kim jest idol	• czytać głośno i cicho • odróżnić autorytet od idola • zredagować prostą notatkę	• czyta ze zrozumieniem tekst publicystyczny • czytać głośno, wyraźnie i cicho	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić, kto jest autorytetem i uzasadnić swój wybór	• przygotować plakat przedstawiający znaną osobę • wyjaśnić znaczenie słów: kultura masowa, popkultura, fascynacja

	• zredagować 1–2 zdania notatki		• podać przykłady autorytetów • zredagować notatkę	• zredagować notatkę w określonej formie • wypowiedzieć się na temat roli autorytetów w życiu codziennym	
55. Kto jest pierwszym wzorem dla dziecka?	• przeczytać utwór głośno • określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohaterkę utworu • wskazać w tekście wiersza epitet	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać adresata utworu • określić 2 cechy bohaterki utworu • wskazać w tekście wiersza epitety i porównanie	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszu • określić adresata utworu • określić cechy bohaterki utworu • wskazać w tekście wiersza porównania	• przeczytać wiersz tak, aby oddać wyrażone emocje, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawić bohaterkę utworu • określić funkcję epitetów i porównań w wierszu • wypowiedzieć się na temat uczuć przedstawionych w wierszu	• zaprezentować informacje o autorze wiersza • wymyślić własne przykłady epitetów • narysować ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny) • wyjaśnić, jak rozumie ostatnie dwa wersy wiersza
56. Wiersz o pewnym czarodzieju	• przeczytać utwór głośno	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację	• zaprezentować informacje o autorze wiersza

	• określić podmiot liryczny w utworze • wskazać bohatera utworu • wskazać w wierszu wersy, strofy, rymy • wskazać w tekście wiersza epitet	• przedstawić podmiot liryczny w wierszu • określić 2–3 cechy bohatera utworu • wskazać w tekście wiersza porównanie	• określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • określić adresata utworu • określić cechy bohatera utworu • wskazać przenośnię	• określić funkcję środków stylistycznych • wyjaśnić, jak rozumie porównanie ojca do czarodzieja • określić nastrój utworu	
57. Droga Lewego do sławy	• czytać głośno • nazwać bohatera tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować dedykację	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera tekstu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w tekście • wyjaśnić tekst dedykacji	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohatera tekstu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić cechy bohatera • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście	• wyszukać w internecie informacje o Robercie Lewandowskim i sporządzić na ten temat notatkę

			• określić funkcję dedykacji • przedstawić funkcję wyrazów zdrobniatych	• wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • porównać doświadczenia bohatera z własnymi	
58. i 59. Zasady pisania tekstów publicystycznych	• czytać głośno • wskazać bohaterów tekstu • zdefiniować tekst publicystyczny • wymienić swoje zainteresowania	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów tekstu • wskazać tekst publicystyczny • przedstawić w 2–3 zdaniach swoje zainteresowania	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić cechy bohaterów tekstu • odróżnić tekst publicystyczny od tekstu literackiego • przedstawić swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • określić cechy tekstu publicystycznego • ciekawie zaprezentować swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy	• przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube
60. O przymiotniku słów parę	• wskazać przymiotniki wśród innych części mowy	• odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki	• określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej	• stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na -cy, -dzy,	• zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej

			• zastosować przymiotnik w odpowiednich formach	-czy, -ży w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej	przymiotników w poprawnej formie
61. i 62. Wyższy i najwyższy – o stopniowaniu przymiotników	• wymienić stopnie przymiotnika • rozpoznać stopień przymiotnika	• stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny • odróżnić stopniowanie proste od opisowego	• stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny • stopniować przymiotniki w sposób opisowy • rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniują	• tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników	• zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
63. W jaki sposób realizować swoje marzenia?	• czytać głośno • wskazać bohaterkę tekstu • wskazać najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście • wskazać swoje ulubione postacie filmowe	• czytać głośno i cicho • wskazać miejsce i czas wydarzeń • przedstawić bohaterkę tekstu • przedstawić w 2–3 zdaniach wydarzenia	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy bohaterki tekstu • opowiedzieć o wydarzeniach	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w tekście	• opisać bohatera filmowego, którego zachowanie jest godne naśladowania i uzasadnić swoje zdanie

		• przedstawić swoją ulubioną postać filmową	przedstawionych w tekście • przedstawić swoje ulubione postacie filmowe	• wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu • ciekawie zaprezentować swoje ulubione postacie filmowe	
64. Zgłębiamy tajniki pracy filmowców	• wymienić osoby tworzące film • wskazać swój ulubiony film	• opowiedzieć w kilku zdaniach swój ulubiony film • poszerzyć zakres słownictwa związanego z kinematografią	• przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę • określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem • opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	• określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem • wynotować twórców swojego ulubionego filmu • ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie	• wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych
65. Co w filmie piszczy?	• czytać głośno • wskazać bohatera w tekście • powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohatera występującego w tekście	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o przedstawionych wydarzeniach	• podać własne pomysły zaprezentowania określonych dźwięków w szkolnym przedstawieniu

	przedstawionych w tekście	• określić kilka cech głównego bohatera • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• wskazać elementy świata przedstawionego • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • określić cechy głównego bohatera • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu • wyjaśnić, na czym polega przygotowanie oprawy dźwiękowej do filmu	
66. Zdobywamy wiedzę o gatunkach filmowych	• zdefiniować gatunki filmowe • wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego • wskazać swój ulubiony film	• rozróżnić gatunki filmowe • przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy	• wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy	• określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych • zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnić swoje zdanie • opowiedzieć o swojej wizycie w kinie • przedstawić zasady kulturalnego	• zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego

				zachowania się w kinie	
67. i 68. Liczymy na języku polskim	• wskazać liczebniki wśród innych części mowy • zdefiniować liczebniki główne i porządkowe	• odróżnić liczebniki główne od porządkowych • wskazać liczebniki zbiorowe	• stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych • stosować poprawne formy liczebników zbiorowych	• stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych	• zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
69. Kropka czy bez kropki?	• podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy • podać zasady stawiania kropki w zapisie dat	• przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy	• stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • stosować kropkę po liczebnikach porządkowych	• zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych	• bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe

70. Ortograficzne potyczki – pisownia wyrazów z ó i u	• wymienić zasady ortograficzne pisowni ó i u • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna	• zastosować zasady ortograficzne pisowni ó i u • tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z ó wymiennym	• poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisywać zdrobnienia • poprawnie zapisywać wyrazy z ó niewymiennym	• samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego • poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)
71 i 72. Powtórzenie zawsze w cenie!	• powtarzać i selekcjonować informacje • czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem • podać cechy powieści na podstawie poznanej lektury • rozpoznać dedykację	• porządkować wiedzę na temat poznanej lektury • wymienić gatunki filmowe	• wymienić cechy tekstu publicystycznego • stosować poprawne formy liczebników głównych, zbiorowych i porządkowych • stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy, regularny i nieregularny	• odróżnić tekst publicystyczny od innego rodzaju tekstów • podać przykłady gatunków filmowych	• zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego • samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny

	• wdrażać zasady pisowni wyrazów z ó i u • wdrażać zasady interpunkcyjne zapisywania dat i stawiania kropki po liczebnikach porządkowych • stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy • odróżniać liczebniki główne od porządkowych i zbiorowych • wymienić zawody związane z filmem		• stosować zasady pisowni wyrazów z ó i u • stosować zasady interpunkcyjne zapisywania dat i stawiania kropki po liczebnikach porządkowych • wyjaśnić funkcję dedykacji • wykazać się znajomością filmowych środków wyrazu		

73. Historia malowana pędzlem	- wymienić kolory występujące na obrazie - nazwać postać przedstawioną na obrazie - zidentyfikować obraz jako portret	- przedstawić elementy przedstawione na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie - odróżnić portret od pejzażu i martwej natury	- określić kolory dominujące na obrazie - określić źródło światła - opisać elementy stroju postaci przedstawionej na obrazie	- zaprezentować bohatera przedstawionego na obrazie - opisać gesty i mimikę postaci - określić emocje wyrażone przez bohatera - określić nastrój, jaki wywołuje obraz	- zaprezentować inne dzieła malarskie o tematyce historycznej - wypowiedzieć własne zdanie na temat postaci przedstawionej na obrazie - omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
74. i 75. Poznajemy Wandę, co nie chciała Niemca	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - zdefiniować pojęcie legenda	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu	- czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację - rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy - ciekawie opowiadać o wydarzeniach	zebrać argumenty potwierdzające słuszność decyzji podjętej przez Wandę lub argumenty przemawiające za tym, że bohaterka mogła podjąć inną decyzję

	• zdefiniować wyrazy wieloznaczne	• wymienić charakterystyczne cechy legendy • wskazać wyrazy wieloznaczne	• wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy • ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu • objaśnić sens wyrazów wieloznacznych	przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterki utworu i wyjaśnić, dlaczego księżniczka nie przyjęła oświadczeń Rytgiera • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych	• samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego
76. Spotkanie z królową Wandą, która ma sekrety	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • wskazać bohaterów realistycznych i fantastycznych • przedstawić miejsce i czas wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić realistycznych i fantastycznych bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi zakończenie historii Wandy, Rydygiera i smoka

	• zdefiniować pojęcie legenda	• sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy legendy	przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy legendy	• ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wskazać fragmenty tekstu, które mogą wywołać rozbawienie czytelnika	
77. i 78. Niespodziewana lekcja historii	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować legendę	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawić	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić po 2–3 cechy bohaterów utworu	• czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o faktach historycznych przedstawionych w utworze i sporządzić na ten temat krótką notatkę • wyszukać w bibliotece lub

	wymienić zasady zachowania się w muzeum	2–3 zasady zachowania się w muzeum	- wymienić poznane na wycieczkach szkolnych muzea - przedstawić zasady zachowania się w muzeum	- określić cechy bohaterów utworu i ich relacje - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu - wymienić znane lub znajdujące się w pobliżu muzea - wyjaśnić zasady zachowania się w muzeum	internecie informacje o muzeach znajdujących się w pobliżu miejscowości, w której mieszka pracując w grupie, zaplanować wycieczkę do wybranego muzeum
79. Co słysząc i widząc w Żelazowej Woli?	- przeczytać wiersz głośno - określić podmiot liryczny w wierszu - wskazać wers, strofę i rym - określić adresata utworu - zdefiniować uosobienie	- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie - przedstawić podmiot liryczny w wierszu - wskazać w tekście wiersza wersy, strofy i rymy - wskazać adresata utworu	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - scharakteryzować adresata utworu - scharakteryzować podmiot liryczny	- przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację - nazwać uczucia, jakie wyraża utwór - wskazać uosobienia i określić ich funkcję w wierszu	- zaprezentować informacje o Fryderyku Chopinie - wymyślić własne przykłady uosobień

		• wskazać uosobienie w wierszu	• wskazać uosobienia w wierszu • określić nastrój utworu		
80. Grzeczność zawsze w cenie!	• przeczytać utwór głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wskazać wersy i rymy	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać w tekście wiersza wersy i rymy	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określić osobę mówiącą w utworze • określić temat utworu • zaprezentować bohaterów utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• zaprezentować informacje o autorze utworu • napisać do gazetki szkolnej artykuł pod tytułem: „Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą”

			• przedstawić zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	• opisać zwyczaje szlacheckie ukazane w utworze	
81. Grzybobranie jako ważny obyczaj szlachecki	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić nazwy grzybów opisanych w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w	• czytać głośno, wyraźnie • określić temat utworu • określić osobę mówiącą • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić funkcję epitetów i porównań	• na podstawie informacji uzyskanych od osób starszych przygotować notatkę o zwyczajach związanych z posiłkami

		utworze • opisać grzyby, o których jest mowa w utworze	• opowiedzieć o grzybach, o których mowa w utworze • wskazać epitety i porównania		
82. Opisujemy krajobraz	• wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu • wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu • opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach	• dobierać wyrazy bliskoznaczne • dobierać przymiotniki określające kolory, kształty • zredagować opis krajobrazu według wzoru • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	• zredagować opis krajobrazu • stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej	• zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem • wyrazić emocje wywołane widokiem	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
83. Jak tu teraz nie wspomnieć o przysłówku?	• wskazać przysłówki wśród innych części mowy	• wyszukać przysłówki w tekście • rozpoznać przysłówki	• tworzyć przysłówki od przymiotników	• określić znaczenie przysłówków w zdaniu • stopniować przysłówki w sposób	• zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych

	- wymienić stopnie przysłówka - wskazać przysłówki w stopniu równym, wyższym i najwyższym	pochodzące od przymiotników tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówków	- posługiwać się przysłówkami w zdaniu - stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy	prosty regularny i nieregularny	przysłówków w różnych stopniach
84. Nad i ale – znam te słowa doskonale	- wskazać spójniki wśród innych części mowy - wskazać przyimki wśród innych części mowy - zdefiniować wyrażenia przyimkowe	- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy - rozpoznać wyrażenia przyimkowe	rozróżniać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas	- określić znaczenie przyimków w zdaniu - określić funkcję spójnika w wypowiedzi	- zredagować podpisy do zdjęć z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych - poprawnie używać przyimka na przed nazwami niektórych państw w bierniku i miejscowniku, np. na Węgry, na Cypr, na Kubę, na Litwę, na Łotwę, na Słowację
85. i 86. Jakie więzi łączyły synów	- czytać głośno - wymienić bohaterów utworu	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu	- czytać głośno, wyrażnie i cicho - opowiedzieć o wydarzeniach	czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację	wyszukać w bibliotece lub w internecie informacje o synach Bolesława

Bolesława Chrobrego?	wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- przedstawić miejsce i czas wydarzeń - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze określić po 2–3 cechy bohaterów utworu	- ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu i ich relacje - wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	Chrobrego i sporządzić na ich temat notatkę wyjaśnić, czym charakteryzuje się język utworu
87. Ojczyzna w sercu Marcina Kozery	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	- czytać głośno i cicho - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń - sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	- czytać głośno, wyraźnie i cicho - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu	- czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohatera utworu - wyrazić swój sąd o bohaterze i jego zachowaniu	- zaprezentować informacje o autorce utworu - zredagować kilkuzdaniową wypowiedź, w której przedstawi swoje zdanie na temat tego, co to znaczy czuć się Polakiem - stworzyć rebusy do podanych wyrazów z

					trudnością ortograficzną
88. i 89. Wspomnienie czasów wojny	• czytać głośno • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać głośno i cicho • wskazać narratora • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podać skojarzenia związane z wojną	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy głównej bohaterki utworu • określić sposób rozmowy ojca z córką • wyjaśnić określenia przypisane matce	• czytać głośno utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisać narratora • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• pracując w grupie, przygotować spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka • przeanalizować styl tekstu
90. Ile prawdy jest w przysłowiach?	• czytać głośno • zdefiniować przysłowie	• czytać głośno i cicho • odczytać znaczenie przysłów	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • dobrać odpowiednie przysłowie do określonej sytuacji	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wyjaśnić wartość przysłów	• przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów

	• wskazać przysłówia w tekście				• omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
91. Wiem o wypowiedzeniach, że...	• zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wskazać zdania i równoważniki zdań	• wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • konstruować zdania pytające • wskazać zdania i równoważniki zdań • konstruować równoważniki zdań	• odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących • przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące • podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań • przekształcać równoważniki zdań na zdania	• stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne • przekształcać zdania na równoważniki zdań	• zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń
92. Wykrzyknik – znak pełen emocji!	• wymienić zasady użycia wykrzyknika	• stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach	• stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia	• stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik) • werbalnie wyrazić swoje intencje

					• przekazać zamierzony cel tekstu • sporządza notatkę
93. Ortograficzne przygody z rz i ż	• wymienić zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -arz, -erz, -mistrz, -mierz	• zastosować zasady ortograficzne pisowni rz i ż • poprawnie zapisywać wyrazy z ż po l, ł, r, n	• tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż wymiennym • korzystać ze słownika ortograficznego	• poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż niewymiennym • poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na -eż, -aż, -erz, -arz	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
94. i 95. Jeszcze raz Przystanek historia	• zdefiniować legendę • zdefiniować uosobienie • zdefiniować przystowie • rozpoznać przystówek	• wskazać uosobienie • podać przykłady przystów • stopniować przystówki • stawiać na końcu zdań właściwe znaki, zgodnie z intencją wypowiedzi	• rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać jej cechy charakterystyczne • określić funkcję uosobienia w utworze • wyjaśnić znaczenie kilku przystów	• samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku • wyjaśnić funkcję legend • wyjaśnić funkcję przystów • redagować opis krajobrazu z	• tworzyć przykłady uosobień • redagować opis krajobrazu z wykorzystaniem bogatego słownictwa i w sposób bezbłędny

	• podać zasady stopniowania przysłówków • wskazać zdanie i równoważnik zdania • rozpoznać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące • wdrażać zasady pisowni rz i ż • podejmować próby redagowania opisu krajobrazu		• przekształcać zdania oznajmujące na rozkazujące • przekształca zdania na równoważniki zdań i odwrotnie • stosować zasady ortograficzne pisowni rz i ż • stosować słownictwo przydatne w redagowaniu opisu krajobrazu • redagować opis krajobrazu	wykorzystaniem bogatego słownictwa	

96. Wyobrażenia artystki – Herkules i złota łania	- wymienić kolory występujące na obrazie - wymienić postacie występujące na obrazie	- przedstawić elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie - określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	- określić dominujące na obrazie kolory i źródło światła - opisać postacie przedstawione na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie - określić nastrój, jaki wywołuje obraz	- opisać sposób przedstawienia ruchu - opisać umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne - opisać pierwszy i drugi plan obrazu	- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch - ułożyć krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
97. Atlantyda, czyli „tam albo nie tam”	- przeczytać wiersz głośno - określić podmiot liryczny w wierszu - zdefiniować wers, strofę - zdefiniować pytanie retoryczne	- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie - przedstawić podmiot liryczny w wierszu - wskazać w tekście wiersza wersy, strofy - wskazać pytanie retoryczne	- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa - określić temat wiersza - scharakteryzować podmiot liryczny - wskazać pytania retoryczne - określić nastrój utworu	- przeczytać wiersz, oddając nastrój utworu i stosując odpowiednie tempo i intonację - nazwać uczucia, jakie wyraża utwór - określić funkcję pytań retorycznych w wierszu	- zaprezentować informacje o autorce wiersza - w wybranej formie plastycznej (plakat, obraz, rysunek) przedstawić Atlantyde

98. i 99. Początki świata według Greków	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	• korzystając z różnych źródeł, wyszukiwać informacje o historii powstania świata według mitologii słowiańskiej, egipskiej lub chińskiej • zredagować opowiadanie twórcze o tym, skąd się wzięły np. śnieg, grad, huragan

100. Z wizytą na Olimpie – poznajemy greckich bogów	• wymienić bogów greckich • wymienić atrybuty bogów greckich	• wskazać bogów greckich i ich atrybuty • łączyć bogów greckich z ich atrybutami	• przedstawić bogów greckich i wymienić ich atrybuty • opisać Olimp i jego mieszkańców	• określić cechy mieszkańców Olimpu i przedstawić ich relacje	• zaprojektować i narysować atrybuty dla siebie i kilku najbliższych osób • wyszukać w Słowniku mitów i tradycji kultury Władysława Kopalińskiego informacje o Olimpie i Hadesie
101. Po stracie córki – porozmawiamy o uczuciach matki	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienić wydarzenia i postacie	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu	• zredagować opowiadanie twórcze, w którym przedstawi własne wyjaśnienie zmian pór roku

	realistyczne i fantastyczne • zdefiniować pojęcie mit	przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • odmienia rzeczownik Hades przez przypadki	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
102. i 103. Daremny trud Syzyfa – o karze za zuchwałość	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować wydarzenia i postacie	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat	• czytać głośno, wyrażnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu	• wyjaśnić przerośnięte znaczenie wyrażenia syzyfowa praca

	realistyczne i fantastyczne • zdefiniować mit • zdefiniować związek frazeologiczny	wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu • wskazać związek frazeologiczny	• wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • objaśniać znaczenie związków frazeologicznych	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne	
104. Frazeologizm poprawny czy błędny	• wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym	• odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania	• zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi • odczytać skróty i oznaczenia słownikowe	• korzystać ze słownika frazeologicznego • podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika	• samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego • korzystać z internetowych wersji słownika • ukazać dosłowne znaczenie wskazanych

					związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
105. Krótko i zwięźle lub dłużej i ciekawiej	• zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie • zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	• wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie • wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia	• odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego • ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia	• uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych • sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych	• samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
106. Pan przecinek przychodzi z wizytą	• czytać ze zrozumieniem teksty informacyjne • podać zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym	• stosować przecinek przed określonymi spójnikami • nie stosować przecinka przed określonymi spójnikami	• stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołaczu	• stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	• wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka				
107. i 108. Wyczyny Heraklesa	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować, czym są wydarzenia i postacie realistyczne oraz fantastyczne	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • zredagować plan wydarzeń	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i	• wyjaśniać, co łączy Heraklesa z Supermanem i Spider-Manem • wyjaśnić znaczenie wyrażenia stajnia Augiasza

	• zdefiniować pojęcie mit	• wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu		wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
109. Opowiem, jak było	• wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze • ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń • zredagować początek opowiadania	• ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi • zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej	• zredagować opowiadanie zgodnie z planem	• zredagować opowiadanie odtwórcze • stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń
110. Jak Ariadna pomogła Tezeuszowi?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach	• wyjaśnić przenośne znaczenie wyrażenia nić Ariadny

	przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie mit	• przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	• określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu • sporządzić notatkę	przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	
111. Pijemy nektar, jemy ambrosję i zbieramy laury	• wskazać związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić pochodzenie wskazanych związków frazeologicznych	• stosować związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii	• wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych	• przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
112. Dramat w przestworzach	• czytać głośno i cicho	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem	• czytać głośno, wyraźnie • opowiedzieć w kilku zdaniach o	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację	• narysować ilustrację do mitu • wyjaśnić znaczenie związku

	• wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wyjaśnić, czym różnią się wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie mit	znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy mitu	wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy mitu	• ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu	frazeologicznego ikarowe loty • zredagować kilkudzaniową wypowiedź, w której wyjaśni, dlaczego artyści częściej czynią bohaterem swoich dzieł Ikara, a nie Dedala
113. i 114. Spotkanie z podmiotami szeregowym i domyślnym	• zdefiniować podmiot szeregowy • zdefiniować podmiot domyślny	• wskazać podmiot szeregowy • wskazać podmiot domyślny	• określić rodzaj podmiotu we wskazanym zdaniu	• przekształcać tekst, unikając powtórzeń poprzez wprowadzenie podmiotu domyślnego	• bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny

115. Praktyka czyni mistrza – ćwiczymy pisownię wyrazów z ch i h	- wymienić zasady ortograficzne pisowni ch i h - poprawnie zapisać wyrazy z ch na końcu wyrazu	- zastosować zasady ortograficzne pisowni ch i h - poprawnie zapisywać wyrazy z h w środku wyrazu	- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż - korzystać ze słownika ortograficznego	poprawnie zapisać wyrazy z h niewymiennym	- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia ch i h) - samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
116. i 117. Czas na powtórkę!	- zdefiniować mit - wymienić bogów greckich - wymienić przykładowe mity - podać przykłady frazeologizmów mitologicznych - zdefiniować pytanie retoryczne - podejmować próby redagowania	- wymienić bogów greckich i ich atrybuty - wyjaśnić sens 1, 2 mitów - wyjaśnić sens 2, 3 frazeologizmów mitologicznych - wskazać pytanie retoryczne - odróżnić zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego	- wskazać cechy charakterystyczne mitów na przykładach - omówić problematykę poznanych mitów - określić funkcję pytania retorycznego - wyjaśnić sens poznanych frazeologizmów mitologicznych - redagować opowiadanie	- określić funkcję mitów - podać przykład pytania retorycznego - stosować w wypowiedziach frazeologizmy - korzystać ze słownika ortograficznego - bezbłędnie stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym	- podać przykłady mitów z innych kręgów kulturowych - redagować opowiadanie odtwórcze w sposób bezbłędny - samodzielnie korzystać ze słownika frazeologicznego

	opowiadania odtwórczego • rozpoznać podmiot i orzeczenie w zdaniu • rozpoznać podmiot szeregowy i domyślny • podjąć próbę stworzenia wykresu zdania pojedynczego rozwiniętego • wdrażać zasady pisowni z ch i h • wdrażać zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym	• określić grupę podmiotu i orzeczenia	odtwórcze z zachowaniem kolejności zdarzeń • stworzyć wykres zdania pojedynczego rozwiniętego • stosować zasady pisowni z ch i h • stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym		

118. Jakie drogowskazy odnajdziemy w książkach?	- wymienić kolory występujące na obrazie - wymienić postacie występujące na obrazie	- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie - określić miejsce przedstawione na obrazie	- określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła - opisać miejsce przedstawione na obrazie - opisać sytuację przedstawioną na obrazie	- opisać pierwszy i drugi plan obrazu - nadać inny tytuł obrazowi	- określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź - wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału - omawiać elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
119. i 120. Co jest w życiu najważniejsze?	- czytać głośno i cicho - wymienić bohaterów utworu - wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze - wyjaśnić, czym różnią się	- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych - przedstawić bohaterów utworu - przedstawić miejsce i czas wydarzeń	- czytać głośno, wyraźnie i cicho oraz z podziałem na role - określić narratora utworu - opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację - ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze - określić cechy bohaterów utworu	wyjaśnić, co według autora utworu jest najwyższą wartością

	wydarzenia i postacie realistyczne od fantastycznych • zdefiniować pojęcie baśni	• sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy baśni	• określić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy baśni • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako baśń i wskazać w nim charakterystyczne cechy baśni • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	
121. Katarynka – spotkanie z lekturą uzupełniającą i jej autorem	• określić czas i miejsce wydarzeń w utworze	• wymienić bohaterów i krótko o nich opowiedzieć	• scharakteryzować bohaterów utworu	• skorzystać z różnych źródeł informacji • selekcjonować informacje na temat pisarza	• zredagować notatkę na temat życia i twórczości Bolesława Prusa
122. Z wizytą u pana mecenasa	• określić, gdzie rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze i jakie postacie w nim występują	• zaprezentować pana Tomasza i opracowuje notatkę o tym bohaterze w formie mapy myśli	• scharakteryzować usposobienie pana Tomasza • wyjaśnić, jak pan Tomasz czuł się w	• przedstawić okoliczności, w jakich bohater odkrył, że mała sąsiadka jest niewidoma	• przedstawić swoje zdanie o tym, czy pan Tomasz w mieszkaniu przy Miodowej był szczęśliwy i uzasadnić opinię

		• opisać stosunek pana Tomasza do katarynek	domu przy ulicy Miodowej • opisać mieszkanie bohatera		
123. Nowe mieszkanki ulicy Miodowej	• wyjaśnić, kim były nowe sąsiadki pana Tomasza i czym się zajmowały • opisać warunki, w jakich mieszkały sąsiadki	• wypowiedzieć się na temat dziewczynki, utraty przez nią wzroku i odbioru świata po chorobie	• przedstawić, jak mała bohaterka spędzała czas i czym próbowała się cieszyć	• wytłumaczyć, dlaczego w nowym domu dziewczynka nie czuła się dobrze • określić, w jaki sposób matka dziewczynki okazywała córce uczucia i dlaczego wobec choroby córki była bezradna	• scharakteryzować relacje między matką i córką
124. Historia niezwyklej przemiany	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• zaproponować inny tytuł dla fragmentu tekstu • zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów

	• utworze • zdefiniować nowelę • zdefiniować punkt kulminacyjny • określić, czym jest puenta	• przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy noweli	przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównej bohaterki utworu • wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli • wskazać w utworze punkt kulminacyjny • wskazać w utworze puentę	• określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli • wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	
125. Jak ciekawie opowiadać?	• zredagować opowiadanie twórcze • wprowadzać dialogi	• planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan • wprowadzać dialogi	• zredagować opowiadanie twórcze • zachować trójdzielność kompozycji opowiadania	• stosować sformułowania nadające wydarzeniom dynamiczny charakter • wprowadzić wydarzenie będące	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze, np. dotyczące dalszych losów

			• określić wydarzenie będące punktem kulminacyjnym opowiadania • planować zaskakujące zakończenie (puentę)	punktem kulminacyjnym opowiadania • wprowadzić zaskakujące zakończenie (puentę)	wybranego bohatera literackiego • świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania
126. Po co nam przydawki?	• zdefiniować przydawkę • wymienić pytania, na które odpowiada przydawka • stosować przydawki w zdaniu	• wskazać przydawkę w zdaniu • rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka	• ustalić pytania, na które odpowiada przydawka	• zaznaczać przydawki na wykresach zdań pojedynczych	• wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu • ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek • bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
127. Jak rozjaśnić obraz świata?	• przeczytać wiersz głośno	• przeczytać wiersz głośno, wyraźnie	• przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa	• przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację	• zaprezentować informacje o autorze wiersza

	• określić podmiot liryczny w wierszu • zdefiniować przenośnię	• przedstawić podmiot liryczny w wierszu • wskazać w tekście wiersza przenośnię	• określić temat wiersza • scharakteryzować podmiot liryczny • wyjaśnić, co oznaczają przenośnie: otchłań ulicy, przepaść krawężnika • wymienić 2 uczucia, które wyraża utwór • zinterpretować ostatnią zwrotkę utworu przez przekład intersemiotyczny	• wskazać przenośnię i określić ich funkcję • wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza • porównać doświadczenia bohatera z własnymi • określa uczucia wyrażone w wierszu	• opowiadać o swojej działalności w szkolnym wolontariacie
128. i 129. Jacy jesteśmy?	• czytać głośno • wymienić bohaterów tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera

		przedstawionych w utworze • wymienić po 2–3 cechy opisujące bohaterów	• przedstawić temat rozmowy prowadzonej przez bohaterów	• określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • zastosować słownictwo określające przeżycia bohaterów i oceniające ich postawy	• wyjaśnić, co sądzi o zasadzie nauczyciela: Nigdy nie rezygnuj, jeśli uważasz, że słuszność leży po twojej stronie i uzasadnić swoje zdanie
130. Czy można żyć bez mediów?	• czytać głośno • wymienić bohaterów tekstu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście	• czytać głośno i cicho • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie • określić narratora • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• wyjaśnić, co sądzi o słowach mamy: Rozrywka jest z ludźmi, a nie z urządzeniami i uzasadnić swoje zdanie • pracując w grupie, ustalić wady i zalety wpływu mediów na

		przedstawionych w utworze • określić zasady panujące w rodzinie Zwarowców	• określić zasady panujące w domu narratorki	• określić cechy bohaterów utworu • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • wyrazić swój sąd o bohaterach • określić zasady panujące w jego domu	życie współczesnych rodzin • przygotować pracę plastyczną związaną tematycznie z tekstem

131. i 132. Prasa w naszym życiu	• zdefiniować gazetę i czasopismo • wymienić swoje ulubione czasopismo • odczytać tytuł, numer i datę wydania • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma • określić, czym są nagłówki, lid	• wskazać gazety i czasopisma • wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • poprawnie zapisywać tytuły czasopism • przedstawić swoje ulubione czasopismo • wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę • wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma • wskazać w wybranym artykule nagłówki, lid, fakty, opinie	• odróżniać gazety i czasopisma • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się • zaprezentować swoje ulubione czasopismo • opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma • określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą • odróżniać fakty od opinii • określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma	• rozróżniać rodzaje prasy ze względu na tematykę • rozróżniać rodzaje prasy ze względu na odbiorcę • ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo • ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma	• pracując w grupie, przygotować wystawę ulubionych czasopism • zaprezentować zawartość wybranego czasopisma, np. Victor Junior • określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line

		wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma			
133. i 134. Czym dopełnić zdanie?	- zdefiniować dopełnienie - zdefiniować okolicznik - stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu	- wskazać dopełnienie w zdaniu - wskazać okolicznik w zdaniu - rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie	- ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie - ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik	zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych	- wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu - bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki

		• rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik			
135. Kiedy używamy wielokropka?	• podać zasady użycia wielokropka	• stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu	• stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji	• stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)
136. Nie, nie i jeszcze raz nie	• podać zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami	• stosować zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami i przymiotnikami	• stosować zasady ortograficzne pisowni nie z rzeczownikami i przysłówkami	• poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem nie	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia nie z różnymi częściami mowy) • samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
137. i 138. Już wiem! Już potrafię!	• rozpoznać baśń • wymienić cechy noweli	• wymienić cechy baśni	• wyjaśnić, na czym polega praca osób związanych z prasą	• omówić budowę noweli na przykładzie poznanego utworu	• bezbłędnie stosować zasady pisowni z nie

	• podać przykłady zawodów związanych z prasą • podejmować próby rozpoznawania przydawki, dopełnienia i okolicznika • wdrażać zasady pisowni z nie • podać zasady stosowania wielokropka	• wymienić przykłady czasopism • zdefiniować punkt kulminacyjny w utworze • zdefiniować puentę • wskazać przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• określić funkcje przydawki, dopełnienia i okolicznika • stosować zasady pisowni z nie • stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji	• samodzielnie korzystać z informacji w podręczniku • określić, jakimi częściami mowy są wyrażone przydawka, dopełnienie, okolicznik	• bezbłędnie stosować wielokropek
139. Z kim wyruszyć w nieznane?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła	• opisać postacie ukazane na obrazie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny,	• wymyślić własny tytuł dla obrazu • wyjaśnić związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału

	występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• określić czas i miejsce przedstawione na obrazie • opisać miejsce przedstawione na obrazie	• opisać sytuację przedstawioną na obrazie • wyjaśnić rolę przedstawionych przedmiotów • ułożyć dialog osób przedstawionych na obrazie	uzasadnić swoje zdanie • opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz • ciekawie opowiedzieć o sytuacji przedstawionej na obrazie	• omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
140. Smak przygody	• przeczytać utwór głośno • wskazać podmiot liryczny • zdefiniować wers i strofy	• przeczytać utwór głośno, wyraźnie • przedstawić podmiot liryczny • wskazać w tekście wersy i strofy	• przeczytać utwór, podkreślając głosem ważne słowa • odróżniać rymy dokładne od niedokładnych • określić temat utworu	• przeczytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • określić funkcję epitetów i przerośnięć w utworze	• narysować krainę fantazji

	• podać definicje rymów dokładnych i niedokładnych • zdefiniować refren • zdefiniować przenośnie i epitety • zdefiniować piosenkę	• wskazać rymy dokładne i niedokładne • wskazać w utworze refren • wskazać w tekście epitety • wskazać cechy piosenki	• określić podmiot liryczny • wskazać w tekście przenośnie • wymienić 2 uczucia, jakie wyraża utwór • określić cechy piosenki	• wyjaśnić, jaką rolę odgrywa w życiu wyobraźnia	
141. i 142. Dlaczego warto czytać książki?	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować adaptację	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy głównego bohatera utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera • pracując w grupie, sporządzić listę książek zasługujących na uwagę młodego czytelnika

		przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne • wymienić charakterystyczne cechy adaptacji	• wyjaśnić pojęcie adaptacja • przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej	• wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi • podać przykłady innych adaptacji	
143. Witajcie w Narnii – w krainie po drugiej stronie... szafy	• prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce • korzystać ze słownika języka polskiego • poszerzyć zasób słownictwa	• wnioskować na podstawie tekstu • odczytać tekst za pomocą przekładu intersemiotycznego	• zaplanować szczegółowo uważny sposób poznania treści lektury	• skorzystać z różnych źródeł informacji	• przybliżyć życie i twórczość Clive’a Staplesa Lewisa
144. Światy po jednej i po drugiej stronie szafy	• określić, kiedy i gdzie toczyła się akcja powieści, zanim Łucja	• wskazać, który świat przedstawiony w utworze można uznać za realistyczny, a który – za fantastyczny	• wymienić przykłady postaci realistycznych i fantastycznych występujących w lekturze	• wytłumaczyć, dlaczego rodzeństwo początkowo nie wierzyło w opowieści Łucji	• opisać wygląd postaci, którą można by spotkać w Narnii • wymyślić nazwę dla mieszkańca Narnii na

	odkryła tajemnicze przejście w szafie	• opisać, jak wyglądała Narnia	• wypowiedzieć się na temat tego, jak długo trwały wydarzenia w Narnii, a ile czasu zajmowały w świecie, z którego pochodzą dzieci	• porównać życie rodzeństwa przed odkryciem Narnii i po nim	podstawie opisu koleżanki lub kolegi
145. Bohaterowie opowieści	• wziąć udział w pracy grupy nad stworzeniem plakatu obrazującego wybraną osobę spośród rodzeństwa	• przedstawić Białą Czarownicę • wymienić cechy charakteru Aslana	• scharakteryzować Edmunda i wyjaśnić, co sprawiło, że stał się podatny na słowa Czarownicy • wymienić wartości, którymi kierowało się rodzeństwo, pomagając mieszkańcom Narnii	• przeanalizować przemianę Edmunda • porównać Narnię pod rządami Czarownicy i po ich upadku	• wybierać swoją ulubioną postać i uzasadnić jej wybór
146. Walka dobra ze złem	• przestawić dwa obozy, na jakie byli podzieleni mieszkańcy królestwa Narnii i wyjaśnić, z czego to wynikało	• objaśnić, o co Piotr, Edmund, Zuzanna i Łucja walczyli z Białą Czarownicą	• wyjaśnić, kto w Narnii był uosobieniem zła i uzasadnia swoją odpowiedź	• wymienić przedstawione w utworze przedmioty, postacie lub wydarzenia, które wywołują skojarzenia ze znanymi baśniami	• określić, dlaczego w baśniach pojawiają się nierzeczywiste postacie, przedmioty, wydarzenia

				• wytłumaczyć przesłanie utworu	
153. W Narnii przygody nigdy się nie kończą!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterów utworu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów utworu • określić postacie realistyczne i fantastyczne • wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu • porównać doświadczenia bohaterów z własnymi	• przedstawić inne powieści fantasy • wyjaśnić, dlaczego powieści fantasy znajdują wielu czytelników

148. Jak napisać dedykację?	• zredagować dedykację według wzoru	• zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy • pisać krótko, zwięźle i konkretnie	• stosować zwroty grzecznościowe • stosować odpowiednią kompozycję i układ graficzny	• zredagować dedykację odpowiednią do sytuacji i adresata • uzasadnić, że dedykacja to tekst użytkowy przydatny w podtrzymywaniu więzi społecznych	• samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
149. Jak są powiązane wyrazy w zdaniu?	• zdefiniować związek główny i związki poboczne • wskazać w zdaniu związek główny	• wskazywać związki wyrazowe • wskazać w zdaniu związki główny i poboczne	• tworzyć związki wyrazowe • wypisać ze zdania związki poboczne	• rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte • wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne	• pracując w grupie, ułożyć dialog tematycznie związany z kinematografią i wykorzystać w nim czasowniki, o których mowa w tekście Gramatyka w praktyce, s. 301
150. Martyna na dachu świata!	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • określa temat tekstu	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach	• zaprezentować informacje o autorce dziennika

	wydarzenia przedstawione w utworze	• przedstawić bohaterkę utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazać postacie realistyczne i fantastyczne	• opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohaterki utworu • wskazuje zastosowane w tekście porównania i epitety	przedstawionych w tekście • określić cechy bohaterki • wyrazić swój sąd o bohaterce i jej zachowaniu • określić uczucia bohaterki • określa funkcje wskazanych w tekście porównań i epitetów	
151. Wyprawa pełna emocji, czyli Tomek i Huck na tropie skarbu	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów • opisać uczucia bohaterów	• zaprezentować informacje o autorze książki • zachęcić rówieśników do przeczytania całej lektury, prezentując inne przygody Tomka Sawyera

	• zdefiniować powieść przygodową • zdefiniować nadawcę i odbiorcę komunikatu	• sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej	• określić 2–3 cechy bohaterów utworu • określić tekst jako powieść przygodową • określić nadawcę i odbiorcę komunikatu na skale	• podać inne przykłady powieści przygodowej	
152. i 153. Niezwykła tajemnica zamku	• czytać głośno i cicho • wymienić bohaterów utworu • wymienić najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • zdefiniować powieść przygodową	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawić bohaterów utworu • przedstawić miejsce i czas wydarzeń • sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń	• czytać głośno, wyrażnie i cicho • określić narratora utworu • opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić 2–3 cechy bohatera utworu • określić tekst jako powieść przygodową	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określić cechy bohaterów • opisać uczucia Paragona w czasie nocnej wyprawy na zamek	• zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach Paragona lub wykonać ćwiczenie 8, s. 311 • wyczerpująco wypowiedzieć się na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, odwołując się do znajomości całej lektury

		przedstawionych w utworze wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej		podać inne przykłady powieści przygodowej	
154. Zgłębiamy tajniki pracy radiowców	wymienić osoby tworzące audycje radiowe	wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić, na czym polega ich praca	- opisać pracę osób tworzących audycje radiowe - określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem - poprawnie odmienić rzeczownik radio i stosować go w zdaniach	- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę - określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem	wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją
155. i 156. Tworzymy zdania złożone	zdefiniować zdania złożone współrzędnie	- wskazać zdanie złożone współrzędnie - wskazać zdanie złożone podrzędnie	odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie	odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od	odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie

współrzędnie i podrzędnie	• zdefiniować zdania złożone podrzędnie • zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym • układać zdania złożone ze zdań składowych	• wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym • wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie	• wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie • stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone	wykresu zdania złożonego podrzędnie • wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	wykonywać ich wykresy
157. Gdzie postawić przecinek w zdaniu złożonym?	• wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienić spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka	• zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu • skorzystać ze słownika	• poprawnie oddzielać przecinkiem zdania składowe	• stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji	• bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
158. Kiedy mała, a kiedy wielka litera?	• wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką	• zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion,	• poprawnie zapisywać imiona, nazwiska,	• poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki	• zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami

	literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych • wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów • wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet	nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych • stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów • stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet • wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców • wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków	pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych • poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet • stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców • stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów • korzystać ze słownika ortograficznego	utworzone od nazw własnych • poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców • samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego	ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą) • wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów ocean spokojny, japonka, węgierka

		występujących wewnątrz tytułów • wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym			
159. i 160. Czego nauczyły nas przygody bohaterów naszych lektur?	• podać przykłady zawodów związanych z pracą w radiu • zdefiniować elementy fantastyczne i realistyczne • zdefiniować bohaterów pierwszoplanowych i drugoplanowych • zdefiniować rym • wdrażać zasady pisowni małą i wielką literą	• wymienić cechy powieści fantasy • podać przykłady bohaterów pierwszo- i drugoplanowych na podstawie poznanej lektury • zdefiniować rymy dokładne i niedokładne • wskazać w zdaniu związek główny i związki poboczne	• uporządkować informacje o poznanej lekturze obowiązkowej • omówić, na czym polega praca osób związanych z radiem • wymienić cechy powieści fantasy na przykładzie poznanej lektury • stosować zasady pisowni małą i wielką literą • rozpoznać zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie • napisać dedykację	• wskazać motywy literackie występujące w lekturze obowiązkowej • wyjaśnić funkcje dedykacji w kontekście społecznym • odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie i zdania złożonego podrzędnie	• podać przykłady innych utworów fantasy • bezbłędnie stosować zasady pisowni małą i wielką literą • napisać dedykację w sposób bezbłędny • wypowiadać się na temat popularności utworów fantasy

	• wskazać w zdaniu związek główny • rozpoznać zdanie złożone • podjąć próbę napisania dedykacji				
161. Jak artysta przedstawił pogodne życie?	• wymienić kolory występujące na obrazie • wymienić postacie występujące na obrazie • określić miejsce przedstawione na obrazie	• zaprezentować postacie przedstawione na obrazie • określić czas i miejsce przedstawione na obrazie	• określić kolory dominujące na obrazie i źródło światła • opisać miejsce przedstawione na obrazie • opisać sytuacje przedstawione na obrazie	• opisać pejzaż i ukazane na obrazie postacie • określić, czy obraz jest realistyczny, czy fantastyczny, uzasadnić swoje zdanie	• określić nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, uzasadnić swoją wypowiedź • omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

				• opisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła • opisać kompozycję obrazu • określić nastrój, jaki wywołuje obraz	• namalować własny obraz zatytułowany „Pogodne życie”
162. Zawód nauczyciel	• czytać głośno i cicho • wskazać temat utworu • określić, kto jest podmiotem lirycznym	• czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • wyjaśnić na podstawie utworu rolę nauczycieli • podać cenione cechy nauczycieli	• czytać głośno, wyraźnie i cicho • przedstawić informacje o historii Dnia Edukacji Narodowej • wypowiedzieć się na temat korzyści wynikających z uczęszczania do szkoły	• czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • wypowiadać się na temat przestania utworu	• wypowiadać się na temat czynników motywujących do nauki • redagować zaproszenie na uroczystość obchodów Dni edukacji Narodowej
163. Wigilia – dzień bardzo	• opowiedzieć o swoich emocjach i refleksjach związanych z	• określić nastrój panujący w utworze	• wskazać wartości związane z Wigilią Bożego Narodzenia	• określić funkcję powtarzanych w	• odnaleźć nagranie piosenki w wykonaniu Czerwonych Gitar i opowiedzieć o swoich

ciepły, choć grudniowy	piosenką Dzień jeden w roku		• objaśnić zastosowane w tekście przenośnie	utworze wersów i zwrotek	wrażeniach związanych z tym utworem
164. Czego dziadkowi do szczęścia potrzeba?	• wymienić bohaterów tekstu i krótko się o nich wypowiedzieć	• określić potrzeby oraz doświadczenia bohaterów tekstu i łączącą ich relację	• odczytać znaczenie frazeologizmu poczuć się jak w niebie	• w identyfikacji problematyki utworu odwołać się do własnych doświadczeń	• uczestniczyć w rozmowie na temat roli dziadków w życiu uczniów oraz sytuacji starszych osób we współczesnym świecie
165. Wielkanoc – święta pełne radości	• przedstawić tematykę utworu	• określić nastrój panujący w utworze • zredagować świąteczne życzenia	• wskazać zastosowane w utworze środki stylistyczne: epitety, zdrobnienie, uosobienie	• określić funkcję środków stylistycznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat wielkanocnych zwyczajów i symboli
166. Jakie święto obchodzimy 3 maja?	• wskazać temat utworu i	• określić nastrój panujący w utworze	• odwołać się do własnych doświadczeń oraz wiedzy związanych ze świętem Konstytucji 3 maja	• objaśnić przenośnię	• uczestniczyć w rozmowie na temat patriotyzmu

167. Mama – najpiękniejsza istota na świecie	• wymienić bohaterów tekstu	• określić stosunek narratora do jego mamy	• wskazać zastosowane w tekście sformułowania – bezpośredni zwrot do adresata i zwroty charakterystyczne dla języka potocznego	• zredagować opis twarzy bliskiej osoby z użyciem porównań • wyjaśnić funkcję zastosowanych w tekście sformułowań – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego	• uczestniczyć w rozmowie na temat potrzeb i marzeń mam

**Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – NOWE Słowa na start! dla klasy 6 szkoły podstawowej,
edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku NOWE Słowa na start! do klasy 6. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
2. Inni, obcy, tacy sami?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat specyfiki komiksu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• bierze udział w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
3. i 4. Wyobcowanie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcia: akcja, wątek, fabuła jednowątkowa,	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• omawia problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• podejmuje dyskusję na temat wyobcowania i tolerancji

	fabuła wielowątkowa, narrator		porównuje je z własnymi		
5. Zmartwienia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie związek frazeologiczny	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• podejmuje dyskusję na temat sposobu traktowania osób z niepełnosprawnościami
6. Czym jest starość?	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie puenty utworu	• podejmuje dyskusję na temat sposobu postrzegania ludzi starych
7. Tolerancja religijna	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	• określa tematykę fragmentu	• określa problematykę fragmentu	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach	• przedstawia informacje na temat jednej z religii

	• omawia elementy świata przedstawionego	• omawia specyfikę miejsca akcji • charakteryzuje bohaterów fragmentu • nazywa uczucia, których doświadcza bohaterka	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	wymienionych we fragmencie • podejmuje dyskusję na temat tolerancji religijnej
8. i 9. Co już wiemy o odmiennych częściach mowy?	• rozpoznaje i wskazuje odmienne części mowy	• odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych • wymienia kategorie gramatyczne poszczególnych części mowy	• rozpoznaje formę wskazanej części mowy	• stosuje właściwe formy odmiennych części mowy w kontekście	
10., 11., 12., 13. i 14. Rafał Kosik, Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych ludzi	• relacjonuje treść powieści, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze	• określa problematykę utworu • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów	• wypowiada się na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie codzienne, wskazuje wady i zalety

	• charakteryzuje narratora • wyjaśnia pojęcie powieść fantastycznonaukowa (science-fiction)	• charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych • określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	• określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi		• podejmuje dyskusję na temat sztucznej inteligencji • tworzy opowiadanie w konwencji science-fiction
15. i 16. Jak redaguje charakterystykę?	• wskazuje różnice pomiędzy charakterystyką a opisem postaci	• odnajduje w tekście przykłady ilustrujące wskazane cechy charakteru • przygotowuje materiały do napisania charakterystyki	• tworzy plan charakterystyki wskazanego bohatera literackiego	• tworzy charakterystykę wskazanego bohatera literackiego • stosuje zasady budowania akapitów	
17. Wpływ otoczenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości	• uczestniczy w dyskusji na temat stereotypowego postrzegania innych ludzi

	• wyjaśnia pojęcie stereotyp		• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	ważne dla bohaterów	• przedstawia wybrany stereotyp
18. Jak korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny?	• odnajduje hasło w słowniku poprawnej polszczyzny	• wyszukuje w słowniku potrzebne informacje	• wykorzystuje słownik poprawnej polszczyzny przy tworzeniu tekstów	• przygotowuje wyjaśnienia, które pomagają zrozumieć przyczynę danej formy zapisu	
19. Wykluczenie	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • odnosi problematykę fragmentu do swoich własnych doświadczeń	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• bierze udział w dyskusji na temat przyczyn wykluczania niektórych osób

20. Człowiek wobec świata	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje wiersz	• uczestniczy w dyskusji na temat zagrożeń, jakie dla relacji międzyludzkich niesie ze sobą rozwój technologii
21. Tęsknota	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wyjaśnia pojęcie uchodźca	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których bohaterowie musieli opuścić swój dom • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi • omawia funkcję specyficznego języka, którym posługuje się narrator	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • interpretuje metaforyczne wypowiedzi babci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat priorytetów, którymi kieruje się człowiek, zwłaszcza w sytuacji zagrożenia

			• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów		
22. Pisownia trudnych form rzeczowników i przymiotników	• relacjonuje zasady pisowni zakończeń - dztwo, -dzki oraz -ctwo, -cki	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• wskazuje właściwe formy wyrazów	• tworzy poprawne przymiotniki od podanych rzeczowników	
23. Podsumowanie i powtórzenie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: narrator, powieść, świat przedstawiony, akcja, wątek, fabuła, jednowątkowa, powieść fantastycznonaukowa, charakterystyka, pisownia trudnych	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	form rzeczowników i przymiotników, odmienne części mowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, słownik poprawnej polszczyzny				
25. Trudne sprawy	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie • interpretuje funkcję barw	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi podobną problematykę
26. Ważne pytania	• relacjonuje treść fragmentu • przytacza pytania zadane w tekście	• wyjaśnia, na czym polega pytanie filozoficzne	• definiuje pojęcie szczęścia	• wyraża własną opinię na temat zagadnień poruszonych w tekście	• formułuje inne pytania filozoficzne

27. Poetycki obraz jesieni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne tekstu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przywołuje i interpretuje inne teksty przedstawiające jesień
28. Grypa duszy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • wyjaśnia przyczyny, dla których dziadek podjął decyzję o przeprowadzce • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn melancholii • omawia obraz Fredericka Cayley Robinsona

29. Dzieciństwo wobec dorosłości	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego • określa nastrój utworu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje i omawia różnice pomiędzy dorosłością a dzieciństwem	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia inne teksty kultury prezentujące obraz dzieciństwa
30. Strata bliskiej osoby	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przywołuje i interpretuje inne teksty kultury poruszające temat śmierci

31. Jak opisuje przeżycia wewnętrzne?	wymienia cechy opisu przeżyć wewnętrznych	przygotowuje materiały do opisu przeżyć wewnętrznych	redaguje plan opisu przeżyć wewnętrznych	- redaguje pełny, spójny i poprawny opis przeżyć wewnętrznych - stosuje zasady budowania akapitów	
32. Pierwsza miłość	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora - wyjaśnia pojęcia: narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa, pytanie retoryczne	- określa tematykę fragmentu - wskazuje funkcję rodzaju narracji - charakteryzuje bohaterów fragmentu	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	- uczestniczy w dyskusji na temat zachowań osób zakochanych - redaguje opis przeżyć wewnętrznych Kaśki
33. Czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych?	wyjaśnia pojęcia: czasowniki dokonane,	uzupełnia zdania właściwymi formami czasowników	tworzy czasowniki dokonane od niedokonanych	stosuje czasowniki dokonane i niedokonane w	

	czasowniki niedokonane	wskazuje formy dokonane w tekście		odpowiednim kontekście	
34. Jaką funkcję pełnią czasowniki w stronie czynnej i biernej?	wyjaśnia pojęcia: strona czynna, strona bierna, czasowniki przechodnie, czasowniki nieprzechodnie	- wskazuje zdania, w których podmiot nie jest wykonawcą czynności - przekształca czasowniki ze strony czynnej na bierną i z biernej na czynną	wskazuje czasowniki nieprzechodnie	wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej i wyjaśnia dlaczego	
35. Pisownia trudnych form czasowników	wyjaśnia pojęcie bezokolicznik	- wskazuje różnice w wymowie i pisowni podanych bezokoliczników - wyjaśnia zasady pisowni końcówek bezokoliczników	- tworzy formy osobowe do podanych bezokoliczników - zapisuje bezokoliczniki od podanych form osobowych	używa trudnych form czasowników w dłuższym tekście	
36. i 37. Samotność	Wieczór Anny Kamieńskiej:	Wieczór Anny Kamieńskiej:	Wieczór Anny Kamieńskiej:	Wieczór Anny Kamieńskiej:	omawia kontekst historyczny fragmentu książki Joanny Fabickiej

	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny Rutka Joanny Fabickiej: • relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję Rutka Joanny Fabickiej: • określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• opowiada o problematyce utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst Rutka Joanny Fabickiej: • określa problematykę fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne i określa ich funkcję • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór Rutka Joanny Fabickiej: • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń • interpretuje przenośnię użytą we fragmencie	

			• wskazuje wartości w utworze oraz określa ich funkcję • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów		
38. Jaką funkcję pełnią zaimki?	• wymienia rodzaje zaimków • podaje zasady używania dłuższych i krótszych form zaimków	• używa zaimków w odpowiednim kontekście • zastępuje różne wyrazy zaimkami	• tworzy odpowiednie formy zaimków • wskazuje jakie części mowy zastępują podane zaimki	• używa dłuższych i krótszych form zaimków w odpowiednich kontekstach	
39. Rodzinny kryzys	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	• określa tematykę fragmentu	• określa problematykę fragmentu	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach	• przedstawia wybraną powieść detektywistyczną

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: powieść detektywistyczna, szyfr	• wskazuje funkcję rodzaju narracji • charakteryzuje bohaterów fragmentu	• wymienia cechy powieści detektywistycznej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• redaguje opowiadanie z wątkiem detektywistycznym
40. Ludzie telewizji	• wymienia profesje związane z telewizją	• opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu programów telewizyjnych	• nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji	• omawia specyfikę telewizji jako medium	
41. Niewidzialne sprawy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we	• uczestniczy w dyskusji na temat niewidzialnych ludzi i niewidzialnych spraw

	• omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: teatr, fikcja literacka	• charakteryzuje bohaterów fragmentu	• wypowiada się na temat specyfiki teatru • nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie • określa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	fragmentie do swoich własnych doświadczeń	
42. Korzystanie z telefonu	• relacjonuje treść artykułu • wyjaśnia pojęcia: e-higienia, fonoholizm	• określa temat i główną myśl tekstu	• wskazuje cechy artykułu prasowego we fragmencie	• odróżnia informacje o faktach od opinii	

43 i 44. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: powieść detektywistyczna (kryminalna), narracja pierwszoosobowa, fikcja literacka, opis przeżyć wewnętrznych, pisownia trudnych czasowników, zaimki, czasowniki dokonane i niedokonane, strona czynna i bierna czasowników, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, ludzie telewizji	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

45. Jacy jesteśmy?	• opisuje obraz	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• omawia funkcję tła • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• interpretuje fakt umieszczenia na obrazie rzeźby Rodina • formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
46. i 47. Bajki Ignacego Krasickiego	• wypowiada się na temat Ignacego Krasickiego • wyjaśnia pojęcia: bajka, morał, epika, uosobienie • relacjonuje treść bajek	• wskazuje uosobienia w bajkach i określa ich funkcję • wskazuje w utworach cechy gatunkowe	• wskazuje i omawia morał w bajkach • wskazuje wartości o których mowa w utworach	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajek do własnych doświadczeń	• omawia kontekst historyczny twórczości Ignacego Krasickiego
48. Prawda o ludziach zapisana w bajkach – Aleksander Fredro	• wyjaśnia pojęcia: bajka, morał, uosobienie • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki	• wskazuje i omawia morał w bajce • wymienia wartości, o których mowa w utworze	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu zaprezentowanego w bajce

		• podaje różnice pomiędzy bajką a baśnią		do własnych doświadczeń	
49. Relacje międzyludzkie w krzywym zwierciadle	• wyjaśnia pojęcia: bajka, morał, uosobienie • relacjonuje treść bajki	• wskazuje uosobienie w bajce i określa jego funkcję • wymienia cechy bajki	• wskazuje i omawia morał w bajce • wymienia wartości, o których mowa w utworze	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę bajki do własnych doświadczeń	• redaguje bajkę
50. Jak korzystać ze słownika terminów literackich?	• odnajduje żądane hasło w słowniku terminów literackich	• przy redagowaniu tekstów korzystać ze słownika terminów literackich		• krytycznie ocenia pozyskane informacje	
51. Kompleksy	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego	• określa tematykę fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we	• uczestniczy w dyskusji na temat problematyki poruszonej we fragmencie

	• wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia		• wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	fragmentcie do swoich własnych doświadczeń • interpretuje zakończenie fragmentu	
52. Jak dyskutować?	• wyjaśnia pojęcia: dyskusja, teza, hipoteza, argument, przykład • podaje różnice pomiędzy tezą a hipotezą, argumentem a przykładem	• formułuje tezę bądź hipotezę do podanego problemu	• formułuje argumentację do podanej tezy	• rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji • aktywnie uczestniczyć w dyskusji	
53. Jak przygotować wypowiedź o charakterze argumentacyjnym?	• wyjaśnia pojęcia: teza, argumenty	• formułuje tezę do podanych argumentów • wyjaśnia różnice pomiędzy	• formułuje argumentację do podanej tezy • wskazuje w podanym tekście	• tworzy argumentację potwierdzającą podaną tezę oraz zaprzeczającą jej	

		argumentami odwołującymi się do faktów i logiki a argumentami emocjonalnymi • wskazuje w podanym tekście argumenty oraz przykłady	argumenty odwołujące się do faktów i logiki oraz argumenty emocjonalne		
54. Jak nas widzą inni?	• relacjonuje treść fragmentu	• rozpoznaje wypowiedź jako tekst nieliteracki • charakteryzuje bohaterkę fragmentu	• określa temat i główną myśl tekstu	• odnosi doświadczenia bohaterki fragmentu do swoich	
55. Refleksja o sobie samym	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję	• określa problematykę utworu • wyjaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• interpretuje obraz w kontekście wiersza

			• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst		
56. Co już wiemy o nieodmiennych częściach mowy?	• wymienia nieodmienne części mowy	• wymienia cechy nieodmiennych części mowy • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	• tworzy przysłówki od podanych przymiotników • rozpoznaje nieodmienne części mowy w tekście	• używa przysłówków w tekście • postępuje się przyimkami i spójnikami w tekście	
57. Jaką funkcję pełnią wykrzyknik i partykuła?	• wyjaśnia pojęcia: wykrzyknik i partykuła	• wymienia cechy nieodmiennych części mowy: wykrzyknika i partykuły • odróżnia nieodmienne części mowy od odmiennych	• wskazuje w tekście partykuły i wykrzykniki	• używa partykuł i wykrzykników w tekście	
58. Pisownia nie z różnymi częściami mowy	• relacjonuje zasady łącznej i rozdzielnej pisowni partykuły nie	• odnajduje w tekście błędne zapisy nie z różnymi częściami mowy	• uzasadnia pisownię nie z różnymi częściami	• stosuje zasady poprawnej pisowni nie z różnymi	

			mowy w podanych przykładach	częściami mowy we własnym tekście	
59. Użycie dwukropka	• relacjonuje zasady używania dwukropka	• wskazuje w tekście, gdzie należy postawić dwukropek	• uzasadnia użycie dwukropka w podanych przykładach	• stosuje dwukropek we własnych tekstach	
60. i 61. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: motto, apostrofa, bajka, morał, wypowiedź argumentacyjna, zasady dyskusji, nieodmienne części mowy, • wymienia zasady pisowni wyrazów z nie oraz zasady	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	stosowania dwukropka				
62. Odkrywanie świata	• opisuje obraz • określa miejsce, w którym znajdują się przedstawione postacie	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie
63., 64., 65., 66. i 67. W pustyni i w puszczy Henryka Sienkiewicza	• wypowiada się na temat Henryka Sienkiewicza • relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie powieść przygodowa	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych oraz drugoplanowych • wskazuje funkcję rodzaju narracji • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	• określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści przygodowej w utworze • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• przedstawia tło historyczne powieści • wskazuje elementy zgodne z prawdą historyczną oraz te, które jej przeczą

68. Postrzeganie Afryki	• wyjaśnia pojęcia: mit, fakt, stereotyp • relacjonuje treść artykułu	• określa temat i główną myśl tekstu	• przedstawia stereotypowy obraz Afryki	• konfrontuje przeczytane informacje z własnymi wyobrażeniami • wyjaśnia przyczyny zakorzenienia stereotypów na temat Afryki	• przygotowuje prezentację o wybranym państwie afrykańskim
69. Kodeks turysty	• relacjonuje treść fragmentu	• określa temat tekstu	• dzieli tekst na części tematyczne	• wypowiada swoją opinię na temat zasad przedstawionych w tekście	• przygotowuje prezentację na temat wybranego kraju i jego specyfiki
70. Podróż oczami poety	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • określa znaczenia dosłowne i przenośne w wierszu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• sporządza notatkę na temat jednego z miast przedstawionych w wierszu

		• wyjaśnia przyczynę zastosowania cudzysłowu • określa nastrój utworu	• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst		
71. Różne rodzaje muzeów	• wymienia rodzaje muzeów	• opisuje specyfikę poszczególnych muzeów	• wymienia znane sobie muzea i przypisuje je do podanych kategorii	• opisuje wybrane muzeum	• przygotowuje prezentację o różnych rodzajach muzeów
72. i 73. Co już wiemy o częściach zdania?	• wymienia części zdania	• charakteryzuje poszczególne części zdania	• wskazuje w podanych zdaniach poszczególne części	• przekształca zdania tak, aby zastosować inny rodzaj podmiotu	
74. Jak wyrażamy oczekiwania?	• wylicza rodzaje perswazji • definiuje perswazję	• charakteryzuje poszczególne rodzaje perswazji	• przyporządkowuje sposób wyrażania oczekiwań do sytuacji oraz osoby	• formułuje różne sposoby wyrażania oczekiwań	
75. Znaki interpunkcyjne w dialogach	• wymienia zasady stosowania interpunkcji w dialogach	• wskazuje miejsca, w których należy postawić myślnik	• rozpoznaje, jakich znaków brakuje w podanym tekście	• tworzy dialog, stosując zasady interpunkcyjne	

76. Jak urozmaicić wypowiedź twórczą?	• definiuje wypowiedź twórczą • wymienia elementy urozmaicające wypowiedź twórczą	• redaguje dialog urozmaicający akcję podanego tekstu	• wzbogaca podany tekst o elementy urozmaicające	• redaguje wypowiedź twórczą zawierającą elementy urozmaicające	
77. Wspomnienia z podróży	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • ocenia relację państwa Bongrain z ich wakacyjnego wyjazdu	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat sposobów relacjonowania swoich przeżyć
78. Pisownia wyrazów wielką i małą literą	• wymienia zasady pisowni wielką i małą literą	• zapisuje poprawnie podane wyrazy	• uzasadnia pisownię podanych słów	• tworzy tekst, w którym stosuje pisownię wyrazów wielką i małą literą	

79. i 80. Znajomość języków	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu • wskazuje funkcję rodzaju narracji	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje elementy komizmu	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	
81. Człowiek wobec przestrzeni	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję • określa nastrój utworu • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• omawia obraz Bernta Groenvolda w odniesieniu do omawianego wiersza
82. i 83. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał	• wykorzystuje bogate konteksty

	pojęciami: powieść przygodowa, wyrażanie oczekiwań (perswazja), wypowiedź twórcza • wymienia zasady pisowni wielką i małą literą • stosuje znaki interpunkcyjne w dialogach, • wymienia części zdania i określa ich funkcje			• właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
84. Na skrzydłach fantazji	• opisuje obraz • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postać przedstawioną na obrazie	• omawia funkcję namalowanej przestrzeni • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • wyraża własny sąd o obrazie	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu przedstawionego na obrazie

85. Widzenie świata	• relacjonuje treść fragmentu	• określa tezę postawioną przez autora • wymienia argumenty, którymi posłużył się autor	• wskazuje zabiegi, za pomocą których autor nawiązuje kontakt z czytelnikiem	• odnosi się do pytania postawionego na końcu tekstu	• podaje przykłady indywidualnego widzenia świata
86. Mowa muzyki	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie wyrazy dźwiękonaśladowcze	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wskazuje elementy fantastyczne we fragmencie	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• omawia obraz Mary DeLave w kontekście fragmentu
87. Ludzie muzyki	• wymienia profesje związane z muzyką	• opisuje zadania osób zaangażowanych przy tworzeniu muzyki	• nazywa cechy, którymi powinni się charakteryzować przedstawiciele poszczególnych profesji	• omawia specyfikę muzyki jako dziedziny sztuki	

88. Koncert Wojskiego	• streszcza fragment • omawia świat przedstawiony fragmentu	• wymienia etapy, na które można podzielić koncert Wojskiego • wskazuje środki stylistyczne	• charakteryzuje język fragmentu • omawia funkcję środków stylistycznych	• wymienia cechy wpływające na melodyjność fragmentu • wyraża własną opinię o fragmencie	• wskazuje teksty kultury, w których muzyka pełni istotną rolę
89. Pisownia ą, ę oraz om, on, em, en	• wymienia zasady pisowni ą, ę oraz om, on, em, en	• uzupełnia wypowiedź podanymi czasownikami w odpowiednich formach	• wyjaśnia przyczyny zapisu podanych wyrazów	• tworzy tekst z użyciem poprawnych form	
90., 91., 92., 93. i 94. John Ronald Reuel Tolkien, Hobbit, czyli tam i z powrotem	• relacjonuje treść lektury, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • charakteryzuje narratora	• wskazuje wątek główny i wątki poboczne • rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • charakteryzuje bohaterów pierwszoplanowych	• określa problematykę utworu • wskazuje cechy powieści fantasy w utworze • nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • określa doświadczenia głównych bohaterów i porównuje je z własnymi	• omawia inny tekst kultury w konwencji fantasy • porównuje książkę z filmem Petera Jacksona

	• wyjaśnia pojęcie powieść fantasy	• określa tematykę utworu • nazywa wrażenia, które wzbudza w nim czytany tekst	• wskazuje wartości w utworze i określa wartości ważne dla bohaterów		
95. Jak napisać opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy?	• definiuje opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	• proponuje alternatywne zakończenie wybranej legendy lub baśni	• tworzy plan wydarzeń opowiadania twórczego	• tworzy opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy	
96. Wyobraźnia	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• charakteryzuje problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• uczestniczy w dyskusji na temat funkcji wyobraźni w życiu

97. Pamiętny dzień	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu • wyjaśnia funkcję rodzaju narracji • wskazuje elementy fantastyczne	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst • wskazuje uosobienie oraz wyrazy dźwiękonaśladowcze i określa ich funkcje	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat powodów czytania książek
98. Zagadka Mony Lisy	• relacjonuje treść fragmentu	• opisuje obraz Leonarda da Vinci • wymienia propozycje interpretacji obrazu Leonarda da Vinci	• określa główną myśl tekstu	• interpretuje ostatnie zdanie tekstu • wypowiada się na temat zaprezentowanych wariacji na temat obrazu Mona Lisa	
99. Co już wiemy o wypowiedzeniach?	• przedstawia podział wypowiedzeń	• wskazuje typy wypowiedzeń w tekstach	• łączy wypowiedzenia tak,	• zdania pojedyncze nierozwinięte przekształca w	

		• przekształca równoważniki zdań w zdania	aby powstały zdania złożone	zdanie pojedyncze rozwinięte	
100. Jak łączą się wyrazy w zdaniu	• wymienia związki wyrazowe (związek główny i związki poboczne)	• w zdaniu wskazuje wyrazy, które tworzą związki główny i poboczne	• podaje przykłady związku głównego i związków pobocznych • wskazuje wyrazy poza związkami w zdaniu	• klasyfikuje związki wyrazowe	
101. Przecinek w zdaniu pojedynczym – przypomnienie wiadomości	• wymienia zasady stosowania przecinka w zdaniu pojedynczym	• w zdaniu wskazuje miejsca, w których powinien być przecinek	• koryguje zdania pojedyncze pod kątem interpunkcji	• tworzy teksty, poprawnie stosując przecinki	
102. i 103 Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: podtytuł, wyrazy dźwiękonaśladowcze, środki stylistyczne	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	(poetyckie), opowiadanie twórcze na podstawie baśni czy legendy • podaje zasady pisowni ą, ę oraz en, em, on, om, • podaje zasady stawiania przecinka w zdaniu pojedynczym • wymienia różne rodzaje wypowiedzeń, związki wyrazowe (główny i poboczne) • podaje przykłady wyrazów poza związkami				
104. A było to dobre	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu	• interpretuje funkcję użytych barw	• formułuje problem przedstawiony na obrazie	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi

		wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	przedstawia skojarzenia związane z obrazem	- interpretuje wymowę obrazu - wyraża własny sąd o obrazie	podobną problematykę
105. i 106. Co było na początku?	- relacjonuje treść fragmentu - porządkuje informacje zaprezentowane w tekście - wyjaśnia pojęcia: Biblia, Księga Rodzaju - relacjonuje treść wiersza - wskazuje podmiot liryczny	- omawia relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem we fragmencie - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w wierszu - wskazuje środki stylistyczne w wierszu	- wypowiada się na temat sposobu przedstawienia Boga - wyjaśnia funkcję powtórzeń w tekście - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - omawia sposób przedstawienia Boga w wierszu - określa problematykę utworu - omawia funkcję środków	- wyraża własny sąd na temat fragmentu - interpretuje wiersz - wyraża własny pogląd na temat wiersza	porównuje sposób ukazania stworzenia świata w Biblii i w mitologii

			stylistycznych w wierszu		
107. Pierwsi ludzie	• relacjonuje treść fragmentu • wyjaśnia pojęcia: Biblia, raj, Eden, związek frazeologiczny	• określa temat i główną myśl fragmentu • odnosi opis Anny Kamieńskiej do pierwowzoru biblijnego	• omawia sposób przedstawienia Boga we fragmencie	• interpretuje znaczenie wyrażeń niedostównych	• w kontekście przeczytanego fragmentu omawia obraz Erastusa Salisbury Fielda
108. Punkt widzenia	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcia: wyrazy neutralne, wyrazy nacechowane emocjonalnie, zdrobnienia, zgrubienia	• omawia sposób w jaki fragmenty odnoszą się do Biblii • charakteryzuje bohaterów fragmentu • określa temat fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi sposób przedstawienia Adama i Ewy do stereotypów dotyczących płci • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat: Skąd się biorą różnice w naszym postrzeganiu rzeczywistości?

109. Motywy biblijne	wymienia motywy biblijne obecne w kulturze	- omawia pochodzenie wskazanych motywów biblijnych - wymienia związki frazeologiczne pochodzące z Biblii	wyjaśnia znaczenie oraz pochodzenie związków frazeologicznych pochodzących z Biblii	odnajduje motywy biblijne w tekstach kultury	przygotowuje prezentację na temat wybranego motywu biblijnego
110. Czy ziarno wyda plon?	- relacjonuje treść przypowieści - wyjaśnia pojęcia: Biblia, przypowieść	wskazuje w tekście cechy gatunkowe	- wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści - wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	wyraża własny sąd o tekście	- uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn dla których Jezus z Nazaretu posługiwał się przypowieściami - omawia obraz Vincenta van Gogha w kontekście omawianej przypowieści
111. Ludzka dobroć	- relacjonuje treść przypowieści - wyjaśnia pojęcia: Biblia, przypowieść	- określa tematykę przypowieści - omawia zachowanie	formułuje przesłanie przypowieści	odnosi wydarzenie opisane we fragmencie do własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat okazywania współczucia i

		bohaterów fragmentu			pomocy w codziennym życiu
112. Korzystanie z talentu	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: Biblia, przypowieść, talent	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat wykorzystywania swoich możliwości
113. Wartość przygotowań	• relacjonuje treść przypowieści • wyjaśnia pojęcia: Biblia, przypowieść, talent	• wskazuje w tekście cechy gatunkowe	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie przypowieści • wskazuje wartości zaprezentowane w przypowieści	• wyraża własny sąd o tekście	• uczestniczy w dyskusji na temat okoliczności, w których należy zachować przezorność
114. Dobroczynca ludzkości	• relacjonuje treść mitu • wyjaśnia pojęcia: mit, mitologia, Olimp, Prometeusz, Zeus	• charakteryzuje bohatera fragmentu • określa tematykę fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim tekst	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • porównuje początki ludzkości przedstawione w Biblii i w mitologii	• wypowiada się na temat najważniejszych bogów greckich

		• podaje cechy mitu w podanym fragmencie • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne			
115. W drodze do Itaki	• relacjonuje treść wiersza • wskazuje adresata lirycznego	• określa temat wiersza • wskazuje środki stylistyczne	• określa problematykę wiersza • omawia funkcję środków stylistycznych • określa nastrój wiersza	• wyraża własny sąd na temat wiersza • wypowiada się na temat Odyseusza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat tez postawionych w wierszu Leopolda Staffa
116. W świecie mitów	• wymienia najważniejsze postacie z mitologii	• opisuje najważniejsze postacie z mitologii	• wskazuje teksty kultury współczesnej, w której obecne są motywy biblijne	• omawia przyczyny wpływu mitologii na kulturę wieków późniejszych	• przedstawia wybrany tekst kultury zawierający odwołania do mitologii
117. Jak napisać opowiadanie twórcze na	• definiuje opowiadanie twórcze na	• proponuje alternatywne zakończenie	• redaguje plan wydarzeń opowiadania twórczego	• redaguje opowiadanie twórcze na	

podstawie mitu lub przypowieści?	podstawie mitu czy przypowieści	wybranego mitu lub przypowieści		podstawie mitu czy przypowieści	
118. Zasady postępowania	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów utworu	• określa problematykę fragmentu • nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat konieczności przestrzegania zasad
119. Tolerancja	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • określa funkcję środków stylistycznych	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• uczestniczy w dyskusji na temat wartości nadających życiu sens

			• nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst • określa nastrój utworu		
120. Użycie nawiasu	• relacjonuje zasady używania nawiasu	• wyjaśnia, dlaczego w podanym tekście zastosowano nawiasy	• uzupełnia podany tekst o nawiasy	• redaguje tekst z użyciem nawiasów	
121. Radość obdarowywania	• relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń • omawia elementy świata przedstawionego • wskazuje narratora • wyjaśnia pojęcie powieść obyczajowa	• określa tematykę fragmentu • charakteryzuje narratora oraz bohaterów fragmentu	• określa problematykę fragmentu • nazywa emocje, których doświadczają bohaterowie • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów	• wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach • odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	• uczestniczy w dyskusji na temat problemu poruszonego we fragmencie

122. Pisownia wyrazów obcych	wymienia sposoby zapisywania wyrazów obcego pochodzenia	uzupełnia podany tekst odpowiednią formą wyrazu obcego	uzupełnia podany tekst właściwie zapisanymi słowami obcego pochodzenia	stosuje oryginalną oraz spolszczoną wersję zapisu wyrazów obcych	
123. Jak rozpoznać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie?	- definiuje zdanie złożone - wymienia cechy zdań złożonych współrzędnie i zdań złożonych podrzędnie	- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie - rozpoznaje zdania złożone podrzędnie	nazywa rodzaje zdań złożonych		
124. Jak rozpoznaje typy zdań złożonych współrzędnie?	wymienia cechy różnych typów zdań współrzędnych	rozpoznaje poszczególne typy zdań złożonych współrzędnie	tworzy i zapisuje zdania złożone współrzędnie	wykonuje wykresy zdań złożonych współrzędnie	
125. i 126. Podsumowanie i powtórzenie,	odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	poprawnie interpretuje wymagany materiał	wykorzystuje bogate konteksty

Sprawdź wiedzę i umiejętności	• posługuje się terminami i pojęciami: powieść obyczajowa, przypowieść, powtórzenie, opowiadanie twórcze na podstawie mitu lub przypowieści • podaje zasady pisowni wyrazów obcych • podaje zasady użycia nawiasu • określa różnicę między zdaniami złożonymi współrzędnie a zdaniami złożonymi podrzędnie • wymienia typy zdań złożonych współrzędnie			• właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	(łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe)				
127. Spotkania z naturą	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • charakteryzuje postacie przedstawione na obrazie	• wypowiada się na temat sposobu przedstawienia zwierząt • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu • wyraża własny sąd o obrazie	• porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi podobną problematykę
128. Zdziwienie światem	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje znaczenie tytułu	• wymienia zaobserwowane przez siebie cuda natury

			• określa nastrój utworu		
129. Uczucia zwierząt	• referuje treść artykułu	• wskazuje cechy artykułu prasowego w tekście • określa temat tekstu	• określa główną myśl tekstu • odróżnia informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	• wyraża własny sąd o temacie artykułu • wypowiada się na temat ostatniego zdania w artykule	• uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania zwierząt przez ludzi
130. Człowiek w cywilizowanym świecie	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na człowieka

131. Co dziedziczymy?	• referuje treść komiksu • wyjaśnia pojęcie komiks • omawia świat przedstawiony	• określa temat utworu • charakteryzuje bohaterów komiksu	• określa problematykę utworu • nazywa wrażenia, jakie budzi w nim komiks • wskazuje wartości zaprezentowane w komiksie	• interpretuje zakończenie komiksu • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy	• uczestniczy w dyskusji na temat wpływu przemian cywilizacyjnych na życie człowieka
132. Jak napisać list oficjalny?	• definiuje list oficjalny	• wymienia części, z których składa się list oficjalny • wybiera argumenty adekwatne do określonego listu oficjalnego	• przekształca podaną wiadomość w list oficjalny • koryguje podany przykład listu oficjalnego	• redaguje list oficjalny	
133. Jak kulturalnie się porozumiewać?	• wymienia cechy języka potocznego • wymienia elementy składające się na etykietę językową	• wyjaśnia, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej odmiany języka, a w jakich – nieoficjalnej	• wskazuje różnice pomiędzy językiem mówionym a językiem pisanym	• postępuje się różnymi odmianami języka stosownie do sytuacji	

134. Co już wiemy o głoskach i sylabach?	• odróżnia głoski od liter • dzieli głoski na samogłoski i spółgłoski	• definiuje głoski, sylaby i litery	• odróżnia spółgłoski miękkie od twardych	• wskazuje słowa, w których litera i oznacza tylko miękkość głoski, w których – tworzy sylabę	
135. Jak rozróżnić głoski dźwięczne i bezdźwięczne oraz ustne i nosowe?	• wymienia cechy głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych • wymienia cechy głosek ustnych i nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne w podanych wyrazach • wskazuje głoski ustne i nosowe w podanych wyrazach	• odróżnia głoski dźwięczne od bezdźwięcznych oraz ustne od nosowych	• wskazuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe w tekście	
136. Jak akcentować wyrazy? Jak intonować zdania?	• wymienia sytuacje, kiedy akcentujemy wyrazy na trzecią i na czwartą sylabę od końca • definiuje słowo intonacja	• identyfikuje akcent paroksytoniczny jako dominujący w języku polskim	• wskazuje akcent w podanych wyrazach	• czyta podany tekst, poprawnie akcentując wszystkie wyrazy	

137. i 138. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	wymienia zasady pisowni ó i u, rz i ż oraz ch i h	uzupełnia podane słowa odpowiednimi literami	- podaje wyrazy pokrewne uzasadniające pisownię - poprawnie zapisuje podane słowa	tworzy tekst, w którym stosuje poprawną pisownię wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h	
139. Człowiek i natura	- referuje treść wiersza - określa rodzaj literacki - wskazuje podmiot liryczny	- wskazuje środki stylistyczne - wypowiada się na temat podmiotu lirycznego - omawia sytuację liryczną	- określa problematykę utworu - określa funkcję środków stylistycznych - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - określa nastrój utworu	- wyraża własny sąd na temat wiersza - interpretuje utwór	wskazuje inne teksty kultury mówiące o sposobie postrzegania natury przez człowieka
140. Jak poprawnie używa średnika?	wyjaśnia, do czego służy średnik w wypowiedziach	wyjaśnia, w jakim celu został użyty średnik we wskazanym tekście	uzupełnia podany tekst średnikami	układa tekst z zastosowaniem średników	

141. Walka z plastikiem	• referuje treść fragmentu	• wskazuje we fragmencie cechy artykułu prasowego • określa temat tekstu	• określa główną myśl tekstu • omawia funkcję śródtytułów • odróżnić informacje o faktach od opinii • wskazuje i nazywa wartości opisane w artykule	• wyraża własny sąd o temacie artykułu • wyjaśnia, w jakim celu autor przywołuje dane wyrażone liczebnikami	• omawia fotografię umieszczoną w podręczniku w kontekście przeczytanego artykułu
142. i 143. Podsumowanie i powtórzenie, Sprawdź wiedzę i umiejętności	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • podaje zasady pisania listu oficjalnego • wymienia zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h, • podaje zasady stosowania średnika	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	• rozróżnia spółgłoski miękkie i twarde • określa funkcje litery i • rozróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, głoski ustne i nosowe • podaje zasady wymowy (zasady akcentowania, zasady intonacji)				
144. Kartki z kalendarza	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez malarza	• omawia kompozycję obrazu • wypowiada się na temat sposobu przedstawienia postaci	• wskazuje problem przedstawiony na obrazie • nazywa wrażenia oraz skojarzenia, jakie wzbudza w nim obraz	• formułuje problem przedstawiony na obrazie • interpretuje funkcję barw • interpretuje tytuł obrazu	• uczestniczy w dyskusji na temat sztuki w przestrzeni publicznej

				wyraża własny sąd o obrazie	
145. 11 listopada – Narodowe Święto Niepodległości	- referuje treść fragmentu - wyjaśnia pojęcie patriotyzm	- określa temat fragmentu - formułuje w punktach, na czym polega współczesny patriotyzm	- określa główną myśl tekstu - wskazuje i nazywa wartości opisane w tekście	- omawia funkcję porównania do ogrodnika - wyraża własny sąd o temacie artykułu	uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów postrzegania słowa patriotyzm
146. 24 grudnia – Wigilia świąt Bożego Narodzenia	referuje treść wiersza	- określa temat utworu - wypowiada się na temat specyfiki wiersza Ludwika Jerzego Kerna	omawia funkcję epitetów	- wyraża swoją opinię na temat wiersza - omawia symbolikę ozdób choinkowych	uczestniczy w dyskusji na temat różnych sposobów świętowania Bożego Narodzenia
147. 14 lutego – walentynki	- relacjonuje treść fragmentu, ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wskazuje narratora	- określa tematykę fragmentu - charakteryzuje narratora oraz bohatera fragmentu - nazywa emocje, których doświadcza bohater	- określa problematykę fragmentu - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości	- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach - odnosi problematykę poruszoną we fragmencie do swoich własnych doświadczeń	uczestniczy w dyskusji na temat przyczyn negatywnego nastawienia do walentynek

			ważne dla bohaterów		
148. 2 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	• referuje treść listu	• określa temat listu • wylicza, z czego składa się wyobrażenia według autorki listu	• wyjaśnia sformułowania metaforyczne użyte w liście	• omawia problematykę listu • wyraża własny sąd o treści listu	• omawia książki, które najintensywniej zapadły mu w pamięć
149. Wielkanoc	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki • wskazuje podmiot liryczny	• wskazuje środki stylistyczne • wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• określa problematykę utworu • wyjaśnia funkcję środków stylistycznych • nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst • określa nastrój utworu	• wyraża własny sąd na temat wiersza • interpretuje utwór	• przedstawia różne sposoby świętowania Wielkanocy

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start!, klasa 7, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku NOWE Słowa na start! w klasie 7 (edycja 2024–2026 do uszczuplonej podstawy programowej). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

2. Charaktery	• opisać obraz • nazwać barwy użyte przez artystę	• przedstawić skojarzenia związane z obrazem • wyrazić swoją opinię na temat obrazu	• zinterpretować znaczenie barw • wyjaśnić, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny	• zinterpretować tytuł obrazu • zinterpretować przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku	• podjąć dyskusję na temat przyczyn postrzegania tej samej osoby na różne sposoby • porównać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
3. Wytrzymałość	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować główną bohaterkę utworu • omówić postawy pozostałych bohaterów utworu	• omówić sposób przedstawienia opisywanej historii w artykułach prasowych	• omówić wpływ narracji na odbiór utworu	• na podstawie wywiadu z autorką wypowiedzieć się na temat funkcji humoru w tekstach literackich
4. Podróż w czasy starożytne	• określić ramy czasowe starożytności	• wypowiedzieć się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności • wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki	• wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii	• wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności	• wypowiedzieć się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je • omówić wybrane dzieła antycznej sztuki

5. Niezlomność	• omówić treść fragmentów tekstu • wymienić przydomki Ateny i przypisywane jej atrybuty	• wymienić cechy charakteru Ateny i zilustrować je przykładami	• określić temat mitu i wyjaśnić jego funkcję	• ocenić postępowanie bogini	• podjąć dyskusję na temat wpływu emocji na postępowanie
6. Pokora	• omówić treść fragmentu tekstu	• ułożyć plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści • wymienić cechy bohaterów przypowieści i zilustrować je przykładami	• ocenić zachowanie ojca • wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi	• sformułować morał przypowieści • wyjaśnić znaczenie frazeologizmu syn marnotrawny	• podjąć dyskusję na temat sensu dawania komuś drugiej szansy • omówić obraz Keitha Vaughana Powrót syna marnotrawnego • odnaleźć w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohatera utworu	• omówić sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • zinterpretować wskazane słowa	• dokonać analizy sposobu przedstawienia rekinów	• podjąć dyskusję na temat sentencji i odnieść te słowa do wybranych tekstów kultury

8. Czarny charakter	• omówić treść fragmentów tekstu • wymienić cechy Lorda Voldemorta • omówić metody działania Lorda Voldemorta	• wskazać cele Lorda Voldemorta • wymienić przeciwników Lorda Voldemorta	• omówić działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta • odnieść określenie czarny charakter do Lorda Voldemorta	• ocenić postawę Korneliusza Knota	• omówić postać będącą antywzorem z innego tekstu kultury
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	• wymienić cechy dobrze skomponowanego tekstu • wskazać w podanym tekście główne zdanie akapitu	• sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej • uporządkować wskazaną wypowiedź	• poprawić wskazane wypracowanie • sformułować wstęp do wypracowania • wskazać wyrazy i wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniami	• stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie	`
10. i 11. Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią?	• wymienić cechy mitu i przypowieści	• zgromadzić informacje na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych • zgromadzić informacje na temat	• dokonać analizy tekstu współczesnej wersji mitu • dokonać analizy tekstu współczesnej wersji przypowieści	• zredagować opis przeżyć wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej • stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią	`

		metaforycznej wymowy przypowieści			
12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	- wymienić odmienne i nieodmienne części mowy - scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy	- nazwać części mowy występujące w tekście - określić formy odmienne części mowy - uzupełnić tekst właściwymi przyimkami	- przekształcić formy czasowników - użyć czasowników we właściwych formach - przeredagować zdania, używając właściwych zaimków	użyć w zdaniach właściwych spójników	
14. Pisownia nie z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	- wymienić części mowy, z którymi nie piszemy łącznie i rozdzielnie - wymienić wyjątki od obowiązujących reguł	uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z nie	wskazać regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów	zredagować tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z nie	

15. Imięśowy przymiotnikow e	• zdefiniować imięśowy • zdefiniować imięśowy przymiotnikowe czynne i bierne • omówić regułę tworzenia imięśowów przymiotnikowych	• wskazać imięśowy przymiotnikowe w podanym tekście	• wskazać imięśowy przymiotnikowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imięśowami przymiotnikowymi	• przekształcić formy czasowników w imięśowy przymiotnikowe • utworzyć i nazwać imięśowy przymiotnikowe	
16. Imięśowy przystówkowe	• zdefiniować imięśowy przystówkowe współczesne i uprzednie • omówić regułę tworzenia imięśowów przystówkowych	• wskazać imięśowy przystówkowe w podanym tekście	• wskazać imięśowy przystówkowe w tekście i podzielić je na kategorie • uzupełnić tekst właściwymi imięśowami przystówkowymi	• przekształcić formy czasowników w imięśowy przystówkowe • utworzyć i nazwać imięśowy przystówkowe	
17. Pisownia nie z imięśowami	• wymienić zasady pisowni nie z imięśowami	• zastąpić określenia oznaczające cechy imięśowami z przeczeniem nie	• utworzyć imięśowy z przeczeniem nie	• zredagować tekst, w którym występują imięśowy z przeczeniem nie	

18. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: starożytność, sztuka antyczna, mit, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmienne części mowy, imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierno, imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie, kompozycja tekstu, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
19.	• opisać obraz	• opisać postacie przedstawione na obrazie	• odnieść sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu	• wypowiedzieć się na temat roli gry światła	• omówić wybrany tekst kultury tematycznie

Cienie i blaski życia		• omówić kolorystykę dzieła	• omówić kompozycję dzieła		zbliżony do dzieła Auguste'a Renoira
20. Szczęście w nieszczęściu	• omówić treść fragmentów tekstu	• opisać reakcje mędrca na poszczególne okoliczności • określić myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej	• omówić funkcję pytań retorycznych w tekście	• zinterpretować funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście	• zinterpretować obraz Olega Kharkhana Tragiczny list w kontekście poznanej bajki filozoficznej
21. Podróż w czasy renesansu	• określić ramy czasowe renesansu • wyjaśnić pochodzenie nazwy epoki	• zdefiniować humanizm • wymienić najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję • wymienić najważniejszych twórców epoki	• omówić specyfikę sztuki renesansowej	• omówić dzieło renesansowe	• omówić wybrane dzieło lub wynalazek Leonarda da Vinci • opisać renesansowe miasto idealne
22.	• wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować twórczość poety	• wskazać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego	• przedstawić funkcję Czarnolasu w twórczości poety	

Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski					
23. Pół żartem, pół serio (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworów	• określić charakter fraszek	• wskazać elementy humoru we fraszkach	• omówić sposób obrazowania w utworach	• wskazać konteksty utworów i nawiązania do nich
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie • omówić treść fraszki • wskazać środki stylistyczne użyte przez Jana Kochanowskiego	• przedstawić układ rymów we fraszce • wyjaśnić znaczenie pojęcia fraszka w różnych kontekstach	• omówić funkcję powtórzenia na początku fraszki • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omówić funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka • zinterpretować dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru	• omówić cechy wspólne poznanych fraszek
25.	• wyjaśnić znaczenie pojęcia apostrofa	• wskazać środki stylistyczne użyte przez poetę	• określić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór	• sformułować główną myśl fraszki	• podjąć dyskusję na temat aktualności poznanej fraszki

Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fraszki		• określić funkcję wyliczenia	• zinterpretować funkcję uosobienia w tekście	
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia archaizm • omówić treść utworów • wskazać podmiot liryczny każdej z fraszek • wskazać adresata lirycznego fraszki Na dom w Czarnolesie • wskazać archaizmy w utworach	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek • wskazać apostrofę we fraszce Na lipę i wyjaśnić jej funkcję • przedstawić współczesne formy wskazanych archaizmów	• przedstawić stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki Na lipę • określić kontekst biograficzny fraszki Na dom w Czarnolesie	• omówić renesansowy charakter fraszek	• podjąć dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
28. Być szczęśliwym	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny	• zinterpretować przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej	• omówić język utworu Czesława Miłosza

		• podzielić wiersz na części tematyczne	• określić funkcję środków stylistycznych użytych przez poetę • zinterpretować tytuł utworu	• omówić postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny	• wypowiedzieć się na temat życia i twórczości poety
29. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia pieśń • omówić treść pieśni • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić obowiązki gospodarza i gospodyni • wskazać środki stylistyczne użyte w utworze	• omówić przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określić jego funkcję • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omówić koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu	• odnieść utwór do renesansowego humanizmu
30. Radość życia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: rym gramatyczny, apostrofa, uosobienie • omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić rodzaje rymów występujących w wierszu	• zinterpretować metafory użyte w wierszu • omówić funkcję personifikacji	• wyjaśnić przesłanie wiersza	• nazwać adresata apostrofy zawartej w ostatniej zwrotce utworu i podać jego określenia bliskoznaczne

	• wskazać podmiot liryczny utworu				• odnaleźć w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
31. Stara bieda	• sformułować główne myśli tekstu	• omówić na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji • wymienić funkcje narzekania	• przedstawić zalety narzekania wymienione w tekście	• wyjaśnić znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu	• podjąć dyskusję na temat funkcji narzekania • wymienić inne stereotypy dotyczące Polaków
32. i 33. Wobec śmierci (lektura obowiązkowa)	• omówić treść trenów • określić rodzaj liryki, który reprezentują treny	Tren VII: • wskazać adresatów utworu Tren VIII: • wskazać adresata utworu • wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny	Tren VII: • omówić funkcję zdrobnień w wierszu • wyjaśnić dwojakie znaczenie wyrazu skrzynka użytego w utworze Tren VIII: • wyjaśnić funkcję kontrastu pomiędzy	Tren VII: • omówić funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu • omówić funkcję odwołania do ubioru dziecka wszystkie poznane treny: • porównać poznane utwory i wyrazić swoją	• omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego

			ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po tym wydarzeniu	opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • wskazać cechy wspólne poznanych trenów	
34. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
35. Przeżywanie straty	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora tekstu	• scharakteryzować narratora tekstu • opisać sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę	• omówić relacje pomiędzy bohaterami • zinterpretować sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• porównać sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego	• wypowiedzieć się na temat przeżywania żałoby i sposobów kultywowania pamięci o zmarłych w innych kulturach
36.	• wymienić elementy, które	• określić temat obrazu	• opisać kolorystykę i nastrój obrazu	• zredagować opis wskazanego obrazu	

Jak opisywać dzieła sztuki?	powinien zawierać opis dzieła sztuki • zgromadzić informacje na temat opisywanego dzieła sztuki	• określić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat proporcji dzieła		
37. Malarstwo	• wymienić typy dzieł malarskich	• rozróżnić najważniejsze typy dzieł malarskich • wymienić główne środki wyrazu dzieła malarskiego	• wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie • wymienić kryteria, według których ocenia się obraz	• ocenić obraz według podanych kryteriów	• zrelacjonować wizytę w galerii lub muzeum
38. Archaizmy	• wymienić rodzaje archaizmów	• zastąpić archaizmy wyrazami współczesnymi • wskazać archaizmy w podanych zdaniach	• określić rodzaje podanych archaizmów • określić funkcję archaizmów w tekście stylizowanym	• stworzyć tekst z archaizmami	
39. Części zdania i związki wyrazowe w	• wymienić części zdania	• wskazać główne części zdania i je nazwać	• wypisać związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach	• ułożyć wypowiedzenia z różnymi częściami zdania	

zdaniu – przypomnienie wiadomości		• wskazać zdania bezpodmiotowe • wskazać w zdaniach określenia i je nazwać			
40. Wypowiedzenia – przypomnienie wiadomości	• wymienić rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • wymienić rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń	• rozpoznać rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi • odróżnić zdanie od równoważnika zdania • rozpoznać rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń • wskazać w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wskazać w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	• przekształcić zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie	• utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	

41. Zdania złożone współrzędnie – przypomnienie wiadomości	wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie	- rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie - stosować poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie	tworzyć wykresy zdań złożonych współrzędnie	tworzyć zdania złożone współrzędnie różnych typów	
42. Pisownia wyrazów wielką i małą literą – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	- wymienić zasady pisowni wyrazów wielką literą - wymienić zasady pisowni wyrazów małą literą	uzupełnić tekst wyrazami zapisanymi od wielkiej i małej litery	- wyjaśnić zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów - wyjaśnić zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych	zastosować zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym tekście	
43. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się pojęciami: renesans, sztuka renesansu, fraszka, tren, pieśń,	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	wiersz sylabiczny, malarstwo, opis dzieła sztuki, archaizmy, wypowiedzenia, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współtrzędnie, zdanie złożone podrzędnie, równoważnik zdania, części zdania i związki wyrazowe w zdaniu			• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
44. Relacje międzyludzkie	• opisać obraz	• wypowiedzieć się na temat postaci przedstawionych na obrazie • określić sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci	• omówić kompozycję dzieła • nazwać typ autoportretu, który naśladuje artystka	• wypowiedzieć się na temat funkcji mediów społecznościowych	• podjąć dyskusję na temat estetyki selfie
45. Porozumienie	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu	• porównać pierwszy i drugi wpis Marka oraz	• dokonać analizy rozmowy ojca z synem	• podjąć dyskusję na temat blogów młodzieżowych

	• określić rodzaje narracji	• przedstawić opinie Marka o rodzicach	określić funkcję różnic między nimi • wskazać elementy stylu potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka	• dokonać analizy drugiego wpisu na blogu i wskazać środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek	
46. Trudy wychowania (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony w dziele	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić rodzinę opisaną we fragmentach utworu	• przedstawić opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci	• zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować tytuł utworu w kontekście historycznym
47. Każdy może być dobry – sens życia według Ebeneza Scrooge’a	• określić rodzaj literacki utworu • wskazać w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną	• wyjaśnić, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określić stosunek narratora do głównego bohatera tekstu	• zinterpretować wskazany fragment utworu • opisać uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta	• napisać ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • zacytować sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg	• omówić sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge’a

(lektura obowiązkowa)		• przedstawić wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazać te, których początkowo mu zabrakło • porównać Scrooge’a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi			
48. Przemiana bohatera pod wpływem świąt (lektura obowiązkowa)	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego przestania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia • opisać wybrane święta z przeszłości głównego bohatera	• opisać, w jaki sposób w Opowieści wigilijnej zostało przedstawione Boże Narodzenie • określić stosunek Ebenezer Scrooge’a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazwać emocje towarzyszące	• przedstawić wcześniejsze relacje Ebenezer Scrooge’a z ludźmi i wyjaśnić, co stało się z osobami, które kochał • opisać realia społeczne, w których dorastała główna postać utworu • podać przykłady zachowań i decyzji	• napisać wypracowanie na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?”	• przygotować prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej

		Scrooge'owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni • określić, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha	bohatera, które pokazują jego wewnętrzną przemianę • wyjaśnić, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens		
49. i 50. Realizm i fantastyka w opowiadaniu Charlesa Dickensa (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisać sposób przedstawienia duchów w utworze	• udowodnić, że Scrooge jest typowym przykładem filistra	• wyjaśnić, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych • omówić relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu	• sporządzić spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w Opowieści wigilijnej • przygotować mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge'a, w której przekonuje on duchy święt, by podjęły walkę o duszę tej postaci	• wskazać różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przedstawić wiadomości o życiu w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii zdobyte dzięki lekturze Opowieści wigilijnej
51.	• określić ramy czasowe oświecenia	• wymienić priorytety oświeceniowe	• omówić specyfikę polskiego oświecenia	• omówić wybrane dzieło oświeceniowe	• zaprezentować wybraną postać oświecenia

Podróż w czasy oświecenia	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki	• wyjaśnić, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienić dzieła sztuki oświeceniowej	• scharakteryzować sztukę oświecenia		
52. i 53. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• wymienić najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omówić treść poznanych bajek	• scharakteryzować twórczość poety • wskazać cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnić sens alegorii użytych w bajkach • przedstawić morały poznanych bajek	• wypowiedzieć się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiedzieć się na temat aktualności bajek poety	• wskazać elementy światopoglądu oświeceniowego w bajkach Ignacego Krasickiego
54. Co już wiemy o twórczości Ignacego Krasickiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

55. Przemijanie (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości • nazwać rodzaje rymów występujące w utworze	• zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu • wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję	• postawić tezę interpretacyjną • dokonać analizy obrazu miłości przedstawionego w utworze	• omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
56. Zrozumieć miłość (lektura obowiązkowa)	• omówić treść fragmentu utworu • zapisać w punktach historię Małego Księcia i róży	• wyjaśnić, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały • wymienić konsekwencje oswojenia i wyjaśnić, co można dzięki niemu zyskać • wytłumaczyć, jak lis i Mały Książę	• wytłumaczyć, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać • opisać dwa rodzaje miłości: Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia • wyjaśnić, co według lisa oznacza słowo oswoić i dlaczego używa on tego	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i scharakteryzować stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej • przedstawić swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka	• odszukać w podanych fragmentach tekstu zdania o charakterze sentencji i wskazać to, które najbardziej do niego przemawia

		rozumieli odpowiedzialność	określenia zamiast słów zaprzyjaźnić się, pokochać • wyjaśnić, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą	przejawia się w codziennym życiu • napisać pracę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?”	
57. i 58 Mały Książę jako baśń i przypowieść (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zapisać w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazać wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wskazać w utworze cechy przypowieści	• przedstawić sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księciem, i wyjaśnić, co ona może symbolizować • opisać przemianę wewnętrzną pilota • wyszukać w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów	• zinterpretować decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu • odczytać znaczenie motywu wody w Małym Księciu • wyjaśnić, dlaczego pilot wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł	• podjąć dyskusję na temat obecności zachowań, przedstawionych w utworze w świecie współczesnym

		• scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia	• sformułować pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z Małego Księcia • wskazać adresata książki Mały Książę i uzasadnić swoje zdanie	wydawał mu się absurdalny	
59. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu.. (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż	• omówić relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawić stan emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania • scharakteryzować mieszkańców poszczególnych planet • opisać sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej	• wyjaśnić, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet • wytłumaczyć, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • wytłumaczyć, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • sformułować listę przestróg, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu	• wyjaśnić, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli główny bohater książki • zinterpretować symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • zredagować subiektywny opis Ziemi	• omówić sposoby przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury • porównać utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne’a

		wędrówki i relacji z różą	mieszkańców przedstawionych planet		
60. Wyobcowanie	• omówić treść wiersza	• scharakteryzować tytułową bohaterkę utworu	• określić nastrój utworu • omówić stan psychiczny bohaterki	• zinterpretować wskazany fragment	• podjąć dyskusję na temat możliwości poznania samego siebie
61. Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?	• wymienić etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej	• odnaleźć tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście	• wskazać różne typy argumentów w podanym tekście • sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę	• stworzyć wypowiedź argumentacyjną	
62. Rzeźba	• wymienić etapy rozwoju rzeźby	• wskazać najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju • rozróżniać najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat	• omówić elementy języka rzeźby na przykładzie wybranego dzieła	• ocenić dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wypowiedzieć swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej • przygotować prezentację na temat wybranego artysty • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki

63. i 64. Typy zdań złożonych podrzędnie	wymienić typy zdań złożonych podrzędnie	- wskazać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe - wskazać zdanie nadrzędne	- sformułować pytania do zdań podrzędnych - określić typy zdań podrzędnych	przedstawić relację zdań na wykresie	
65. Zdania złożone podrzędnie z imiestwowym równoważnikiem zdania	zdefiniować imiestwową równoważnik zdania	- uzupełnić podane wypowiedzenia imiestwowymi równoważnikami zdania - poprawić wypowiedzenia z błędnym użyciem imiestwowych równoważników zdania	- wymienić pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach - wymienić warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiestwowym równoważnikiem zdania	- przedstawić relację zdań na wykresie - przekształcić podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiestwowe równoważniki zdania	
66. Mowa niezależna i mowa zależna	wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	wskazać w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie	zredagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej	

			• przekształcić dowolny dialog na mowę zależną • zastosować w zapisie dialogu poprawną interpunkcję		
67. Jak napisać streszczenie?	• wymienić etapy pisania streszczenia	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazać usterki w podanym streszczeniu	• poprawić błędy w podanym streszczeniu • przygotować w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu	• stworzyć streszczenie wybranego tekstu narracyjnego	
68. Zasady cytowania tekstów	• przedstawić zasady cytowania tekstów • przedstawić zasady cytowania poezji • wymienić zasady tworzenia opisu bibliograficznego	• uzupełnić podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• stworzyć tekst zawierający cytaty	• stworzyć opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł	
69.	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał	• wykorzystywać bogate konteksty

Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• posługiwać się pojęciami: oświecenie, sztuka oświeceniowa, rzeźba, rymy męskie i żeńskie, alegoria, bohater dynamiczny, zdania złożone podrzędnie, zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, mowa zależna i niezależna, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym			• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
70. Człowieczeństwo	• opisać, co widzi na obrazie	• nazwać gesty namalowanych postaci • omówić kompozycję obrazu	• zinterpretować funkcję gestów namalowanych postaci • zinterpretować przenikanie się kolorów i kształtów	• zinterpretować tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu	• podjąć dyskusję na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji

71. Odmienność	• omówić treść fragmentów tekstu • zaprezentować elementy świata przedstawionego	• wskazać fantastyczne i realistyczne elementy świata przedstawionego • scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu • porównać postawy rodziców i rodzeństwa w stosunku do Barnaby'ego	• wypowiedzieć się na temat ciężaru emocjonalnego słów matki	• sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu • wymienić przyczyny lęku przed innością	• podjąć dyskusję na temat przyczyn spełniania oczekiwań innych ludzi • podjąć dyskusję na temat zalet i wad inności
72. Podróż w czasy romantyzmu	• określić ramy czasowe romantyzmu • przedstawić etymologię nazwy epoki	• wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego • wymienić cechy bohatera romantycznego	• omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej • wymienić najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego	• przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej

73. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza	scharakteryzować twórczość poety	wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza	przedstawić informacje na temat życia społecznego poety	
74. Wina i kara (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnić, do jakiej kategorii duchów należy Widmo - omówić sposób wywołania zjawy - ustalić, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków	- opisać reakcję Guślarza na widok upiora - wytłumaczyć, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki - wymienić cechy charakteru złego pana i zilustrować każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	- nazwać środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza - wskazać w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podać ich aktualne odpowiedniki - zinterpretować nauki moralne przekazane przez duchy	- zabrać głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” - stworzyć uniwersalny kodeks postępowania - napisać opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy	- podać propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan - uzasadnić na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słuszność stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary
75. i 76.	określić czas akcji utworu	określić funkcję dziadów w życiu	wskazać elementy obyczajów ludowych w utworze	omówić światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach	porównać dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi

Obrzęd dziadów w dramacie (lektura obowiązkowa)	• zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza	przedstawionej społeczności • scharakteryzować relację między światem żywych a światem zmarłych nawiązaną dzięki dziadom • wyjaśnić, jaką rolę w życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może oznaczać rozpalany przy nim ogień	• wyjaśnić, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu	• stworzyć notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi	
77. Romantyczny dramat pełen zagadek (lektura obowiązkowa)	• wskazać wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud	• wytłumaczyć, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem • opisać milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnić, do którego świata należy ta	• przedstawić genezę poszczególnych części Dziadów • zinterpretować motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira	• wyjaśnić, jak rozumie zakończenie Dziadów cz. II • opracować własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu Dziadów cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu	• wyjaśnić, w jaki sposób dzięki dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu • wskazać związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha Cmentarz w śniegu

		postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego			
78. i 79. Wyobrażenia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna • omówić treść utworu • określić rodzaj literacki utworu	• ustalić, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w utworze • wskazać punkt kulminacyjny utworu • scharakteryzować bohaterów utworu	• omówić stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń • wyjaśnić sens nauki moralnej zawartej w utworze • wskazać cechy gatunkowe w utworze	• podjąć dyskusję na temat nauki moralnej zawartej w balladzie	• wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej Świtezianki
80. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
81. Miłość w obliczu śmierci	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj literacki utworu	• wypowiedzieć się na temat narracji w utworze • scharakteryzować uczucie łączące bohaterów	• omówić emocje bohaterów • zinterpretować tytuł książki	• dokonać analizy sposobu, w jaki bohaterowie mówią o chorobie	• podjąć dyskusję na temat sensu zaangażowania emocjonalnego w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
82. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	• wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu	• wskazać tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy	• omówić grę słów w poszczególnych aforyzmach	• zinterpretować tytuł zbioru • ocenić aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca	• omówić twórczość Małgorzaty Koniecznej
83. i 84. Jak napisać rozprawkę?	• wymienić etapy pisania rozprawki • przedstawić schematy pisania rozprawki	• zastosować słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisać wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki	• sformułować argumenty do podanego zagadnienia • sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy	• napisać rozprawkę	• samodzielnie sformułować temat rozprawki • zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł

		• wybrać spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy	• stworzyć plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji		
85. Budowa słowotwórcza wyrazów	• wskazać wyrazy podstawowe i pochodne	• utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych • wskazać wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych	• wskazać formant w wyrazie pochodnym • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych	• wskazać oboczności w wyrazach	
86. Rodzaje formantów i ich funkcje	• wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy	• zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki • wymienić funkcje formantów	• podzielić podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia	• utworzyć wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych	
87. Przedrostki i przyrostki o	• omówić zasady pisowni przedrostków: z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-,	• uzupełnić wyrazy odpowiednimi przedrostkami	• utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości	• przekształcić podane wypowiedzi tak, aby użyć	

kłopotliwej pisowni	ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w- • omówić zasady pisowni przyrostków: -dzki, -dztwo, -cki, -ctwo • omówić zasady pisowni przyrostka -stwo	• uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami	• uzupełnić podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami • uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami	wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni	
88. Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Wyrazy pokrewne	• zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	• wskazać wyrazy należące do jednej rodziny • wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów	• utworzyć rodzinę wyrazów	
89. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	• omówić zasady pisowni wyrazów z literami: ó, u, rz, ż, ch, h	• uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi literami	• wyjaśnić pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach • wskazać nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego	• stworzyć tekst z kłopotliwymi literami	

			zapisu kłopotliwych liter		
90. Wyrazy złożone	• zdefiniować wyraz złożony	• wskazać wśród podanych przykładów wyrazy złożone • utworzyć wyrazy złożone z podanych wyrazów	• wypisać wyrazy złożone z mapy Polski • poprawnie wymówić i odmienić podane wyrazy złożone	• stworzyć tekst z wyrazami złożonymi	
91. Pisownia przymiotników złożonych	• przedstawić zasady tworzenia przymiotników złożonych	• przyporządkować przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji • wyjaśnić znaczenie podanych przymiotników złożonych	• przekształcić zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	• utworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych	
92. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: romantyzm, sztuka	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	romantyzmu, dramat, ballada, aforyzm, ironia, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka			• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
93. Dobro i zło	• opisać, co widzi na obrazie	• opisać kompozycję dzieła • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie	• odnieść scenę na obrazie do opowieści biblijnej • omówić funkcję kolorystyki dzieła	• odnieść wizerunek kobiety do tradycji biblijnej	• odnaleźć konteksty i nawiązania do zaprezentowanego obrazu

94. Pokusa	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów tekstu • omówić rolę Iana w grze	• opisać świat wirtualny z punktu widzenia Miki	• wypowiedzieć się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym	• podjąć dyskusję na temat zalet i wad gier komputerowych
95. Altruizm	• omówić treść fragmentów tekstu	• wyliczyć fakty przedstawione przez Hannę Wieszczek • wskazać fragmenty tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych • przedstawić kompozycję tekstu	• wyjaśnić, czemu służy przedstawianie faktów i opinii	• omówić funkcję tytułu tekstu • wskazać słowa klucze w tekście	• podjąć dyskusję na temat przedstawiony we fragmentach artykułu
96. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	• zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego	• określić sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek • podać różne określenia charakteryzujące	• wyjaśnić rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie • wyjaśnić, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora	• dokonać analizy słów i postępowania obu sióstr • dokonać analizy losów wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnić, jaką cenę płaci każdy z nich za swoje	• dokonać analizy plakatu zapowiadającego inscenizację Balladyny w reżyserii Artura Tyszkiewicza • sformułować na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki

		Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu potwierdzające ten wybór wytłumaczyć, czym dla każdej z sióstr jest miłość	udzielane przez Alinę i Balladynę - wskazać zabiegi artystyczne w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek - wymienić wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadać im tytuły - przedstawić wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury Balladyny	zaangażowanie uczuciowe napisać wypracowanie na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury	omówić nawiązania kulturowe obecne w utworze
97. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie	opisać świat fantastyczny przedstawiony w dramacie	wymienić cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego	wyjaśnić, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma	wskazać po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnić, jaki	- ustosunkować się do stwierdzenia, że w dramacie pojawia się ironia - wymyślić alternatywny rozwój akcji dramatu i

Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony	podtytuł pojęcia tragedia • zgromadzić informacje na temat dramatu romantycznego • udowodnić, że Balladyna ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który reprezentuje	ingerencja bohaterów fantastycznych • określić funkcję baśni i legend w dramacie	efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnić, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu	zapisać przykładowy plan tych wydarzeń
98. i 99. Dramat o władzy, winie i karze (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawić w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy	• omówić sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • wytłumaczyć, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnić swoją odpowiedź odpowiednimi	• omówić zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • sformułować na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu	• zestawić biblijną opowieść o Kainie i Abla z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnić, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć • przedstawić na podstawie lektury Balladyny kilka	• wyjaśnić, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • zinterpretować sens słów Goplany o zemście natury

		cytatami z ostatniej sceny dramatu • podać przykłady z dramatu ilustrujące wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki		uniwersalnych prawd o ludzkiej psychice	
100. Co już wiemy o twórczości Juliusza Słowackiego?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
101. Mowa nienawiści	• omówić treść fragmentów artykułu	• opracować profil hejtera na podstawie tekstu • wskazać cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu	• dokonać analizy kompozycji tekstu, uwzględniając funkcję śródtytułów	• wskazać na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających u podstaw nietolerancję i ksenofobię	• podjąć dyskusję na temat możliwości przeciwdziałania mowie nienawiści

102. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	• wymienić zasady etyki językowej • omówić sposoby naruszania etyki językowej • wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienić cechy wypowiedzi manipulacyjnej	• wskazać wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnić, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi • wyjaśnić, na czym polega manipulacyjny charakter wypowiedzi	• podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych	• sformułować wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa • sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny	
103. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	• wymienić sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	• podać przykłady sloganów reklamowych	• dokonać analizy skuteczności wybranego sloganu reklamowego • dokonać analizy funkcji gry słów w podanych sloganach • dokonać analizy zabiegów perswazyjnych i manipulacyjnych	• sformułować slogany reklamowe	• podjąć dyskusję na temat funkcji fake newsów

			zastosowanych w podanych reklamach		
104. Jak przygotować przemówienie?	• przedstawić etapy przygotowywania przemówienia • wymienić środki retoryczne	• podać przykłady użycia środków retorycznych • dokonać analizy podanego przemówienia	• porównać podane przemówienia i ocenić ich skuteczność • dokonać analizy niewerbalnych środków komunikacji	• przygotować przemówienie • wygłosić przemówienie	
105. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	• zdefiniować pojęcia: treść i zakres znaczeniowy wyrazu	• podać definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści • uporządkować wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym	• skorygować wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym	• dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym	
106. Synonimy, antonimy, wyrazy	• wyjaśnić znaczenie pojęć: synonim, antonim, wyraz wieloznaczny, homonim	• zastąpić podane wyrazy ich synonimami • podać antonimy do podanych wyrazów	• odróżnić homonimy od wyrazów wieloznacznych	• podać różne znaczenia wskazanych wyrazów	

wieloznaczne i homonimy	• wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami	• wyjaśnić, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów			
107. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• przedstawić podział głosek • wymienić funkcje głoski i • przedstawić zasady akcentowania w języku polskim	• podzielić słowa na głoski i sylaby • podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych	• wskazać funkcje głoski i na podanych przykładach	• odpowiednio akcentować wyrazy	
108. Rozbieżności między mową a pismem	• przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	• wskazać upodobnienia fonetyczne • wskazać różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	• zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia	• wytłumaczyć różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	
109. Pisownia wyrazów z ą, ę, om, em, on, en	• wymienić zasady pisowni wyrazów z ą, ę, om, em, on, en	• uzupełnić podane zdania odpowiednimi formami wyrazów	• poprawić błędy w podanym tekście • skorzystać ze słownika w razie	• stworzyć tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z ą, ę, om, em, on, en	

– przypomnienie i uzupełnienie wiadomości		• wyjaśnić zasady zapisu podanych wyrazów	wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów		
110. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, artykuł, etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja, środki perswazji i manipulacji w reklamie, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (miękka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna), głoska ustna i nosowa,	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie), sylaba, akcent i intonacja, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy, przemówienie				
111. Konflikty	• opisać, co widzi na obrazie	• omówić gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie względem siebie	• zinterpretować funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę • zinterpretować funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku jedna z namalowanych postaci	• zinterpretować funkcję zegarka widocznego na obrazie	• przedstawić i omówić inne teksty kultury podejmujące temat konfliktów

112. Sens wojny	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omówić dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke’a i pana Gaydona	• odnieść temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiedzieć się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny	• wyjaśnić znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona	• przedstawić różne sposoby zaprezentowania wojny w wybranych tekstach kultury
113. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	• opisać sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podać przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem	• omówić zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnić, o czym ono świadczy • uzasadnić stwierdzenie, że Raptusiewicz i Milczek to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I • wymienić cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z	• wyjaśnić, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisać i zinterpretować zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnić znaczenie tego fragmentu utworu dla zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach • scharakteryzować stryja Klary na	• rozważyć, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała	• wyjaśnić, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty • podać przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury

		mularzami (murarzami) • zgromadzić informacje o Cześniku i Rejencie oraz uporządkować je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych	podstawie jego wypowiedzi • porównać Cześnika i Rejenta		
114. Komizm i humor w Zemście (lektura obowiązkowa)	• podać przykłady sprzeczności między tym, co mówią postacie utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnić, czemu służy ukazanie tych sprzeczności • wymienić cechy bohaterów wyśmiane w Zemście	• wyjaśnić, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta	• ocenić, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji	• wyjaśnić, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie • napisać wypracowanie na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów Zemsty nie ma postaci	• wyjaśnić, czym skutkuje wyśmianie pewnych cech

				jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?”	
115. i 116. Zemsta – komedia o polskim społeczeństwie (lektura obowiązkowa)	• odnaleźć w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenić, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji • wskazać wątek główny i wątki poboczne	• podzielić bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • wyjaśnić, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni	• zinterpretować tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnić, do czego doprowadziła tytułowa zemsta • sporządzić katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu • wyjaśnić sens motta utworu • dokonać analizy zakończenia Zemsty i wyjaśnić, jakie przesłanie ono niesie • wytłumaczyć, do jakich postaw Aleksander Fredro	• wskazać zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnić, na czym polega zawarty w nich humor • wytłumaczyć, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy Zemsty • ocenić, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa	• wskazać w utworze elementy kultury sarmackiej • porównać treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy

			chciał nakłonić Polaków		
117. Co wiemy o twórczości Aleksandra Fredry?	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
118. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować Alicję • omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią	• porównać reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację	• wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji	• podjąć dyskusję na temat reakcji na niezależne od nas sytuacje
119. Prostota	• omówić treść wiersza	• przedstawić relacje międzyludzkie i zasady obowiązujące w tytułowych prostych krajach	• zinterpretować metafory zawierające przymiotnik prosty • omówić funkcję pytań w poznanym wierszu	• sformułować przesłanie wiersza	• podjąć dyskusję na temat znaczenia i funkcji prostoty

		• omówić stosunek podmiotu lirycznego do opisywanej rzeczywistości			
120. Jak napisać recenzję?	• wymienić elementy recenzji	• odróżnić recenzję od sprawozdania • selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji	• stworzyć plan recenzji • ocenić poszczególne elementy recenzji	• napisać recenzję wybranego filmu	
121. Różne odmiany polszczyzny	• wymienić odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawić cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej	• przedstawić cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu	• wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu	• dostosować tekst do sytuacji komunikacyjnej	
122. Słownictwo o ograniczonym zasięgu	• wymienić przykłady słów o ograniczonym zasięgu	• tłumaczyć, czym są profesjonalizmy	• rozpoznawać w tekście słowa o ograniczonym zasięgu, w tym profesjonalizmy	• przekształcić tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany	

				językiem ogólnonarodowym	
123. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: komedia, komizm, różne odmiany polszczyzny, oficjalna odmiana języka, nieoficjalna odmiana języka, kolokwializmy, język ogólnonarodowy, słownictwo o ograniczonym zasięgu, recenzja	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start!, klasa 8, edycja do uszczuplonej podstawy programowej 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku NOWE Słowa na start! w klasie 8. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń potrafi:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Wobec życiowych doświadczeń	• opisać graffiti	• porównać graffiti Banksy’ego z XVII-wiecznym obrazem	• wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję	• omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu • omówić znaczenie	• wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami

				otoczenia dla wymowy dzieła	
3. Nie bać się życia	• omówić treść fragmentów tekstu • przytoczyć argumenty wysuwane przez bohaterki	• scharakteryzować każdą z bohaterek	• wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami	• wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu	• stworzyć pracę pisemną związaną z tematem lekcji
4. Spotkanie z żywiołem – Burza Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• określić kontekst biograficzny utworu • wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego	• nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić obraz natury wyłaniający się z utworu	• zinterpretować puentę utworu • wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu	• porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta
5. i 6. Życie na ławie oskarżonych	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu	• odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej	• wyciągnąć z przemyśleń bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka	• podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy

					jest przejawem odwagi
7. Zaakceptować ograniczenia	• omówić treść fragmentów tekstu • wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście	• przedstawić stosunek narratora tekstu do życia	• wyjaśnić, w jaki sposób naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność	• sformułować przesłanie wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia	• odszukać informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń
8. Niezwykły zawód	• omówić treść wywiadu • zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca	• wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza	• omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji • przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegał Zbigniew Religa	• zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu	• wypowiedzieć się na temat filmu Bogowie w reżyserii Łukasza Palkowskiego

9. i 10. Wywiad	wymienić etapy tworzenia wywiadu	ułożyć pytania do autora podanego tekstu	- zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania - wskazać błędy w podanym wywiadzie	przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą	- przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić - przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji
11. Fotografia	wymienić rodzaje fotografii	ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów	- wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii - omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta	dokonać analizy wybranej fotografii	dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej
12. i 13. Jak doskonalić technikę pisania rozprawki?	stworzyć plan rozprawki	omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu	- sformułować tezę do podanego tematu rozprawki - skorygować błędy w podanych rozprawkach	- dokonać analizy przykładowej rozprawki - stworzyć rozprawkę	

14 i 15. Sposoby wzbogacania słownictwa	• wyjaśnić znaczenie pojęć: neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne	• wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne	• omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi	• omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych	
16. i 17. Czym jest styl języka? Jakie style wyróżniamy?	• wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie	• wymienić cechy każdego ze stylów • wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach	• rozpoznać styl podanej wypowiedzi • przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach	• stworzyć tekst w wybranym stylu	

18. Ortografia – przypomnienie wiadomości	• przedstawić zasady ortograficzne	• uzupełnić podane teksty poprawnymi formami	• skorygować teksty pod kątem ortograficznym	• stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym	
19. i 20. Podsumowanie Sprawdź, co potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się terminami: synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, zapożyczenia, neologizmy, styl naukowy, styl urzędowy, styl publicystyczny, styl artystyczny, styl potoczny, wywiad, rozprawka	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
21. Ojczyzna	• opisać to, co zostało	• omówić kompozycję dzieła	• wskazać topos, do którego odwołał się artysta	• zinterpretować znaczenie symboli	• wskazać inne teksty kultury przedstawiające

	przedstawione na obrazie		• omówić funkcje kolorystyki	• wyjaśnić wymowę obrazu	ojczyznę jako matkę
22. i 23. Fantastyka a historia	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • wskazać środki językowe użyte do opisu walki i określić ich funkcję	• wyjaśnić funkcję użycia obrazowania fantastycznego w kreacji pana Betona	• omówić funkcję opisywania świata z perspektywy dziecka • sformułować uniwersalne wnioski	• omówić kontekst historyczny tekstu
24. i 25. Walczyć za ojczyznę – Reduta Ordona Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworów	• wskazać przykłady animizacji • wskazać w utworze wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców	• omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji • określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze	• sformułować przestanie Reduty Ordona • omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che	• przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów

			• odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów		
26. Geneza Pana Tadeusza Adama Mickiewicza w świetle Epilogu (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• omówić treść Epilogu • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę”	• omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta • omówić sposób przedstawienia kraju lat dziecinnych	• przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i kraju lat dziecinnych (przestrzenie: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt) • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji	• omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji	• omówić kontekst historyczny utworu • podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
27. Dworek szlachecki w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza	• opisać Soplicowo • wymienić głównych bohaterów epopei	• przedstawić tytułowego bohatera utworu	• omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa	• omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa	• odnaleźć konteksty i nawiązania

(lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)					
28. Obraz szlachty w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epopei	• wskazać wady różnych przedstawicieli szlachty	• omówić funkcję tradycji w utworze	• dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek)	• odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów
29. Jacek Soplica – bohater dynamiczny (lektura obowiązkowa –	• omówić biografię Jacka Soplicy	• scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej	• przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego	• porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast)	• przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną

księgi wskazane w pp)			• omówić funkcję miana przybranego przez bohatera		
30. Historia w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	• wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela) • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela	• omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych	• omówić funkcję Mazurka Dąbrowskiego przywołanego na początku i na końcu dzieła	• wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję	• wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski

31. Pan Tadeusz – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa – księgi wskazane w pp)	wymienić cechy epopei	odnieść cechy epopei do Pana Tadeusza	- omówić funkcję przymiotnika ostatni, który często pojawia się w utworze - omówić sposób prezentacji przyrody w dziele	dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze	podjąć dyskusję na temat aktualności Pana Tadeusza
32. Wiesz, umiesz, zdasz	przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu	stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei	
33. i 34. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza	określić przynależność gatunkową utworów	- przywołać problematykę omawianych utworów - przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej
35. i 36.	określić ramy czasowe epoki	wyjaśnić etymologię nazwy epoki	wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach	dokonać analizy obrazu realistycznego	wskazać powiązania pomiędzy

Podróż w czasy pozytywizmu	wymienić elementy programu pozytywistycznego	przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego			realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych
37.–40. Henryk Sienkiewicz, Latarnik (lektura obowiązkowa)	- omówić treść utworu - określić rodzaj narracji	- omówić świat przedstawiony noweli - wskazać cechy gatunkowe noweli - scharakteryzować głównego bohatera utworu - omówić przemianę bohatera utworu	- omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) - omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy Pana Tadeusza - omówić funkcję przyrody w noweli	- wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego - zinterpretować symbolikę latarni morskiej - sformułować przesłanie utworu	- wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy - omówić kontekst historyczny noweli
41. Wiesz, umiesz, zdasz	przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła	wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu	- napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera - uzasadnić porównanie	

				Skawińskiego do Syzyfa	
42. Muzyka	- wymienić elementy języka muzyki - wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej	ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów	wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu	omówić rolę muzyki w wybranym filmie	- stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki - stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla regionu, w którym mieszka
43. i 44. Jak napisać artykuł?	- zdefiniować artykuł - wymienić cechy artykułu	przedstawić kompozycję artykułu	- samodzielnie zebrać informacje do artykułu - dokonać analizy formy i treści podanego artykułu	napisać artykuł problemowy	
45. i 46. Norma językowa i błąd językowy	wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową	wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową	- skorygować błędy w podanych tekstach - odnaleźć w podanych tekstach błędy	poprawnie sformułować związki frazeologiczne	

	• przedstawić podział błędów językowych	• poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane	stylistyczne i je skorygować • skorygować błędy interpunkcyjne	• poprawnie odczytać podane wyrazy	
47. i 48. Nazwy osobowe i miejscowe	• rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe	• określić kategorie nazw osobowych	• używać poprawnych form nazwisk • zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach	• stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych	
49. i 50. Podsumowanie Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: artykuł, norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

51. Wzorce	• opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	• omówić kompozycję dzieła • omówić relacje pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie	• określić nastrój obrazu i wskazać środki, które go kształtują	• omówić funkcję światłocienia • zinterpretować obraz	• przygotować prezentację na temat swojego wzorca
52. Dlaczego potrzebujemy autorytetów?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia wywiad • omówić treść fragmentów tekstu	• wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu • wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru	• omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie • dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę	• podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów • podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety	• przedstawić swój autorytet i uzasadnić ten wybór
53. Podróż w czasie z Sienkiewiczem – Quo vadis (lektura obowiązkowa)	• omówić treść lektury • wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych	• określić czas i miejsce akcji • wymienić wątki główne i poboczne	• odnieść definicję powieści historycznej do utworu	• wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu	• wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści

poznawana we fragmentach)					
54. Świat na styku dwóch kultur – pogańskiej i chrześcijańskiej – Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)	• omówić treść powieści	• przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści • omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie • dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra	• określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan • omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu	• omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan • podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści	• podjąć dyskusję na temat aktualności przestania powieści
55. Wśród najważniejszych bohaterów powieści Quo	• omówić treść powieści	• scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych	• przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego	• porównać kreacje bohaterów powieści	• podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza

Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)			wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści		
56. Miłość (nie)jedno ma imię – Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa poznawana we fragmentach)	przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii	porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan	- omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości - omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego	omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści	przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach kultury
57. Wiesz, umiesz, zdasz	przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści	

58. Co już wiemy o twórczości Henryka Sienkiewicza?	wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza	określić przynależność gatunkową poznanych utworów	- dokonać analizy problematyki omawianych utworów - przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej
59. Być blisko w najtrudniejszych chwilach – Oskar i pani Róża Érica-Emmanuela Schmitta	- omówić treść fragmentów tekstu - określić narrację fragmentów utworu	- scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści - określić temat przewodni fragmentów utworu - wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę	- postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historie - omówić relacje łączące Oskara z panią Różą	wypowiedzieć się na temat języka bohaterów	odnaleźć konteksty i nawiązania
60. Mądrość, dobre życie, przyjaźń	wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek Kołakowski	omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców pojęcia mędrzec	wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie wywiadu	wyjaśnić przyczynę częstego postugiwania się przez Leszka Kołakowskiego sformułowaniami	- podjąć dyskusję na temat wypowiedzi Leszka Kołakowskiego - odnaleźć w tekstach kultury

				wyrażającymi niepewność	różne przedstawienia przyjaźni i je omówić
61. Ludzie wobec ludzi – List do ludożerców Tadeusza Różewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować tytułowych ludożerców	• zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza • omówić funkcję użycia wyrazu ludożerca w utworze	• zinterpretować zakończenie wiersza • odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat ludożerców w codziennej rzeczywistości • podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie ludożercę?”
62. Wobec niechcianych dobrych rad	• omówić problematykę tekstu	• wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu	• wskazać główną myśl tekstu • odnieść pojęcie stereotyp do historii opisaną przez autorkę	

63. i 64. Jak napisać list otwarty?	wymienić cechy listu otwartego	przedstawić kompozycję listu otwartego	- skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi - dokonać analizy przykładów listów otwartych	zredagować list otwarty	
65. Film	wyjaśnić znaczenie pojęć: kadr, plan filmowy, scena, montaż	podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki	wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków	- dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie - ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów	
66. i 67. Odmienne i nieodmienne części mowy – przypomnienie wiadomości	wymienić odmienne i nieodmienne części mowy	- scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy - rozpoznać nieodmienne części mowy	- odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić - dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników	- właściwie określić formy osobowe czasowników - poprawnie określić i stosować formy zaimków	

			• poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki		
68. Części zdania – przypomnienie wiadomości	• wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie	• wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik	• wskazać w zdaniu orzeczenie imienne	• rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe	
69. Typy wypowiedzeń – przypomnienie wiadomości	• podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań	• rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	• przekształcić zdania pojedyncze w złożone	• przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań	
70. i 71. Podsumowanie Sprawdź, czy potrafisz	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: powieść	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać

	historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzeń, list otwarty			• uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze
72. Życiowe wybory	• wyjaśnić znaczenie pojęć: mural, motyw biblijny, street art • opisać mural	• wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło	• zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę • wyjaśnić tytuł muralu	• zinterpretować wymowę dzieła	• omówić wybrany przykład street artu
73. Bez wyboru – Igrzyska śmierci Suzanne Collins	• wyjaśnić znaczenie pojęcia antyutopia • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić świat przedstawiony w utworze • omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka	• wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss • wskazać cechy antyutopii w świecie opisywanym przez autorkę	• wyjaśnić, jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem	• stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury

		• omówić sposób sprawowania władzy w Panem			
74. Z wizytą w Klerykowie – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)	• omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści	• opisać mieszkańców Klerykowa	• omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych	• odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera	
75. Szkoła pod zaborami – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego	• omówić treść powieści • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści	• przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji	• wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusyfikacją	• odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole

(lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)					
76. Lekcja patriotyzmu – Syzyfowe prace Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)	• omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozdz. XV)	• scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera	• przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanej lekcji	• zinterpretować tytuł powieści	• wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
77. Dojrzewanie, przyjaźń, nauka – Marcin Borowicz, Andrzej Radek, Bernard Zygier	• przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze	• wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów	• wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów	• dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów	• podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie

(lektura obowiązkowa omawiana we fragmentach)			wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji		
78. Wiesz, umiesz, zdasz	przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści	stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu	
79. i 80. Podróż w czasy dwudziestolecia międzywojennego	- określić ramy czasowe epoki - wskazać najważniejsze tendencje w epoce	wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	- omówić kontekst historyczny epoki - odnieść termin awangarda do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestoleciu międzywojennym	omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego	wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
81. Wybór postawy życiowej – Szewczyk Bolesława Leśmiana	- omówić treść wiersza - wymienić cechy Boga i szewczyka	- omówić sytuację liryczną w utworze - wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję	- omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru - zinterpretować postawę szewczyka	sformułować przesłanie wiersza	stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów

(lektura obowiązkowa)		• omówić kompozycję wiersza			
82., 83. i 84. Kogut na drodze do sławy – Artysta Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia alegoria • omówić treść tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu	• odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
85. Jak napisać podanie?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia podanie • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu	• zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby	• skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie	• zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	
86. i 87. Grafika	• wyjaśnić znaczenie pojęć: grafika, rysunek, perspektywa, grafika artystyczna, ilustracja, plakat,	• omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie	• omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki • omówić tradycyjne techniki graficzne	• ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów	• przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika

	animacja, logo, identyfikacja wizualna firmy	wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne			stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
88. Mowa zależna i niezależna – przypomnienie wiadomości	wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną	- wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej - zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu	zapisać dowolny dialog w mowie zależnej	- zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej - przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie	
89. Wypowiedzenia wielokrotnie złożone	podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe	wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań	rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne	przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie	
90. i 91. Podsumowanie Sprawdź, czy potrafisz	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - postugiwać się pojęciami: grafika, liryka, alegoria,	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać

	reportaż, neologizm artystyczny, sztuka dwudziestolecia międzywojennego, mowa zależna i niezależna, zdania wielokrotnie złożone, podanie			• uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze
92. Wojna	• opisać rysunek	• omówić sposób ukazania postaci na rysunku	• dokonać analizy stosunków międzyludzkich ukazanych na rysunku • odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki	• przedstawić postawę wobec działań wojennych, która wynika z rysunku	• omówić tematykę i środki wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego
93. Czasy nietolerancji – Złodziejka książek Markusa Zusaka	• wyjaśnić znaczenie pojęć: faszyzm, rasizm • omówić treść fragmentów tekstu	• omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentów utworu • omówić funkcję postaci Jessego	• wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego • omówić dialog pomiędzy ojcem i synem	• zinterpretować znaczenie dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentów tekstu	• zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa • przedstawić kontekst historyczny fragmentów tekstu

	• określić rodzaj narracji	Owensa we fragmentach tekstu • scharakteryzować Rudy'ego			na podstawie dowolnych źródeł
94. i 95. Czasy wojny i okupacji	• określić ramy czasowe epoki	• wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji	• omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji	• dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł	• podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej
96. Wojenna pożoga i marzenia – liryka Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu	• określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu • omówić kontekst biograficzny utworu	• omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza	• podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury
97. Kamienie na szaniec Aleksandra	• omówić treść utworu • określić rodzaj narracji	• określić ramy czasowe utworu	• określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku	• zinterpretować sens tytułu	• omówić kontekst historyczny utworu

Kamińskiego – pomiędzy gawędą harcerską a literaturą faktu (lektura obowiązkowa)		• wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej	narratora do opisywanego świata		
98. W służbie małego sabotażu i dywersji – Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem	• wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu	• wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych	• omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem	• porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
99. i 100. Alek, Rudy i Zośka jako przedstawiciele	• omówić losy bohaterów utworu	• przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu	• przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki	• omówić dylematy moralne bohaterów tekstu	• wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego

pokolenia wojennego (lektura obowiązkowa)		• zdefiniować pojęcie patriotyzm w kontekstach historycznym i współczesnym	przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia czasu pogardy w utworze	
101. Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu	
102. Czas pogardy w wierszu Irit Amiel *** [Pierwszy wchodzi do Komory Król Maciuś Pierwszy...]	• omówić treść wiersza • wyjaśnić znaczenie pojęcia Holocaust • wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze	• omówić sytuację liryczną w utworze • wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze • omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab	• wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję • zinterpretować zabieg nazwania Janusza Korczaka ostatnim Mohikaninem • przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości	• zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości • omówić wymowę wiersza	• przedstawić kontekst historyczny utworu • wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary Holocaustu

103. Jak żyć po wojnie? – Pierwsza przechadzka Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście • wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej	• omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej	• zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza	• odnaleźć konteksty i nawiązania
104. i 105. Jak przygotować CV?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia CV (curriculum vitae) • wymienić elementy CV	• zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w CV	• uporządkować informacje przydatne do napisania CV • skorygować błędy w CV	• zredagować oficjalne CV	
106. i 107. Jak napisać list motywacyjny?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia list motywacyjny • wymienić elementy listu motywacyjnego	• zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie	• uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego	• ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny	

108. Fonetyka – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	• rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	• skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły	• określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu	
109. i 110. Słowotwórstwo – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz	• wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny	• wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności	• dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów	

	pokrewny, oboczność wymienić kategorie słowotwórcze				
111. i 112. Podsumowanie Sprawdź, czy potrafisz	- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie - posługiwać się pojęciami: wojna i okupacja, sztuka o wojnie, fonetyka, słowotwórstwo, CV, list motywacyjny	wykorzystywać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - przedstawiać własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólniać, podsumowywać i porównywać	- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać problemy badawcze
113. Dostrzec piękno	opisać obraz	omówić kompozycję dzieła	- omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie - omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy - omówić funkcję kolorystyki dzieła	zinterpretować tytuł obrazu	zaprezentować różne sposoby przedstawiania miasta w tekstach kultury

114. Zatrzymać piękno	• omówić treść fragmentów tekstu • określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino • wyjaśnić znaczenie pojęcia powiastka filozoficzna	• wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka • wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: stracić twarz, zachować twarz i twarzą w twarz	• omówić pytania zadane przez uczonego Kru • wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej	• wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy • omówić przenośne znaczenie tekstu	• zinterpretować tekst w kontekście mitu o Narcyzie • podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym
115. Przystanek współczesność	• wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich	• przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich	• zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej	• wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich	• wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
116. Odnaleźć piękno życia	• omówić treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera utworu • omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu • odnieść utwór do definicji przypowieści	• zinterpretować porównanie życia do kartki • zinterpretować diagnozę lekarki	• wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu • sformułować przesłanie płynące z utworu	• zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu

117. Potrzeba kochania	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu • określić, w czym imieniu mówi podmiot liryczny wiersza	• wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem	• zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości • sformułować przesłanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska
118. Uważne spojrzenie	• nazwać postawy zaprezentowane w wierszu	• omówić dwie postawy zaprezentowane w wierszu	• sformułować temat wiersza	• odnieść przesłanie wiersza do znanych sobie osób, zjawisk i bohaterów tekstów kultury • wyjaśnić, z czego mogą wynikać różne sposoby postrzegania świata	• podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata
119. Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				• uogólniać, podsumowywać i porównywać	
120. i 121. Spotkanie z lekturami	• wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów	• problematyzować treść lektur obowiązkowych	• wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Kategorie celu zostały określone następująco:

- dotyczy wiadomości
 - A – uczeń zna
 - B – uczeń rozumie
- dotyczy przetwarzania wiadomości
 - C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych
 - D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Działania na liczbach naturalnych Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• rozróżnia pojęcia: cyfra, liczba		A
					• porównuje liczby naturalne – proste przypadki		B
					• dodaje i odejmuje liczby naturalne w zakresie 100		B
					• mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie tabliczki mnożenia		B
					• mnoży i dzieli liczby przez: 10, 100, 1000		C
					• rozróżnia pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz		A
					• odczytuje wskazane liczby na osi liczbowej – proste przypadki		B
					• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie 1000 – proste przykłady		B
					• zmienia kolejność składników w dodawaniu i czynników w mnożeniu, by ułatwić obliczenia		C
					• mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$		B
					• dzieli liczby w przypadkach typu $1200 : 60$		B
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego		C
					• zaznacza liczby na osi liczbowej przy danej jednostce		B
					• zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi		B
					• zapisuje potęgę w postaci iloczynu – proste przypadki		B
					• oblicza wartości potęg o podstawie i wykładniku naturalnym – proste przykłady		C
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych (dwa, trzy działania)		C
					• stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach		B
					• szacuje wyniki prostych obliczeń		C
					• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań		C
					• wyjaśnia na przykładach różne sposoby wykonywania działań		C
					• wyjaśnia na przykładach własności liczby 0 w dodawaniu i odejmowaniu, mnożeniu i dzieleniu oraz liczby 1 w mnożeniu i dzieleniu		B
					• oblicza niewiadomą liczbę w równaniu z zastosowaniem rachunku pamięciowego, stosując działania odwrotne, dopełnianie i zgadywanie		C

Opis osiągnięć							
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występuje nawias okrągły	C	
					• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy dane są dwie liczby umieszczone w pewnej odległości	C	
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pamięciowych	C	
					• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C	
						• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy na osi zaznaczone są dwie niekolejne liczby naturalne	C
						• wykrywa błędy w obliczeniach i szacuje wyniki	D
						• wyjaśnia na przykładach związku między działaniami wzajemnie odwrotnymi	B
						• stosuje szacowanie wyniku w zadaniach tekstowych otwartych i zamkniętych	C
						• rozwiązuje zadania rozszerzonej odpowiedzi dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego	D
						• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują potęgi	D
						• układa i rozwiązuje zadania dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego, wykonuje rysunki pomocnicze	D
						• ocenia treść zadań, w których brak pewnych danych, występuje ich nadmiar lub dane są sprzeczne	D
	• rozwiązuje zadania problemowe	D					
	Stopień					Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 1 Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• rozróżnia odcinki, proste, półproste	A	
					• wskazuje i nazywa jednostki długości	A	
					• kreśli odcinki o podanej długości	B	
					• mierzy odcinki – proste przykłady	A	
					• wskazuje ramiona i wierzchołek kąta	A	
					• wskazuje kąty ostre, proste i rozwarte	A	
					• rozpoznaje proste prostopadłe i równoległe	B	
					• wyróżnia punkty należące i nienależące do prostej	B	
					• nazywa proste, półproste i odcinki	B	
					• kreśli odcinki, proste równoległe i prostopadłe na kratkowanym papierze	B	
					• mierzy i porównuje odcinki	C	
					• rysuje odcinki o wskazanej długości	B	
					• zamienia jednostki długości – proste przypadki	C	
					• rozróżnia kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne i pełne	C	

6						5						4						3						2						Opis osiągnięć		
																														• rysuje kąty ostre, proste i rozwarte		C
																														• odczytuje i nazywa kąty		B
																														• mierzy kąty za pomocą kątomierza i rysuje kąty o danej mierze		C
																														• rysuje odcinki (proste) równoległe i prostopadłe za pomocą linijki i ekierki		C
																														• mierzy odcinki różnymi jednostkami długości i zapisuje te długości		C
																														• zamienia jednostki długości		C
																														• wykonuje obliczenia na jednostkach długości		C
																														• podaje zależności między jednostkami długości, przelicza jednostki – proste przypadki		C
																														• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów		C
																														• rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne, pełne oraz zerowe i je porównuje		C
																														• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności, z wykorzystaniem jednostek długości i miar kątów		D
																														• rozwiązuje zadania problemowe		D
Stopień						Dział programowy: Rozszerzenie zakresu liczbowego												Kategoria celu														
Uczeń:																																
6						5						4						3						2								
																														• odczytuje liczby do 10 000 – proste przykłady		A
																														• odczytuje cyfry we wskazanych rzędach liczby		A
																														• zapisuje liczby o danych cyfrach we wskazanych rzędach – proste przypadki		B
																														• dodaje i odejmuje liczby sposobem pisemnym – proste przykłady		B
																														• mnoży i dzieli przez liczby jednocyfrowe – proste przypadki		B
																														• zapisuje i odczytuje znaki rzymskie		A
																														• zapisuje liczby znakami rzymskimi do 3000 – proste przypadki		B
																														• rozróżnia i posługuje się podstawowymi miarami czasu		A
																														• czyta liczby do 100 000 zapisane w dziesiętkowym systemie pozycyjnym i zapisuje je słowami		B
																														• odczytuje duże liczby zaznaczone na osi liczbowej		B
																														• zaznacza na osi liczbowej liczby naturalne – proste przypadki		B
																														• wykonuje dzielenie z resztą i sprawdza je za pomocą mnożenia – proste przykłady		C
																														• stosuje algorytmy działań pisemnych		C
																														• mnoży i dzieli pisemnie liczby zakończone zerami – proste przypadki		C
																														• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych i pamięciowych		C
																														• rozwiązuje proste zadania dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego z zastosowaniem działań pisemnych		C
																														• zapisuje wieki, numery rozdziałów oraz nieskomplikowane liczby do 3000 za pomocą znaków rzymskich		C

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• posługuje się podstawowymi miarami czasu	B
					• wyjaśnia znaczenia terminów: system dziesiętkowy i pozycyjny, nazywa i wskazuje rzędy	D
					• wyjaśnia sposoby pisemnego dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia	D
					• w nieskomplikowanych przypadkach szacuje wyniki działań	C
					• podejmuje próby szacowania wyników	C
					• mnoży i dzieli przez liczby dwucyfrowe	C
					• mnoży i dzieli pisemnie liczby zakończone zerami	C
					• wykonuje sprawdzenie przeprowadzonych działań	C
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					• rozwiązuje proste równania z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					• zapisuje liczby znakami rzymskimi, czyta liczby zapisane znakami rzymskimi	C
					• wyjaśnia zasady zapisu liczb w systemie rzymskim	B
					• zamienia jednostki miar czasu	C
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń czasowych i kalendarzowych	C
					• zapisuje daty, wieki za pomocą znaków rzymskich w sytuacjach praktycznych	C
					• mnoży i dzieli przez liczby wielocyfrowe	C
					• wyjaśnia sposób pisemnego mnożenia i dzielenia liczb zakończonych zerami	C
					• objaśnia algorytmy działań pisemnych	D
					• ocenia, jaka może być reszta z dzielenia przez liczbę naturalną jednocyfrową lub wielocyfrową zakończoną zerami	D
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					• układa i rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych	D
					• uzupełnia brakujące cyfry w działaniach wykonanych sposobem pisemnym	D
					• stosuje zamiany miar czasu w zadaniach otwartych i zamkniętych o podwyższonym stopniu trudności	D
					• rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień					Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 2 Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• rozpoznaje prostokąty	A
					• wskazuje wierzchołki i boki prostokąta	B
					• oblicza obwód prostokąta, którego długości boków wyrażone są tą samą jednostką	B
					• kreśli okręgi o wskazanym promieniu	B
					• rysuje prostokąty i kwadraty o podanych wymiarach	C
					• kreśli przekątne prostokąta	A

Opis osiągnięć						
					• opisuje własności kwadratu i prostokąta	C
					• porównuje boki prostokąta za pomocą cyrkla	B
					• wskazuje środek, promień, średnicę i cięciwę w kole oraz w okręgu	B
					• wypełnia prostokąty kwadratami jednostkowymi	B
					• podaje zależności między jednostkami pola – proste przypadki	B
					• oblicza pole prostokąta, gdy dane są długości boków wyrażone jednakowymi jednostkami	B
					• uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem	C
					• wyjaśnia pojęcie pola jako liczby jednostkowych kwadratów wypełniających daną figurę	B
					• oblicza obwód i pole prostokąta, gdy długości boków są wyrażone różnymi jednostkami	C
					• oblicza bok kwadratu o danym obwodzie	C
					• zamienia jednostki pola z większych na mniejsze	C
					• wskazuje punkty należące bądź nienależące do okręgu i koła	B
					• podaje zależności między długością promienia i długością średnicy	C
					• rysuje okrąg o danej średnicy	C
					• rysuje kwadrat lub prostokąt o danej przekątnej	C
					• oblicza pole kwadratu, gdy dany jest obwód	D
					• oblicza pole lub obwód prostokąta, mając dane zależności między długościami boków	C
					• zamienia jednostki powierzchni z mniejszych na większe i odwrotnie	D
					• oblicza długość boku prostokąta, mając dane pole i długość drugiego boku	C
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem własności prostokąta, koła, okręgu	D
					• symbolicznie oznacza okręgi i koła	C
					• porównuje własności prostokąta i kwadratu	D
Stopień					Dział programowy: Skala i plan. Diagramy Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• rysuje odcinki, prostokąty w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1	B
					• odróżnia zapis skali powiększającej od pomniejszającej	A
					• odpowiada na proste pytania dotyczące diagramów	B
					• podaje przykłady skali powiększającej lub pomniejszającej	A
					• rysuje odcinki, kwadraty i prostokąty w podanej skali	A
					• rysuje w skali okręgi o danej długości promienia lub średnicy	B
					• odczytuje z mapy lub planu rzeczywiste odległości między miastami lub obiektami – proste przypadki	B
					• oblicza jakimi odcinkami będą na mapie odległości rzeczywiste – proste przypadki	C

Opis osiągnięć						
					• odczytuje dane z prostych diagramów obrazkowych lub słupkowych	A
					• przedstawia dane na diagramach obrazkowych – proste przypadki	C
					• przedstawia dane na diagramach obrazkowych lub słupkowych	C
					• interpretuje dane z diagramów obrazkowych lub słupkowych	C
					• oblicza rzeczywiste odległości z planu i mapy – proste przypadki	C
					• wyznacza odległości na planie i mapie, znając rzeczywiste odległości w typowych zadaniach praktycznych	C
					• oblicza odległość między miastami w rzeczywistości, znając skalę i odległość na mapie	D
					• zbiera dane i przedstawia je na diagramach obrazkowych lub słupkowych	C
					• interpretuje diagramy, samodzielnie układa pytania do diagramów	C
					• wyznacza skalę dla danej pary: figury i jej obrazu w skali	C
					• rozwiązuje zadania złożone, w których wykorzystuje wiedzę o skali i planie	D
					• interpretuje diagramy o podwyższonym stopniu trudności, układa do nich pytania	D
Stopień					Dział programowy: Podzielność liczb naturalnych Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki	B
					• wymienia jednocyfrowe liczby pierwsze	A
					• wskazuje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 4, 5, 10, 100 – proste przypadki	B
					• wybiera z dowolnego zbioru dzielniki lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki	B
					• podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby	B
					• podaje jednocyfrowe i dwucyfrowe przykłady liczb pierwszych	A
					• rozróżnia liczby pierwsze i liczby złożone	B
					• podaje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 4, 5, 10, 100	B
					• podaje przykłady liczb podzielnych przez 3 i 9	C
					• wybiera z dowolnego zbioru liczby podzielne przez 3 i 9 – proste przypadki	C
					• rozwiązuje zadania dotyczące dzielników i wielokrotności liczb	C
					• wybiera liczby pierwsze i złożone ze zbioru liczb naturalnych	B
					• uzasadnia, kiedy liczba jest podzielna przez: 2, 4, 5, 10, 100, 25, 3, 9	C
					• uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby otrzymana liczba była podzielna przez: 2, 4, 5, 10, 100, 25, 3, 9	D
					• ocenia, czy zdania dotyczące podzielności liczb są prawdziwe, czy fałszywe	D
					• wyróżnia liczby o złożonych warunkach podzielności, np. przez 6, 15	D
					• przy zdaniach fałszywych podaje kontrprzykład	D

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Ułamki zwykłe Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2	1		
						• odczytuje, jaka część figury jest wyróżniona – proste przypadki	B
						• wskazuje licznik i mianownik ułamka zwykłego	A
						• podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	A
						• zamienia ułamki niewłaściwe na liczby mieszane i odwrotnie – proste przypadki	B
						• porównuje ułamki, korzystając z ich ilustracji – proste przypadki	A
						• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach – proste przypadki; korzysta z ilustracji	C
						• zapisuje ułamek jako część całości	B
						• wyznacza ułamek prostokąta, koła, odcinka – proste przypadki	C
						• przedstawia iloraz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie	A
						• wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych	B
						• podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	B
						• porównuje ułamki o jednakowych licznikach lub mianownikach	B
						• zapisuje skalę pomniejszającą w postaci ułamka i odwrotnie	C
						• zamienia ułamki niewłaściwe na liczbę mieszaną i odwrotnie	C
						• zapisuje skalę powiększającą w postaci ułamka niewłaściwego i odwrotnie	C
						• skraca i rozszerza ułamki – proste przypadki	B
						• odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej	B
						• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach	C
						• mnoży ułamki przez liczbę naturalną	C
						• rozwiązuje proste równania z zastosowaniem ułamków	C
						• rozwiązuje proste zadania otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• przedstawia na rysunku ułamek jako część całości	C
						• zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając jednostkę	C
						• porównuje ułamki, korzystając z odpowiednich reguł lub przedstawiając ułamek na osi liczbowej	C
						• wyjaśnia zamianę ułamka niewłaściwego na liczbę mieszaną i odwrotnie	B
						• wyjaśnia, co to znaczy skrócić lub rozszerzyć ułamek zwykły	B
						• objaśnia sposób dodawania i odejmowania ułamków o jednakowych mianownikach	B
						• objaśnia sposób mnożenia ułamka przez liczbę naturalną	B
						• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• oblicza wartości wyrażeń, w których występują ułamki zwykłe	C

Opis osiągnięć						
					• uzasadnia porównywanie ułamków za pomocą ilustracji lub na osi liczbowej	D
					• stosuje poznane działania na ułamkach zwykłych do rozwiązywania zadań	C
					• oblicza w zadaniach ułamek danej liczby naturalnej, korzystając z rysunku	D
					• rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień					Dział programowy: Ułamki dziesiętne Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• podaje przykłady ułamków dziesiętnych	A
					• odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej – proste przypadki	B
					• zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego – proste przypadki	B
					• dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym i w pamięci – proste przykłady	B
					• odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej	B
					• zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej – proste przykłady	A
					• wyszukuje ułamki dziesiętne w zbiorze danych liczb	B
					• skraca i rozszerza ułamki dziesiętne	B
					• dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym	C
					• mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez: 10, 100, 1000	C
					• porównuje ułamki dziesiętne	C
					• zapisuje wyrażenia dwumianowane za pomocą ułamków dziesiętnych i odwrotnie	C
					• rozwiązuje proste równania, w których występują ułamki dziesiętne i trzeba obliczyć składnik lub odjemną, lub odjemnik	C
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem poznanych działań na ułamkach dziesiętnych	C
					• zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej	B
					• podaje zasady pisemnego dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych	C
					• podaje zasady mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez: 10, 100, 1000	B
					• rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte, w których występują ułamki dziesiętne	C
					• zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie	C
					• skraca lub rozszerza ułamki dziesiętne do wskazanych rzędów	C
					• porządkuje rosnąco lub malejąco ułamki dziesiętne	D
					• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, zawierających kilka działań, nawias okrągły oraz ułamki dziesiętne	D
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach	D
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	D
					• wyznacza odpowiednią jednostkę na osi liczbowej i zaznacza na niej ułamki dziesiętne o mianownikach 100 i 1000	D

						Opis osiągnięć	
Stopień						Dział programowy: Prostopadłościany Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					• wyróżnia sześciany wśród innych prostopadłościanów	B	
					• wskazuje na modelu prostopadłościanu jego ściany, krawędzie i wierzchołki	A	
					• oblicza pole powierzchni sześcianu, mając daną jego siatkę lub model	C	
					• wyróżnia prostopadłościany w zbiorze innych brył	B	
					• podaje przykłady przedmiotów, które mają kształt prostopadłościanu	A	
					• rozróżnia siatki sześcianów i prostopadłościanów	A	
					• rysuje siatki sześcianów i prostopadłościanów o podanych wymiarach, wyrażonych w tych samych jednostkach długości	C	
					• rysuje siatki prostopadłościanów w skali – proste przypadki	C	
					• wskazuje na modelu prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe	B	
					• zna jednostki pola i zamienia je w prostych przypadkach	C	
					• oblicza pole powierzchni prostopadłościanu i sześcianu, mając dane wymiary bryły wyrażone jednakowymi jednostkami długości	C	
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności prostopadłościanu	C	
					• zamienia jednostki pola	C	
					• oblicza pola powierzchni prostopadłościanu, mając dane jego wymiary wyrażone w różnych jednostkach długości	C	
					• rozwiązuje proste zadania praktyczne na obliczanie pól powierzchni prostopadłościanów	C	
					• projektuje siatki sześcianów i prostopadłościanów o danych własnościach (np. z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego)	D	
					• wskazuje na siatce prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe	C	
					• rozwiązuje zadania i wykonuje obliczenia, w których występują różne jednostki długości lub pola	D	
					• projektuje siatki prostopadłościanów z wykorzystaniem skali	C	
					• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności prostopadłościanów	D	
					• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pola powierzchni prostopadłościanu	D	

KATALOG WYMAGAŃ PROGRAMOWYCH NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Kategorie celu zostały określone następująco:

• dotyczy wiadomości	• dotyczy przetwarzania wiadomości
A – uczeń zna	C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych
B – uczeń rozumie	D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

Opis osiągnięć						
Stopień					Dział programowy: Liczby naturalne	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• zamienia jednostki długości, masy, czasu – proste przykłady	C
					• zapisuje i czyta liczby w zakresie 1 000 000	B
					• porównuje liczby naturalne w zakresie 1 000 000	B
					• zaznacza liczby naturalne na osi liczbowej i odczytuje je – nieskomplikowane przykłady	B
					• rozróżnia znaki rzymskie i stosuje je – proste przykłady	A
					• dodaje i odejmuje liczby naturalne w pamięci w zakresie 1000 – proste przykłady	B
					• mnoży i dzieli liczby naturalne w pamięci w zakresie tabliczki mnożenia	A
					• mnoży i dzieli liczby naturalne przez 10, 100, 1000 – proste przykłady	B
					• mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$ i dzieli liczby typu $1200 : 60$	B
					• wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie sposobem pisemnym – proste przykłady	A
					• mnoży i dzieli liczby naturalne przez liczby jednocyfrowe oraz dwucyfrowe – proste przykłady	B
					• wskazuje liczby podzielne przez 2, 5, 10, 100	B
					• podaje przykłady wielokrotności liczb jednocyfrowych w zakresie 100	B
					• w prostych przykładach oblicza drogę mając daną prędkość i czas oraz prędkość mając daną drogę i prędkość	B
					• dodaje i odejmuje złote i grosze z przekroczeniem progu złotówki	C
					• czyta i pisze słowami wielkie liczby w zakresie miliarda	B
• stosuje w działaniach pamięciowych przemienność i łączność dodawania i mnożenia	C					
• wskazuje liczby pierwsze i złożone w zbiorze liczb naturalnych w zakresie 100	B					

			• podaje przykłady liczb pierwszych i złożonych	A
			• podaje dzielniki i wielokrotności liczb w zakresie 100	B
			• wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie w pamięci lub sposobem pisemnym	C
			• wskazuje kolejność wykonywania działań	B
			• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych – proste przykłady	C
			• podaje przykłady liczb podzielnych przez 2, 5, 10, 100 i wskazuje liczby podzielne przez 3, 9, 4	C
			• rozwiązuje zadania krótkiej odpowiedzi z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C
			• oblicza drugą i trzecią potęgę liczby jednocyfrowej	B
			• stosuje obliczenia zegarowe – proste przykłady	B
			• dodaje i odejmuje godziny i minuty z przekroczeniem progu godziny	C
			• oblicza drogę, mając czas i prędkość lub prędkość, mając czas i drogę – nieskomplikowane przykłady	B
			• odczytuje dane na diagramach słupkowych	B
			• podaje zaokrąglenia liczb	B
			• stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach	B
			• rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań	C
			• podaje rozwiązanie prostego równania z jedną niewiadomą przez zgadywanie lub dopełnianie	B
			• w zadaniach typowych zamienia jednostki długości, masy, czasu w sytuacjach praktycznych	C
			• wyjaśnia zasady pisania liczb w systemie rzymskim; zapisuje liczby znakami rzymskimi; czyta liczby zapisane znakami rzymskimi	C
			• podaje cechy podzielności liczb przez 2, 5, 10, 100, 4, 3, 9	C
			• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z nawiasami kwadratowymi	C
			• rozwiązuje zadania dotyczące obliczeń zegarowych	C
			• rozwiązuje zadania dotyczące obliczania prędkości, drogi	C
			• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem czterech działań, w tym porównywania różnicowego i ilorazowego	C
			• rysuje diagramy słupkowe i interpretuje dane na diagramach słupkowych	C
			• oblicza liczbę niewiadomą w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu, dzieleniu	C

		i sprawdza poprawność obliczeń					
		• oblicza drugą i trzecią potęgę liczby naturalnej				B	
		• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występuje nawias okrągły i kwadratowy – nieskomplikowane przykłady				C	
		• zaokrągla liczby do wskazanych rzędów				B	
		• wyjaśnia sposoby zamiany jednostek czasu, długości, masy				D	
		• rozróżnia dziesiętkowy i rzymski system liczenia oraz zapisuje liczby w obu systemach				C	
		• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem czterech działań, porównywania różnicowego i ilorazowego				D	
		• układa i rozwiązuje zadania dotyczące porównywania ilorazowego i różnicowego				C	
		• tworzy diagramy, interpretuje dane z diagramów i układa pytania do diagramów				D	
		• szacuje wyniki działań				C	
		• uzasadnia zaokrąglenia liczb				C	
		• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności, dotyczące obliczeń zegarowych				C	
		• układa plan rozwiązania zadania i realizuje go				C	
		• uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby liczba była podzielna przez 2, 5, 10, 100, 4, 3, 9				C	
		• uzupełnia w działaniach pisemnych brakujące cyfry tak, aby działanie było wykonane poprawnie				D	
		• rozwiązuje tekstowe zadania problemowe				D	
		• zapisuje rozwiązanie zadania rozszerzonej odpowiedzi w postaci wyrażenia arytmetycznego i wyjaśnia sposób rozwiązania				D	
		• ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb naturalnych				D	
		• uzupełnia nawiasy w wyrażeniach arytmetycznych tak, aby uzyskać podany wynik				D	
	Stopień					Dział programowy: Figury geometryczne	Kategoria celu
	6	5	4	3	2		
						• rozróżnia i nadaje nazwy punktom, prostym, półprostym	A
						• rysuje odcinki i mierzy je	B
						• podaje jednostki długości	A
						• zamienia jednostki długości – proste przykłady	B

				• rozróżnia na rysunku kąty ostre, proste, rozwarte, pełne, półpełne	A
				• rozpoznaje proste i odcinki prostopadłe i równoległe	A
				• wskazuje kąty przyległe i wierzchołkowe	A
				• rozróżnia wielokąty i nazywa je ze względu na liczbę boków	A
				• rysuje wielokąty	B
				• wskazuje wierzchołki, boki, kąty wewnętrzne wielokąta	A
				• wskazuje lub rysuje przekątne wielokąta	A
				• oblicza obwód wielokąta na podstawie rysunku – proste przykłady	B
				• rysuje odcinki i kwadraty w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1	C
				• mierzy i zapisuje długości w różnych jednostkach – proste przykłady	B
				• wykonuje obliczenia na jednostkach długości	C
				• rysuje proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe	B
				• mierzy i rysuje kąty mniejsze od 180° i większe od 0°	B
				• podaje miary kątów przyległych i wierzchołkowych	B
				• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów	C
				• oblicza długość łamanej – proste przykłady	B
				• nazywa wielokąty o danej liczbie boków i kątów	B
				• uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem	C
				• stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta	A
				• wie, że suma kątów wewnętrznych czworokąta jest równa 360°	A
				• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta	C
				• oblicza obwody wielokątów – proste zadania	B
				• oblicza długość boku kwadratu, mając dany jego obwód	C
				• oblicza długość boku prostokąta mając dany jego obwód i długość drugiego boku	C
				• oblicza i wyjaśnia sposób obliczania obwodu prostokąta i kwadratu	C
				• rozróżnia skalę powiększającą, pomniejszającą oraz skalę 1 : 1	A
				• rysuje prostokąty w danej skali – proste przykłady	B
				• konstruuje trójkąt z danych trzech odcinków	C
				• oblicza rzeczywistą odległość z mapy lub planu i odwrotnie – proste przykłady	C

		• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem skali	C
		• porównuje i zamienia jednostki długości	C
		• szacuje długości odcinków przed ich zmierzeniem	B
		• rysuje proste prostopadłe i równoległe z użyciem ekierki i linijki oraz kratek na kartce	C
		• sprawdza prostopadłość i równoległość odcinków	C
		• rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne, pełne oraz porównuje ich miary	C
		• rysuje kąty przyległe i wierzchołkowe oraz podaje ich miary	B
		• rysuje kąt równy danemu	C
		• wskazuje odległość punktu od prostej	B
		• wyjaśnia sposób obliczania długości łamanej	C
		• uzasadnia nazwę wielokąta	C
		• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania kątów wewnętrznych wielokątów	C
		• wyjaśnia sposób obliczania obwodu wielokąta	B
		• oblicza długość boku wielokąta, mając dany obwód i pozostałe boki	C
		• rysuje plan (np. swojego pokoju) – proste przykłady	D
		• wyjaśnia sposób powiększania i pomniejszania odcinków i wielokątów w skali na podstawie rysunku na kratce	C
		• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń dotyczących planu i mapy	C
		• zamienia jednostki długości i wyjaśnia sposób zamiany	C
		• kreśli proste równoległe o podanej odległości	C
		• uzasadnia, że suma miar kątów wewnętrznych trójkąta jest równa 180°	C
		• uzasadnia, że suma miar kątów wewnętrznych czworokąta jest równa 360°	C
		• podaje liczbę przekątnych w wielokącie	C
		• rozpoznaje wielokąty foremne	D
		• oblicza obwód wielokąta, gdy dane są zależności między jego bokami	D
		• rozwiązuje zadania trudne z zastosowaniem skali, planu i mapy	D
		• ustala skalę przy danej odległości rzeczywistej i odległości na planie lub mapie	D
		• sporządza plan mieszkania	D
		• rozwiązuje problemy, w których występują własności poznanych figur	D

						geometrycznych	
						• oblicza kąty wewnętrzne figur foremnych	D
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem wiadomości o kątach, wielokątach i skali	D
						• podaje własności figur foremnych	C
Stopień						Dział programowy: Ułamki zwykłe	Kategoria celu
6	5	4	3	2		Uczeń:	
						• zapisuje iloraz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie	A
						• przedstawia ułamek jako część całości – proste przykłady	B
						• wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych	B
						• zaznacza, np. $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{3}{4}, \frac{2}{5}$ figury – proste przykłady	B
						• odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	B
						• podaje przykłady ułamków właściwych, niewłaściwych, liczb mieszanych	A
						• opisuje zaznaczoną na rysunku część całości za pomocą ułamka	B
						• zapisuje część całości za pomocą ułamka – proste przypadki	B
						• zamienia liczby mieszane na ułamki i odwrotnie – proste przykłady	B
						• skraca i rozszerza ułamki zwykłe – proste przykłady	B
						• porównuje ułamki – proste przykłady	B
						• dodaje i odejmuje ułamki o jednakowych i różnych mianownikach – proste przykłady	B
						• mnoży ułamki zwykłe – proste przykłady	B
						• dzieli ułamki zwykłe – proste przykłady	B
						• porównuje ułamki zwykłe – proste przykłady	C
						• zaznacza podane ułamki na osi liczbowej i odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	B
						• podnosi ułamki do drugiej i trzeciej potęgi – proste przykłady	A
						• podaje odwrotność danej liczby	B
						• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe	C
						• oblicza ułamek danej liczby – proste przykłady	C
						• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem działań na ułamkach	B

						• oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na ułamkach	C
						• porównuje ułamki i uzasadnia swój wynik za pomocą rysunku i rachunku	C
						• porządkuje ułamki rosnąco i malejąco	C
						• znajduje jednostkę na osi liczbowej na podstawie kilku zaznaczonych na osi ułamków	C
						• sprowadza ułamki do wspólnego mianownika	B
						• oblicza, jakim ułamkiem jednej liczby jest druga liczba	C
						• stosuje w zadaniach obliczanie ułamka danej liczby	C
						• oblicza liczbę na podstawie jej ułamka – proste przykłady	C
						• rozwiązuje zadania z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C
						• rozwiązuje zadania z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego	C
						• oblicza wartości wyróżnień arytmetycznych, w których występują ułamki zwykłe	C
						• wyjaśnia zasadę wykonywania wskazanego działania na ułamkach	C
						• zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając odpowiednią jednostkę	D
						• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące obliczania ułamka danej liczby	D
						• rozwiązuje zadania dotyczące obliczania liczby, gdy dany jest jej ułamek	D
						• sporządza rysunki do obliczania ułamka z danej liczby i liczby na podstawie jej ułamka	D
						• oblicza wartości wyrażeń algebraicznych, w których występują nawiasy	D
						• wyjaśnia kolejność wykonywania działań	C
						• układa zadania tekstowe do rysunków ilustrujących obliczanie ułamka z danej liczby i liczby na podstawie jej ułamka	D
							• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych
Stopień						Dział programowy: Wyrażenia algebraiczne	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
						• odróżnia wyrażenia arytmetyczne od algebraicznych	A
						• zapisuje i czyta jednodziałaniowe wyrażenia algebraiczne	B
						• oblicza wartości nieskomplikowanych wyrażeń algebraicznych, gdy zmienne wyrażone są jednocyfrowymi liczbami naturalnymi	B
						• rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą po jednej stronie równania, poprzez zgadywanie – proste przykłady	B

		• zapisuje i czyta nieskomplikowane wyrażenia algebraiczne	B
		• oblicza wartości wyrażeń algebraicznych – proste przykłady	A
		• rozpoznaje równanie, wskazuje jego prawą i lewą stronę oraz liczbę niewiadomą	B
		• rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą po jednej stronie równania poprzez dopełnianie lub wykonywanie działania odwrotnego	C
		• zamienia proste wyrażenia algebraiczne na formę słowną	B
		• zapisuje wzory na pole i obwód prostokąta oraz oblicza ich wartość liczbową dla danych liczb	C
		• korzysta z nieskomplikowanych wzorów, w których występują oznaczenia literowe	C
		• rozpoznaje wyrazy podobne	B
		• zastępuje iloczynem sumę wyrazów podobnych	C
		• zapisuje rozwiązania zadania za pomocą wyrażenia algebraicznego – proste przykłady	B
		• zamienia słowną postać wyrażenia algebraicznego na wzór i wzory zapisuje w formie słownej	C
		• oblicza wartość liczbową wyrażeń algebraicznych dla podanych liczb	C
		• zapisuje proste wyrażenia algebraiczne na podstawie informacji, osadzonych w kontekście praktycznym	C
		• stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi	C
		• zapisuje w postaci wyrażeń algebraicznych wzory na obwody figur i oblicza ich wartość liczbową dla danych liczb	C
		• zapisuje w postaci wyrażeń algebraicznych wzory na pola prostokątów i oblicza ich wartość liczbową dla danych liczb	B
		• wyjaśnia co to znaczy: rozwiązać równanie	B
		• rozwiązuje równania korzystając z własności działań	C
		• sprawdza poprawność rozwiązania równania	B
		• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem równań – proste przykłady	C
		• wyjaśnia sposób rozwiązania równania	D
		• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem równań	D
		• zapisuje rozwiązania zadań w postaci wyrażeń algebraicznych i równań	D
		• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem wyrażeń algebraicznych i równań	D

Stopień					Dział programowy: Trójkąty	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					Uczeń:	
					• rozróżnia trójkąty różnoboczne, równoramienne, równoboczne	A
					• rozróżnia trójkąty ostrokątne, prostokątne, rozwartokątne	A
					• wymienia niektóre cechy dowolnego trójkąta	B
					• wskazuje na rysunku wysokość trójkąta	A
					• rozwiązuje elementarne zadania, dotyczące trójkątów	B
					• konstruuje trójkąty różnoboczne, równoramienne, równoboczne z trzech danych odcinków	B
					• rysuje trójkąty ostrokątne, prostokątne, rozwartokątne	B
					• ustala możliwość zbudowania trójkąta z danych odcinków	C
					• podaje nazwy boków trójkąta prostokątnego	B
					• rysuje wysokości dowolnego trójkąta	C
					• podaje własności trójkątów	B
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności różnych trójkątów	C
					• klasyfikuje trójkąty ze względu na boki i kąty	B
					• nazywa trójkąty ze względu na boki i kąty i podaje ich własności	B
					• uzasadnia wybór trzech odcinków, z których można zbudować trójkąt	C
					• stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta	C
					• podaje własności wysokości różnych trójkątów	C
					• podaje rodzaje kątów w różnych trójkątach	C
					• zna własności kątów w różnych trójkątach i stosuje je w zadaniach	C
					• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem własności trójkątów	C
					• wyjaśnia klasyfikację trójkątów	C
					• rysuje za pomocą kątomierza trójkąt mając dany odcinek i dwa kąty do niego przyległe	D
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem własności trójkątów	D
					• rozwiązuje zadania problemowe stosując własności boków, kątów i wysokości trójkąta	D

Stopień					Dział programowy: Ułamki dziesiętne	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					Uczeń:	
					• podaje przykłady ułamków dziesiętnych	A
					• wskazuje ułamki dziesiętne w danym zbiorze liczb	A
					• odczytuje i zapisuje ułamki dziesiętne – proste przykłady	B
					• odczytuje ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	A
					• wykonuje dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych w pamięci (w przykładach najprostszych), pisemnie (w przypadku gdy ułamki mają razem co najwyżej 6 cyfr różnych od zera) i za pomocą kalkulatora (w przykładach trudniejszych)	B
					• mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000 – proste przykłady	B
					• mnoży i dzieli proste ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach) lub korzysta z kalkulatora	B
					• zapisuje w postaci procentu $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{100}$ całości	B
					• zamienia na ułamki: 50%, 25%, 1%	B
					• zaznacza 50% koła, prostokąta	B
					• odczytuje procent, zaznaczony na prostokącie, zbudowanym ze 100 jednostkowych prostokątów	B
					• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym	B
					• porównuje ułamki dziesiętne	B
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	C
					• odczytuje ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej	B
					• zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej, mając daną jednostkę – proste przykłady	B
					• skraca i rozszerza ułamki dziesiętne	A
					• zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne i odwrotnie – proste przykłady	B
					• rozróżnia wagi brutto, netto, tara	B
					• podaje zaokrąglenia ułamków dziesiętnych – proste przykłady	B
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe, dotyczące porównywania różnicowego i ilorazowego ułamków dziesiętnych	C
					• określa, jaki procent figury zaznaczono na rysunku	B

			• zamienia ułamki $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{3}{4}, \frac{8}{10}$ na procenty	B
			• zamienia procenty na ułamki dziesiętne i ułamki zwykłe	B
			• odczytuje dane z diagramu procentowego	B
			• rozwiązuje proste zadania na podstawie diagramów procentowych	C
			• porządkuje ułamki dziesiętne rosnąco lub malejąco	C
			• wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych poprawnych strategii lub za pomocą kalkulatora	C
			• oblicza kwadraty i sześciangy ułamków dziesiętnych	B
			• wyjaśnia sposoby wykonywania działań na ułamkach dziesiętnych	C
			• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych dwu lub trzydziałaniowych, w których występują ułamki dziesiętne	C
			• rozwiązuje elementarne równania z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	C
			• obiera odpowiednią jednostkę i zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej	C
			• wyjaśnia sposób obliczania wagi brutto, netto, tara	C
			• wyjaśnia sposoby zamiany ułamków zwykłych na dziesiętne i odwrotnie	C
			• oblicza ułamek z danej liczby i liczbę na podstawie jej ułamka	C
			• wyjaśnia pojęcie procentu	C
			• zamienia ułamki typu: $\frac{7}{25}, \frac{11}{20}, \frac{4}{5}, \frac{8}{10}$ na procenty przez rozszerzanie	C
			• zaznacza 25%, 50%, 75% powierzchni dowolnych prostokątów	C
			• wyjaśnia sposoby zamiany procentów na ułamki i odwrotnie	C
			• rysuje nieskomplikowane diagramy procentowe	C
			• interpretuje dane zilustrowane na diagramie procentowym	C
			• rozwiązuje zadania na podstawie diagramów procentowych	C
			• rozwiązuje równania, w których występują ułamki dziesiętne i wyjaśnia sposób rozwiązania	D
			• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z uwzględnieniem działań na ułamkach dziesiętnych	D
			• szacuje wyniki działań	C
			• wyjaśnia sposoby wykonywania pamięciowych i pisemnych działań na ułamkach dziesiętnych	C

						• wyjaśnia sposoby mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000...	C
						• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności na obliczanie ułamka z liczby i liczby na podstawie ułamka	C
						• rysuje diagramy procentowe i interpretuje je	D
						• odczytuje dane z procentowych diagramów zamieszczonych w różnych źródłach	C
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	C
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem poznanych obliczeń procentowych	D
						• dobiera wymiary figur i zaznacza 1%, 10%, 5%, 75%, 40% ich powierzchni	D
Stopień						Dział programowy: Czworokąty	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
					• rozróżnia prostokąty, kwadraty, romby, równoległoboki, trapezy	A	
					• rysuje poznane czworokąty i nazywa je	B	
					• rysuje przekątne czworokątów	A	
					• oblicza obwody czworokątów, gdy długości boków są wyrażone w jednakowych jednostkach	B	
					• wymienia podstawowe własności poznanych czworokątów	B	
					• rysuje czworokąty według danych z zadania – proste przykłady	B	
					• wymienia własności poznanych czworokątów i stosuje je w nieskomplikowanych zadaniach tekstowych, w tym na własnym rysunku pomocniczym	C	
					• podaje miary kątów wewnętrznych czworokąta	B	
					• oblicza obwody czworokątów	B	
					• wyznacza długość boku równoległoboku przy danym obwodzie i długości drugiego boku	C	
					• rysuje wysokości rombu i równoległoboku	B	
					• rozpoznaje i nazywa różne rodzaje trapezów o jednej parze boków równoległych	B	
					• rysuje wysokości trapezów	B	
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem własności czworokątów	C	
					• porównuje własności poznanych czworokątów	C	
					• stosuje własności czworokątów w zadaniach	C	
					• oblicza obwody czworokątów, gdy długości boków są wyrażone	C	

					w różnych jednostkach						
					• klasyfikuje czworokąty	C					
					• stosuje w zadaniach tekstowych własności kątów wewnętrznych czworokąta	C					
					• zapisuje wzory na obliczanie obwodów czworokątów i oblicza ich wartości liczbowe	C					
					• wyznacza długości boków czworokąta przy danym obwodzie i zależności między bokami	D					
					• wyjaśnia klasyfikację czworokątów	D					
					• oblicza miary kątów wewnętrznych czworokątów, gdy podane są zależności między ich miarami	C					
					• rysuje czworokąty według podanych własności	C					
					• zapisuje obwody czworokątów za pomocą wyrażeń algebraicznych w najprostszej postaci	C					
					• ocenia poprawność wymienionych cech czworokąta	D					
					• uzasadnia sposoby rysowania czworokątów	D					
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem własności czworokątów	D					
					Stopień					Dział programowy: Pola figur płaskich	Kategoria celu
					6	5	4	3	2	Uczeń:	
					• wymienia jednostki pola	A					
					• zamienia jednostki pola w prostych przykładach, np.: $2\text{ cm}^2 = 200\text{ mm}^2$, $1\text{ m}^2 = 100\text{ dm}^2$	B					
					• oblicza pole czworokąta na podstawie jego rysunku i zaznaczonych na nim danych – proste przykłady	B					
					• oblicza pole prostokąta, równoległoboku, rombu, trapezu, trójkąta, gdy dane są wyrażone w jednakowych jednostkach	B					
					• stosuje jednostki pola: m^2 , cm^2 , km^2 , mm^2 , dm^2 , ar, hektar (bez zmiany jednostek w trakcie obliczeń)	B					
					• wykonuje rysunki pomocnicze do zadań	B					
					• oblicza pole kwadratu przy danym obwodzie	C					
					• oblicza dwoma sposobami pole kwadratu i rombu	B					
					• zapisuje wzory na obliczanie pól poznanych figur	C					
					• układa wzory na obliczanie pola trójkąta i czworokąta i oblicza ich wartości liczbowe	C					

					• oblicza pole wielokąta, korzystając z umiejętności obliczania pola trójkąta lub czworokąta – proste przykłady	C
					• rozwiązuje zadania z zastosowaniem pól trójkątów i czworokątów	C
					• rysuje figury o danym polu	C
					• wyjaśnia sposoby obliczania pola trójkąta i czworokąta	D
					• zapisuje wyrażenia algebraiczne opisujące pola poznanych figur i oblicza ich wartość liczbową dla danych wielkości, także wyrażonych w różnych jednostkach	D
					• słownie opisuje obliczanie pól trójkątów i czworokątów	C
					• oblicza pola poznanych figur płaskich, gdy dane są zależności między występującymi w zadaniu wielkościami	D
					• weryfikuje wynik zadania tekstowego oceniając sensowność rozwiązania	C
					• oblicza długość boku trójkąta lub równoległoboku na podstawie pola figury i jej wysokości	D
					• rysuje trójkąty lub czworokąty o tym samym polu	D
					• rozwiązuje zadania problemowe na obliczanie pól trójkątów i czworokątów	D
Stopień					Dział programowy: Liczby całkowite	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• podaje przykłady liczb całkowitych dodatnich i ujemnych	A
					• podaje praktyczne przykłady stosowania liczb ujemnych	A
					• odczytuje liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady	B
					• zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej – proste przykłady	B
					• dodaje i odejmuje jednocyfrowe liczby całkowite	B
					• znajduje liczby naturalne i liczby całkowite w zbiorze podanych liczb	A
					• podaje pary liczb przeciwnych	B
					• wyróżnia liczby naturalne wśród liczb całkowitych	B
					• porównuje liczby całkowite	C
					• odczytuje z diagramów słupkowych dane wyrażone liczbami całkowitymi	C
					• dodaje liczby całkowite	C
					• odejmuje liczby całkowite	C
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania liczb całkowitych	C
					• zaznacza na diagramach słupkowych dane wyrażone liczbami całkowitymi	C

					• stosuje dodawanie i odejmowanie liczb całkowitych do rozwiązywania zadań i równań	C
					• ilustruje na osi liczbowej dodawanie i odejmowanie liczb całkowitych	D
					• wyjaśnia sposoby dodawania i odejmowania liczb całkowitych	D
					• wyznacza na osi liczbowej jednostkę, gdy zaznaczono na niej co najmniej dwie liczby całkowite	D
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem dodawania i odejmowania liczb całkowitych	D
					• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem poznanych działań na liczbach całkowitych	D
Stopień					Dział programowy: Graniastosłupy	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:	
					• wyróżnia wśród modeli brył sześciian i prostopadłości	A
					• pokazuje na modelach graniastosłupów wierzchołki, krawędzie, ściany	A
					• rozcina pudełko tak, aby uzyskać siatki graniastosłupów	A
					• oblicza pole powierzchni sześcianu	B
					• oblicza pole powierzchni prostopadłościanu na podstawie siatki bryły	B
					• wyróżnia wśród modeli brył graniastosłup o podstawie innej niż prostokąt i nazywa go	B
					• wskazuje na modelach graniastosłupów krawędzie i ściany prostopadłe lub równoległe	B
					• wskazuje wśród graniastosłupów prostopadłości i sześciany oraz uzasadnia swój wybór	B
					• opisuje prostopadłości i sześci	B
					• projektuje siatki sześcianu i prostopadłościanu	C
					• podaje podstawowe zależności między jednostkami pola	C
					• oblicza pole powierzchni sześcianu, prostopadłościanu, gdy dane są wyrażone w tych samych jednostkach	C
					• nazywa graniastosłupy proste	B
					• podaje liczby wierzchołków, krawędzi, ścian w zależności od wielokąta, który jest podstawą danego graniastosłupa – proste przykłady	B
					• rysuje różne siatki tego samego prostopadłościanu	C
					• rysuje siatki graniastosłupów w skali	C

		• podaje jaki wielokąt jest podstawą graniastosłupa w zależności od liczby wierzchołków, krawędzi, ścian danego graniastosłupa	C
		• stosuje wzory na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i oblicza jego wartość liczbową dla danych wielkości	C
		• oblicza pole powierzchni graniastosłupa prostego o wymiarach podanych w różnych jednostkach	D
		• projektuje siatki graniastosłupów, gdy podane są zależności między krawędziami	D
		• odczytuje rzeczywiste wymiary siatki narysowanej w skali	C
		• rozwiązuje zadania tekstowe na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu	C
		• rozwiązuje zadania złożone uwzględniające własności graniastosłupów	D
		• zaznacza krawędzie, po których ma być rozcięta przedstawiona na rysunku bryła, by uzyskać narysowaną siatkę	D
		• rozwiązuje zadania problemowe uwzględniające własności graniastosłupów i ich pola powierzchni	D

KATALOG WYMAGAŃ PROGRAMOWYCH NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Kategorie celu zostały określone następująco:

- dotyczy wiadomości
- dotyczy przetwarzania wiadomości
- A – uczeń zna
- C – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych
- B – uczeń rozumie
- D – uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych

Opis osiągnięć							
Stopień					Dział programowy: Liczby naturalne	Kategoria celu	
6	5	4	3	2			
					Uczeń:		
					• rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania wydatków	B	
					• dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli liczby naturalne w pamięci i sposobem pisemnym - proste przypadki	B	
					• rozwiązuje proste zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych	C	
					• w zbiorze liczb naturalnych wskazuje liczby podzielne przez 2, 5, 10, 100	A	
					• oblicza NWW i NWD pary liczb jednocyfrowych lub par liczb typu: 6 i 18	B	
					• przedstawia liczbę dwucyfrową typu 10, 15 jako iloczyn liczb pierwszych wybranym przez siebie sposobem - proste przypadki	B	
					• wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach	B	
					• oblicza średnią arytmetyczną dwóch liczb naturalnych - proste przypadki	B	
					• wykonuje cztery podstawowe działania w pamięci lub sposobem pisemnym w zbiorze liczb naturalnych	B	
					• wykonuje dzielenie z resztą	B	
					• stosuje kolejność wykonywania działań w dwu- lub trzydziałaniowych wyrażeniach arytmetycznych - proste przypadki	C	
					• rozwiązuje nieskomplikowane zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych	C	
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń związanych z upływem czasu	C	
					• rozwiązuje równania o podstawowym stopniu trudności	C	
					• wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach	C	
					• wskazuje w zbiorze liczb naturalnych liczby podzielne przez 4, 3, 9	B	

		• rozkłada liczbę dwucyfrową na czynniki pierwsze	C
			C
			B
		• stosuje i wyjaśnia algorytmy działań pisemnych	C
		• stosuje działania na liczbach naturalnych do rozwiązywania typowych zadań tekstowych	C
		• oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego wielodziałaniowego	C
		• wykonuje dzielenie z resztą i sprawdza wynik działania	D
		• stosuje obliczanie średniej arytmetycznej do rozwiązywania nieskomplikowanych zadań tekstowych	C
		• wyjaśnia pojęcia: dzielnik, wielokrotność, liczba pierwsza i złożona	C
		• podaje cechy podzielności liczb przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100	B
		• ocenia, które z danych liczb są podzielne przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100	C
		• na podstawie rozkładu liczby na czynniki pierwsze podaje wszystkie dzielniki liczby złożonej	C
		• oblicza NWW i NWD par liczb typu: (200, 72) lub (150, 270)	C
		• objaśnia sposób obliczania niewiadomej w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu, dzieleniu	C
		• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń zegarowych i kalendarzowych	C
		• oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego z zastosowaniem nawiasów okrągłych i kwadratowych oraz wyjaśnia kolejność wykonywania działań	D
		• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i równań	D
		• weryfikuje wynik zadania tekstowego, ocenia sensowność rozwiązania	D
		• wyjaśnia poznane cechy podzielności liczb naturalnych i stosuje je w zadaniach tekstowych	D
		• wyjaśnia sposób obliczania NWW i NWD pary liczb naturalnych	D
		• stosuje obliczanie średniej arytmetycznej liczb naturalnych w rozwiązywaniu zadań o podwyższonym stopniu trudności	D
		• uzasadnia wykonalność działań w zbiorze liczb naturalnych	D

						• uzupełnia brakujące cyfry w liczbach wielocyfrowych tak, aby spełniały wskazaną cechę podzielności oraz ustala liczbę rozwiązań	D
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych	D
Stopień						Dział programowy: Wyrażenia algebraiczne i równania	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
					• nazywa i zapisuje proste wyrażenia algebraiczne	A	
					• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu wzoru na obwód kwadratu, prostokąta i trójkąta	B	
					• oblicza wartość liczbową prostych wyrażeń algebraicznych	C	
					• rozwiązuje przez podstawianie lub zgadywanie proste równania	C	
					• nazywa i zapisuje nieskomplikowane wyrażenia algebraiczne	B	
					• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu treści prostego zadania tekstowego	C	
					• oblicza wartości liczbowe nieskomplikowanych wyrażeń algebraicznych	B	
					• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu wzoru na obwody trójkąta i czworokąta, korzystając z oznaczeń na rysunkach i oblicza wartości liczbowe zapisanych wyrażeń	C	
					• rozwiązuje nieskomplikowane równania i sprawdza poprawność rozwiązania	C	
					• rozwiązuje z pomocą równań proste zadania tekstowe	C	
					• nazywa i zapisuje wyrażenia algebraiczne	C	
					• oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych	B	
					• zapisuje dzielenie z resztą liczby a przez liczbę b, gdy q jest ilorazem, a r resztą oraz uzasadnia poprawność wykonania tego dzielenia korzystając z wyrażeń algebraicznych, zapisuje równość typu $a = b \cdot q + r$	C	
					• wykorzystuje wyrażenia algebraiczne do zapisu treści zadań tekstowych	C	
					• oznacza literami długości boków trójkątów i czworokątów, zapisuje za pomocą wyrażeń algebraicznych wzory na obwody tych figur oraz oblicza wartość liczbową zapisanych wyrażeń dla podanych wartości zmiennych	C	
					• rozwiązuje równania, obliczając składnik, odjemną, odjemnik, czynnik, dzielną, dzielnik i sprawdza poprawność rozwiązania	C	
					• rozwiązuje nieskomplikowane zadania tekstowe za pomocą równań	C	

						• nazywa, zapisuje i oblicza wartości liczbowe dowolnych wyrażeń algebraicznych	C
						• rozwiązuje równania i wyjaśnia sposób obliczenia niewiadomej oraz sprawdza poprawność rozwiązania	D
						• zapisuje treści praktycznych zadań tekstowych za pomocą wyrażeń algebraicznych i oblicza ich wartość liczbową	C
						• stosuje wyrażenia algebraiczne w geometrii	C
						• uzasadnia sposób zapisu wyrażenia algebraicznego i obliczenia jego wartości liczbowej	D
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem równań i weryfikuje wynik zadania	D
Stopień						Dział programowy: Własności figur płaskich	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
					• rozróżnia i nazywa podstawowe figury płaskie	A	
					• mierzy długość odcinka i podaje ją w odpowiednich jednostkach	A	
					• wymienia jednostki długości	A	
					• rozpoznaje odcinki oraz proste prostopadłe i równoległe	A	
					• wyróżnia wierzchołki, boki i kąty wielokątów	A	
					• rozróżnia rodzaje kątów	A	
					• mierzy kąty mniejsze od kąta półpełnego	B	
					• oblicza obwód wielokąta, gdy długości boków są liczbami naturalnymi wyrażonymi w takich samych jednostkach	B	
					• wskazuje trójkąt na podstawie jego nazwy	B	
					• wskazuje średnicę, promień, cięciwę koła i okręgu	A	
					• wskazuje figury symetryczne w najbliższym otoczeniu	B	
					• wskazuje wysokości w trójkącie	A	
					• podaje nazwy czworokątów	A	
					• wskazuje wysokości trójkątów i czworokątów	A	
					• rysuje kwadrat, prostokąt w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1	B	
					• wskazuje osie symetrii w narysowanych figurach	A	
					• wymienia korzystając z rysunków lub modeli czworokątów i trójkątów ich podstawowe własności	B	

		• rysuje proste oraz odcinki prostopadłe i równoległe	B
		• zamienia jednostki długości w prostych przypadkach	C
		• wskazuje odcinek będący odległością między prostymi równoległymi	B
		• rozróżnia kąty wierzchołkowe i przyległe	C
		• mierzy i rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne	B
		• mierzy kąty wewnętrzne trójkąta i czworokąta	B
		• podaje sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta	A
		• rysuje wskazane trójkąty i czworokąty	B
		• rysuje wysokości w trójkątach i trapezach	B
		• rozróżnia trójkąty i czworokąty na podstawie ich własności - proste przypadki	C
		• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności figur płaskich	C
		• stosuje twierdzenie o sumie kątów w trójkącie	C
		• stosuje twierdzenie o sumie kątów w czworokącie	C
		• konstruuje trójkąt z trzech odcinków	B
		• zapisuje wyrażenie algebraiczne opisujące obwód wielokąta i oblicza jego wartość liczbową - proste przypadki	C
		• zapisuje słownie wzory na obwody trójkątów i czworokątów	C
		• rysuje odbicie symetryczne figury mając daną oś symetrii	C
		• podaje liczbę osi symetrii w trójkątach i czworokątach	C
		• rysuje figury w podanej skali - proste przykłady	C
		• zapisuje symbolicznie równoległość i prostopadłość odcinków i prostych	B
		• wyznacza odległość punktu od prostej i odległość dwóch prostych	B
		• oblicza miary kątów wierzchołkowych i przyległych	C
		• podaje i wyjaśnia warunek konstrukcji trójkąta z danych odcinków	C
		• podaje własności trójkątów i czworokątów	B
		• rysuje trójkąty i czworokąty o podanych własnościach	C
		• wskazuje wielokąty foremne	B
		• rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące obliczania miar kątów wewnętrznych wielokątów	C
		• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów	C

					• oblicza obwody wielokątów, gdy długości boków są wyrażone w różnych jednostkach	C
					• wyjaśnia, które z trójkątów i czworokątów są osiowosymetryczne	C
					• rysuje figury w dowolnej skali i oblicza rzeczywiste długości boków mając dane ich długości w skali	C
					• rysuje wielokąty foremne i opisuje ich własności	C
					• porównuje własności czworokątów i trójkątów	D
					• buduje trójkąt, gdy dane ma 2 odcinki i kąt lub odcinek i 2 kąty z wykorzystaniem linijki i kątomierza	D
					• podaje nazwę wielokąta na podstawie liczby jego osi symetrii	D
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów	D
					• rozwiązuje zadania dotyczące obliczania miar kątów w wielokątach, w różnych sytuacjach	D
					• rozwiązuje zadania problemowe z wykorzystaniem własności wielokątów	D
Stopień					Dział programowy: Działania na ułamkach	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:	
					• wskazuje w ułamku: licznik, mianownik, kreskę ułamkową	A
					• zapisuje ułamek w postaci dzielenia i odwrotnie	B
					• skraca i rozszerza ułamki - proste przypadki	B
					• porównuje ułamki zwykłe o jednakowych licznikach lub mianownikach	B
					• sprowadza ułamki do wspólnego mianownika - proste przypadki	B
					• przedstawia ułamek zwykły w postaci ułamka dziesiętnego przez rozszerzanie ułamka lub za pomocą kalkulatora	B
					• porównuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach na podstawie rysunku - proste przypadki	C
					• dodaje i odejmuje ułamki o różnych mianownikach - proste przypadki	B
					• mnoży ułamki - proste przypadki	B
					• znajduje liczbę odwrotną do danej - proste przypadki	B
					• dzieli ułamki - proste przypadki	B
					• zapisuje iloczyn dwóch jednakowych czynników w postaci potęgi - proste przypadki	A
					• czyta i zapisuje proste ułamki dziesiętne	A

			• podaje przybliżenie liczby dziesiętnej z dokładnością do całości	B
			• zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe - proste przypadki	B
			• dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym, sprawdza wyniki za pomocą kalkulatora	B
			• mnoży i dzieli liczby dziesiętne - proste przypadki	B
			• wymienia jednostki drogi, prędkości, czasu	A
			• rozwiązuje proste zadania tekstowe dotyczące obliczania prędkości, drogi, czasu	B
			• rozwiązuje nieskomplikowane zadania tekstowe KO z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych	C
			• porównuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach - proste przypadki	C
			• zaznacza ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej - proste przypadki	B
			• dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli ułamki zwykłe	B
			• dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli ułamki dziesiętne - proste przypadki	B
			• zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe i odwrotnie - proste przypadki	C
			• wykorzystuje kalkulator do znajdowania rozwinięć dziesiętnych	A
			• porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne	C
			• oblicza wartości prostych dwu- lub trzydziałaniowych wyrażeń arytmetycznych, w których występują ułamki zwykłe i dziesiętne	C
			• oblicza ułamek danej liczby - proste przypadki	B
			• oblicza liczbę na podstawie jej ułamka korzystając z ilustracji	C
			• oblicza drugą i trzecią potęgę ułamka zwykłego i dziesiętnego - proste przypadki	B
			• rozwiązuje proste równania, w których występują ułamki, np. $3\frac{1}{4} + a = 5$, stosuje własności działań odwrotnych	C
			• podaje przybliżenia liczb z dokładnością do 0,1; 0,01 - proste przypadki	B
			• podaje przykłady ułamków zwykłych o rozwinięciu dziesiętnym skończonym - proste przypadki	B
			• sprawdza przy użyciu kalkulatora, które ułamki mają rozwinięcie dziesiętne nieskończone	B
			• rozwiązuje proste zadania, w których występuje porównywanie różnicowe, ilorazowe oraz obliczanie ułamka danej liczby	C
			• rozwiązuje nieskomplikowane zamknięte i otwarte zadania tekstowe na obliczanie drogi, prędkości, czasu	C

	• porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne, dobiera dogodną metodę ich porównywania	C
	• odczytuje ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej	B
	• objaśnia sposoby zamiany ułamka dziesiętnego na zwykły i odwrotnie	D
	• oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych	D
	• rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w której występują ułamki	C
	• oblicza ułamek danej liczby i znajduje liczbę na podstawie danego jej ułamka i stosuje te obliczenia w otwartych i zamkniętych zadaniach tekstowych	C
	• wyznacza liczbę, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o pewną część innej liczby	C
	• ocenia, który ułamek zwykły ma rozwinięcie dziesiętne skończone - nieskomplikowane przypadki	C
	• zaokrągla liczby z dokładnością do części dziesiątych i setnych	B
	• szacuje wyniki działań	C
	• oblicza prędkość, drogę, czas w zadaniach tekstowych o podwyższonym stopniu trudności	C
	• rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych	C
	• wyjaśnia, kiedy nie można zamienić ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony	D
	• sprowadza ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika i wykonuje ich dodawanie i odejmowanie	B
	• uzasadnia sposób zaokrąglania liczb	C
	• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, w tym na obliczanie ułamka danej liczby i liczby na podstawie jej ułamka	D
	• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczania liczby, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o pewną część innej liczby	D
	• oblicza dokładną wartość wyrażenia arytmetycznego - ocenia czy należy wykonywać działania na ułamkach zwykłych, czy dziesiętnych	D
	• uzasadnia sposób rozwiązania zadania tekstowego o podwyższonym stopniu trudności	D

						• rozwiązuje więcej niż jednym sposobem zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach	D
						• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych	D
						• weryfikuje wynik zadania tekstowego, ocenia sensowność rozwiązania	D
Stopień						Dział programowy: Liczby wymierne	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
						• podaje przykłady liczb wymiernych w tym liczb naturalnych i całkowitych	B
						• podaje proste przykłady występowania liczb wymiernych	A
						• czyta liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej - proste przypadki	B
						• odczytuje liczby wymierne zaznaczone na osi liczbowej - proste przypadki	B
						• podaje przykłady par liczb przeciwnych	A
						• znajduje liczbę przeciwną do danej - proste przypadki	A
						• porównuje liczby wymierne, w tym całkowite - proste przypadki	B
						• ilustruje liczby przeciwne na osi liczbowej - proste przypadki	B
						• dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby całkowite - proste przypadki	C
						• w prostych przypadkach podaje liczbę odwrotną i przeciwną do danej liczby wymiernej	A
						• podaje wartość bezwzględną liczb całkowitych	B
						• zamienia dodatnie i ujemne ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie - proste przypadki	B
						• wykonuje w prostych przypadkach dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie liczb wymiernych	B
						• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych oraz wymiernych	C
						• zaznacza liczby całkowite i inne liczby wymierne na osi liczbowej - proste przypadki	B
						• podaje przykłady zastosowania liczb ujemnych w życiu codziennym	B
						• podaje i zapisuje wartość bezwzględną danej liczby całkowitej	B
						• porównuje liczby wymierne	B
						• wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie liczb wymiernych	B

		• stosuje kolejność działań do obliczania wartości wyrażeń z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych - proste przypadki	B
		• stosuje kolejność działań w obliczaniu wartości prostych wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych	C
		• zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci drugiej i trzeciej potęgi liczby całkowitej - proste przypadki	B
		• oblicza drugą i trzecią potęgę liczby całkowitej oraz wymiernej - proste przypadki	C
		• rozwiązuje nieskomplikowane równania z zastosowaniem liczb wymiernych	C
		• rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych oraz liczbach ujemnych wymiernych	C
		• wyznacza jednostkę na osi liczbowej, na której zaznaczone są co najmniej dwie liczby całkowite	C
		• zaznacza liczby wymierne na osi liczbowej dobierając odpowiednią jednostkę	C
		• porównuje wartości bezwzględne liczb całkowitych oraz wymiernych	C
		• zaznacza na osi liczbowej rozwiązanie równania np. $ a = 4$	C
		• porządkuje liczby wymierne rosnąco lub malejąco	C
		• stosuje kolejność wykonywania działań w wyrażeniach arytmetycznych zawierających liczby całkowite	C
		• oblicza wartości liczbowe wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych, stosując kolejność wykonywania działań	C
		• wyjaśnia sposób dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych	C
		• rozwiązuje zadania tekstowe uwzględniające działania na liczbach całkowitych	C
		• rozwiązuje równania z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych	D
		• rozwiązuje równania z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych i sprawdza poprawność rozwiązania	C
		• rozwiązuje zadania tekstowe otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych	C
		• rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności uwzględniające działania na liczbach całkowitych	D
		• oblicza wartość liczbową wyrażeń arytmetycznych, także z użyciem nawiasów kwadratowych oraz z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych - uzasadnia kolejność wykonywania działań	D
		• objaśnia sposób wyszukiwania niewiadomej w równaniu, w którym występują liczby wymierne	D

						rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych	D
						ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb całkowitych	D
						uzasadnia wykonalność działań w zbiorze liczb wymiernych	D
						rozwiązuje zadania problemowe, w których występują działania na liczbach całkowitych	D
						rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych	D
Stopień						Dział programowy: Pola wielokątów	Kategoria celu
6	5	4	3	2		Uczeń:	
						wyróżnia jednostki pola wśród innych jednostek	A
						oblicza pole figury za pomocą kwadratów jednostkowych	B
						zapisuje wzory na obliczanie pola i obwodu kwadratu oraz prostokąta	B
						rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola, obwodu równoległoboku i trójkąta w sytuacjach typowych, gdy dane są wyrażone liczbami naturalnymi i są w jednakowych jednostkach	B
						zamienia jednostki pola - proste przypadki	B
						stosuje wzory na pole i obwód dowolnego wielokąta - proste przypadki	C
						oblicza pola poznanych czworokątów i trójkątów, gdy dane są wyrażone liczbami naturalnymi i są w jednakowych jednostkach	B
						zapisuje wzory na pole i obwód figury oraz oblicza ich wartość liczbową - proste przypadki	C
						opisuje słowami wzory na pole i obwód trójkąta oraz czworokąta - proste przypadki	C
						rozwiązuje nieskomplikowane zadania tekstowe na obliczanie pól czworokątów i trójkątów	C
						zamienia jednostki pola	C
						oblicza pole i obwód figury, gdy dane są wyrażone w różnych jednostkach	C
						oblicza pole i obwód figury, gdy podane są zależności np. między długościami boków	C
						zapisuje wzory na pole i obwód dowolnego trójkąta oraz czworokąta oraz opisuje słowami te wzory	C
						dzieli wielokąt na znane czworokąty i trójkąty, by obliczyć jego pole jako sumę pól tych figur lub uzupełnia wielokąt do większego znanego czworokąta, by obliczyć jego pole jako różnicę pól otrzymanych trójkątów i czworokątów	C

							• rozwiązuje praktyczne zadania tekstowe na obliczanie pól wielokątów	C
							• rozwiązuje złożone zadania dotyczące obliczania pól wielokątów dla danych wymagających zamiany jednostek	D
							• oblicza długość boku lub wysokość wielokąta przy danym jego polu	C
							• oblicza pole dowolnego wielokąta dzieląc go na trapezy i trójkąty	D
							• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pól i obwodów wielokątów	D
							• rozwiązuje wieloma sposobami zadania na obliczanie pól dowolnych wielokątów	D
Stopień						Dział programowy: Procenty		Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:			
					• rozpoznaje i stosuje w prostych przypadkach symbol procentu		A	
					• zapisuje ułamki o mianowniku 100 za pomocą procentów		A	
					• zamienia ułamki typu: $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{4}$; 0,2 na procenty		B	
					• zamienia 100%, 50%, 25%, 10% na ułamki		B	
					• wskazuje, jaki procent figury zamalowano - najprostsze przypadki		B	
					• oblicza procent danej liczby korzystając z rysunku - proste przypadki		B	
					• odczytuje dane z diagramów procentowych - proste przypadki		B	
					• rozwiązuje zadania z zastosowaniem obliczeń procentowych - proste przypadki		B	
					• zamienia procenty na ułamki zwykłe i dziesiętne - proste przypadki		B	
					• zamienia ułamki zwykłe i dziesiętne na procenty - proste przypadki		B	
					• zaznacza 50%, 25%, 10%, 75% figury		B	
					• oblicza procent danej liczby - proste przypadki		B	
					• oblicza procent danej liczby w sytuacjach praktycznych - proste przypadki		C	
					• oblicza liczbę na podstawie jej procentu korzystając z ilustracji		C	
					• odczytuje dane z diagramów prostokątnych, słupkowych, kołowych, w tym także z diagramów procentowych - podstawowy stopień trudności		C	
					• rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem danych odczytanych z diagramów		C	
					• wykonuje rysunki pomocnicze do zadań z procentami		C	
					• rysuje proste diagramy ilustrujące dane zawarte w tekście lub tabeli		C	
					• rozwiązuje proste zadania tekstowe zamknięte i otwarte z zastosowaniem obliczeń procentowych		C	

					• zaznacza na rysunku figury wskazany procent	C					
					• objaśnia sposób zamiany procentu na ułamek i odwrotnie	C					
					• objaśnia sposób obliczenia procentu danej liczby	C					
					• rozwiązuje zadania praktyczne dotyczące obliczania procentu danej liczby i liczby na podstawie jej procentu	C					
					• oblicza, o ile punktów procentowych nastąpił wzrost lub spadek, porównując wielkości wyrażone w procentach	C					
					• rozwiązuje nieskomplikowane zadania na obliczanie, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba	C					
					• gromadzi i porządkuje dane	B					
					• odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach i na diagramach	C					
					• rysuje diagramy procentowe ilustrujące dane zawarte w tekście lub tabeli	C					
					• rysuje diagramy podwójne - proste przypadki	C					
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem danych przedstawionych na diagramach	C					
					• uzasadnia sposób rysowania wskazanego diagramu	C					
					• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń procentowych i dostrzega zależności między podanymi informacjami	D					
					• rozpoznaje w zadaniu i wyjaśnia jaki rodzaj obliczenia procentowego w nim występuje	D					
					• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania liczby, która powstaje po powiększeniu lub pomniejszeniu o procent innej liczby	D					
					• układa pytania i zadania do różnych diagramów	D					
					• oblicza liczbę na podstawie jej procentu i stosuje to obliczenie w sytuacjach praktycznych	D					
					• wykonuje rysunki ilustrujące treść zadania dotyczącego obliczania procentu danej liczby oraz liczby na podstawie jej procentu	D					
										• rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem różnych obliczeń procentowych	D
										• układa pytania do ankiety, interpretuje wyniki ankiety i ilustruje je na różnych diagramach, w tym na diagramach procentowych	D
Stopień					Dział programowy: Figury przestrzenne	Kategoria celu					
6	5	4	3	2			Uczeń:				
					• wskazuje graniastostupy, ostrostupy i bryły obrotowe wśród innych brył	A					

				• wskazuje na modelu graniastopuła i ostrostuła wierzchołki, krawędzie, ściany	B
				• tworzy siatki graniastopułów i ostrostułów przez rozcinanie modelu	B
				• wyróżnia prostopadłościany wśród graniastopułów	B
				• wyróżnia jednostki pola i objętości wśród innych jednostek	A
				• podaje nazwę bryły obrotowej na podstawie jej modelu	B
				• oblicza pole powierzchni i objętość prostopadłościanu, gdy ma jego siatkę bryły z danymi wyrażonymi w jednakowych jednostkach - proste przypadki	C
				• rysuje siatki graniastopułów i ostrostułów oraz wskazuje ich podstawy, ściany, krawędzie - proste przypadki	C
				• rozróżnia i nazywa graniastopuły, ostrostopy oraz bryły obrotowe	B
				• na podstawie modeli opisuje graniastopuły i wymienia ich własności	B
				• na podstawie modeli opisuje bryły obrotowe i wymienia ich podstawowe własności	C
				• zamienia jednostki pola i objętości - proste przypadki	C
				• oblicza pole powierzchni i objętość prostopadłościanu, gdy dane są wyrażone w jednakowych jednostkach - proste przypadki	C
				• zapisuje wzór na pole powierzchni i objętość prostopadłościanu - proste przypadki	C
				• rozpoznaje w otoczeniu przedmioty, które mają kształt graniastopułów, ostrostułów lub brył obrotowych	B
				• rozwiązuje proste zadania dotyczące własności graniastopuła, ostrostuła lub bryły obrotowej z wykorzystaniem odpowiedniego modelu	C
				• klasyfikuje figury przestrzenne na graniastopuły, ostrostopy i bryły obrotowe oraz podaje ich nazwy	C
				• wybiera spośród brył prostopadłościany i sześciany oraz uzasadnia swój wybór	B
				• podaje nazwę graniastopuła lub ostrostuła na podstawie liczby jego wierzchołków, krawędzi, ścian	C
				• rozpoznaje graniastopuły, ostrostopy i bryły obrotowe na podstawie ich własności	C
				• rysuje siatki graniastopułów i ostrostułów	C
				• rozpoznaje bryły na podstawie ich siatek	B
				• przedstawia na rysunkach pomocniczych graniastopuły i ostrostopy	C
				• rysuje siatki graniastopułów i ostrostułów w skali	C
				• zamienia jednostki pola i objętości	C

		• zapisuje wzór na pole powierzchni prostopadłościanu i oblicza jego wartość liczbową	C
		• rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności graniastopupów, ostrostupów i brył obrotowych, wykonuje rysunki pomocnicze do zadań	D
		• wyznacza, w prostych przypadkach, długości szukanych krawędzi, gdy ma dane inne krawędzie i pole powierzchni lub objętość prostopadłościanu	C
		• wyjaśnia sposób tworzenia brył obrotowych	D
		• oblicza pola powierzchni graniastopupów prostych	D
		• zapisuje wzory na pole powierzchni graniastopupów prostych i objętość prostopadłościanu	D
		• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności na obliczanie pól powierzchni graniastopupów prostych i objętości prostopadłościanu	D
		• w zadaniach tekstowych o podwyższonym stopniu trudności oblicza długość krawędzi podstawy lub wysokość, gdy ma daną inną krawędź oraz pole powierzchni lub objętość prostopadłościanu	D
		• projektuje siatki graniastopupów i ostrostupów o podanych własnościach	C
		• wyjaśnia sposób tworzenia wzoru na pole powierzchni graniastopupa i objętość prostopadłościanu	D
		• rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności figur przestrzennych	D
		• oblicza pole powierzchni lub objętość dowolnego graniastopupa prostego	D

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne

Katalog wymagań jest dostosowany do podręcznika, należącego do obudowy programu nauczania *Matematyka wokół nas*. Materiał ten może ułatwić nauczycielowi planowanie i realizację procesu dydaktycznego oraz diagnozowanie postępów uczniów.

POZIOMY WYMAGAŃ

Oczekiwane osiągnięcia uczniów w wyniku realizacji programu *Matematyka wokół nas* to wymagania programowe. Wydzielone zostały następujące poziomy wymagań programowych:

- konieczne (K),
- podstawowe (P),
- rozszerzające (R),
- dopełniające (D),
- wykraczające (W) – jest to oczywiście tylko propozycja, ponieważ każdy nauczyciel powinien określić własne wymagania z tego poziomu.

Ocena postępów ucznia to wynik oceny stopnia opanowania przez niego określonych wymagań. Aby uczeń otrzymał daną ocenę, powinien opanować wymagania na tę ocenę oraz na oceny niższe.

Stopień					Poziom wymagań	
6	5	4	3	2		
					Wymagania konieczne to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji oraz wykonywanie prostych zadań mających związek z życiem codziennym.	K
					Wymagania podstawowe to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie.	$K \cup P$
					Wymagania rozszerzające to wiadomości oraz umiejętności średnio trudne, wspierające tematy podstawowe i rozwijane na wyższym etapie kształcenia.	$K \cup P \cup R$
					Wymagania dopełniające to wiadomości i umiejętności złożone lub o charakterze problemowym.	$K \cup P \cup R \cup D$
					Wymagania wykraczające to wiadomości i umiejętności spoza podstawy programowej, często związane ze szczególnymi zainteresowaniami ucznia z danej dziedziny.	$K \cup P \cup R \cup D \cup W$

6	5	4	3	2	Opis wymagań
Stopień					I. Ułamki zwykłe i dziesiętne Uczeń:
6	5	4	3	2	
					• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe w wyrażeniach dwuargumentowych • mnoży ułamki zwykłe w wyrażeniach dwuargumentowych • dzieli ułamki zwykłe w wyrażeniach dwuargumentowych • zamienia ułamek dziesiętny na zwykły i odwrotnie oraz zaokrągla ułamek dziesiętny z określoną dokładnością • dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym • mnoży ułamki dziesiętne sposobem pisemnym • wykonuje działanie dwuargumentowe na ułstkach zwykłych i dziesiętnych • stosuje kolejność wykonywania działań podczas obliczania wartości wyrażenia złożonego z co najwyżej trzech działań • zapisuje działania sformułowane słownie • podaje przybliżenia dziesiętne liczb, szacuje wyniki • oblicza ułamek danej liczby i stosuje ten typ obliczeń w zadaniach praktycznych
					• dodaje i odejmuje ułamki zwykłe w wyrażeniach kilkuargumentowych • mnoży więcej niż dwa ułamki zwykłe • oblicza wartość wyrażenia zawierającego więcej niż trzy działania arytmetyczne • zamienia dowolny ułamek dziesiętny na zwykły i odwrotnie (gdy to jest możliwe) • dodaje i odejmuje więcej niż dwa ułamki dziesiętne
					• oblicza liczbę na podstawie jej ułamka • oblicza, jaką częścią jednej liczby jest druga liczba • porównuje ułamek zwykły i dziesiętny • wskazuje okresy rozwinięć dziesiętnych nieskończonych okresowych • oblicza niewiadome: składnik, odjemnik, odjemną, dzielnik, dzielną, czynnik • rozwiązuje zadania praktyczne prowadzące do porównywania różnicowego i ilorazowego, obliczania ułamka danej liczby, liczby na podstawie jej ułamka oraz wartości wyrażenia
					• porządkuje zbiory liczb zawierające ułamki zwykłe i dziesiętne dowolną metodą • wstawia nawiasy w wyrażeniu tak, aby otrzymać określoną wartość • zamienia jednostki, np. długości, masy • wybiera ze zbioru ułamków zwykłych te, które mają rozwinięcie dziesiętne skończone lub nieskończone okresowe • rozwiązuje zadania złożone lub problemowe zadania tekstowe, m.in. z zastosowaniem obliczeń na ułstkach
					• rozwiązuje zadania-problemy typu: <i>Trzej strzelcy strzelają do celu. Pierwszy strzela co 6 s, drugi co 8 s, a trzeci co 10 s. Ile razy strzelcy wystrzelą jednocześnie w ciągu 15 minut?</i> • buduje kwadrat magiczny z wykorzystaniem ułamków • przedstawia ułamki w postaci sumy ułamków egipskich

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					- znajduje zadaną cyfrę po przecinku w rozwinięciu dziesiętnym ułamka - wyjaśnia, kiedy nie można zamienić ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny o rozwinięciu dziesiętnym skończonym
Stopień					II. Procenty Uczeń:
6	5	4	3	2	
					- zapisuje ułamki o wybranych mianownikach, np. 100, 25, 4, w postaci procentów - zapisuje procent wyrażony liczbą całkowitą w postaci ułamka lub liczby całkowitej, np. $25\% = 0,25 = \frac{1}{4}$, $200\% = 2$ - odczytuje i zaznacza wskazany procent pola figury (25%, 50%) - stosuje algorytm obliczania procentu danej liczby całkowitej, wykorzystując również kalkulator - zamienia dowolną liczbę na procent - zamienia procenty na liczbę - odczytuje i zaznacza wskazany procent figury (20%, 25%, 50%, 75%) - stosuje obliczanie procentu danej wielkości w zadaniach praktycznych (np. dotyczących ceny) - stosuje wybrany algorytm obliczania liczby na podstawie danego jej procentu - stosuje wybrany algorytm obliczania, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba - zaznacza dowolny procent figury - odczytuje, jaki procent figury jest zaznaczony – złożone przypadki - oblicza liczbę na podstawie danego jej procentu oraz jakim procentem jednej liczby jest druga liczba w złożonych przypadkach - rozwiązuje typowe zadania tekstowe dotyczące obliczeń procentowych – jednokrotne obniżki i podwyżki cen - stosuje obliczenia procentowe w zadaniach złożonych i problemach, dotyczące co najwyżej dwukrotnych podwyżek i obniżek cen, lokat, kredytów i stężeń roztworów, podatków - zdobyte wiadomości stosuje w praktyce, np. potrafi efektywnie oszacować oprocentowania w różnych bankach, określić nowe stężenie roztworu po zmianie zawartości jego składników
Stopień					III. Figury płaskie Uczeń:
6	5	4	3	2	
					- rozdziela i rysuje punkty, odcinki, proste, półproste, łamane - oblicza długość łamanej - rozpoznaje proste i odcinki prostopadłe oraz równoległe - rozpoznaje kąty: proste, ostre, rozwarte, półpełne i pełne - rozdziela kąty: wierzchołkowe, przyległe, naprzemianległe i odpowiadające - rozdziela trójkąty ze względu na boki i kąty oraz podaje ich nazwy - stosuje w zadaniach warunek konieczny istnienia trójkąta - stosuje twierdzenie o sumie miar kątów wewnętrznych trójkąta w prostych zadaniach - rysuje wysokości w trójkącie

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					• rozpoznaje trójkąty przystające • zna pojęcie pola figury i jednostki pola oraz wykorzystuje tę wiedzę w prostych zadaniach • korzysta ze wzoru na pole trójkąta w prostych zadaniach • rozpoznaje kwadraty i prostokąty oraz wskazuje ich boki i przekątne • rozpoznaje romby i równoległoboki oraz wskazuje ich boki i przekątne • rozpoznaje trapezy oraz podaje nazwy ich boków i wskazuje przekątne • korzysta ze wzoru na pola kwadratu i prostokąta w prostych zadaniach • korzysta ze wzorów na pola równoległoboku, rombu i trapezu w prostych zadaniach
					• stosuje pojęcia odległości punktu od prostej i odległości między prostymi równoległymi w prostych zadaniach • rysuje proste oraz odcinki prostopadłe i równoległe • rysuje kąty: wierzchołkowe, przyległe, naprzemianległe i odpowiadające • stosuje w typowych zadaniach własności kątów wierzchołkowych i przyległych • rysuje kąty: proste, ostre, rozwarte, półpełne i pełne • rozróżnia kąt zewnętrzny i wewnętrzny; podaje nazwy boków trójkąta prostokątnego • stosuje twierdzenie o sumie miar kątów wewnętrznych czworokąta w prostych zadaniach • sprawdza, czy dwa trójkąty są przystające na podstawie cech przystawania • stosuje w prostych zadaniach podstawowe własności czworokątów • zamienia jednostki pola oraz stosuje je do rozwiązywania prostych zadań • korzysta ze wzoru na pole trójkąta w typowych zadaniach • korzysta ze wzoru na pola kwadratu i prostokąta w typowych zadaniach • korzysta ze wzorów na pola równoległoboku, rombu i trapezu w typowych zadaniach
					• rozróżnia kąty wklęsłe i wypukłe • stosuje w typowych zadaniach własności kątów naprzemianległych i odpowiadających • wskazuje w dowolnym trójkącie kąt o największej i najmniejszej mierze oraz najdłuższy i najkrótszy bok • stosuje cechy przystawania trójkątów w typowych zadaniach • rozróżnia trapezy równoramienne i prostokątne • rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów • korzysta ze wzoru na pole trójkąta w złożonych zadaniach • korzysta ze wzoru na pola kwadratu i prostokąta w złożonych zadaniach • korzysta ze wzorów na pola równoległoboku, rombu i trapezu w złożonych zadaniach
					• rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem wszystkich własności poznanych wielokątów • rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem cech przystawania trójkątów • uzasadnia równość kątów wierzchołkowych

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					• uzasadnia równoległość prostych przy danych kątach naprzemianległych i odpowiadających • uzasadnia twierdzenia o sumie miar kątów w trójkącie i czworokącie • wyprowadza wzory na pola trójkąta, równoległoboku, rombu i trapezu • rozwiązuje trudniejsze zadania z zastosowaniem wzorów na obliczanie pól trójkątów i czworokątów, a także wykorzystuje te wzory do obliczania długości boków i wysokości tych wielokątów • zaznacza kąt zewnętrzny trójkąta
					• uzasadnia twierdzenie o zależności między miarą kąta zewnętrznego trójkąta a miarami kątów wewnętrznych nieprzyległych do tego kąta • uzasadnia własności trójkątów i czworokątów • stosuje wiadomości i umiejętności dotyczące własności figur płaskich i ich pól w nowych, nietypowych sytuacjach
Stopień					IV. Liczby wymierne Uczeń:
6	5	4	3	2	
					• zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej • znajduje odwrotność danej liczby • porównuje dwie liczby całkowite • dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby całkowite • wskazuje kolejność wykonywania działań w wyrażeniu arytmetycznym • oblicza wartość niezłożonego wyrażenia arytmetycznego w zbiorze liczb całkowitych • zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi i odwrotnie • oblicza pierwiastki drugiego i trzeciego stopnia z liczb naturalnych • wykorzystuje kalkulator do szukania rozwinięć dziesiętnych liczb niewymiernych oraz obliczania wartości potęg i pierwiastków
					• zaznacza na osi liczby wymierne, gdy ma odpowiednio dostosowaną jednostkę • mnoży i dzieli w zbiorze liczb wymiernych • oblicza wartość niezłożonego wyrażenia arytmetycznego w zbiorze liczb wymiernych z uwzględnieniem kolejności działań • oblicza potęgi liczb wymiernych o wykładniku naturalnym • oblicza pierwiastki drugiego i trzeciego stopnia z liczb wymiernych
					• samodzielnie ustala jednostkę, aby zaznaczyć podane liczby wymierne na osi liczbowej • porównuje liczby wymierne • dodaje i odejmuje liczby wymierne • rozwiązuje zadania o treści praktycznej z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych • oblicza wartość złożonego wyrażenia arytmetycznego z zastosowaniem potęg i pierwiastków • rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych • rozwiązuje problemy z zastosowaniem działań na liczbach wymiernych • odróżnia liczby wymierne od niewymiernych

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					• podaje przybliżenia liczb niewymiernych • oblicza ostatnią cyfrę zadanej potęgi liczby naturalnej nie większej niż 10 • oblicza nieznaną liczbę w wyrażeniu zawierającym pierwiastki
Stopień					V. Rachunek algebraiczny
6	5	4	3	2	Uczeń:
					• podaje nazwę wyrażenia algebraicznego • zapisuje wyrażenie algebraiczne opisane słownie • odczytuje współczynniki liczbowe wyrazów sumy algebraicznej • dodaje i odejmuje sumy algebraiczne • redukuje wyrazy podobne o współczynnikach całkowitych • mnoży sumę algebraiczną przez liczbę naturalną • oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych w zbiorze liczb całkowitych • oblicza średnią arytmetyczną dwóch liczb naturalnych
					• redukuje wyrazy podobne o współczynnikach wymiernych • oblicza wartości liczbowe prostych wyrażeń algebraicznych w zbiorze liczb wymiernych • oblicza średnią arytmetyczną kilku liczb • mnoży sumę algebraiczną przez liczbę całkowitą • wskazuje wspólny czynnik liczbowy wśród wyrazów sumy
					• zapisuje złożone wyrażenie algebraiczne (z kilkoma działaniami) i podaje jego nazwę • mnoży sumę algebraiczną przez liczbę wymierną
					• wyłącza wspólny czynnik liczbowy przed nawias • układa wyrażenie algebraiczne do reprezentacji graficznej, rysunkowej i odwrotnie • rozwiązuje zadanie tekstowe prowadzące do ułożenia wyrażenia algebraicznego • stosuje w zadaniach tekstowych średnią arytmetyczną kilku wielkości • oblicza wartości liczbowe złożonych wyrażeń algebraicznych w zbiorze liczb wymiernych z uwzględnieniem obliczeń procentowych
					• buduje wyrażenia algebraiczne będące uogólnieniem cyklicznie powtarzającej się zależności między wielkościami • rozwiązuje zadania-problemy związane z układaniem wyrażeń algebraicznych, obliczaniem ich wartości i stosowaniem średniej arytmetycznej
Stopień					VI. Równania
6	5	4	3	2	Uczeń:
					• sprawdza, czy dana liczba całkowita jest pierwiastkiem równania • rozwiązuje proste zadania praktyczne z zastosowaniem równań na porównywanie różnicowe i ilorazowe

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					• rozwiązuje równanie pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z występującymi po prawej i lewej stronie sumami algebraicznymi • rozróżnia wielkości wprost proporcjonalne na podstawie tabeli i opisu słownego • sprawdza, czy dana liczba wymierna jest pierwiastkiem równania • rozwiązuje równanie pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. zawierające nawiasy okrągłe • przedstawia za pomocą równania sytuację opisaną graficznie • rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem równań, m.in. z uwzględnieniem wzorów na pola i obwody figur płaskich • rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem własności wielkości wprost proporcjonalnych • oblicza stosunek danych wielkości wyrażonych w różnych jednostkach • wskazuje w proporcji wyrazy skrajne i środkowe oraz stosuje warunek równości iloczynów wyrazów skrajnych i środkowych • rozwiązuje równanie w postaci proporcji • przekształca wzory, aby wyznaczyć dowolną wielkość • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem równań, uwzględniające obliczenia procentowe • zapisuje zależność między wielkościami wprost proporcjonalnymi • rozwiązuje równanie w postaci proporcji zawierające np. nawiasy • stosuje poznane wiadomości i umiejętności w złożonych, nietypowych sytuacjach zadaniowych lub problemach
Stopień					VII. Twierdzenie Pitagorasa Uczeń:
6	5	4	3	2	
					• odczytuje współrzędne punktów kratowych zaznaczonych w układzie współrzędnych • zaznacza punkty kratowe, gdy są dane ich współrzędne • podaje przykłady twierdzeń • wyróżnia w twierdzeniu założenie i tezę • w trójkącie prostokątnym położonym dowolnie na płaszczyźnie wskazuje przyprostokątne i przeciwprostokątną • zapisuje symbolicznie tezę twierdzenia Pitagorasa • oblicza długość przeciwprostokątnej, gdy są dane długości przyprostokątnych (liczby naturalne) • rysuje układ współrzędnych na płaszczyźnie i nazywa jego osie • oblicza długość odcinka równoległego do osi układu współrzędnych • rozróżnia hipotezy prawdziwe i nieprawdziwe • oblicza długość dowolnego boku trójkąta prostokątnego, gdy są dane długości dwóch pozostałych boków • rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa • znajduje współrzędne środka odcinka, gdy są dane współrzędne jego końców • uzasadnia graficznie twierdzenie Pitagorasa • rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa • oblicza długość odcinka, którego końce są danymi punktami kratowymi w układzie współrzędnych

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					- znajduje współrzędne drugiego końca odcinka, gdy dane są współrzędne jednego końca i środka tego odcinka - przeprowadza dowody twierdzeń, np.: suma miar kątów trójkąta, czworokąta, podzielność liczb - stosuje twierdzenie Pitagorasa w zadaniach dotyczących czworokątów - rozwiązuje złożone zadania tekstowe z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa
					- odkrywa sposób znajdowania trójkątów pitagorejskich - rozwiązuje zadania-problemy z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa i sprawdza, czy trójkąt o danych bokach jest prostokątny
Stopień					VIII. Graniastosłupy Uczeń:
6	5	4	3	2	
					- wskazuje graniastosłupy wśród wielościanów - wskazuje prostopadłościan i sześcian wśród graniastosłupów - wskazuje na modelu krawędzie, wierzchołki i ściany graniastosłupa - rysuje siatkę prostopadłościanu i sześcianu - oblicza pole powierzchni całkowitej prostopadłościanu oraz sześcianu z wykorzystaniem gotowych wzorów - zna podstawowe jednostki objętości - oblicza objętość sześcianu oraz prostopadłościanu z wykorzystaniem gotowych wzorów - rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych - oblicza pole powierzchni całkowitej dowolnego graniastosłupa prostego w prostych zadaniach o kontekście praktycznym - oblicza objętość dowolnego graniastosłupa prostego w prostych zadaniach o kontekście praktycznym - określa własności graniastosłupów prostych - klasyfikuje graniastosłupy - zamienia jednostki pola i objętości - rozwiązuje zadania wymagające przekształcania wzorów na pole powierzchni lub objętość graniastosłupa - odkrywa wzory na liczbę krawędzi oraz wierzchołków graniastosłupa - oblicza pole powierzchni całkowitej lub objętość graniastosłupa z zastosowaniem twierdzenia Pitagorasa - rozwiązuje złożone zadania z zastosowaniem wzorów na pole powierzchni i objętość graniastosłupów - rysuje siatkę graniastosłupa w skali - wyprowadza wzory na pola powierzchni i objętości graniastosłupów - rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące pól i objętości graniastosłupów, np. podejmuje decyzję, czy można narysować siatkę graniastosłupa, gdy są spełnione określone warunki
Stopień					IX. Elementy statystyki opisowej Uczeń:
6	5	4	3	2	
					- zbiera dane ze wskazanych źródeł, np. prasy, internetu, rocznika statystycznego - segreguje dane

6	5	4	3	2	Opis wymagań
					• odczytuje dane statystyczne przedstawione tabelarycznie oraz w postaci diagramów słupkowych pionowych i poziomych (w tym procentowych)
					• przedstawia dane w tabeli i w postaci diagramu słupkowego pionowego i poziomego
					• oblicza średnią arytmetyczną kilku danych
					• zbiera samodzielnie dane statystyczne
					• odpowiada na pytania związane z analizą danych przedstawionych różnymi sposobami
					• przedstawia dane w postaci diagramu kołowego (w tym procentowego)
					• określa cechy charakterystyczne dla danych statystycznych (np. wartość największą, najmniejszą)
					• znajduje różne źródła informacji
					• przedstawia zebrane dane za pomocą wykresów liniowych
					• interpretuje dane przedstawiane różnymi sposobami
					• na podstawie liczebności zmiennej określa jej częstość
					• rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące średniej arytmetycznej
					• formułuje wnioski wynikające z opracowanych danych
					• układa pytania do gotowych diagramów i wykresów
					• rozwiązuje złożone zadania tekstowe dotyczące średniej arytmetycznej
					• wykonuje np. statystyczne zadanie projektowe lub badawcze (sformułuje problem, pytania pośrednie, hipotezy, zaplanuje przebieg badania, stworzy narzędzia badań, zbierze i zapisze dane, uporządkuje je, przedstawi graficznie, zinterpretuje, wyciągnie wnioski, postawi tezę, dokona prezentacji z wykorzystaniem np. multimediów)
					• przedstawia dane statystyczne za pomocą piramidy populacji, interpretuje te dane
					• wyznacza rozstęp i modę danych

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY MATEMATYKA KLASA 8

DZIAŁ 1. LICZBY I DZIAŁANIA

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna znaki używane do zapisu liczb w systemie rzymskim; • umie zapisać i odczytać liczby naturalne dodatnie w systemie rzymskim (w zakresie do 3000); • zna pojęcia liczby pierwszej i liczby złożonej; • zna pojęcie dzielnika, wielokrotności liczby naturalnej; • zna cechy i rozpoznaje liczby podzielne przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 100; • rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone; • znajduje NWD i NWW dwóch liczb naturalnych; • rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone; • zna pojęcia: liczby naturalnej, całkowitej, wymiernej, przeciwnej i odwrotnej do danej; • zna pojęcie pierwiastka arytmetycznego i potęgi o wykładniku naturalnym oraz umie obliczyć wartość; • umie wykonać działania	• zna zasady zapisu liczb w systemie rzymskim; • oblicza dzielną (lub dzielnik), mając dane iloraz, dzielnik (lub dzielną) oraz resztę z dzielenia; • umie podać liczbę przeciwną oraz odwrotną do danej; • umie podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego; • zna i rozumie potrzebę stosowania notacji wykładniczej w praktyce; • zna zasadę zamiany jednostek; • umie wyłączyć i włączyć czynnik pod pierwiastka;	• umie zapisać i odczytać w systemie rzymskim liczby większe od 4000; • znajduje resztę z dzielenia sumy, różnicy, iloczynu liczb; • umie zapisać liczbę w notacji wykładniczej; • umie rozwiązać zadania tekstowe dotyczące różnych sposobów zapisywania liczb;	• znajduje NWD i NWW liczb naturalnych przedstawionych w postaci iloczynu potęg liczb pierwszych; • umie porównywać i porządkować liczby przedstawione w różny sposób; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z działaniami na liczbach	• umie rozwiązać nietypowe zadania tekstowe związane z dzieleniem z resztą; • wykonuje skomplikowane działania zawierające pierwiastki, potęgi i notację wykładniczą;

DZIAŁ 2. WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna pojęcia: wyrażenie algebraiczne, jednomian, suma algebraiczna, wyrazy podobne oraz przeprowadza redukcję wyrazów podobnych; • umie budować proste wyrażenia algebraiczne; • umie obliczyć wartość liczbową wyrażenia; • zna pojęcie równania równoważnego oraz rozumie pojęcie rozwiązywania równania;	• umie opisywać zadania tekstowe za pomocą wyrażień algebraicznych; • zna pojęcie równań: tożsamościowych, sprzecznych i potrafi rozpoznać te równania; • umie przekształcić wzór; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z zastosowaniem równań; • umie opisać za pomocą równania zadanie osadzone w kontekście praktycznym; • zna pojęcie proporcji i jej własności oraz potrafi rozwiązać równanie zapisane w postaci proporcji; • rozumie pojęcie proporcjonalności prostej i umie rozpoznać je; • umie ułożyć odpowiednią proporcję; • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z wielkościami wprost proporcjonalnymi;	• umie zapisać i • umie opisywać zadania tekstowe za pomocą wyrażień algebraicznych; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z zastosowaniem równań; • umie wyrazić treść zadania za pomocą proporcji; • umie rozwiązać równanie, korzystając z proporcji;	• umie opisywać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności za pomocą wyrażień algebraicznych; • umie rozwiązać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności związane z zastosowaniem równań; • umie rozwiązać równanie o podwyższonym stopniu trudności, korzystając z proporcji; • umie rozwiązywać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności związane z wielkościami wprost proporcjonalnymi;	• umie stosować przekształcenia wyrażień algebraicznych w zadaniach tekstowych; • rozwiązuje wieloetapowe zadania związane z zastosowaniem równań; • umie rozwiązać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności za pomocą proporcji;

DZIAŁ 3. FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna pojęcie trójkąta oraz warunek jego istnienia; • zna wzór na pole trójkąta i czworokąta oraz potrafi obliczyć ich obwody i pola; • wie, ile wynosi suma miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta; • umie wyznaczyć kąty trójkąta i czworokąta na podstawie danych z rysunku; • zna i rozumie potrzebę zastosowania twierdzenia Pitagorasa; • umie stosować twierdzenie Pitagorasa w prostych zadaniach o trójkątach, prostokątach, trapezach, rombach; • zna wzór na obliczanie długości przekątnej kwadratu oraz wysokości trójkąta równobocznego i potrafi te wzory zastosować; • umie odczytać odległość między dwoma punktami o równych odciętych lub rzędnych; • zna podstawowe własności figur geometrycznych;	• zna cechy przystawiania trójkątów i umie je rozpoznać; • umie obliczyć wysokość (bok) równoległoboku lub trójkąta, mając dane jego pole oraz bok (wysokość); • zna wzór na obliczanie pola trójkąta równobocznego i potrafi go zastosować; • umie obliczyć długość boku lub pole kwadratu, znając długość jego przekątnej; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z przekątną kwadratu lub wysokością trójkąta równobocznego; • zna zależności między bokami i kątami trójkąta o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60° oraz umie rozwiązać trójkąt; • umie wyznaczyć środek odcinka; • umie przeprowadzić prosty dowód;	• umie zapisać i • umie obliczyć długość odcinka w układzie współrzędnych; • umie uzasadnić przystawianie trójkątów • umie obliczyć pole wielokąta • umie konstruować odcinek o długości wyrażonej liczbą niewymierną; • umie obliczyć długość boku lub pole trójkąta równobocznego, znając jego wysokość; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z przekątną kwadratu lub wysokością trójkąta równobocznego; • umie rozwiązać zadania tekstowe wykorzystujące zależności między bokami i kątami trójkąta o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60°. • umie obliczyć długości boków wielokąta leżącego w układzie współrzędnych; • umie sprawdzić, czy punkty leżą na okręgu lub w kole umieszczonym w układzie współrzędnych; • umie zapisać dowód, stosując matematyczne symbole;	• umie rozwiązać zadania tekstowe związane z wielokątami; • umie konstruować kwadraty o polu równym sumie lub różnicy pól danych kwadratów • umie rozwiązać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności związane z przekątną kwadratu lub wysokością trójkąta równobocznego; • umie rozwiązać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności wykorzystujące zależności między bokami i kątami trójkąta o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60°. • umie rozwiązać zadania tekstowe wykorzystujące obliczanie długości odcinków w układzie współrzędnych; • przeprowadza złożone dowody;	• rozwiązuje nietypowe zadania związane z wielokątami; • potrafi udowodnić twierdzenie Pitagorasa; • rozwiązuje nietypowe zadania związane z twierdzeniem Pitagorasa; • rozwiązuje nietypowe zadania związane z przekątną kwadratu lub wysokością trójkąta równobocznego; • przeprowadza skomplikowane dowody;

DZIAŁ 4. ZASTOSOWANIA MATEMATYKI

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna pojęcie procentu i umie je stosować w życiu praktycznym (odsetki, stan konta, podatek VAT, cena brutto, cena netto); • zna i rozumie pojęcie diagramu i wykresu oraz umie odczytywać z nich informacje;	• stosuje w prostych zadaniach obliczenia procentowe; • analizuje i interpretuje informacje odczytane z diagramu i wykresu;	• umie wykonać obliczenia procentowe w różnych sytuacjach praktycznych; • umie porównać, przeanalizować i zinterpretować informacje odczytane z różnych diagramów i wykresów;	• umie wykonać obliczenia procentowe o podwyższonym stopniu trudności w różnych sytuacjach praktycznych;	• zna pojęcie inflacji; • rozwiązuje skomplikowane zadania praktyczne, stosując obliczenia procentowe;

DZIAŁ 5. GRANIASTOSŁUPY I OSTROSŁUPY

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna pojęcia graniastosłupa prostego i prawidłowego i ich budowę oraz wzory na obliczanie pola powierzchni i objętości; • potrafi obliczyć pola i objętości graniastosłupów;	• umie obliczyć pole powierzchni i objętość graniastosłupa na podstawie narysowanej jego siatki; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z objętością i polem powierzchni graniastosłupa; • umie obliczyć długość odcinka w graniastosłupie, korzystając z twierdzenia Pitagorasa oraz z własności trójkątów prostokątnych o kątach 90°, 45°, 45° oraz 90°, 30°, 60°; • zna pojęcia związane z ostrosłupem, potrafi go nazywać; • zna pojęcie pola powierzchni ostrosłupa i potrafi obliczyć pole; • rozumie zasadę kreślenia siatki; • umie określić liczbę wierzchołków, krawędzi i ścian ostrosłupa; • umie rysować ostrosłup w rzucie równoległym;	• umie obliczyć sumę długości krawędzi ostrosłupa; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z polem powierzchni ostrosłupa;	• umie rozwiązać zadania tekstowe związane z długością odcinków, polem powierzchni i objętością graniastosłupa; • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z długością odcinków, polem powierzchni i objętością ostrosłupa;	• rozwiązuje złożone zadania dotyczące graniastosłupów, wykorzystując własności trójkątów prostokątnych; • rozwiązuje złożone zadania dotyczące ostrosłupów, wykorzystując własności trójkątów prostokątnych

DZIAŁ 6. SYMETRIE

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna pojęcie punktów symetrycznych względem prostej oraz umie wykreślić takie punkty; • umie rozpoznawać figury symetryczne względem prostej oraz potrafi je rysować; • zna pojęcie osi symetrii figury, potrafi podać przykład figur osiowosymetrycznych • zna pojęcie symetralnej odcinka i umie ją konstruować; • rozumie pojęcie dwusiecznej kąta, jej własności i umie ją konstruować; • zna pojęcie punktów symetrycznych względem punktu i potrafi wykreślić punkt symetryczny do danego; • umie rozpoznawać figury symetryczne względem punktu; • umie rysować figury w symetrii środkowej; • zna pojęcie środka symetrii figury i potrafi go wskazać; • umie rysować figury posiadające środek symetrii;	• umie określić własności punktów symetrycznych; • umie narysować oś symetrii figury; • rozumie pojęcie symetralnej odcinka i jej własności; • umie podać własności punktów symetrycznych;	• umie wykreślić oś symetrii, względem której figury są symetryczne; • stosuje własności punktów symetrycznych w zadaniach; • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z symetrią względem prostej; • umie wskazać wszystkie osie symetrii figury; • umie dzielić odcinek na parzyste wiele równych części; • umie dzielić kąt na parzyste wiele równych części; • umie wykreślić środek symetrii, względem którego punkty są symetryczne; • umie rozwiązywać zadania tekstowe związane z symetrią środkową; • umie rysować figury posiadające więcej niż jeden środek symetrii • stosuje własności figur środkowosymetrycznych w zadaniach;	• umie rozwiązywać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności związane z symetrią względem prostej; • wykorzystuje własności symetralnej odcinka w zadaniach; • wykorzystuje własności dwusiecznej kąta w zadaniach; • umie rozwiązywać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności związane z symetrią środkową; • stosuje własności figur środkowosymetrycznych w zadaniach o podwyższonym stopniu trudności;	

DZIAŁ 7. KOŁA I OKRĘGI

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna i stosuje wzór na obliczanie długości okręgu i pola powierzchni koła; • umie obliczyć pole pierścienia kołowego, znając promień lub średnicę kół ograniczających pierścień • zna liczbę π	• umie wyznaczyć promień lub średnicę okręgu, znając jego długość lub pole powierzchni koła;	• rozumie sposób wyznaczenia liczby π • umie rozwiązać zadania tekstowe związane z długością okręgu i polem powierzchni koła; • umie obliczyć pole nietypowej figury, stosując wzór na pole koła;	• umie rozwiązać zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności związane z długością okręgu	• rozwiązuje nietypowe zadania o kołach i okręgach;

DZIAŁ 8. RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH				
ocena dopuszczająca (2)	ocena dostateczna (3)	ocena dobra (4)	ocena bardzo dobra (5)	ocena celująca (6)
• zna pojęcie zdarzenia losowego i potrafi określić zdarzenia losowe w doświadczeniu; • zna wzór na obliczanie prawdopodobieństwa i go stosuje;	• umie opisać wyniki doświadczeń losowych lub przedstawić je za pomocą tabeli; • umie obliczyć liczbę możliwych wyników stosując własne metody; • umie obliczyć prawdopodobieństwo zdarzenia składającego się z dwóch wyborów;		• umie obliczyć liczbę możliwych wyników stosując własne metody w trudniejszych przykładach; • umie obliczyć prawdopodobieństwo zdarzenia składającego się z dwóch wyborów w trudniejszych przykładach;	• umie obliczyć liczbę możliwych wyników stosując własne metody w nietypowych przykładach; • oblicza prawdopodobieństwo o nietypowych zdarzeń;

Steps Plus dla klasy IV- Język Angielski

Wymagania edukacyjne z języka angielskiego do klasy 4

	First Steps				
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ			OCENA		
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale First Steps i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale First Steps i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale First Steps i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale First Steps i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale First Steps i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

		popetniając błędów.			
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje różne przedmioty, uwzględniając ich kolor i odległość, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne przedmioty, uwzględniając ich kolor i odległość, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne przedmioty, stosując często używane przymiotniki i uwzględniając ich położenie, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na	Uczeń opisuje różne przedmioty, stosując często używane przymiotniki i uwzględniając ich położenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń opisuje różne przedmioty, stosując często używane przymiotniki i uwzględniając ich położenie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

			zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z literowaniem imion i wyrazów, kolorem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału First Steps (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału First Steps (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału First Steps (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału First Steps (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału First Steps (litery alfabetu, nazwy produktów spożywczych, nazwy ubrań, nazwy mebli, nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór

	szkolnych, nazwy pór roku, miesięcy, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące this/that, przedimki nieokreślone a/an oraz tryb rozkazujący. Nie popełnia żadnych błędów.	nazwy kolorów, zabawek, przyborów szkolnych, nazwy pór roku, miesięcy, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące this/that, przedimki nieokreślone a/an oraz tryb rozkazujący.	roku, miesięcy, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące this/that, przedimki nieokreślone a/an oraz tryb rozkazujący , popełniając nieliczne błędy.	roku, miesięcy, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące this/that, przedimki nieokreślone a/an oraz tryb rozkazujący, popełniając liczne błędy.	roku, miesięcy, dni tygodnia), a także zaimki wskazujące this/that, przedimki nieokreślone a/an oraz tryb rozkazujący popełniając bardzo liczne błędy.

	UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie,	Uczeń w sposób płynny opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich	Uczeń opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie	Uczeń opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie	Uczeń opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie

	wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, nie popełniając żadnych błędów.	imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, nie popełniając większych błędów.	zainteresowania i stan rodzinny, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	zainteresowania i stan rodzinny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zainteresowania i stan rodzinny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń wita się, żegna i przedstawia się, podając swoje imię, przedstawia inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje swojego najlepszego kolegę/najlepszą koleżankę, uwzględniając ich imię, pochodzenie, wiek, pochodzenie zainteresowania i stan rodzinny, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i inne osoby, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego

	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w rozmowie, właściwie, płynnie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin ,	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela,	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swojego wieku i daty urodzin, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

		swojego wieku i daty urodzin.	popołniając niewielkie błędy językowe.	popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie, nie popołniając żadnych błędów stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesięcy, liczebniki 1-20), a także czasownik be w formie twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's; stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesięcy, liczebniki 1-20), a także czasownik be w formie twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's; stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesięcy, liczebniki 1-20), a także czasownik be w formie twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's, popołniając nieliczne błędy; zazwyczaj prawidłowo stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesięcy, liczebniki 1-20), a także czasownik be w formie twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's, popołniając liczne błędy; często popołnia błędy w zastosowaniu wielkich liter w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion, nazwisk i nazw państw.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (nazwy członków rodziny, słownictwo związane z danymi osobowymi, nazwy miesięcy, liczebniki 1-20), a także czasownik be w formie twierdzącej i przeczącej, dopełniacz 's, popołniając bardzo liczne błędy; błędnie stosuje wielkie litery w nazwach miesięcy, dni tygodnia oraz w przypadku imion, nazwisk i nazw państw.

	nazwisk i nazw państw.	nazwisk i nazw państw	nazwisk i nazw państw.		
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze krótki tekst na temat własnej osoby, uwzględniając podstawowe dane na swój temat i przedstawiając członków swojej rodziny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
	UNIT 2				
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając większych błędów	Uczeń opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, stosując podstawowe słownictwo, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją salę lekcyjną, uwzględniając położenie znajdujących się w niej przedmiotów i przyborów, a także opisuje wymarzoną klasę w formie pracy projektowej, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania

	rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pyta i udziela informacji związanej z aktualną godziną, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób bardzo płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami szkolnymi, popełniając	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi przedmiotami szkolnymi, popełniając

	przedmiotami szkolnymi.	ulubionymi przedmiotami szkolnymi.	szkolnymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie, nie popełniając żadnych błędów stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik be w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające what, when, where,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik be w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające what, when, where,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik be w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające what, when, where, who, przecinki i spójnik and, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik be w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające what, when, where, who, przecinki i spójnik and, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (nazwy przedmiotów znajdujących się w sali lekcyjnej, nazwy przyborów szkolnych, nazwy przedmiotów szkolnych), a także przyimki miejsca, czasownik be w pytaniach i krótkich odpowiedziach, zaimki pytające what, when, where, who, przecinki i spójnik and, popełniając bardzo liczne błędy.

	who, przecinki i spójnik and.				
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swoją szkołę i przedmioty szkolne, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
UNIT 3					
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione

	językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popołniając żadnych błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popołniając błędów.	językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając niewielkie błędy.	w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając dużo błędów.	w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w sposób biegły w rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, w miarę zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania,	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie, w której zakłada kartę członkowską, właściwie i zrozumiale reaguje w tego typu sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących swoich danych osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania,

	imię i nazwisko oraz adres zamieszkania. Nie popełnia żadnych błędów.	osobowych, uwzględniając swoje imię i nazwisko oraz adres zamieszkania.	popetniając niewielkie błędy językowe.	adres zamieszkania, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi oraz z położeniem przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik be, konstrukcję There is/There are, przymyki miejsca, a, any. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik be, konstrukcję There is/There are, przymyki miejsca, a, any.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik be, konstrukcję There is/There are, przymyki miejsca, a, any, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik be, konstrukcję There is/There are, przymyki miejsca, a, any, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w domu, nazwy elementów wyposażenia domu i mebli), czasownik be, konstrukcję There is/There are, przymyki miejsca, a, any, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, nie popełniając żadnych błędów i stosując	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, nie popełniając większych błędów i stosując	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń tworzy pisemny opis swojego pokoju, a także wybranego polskiego zamku w ramach pracy projektowej, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie

	właściwą formę i styl wypowiedzi.	właściwą formę i styl wypowiedzi.	w miarę właściwą formę i styl.	wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	zachowując właściwej formy i stylu.
	UNIT 4				
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina,	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia, często wzorując się na modelu	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie stara się reagować w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem się, podawaniem informacji dotyczących codziennych spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia, korzystając w dużej

	literowanie swojego imienia. Nie popełnia żadnych błędów.	spraw, typu godzina, literowanie swojego imienia.	imienia, popełniając niewielkie błędy językowe.	rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie i udzielanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z uprawianymi dyscyplinami sportowymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w

	czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny can. Nie popełnia żadnych błędów.	czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny can.	wykonywanych w wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny can, popełniając nieliczne błędy.	wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny can, popełniając liczne błędy.	wolnym czasie, nazwy dyscyplin sportowych), czasownik modalny can, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje swojego ulubionego sportowca i jego/jej umiejętności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

	UNIT 5				
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis rzeczy	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, nie popełniając większych błędów	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich części ciała, wielkość i kolor, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

		popetniając błędów.			
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik have/has got, spójnik and. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik have/has got, spójnik and.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik have/has got, spójnik and, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik have/has got, spójnik and, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zwierząt, nazwy części ciała zwierząt) a także przyimki miejsca, czasownik have/has got, spójnik and, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, nie popełniając żadnych błędów i stosując	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, nie popełniając większych błędów	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, popełniając niewielkie błędy językowe, nie	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje wymyślone przez siebie zwierzę i jego wygląd, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu

	właściwą formę i styl wypowiedzi.	i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
	UNIT 6				
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, nie	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny osób, uwzględniając różne elementy twarzy i włosy, a także opisuje różne osoby z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

		popetniając większych błędów			
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje ilustracje, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny porównuje ilustracje, nie popełniając większych błędów	Uczeń porównuje ilustracje, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na	Uczeń porównuje ilustracje, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń porównuje ilustracje, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

			zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie i udzielanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem różnych osób oraz posiadanymi rzeczami, członkami rodziny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik have	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik have	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., przymiotniki i rzeczowniki, słownictwo służące opisywaniu wyglądu zewnętrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik have got,

	także czasownik have got, przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące this, that, these, those, spójniki and i but. Nie popełnia żadnych błędów.	zewnątrznego, nazwy członków rodziny), a także czasownik have got, przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące this, that, these, those, spójniki and i but.	got, przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące this, that, these, those, spójniki and i but, popełniając nieliczne błędy.	got, przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące this, that, these, those, spójniki and i but, popełniając liczne błędy.	przymiotniki dzierżawcze, zaimki wskazujące this, that, these, those, spójniki and i but popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, nie popełniając większych błędów i stosując	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy tekst, w którym opisuje wybraną osobę ze swojej rodzin z uwzględnieniem danych osobowych, wyglądu, osobowości i talentów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

		właściwą formę i styl wypowiedzi.			
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat utalentowanych osób, opisanych w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
UNIT 7					
CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCY	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego

	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń kupuje bilet autobusowy, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń kupuje bilet autobusowy, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, nie popełniając większych błędów	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia dnia codziennego, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie i udzielanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z często wykonywanymi zajęciami domowymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia codziennego), a także	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy czynności dnia codziennego), a także

	czynności dnia codziennego), a także czas present simple, przysłówki częstotliwości. Nie popełnia żadnych błędów	czynności dnia codziennego), a także czas present simple, przysłówki częstotliwości.	codziennego), a także czas present simple, przysłówki częstotliwości, popełniając nieliczne błędy.	czas present simple, przysłówki częstotliwości popełniając liczne błędy.	czas present simple, przysłówki częstotliwości, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst, w którym opisuje przebieg dnia, zachowując właściwą kolejność wydarzeń, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

	UNIT 8				

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie na temat swoich zainteresowań i hobby, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu

				niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z upodobaniami, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas present simple,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas present simple, przysłówki częstotliwości, spójnik	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie, nazwy zainteresowań i hobby, nazwy zwierząt), czas present simple, przysłówki częstotliwości, spójnik

	zwierząt), czas present simple, przysłówki częstotliwości, spójnik or. Nie popełnia żadnych błędów.	zwierząt), czas present simple, przysłówki częstotliwości, spójnik or.	przysłówki częstotliwości, spójnik or, popełniając nieliczne błędy.	or, popełniając liczne błędy.	or, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat spędzania swojego wolnego czasu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Welcome					
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje dom i jego pomieszczenia, położenie różnych przedmiotów , mebli i sprzętów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi i ich umiejętności, nie	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi i ich umiejętności, nie	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając błędy językowe, które w	Uczeń opisuje ludzi i ich umiejętności, popełniając błędy językowe, które w

	popołniając żadnych błędów.	popołniając większych błędów.	wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popołniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popołniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób,

	komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania.	przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania.	związanymi z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, popełniając niewielkie błędy językowe.	przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów/zwierząt	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, nie	Uczeń w sposób płynny opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń opisuje różne zwierzęta, uwzględniając ich wygląd i umiejętności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	popołniając żadnych błędów.		zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejsce wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejsce wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejsce wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejsce wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z położeniem różnych przedmiotów i osób w domu, miejsce wykonywania różnych czynności dnia codziennego, posiadaniem różnych przedmiotów i zwierząt, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy członków	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy członków rodziny,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy członków rodziny,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części

	m.in., nazwy członków rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be, czasownik have got, czasownik can, przyimki miejsca, zaimki dopełnieniowe (object pronouns), zaimki osobowe.	rodziny, nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be, czasownik have got, czasownik can, przyimki miejsca, zaimki dopełnieniowe (object pronouns), zaimki osobowe.	nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be, czasownik have got, czasownik can, przyimki miejsca, zaimki dopełnieniowe (object pronouns), zaimki osobowe, popełniając nieliczne błędy.	nazwy części domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be, czasownik have got, czasownik can, przyimki miejsca, zaimki dopełnieniowe (object pronouns), zaimki osobowe, popełniając liczne błędy.	domu i pomieszczeń, mebli, nazwy czynności higienicznych, nazwy owoców, warzyw i innych produktów żywnościowych), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be, czasownik have got, czasownik can, przyimki miejsca, zaimki dopełnieniowe (object pronouns), zaimki osobowe, popełniając bardzo liczne błędy.

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje siebie i inne osoby, uwzględniając ubiór, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych

	rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	tekstów, nie popełniając błędów.	tekstów, popełniając niewielkie błędy.	tekstów, popełniając dużo błędów.	tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z uzyskiwaniem i podawaniem ogólnych informacji na swój temat, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonywanymi w wolnym czasie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got,

	czasownik have got.		popetniając nieliczne błędy.	popetniając liczne błędy.	popetniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy opis swojego przyjaciela, uwzględniając podstawowe informacje na jego/jej temat, wygląd, zainteresowania, upodobania itp., pisze zaproszenie na urodziny, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

PODSTAWY PROGRAMOWEJ					
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje różne pomieszczenia, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne pomieszczenia, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, stosując podstawowe słownictwo, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne pomieszczenia, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoją szkołę ze szkołą opisaną w przeczytanym tekście, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń oferuje, zamawia jedzenie i napoje w restauracji lub barze, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

				zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przebywaniem różnych osób w pomieszczeniach szkolnych, przedmiotami i osobami znajdującymi się w określonych pomieszczeniach, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów

	pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), some, any, przedimki a/an, konstrukcję There is/There are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.	pomieszczeń w szkole, nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), some, any, przedimki a/an, konstrukcję There is/There are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.	nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), some, any, przedimki a/an, konstrukcję There is/There are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając nieliczne błędy.	nazwy przedmiotów szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), some, any, przedimki a/an, konstrukcję There is/There are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając liczne błędy.	szkolnych, nazwy mebli i elementów wyposażenia, nazwy napojów i jedzenia, produktów spożywczych), some, any, przedimki a/an, konstrukcję There is/There are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń opisuje swoją szkołę i pomieszczenia w niej się znajdujące, przygotowuje projekt menu do szkolnej stołówki, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie

	formę i styl wypowiedzi.	formę i styl wypowiedzi.	wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje sposób przygotowania wybranej potrawy, uwzględniając ilość potrzebnych składników, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis upodobań	Uczeń w sposób płynny opisuje swoje upodobania muzyczne oraz	Uczeń w sposób płynny opisuje swoje upodobania muzyczne oraz	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców	Uczeń opisuje swoje upodobania muzyczne oraz ulubionych wykonawców

	ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, nie popełniając żadnych błędów.	ulubionych wykonawców muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, nie popełniając większych błędów.	muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	muzycznych, wyraża swoje upodobania na temat koncertów i musicali, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje wybraną gwiazdę muzyki, uwzględniając podstawowe informacje na jej temat, wygląd oraz swoją opinię, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń sugeruje i proponuje różne formy spędzenia czasu i reaguje na takie propozycje zgadzając się lub udzielając odmowy, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

			zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas present continuous.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas present continuous.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas present continuous, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas present continuous, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy gatunków muzycznych, instrumentów muzycznych, nazwy czynności wykonywanych w wolnym czasie), czas present continuous, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń tworzy pisemny opis wybranej gwiazdy muzyki, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie

	formę i styl wypowiedzi.		w miarę właściwą formę i styl.	częściowo właściwą formę i styl.	zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje czynności odbywające się w momencie mówienia, sposoby korzystania z komputera, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego

	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z robieniem zakupów w sklepie elektronicznym i pytaniem o cenę, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

				językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z przynależnością różnych przedmiotów, wykonywanymi w danej chwili czynnościami, korzystaniem z różnych urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in.,

	rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas present simple, czas present continuous, zaimki dzierżawcze, przedimki a/an i the, spójnik because.	rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas present simple, czas present continuous, zaimki dzierżawcze, przedimki a/an i the, spójnik because.	m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas present simple, czas present continuous, zaimki dzierżawcze, przedimki a/an i the, spójnik because, popełniając nieliczne błędy.	m.in., słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas present simple, czas present continuous, zaimki dzierżawcze, przedimki a/an i the, spójnik because, popełniając liczne błędy.	słownictwo związane z komputerami i technologią informacyjno-komunikacyjną, wyrażenia związane z robieniem zakupów), czas present simple, czas present continuous, zaimki dzierżawcze, przedimki a/an i the, spójnik because, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń pisze tekst na temat korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych w codziennym życiu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	formę i styl wypowiedzi.	formę i styl wypowiedzi.	wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych technologii informacyjno-komunikacyjnych i cyfrowej szkoły, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje krajobraz, miejsca	Uczeń w sposób płynny opisuje krajobraz, miejsca	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne,	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne,	Uczeń opisuje krajobraz, miejsca geograficzne,

	geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, nie popełniając żadnych błędów	geograficzne, uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, nie popełniając większych błędów.	uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	uwzględniając jego elementy oraz swoją opinię na jego temat, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z cechami zwierząt, ludzi i miejsc, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik because, przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik because, przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik because, przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik because, przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy elementów krajobrazu), spójnik because, przymiotniki w stopniu wyższym i najwyższym, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej	Uczeń tworzy pisemny opis ilustracji przedstawiającej

	miejsce geograficzne, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych niebezpiecznych zwierząt, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych niebezpiecznych zwierząt, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych niebezpiecznych zwierząt, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc w mieście, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc w mieście, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc w mieście, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

Porównywanie	Uczeń w sposób płynny porównuje swoje miasto i inne miasta, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny porównuje swoje miasto i inne miasta, nie popełniając większych błędów.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń porównuje swoje miasto i inne miasta, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z pytaniem o drogę i wskazywaniem drogi, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

				zrozumienie wypowiedzi..	
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przymyki miejsca, konstrukcję There is/There are w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik to be w czasie past simple	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przymyki miejsca, konstrukcję There is/There are w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik to be w czasie past simple	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przymyki miejsca, konstrukcję There is/There are w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik to be w czasie past simple, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przymyki miejsca, konstrukcję There is/There are w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik to be w czasie past simple, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i instytucji w mieście), przymyki miejsca, konstrukcję There is/There are w czasie teraźniejszym i przeszłym, czasownik to be w czasie past simple, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, nie	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, nie	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając niewielkie	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając błędy	Uczeń tworzy pisemny opis miasta lub miejscowości, w której mieszka, uwzględniając możliwości spędzania w niej różnych form aktywności, popełniając błędy

	popetniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	popetniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobę, którą podziwia, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje osobę, którą podziwia, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobę, którą podziwia, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego

	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wita się, żegna i przedstawia siebie i prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń prowadzi krótką rozmowę telefoniczną, podczas której proponuje wspólne spędzenie czasu, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe wypowiedzi.

				zrozumienie wypowiedzi.	
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami zawodowymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas past simple, czasowniki	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas past simple, czasowniki	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas past simple, czasowniki regularne i nieregularne,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas past simple, czasowniki regularne i nieregularne,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy zawodów i miejsc ich wykonywania, historię i atrakcjami turystycznymi w Londynie), czas past simple, czasowniki regularne i nieregularne,

	regularne i nieregularne.	regularne i nieregularne.	popetniając nieliczne błędy.	popetniając liczne błędy.	popetniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze list prywatny o niezwykle spędzonym dniu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów, popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, nie popełniając większych błędów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat różnych zawodów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Opis czynności	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia z	Uczeń w sposób płynny opisuje czynności i wydarzenia z	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając niewielkie	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając błędy	Uczeń opisuje czynności i wydarzenia z przeszłości, popełniając błędy

	przeszłości, nie popełniając żadnych błędów.	przeszłości, nie popełniając większych błędów.	błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe, nie popełniając większych błędów.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując właściwe formy grzecznościowe i popełniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, stosując częściowo odpowiednie formy grzecznościowe, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń rozmawia na temat minionych wakacji, nie stosując właściwych form grzecznościowych popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości,	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości,	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wykonywanymi w przeszłości czynnościami i wydarzeniami z przeszłości,

	wydarzeniami z przeszłości.	wydarzeniami z przeszłości.	popołniając drobne błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie wypowiedzi.	popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas past simple, przysłówki.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas past simple, przysłówki.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas past simple, przysłówki, popołniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas past simple, przysłówki, popołniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy państw, narodowości, słownictwo związane z podróżowaniem i turystyką), czas past simple, przysłówki, popołniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, nie popołniając żadnych błędów i stosując	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, nie popołniając większych błędów i stosując właściwą	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, popołniając niewielkie błędy językowe, nie wpływające na zrozumienie	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń pisze list e-mail, w którym opisuje poznaną ekscytujące wydarzenie, popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	właściwą formę i styl wypowiedzi.	formę i styl wypowiedzi.	wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Steps Plus 6

Wymagania edukacyjne z języka angielskiego do klasy 6

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

Welcome

CEL KSZTAŁCENIA WG PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na	Uczeń opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na	Uczeń opisuje ludzi podając podstawowe o nich informacje, opisuje ich wygląd zewnętrzny popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na

			zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem

	związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności. Uczeń nie popełnia błędów.	przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności.	przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności, popełniając niewielkie błędy językowe.	siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, reaguje właściwie na polecenia wykonywanie różnych czynności korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc, określa	Uczeń w sposób płynny opisuje położenie różnych miejsc, określa	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu,	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu	Uczeń opisuje położenie różnych miejsc, określa cechy krajobrazu

	cechy krajobrazu, nie popełniając żadnych błędów.	cechy krajobrazu, nie popełniając większych błędów.	popołniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie, popołniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie, popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyglądem zewnętrznym, czynnościami dnia codziennego, czynnościami wykonywanymi w danym momencie, popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik have got, przyimki miejsca, phrasal verbs, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik have got, przyimki miejsca, phrasal verbs.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik have got, przyimki miejsca, phrasal verbs, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik have got, przyimki miejsca, phrasal verbs, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., nazwy cech wyglądu zewnętrznego, czynności dnia codziennego), twierdzenia, pytania i przeczenia z czasownikiem to be w czasach teraźniejszym prostym i złożonym, czasownik have got, przyimki miejsca, phrasal verbs, popełniając bardzo liczne błędy.

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje różne środki transportu, miejsca turystyczne w różnych częściach świata popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające

	rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania, wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z prośbą o i udzielaniem rad dotyczących sposobu postępowania, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z podróżą	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z podróżą	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z podróżą

	związane z podróżą pociągiem. Nie popełnia błędów.	związane z podróżą pociągiem.	pociągiem, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	pociągiem, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	pociągiem, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy środków transportu, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności, określenia położenia geograficznego), czas past simple, łączniki w zdaniu, czasownik have got.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy środków transportu, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności, określenia położenia geograficznego), czas past simple, łączniki w zdaniu, czasownik have got.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy ubrań, czynności wykonywanych w wolnym czasie, codziennych czynności), czas present simple, przysłówki częstotliwości, czasownik have got, popełniając bardzo liczne błędy.

	Nie popełnia żadnych błędów.				
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze pocztówkę z wakacyjnej podróży, tworzy mapkę miejscowości i opis miejsc wartych zwiedzania, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując różnorodne słownictwo, nie popełniając większych błędów.	Uczeń nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując w miarę różnorodne słownictwo, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, stosując podstawowe słownictwo, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje różne sprzęty i aktywności sportowe, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych

	popetniając błędów.	tekstów, nie popetniając błędów.	tekstów, popetniając niewielkie błędy.	tekstów, popetniając dużo błędów.	tekstów, popetniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując w rozmowie właściwie i nie popetniając żadnych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując w rozmowie właściwie i nie popetniając większych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując w rozmowie właściwie i popetniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie reagując częściowo w rozmowie właściwie, popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o minionym weekendzie, nie reagując w rozmowie właściwie, popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu, popetniając drobne błędy językowe, niewpływające na	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu, popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi podczas minionego weekendu, popetniając błędy językowe, które w

			zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), go, play, do, przedimki a/an, zaimki i przyimki it, them, that, there, here, znaki interpunkcyjne, czasy past simple i past continuous. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), go, play, do, przedimki a/an, zaimki i przyimki it, them, that, there, here, znaki interpunkcyjne, czasy past simple i past continuous	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), go, play, do, przedimki a/an, zaimki i przyimki it, them, that, there, here, znaki interpunkcyjne, czasy past simple i past continuous popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), go, play, do, przedimki a/an, zaimki i przyimki it, them, that, there, here, znaki interpunkcyjne, czasy past simple i past continuous popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy sprzętów i aktywności sportowych), go, play, do, przedimki a/an, zaimki i przyimki it, them, that, there, here, znaki interpunkcyjne, czasy past simple i past continuous popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje swój i wybranej drużyny narodowej sposób ubierania, swoje czynności sportowe w przeszłości, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis zwierząt /zjawisk/miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru	Uczeń w sposób płynny opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych zwierząt,	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych zwierząt,	Uczeń opisuje wygląd zewnętrzny i cechy charakteru dzikich i ulubionych

	dzikich i ulubionych zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne, nie popełniając żadnych błędów.	dzikich i ulubionych zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne, nie popełniając większych błędów.	opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zwierząt, opisuje pogodę, miejsca geograficzne i porównuje ich cechy charakterystyczne popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych

	tekstów, nie popetniając błędów.	tekstów, nie popetniając błędów.			tekstów, popetniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranim zwierzęciu, nie popetniając żadnych błędów.	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranim zwierzęciu, nie popetniając większych błędów.	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranim zwierzęciu, popetniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich, wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranim zwierzęciu, popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń bierze udział w grze planszowej według określonych zasad, podejmuje decyzje, informuje o nich , wraz z grupą przygotowuje pracę projektową o wybranim zwierzęciu , popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z pogodą,

	komunikacyjnych związanych z pogodą. Nie popełnia błędów.	komunikacyjnych związanych z pogodą	komunikacyjnych związanych z pogodą, popełniając niewielkie błędy językowe.	związanych z pogodą, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji than, stosuje właściwą	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji than, stosuje właściwą	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji than, stosuje właściwą kolejność	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji than, stosuje właściwą kolejność	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., zwierząt i ich cech, nazwy różnego rodzaju pogody, porównuje przedmioty przy pomocy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, konstrukcji than, stosuje właściwą kolejność

	kolejność przymiotników w zdaniu, nie popełniając błędów.	kolejność przymiotników w zdaniu, nie popełniając błędów.	przymiotników w zdaniu, popełniając nieliczne błędy.	przymiotników w zdaniu, popełniając liczne błędy.	przymiotników w zdaniu popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń tworzy pisemny opis wybranego zwierzęcia i, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje produkty żywnościowe i potrawy, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje produkty żywnościowe i potrawy, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje produkty żywnościowe i potrawy, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje produkty żywnościowe i potrawy, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje produkty żywnościowe i potrawy, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia popołniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi..	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z organizowaniem urodzinowego przyjęcia, akceptacją lub odmową przyjęcia zaproszenia, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń, popołniając drobne	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń, popołniając błędy	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z datami różnych wydarzeń, popołniając błędy

	związane z datami różnych wydarzeń.	związane z datami różnych wydarzeń.	błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję there is, there are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, a/an, the, some i any, formę rozkazującą zdań. Nie popełnia błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję there is, there are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, a/an, the, some i any, formę rozkazującą zdań.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję there is, there are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, a/an, the, some i any, formę rozkazującą zdań, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję there is, there are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, a/an, the, some i any, formę rozkazującą zdań, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z żywnością), konstrukcję there is, there are, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki, a/an, the, some i any, formę rozkazującą zdań popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze tekst na temat charakterystycznych potraw serwowanych podczas wybranego święta, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy	Uczeń opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne, urządzenia	Uczeń opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne, urządzenia	Uczeń opisuje rodzaje filmów, uwzględniając ich cechy charakterystyczne,

	charakterystyczne, urządzenia elektroniczne codziennego użytku, nie popełniając żadnych błędów.	charakterystyczne, urządzenia elektroniczne codziennego użytku, nie popełniając większych błędów.	elektroniczne codziennego użytku popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	elektroniczne codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	urządzenia elektroniczne codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą quiz na temat wybranego popularnego miejsca rozrywki i bierze udział w rozwiązywaniu quizu innej grupy, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi filmami, kupowaniem biletów w kinie na film popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

			zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki must, have to, should, przysłówki sposobu	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki must, have to, should, przysłówki sposobu	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki must, have to, should, przysłówki sposobu popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki must, have to, should, przysłówki sposobu, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy filmów i urządzeń elektronicznych), czasowniki must, have to, should, przysłówki sposobu, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu,, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu,, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze recenzję wybranego filmu,, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując

					właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat ulubionych filmów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat ulubionych filmów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ulubionych filmów, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ulubionych filmów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ulubionych filmów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc/przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, popełniając niewielkie błędy językowe,	Uczeń opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń opisuje różne sklepy i ich funkcje, towary, które może tam kupić, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu

			niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popołniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popołniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popołniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, nie popołniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, nie popołniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, popołniając niewielkie błędy językowe,	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat ulubionego sklepu, popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu

			niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na	Uczeń stara się uczestniczyć w prostej rozmowie reagując w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów w sklepie, wymienia opinie na temat ulubionych sklepów, składa obietnice i oferty pomocy, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

				właściwe zrozumienie wypowiedzi..	zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), be going to, will/won't, must/mustn't,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), be going to, will/won't, must/mustn't,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), be going to, will/won't, must/mustn't popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), be going to, will/won't, must/mustn't .popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy sklepów i towarów, czasowniki typowe podczas zakupów, przymiotniki i odpowiadające im przysłówki), be going to, will/won't, must/mustn't popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń tworzy pisemny opis centrum handlowego, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na

	formę i styl wypowiedzi.	formę i styl wypowiedzi.	wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCY	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi/przedmiotów/zjawisk	Uczeń w sposób płynny opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje choroby i urazy i ich objawy, różne nastroje i emocje osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i

	pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje wspólnie z grupą projekt opisujący cechy charakterystyczne wybranego zawodu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia., popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia., popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i radę podczas wizyty u lekarza, uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące doświadczeń ludzi ze swego otoczenia, przekazuje i uzyskuje informacje o swoim i innych trybie życia., popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas present perfect,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas present perfect,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy chorób i urazów i ich objawów), czas present perfect,

	present perfect, formy past participle czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z ever i never.	present perfect, formy past participle czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z ever i never.	formy past participle czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z ever i never, popołniając nieliczne błędy.	formy past participle czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z ever i never, popołniając liczne błędy.	formy past participle czasowników regularnych i nieregularnych, zdania z ever i never, popołniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, nie popołniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, nie popołniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, popołniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze maila o swoim pobycie w szpitalu, popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje domowe sprzęty i wyposażenie pomieszczeń, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.

	popołniając żadnych błędów.				
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki, nie popołniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki, nie popołniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki popołniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki, popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje z grupą pracę projektową z opisem wybranej sceny z filmu lub książki popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię.	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię, popołniając drobne błędy językowe, niewpływające na	Uczeń prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię popołniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na	Uczeń prowadzi rozmowę na temat wyboru prezentu dla koleżanki/kolegi uwzględniając swoją i rozmówcy opinię, popołniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na

			zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.	właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy wyposażenia domu), czas present simple present continuous, past simple i past continuous, going to i will, present perfect, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń pisze wstęp do opowiadania o tajemniczej historii, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie

			w miarę właściwą formę i styl.	częściowo właściwą formę i styl.	wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Steps Plus dla klasy VII

Wymagania edukacyjne z języka angielskiego do klasy 7

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

	Welcome				
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i

	środki językowe uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	uwzględnione w rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozdziale Welcome i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku,	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z przedstawianiem siebie i innych osób, podawaniem informacji związanych z danymi osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania,

	osobowymi, dotyczących między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności. Nie popełnia żadnych błędów.	zamieszkania, przedmiotów osobistego użytku, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności.	osobistego użytku, popełniając niewielkie błędy językowe.	reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	przedmiotów osobistego użytku, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, nie popełniając większych błędów.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z danymi osobowymi, dotyczącymi między innymi pochodzenia i miejsca zamieszkania, własności, kolorów i przeznaczenia przedmiotów osobistego użytku, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., kolory,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału Welcome (w tym, m.in., kolory, godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego użytku),

	godziny, dni, daty, przedmioty osobiste codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, possessive s, pytanie whose? Nie popełnia żadnych błędów.	przedmioty osobiste codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, possessive s, pytanie whose?	codziennego użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, possessive s, pytanie whose?, popełniając nieliczne błędy.	użytku), przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, possessive s, pytanie whose?, phrasal verbs, popełniając liczne błędy.	przymiotniki dzierżawcze, zerowe, określone i nieokreślone przedimki, zaimki wskazujące, liczbę mnogą rzeczowników, possessive s, pytanie whose? popełniając bardzo liczne błędy.

	UNIT 1				
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje wyposażenie	Uczeń w sposób płynny opisuje wyposażenie różnych	Uczeń opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy	Uczeń opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy	Uczeń opisuje wyposażenie różnych pomieszczeń, cechy

	różnych pomieszczeń, cechy zewnętrzne różnych przedmiotów, nie popełniając żadnych błędów.	pomieszczeń, cechy zewnętrzne różnych przedmiotów, nie popełniając większych błędów.	zewnętrzne różnych przedmiotów, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	zewnętrzne różnych przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zewnętrzne różnych przedmiotów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje cechy zewnętrzne różnych osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające

	rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z. codziennymi zwyczajami. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z. codziennymi zwyczajami.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi zwyczajami, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi zwyczajami, wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z codziennymi zwyczajami, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z wyposażeniem pomieszczeń, wyglądem osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje there is, there are, przedimki nieokreślone some, any,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje there is, there are, przedimki nieokreślone some, any, przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje there is, there are, przedimki nieokreślone some, any, przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje there is, there are, przedimki nieokreślone some, any, przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy domowych sprzętów, przymiotniki opisujące i oceniające), konstrukcje there is, there are, przedimki nieokreślone some, any, przysłówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas present simple,

	przystówki miejsca i czasu, właściwy porządek przymiotników opisujących rzeczowniki, czas present simple. Nie popełnia żadnych błędów.	przymiotników opisujących rzeczowniki, czas present simple.	rzeczowniki, czas present simple, popełniając nieliczne błędy.	present simple, popełniając liczne błędy.	popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze e- maili do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełnia adych błędów.	Uczeń pisze e-maili do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze e-maili do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-maili do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-maili do kolegi opisując swój pokój, ulubione przedmioty, rodzinę i przyjaciół, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o interesujących miejscach w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

	UNIT 2				

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobowość różnych osób, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje osobowość różnych osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając żadnych błędów	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując w rozmowie właściwie i popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, reagując częściowo w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń słucha i opowiada o tym, co potrafi robić, co robi w wolnym czasie, nie reagując w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

			zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czynnościami wykonanymi w wolnym czasie i umiejętnościami, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), can/can't,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), can/can't, czasowniki dynamiczne i	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), can/can't, czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), can/can't, czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., czynności codzienne i w wolnym czasie), can/can't, czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy present simple i present

	czasowniki dynamiczne i statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy present simple i present continuous Nie popełnia żadnych błędów.	statyczne, przysłówki częstotliwości, czasy present simple i present continuous	częstotliwości, czasy present simple i present continuous popełniając nieliczne błędy.	present simple i present continuous popełniając liczne błędy.	continuous popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swoje ulubione aktywności, umiejętności oraz osobowość, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki przewodnik po atrakcjach turystycznych w swojej okolicy i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis zwierząt /zjawisk/miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze, nie	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na	Uczeń opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń opisuje rodzaje produktów żywnościowych, posiłki i ich wartości odżywcze popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	popetniając żadnych błędów.		zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając większych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, nie	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, popełniając	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, popełniając błędy	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów kulinarnych i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w

	prezentuje ją na forum, nie popełniając żadnych błędów.	popołniając większych błędów.	niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności., popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności., często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z ulubioną żywnością i zdrową dietą, marnowaniem żywności., korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków) określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków) określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, nie popełniając błędów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków), określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków), określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy produktów żywnościowych, opakowań, posiłków), określa rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, stosuje kwantyfikatory, stopień wyższy i najwyższy przymiotników popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze opinion essay na temat marnowania żywności przez supermarkety, nie popełniając	Uczeń pisze opinion essay na temat marnowania żywności przez supermarkety, nie popełniając większych błędów i	Uczeń pisze opinion essay na temat marnowania żywności przez supermarkety popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na	Uczeń pisze opinion essay na temat marnowania żywności przez supermarkety, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu	Uczeń pisze opinion essay na temat marnowania żywności przez supermarkety, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu

	większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełniając żadnych błędów.	stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

	UNIT 4				

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, nie popełniając żadnych błędów	Uczeń w sposób płynny opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje pomieszczenia w domu i ich wyposażenie popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki

	obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przestrzeganiem prawa do prywatności w domu i Internecie. Nie	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z przestrzeganiem prawa do prywatności w domu i Internecie.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela,	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	popetniając żadnych błędów.		popetniając niewielkie błędy językowe.	popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości. Nie popetniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, popetniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z

	tym, m.in., słownictwo związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika be i can, czasowniki regularne i nieregularne w czasie simple past, czas past continuous. Nie popełniając żadnych błędów.	m.in., słownictwo związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika be i can, czasowniki regularne i nieregularne w czasie simple past, czas past continuous.	związane z pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika be i can, czasowniki regularne i nieregularne w czasie simple past, czas past continuous., popełniając nieliczne błędy.	pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika be i can, czasowniki regularne i nieregularne w czasie simple past, czas past continuous, popełniając liczne błędy.	pomieszczeniami, wyposażeniem domu), formę przeszłą czasownika be i can, czasowniki regularne i nieregularne w czasie simple past, czas past continuous. popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, nie popełniając żadnych błędów i stosując	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie	Uczeń pisze wpis na blogu na temat przestrzegania i łamania polityki prywatności, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie

	właściwą formę i styl wypowiedzi.	formę i styl wypowiedzi.	w miarę właściwą formę i styl.	wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń projektuje ulotkę o budynku historycznym w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 5

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje

	środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z wymarzoną karierą zawodową. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z wymarzoną karierą zawodową.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z rodzajem i wyposażeniem domowych pomieszczeń, czynnościami w określonym czasie w przeszłości, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

				niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość. popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z planami i zamiarami na najbliższą przyszłość. popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), be going to, present continuous dla umówionych spotkań,	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), be going to, present continuous dla umówionych spotkań, wyrażenia	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), be going to, present continuous dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla przyszłości	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), be going to, present continuous dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla przyszłości,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy zawodów), be going to, present continuous dla umówionych spotkań, wyrażenia czasowe dla przyszłości, popełniając bardzo liczne błędy.

	wrażenia czasowe dla przyszłości. Nie popetnia żadnych błędów.	czasowe dla przyszłości.	popetniając nieliczne błędy.	popetniając liczne błędy.	
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze swój życiorys, nie popetniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popetnia żadnych błędów.	Uczeń pisze swój życiorys, nie popetniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze swój życiorys, popetniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze swój życiorys, popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze swój życiorys, popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat ważnych w przyszłości zawodów, nie popetniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat ważnych w przyszłości zawodów, nie popetniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ważnych w przyszłości zawodów, popetniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ważnych w przyszłości zawodów, popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat ważnych w przyszłości zawodów, popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, nie popełniając żadnych błędów	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje międzynarodowy projekt dla młodych ludzi i prezentuje pracę na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 6

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis miejsc	Uczeń w sposób płynny opisuje miejsca w mieście i ich położenie, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje miejsca w mieście i ich położenie, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje p miejsca w mieście i ich położenie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje miejsca w mieście i ich położenie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje miejsca w mieście i ich położenie popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum nie	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe,	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe	Uczeń przygotowuje wraz z grupą pracę projektową na temat emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe

	popetniając żadnych błędów.		niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.	zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w prostej rozmowie reagując w sytuacjach komunikacyjnych związanych z planem zwiedzania miasta, przewidywać dotyczących przyszłości, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją	Uczeń wyraża swoją opinię temat możliwego życia ludzi	Uczeń wyraża swoją opinię temat możliwego życia ludzi na Marsie,	Uczeń wyraża swoją opinię temat możliwego życia ludzi na Marsie,

	opinię na temat możliwego życia ludzi na Marsie, nie popełniając żadnych błędów.	opinię na temat możliwego życia ludzi na Marsie, nie popełniając większych błędów.	na Marsie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik will/won't, stronę bierną w czasie present simple i past simple. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik will/won't, stronę bierną w czasie present simple i past simple.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik will/won't, stronę bierną w czasie present simple i past simple popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik will/won't, stronę bierną w czasie present simple i past simple, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy miejsc i budynków w mieście), czasownik will/won't, stronę bierną w czasie present simple i past simple popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, nie popełniając	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, nie popełniając	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, popełniając niewielkie błędy	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, popełniając błędy językowe, które w	Uczeń pisze na blogu o turystyce w swoim mieście, popełniając błędy językowe, które w

	większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełniając żadnych błędów.	większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

	UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów

	popetniając żadnych błędów.				
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum nie popetniając żadnych błędów.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum nie popetniając większych błędów.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum popetniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje ankiety na temat polskiego sportu i przedstawia ją na forum popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych. Nie popetniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych, popetniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych popetniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i opinię na temat sportu, osobistych doświadczeń życiowych popetniając błędy językowe popetniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu, nie popełniając większych błędów i stosując	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując	Uczeń pisze krótkie wypracowanie o wybranym sławnym sportowcu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie

	właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełniając żadnych błędów.		w miarę właściwą formę i styl.	częściowo właściwą formę i styl.	zachowując właściwej formy i stylu.

	UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje stany emocjonalne ludzi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje

	środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze zaproszenie na lokalną uroczystość i prezentuje je na forum popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób,	Uczeń prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób, popełniając drobne	Uczeń prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób popełniając błędy	Uczeń prowadzi rozmowę na temat uczuć i stanu emocjonalnego różnych osób, popełniając błędy językowe, które w

	różnych osób, możliwego postępowania w określonej sytuacji. Nie popełniając żadnych błędów.	możliwego postępowania w określonej sytuacji	błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, when, as soon as, unless, zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką –ed i –Ing. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, when, as soon as, unless, zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką –ed i –Ing.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, when, as soon as, unless, zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką –ed i –Ing popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, when, as soon as, unless, zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką –ed i –Ing, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy uczuć i emocji, pierwszy okres warunkowy, when, as soon as, unless, zerowy okres warunkowy, przymiotniki z końcówką –ed i –Ing, popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis do dziennika o wybranej osobie, sytuacji w jakiej się znalazła, jej uczuć i sposobie rozwiązania problemów, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

**Steps Plus dla klasy VIII – Język
Angielski**
Wymagania edukacyjne-klasa VIII

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale <i>Welcome</i> i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z, podawaniem informacji związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z, podawaniem informacji związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, popełniając niewielkie błędy językowe, reaguje właściwie na polecenia wykonywania różnych czynności.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje na polecenia wykonywania różnych czynności często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z codziennymi czynnościami, ulubionymi czynnościami, planami, umówionymi spotkaniami, przewidywaniami przyszłości, składaniem obietnic i propozycji, reaguje na polecenia wykonywania różnych czynności korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Opis przedmiotów	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, nie popełniając większych błędów.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń nazywa i opisuje kolory przedmiotów codziennego użytku popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń. Nie popełnia błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z ulubionymi czynnościami, zainteresowaniami, zamierzeniami na przyszłość, przewidywaniem przyszłych zdarzeń, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> . Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału <i>Welcome</i> (w tym, m.in., nazwy czynności i aktywności fizycznej), wyrażenia czasowe czasy teraźniejsze, czas <i>present perfect</i> , <i>past simple</i> , <i>past continuous</i> , <i>future simple</i> , <i>going to</i> , przysłówki <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>just</i> , <i>ever</i> , <i>never</i> , czasowniki dynamiczne i statyczne, <i>while</i> , <i>when</i> , popełniając bardzo liczne błędy.

UNIT 1

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje osobowość różnych osób, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje osobowość różnych osób, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje osobowość różnych osób, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 1 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi, popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z relacjami międzyludzkimi, wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z relacjami międzyludzkimi, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela i prosi o informacje związane z osobowością ludzi i relacjami między nimi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie, bez popełniania żadnych błędów stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> .	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> , popełniając nieznaczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 1 (w tym, m.in., nazwy określające relacje między ludźmi), <i>for i since</i> dla czasu <i>present perfect</i> , zaimki zwrotne, zaimek <i>each other</i> , określenia <i>such+przymiotnik+rzeczownik</i> , <i>so+przymiotnik</i> , popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail, w którym opisuje swoją znajomość z wybraną osobą, problem, który się między nimi pojawił i prosi o pomoc, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową o popularnym festiwalu w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 2

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA

Opisywanie ludzi i przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, osób popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje sposób zachowania różnych osób, rodzaje urządzeń elektronicznych, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 2 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając żadnych błędów	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując w rozmowie właściwie i popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, reagując częściowo w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń słucha i opowiada o kłopotach z urządzeniami elektronicznymi, nie reagując w rozmowie właściwie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzanym w Internecie. Udziela płynnych informacji, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzanym w Internecie.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzanym w Internecie, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzanym w Internecie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z czasem spędzanym w Internecie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przystawków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przystawków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przystawków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przystawków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 2 (w tym, m.in., nazwy urządzeń elektronicznych), zaimki względne <i>who, that, which, where, whose</i> , zdania przydawkowe, stopień wyższy i najwyższy przystawków, przydawki wzmacniające i osłabiające wydzwięk porównania popełniając bardzo liczne błędy.

Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń opisuje na blogu swój sposób korzystania z internetu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje krótki opis biografii znanej polskiej postaci ze świata nauki i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

UNIT 3

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opis zjawisk	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje domowych prac popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 3 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje pracę projektową na temat przepisów prawnych w Polsce i prezentuje ją na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, reagując w rozmowie właściwie i nie popełniając większych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu., popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie na temat domowych prac i obowiązków, możliwych przyszłych wydarzeń w jego życiu, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make i do, may/may not/might/might won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably, definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-, il-, un-, im-, dis-, ir-, in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to, must, mustn't, can, can't</i> , nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make i do, may/may not/might/might won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably, definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-, il-, un-, im-, dis-, ir-, in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to, must, mustn't, can, can't</i> , nie popełniając błędów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make i do, may/may not/might/might won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably, definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-, il-, un-, im-, dis-, ir-, in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to, must, mustn't, can, can't</i> , popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make i do, may/may not/might/might won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably, definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-, il-, un-, im-, dis-, ir-, in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to, must, mustn't, can, can't</i> , popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 3 (w tym, m.in., nazwy czynności domowych, internetowych działań), czasowniki <i>make i do, may/may not/might/might won't</i> , przysłówki prawdopodobieństwa <i>probably, definitely</i> , antonimy – przedrostki <i>mis-, il-, un-, im-, dis-, ir-, in-</i> , Czasowniki modalne <i>have to, must, mustn't, can, can't</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość do współlokatora tłumacząc się z niewypełnienia swoich domowych obowiązków, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 4

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 4 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.

Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z opisywaniem działań na rzecz lokalnej społeczności, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Uzyskiwanie informacji	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje związane z wyjaśnianiem różnych zachowań, działaniami przestępczymi, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awał, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awał, ride down, run after, run awał, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> . Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awał, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awał, ride down, run after, run awał, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> .	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awał, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awał, ride down, run after, run awał, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> ., popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awał, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awał, ride down, run after, run awał, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> ., popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 4 (w tym, m.in., słownictwo związane z przestępczością), <i>phrasal verbs climb through, climb up, drive awał, drive down, fall off, fall over, jump In, jump over, look back, look out of, ride awał, ride down, run after, run awał, run down</i> , pytania rozłączne <i>question tags</i> .. popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze raport o przestępstwie, zaproszenie na spotkanie, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń pisze fragment przewodnika kulturalnego/historycznego o Polsce i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

	UNIT 5				
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ		OCENA			
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 5 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, w miarę zrozumiale i adekwatnie reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w typowych sytuacjach komunikacyjnych związanych z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w bardzo prostej rozmowie związanej z robieniem zakupów, zbiórką publiczną na projekty, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników,	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 5 (w tym, m.in., nazwy różnych form płatności za zakupy), stronę bierną w czasie <i>present simple</i> , <i>past simple</i> , <i>present perfect</i> , <i>will</i> , czasowniki z końcówką –ing, formę bezokolicznikową czasowników, popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze e-mail o innowacyjnym wynalazku, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, nie popełniając żadnych błędów	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje plakat na temat znanego badacza i prezentuje pracę na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
UNIT 6					
CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 6 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, nie popełniając żadnych błędów	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, nie popełniając większych błędów.	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń przygotowuje kwiz na temat sławnego autora/autorki powieści kryminalnych i prezentuje go na forum, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Reagowanie ustne	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą.	Uczeń uczestniczy w prostej rozmowie, właściwie i zrozumiale reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą, przewidywań dotyczących przyszłości popełniając niewielkie błędy językowe.	Uczeń uczestniczy w bardzo prostej rozmowie, reaguje w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą, często wzorując się na modelu rozmowy i korzystając z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń stara się uczestniczyć w prostej rozmowie reagując w sytuacjach komunikacyjnych związanych z ulubioną reklamą, korzystając w dużej mierze z pomocy nauczyciela, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Wyrażanie opinii	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat fałszywych informacji w sieci, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat fałszywych informacji w sieci, nie popełniając większych błędów.	Uczeń wyraża swoją opinię temat fałszywych informacji w, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat fałszywych informacji w, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń wyraża swoją opinię temat fałszywych informacji w, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 6 (w tym, m.in., nazwy różnych form reklamy), mowę zależną (<i>said i told</i>), pytania i polecenia w mowie zależnej popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze ogłoszenie reklamujące konkurs, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 7

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie ludzi	Uczeń w sposób płynny opisuje części ciała człowieka, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje części ciała człowieka, nie popełniając większych błędów.	Uczeń opisuje części ciała człowieka, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje części ciała człowieka, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opisuje części ciała człowieka, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 7 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów
Zachowania społeczne i interakcja	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum nie popełniając większych błędów.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń opracowuje plakat na temat banknotu ze sławną postacią i przedstawia go na forum popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń udziela, pyta i prosi o informacje i udziela rady w sprawie dolegliwości fizycznej i sposobów zachowania się w różnych okolicznościach popełniając błędy językowe popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>should, ought to, 'd better not</i> , spójniki międzyzdaniowe <i>because, as since, while, before, after, until, if, unless, and, but, so, or, have/get something done</i> , czasownik z dwoma dopełnieniami Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>should, ought to, 'd better not</i> , spójniki międzyzdaniowe <i>because, as since, while, before, after, until, if, unless, and, but, so, or, have/get something done</i> , czasownik z dwoma dopełnieniami	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple</i> popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple</i> popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 7 (w tym, m.in., nazwy różnych sportów), czasowniki <i>play, do, go, czas present perfect, ever, never, czas present perfect w porównaniu do czasu past simple</i> popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wiadomość o podziwianym sportowcu popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

UNIT 8

CEL KSZTAŁCENIA WG NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ	OCENA				
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA
Opisywanie przedmiotów	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, nie popełniając większych błędów.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń w sposób płynny opisuje rodzaje transportu i zakwaterowania, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.

Rozumienie wypowiedzi	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, nie popełniając błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając niewielkie błędy.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając dużo błędów.	Uczeń rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne z zakresu obejmującego słownictwo i środki językowe uwzględnione w rozdziale 8 i wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tych tekstów, popełniając bardzo dużo błędów.
Reagowanie ustne	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw. Nie popełniając żadnych błędów.	Uczeń w sposób płynny prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw, popełniając drobne błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.	Uczeń prowadzi rozmowę na temat różnych sytuacji i ich prawdopodobnych, możliwych lub prawdziwych następstw, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi.
Gramatyka i słownictwo	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ... I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów. Nie popełnia żadnych błędów.	Uczeń poprawnie stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ... I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ... I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów popełniając nieliczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ... I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów, popełniając liczne błędy.	Uczeń stosuje poznane słownictwo z rozdziału 8 (w tym, m.in., nazwy środków transportu i zakwaterowania), czasowniki modalne dedukcji <i>might, could not, must, can't</i> , zwroty <i>I'm sure it must be ... I think it might / could be ..., I'm sure it can't be...</i> , zerowy, pierwszy i drugi okres warunkowy, kolokacje wyrazów popełniając bardzo liczne błędy.
Tworzenie tekstu pisemnego	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, nie popełniając żadnych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, nie popełniając większych błędów i stosując właściwą formę i styl wypowiedzi.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, popełniając niewielkie błędy językowe, niewpływające na zrozumienie wypowiedzi, stosując w miarę właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, popełniając błędy językowe, które w niewielkim stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, stosując częściowo właściwą formę i styl.	Uczeń pisze wpis na blogu o wymarzonych wakacjach: e-mail na temat odniesionej kontuzji, popełniając błędy językowe, które w znacznym stopniu wpływają na właściwe zrozumienie wypowiedzi, nie zachowując właściwej formy i stylu.

WYMAGANIA EDUKACYJNE z jęz. niemieckiego klasa 7

Autorka: Barbara Kalinowska

1

© Copyright by WSiP

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Rozdział 1. Hallo, Leute!				
Hallo! Wie geht's?				
Uczeń: ▶ z dużym trudem odczytuje i literuje niemieckie wyrazy, wita się i żegna w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z przedstawianiem się, pytaniem kogoś o samopoczucie oraz udzielaniem odpowiedzi na takie pytanie ▶ na podstawie nagrania wskazuje nieliczne z usłyszanych wyrazów (internacjonalizmów), przyporządkowuje je właściwym zdjęciom oraz ćwiczy ich wymowę ▶ słuchając nagrania, w niewielkim stopniu poprawnie powtarza usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), a także zwraca uwagę na różnice między ich pisownią a wymową ▶ na podstawie nagrania nieudolnie odczytuje na głos alfabet niemiecki ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, wybiera dwa z usłyszanych wyrazów, z dużym trudem je literuje i zapisuje, a następnie odczytuje na głos	Uczeń: ▶ z pewnym trudem odczytuje i literuje niemieckie wyrazy, wita się i żegna w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych ▶ operuje dość ubogim słownictwem związanym z przedstawianiem się, pytaniem kogoś o samopoczucie oraz udzielaniem odpowiedzi na takie pytanie ▶ na podstawie nagrania wskazuje niektóre z usłyszanych wyrazów (internacjonalizmów), przyporządkowuje je właściwym zdjęciom oraz ćwiczy ich wymowę ▶ słuchając nagrania, częściowo poprawnie powtarza usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), a także zwraca uwagę na różnice między ich pisownią a wymową ▶ na podstawie nagrania dość nieumiejętnie odczytuje na głos alfabet niemiecki ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, wybiera dwa z usłyszanych wyrazów, z pewnym trudem je literuje i zapisuje, a następnie odczytuje na głos	Uczeń: ▶ bez większego trudu odczytuje i literuje niemieckie wyrazy, wita się i żegna w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych ▶ operuje dość bogatym słownictwem związanym z przedstawianiem się, pytaniem kogoś o samopoczucie oraz udzielaniem odpowiedzi na takie pytanie ▶ na podstawie nagrania wskazuje większość usłyszanych wyrazów (internacjonalizmów), przyporządkowuje je właściwym zdjęciom oraz ćwiczy ich wymowę ▶ słuchając nagrania, w większości poprawnie powtarza usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), a także zwraca uwagę na różnice między ich pisownią a wymową ▶ na podstawie nagrania dość umiejętnie odczytuje na głos alfabet niemiecki ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, wybiera dwa z usłyszanych wyrazów, bez większego trudu je literuje i zapisuje, a następnie odczytuje na głos	Uczeń: ▶ bez trudu odczytuje i literuje niemieckie wyrazy, wita się i żegna w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych ▶ operuje bogatym słownictwem związanym z przedstawianiem się, pytaniem kogoś o samopoczucie oraz udzielaniem odpowiedzi na takie pytanie ▶ na podstawie nagrania wskazuje prawie wszystkie usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), przyporządkowuje je właściwym zdjęciom oraz ćwiczy ich wymowę ▶ słuchając nagrania, prawie całkowicie poprawnie powtarza usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), a także zwraca uwagę na różnice między ich pisownią a wymową ▶ na podstawie nagrania umiejętnie odczytuje na głos alfabet niemiecki ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, wybiera dwa z usłyszanych wyrazów, bez trudu je literuje i zapisuje, a następnie odczytuje na głos	Uczeń: ▶ sprawnie odczytuje i literuje niemieckie wyrazy, wita się i żegna w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z przedstawianiem się, pytaniem kogoś o samopoczucie oraz udzielaniem odpowiedzi na takie pytanie ▶ na podstawie nagrania wskazuje wszystkie usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), przyporządkowuje je właściwym zdjęciom oraz ćwiczy ich wymowę ▶ słuchając nagrania, w całości prawidłowo powtarza usłyszane wyrazy (internacjonalizmy), a także zwraca uwagę na różnice między ich pisownią a wymową ▶ na podstawie nagrania z wprawą odczytuje na głos alfabet niemiecki ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, wybiera dwa z usłyszanych wyrazów, sprawnie je literuje i zapisuje, a następnie odczytuje na głos

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- w niewielkim stopniu poprawnie przyporządkowuje ilustracje wystuchanym dialogom, a następnie czyta dialogi równocześnie z nagraniem - z dużym trudem wskazuje wypowiedzi, których używa się na powitanie i na pożegnanie - śłuchając nagrania, nieudolnie powtarza wyrazy z samogłoskami: <i>ä, ö, ü, ie, ei</i> - popołniając bardzo liczne błędy, czyta (równocześnie z nagraniem) wypowiedzi dotyczące samopoczucia oraz przyporządkowuje im odpowiednie emotikony - wykorzystując poznane wypowiedzi, nieudolnie ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące samopoczucia	- częściowo poprawnie przyporządkowuje ilustracje wystuchanym dialogom, a następnie czyta dialogi równocześnie z nagraniem - z pewnym trudem wskazuje wypowiedzi, których używa się na powitanie i na pożegnanie - śłuchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza wyrazy z samogłoskami: <i>ä, ö, ü, ie, ei</i> - popołniając dość liczne błędy, czyta (równocześnie z nagraniem) wypowiedzi dotyczące samopoczucia oraz przyporządkowuje im odpowiednie emotikony - wykorzystując poznane wypowiedzi, dość nieumiejętnie ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące samopoczucia	- w większości poprawnie przyporządkowuje ilustracje wystuchanym dialogom, a następnie czyta dialogi równocześnie z nagraniem - bez większego trudu wskazuje wypowiedzi, których używa się na powitanie i na pożegnanie - śłuchając nagrania, dość umiejętnie powtarza wyrazy z samogłoskami: <i>ä, ö, ü, ie, ei</i> - popołniając nieliczne błędy, czyta (równocześnie z nagraniem) wypowiedzi dotyczące samopoczucia oraz przyporządkowuje im odpowiednie emotikony - wykorzystując poznane wypowiedzi, dość umiejętnie ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące samopoczucia	- prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje ilustracje wystuchanym dialogom, a następnie czyta dialogi równocześnie z nagraniem - bez trudu wskazuje wypowiedzi, których używa się na powitanie i na pożegnanie - śłuchając nagrania, umiejętnie powtarza wyrazy z samogłoskami: <i>ä, ö, ü, ie, ei</i> - sporadycznie popołniając błędy, czyta (równocześnie z nagraniem) wypowiedzi dotyczące samopoczucia oraz przyporządkowuje im odpowiednie emotikony - wykorzystując poznane wypowiedzi, umiejętnie ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące samopoczucia	- w całości prawidłowo przyporządkowuje ilustracje wystuchanym dialogom, a następnie czyta dialogi równocześnie z nagraniem - sprawnie wskazuje wypowiedzi, których używa się na powitanie i na pożegnanie - śłuchając nagrania, z wprawą powtarza wyrazy z samogłoskami: <i>ä, ö, ü, ie, ei</i> - bezbłędnie czyta (równocześnie z nagraniem) wypowiedzi dotyczące samopoczucia oraz przyporządkowuje im odpowiednie emotikony - wykorzystując poznane wypowiedzi, z wprawą ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące samopoczucia
Ich heiße Lea				
Uczeń: - zna i stosuje nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw krajów oraz liczebniki 0–20 - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do przedstawiania się, zasięgania / udzielania informacji dotyczących pochodzenia, miejsca zamieszkania, wieku oraz zainteresowań	Uczeń: - zna i stosuje niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw krajów oraz liczebniki 0–20 - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do przedstawiania się, zasięgania / udzielania informacji dotyczących pochodzenia, miejsca zamieszkania, wieku oraz zainteresowań	Uczeń: - zna i stosuje większość wprowadzonych na lekcji nazw krajów oraz liczebników 0–20 - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do przedstawiania się, zasięgania / udzielania informacji dotyczących pochodzenia, miejsca zamieszkania, wieku oraz zainteresowań	Uczeń: - zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy krajów oraz liczebniki 0–20 - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do przedstawiania się, zasięgania / udzielania informacji dotyczących pochodzenia, miejsca zamieszkania, wieku oraz zainteresowań	Uczeń: - zna i stosuje wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy krajów oraz liczebniki 0–20 - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do przedstawiania się, zasięgania / udzielania informacji dotyczących pochodzenia, miejsca zamieszkania, wieku oraz zainteresowań

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- na podstawie ilustracji przedstawiających różne pory dnia nieudolnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z zamieszczonym przykładem - popołniając bardzo liczne błędy, powtarza za nagraniem liczebniki od 0 do 20 - po wystłuchaniu nagrania w niewielkim stopniu poprawnie układa we właściwej kolejności rzeczowniki z <i>Top ten</i> Ludwika - z dużym trudem uzupełnia wypowiedź Ludwika, zapisując jego wiek, oraz podaje, ile sam ma lat - zapisuje nieliczne z liczb usłyszanych w nagraniu - na podstawie wystłuchanych dialogów nieudolnie podaje właściwe liczby: minut, tabliczek czekolady oraz hamburgerów - po wystłuchaniu nagrania z dużym trudem przyporządkowuje imiona zdjęciom Dominika, Laury, Mateo oraz Sophii, a następnie opowiada po polsku, czego się dowiedział o tych osobach - w trakcie słuchania nagrania czyta wypowiedzi Dominika, Laury, Mateo i Sophii, a następnie uzupełnia w tabeli nieliczne z brakujących danych dotyczące ich pochodzenia, miejsca	- na podstawie ilustracji przedstawiających różne pory dnia dość nieumiejętnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z zamieszczonym przykładem - popołniając dość liczne błędy, powtarza za nagraniem liczebniki od 0 do 20 - po wystłuchaniu nagrania częściowo poprawnie układa we właściwej kolejności rzeczowniki z <i>Top ten</i> Ludwika - z pewnym trudem uzupełnia wypowiedź Ludwika, zapisując jego wiek, oraz podaje, ile sam ma lat - zapisuje niektóre z liczb usłyszanych w nagraniu - na podstawie wystłuchanych dialogów dość nieumiejętnie podaje właściwe liczby: minut, tabliczek czekolady oraz hamburgerów - po wystłuchaniu nagrania z pewnym trudem przyporządkowuje imiona zdjęciom Dominika, Laury, Mateo oraz Sophii, a następnie opowiada po polsku, czego się dowiedział o tych osobach - w trakcie słuchania nagrania czyta wypowiedzi Dominika, Laury, Mateo i Sophii, a następnie uzupełnia w tabeli niektóre brakujące dane dotyczące ich pochodzenia, miejsca zamieszkania,	- na podstawie ilustracji przedstawiających różne pory dnia dość umiejętnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z zamieszczonym przykładem - popołniając nieliczne błędy, powtarza za nagraniem liczebniki od 0 do 20 - po wystłuchaniu nagrania w większości poprawnie układa we właściwej kolejności rzeczowniki z <i>Top ten</i> Ludwika - bez większego trudu uzupełnia wypowiedź Ludwika, zapisując jego wiek, oraz podaje, ile sam ma lat - zapisuje większość liczb usłyszanych w nagraniu - na podstawie wystłuchanych dialogów dość umiejętnie podaje właściwe liczby: minut, tabliczek czekolady oraz hamburgerów - po wystłuchaniu nagrania bez większego trudu przyporządkowuje imiona zdjęciom Dominika, Laury, Mateo oraz Sophii, a następnie opowiada po polsku, czego się dowiedział o tych osobach - w trakcie słuchania nagrania czyta wypowiedzi Dominika, Laury, Mateo i Sophii, a następnie uzupełnia w tabeli większość brakujących danych dotyczących ich pochodzenia, miejsca	- na podstawie ilustracji przedstawiających różne pory dnia umiejętnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z zamieszczonym przykładem - sporadycznie popołniając błędy, powtarza za nagraniem liczebniki od 0 do 20 - po wystłuchaniu nagrania prawie całkowicie poprawnie układa we właściwej kolejności rzeczowniki z <i>Top ten</i> Ludwika - bez trudu uzupełnia wypowiedź Ludwika, zapisując jego wiek, oraz podaje, ile sam ma lat - zapisuje prawie wszystkie liczby usłyszane w nagraniu - na podstawie wystłuchanych dialogów umiejętnie podaje właściwe liczby: minut, tabliczek czekolady oraz hamburgerów - po wystłuchaniu nagrania bez trudu przyporządkowuje imiona zdjęciom Dominika, Laury, Mateo oraz Sophii, a następnie opowiada po polsku, czego się dowiedział o tych osobach - w trakcie słuchania nagrania czyta wypowiedzi Dominika, Laury, Mateo i Sophii, a następnie uzupełnia w tabeli prawie wszystkie brakujące dane dotyczące ich pochodzenia, miejsca	- na podstawie ilustracji przedstawiających różne pory dnia z wprawą odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z zamieszczonym przykładem - bezbłędnie powtarza za nagraniem liczebniki od 0 do 20 - po wystłuchaniu nagrania w całości prawidłowo układa we właściwej kolejności rzeczowniki z <i>Top ten</i> Ludwika - sprawnie uzupełnia wypowiedź Ludwika, zapisując jego wiek, oraz podaje, ile sam ma lat - zapisuje wszystkie liczby usłyszane w nagraniu - na podstawie wystłuchanych dialogów z wprawą podaje właściwe liczby: minut, tabliczek czekolady oraz hamburgerów - po wystłuchaniu nagrania sprawnie przyporządkowuje imiona zdjęciom Dominika, Laury, Mateo oraz Sophii, a następnie opowiada po polsku, czego się dowiedział o tych osobach - w trakcie słuchania nagrania czyta wypowiedzi Dominika, Laury, Mateo i Sophii, a następnie uzupełnia w tabeli wszystkie brakujące dane dotyczące ich pochodzenia, miejsca

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
zamieszkania, wieku i zainteresowań ▶ w znikomym stopniu poprawnie przyporządkowuje pytaniom o imię, miejsce zamieszkania, pochodzenie, zainteresowania oraz wiek właściwe odpowiedzi, a następnie, pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje jej / mu takie same pytania i udziela odpowiedzi na pytania zadane przez koleżankę / kolegę ▶ wykorzystując zamieszczone informacje i przykład, z bardzo licznymi błędami opowiada o Lukasiu i France ▶ nieudolnie pisze tekst o sobie, a następnie przedstawia się klasie	wieku i zainteresowań ▶ częściowo poprawnie przyporządkowuje pytaniom o imię, miejsce zamieszkania, pochodzenie, zainteresowania oraz wiek właściwe odpowiedzi, a następnie, pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje jej / mu takie same pytania i udziela odpowiedzi na pytania zadane przez koleżankę / kolegę ▶ wykorzystując zamieszczone informacje i przykład, z dość licznymi błędami opowiada o Lukasiu i France ▶ dość nieumiejętnie pisze tekst o sobie, a następnie przedstawia się klasie	zamieszkania, wieku i zainteresowań ▶ w większości poprawnie przyporządkowuje pytaniom o imię, miejsce zamieszkania, pochodzenie, zainteresowania oraz wiek właściwe odpowiedzi, a następnie, pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje jej / mu takie same pytania i udziela odpowiedzi na pytania zadane przez koleżankę / kolegę ▶ wykorzystując zamieszczone informacje i przykład, z nielicznymi błędami opowiada o Lukasiu i France ▶ dość umiejętnie pisze tekst o sobie, a następnie przedstawia się klasie	zamieszkania, wieku i zainteresowań ▶ prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje pytaniom o imię, miejsce zamieszkania, pochodzenie, zainteresowania oraz wiek właściwe odpowiedzi, a następnie, pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje jej / mu takie same pytania i udziela odpowiedzi na pytania zadane przez koleżankę / kolegę ▶ wykorzystując zamieszczone informacje i przykład, ze sporadycznymi błędami opowiada o Lukasiu i France, ▶ umiejętnie pisze tekst o sobie, a następnie przedstawia się klasie	zamieszkania, wieku i zainteresowań ▶ w całości prawidłowo przyporządkowuje pytaniom o imię, miejsce zamieszkania, pochodzenie, zainteresowania oraz wiek właściwe odpowiedzi, a następnie, pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje jej / mu takie same pytania i udziela odpowiedzi na pytania zadane przez koleżankę / kolegę ▶ wykorzystując zamieszczone informacje i przykład, bezbłędnie opowiada o Lukasiu i France ▶ z wprawą pisze tekst o sobie, a następnie przedstawia się klasie
Hallo! Wie heißt du?				
Uczeń: ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do podawania podstawowych informacji o sobie oraz zasięgania informacji o rozmówcy ▶ popełniając bardzo liczne błędy, prowadzi w parze z koleżanką / kolegą dialogi z użyciem słówek pytających: <i>wie, wo, woher, was</i> ▶ na podstawie nagrania z dużym trudem przyporządkowuje dialogom pasujące do nich zdjęcia, zaś poszczególnym rozmówcom – zdania	Uczeń: ▶ operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do podawania podstawowych informacji o sobie oraz zasięgania informacji o rozmówcy ▶ popełniając dość liczne błędy, prowadzi w parze z koleżanką / kolegą dialogi z użyciem słówek pytających: <i>wie, wo, woher, was</i> ▶ na podstawie nagrania z pewnym trudem przyporządkowuje dialogom pasujące do nich zdjęcia, zaś poszczególnym rozmówcom	Uczeń: ▶ operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do podawania podstawowych informacji o sobie oraz zasięgania informacji o rozmówcy ▶ popełniając nieliczne błędy, prowadzi w parze z koleżanką / kolegą dialogi z użyciem słówek pytających: <i>wie, wo, woher, was</i> ▶ na podstawie nagrania bez większego trudu przyporządkowuje dialogom pasujące do nich zdjęcia, zaś poszczególnym rozmówcom	Uczeń: ▶ operuje bogatym słownictwem potrzebnym do podawania podstawowych informacji o sobie oraz zasięgania informacji o rozmówcy ▶ sporadycznie popełniając błędy, prowadzi w parze z koleżanką / kolegą dialogi z użyciem słówek pytających: <i>wie, wo, woher, was</i> ▶ na podstawie nagrania bez trudu przyporządkowuje dialogom pasujące do nich zdjęcia, zaś poszczególnym rozmówcom – zdania	Uczeń: ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do podawania podstawowych informacji o sobie oraz zasięgania informacji o rozmówcy ▶ bezbłędnie prowadzi w parze z koleżanką / kolegą dialogi z użyciem słówek pytających: <i>wie, wo, woher, was</i> ▶ na podstawie nagrania sprawnie przyporządkowuje dialogom pasujące do nich zdjęcia, zaś poszczególnym rozmówcom – zdania

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ ilustrujące podane przez nich informacje na swój temat ▶ po wystłuchaniu dialogu nieudolnie dobiera do wyrażen: <i>Wie bitte?</i>, <i>Entschuldigung!</i>, <i>Danke!</i>, <i>Bitte!</i> ich polskie odpowiedniki ▶ na podstawie wystłuchanych informacji z licznymi uchybieniami opowiada, czego dowiedział się o Julii, Paulu i Katji ▶ uzupełnia nieliczne zdania czasownikami: <i>wohnen</i>, <i>kommen</i>, <i>sein</i>, <i>mögen</i> w odpowiedniej formie ▶ wykorzystując zamieszczone pytania o pochodzenie, miejsce zamieszkania oraz zainteresowania, nieudolnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z opisami ról ▶ z dużym trudem przyporządkowuje wystłuchane dialogi zawierające pytania o rozstrzygnięcie odpowiednim zdjęciom ▶ ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy, w parze z koleżanką / kolegą, w grze, w której pierwsza z osób wybiera jedną z zaproponowanych tożsamości, a druga ma za zadanie odgadnąć, kim jest rozmówca ▶ słucha dialogów, w których rozmówcy zadają sobie	▶ zdania ilustrujące podane przez nich informacje na swój temat ▶ po wystłuchaniu dialogu dość nieumiejętnie dobiera do wyrażen: <i>Wie bitte?</i>, <i>Entschuldigung!</i>, <i>Danke!</i>, <i>Bitte!</i> ich polskie odpowiedniki ▶ na podstawie wystłuchanych informacji z dość licznymi uchybieniami opowiada, czego dowiedział się o Julii, Paulu i Katji ▶ uzupełnia niektóre zdania czasownikami: <i>wohnen</i>, <i>kommen</i>, <i>sein</i>, <i>mögen</i> w odpowiedniej formie ▶ wykorzystując zamieszczone pytania o pochodzenie, miejsce zamieszkania oraz zainteresowania, dość nieumiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z opisami ról ▶ z pewnym trudem przyporządkowuje wystłuchane dialogi zawierające pytania o rozstrzygnięcie odpowiednim zdjęciom ▶ z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy, w parze z koleżanką / kolegą, w grze, w której pierwsza z osób wybiera jedną z zaproponowanych tożsamości, a druga ma za zadanie odgadnąć, kim jest rozmówca ▶ słucha dialogów, w których rozmówcy zadają sobie	▶ zdania ilustrujące podane przez nich informacje na swój temat ▶ po wystłuchaniu dialogu dość umiejętnie dobiera do wyrażen: <i>Wie bitte?</i>, <i>Entschuldigung!</i>, <i>Danke!</i>, <i>Bitte!</i> ich polskie odpowiedniki ▶ na podstawie wystłuchanych informacji bez większych uchybień opowiada, czego dowiedział się o Julii, Paulu i Katji ▶ uzupełnia większość zdań czasownikami: <i>wohnen</i>, <i>kommen</i>, <i>sein</i>, <i>mögen</i> w odpowiedniej formie ▶ wykorzystując zamieszczone pytania o pochodzenie, miejsce zamieszkania oraz zainteresowania, dość umiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z opisami ról ▶ bez większego trudu przyporządkowuje wystłuchane dialogi zawierające pytania o rozstrzygnięcie odpowiednim zdjęciom ▶ z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy, w parze z koleżanką / kolegą, w grze, w której pierwsza z osób wybiera jedną z zaproponowanych tożsamości, a druga ma za zadanie odgadnąć, kim jest rozmówca ▶ słucha dialogów, w których rozmówcy zadają sobie	▶ ilustrujące podane przez nich informacje na swój temat ▶ po wystłuchaniu dialogu umiejętnie dobiera do wyrażen: <i>Wie bitte?</i>, <i>Entschuldigung!</i>, <i>Danke!</i>, <i>Bitte!</i> ich polskie odpowiedniki ▶ na podstawie wystłuchanych informacji prawie bezbłędnie opowiada, czego dowiedział się o Julii, Paulu i Katji ▶ uzupełnia prawie wszystkie zdania czasownikami: <i>wohnen</i>, <i>kommen</i>, <i>sein</i>, <i>mögen</i> w odpowiedniej formie ▶ wykorzystując zamieszczone pytania o pochodzenie, miejsce zamieszkania oraz zainteresowania, umiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z opisami ról ▶ bez trudu przyporządkowuje wystłuchane dialogi zawierające pytania o rozstrzygnięcie odpowiednim zdjęciom ▶ z dużym zaangażowaniem uczestniczy, w parze z koleżanką / kolegą, w grze, w której pierwsza z osób wybiera jedną z zaproponowanych tożsamości, a druga ma za zadanie odgadnąć, kim jest rozmówca ▶ słucha dialogów, w których rozmówcy zadają sobie	▶ ilustrujące podane przez nich informacje na swój temat ▶ po wystłuchaniu dialogu z wprawą dobiera do wyrażen: <i>Wie bitte?</i>, <i>Entschuldigung!</i>, <i>Danke!</i>, <i>Bitte!</i> ich polskie odpowiedniki ▶ na podstawie wystłuchanych informacji bezbłędnie opowiada, czego dowiedział się o Julii, Paulu i Katji ▶ uzupełnia wszystkie zdania czasownikami: <i>wohnen</i>, <i>kommen</i>, <i>sein</i>, <i>mögen</i> w odpowiedniej formie ▶ wykorzystując zamieszczone pytania o pochodzenie, miejsce zamieszkania oraz zainteresowania, z wprawą przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z opisami ról ▶ sprawnie przyporządkowuje wystłuchane dialogi zawierające pytania o rozstrzygnięcie odpowiednim zdjęciom ▶ z pełnym zaangażowaniem uczestniczy, w parze z koleżanką / kolegą, w grze, w której pierwsza z osób wybiera jedną z zaproponowanych tożsamości, a druga ma za zadanie odgadnąć, kim jest rozmówca ▶ słucha dialogów, w których rozmówcy zadają sobie

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
pytania o miejsce zamieszkania i wiek i udzielają na nie odpowiedzi, a następnie je powtarza, sporadycznie zwracając uwagę na intonację	pytania o miejsce zamieszkania i wiek i udzielają na nie odpowiedzi, a następnie je powtarza, dość rzadko zwracając uwagę na intonację	pytania o miejsce zamieszkania i wiek i udzielają na nie odpowiedzi, a następnie je powtarza, w większości zwracając uwagę na intonację	pytania o miejsce zamieszkania i wiek i udzielają na nie odpowiedzi, a następnie je powtarza, prawie zawsze zwracając uwagę na intonację	pytania o miejsce zamieszkania i wiek i udzielają na nie odpowiedzi, a następnie je powtarza, za każdym razem zwracając uwagę na intonację
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 1 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 1 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych, mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 1 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 1 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 1 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 1 struktury gramatyczne:				
▶ zdania oznajmujące ▶ odmiana czasowników w liczbie pojedynczej ▶ zdania pytające	▶ zdania oznajmujące ▶ odmiana czasowników w liczbie pojedynczej ▶ zdania pytające	▶ zdania oznajmujące ▶ odmiana czasowników w liczbie pojedynczej ▶ zdania pytające	▶ zdania oznajmujące ▶ odmiana czasowników w liczbie pojedynczej ▶ zdania pytające	▶ zdania oznajmujące ▶ odmiana czasowników w liczbie pojedynczej ▶ zdania pytające
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 2. Freizeit und Schule				
Was macht ihr gern?				
Uczeń: - zna i stosuje nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw języków oraz nazw dni tygodnia - operuje bardzo ubogim słownictwem niezbędnym do opowiadania o zainteresowaniach oraz formach spędzania czasu wolnego - po wysłuchaniu nagrania z dużym trudem wymienia imiona osób przedstawionych na rysunkach - w niewielkim stopniu poprawnie przyporządkowuje rysunkom zdania opisujące zainteresowania przedstawionych na nich osób - uzupełnia nieliczne zdania zaimkami osobowymi, a następnie sprawdza poprawność swojego rozwiązania, słuchając nagrania	Uczeń: - zna i stosuje niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw języków oraz nazw dni tygodnia - operuje dość ubogim słownictwem niezbędnym do opowiadania o zainteresowaniach oraz formach spędzania czasu wolnego - po wysłuchaniu nagrania z pewnym trudem wymienia imiona osób przedstawionych na rysunkach - częściowo poprawnie przyporządkowuje rysunkom zdania opisujące zainteresowania przedstawionych na nich osób - uzupełnia niektóre zdania zaimkami osobowymi, a następnie sprawdza poprawność swojego rozwiązania, słuchając nagrania	Uczeń: - zna i stosuje większość wprowadzonych na lekcji nazw języków oraz nazw dni tygodnia - operuje dość bogatym słownictwem niezbędnym do opowiadania o zainteresowaniach oraz formach spędzania czasu wolnego - po wysłuchaniu nagrania bez większego trudu wymienia imiona osób przedstawionych na rysunkach - w większości poprawnie przyporządkowuje rysunkom zdania opisujące zainteresowania przedstawionych na nich osób - uzupełnia większość zdań zaimkami osobowymi, a następnie sprawdza poprawność swojego rozwiązania, słuchając nagrania	Uczeń: - zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy języków oraz nazwy dni tygodnia - operuje bogatym słownictwem niezbędnym do opowiadania o zainteresowaniach oraz formach spędzania czasu wolnego - po wysłuchaniu nagrania bez trudu wymienia imiona osób przedstawionych na rysunkach - prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje rysunkom zdania opisujące zainteresowania przedstawionych na nich osób - uzupełnia prawie wszystkie zdania zaimkami osobowymi, a następnie sprawdza poprawność swojego rozwiązania, słuchając nagrania	Uczeń: - zna i stosuje wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy języków oraz nazwy dni tygodnia - operuje bardzo bogatym słownictwem niezbędnym do opowiadania o zainteresowaniach oraz formach spędzania czasu wolnego - po wysłuchaniu nagrania z wprawą wymienia imiona osób przedstawionych na rysunkach - w całości prawidłowo przyporządkowuje rysunkom zdania opisujące zainteresowania przedstawionych na nich osób - uzupełnia wszystkie zdania zaimkami osobowymi, a następnie sprawdza poprawność swojego rozwiązania, słuchając nagrania

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- na podstawie nagrania nieudolnie przyporządkowuje Leonowi, Idzie i Matyldzie pasujące do nich hobby - na podstawie wysłuchanych informacji opowiada o zainteresowaniach Leona, Idy i Matyldy, popełniając przy tym bardzo liczne błędy - pracując w parze z koleżanką / kolegą, z dużym trudem odgrywa (zgodnie z przykładem) dialogi dotyczące zainteresowań - słuchając nagrania, nieumiejętnie powtarza nazwy dni tygodnia - po przeczytaniu tekstu na temat zainteresowań Svena wskazuje nieliczne zdania zgodne z jego treścią - wykorzystując podane informacje, z dużym trudem odgrywa z koleżanką / kolegą dialogi na temat jej / jego zajęć w poszczególnych dniach tygodnia - popełniając bardzo liczne błędy, opisuje w ośmiu zdaniach, co robi w ciągu tygodnia	- na podstawie nagrania dość nieumiejętnie przyporządkowuje Leonowi, Idzie i Matyldzie pasujące do nich hobby - na podstawie wysłuchanych informacji opowiada o zainteresowaniach Leona, Idy i Matyldy, popełniając przy tym dość liczne błędy - pracując w parze z koleżanką / kolegą, z pewnym trudem odgrywa (zgodnie z przykładem) dialogi dotyczące zainteresowań - słuchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza nazwy dni tygodnia - po przeczytaniu tekstu na temat zainteresowań Svena wskazuje niektóre zdania zgodne z jego treścią - wykorzystując podane informacje, z pewnym trudem odgrywa z koleżanką / kolegą dialogi na temat jej / jego zajęć w poszczególnych dniach tygodnia - popełniając dość liczne błędy, opisuje w ośmiu zdaniach, co robi w ciągu tygodnia	- na podstawie nagrania dość umiejętnie przyporządkowuje Leonowi, Idzie i Matyldzie pasujące do nich hobby - na podstawie wysłuchanych informacji opowiada o zainteresowaniach Leona, Idy i Matyldy, popełniając przy tym nieliczne błędy - pracując w parze z koleżanką / kolegą, bez większego trudu odgrywa (zgodnie z przykładem) dialogi dotyczące zainteresowań - słuchając nagrania, dość umiejętnie powtarza nazwy dni tygodnia - po przeczytaniu tekstu na temat zainteresowań Svena wskazuje większość zdań zgodnych z jego treścią - wykorzystując podane informacje, bez większego trudu odgrywa z koleżanką / kolegą dialogi na temat jej / jego zajęć w poszczególnych dniach tygodnia - popełniając nieliczne błędy, opisuje w ośmiu zdaniach, co robi w ciągu tygodnia	- na podstawie nagrania umiejętnie przyporządkowuje Leonowi, Idzie i Matyldzie pasujące do nich hobby - na podstawie wysłuchanych informacji opowiada o zainteresowaniach Leona, Idy i Matyldy, sporadycznie popełniając błędy - pracując w parze z koleżanką / kolegą, bez trudu odgrywa (zgodnie z przykładem) dialogi dotyczące zainteresowań - słuchając nagrania, umiejętnie powtarza nazwy dni tygodnia - po przeczytaniu tekstu na temat zainteresowań Svena wskazuje prawie wszystkie zdania zgodne z jego treścią - wykorzystując podane informacje, bez trudu odgrywa z koleżanką / kolegą dialogi na temat jej / jego zajęć w poszczególnych dniach tygodnia - sporadycznie popełniając błędy, opisuje w ośmiu zdaniach, co robi w ciągu tygodnia	- na podstawie nagrania sprawnie przyporządkowuje Leonowi, Idzie i Matyldzie pasujące do nich hobby - na podstawie wysłuchanych informacji bezbłędnie opowiada o zainteresowaniach Leona, Idy i Matyldy - pracując w parze z koleżanką / kolegą, z wprawą odgrywa (zgodnie z przykładem) dialogi dotyczące zainteresowań - słuchając nagrania, sprawnie powtarza nazwy dni tygodnia - po przeczytaniu tekstu na temat zainteresowań Svena wskazuje wszystkie zdania zgodne z jego treścią - wykorzystując podane informacje, z wprawą odgrywa z koleżanką / kolegą dialogi na temat jej / jego zajęć w poszczególnych dniach tygodnia - bezbłędnie opisuje w ośmiu zdaniach, co robi w ciągu tygodnia
Die Schule ist fantastisch				
Uczeń: zna i stosuje nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw przedmiotów szkolnych oraz pomieszczeń w szkole	Uczeń: zna i stosuje niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw przedmiotów szkolnych oraz pomieszczeń w szkole	Uczeń: zna i stosuje większość wprowadzonych na lekcji nazw przedmiotów szkolnych oraz pomieszczeń w szkole	Uczeń: zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy przedmiotów szkolnych oraz pomieszczeń w szkole	Uczeń: zna i stosuje wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy przedmiotów szkolnych oraz pomieszczeń w szkole

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- operuje bardzo ubogim słownictwem związanym ze szkołą i wyrażaniem opinii na temat przedmiotów szkolnych - na podstawie przykładu z dużym trudem zadaje pytania koleżance / koledze i odpowiada na jego / jej pytania dotyczące czynności wykonywanych w poszczególne dni tygodnia - przyporządkowuje nieliczne rysunki przedmiotom szkolnym, a następnie powtarza ich nazwy, słuchając nagrania - na podstawie nagrania nieudolnie wskazuje, które z przymiotników dotyczących przedmiotów szkolnych mają wydźwięk pozytywny, a które – negatywny - po przeczytaniu wypowiedzi Mai i Joachima na temat przedmiotów szkolnych w znikomym stopniu poprawnie uzupełnia zdania odpowiednimi przymiotnikami - na podstawie przykładu z dużym trudem wyraża opinię na temat przedmiotów szkolnych (zadaje pytania o poszczególne przedmioty oraz udziela odpowiedzi na takie pytania) - na podstawie nagrania nieudolnie wymienia nazwy pomieszczeń szkolnych,	- operuje dość ubogim słownictwem związanym ze szkołą i wyrażaniem opinii na temat przedmiotów szkolnych - na podstawie przykładu z pewnym trudem zadaje pytania koleżance / koledze i odpowiada na jego / jej pytania dotyczące czynności wykonywanych w poszczególne dni tygodnia - przyporządkowuje niektóre rysunki przedmiotom szkolnym, a następnie powtarza ich nazwy, słuchając nagrania - na podstawie nagrania dość nieumiejętnie wskazuje, które z przymiotników dotyczących przedmiotów szkolnych mają wydźwięk pozytywny, a które – negatywny - po przeczytaniu wypowiedzi Mai i Joachima na temat przedmiotów szkolnych w dużej mierze poprawnie uzupełnia zdania odpowiednimi przymiotnikami - na podstawie przykładu z pewnym trudem wyraża opinię na temat przedmiotów szkolnych (zadaje pytania o poszczególne przedmioty oraz udziela odpowiedzi na takie pytania) - na podstawie nagrania dość nieumiejętnie wymienia nazwy pomieszczeń	- operuje dość bogatym słownictwem związanym ze szkołą i wyrażaniem opinii na temat przedmiotów szkolnych - na podstawie przykładu bez większego trudu zadaje pytania koleżance / koledze i odpowiada na jego / jej pytania dotyczące czynności wykonywanych w poszczególne dni tygodnia - przyporządkowuje większość rysunków przedmiotom szkolnym, a następnie powtarza ich nazwy, słuchając nagrania - na podstawie nagrania dość umiejętnie wskazuje, które z przymiotników dotyczących przedmiotów szkolnych mają wydźwięk pozytywny, a które – negatywny - po przeczytaniu wypowiedzi Mai i Joachima na temat przedmiotów szkolnych w większości poprawnie uzupełnia zdania odpowiednimi przymiotnikami - na podstawie przykładu bez większego trudu wyraża opinię na temat przedmiotów szkolnych (zadaje pytania o poszczególne przedmioty oraz udziela odpowiedzi na takie pytania) - na podstawie nagrania dość umiejętnie wymienia nazwy pomieszczeń szkolnych,	- operuje bogatym słownictwem związanym ze szkołą i wyrażaniem opinii na temat przedmiotów szkolnych - na podstawie przykładu bez trudu zadaje pytania koleżance / koledze i odpowiada na jego / jej pytania dotyczące czynności wykonywanych w poszczególne dni tygodnia - przyporządkowuje prawie wszystkie rysunki przedmiotom szkolnym, a następnie powtarza ich nazwy, słuchając nagrania - na podstawie nagrania umiejętnie wskazuje, które z przymiotników dotyczących przedmiotów szkolnych mają wydźwięk pozytywny, a które – negatywny - po przeczytaniu wypowiedzi Mai i Joachima na temat przedmiotów szkolnych prawie całkowicie poprawnie uzupełnia zdania odpowiednimi przymiotnikami - na podstawie przykładu bez trudu wyraża opinię na temat przedmiotów szkolnych (zadaje pytania o poszczególne przedmioty oraz udziela odpowiedzi na takie pytania) - na podstawie nagrania umiejętnie wymienia nazwy pomieszczeń szkolnych,	- operuje bardzo bogatym słownictwem związanym ze szkołą i wyrażaniem opinii na temat przedmiotów szkolnych - na podstawie przykładu sprawnie zadaje pytania koleżance / koledze i odpowiada na jego / jej pytania dotyczące czynności wykonywanych w poszczególne dni tygodnia - przyporządkowuje wszystkie rysunki przedmiotom szkolnym, a następnie powtarza ich nazwy, słuchając nagrania - na podstawie nagrania z wprawą wskazuje, które z przymiotników dotyczących przedmiotów szkolnych mają wydźwięk pozytywny, a które – negatywny - po przeczytaniu wypowiedzi Mai i Joachima na temat przedmiotów szkolnych w całości prawidłowo uzupełnia zdania odpowiednimi przymiotnikami - na podstawie przykładu sprawnie wyraża opinię na temat przedmiotów szkolnych (zadaje pytania o poszczególne przedmioty oraz udziela odpowiedzi na takie pytania) - na podstawie nagrania z wprawą wymienia nazwy pomieszczeń szkolnych,

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
które pokazuje dyrektor szkoły, a następnie dobiera do nich odpowiednie czasowniki i zwroty ▶ znajduje w słowniku nieliczne rodzajniki określone podanych rzeczowników oraz ich polskie znaczenia ▶ wykorzystując przykład i zamieszczone informacje, z licznymi uchybieniami prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące czynności wykonywanych na lekcjach oraz na przerwie ▶ z dużym trudem udziela odpowiedzi na pytania, jaki jest jego ulubiony przedmiot, a jaki – nie lubiany, oraz uzasadnia swoje zdanie	szkolnych, które pokazuje dyrektor szkoły, a następnie dobiera do nich odpowiednie czasowniki i zwroty ▶ znajduje w słowniku niektóre rodzajniki określone podanych rzeczowników oraz ich polskie znaczenia ▶ wykorzystując przykład i zamieszczone informacje, z dość licznymi uchybieniami prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące czynności wykonywanych na lekcjach oraz na przerwie ▶ z pewnym trudem udziela odpowiedzi na , jaki jest jego ulubiony przedmiot, a jaki – nie lubiany, oraz uzasadnia swoje zdanie	które pokazuje dyrektor szkoły, a następnie dobiera do nich odpowiednie czasowniki i zwroty ▶ znajduje w słowniku większość rodzajników określonych podanych rzeczowników oraz ich polskich znaczeń ▶ wykorzystując przykład i zamieszczone informacje, bez większych uchybień prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące czynności wykonywanych na lekcjach oraz na przerwie ▶ bez większego trudu udziela odpowiedzi na, jaki jest jego ulubiony przedmiot, a jaki – nie lubiany, oraz uzasadnia swoje zdanie	szkoły, a następnie dobiera które pokazuje dyrektor do nich odpowiednie czasowniki i zwroty ▶ znajduje w słowniku prawie wszystkie rodzajniki określone podanych rzeczowników oraz ich polskie znaczenia ▶ wykorzystując przykład i zamieszczone informacje, prawie bezbłędnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące czynności wykonywanych na lekcjach oraz na przerwie ▶ bez trudu udziela odpowiedzi na pytania, jaki jest jego ulubiony przedmiot, a jaki – nie lubiany, oraz uzasadnia swoje zdanie	które pokazuje dyrektor szkoły, a następnie dobiera do nich odpowiednie czasowniki i zwroty ▶ znajduje w słowniku wszystkie rodzajniki określone podanych rzeczowników oraz ich polskie znaczenia ▶ wykorzystując przykład i zamieszczone informacje, bezbłędnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi dotyczące czynności wykonywanych na lekcjach oraz na przerwie ▶ sprawnie udziela odpowiedzi na pytania, jaki jest jego ulubiony przedmiot, a jaki – nie lubiany, oraz uzasadnia swoje zdanie
Was ist das?				
Uczeń: ▶ zna i stosuje nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw przedmiotów codziennego użytku oraz kolorów ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z czynnościami wykonywanymi na lekcjach ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, w niewielkim stopniu poprawnie przyporządkowuje zdjęcia przedmiotów codziennego użytku pasującym do nich rzeczownikom, a następnie, słuchając nagrania, wskazuje odpowiednie zdjęcia	Uczeń: ▶ zna i stosuje niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw przedmiotów codziennego użytku oraz kolorów ▶ operuje dość ubogim słownictwem związanym z czynnościami wykonywanymi na lekcjach ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, częściowo poprawnie przyporządkowuje zdjęcia przedmiotów codziennego użytku pasującym do nich rzeczownikom, a następnie, słuchając nagrania, wskazuje odpowiednie zdjęcia	Uczeń: ▶ zna i stosuje dość liczne z wprowadzonych na lekcji nazw przedmiotów codziennego użytku oraz kolorów ▶ operuje dość bogatym słownictwem związanym z czynnościami wykonywanymi na lekcjach ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, w większości poprawnie przyporządkowuje zdjęcia przedmiotów codziennego użytku pasującym do nich rzeczownikom, a następnie, słuchając nagrania, wskazuje odpowiednie zdjęcia	Uczeń: ▶ zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy przedmiotów codziennego użytku oraz kolory ▶ operuje bogatym słownictwem związanym z czynnościami wykonywanymi na lekcjach ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje zdjęcia przedmiotów codziennego użytku pasującym do nich rzeczownikom, a następnie, słuchając nagrania, wskazuje odpowiednie zdjęcia	Uczeń: ▶ zna i stosuje wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy przedmiotów codziennego użytku oraz kolory ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z czynnościami wykonywanymi na lekcjach ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, w całości prawidłowo przyporządkowuje zdjęcia przedmiotów codziennego użytku pasującym do nich rzeczownikom, a następnie, słuchając nagrania, wskazuje odpowiednie zdjęcia

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- wykorzystując swoje przybory szkolne, nieudolnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem - z dużym trudem przyporządkowuje zdjęcia dialogom, w których użyto rodzajników nieokreślonych oraz przeczenia <i>kein/keine</i> - ze znikomym zaangażowaniem gra z koleżanką / kolegą w grę polegającą na wybraniu jakiegoś przedmiotu, zadaniu trzech pytań na jego temat oraz odgadnięciu, co to za przedmiot - sluchając nagrania, nieudolnie powtarza nazwy kolorów, a następnie mówi, jakiego koloru są jego rzeczy oraz przybory szkolne - po zapoznaniu się z programem uroczystości obchodów 20-lecia szkoły bardzo pobieżnie mówi po polsku, co szkoła będzie świętować oraz jakie atrakcje są przewidziane z okazji jubileuszu - po wysłuchaniu nagrania w znikomym stopniu poprawnie wskazuje trzy przedmioty, które zostały wystawione na aukcji, a następnie uzupełnia zdania odpowiednimi rodzajnikami i zaimkami - korzystając ze słownika, z licznymi uchybieniami opisuje przedmioty, które znajdują się w plecaku Anny	- wykorzystując swoje przybory szkolne, dość nieumiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem - z pewnym trudem przyporządkowuje zdjęcia dialogom, w których użyto rodzajników nieokreślonych oraz przeczenia <i>kein/keine</i> - z niewielkim zaangażowaniem gra z koleżanką / kolegą w grę polegającą na wybraniu jakiegoś przedmiotu, zadaniu trzech pytań na jego temat oraz odgadnięciu, co to za przedmiot - sluchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza nazwy kolorów, a następnie mówi, jakiego koloru są jego rzeczy oraz przybory szkolne - po zapoznaniu się z programem uroczystości obchodów 20-lecia szkoły dość pobieżnie mówi po polsku, co szkoła będzie świętować oraz jakie atrakcje są przewidziane z okazji jubileuszu - po wysłuchaniu nagrania w dużej mierze poprawnie wskazuje trzy przedmioty, które zostały wystawione na aukcji, a następnie uzupełnia zdania odpowiednimi rodzajnikami i zaimkami osobowymi - korzystając ze słownika, z dość licznymi uchybieniami opisuje przedmioty, które znajdują się w plecaku Anny	- wykorzystując swoje przybory szkolne, dość umiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem - bez większego trudu przyporządkowuje zdjęcia dialogom, w których użyto rodzajników nieokreślonych oraz przeczenia <i>kein/keine</i> - z dość dużym zaangażowaniem gra z koleżanką / kolegą w grę polegającą na wybraniu jakiegoś przedmiotu, zadaniu trzech pytań na jego temat oraz odgadnięciu, co to za przedmiot - sluchając nagrania, dość umiejętnie powtarza nazwy kolorów, a następnie mówi, jakiego koloru są jego rzeczy oraz przybory szkolne - po zapoznaniu się z programem uroczystości obchodów 20-lecia szkoły zwięźle mówi po polsku, co szkoła będzie świętować oraz jakie atrakcje są przewidziane z okazji jubileuszu - po wysłuchaniu nagrania w większości poprawnie wskazuje trzy przedmioty, które zostały wystawione na aukcji, a następnie uzupełnia zdania odpowiednimi rodzajnikami i zaimkami osobowymi - korzystając ze słownika, bez większych uchybień opisuje przedmioty, które znajdują się w plecaku Anny	- wykorzystując swoje przybory szkolne, umiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem - bez trudu przyporządkowuje zdjęcia dialogom, w których użyto rodzajników nieokreślonych oraz przeczenia <i>kein/keine</i> - z dużym zaangażowaniem gra z koleżanką / kolegą w grę polegającą na wybraniu jakiegoś przedmiotu, zadaniu trzech pytań na jego temat oraz odgadnięciu, co to za przedmiot - sluchając nagrania, umiejętnie powtarza nazwy kolorów, a następnie mówi, jakiego koloru są jego rzeczy oraz przybory szkolne - po zapoznaniu się z programem uroczystości obchodów 20-lecia szkoły dość obszernie mówi po polsku, co szkoła będzie świętować oraz jakie atrakcje są przewidziane z okazji jubileuszu - po wysłuchaniu nagrania prawie całkowicie poprawnie wskazuje trzy przedmioty, które zostały wystawione na aukcji, a następnie uzupełnia zdania odpowiednimi rodzajnikami i zaimkami osobowymi - korzystając ze słownika, prawie bezbłędnie opisuje przedmioty, które znajdują się w plecaku Anny	- wykorzystując swoje przybory szkolne, sprawnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem - z wprawą przyporządkowuje zdjęcia dialogom, w których użyto rodzajników nieokreślonych oraz przeczenia <i>kein/keine</i> - z pełnym zaangażowaniem gra z koleżanką / kolegą w grę polegającą na wybraniu jakiegoś przedmiotu, zadaniu trzech pytań na jego temat oraz odgadnięciu, co to za przedmiot - sluchając nagrania, sprawnie powtarza nazwy kolorów, a następnie mówi, jakiego koloru są jego rzeczy oraz przybory szkolne - po zapoznaniu się z programem uroczystości obchodów 20-lecia szkoły obszernie mówi po polsku, co szkoła będzie świętować oraz jakie atrakcje są przewidziane z okazji jubileuszu - po wysłuchaniu nagrania w całości prawidłowo wskazuje trzy przedmioty, które zostały wystawione na aukcji, a następnie uzupełnia zdania odpowiednimi rodzajnikami i zaimkami osobowymi - korzystając ze słownika, bezbłędnie opisuje przedmioty, które znajdują się w plecaku Anny

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 2 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych, mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne:				
▶ odmiana czasownika w czasie teraźniejszym ▶ szyk przestawny w zdaniu oznajmującym ▶ rodzajniki określone ▶ użycie rodzajników nieokreślonych i określonych ▶ przeczenie <i>kein</i>	▶ odmiana czasownika w czasie teraźniejszym ▶ szyk przestawny w zdaniu oznajmującym ▶ rodzajniki określone ▶ użycie rodzajników nieokreślonych i określonych ▶ przeczenie <i>kein</i>	▶ odmiana czasownika w czasie teraźniejszym ▶ szyk przestawny w zdaniu oznajmującym ▶ rodzajniki określone ▶ użycie rodzajników nieokreślonych i określonych ▶ przeczenie <i>kein</i>	▶ odmiana czasownika w czasie teraźniejszym ▶ szyk przestawny w zdaniu oznajmującym ▶ rodzajniki określone ▶ użycie rodzajników nieokreślonych i określonych ▶ przeczenie <i>kein</i>	▶ odmiana czasownika w czasie teraźniejszym ▶ szyk przestawny w zdaniu oznajmującym ▶ rodzajniki określone ▶ użycie rodzajników nieokreślonych i określonych ▶ przeczenie <i>kein</i>
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 3. Familie und Alltag				
Wie ist deine Telefonnummer?				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z podawaniem danych osobowych - w znikomym stopniu poprawnie wymienia liczebniki do 100 - na podstawie wysłuchanych dialogów z dużym trudem wskazuje prawidłową odpowiedź (liczbę uczennic w klasie Marty oraz liczbę butelek na wodę i książek w plecaku Julii) - stuchając nagranych liczebników (od 21 do 29), nieudolnie powtarza je za nagraniem - stuchając nagrania, w niewielkim stopniu poprawnie wskazuje / notuje właściwą liczbę - uzupełnia nieliczne liczebniki właściwymi literami, a następnie zapisuje je w zeszytcie - po obejrzeniu legitymacji szkolnej Anji bardzo pobieżnie opowiada po polsku, czego się z niej o Anji dowiedział	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym z podawaniem danych osobowych - w dużej mierze poprawnie wymienia liczebniki do 100 - na podstawie wysłuchanych dialogów z pewnym trudem wskazuje prawidłową odpowiedź (liczbę uczennic w klasie Marty oraz liczbę butelek na wodę i książek w plecaku Julii) - stuchając nagranych liczebników (od 21 do 29), dość nieumiejętnie powtarza je za nagraniem - stuchając nagrania, w dużej mierze poprawnie wskazuje / notuje właściwą liczbę - uzupełnia niektóre liczebniki właściwymi literami, a następnie zapisuje je w zeszytcie - po obejrzeniu legitymacji szkolnej Anji dość pobieżnie opowiada po polsku, czego się z niej o Anji dowiedział	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym z podawaniem danych osobowych - w większości poprawnie wymienia liczebniki do 100 - na podstawie wysłuchanych dialogów bez większego trudu wskazuje prawidłową odpowiedź (liczbę uczennic w klasie Marty oraz liczbę butelek na wodę i książek w plecaku Julii) - stuchając nagranych liczebników (od 21 do 29), dość umiejętnie powtarza je za nagraniem - stuchając nagrania, w większości poprawnie wskazuje / notuje właściwą liczbę - uzupełnia większość liczebników właściwymi literami, a następnie zapisuje je w zeszytcie - po obejrzeniu legitymacji szkolnej Anji zwięźle opowiada po polsku, czego się z niej o Anji dowiedział	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym z podawaniem danych osobowych - prawie całkowicie poprawnie wymienia liczebniki do 100 - na podstawie wysłuchanych dialogów bez trudu wskazuje prawidłową odpowiedź (liczbę uczennic w klasie Marty oraz liczbę butelek na wodę i książek w plecaku Julii) - stuchając nagranych liczebników (od 21 do 29), umiejętnie powtarza je za nagraniem - stuchając nagrania, prawie całkowicie poprawnie wskazuje / notuje właściwą liczbę - uzupełnia prawie wszystkie liczebniki właściwymi literami, a następnie zapisuje je w zeszytcie - po obejrzeniu legitymacji szkolnej Anji dość obszernie opowiada po polsku, czego się z niej o Anji dowiedział	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z podawaniem danych osobowych - w całości prawidłowo wymienia liczebniki do 100 - na podstawie wysłuchanych dialogów sprawnie wskazuje prawidłową odpowiedź (liczbę uczennic w klasie Marty oraz liczbę butelek na wodę i książek w plecaku Julii) - stuchając nagranych liczebników (od 21 do 29), z wprawą powtarza je za nagraniem - stuchając nagrania, w całości prawidłowo wskazuje / notuje właściwą liczbę - uzupełnia wszystkie liczebniki właściwymi literami, a następnie zapisuje je w zeszytcie - po obejrzeniu legitymacji szkolnej Anji z detalami opowiada po polsku, czego się z niej o Anji dowiedział

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ po wysłuchaniu rozmowy Dominika z pracownikiem ośrodka sportowego nieporadnie wskazuje zdjęcie, które pasuje do nagrania ▶ z dużym trudem wybiera właściwą odpowiedź (w języku polskim) na pytanie, dlaczego Dominik dzwoni do ośrodka sportowego ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu z licznymi uchybieniami udziela odpowiedzi na pytania o dane osobowe Dominika ▶ popełniając bardzo liczne błędy, tłumaczy na język polski zdania: <i>Wie bitte?, Wie schreibt man das?, Bitte buchstabiere / wiederhole! Bitte buchstabieren / wiederholen Sie!</i> ▶ z dużym trudem ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi: wybiera jedną z zaproponowanych na zdjęciach tożsamości, udziela informacji na jej temat, a następnie uzyskuje analogiczne informacje na temat osoby wybranej przez rozmówcę	▶ po wysłuchaniu rozmowy Dominika z pracownikiem ośrodka sportowego dość nieumiejętnie wskazuje zdjęcie, które pasuje do nagrania ▶ z pewnym trudem wybiera właściwą odpowiedź (w języku polskim) na pytanie, dlaczego Dominik dzwoni do ośrodka sportowego ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu z dość licznymi uchybieniami udziela odpowiedzi na pytania o dane osobowe Dominika ▶ popełniając dość liczne błędy, tłumaczy na język polski zdania: <i>Wie bitte?, Wie schreibt man das?, Bitte buchstabiere / wiederhole! Bitte buchstabieren / wiederholen Sie!</i> ▶ z pewnym trudem ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi: wybiera jedną z zaproponowanych na zdjęciach tożsamości, udziela informacji na jej temat, a następnie uzyskuje analogiczne informacje na temat osoby wybranej przez rozmówcę	▶ po wysłuchaniu rozmowy Dominika z pracownikiem ośrodka sportowego dość umiejętnie wskazuje zdjęcie, które pasuje do nagrania ▶ bez większego trudu wybiera właściwą odpowiedź (w języku polskim) na pytanie, dlaczego Dominik dzwoni do ośrodka sportowego ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu bez większych uchybień udziela odpowiedzi na pytania o dane osobowe Dominika ▶ popełniając nieliczne błędy, tłumaczy na język polski zdania: <i>Wie bitte?, Wie schreibt man das?, Bitte buchstabiere / wiederhole! Bitte buchstabieren / wiederholen Sie!</i> ▶ bez większego trudu ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi: wybiera jedną z zaproponowanych na zdjęciach tożsamości, udziela informacji na jej temat, a następnie uzyskuje analogiczne informacje na temat osoby wybranej przez rozmówcę	▶ po wysłuchaniu rozmowy Dominika z pracownikiem ośrodka sportowego umiejętnie wskazuje zdjęcie, które pasuje do nagrania ▶ bez trudu wybiera właściwą odpowiedź (w języku polskim) na pytanie, dlaczego Dominik dzwoni do ośrodka sportowego ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu prawie bezbłędnie udziela odpowiedzi na pytania o dane osobowe Dominika ▶ sporadycznie popełniając błędy, tłumaczy na język polski zdania: <i>Wie bitte?, Wie schreibt man das?, Bitte buchstabiere / wiederhole! Bitte buchstabieren / wiederholen Sie!</i> ▶ bez trudu ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi: wybiera jedną z zaproponowanych na zdjęciach tożsamości, udziela informacji na jej temat, a następnie uzyskuje analogiczne informacje na temat osoby wybranej przez rozmówcę	▶ po wysłuchaniu rozmowy Dominika z pracownikiem ośrodka sportowego sprawnie wskazuje zdjęcie, które pasuje do nagrania ▶ z wprawą wybiera właściwą odpowiedź (w języku polskim) na pytanie, dlaczego Dominik dzwoni do ośrodka sportowego ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu bezbłędnie udziela odpowiedzi na pytania o dane osobowe Dominika ▶ bezbłędnie tłumaczy na język polski zdania: <i>Wie bitte?, Wie schreibt man das?, Bitte buchstabiere / wiederhole! Bitte buchstabieren / wiederholen Sie!</i> ▶ z wprawą ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialogi: wybiera jedną z zaproponowanych na zdjęciach tożsamości, udziela informacji na jej temat, a następnie uzyskuje analogiczne informacje na temat osoby wybranej przez rozmówcę
Meine Influencerfamilie				
Uczeń: ▶ zna nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw podstawowych członków rodziny i zawodów	Uczeń: ▶ zna niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw podstawowych członków rodziny i zawodów	Uczeń: ▶ zna większość z wprowadzonych na lekcji nazw podstawowych członków rodziny i zawodów	Uczeń: ▶ zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy podstawowych członków rodziny i zawodów	Uczeń: ▶ zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy podstawowych członków rodziny i zawodów

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z opowiadaniem o swoich bliskich - nieudolnie dyktuje koleżance / koledze trzy dowolne liczby oraz zapisuje liczby podyktowane przez nią / niego - pracując w parze z koleżanką / kolegą, znajduje w słowniku nieliczne polskie odpowiedniki podanych nazw członków rodziny, a następnie słucha tych wyrazów i je powtarza - po obejrzeniu dwóch profili rodzinnych w niewielkim stopniu poprawnie odgaduje, kto jest kim dla Julii i dla Jordana - słuchając nagrania, z dużym trudem weryfikuje swoje przypuszczenia dotyczące stopni pokrewieństwa na obydwu profilach oraz uzupełnia informacje nazwami członków rodziny - uzupełnia nieliczne zdania właściwymi zaimkami dzierżawczymi - po przeczytaniu tekstu na blogu Jakoba w znikomym stopniu poprawnie przyporządkowuje jego fragmentom po dwa pasujące do nich zdjęcia - popołniając bardzo liczne błędy, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące członków rodziny Jakoba	- operuje dość ubogim słownictwem związanym z opowiadaniem o swoich bliskich - dość nieumiejętnie dyktuje koleżance / koledze trzy dowolne liczby oraz zapisuje liczby podyktowane przez nią / niego - pracując w parze z koleżanką / kolegą, znajduje w słowniku niektóre polskie odpowiedniki podanych nazw członków rodziny, a następnie słucha tych wyrazów i je powtarza - po obejrzeniu dwóch profili rodzinnych częściowo poprawnie odgaduje, kto jest kim dla Julii i dla Jordana - słuchając nagrania, z pewnym trudem weryfikuje swoje przypuszczenia dotyczące stopni pokrewieństwa na obydwu profilach oraz uzupełnia informacje nazwami członków rodziny - uzupełnia niektóre zdania właściwymi zaimkami dzierżawczymi - po przeczytaniu tekstu na blogu Jakoba częściowo poprawnie przyporządkowuje jego fragmentom po dwa pasujące do nich zdjęcia - popołniając dość liczne błędy, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące członków rodziny Jakoba	- operuje dość bogatym słownictwem związanym z opowiadaniem o swoich bliskich - dość umiejętnie dyktuje koleżance / koledze trzy dowolne liczby oraz zapisuje liczby podyktowane przez nią / niego - pracując w parze z koleżanką / kolegą, znajduje w słowniku większość polskich odpowiedników podanych nazw członków rodziny, a następnie słucha tych wyrazów i je powtarza - po obejrzeniu dwóch profili rodzinnych w większości poprawnie odgaduje, kto jest kim dla Julii i dla Jordana - słuchając nagrania, bez większego trudu weryfikuje swoje przypuszczenia dotyczące stopni pokrewieństwa na obydwu profilach oraz uzupełnia informacje nazwami członków rodziny - uzupełnia większość zdań właściwymi zaimkami dzierżawczymi - po przeczytaniu tekstu na blogu Jakoba w większości poprawnie przyporządkowuje jego fragmentom po dwa pasujące do nich zdjęcia - popołniając nieliczne błędy, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące członków rodziny Jakoba	- operuje bogatym słownictwem związanym z opowiadaniem o swoich bliskich - umiejętnie dyktuje koleżance / koledze trzy dowolne liczby oraz zapisuje liczby podyktowane przez nią / niego - pracując w parze z koleżanką / kolegą, znajduje w słowniku prawie wszystkie polskie odpowiedniki podanych nazw członków rodziny, a następnie słucha tych wyrazów i je powtarza - po obejrzeniu dwóch profili rodzinnych prawie całkowicie poprawnie odgaduje, kto jest kim dla Julii i dla Jordana - słuchając nagrania, bez trudu weryfikuje swoje przypuszczenia dotyczące stopni pokrewieństwa na obydwu profilach oraz uzupełnia informacje nazwami członków rodziny - uzupełnia prawie wszystkie zdania właściwymi zaimkami dzierżawczymi - po przeczytaniu tekstu na blogu Jakoba prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje jego fragmentom po dwa pasujące do nich zdjęcia - sporadycznie popołniając błędy, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące członków rodziny Jakoba	- operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z opowiadaniem o swoich bliskich - z wprawą dyktuje koleżance / koledze trzy dowolne liczby oraz zapisuje liczby podyktowane przez nią / niego - pracując w parze z koleżanką / kolegą, znajduje w słowniku wszystkie polskie odpowiedniki podanych nazw członków rodziny, a następnie słucha tych wyrazów i je powtarza - po obejrzeniu dwóch profili rodzinnych w całości prawidłowo odgaduje, kto jest kim dla Julii i dla Jordana - słuchając nagrania, sprawnie weryfikuje swoje przypuszczenia dotyczące stopni pokrewieństwa na obydwu profilach oraz uzupełnia informacje nazwami członków rodziny - uzupełnia wszystkie zdania właściwymi zaimkami dzierżawczymi - po przeczytaniu tekstu na blogu Jakoba w całości prawidłowo przyporządkowuje jego fragmentom po dwa pasujące do nich zdjęcia - bezbłędnie udziela odpowiedzi na pytania dotyczące członków rodziny Jakoba

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ nieudolnie łączy ze sobą części zdań zawierających spójniki: <i>aber, und, oder, denn, sondern</i>, a następnie sprawdza swoje rozwiązanie, słuchając nagrania ▶ z licznymi uchybieniami opisuje (w sześciu zdaniach) interesującą osobę z kręgu rodziny lub przyjaciół	▶ dość nieumiejętnie łączy ze sobą części zdań zawierających spójniki: <i>aber, und, oder, denn, sondern</i>, a następnie sprawdza swoje rozwiązanie, słuchając nagrania ▶ z dość licznymi uchybieniami opisuje (w sześciu zdaniach) interesującą osobę z kręgu rodziny lub przyjaciół	▶ dość umiejętnie łączy ze sobą części zdań zawierających spójniki: <i>aber, und, oder, denn, sondern</i>, a następnie sprawdza swoje rozwiązanie, słuchając nagrania ▶ bez większych uchybień opisuje (w sześciu zdaniach) interesującą osobę z kręgu rodziny lub przyjaciół	▶ umiejętnie łączy ze sobą części zdań zawierających spójniki: <i>aber, und, oder, denn, sondern</i>, a następnie sprawdza swoje rozwiązanie, słuchając nagrania ▶ prawie bezbłędnie opisuje (w sześciu zdaniach) interesującą osobę z kręgu rodziny lub przyjaciół	▶ z wprawą łączy ze sobą części zdań zawierających spójniki: <i>aber, und, oder, denn, sondern</i>, a następnie sprawdza swoje rozwiązanie, słuchając nagrania ▶ bezbłędnie opisuje (w sześciu zdaniach) interesującą osobę z kręgu rodziny lub przyjaciół
Bei uns zu Hause				
Uczeń: ▶ zna i stosuje nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw zwierząt domowych oraz cech charakteru ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z opowiadaniem o czynnościach życia codziennego ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, z dużym trudem przyporządkowuje zdjęcia nazwom zwierząt domowych oraz powtarza je za nagraniem ▶ na podstawie przeczytanych tekstów uzupełnia tabelę nielicznymi brakującymi informacjami, a następnie opowiada o zwierzętach domowych Lisy, Norberta, Ady oraz Juliusa ▶ w znikomym stopniu poprawnie układa z rozsypanki wyrazowej zdania z czasownikami: <i>schlafen, fahren, laufen</i>	Uczeń: ▶ zna i stosuje niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw zwierząt domowych oraz cech charakteru ▶ operuje dość ubogim słownictwem związanym z opowiadaniem o czynnościach życia codziennego ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, z pewnym trudem przyporządkowuje zdjęcia nazwom zwierząt domowych oraz powtarza je za nagraniem ▶ na podstawie przeczytanych tekstów uzupełnia tabelę niektórymi brakującymi informacjami, a następnie opowiada o zwierzętach domowych Lisy, Norberta, Ady oraz Juliusa ▶ częściowo poprawnie układa z rozsypanki wyrazowej zdania z czasownikami: <i>schlafen, fahren, laufen</i>	Uczeń: ▶ zna i stosuje większość wprowadzonych na lekcji nazw zwierząt domowych oraz cech charakteru ▶ operuje dość bogatym słownictwem związanym z opowiadaniem o czynnościach życia codziennego ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, bez większego trudu przyporządkowuje zdjęcia nazwom zwierząt domowych oraz powtarza je za nagraniem ▶ na podstawie przeczytanych tekstów uzupełnia tabelę większością brakujących informacji, a następnie opowiada o zwierzętach domowych Lisy, Norberta, Ady oraz Juliusa ▶ w większości poprawnie układa z rozsypanki wyrazowej zdania z czasownikami: <i>schlafen, fahren, laufen</i>	Uczeń: ▶ zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy zwierząt domowych oraz cechy charakteru ▶ operuje bogatym słownictwem związanym z opowiadaniem o czynnościach życia codziennego ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, bez trudu przyporządkowuje zdjęcia nazwom zwierząt domowych oraz powtarza je za nagraniem ▶ na podstawie przeczytanych tekstów uzupełnia tabelę prawie wszystkimi brakującymi informacjami, a następnie opowiada o zwierzętach domowych Lisy, Norberta, Ady oraz Juliusa ▶ prawie całkowicie poprawnie układa z rozsypanki wyrazowej zdania z czasownikami: <i>schlafen, fahren, laufen</i>	Uczeń: ▶ zna i stosuje wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy zwierząt domowych oraz cechy charakteru ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z opowiadaniem o czynnościach życia codziennego ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, sprawnie przyporządkowuje zdjęcia nazwom zwierząt domowych oraz powtarza je za nagraniem ▶ na podstawie przeczytanych tekstów uzupełnia tabelę wszystkimi brakującymi informacjami, a następnie opowiada o zwierzętach domowych Lisy, Norberta, Ady oraz Juliusa ▶ w całości prawidłowo układa z rozsypanki wyrazowej zdania z czasownikami: <i>schlafen, fahren, laufen</i>

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą i posiłkując się słownikiem, nieudolnie mówi, które z wymienionych czynności życia codziennego są przedstawione na zdjęciu ▶ po przeczytaniu tekstu na blogu bardzo krótko mówi po polsku, co Aron zamierza zrobić przed powrotem rodziców do domu oraz które z zaplanowanych czynności udało mu się wykonać ▶ po wysłuchaniu wypowiedzi Pauli przyporządkowuje nieliczne czynności życia codziennego właściwym osobom ▶ wciela się w rolę jednego z członków rodziny Pauli i nieudolnie opisuje w ośmiu zdaniach, czym jej rodzina zajmuje się w domu	▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą i posiłkując się słownikiem, dość nieumiejętnie mówi, które z wymienionych czynności życia codziennego są przedstawione na zdjęciu ▶ po przeczytaniu tekstu na blogu zwięźle mówi po polsku, co Aron zamierza zrobić przed powrotem rodziców do domu oraz które z zaplanowanych czynności udało mu się wykonać ▶ po wysłuchaniu wypowiedzi Pauli przyporządkowuje niektóre czynności życia codziennego właściwym osobom ▶ wciela się w rolę jednego z członków rodziny Pauli i dość nieumiejętnie opisuje w ośmiu zdaniach, czym jej rodzina zajmuje się w domu	▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą i posiłkując się słownikiem, dość umiejętnie mówi, które z wymienionych czynności życia codziennego są przedstawione na zdjęciu ▶ po przeczytaniu tekstu na blogu dość zwięźle mówi po polsku, co Aron zamierza zrobić przed powrotem rodziców do domu oraz które z zaplanowanych czynności udało mu się wykonać ▶ po wysłuchaniu wypowiedzi Pauli przyporządkowuje większość czynności życia codziennego właściwym osobom ▶ wciela się w rolę jednego z członków rodziny Pauli i dość umiejętnie opisuje w ośmiu zdaniach, czym jej rodzina zajmuje się w domu	▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą i posiłkując się słownikiem, umiejętnie stwierdza, które z wymienionych czynności życia codziennego są przedstawione na zdjęciu ▶ po przeczytaniu tekstu na blogu dość obszernie mówi po polsku, co Aron zamierza zrobić przed powrotem rodziców do domu oraz które z zaplanowanych czynności udało mu się wykonać ▶ po wysłuchaniu wypowiedzi Pauli przyporządkowuje prawie wszystkie czynności życia codziennego właściwym osobom ▶ wciela się w rolę jednego z członków rodziny Pauli i umiejętnie opisuje w ośmiu zdaniach, czym jej rodzina zajmuje się w domu	▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą i posiłkując się słownikiem, z wprawą stwierdza, które z wymienionych czynności życia codziennego są przedstawione na zdjęciu ▶ po przeczytaniu tekstu na blogu obszernie mówi po polsku, co Aron zamierza zrobić przed powrotem rodziców do domu oraz które z zaplanowanych czynności udało mu się wykonać ▶ po wysłuchaniu wypowiedzi Pauli przyporządkowuje wszystkie czynności życia codziennego właściwym osobom ▶ wciela się w rolę jednego z członków rodziny Pauli i z wprawą opisuje w ośmiu zdaniach, czym jej rodzina zajmuje się w domu
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 3 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych, mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne:				
▶ liczebniki główne ▶ zaimki dzierżawcze ▶ zdania złożone współrzędnie ▶ żeńskie nazwy zawodów ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>schlafen, laufen, fahren</i> ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>sehen, lesen, sprechen</i>	▶ liczebniki główne ▶ zaimki dzierżawcze ▶ zdania złożone współrzędnie ▶ żeńskie nazwy zawodów ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>schlafen, laufen, fahren</i> ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>sehen, lesen, sprechen</i>	▶ liczebniki główne ▶ zaimki dzierżawcze ▶ zdania złożone współrzędnie ▶ żeńskie nazwy zawodów ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>schlafen, laufen, fahren</i> ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>sehen, lesen, sprechen</i>	▶ liczebniki główne ▶ zaimki dzierżawcze ▶ zdania złożone współrzędnie ▶ żeńskie nazwy zawodów ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>schlafen, laufen, fahren</i> ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>sehen, lesen, sprechen</i>	▶ liczebniki główne ▶ zaimki dzierżawcze ▶ zdania złożone współrzędnie ▶ żeńskie nazwy zawodów ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>schlafen, laufen, fahren</i> ▶ czasowniki o nieregularnej odmianie: <i>sehen, lesen, sprechen</i>
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 4. Guten Appetit!				
Ein Stück Apfelkuchen bitte!				
Uczeń: ▶ zna nieliczne z wprowadzonych na lekcji nazw podstawowych artykułów spożywczych oraz przekąsek, napojów i deserów	Uczeń: ▶ zna niektóre z wprowadzonych na lekcji nazw podstawowych artykułów spożywczych oraz przekąsek, napojów i deserów	Uczeń: ▶ zna większość z wprowadzonych na lekcji nazw podstawowych artykułów spożywczych oraz przekąsek, napojów i deserów	Uczeń: ▶ zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy podstawowych artykułów spożywczych oraz przekąsek, napojów i deserów	Uczeń: ▶ zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy podstawowych artykułów spożywczych oraz przekąsek, napojów i deserów

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia - popołniając bardzo liczne błędy, odczytuje na głos nazwy artykułów spożywczych zamieszczone pod ilustracjami - słuchając nagrania, nieumiejętnie czyta kartę dań - na podstawie wysłuchanego tekstu z dużym trudem notuje wymienione potrawy, informuje, co zamawiają rozmówcy, a następnie wskazuje właściwe początki zdań dotyczących treści dialogu - po przeczytaniu trzech ogłoszeń udziela w znikomym stopniu poprawnej odpowiedzi na pytania o ceny napojów, deserów i przekąsek - pracując w parze z koleżanką / kolegą, nieudolnie dobiera do wysłuchanych dialogów odpowiedni lokal z ogłoszenia - z licznymi uchybieniami uzupełnia zdania odmienionymi czasownikami <i>essen</i>, <i>nehmen</i> oraz formą <i>möchte</i> - na podstawie zamieszczonego słownictwa i dialogów związanych z zamawianiem przekąski, napoju oraz deseru z dużym trudem przeprowadza z koleżanką / kolegą podobne rozmowy	- operuje dość ubogim słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia - popołniając dość liczne błędy, odczytuje na głos nazwy artykułów spożywczych zamieszczone pod ilustracjami - słuchając nagrania, dość nieumiejętnie czyta kartę dań - na podstawie wysłuchanego tekstu z pewnym trudem notuje wymienione potrawy, informuje, co zamawiają rozmówcy, a następnie wskazuje właściwe początki zdań dotyczących treści dialogu - po przeczytaniu trzech ogłoszeń udziela w dużej mierze poprawnej odpowiedzi na pytania o ceny napojów, deserów i przekąsek - pracując w parze z koleżanką / kolegą, dość nieumiejętnie dobiera do wysłuchanych dialogów odpowiedni lokal z ogłoszenia - z dość licznymi uchybieniami uzupełnia zdania odmienionymi czasownikami <i>essen</i>, <i>nehmen</i> oraz formą <i>möchte</i> - na podstawie zamieszczonego słownictwa i dialogów związanych z zamawianiem przekąski, napoju oraz deseru z pewnym trudem przeprowadza z koleżanką / kolegą podobne rozmowy	- operuje dość bogatym słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia - popołniając nieliczne błędy, odczytuje na głos nazwy artykułów spożywczych zamieszczone pod ilustracjami - słuchając nagrania, dość umiejętnie czyta kartę dań - na podstawie wysłuchanego tekstu bez większego trudu notuje wymienione potrawy, informuje, co zamawiają rozmówcy, a następnie wskazuje właściwe początki zdań dotyczących treści dialogu - po przeczytaniu trzech ogłoszeń udziela w większości poprawnej odpowiedzi na pytania o ceny napojów, deserów i przekąsek - pracując w parze z koleżanką / kolegą, dość umiejętnie dobiera do wysłuchanych dialogów odpowiedni lokal z ogłoszenia - bez większych uchybień uzupełnia zdania odmienionymi czasownikami <i>essen</i>, <i>nehmen</i> oraz formą <i>möchte</i> - na podstawie zamieszczonego słownictwa i dialogów związanych z zamawianiem przekąski, napoju oraz deseru bez większego trudu przeprowadza z koleżanką / kolegą podobne rozmowy	- operuje bogatym słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia - sporadycznie popołniając błędy, odczytuje na głos nazwy artykułów spożywczych zamieszczone pod ilustracjami - słuchając nagrania, umiejętnie czyta kartę dań - na podstawie wysłuchanego tekstu bez trudu notuje wymienione potrawy, informuje, co zamawiają rozmówcy, a następnie wskazuje właściwe początki zdań dotyczących treści dialogu - po przeczytaniu trzech ogłoszeń udziela prawie całkowicie poprawnej odpowiedzi na pytania o ceny napojów, deserów i przekąsek - pracując w parze z koleżanką / kolegą, umiejętnie dobiera do wysłuchanych dialogów odpowiedni lokal z ogłoszenia - prawie bezbłędnie uzupełnia zdania odmienionymi czasownikami <i>essen</i>, <i>nehmen</i> oraz formą <i>möchte</i> - na podstawie zamieszczonego słownictwa i dialogów związanych z zamawianiem przekąski, napoju oraz deseru bez trudu przeprowadza z koleżanką / kolegą podobne rozmowy	- operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia - bezbłędnie odczytuje na głos nazwy artykułów spożywczych zamieszczone pod ilustracjami - słuchając nagrania, z wprawą czyta kartę dań - na podstawie wysłuchanego tekstu sprawnie notuje wymienione potrawy, informuje, co zamawiają rozmówcy, a następnie wskazuje właściwe początki zdań dotyczących treści dialogu - po przeczytaniu trzech ogłoszeń udziela w całości prawidłowej odpowiedzi na pytania o ceny napojów, deserów i przekąsek - pracując w parze z koleżanką / kolegą, sprawnie dobiera do wysłuchanych dialogów odpowiedni lokal z ogłoszenia - bezbłędnie uzupełnia zdania odmienionymi czasownikami <i>essen</i>, <i>nehmen</i> oraz formą <i>möchte</i> - na podstawie zamieszczonego słownictwa i dialogów związanych z zamawianiem przekąski, napoju oraz deseru sprawnie przeprowadza z koleżanką / kolegą podobne rozmowy

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ popełniając bardzo liczne błędy, pisze w zeszycie odpowiedź na SMS od ojca Marthy, który czeka na nią w restauracji i chciałby złożyć zamówienie w jej imieniu	▶ popełniając dość liczne błędy, pisze w zeszycie odpowiedź na SMS od ojca Marthy, który czeka na nią w restauracji i chciałby złożyć zamówienie w jej imieniu	▶ popełniając nieliczne błędy, pisze w zeszycie odpowiedź na SMS od ojca Marthy, który czeka na nią w restauracji i chciałby złożyć zamówienie w jej imieniu	▶ sporadycznie popełniając błędy, pisze w zeszycie odpowiedź na SMS od ojca Marthy, który czeka na nią w restauracji i chciałby złożyć zamówienie w jej imieniu	▶ bezbłędnie pisze w zeszycie odpowiedź na SMS od ojca Marthy, który czeka na nią w restauracji i chciałby złożyć zamówienie w jej imieniu
Was isst du am liebsten?				
Uczeń: ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia i prowadzeniem rozmowy w restauracji, a także opisywaniem smaku potraw oraz swoich upodobań kulinarnych ▶ korzystając z karty dań, prowadzi z koleżanką / kolegą bardzo krótkie dialogi w restauracji ▶ słuchając nagrania, nieudolnie powtarza nazwy artykułów spożywczych ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu z dużym trudem wskazuje miejsce rozmowy, liczbę rozmówców oraz posiłek, którego dotyczy rozmowa ▶ z licznymi uchybieniami notuje i wymienia usłyszane w rozmowie nazwy artykułów spożywczych ▶ bardzo pobieżnie odpowiada na pytania o swoje śniadanie, ulubiony napój, ulubione jedzenie oraz potrawy, których nie lubi	Uczeń: ▶ operuje dość ubogim słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia i prowadzeniem rozmowy w restauracji, a także opisywaniem smaku potraw oraz swoich upodobań kulinarnych ▶ korzystając z karty dań, prowadzi z koleżanką / kolegą krótkie dialogi w restauracji ▶ słuchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza nazwy artykułów spożywczych ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu z pewnym trudem wskazuje miejsce rozmowy, liczbę rozmówców oraz posiłek, którego dotyczy rozmowa ▶ z dość licznymi uchybieniami notuje i wymienia usłyszane w rozmowie nazwy artykułów spożywczych ▶ dość pobieżnie udziela odpowiedzi na pytania o swoje śniadanie, ulubiony napój, ulubione jedzenie oraz potrawy, których nie lubi	Uczeń: ▶ operuje dość bogatym słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia i prowadzeniem rozmowy w restauracji, a także opisywaniem smaku potraw oraz swoich upodobań kulinarnych ▶ korzystając z karty dań, prowadzi z koleżanką / kolegą dość krótkie dialogi w restauracji ▶ słuchając nagrania, dość umiejętnie powtarza nazwy artykułów spożywczych ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu bez większego trudu wskazuje miejsce rozmowy, liczbę rozmówców oraz posiłek, którego dotyczy rozmowa ▶ bez większych uchybień notuje i wymienia usłyszane w rozmowie nazwy artykułów spożywczych ▶ udziela zwięzłych odpowiedzi na pytania o swoje śniadanie, ulubiony napój, ulubione jedzenie oraz potrawy, których nie lubi	Uczeń: ▶ operuje bogatym słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia i prowadzeniem rozmowy w restauracji, a także opisywaniem smaku potraw oraz swoich upodobań kulinarnych ▶ korzystając z karty dań, prowadzi z koleżanką / kolegą dość obszerne dialogi w restauracji ▶ słuchając nagrania, umiejętnie powtarza nazwy artykułów spożywczych ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu bez trudu wskazuje miejsce rozmowy, liczbę rozmówców oraz posiłek, którego dotyczy rozmowa ▶ prawie bezbłędnie notuje i wymienia usłyszane w rozmowie nazwy artykułów spożywczych ▶ udziela dość obszernych odpowiedzi na pytania o swoje śniadanie, ulubiony napój, ulubione jedzenie oraz potrawy, których nie lubi	Uczeń: ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z zamawianiem jedzenia i prowadzeniem rozmowy w restauracji, a także opisywaniem smaku potraw oraz swoich upodobań kulinarnych ▶ korzystając z karty dań, prowadzi z koleżanką / kolegą rozbudowane dialogi w restauracji ▶ słuchając nagrania, z wprawą powtarza nazwy artykułów spożywczych ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu sprawnie wskazuje miejsce rozmowy, liczbę rozmówców oraz posiłek, którego dotyczy rozmowa ▶ bezbłędnie notuje i wymienia usłyszane w rozmowie nazwy artykułów spożywczych ▶ udziela obszernych odpowiedzi na pytania o swoje śniadanie, ulubiony napój, ulubione jedzenie oraz potrawy, których nie lubi

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- na podstawie przykładu i zamieszczonego słownictwa nieumiejętnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi na temat smaku potraw - po przeczytaniu wpisu na blogu Jany, dotyczącym wizyty w restauracji, z dużym trudem wskazuje zdania zgodne / niezgodne z treścią tekstu - na podstawie zamieszczonych ilustracji nieudolnie informuje, co Jan, Kai, Leon oraz Margot zamawiają - w odpowiedzi na wpis na blogu Sarah bardzo krótko opisuje swoją ulubioną potrawę, informuje, co jada na śniadanie i czego nie lubi jeść	- na podstawie przykładu i zamieszczonego słownictwa dość nieumiejętnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi na temat smaku potraw - po przeczytaniu wpisu na blogu Jany, dotyczącym wizyty w restauracji, z pewnym trudem wskazuje zdania zgodne / niezgodne z treścią tekstu - na podstawie zamieszczonych ilustracji dość nieumiejętnie informuje, co Jan, Kai, Leon oraz Margot zamawiają - w odpowiedzi na wpis na blogu Sarah krótko opisuje swoją ulubioną potrawę, informuje, co jada na śniadanie i czego nie lubi jeść	- na podstawie przykładu i zamieszczonego słownictwa dość umiejętnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi na temat smaku potraw - po przeczytaniu wpisu na blogu Jany, dotyczącym wizyty w restauracji, bez większego trudu wskazuje zdania zgodne / niezgodne z treścią tekstu - na podstawie zamieszczonych ilustracji dość umiejętnie wymienia potrawy, które Jan, Kai, Leon oraz Margot zamawiają - w odpowiedzi na wpis na blogu Sarah zwięźle opisuje swoją ulubioną potrawę, informuje, co jada na śniadanie i czego nie lubi jeść	- na podstawie przykładu i zamieszczonego słownictwa umiejętnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi na temat smaku potraw - po przeczytaniu wpisu na blogu Jany, dotyczącym wizyty w restauracji, bez trudu wskazuje zdania zgodne / niezgodne z treścią tekstu - na podstawie zamieszczonych ilustracji umiejętnie wymienia potrawy, które Jan, Kai, Leon oraz Margot zamawiają - w odpowiedzi na wpis na blogu Sarah dość obszernie opisuje swoją ulubioną potrawę, informuje, co jada na śniadanie i czego nie lubi jeść	- na podstawie przykładu i zamieszczonego słownictwa z wprawą prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi na temat smaku potraw - po przeczytaniu wpisu na blogu Jany, dotyczącym wizyty w restauracji, sprawnie wskazuje zdania zgodne / niezgodne z treścią tekstu - na podstawie zamieszczonych ilustracji z wprawą wymienia potrawy, które Jan, Kai, Leon oraz Margot zamawiają - w odpowiedzi na wpis na blogu Sarah obszernie opisuje swoją ulubioną potrawę, informuje, co jada na śniadanie i czego nie lubi jeść
Unser Klassenfest				
Uczeń: - zna i stosuje nieliczne z poznanych na lekcji nazw sztucców i naczyń - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z proponowaniem posiłku i reagowaniem na taką propozycję - z licznymi uchybieniami przyporządkowuje zdjęcia zastawy stołowej i sztucców odpowiednim wyrazom	Uczeń: - zna i stosuje niektóre z poznanych na lekcji nazw sztucców i naczyń - operuje dość ubogim słownictwem związanym z proponowaniem posiłku i reagowaniem na taką propozycję - z dość licznymi uchybieniami przyporządkowuje zdjęcia zastawy stołowej i sztucców odpowiednim wyrazom	Uczeń: - zna i stosuje dość liczne z poznanych na lekcji nazw sztucców i naczyń - operuje dość bogatym słownictwem związanym z proponowaniem posiłku i reagowaniem na taką propozycję - bez większych uchybień przyporządkowuje zdjęcia zastawy stołowej i sztucców odpowiednim wyrazom	Uczeń: - zna i stosuje prawie wszystkie poznane na lekcji nazwy sztucców i naczyń - operuje bogatym słownictwem związanym z proponowaniem posiłku i reagowaniem na taką propozycję - prawie bezbłędnie przyporządkowuje zdjęcia zastawy stołowej i sztucców odpowiednim wyrazom	Uczeń: - zna i stosuje wszystkie poznane na lekcji nazwy sztucców i naczyń - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z proponowaniem posiłku i reagowaniem na taką propozycję - bezbłędnie przyporządkowuje zdjęcia zastawy stołowej i sztucców odpowiednim wyrazom

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ po przeczytaniu wpisów na temat organizacji imprezy klasowej z dużym trudem wskazuje właściwe rozwiązania (czym zajmą się: Martha, Doris, Kai oraz Theo) ▶ uzupełnia nieliczne zdania zaimkami osobowymi w bierniku ▶ nieudolnie dobiera zdjęcia do minidialogów, a następnie, wykorzystując podane słownictwo, przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą podobne minidialogi ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu z dużym trudem wskazuje zdjęcie odpowiadające opisowi ciotki Giseli ▶ po wysłuchaniu dialogu nieudolnie robi notatki oraz udziela odpowiedzi na zamieszczone pytania (co jest do jedzenia, czego próbuje ciotka Gisela i co jej smakuje) ▶ popełniając bardzo liczne błędy, odpowiada pisemnie na SMS od koleżanki, która pyta, co aktualnie jest do jedzenia w stołówce szkolnej	▶ po przeczytaniu wpisów na temat organizacji imprezy klasowej z pewnym trudem wskazuje właściwe rozwiązania (czym zajmą się: Martha, Doris, Kai oraz Theo) ▶ uzupełnia niektóre zdania zaimkami osobowymi w bierniku ▶ dość nieumiejętnie dobiera zdjęcia do minidialogów, wykorzystując podane słownictwo, przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą podobne minidialogi ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu z pewnym trudem wskazuje zdjęcie odpowiadające opisowi ciotki Giseli ▶ po wysłuchaniu dialogu dość nieumiejętnie robi notatki oraz udziela odpowiedzi na zamieszczone pytania (co jest do jedzenia, czego próbuje ciotka Gisela i co jej smakuje) ▶ popełniając dość liczne błędy, odpowiada pisemnie na SMS od koleżanki, która pyta, co aktualnie jest do jedzenia w stołówce szkolnej	▶ po przeczytaniu wpisów na temat organizacji imprezy klasowej bez większego trudu wskazuje właściwe rozwiązania (czym zajmą się: Martha, Doris, Kai oraz Theo) ▶ uzupełnia większość zdań zaimkami osobowymi w bierniku ▶ dość umiejętnie dobiera zdjęcia do minidialogów, a następnie, wykorzystując podane słownictwo, przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą podobne minidialogi ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu bez większego trudu wskazuje zdjęcie odpowiadające opisowi ciotki Giseli ▶ po wysłuchaniu dialogu dość umiejętnie robi notatki oraz udziela odpowiedzi na zamieszczone pytania (co jest do jedzenia, czego próbuje ciotka Gisela i co jej smakuje) ▶ popełniając nieliczne błędy, odpowiada pisemnie na SMS od koleżanki, która pyta, co aktualnie jest do jedzenia w stołówce szkolnej	▶ po przeczytaniu wpisów na temat organizacji imprezy klasowej bez trudu wskazuje właściwe rozwiązania (czym zajmą się: Martha, Doris, Kai oraz Theo) ▶ uzupełnia prawie wszystkie zdania zaimkami osobowymi w bierniku ▶ umiejętnie dobiera zdjęcia do minidialogów, a następnie, wykorzystując podane słownictwo, przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą podobne minidialogi ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu bez trudu wskazuje zdjęcie odpowiadające opisowi ciotki Giseli ▶ po wysłuchaniu dialogu umiejętnie robi notatki oraz udziela odpowiedzi na zamieszczone pytania (co jest do jedzenia, czego próbuje ciotka Gisela i co jej smakuje) ▶ sporadycznie popełniając błędy, odpowiada pisemnie na SMS od koleżanki, która pyta, co aktualnie jest do jedzenia w stołówce szkolnej	▶ po przeczytaniu wpisów na temat organizacji imprezy klasowej sprawnie wskazuje właściwe rozwiązania (czym zajmą się: Martha, Doris, Kai oraz Theo) ▶ uzupełnia wszystkie zdania zaimkami osobowymi w bierniku ▶ z wprawą dobiera zdjęcia do minidialogów, a następnie, wykorzystując podane słownictwo, przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą podobne minidialogi ▶ na podstawie wysłuchanego tekstu sprawnie wskazuje zdjęcie odpowiadające opisowi ciotki Giseli ▶ po wysłuchaniu dialogu z wprawą robi notatki oraz udziela odpowiedzi na zamieszczone pytania (co jest do jedzenia, czego próbuje ciotka Gisela i co jej smakuje) ▶ bezbłędnie odpowiada pisemnie na SMS od koleżanki, która pyta, co aktualnie jest do jedzenia w stołówce szkolnej
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 4 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych, mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne:				
▶ odmiana formy <i>möchte</i> ▶ rzeczownik w bierniku ▶ zaimek osobowy w bierniku	▶ odmiana formy <i>möchte</i> ▶ rzeczownik w bierniku ▶ zaimek osobowy w bierniku	▶ odmiana formy <i>möchte</i> ▶ rzeczownik w bierniku ▶ zaimek osobowy w bierniku	▶ odmiana formy <i>möchte</i> ▶ rzeczownik w bierniku ▶ zaimek osobowy w bierniku	▶ odmiana formy <i>möchte</i> ▶ rzeczownik w bierniku ▶ zaimek osobowy w bierniku
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Rozdział 5. Viel Spaß!				
Um wie viel Uhr?				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do opisu przebiegu dnia, określania czasu i ustalania terminu - po wysłuchaniu nagrania z dużym trudem informuje, które godziny są przedstawione na zegarach - na podstawie nagrania nieudolnie dobiera zdjęcia do czasu zegarowego - na podstawie nagrania w znikomym stopniu poprawnie wskazuje właściwą godzinę - po przeczytaniu zaproszenia na koncert z licznymi uchybieniami odpowiada na podane pytania - z dużym trudem przyporządkowuje podane wyrazy i zwroty ilustracjom przedstawiającym czynności dnia codziennego - po wysłuchaniu dialogów dotyczących przebiegu dnia w znikomym stopniu poprawnie wybiera pasujące do nich pory dnia oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią dialogów, a które nie - pracując w parze z koleżanką / kolegą, nieudolnie zadaje pytania dotyczące przebiegu dnia i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do opisu przebiegu dnia, określania czasu i ustalania terminu - po wysłuchaniu nagrania z pewnym trudem informuje, które godziny są przedstawione na zegarach - na podstawie nagrania dość nieumiejętnie dobiera zdjęcia do czasu zegarowego - na podstawie nagrania w dużej mierze poprawnie wskazuje właściwą godzinę - po przeczytaniu zaproszenia na koncert z dość licznymi uchybieniami odpowiada na podane pytania - z pewnym trudem przyporządkowuje podane wyrazy i zwroty ilustracjom przedstawiającym czynności dnia codziennego - po wysłuchaniu dialogów dotyczących przebiegu dnia częściowo poprawnie wybiera pasujące do nich pory dnia oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią dialogów, a które nie - pracując w parze z koleżanką / kolegą, dość nieumiejętnie zadaje pytania dotyczące przebiegu dnia i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do opisu przebiegu dnia, określania czasu i ustalania terminu - po wysłuchaniu nagrania bez większego trudu informuje, które godziny są przedstawione na zegarach - na podstawie nagrania dość umiejętnie dobiera zdjęcia do czasu zegarowego - na podstawie nagrania w większości poprawnie wskazuje właściwą godzinę - po przeczytaniu zaproszenia na koncert bez większych uchybień odpowiada na podane pytania - bez większego trudu przyporządkowuje podane wyrazy i zwroty ilustracjom przedstawiającym czynności dnia codziennego - po wysłuchaniu dialogów dotyczących przebiegu dnia w większości poprawnie wybiera pasujące do nich pory dnia oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią dialogów, a które nie - pracując w parze z koleżanką / kolegą, dość umiejętnie zadaje pytania dotyczące przebiegu dnia i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opisu przebiegu dnia, określania czasu i ustalania terminu - po wysłuchaniu nagrania bez trudu informuje, które godziny są przedstawione na zegarach - na podstawie nagrania umiejętnie dobiera zdjęcia do czasu zegarowego - na podstawie nagrania prawie całkowicie poprawnie wskazuje właściwą godzinę - po przeczytaniu zaproszenia na koncert prawie bezbłędnie odpowiada na podane pytania - bez trudu przyporządkowuje podane wyrazy i zwroty ilustracjom przedstawiającym czynności dnia codziennego - po wysłuchaniu dialogów dotyczących przebiegu dnia prawie całkowicie poprawnie wybiera pasujące do nich pory dnia oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią dialogów, a które nie - pracując w parze z koleżanką / kolegą, umiejętnie zadaje pytania dotyczące przebiegu dnia i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do opisu przebiegu dnia, określania czasu i ustalania terminu - po wysłuchaniu nagrania z wprawą informuje, które godziny są przedstawione na zegarach - na podstawie nagrania sprawnie dobiera zdjęcia do czasu zegarowego - na podstawie nagrania w całości prawidłowo wskazuje właściwą godzinę - po przeczytaniu zaproszenia na koncert bezbłędnie odpowiada na podane pytania - z wprawą przyporządkowuje podane wyrazy i zwroty ilustracjom przedstawiającym czynności dnia codziennego - po wysłuchaniu dialogów dotyczących przebiegu dnia w całości prawidłowo wybiera pasujące do nich pory dnia oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią dialogów, a które nie - pracując w parze z koleżanką / kolegą, z wprawą zadaje pytania dotyczące przebiegu dnia i na nie odpowiada

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
<i>Ich will auch kommen!</i>				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z umawianiem się - pracując w czteroosobowej grupie, z dużym trudem zadaje koleżance / koledze pytanie o porę wykonywania danej czynności dnia codziennego oraz udziela odpowiedzi na pytanie (zadane przez kolejnego ucznia z grupy) - po przeczytaniu wpisów na forum w znikomym stopniu poprawnie wskazuje, które osoby wybiorą się na koncert, oraz uzupełnia zdania, używając podanych wyrazów - nieudolnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem, wcielając się odpowiednio w rolę matki lub ojca, a następnie dziecka - na podstawie nagrania dotyczącego spędzania poszczególnych dni tygodnia zaznacza, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie oraz z licznymi uchybieniami prostuje nieprawdziwe informacje - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania związane z notatkami Niny i z dużym trudem odpowiada na pytania rozmówcy zgodnie z przykładem	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym z umawianiem się - pracując w czteroosobowej grupie, z pewnym trudem zadaje koleżance / koledze pytanie o porę wykonywania danej czynności dnia codziennego oraz udziela odpowiedzi na pytanie (zadane przez kolejnego ucznia z grupy) - po przeczytaniu wpisów na forum w dużej mierze poprawnie wskazuje, które osoby wybiorą się na koncert, oraz uzupełnia zdania, używając podanych wyrazów - dość nieumiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem, wcielając się odpowiednio w rolę matki lub ojca, a następnie dziecka - na podstawie nagrania dotyczącego spędzania poszczególnych dni tygodnia zaznacza, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie oraz z dość licznymi uchybieniami prostuje nieprawdziwe informacje - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania związane z notatkami Niny i z pewnym trudem odpowiada na pytania rozmówcy zgodnie z przykładem	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym z umawianiem się - pracując w czteroosobowej grupie, bez większego trudu zadaje koleżance / koledze pytanie o porę wykonywania danej czynności dnia codziennego oraz udziela odpowiedzi na pytanie (zadane przez kolejnego ucznia z grupy) - po przeczytaniu wpisów na forum w większości poprawnie wskazuje, które osoby wybiorą się na koncert, oraz uzupełnia zdania, używając podanych wyrazów - dość umiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem, wcielając się odpowiednio w rolę matki lub ojca, a następnie dziecka - na podstawie nagrania dotyczącego spędzania poszczególnych dni tygodnia zaznacza, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie oraz bez większych uchybień prostuje nieprawdziwe informacje - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania związane z notatkami Niny i bez większego trudu odpowiada na pytania rozmówcy zgodnie z przykładem	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym z umawianiem się - pracując w czteroosobowej grupie, bez trudu zadaje koleżance / koledze pytanie o porę wykonywania danej czynności dnia codziennego oraz udziela odpowiedzi na pytanie (zadane przez kolejnego ucznia z grupy) - po przeczytaniu wpisów na forum prawie całkowicie poprawnie wskazuje, które osoby wybiorą się na koncert, oraz uzupełnia zdania, używając podanych wyrazów - umiejętnie przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem, wcielając się odpowiednio w rolę matki lub ojca, a następnie dziecka - na podstawie nagrania dotyczącego spędzania poszczególnych dni tygodnia zaznacza, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie oraz prawie bezbłędnie prostuje nieprawdziwe informacje - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania związane z notatkami Niny i bez trudu odpowiada na pytania rozmówcy zgodnie z przykładem	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z umawianiem się - pracując w czteroosobowej grupie, sprawnie zadaje koleżance / koledze pytanie o porę wykonywania danej czynności dnia codziennego oraz udziela odpowiedzi na pytanie (zadane przez kolejnego ucznia z grupy) - po przeczytaniu wpisów na forum w całości prawidłowo wskazuje, które osoby wybiorą się na koncert, oraz uzupełnia zdania, używając podanych wyrazów - z wprawą przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zgodnie z przykładem, wcielając się odpowiednio w rolę matki lub ojca, a następnie dziecka - na podstawie nagrania dotyczącego spędzania poszczególnych dni tygodnia zaznacza, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie oraz bezbłędnie prostuje nieprawdziwe informacje - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania związane z notatkami Niny i z wprawą odpowiada na pytania rozmówcy zgodnie z przykładem

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- po wystłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego spędzenia czasu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą z licznymi uchybieniami tworzy podobne rozmowy - w znikomym stopniu poprawnie pisze do kolegów i koleżanek z klasy SMS, w którym proponuje im wspólne wyjście do kina	- po wystłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego spędzenia czasu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą z dość licznymi uchybieniami tworzy podobne rozmowy - częściowo poprawnie pisze do kolegów i koleżanek z klasy SMS, w którym proponuje im wspólne wyjście do kina	- po wystłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego spędzenia czasu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą bez większych uchybień tworzy podobne rozmowy - w większości poprawnie pisze do kolegów i koleżanek z klasy SMS, w którym proponuje im wspólne wyjście do kina	- po wystłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego spędzenia czasu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą prawie bezbłędnie tworzy podobne rozmowy - prawie całkowicie poprawnie pisze do kolegów i koleżanek z klasy SMS, w którym proponuje im wspólne wyjście do kina	- po wystłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego spędzenia czasu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą bezbłędnie tworzy podobne rozmowy - w całości prawidłowo pisze do kolegów i koleżanek z klasy SMS, w którym proponuje im wspólne wyjście do kina
Wann hast du Training?				
Uczeń: - zna nieliczne z wprowadzonych nazw dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z uprawianiem sportu - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania dotyczące czynności, które ona / on musi, chce lub może wykonać, oraz posiłkując się przykładem i podanym słownictwem, z dużym trudem odpowiada na jej / jego pytania - po przeczytaniu ogłoszeń związanych z uprawianiem sportu z licznymi uchybieniami odpowiada na podane pytania - na podstawie wystłuchanego dialogu wybiera pasujące do niego zdanie oraz w znikomym stopniu poprawnie	Uczeń: - zna wybrane z wprowadzonych nazw dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego - operuje dość ubogim słownictwem związanym z uprawianiem sportu - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania dotyczące czynności, które ona / on musi, chce lub może wykonać, oraz posiłkując się przykładem i podanym słownictwem, z pewnym trudem odpowiada na jej / jego pytania - po przeczytaniu ogłoszeń związanych z uprawianiem sportu z dość licznymi uchybieniami odpowiada na podane pytania - na podstawie wystłuchanego dialogu wybiera pasujące do niego zdanie oraz w dużej mierze poprawnie zaznacza,	Uczeń: - zna większość z wprowadzonych nazw dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego - operuje dość bogatym słownictwem związanym z uprawianiem sportu - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania dotyczące czynności, które ona / on musi, chce lub może wykonać, oraz posiłkując się przykładem i podanym słownictwem, bez większego trudu odpowiada na jej / jego pytania - po przeczytaniu ogłoszeń związanych z uprawianiem sportu bez większych uchybień odpowiada na podane pytania - na podstawie wystłuchanego dialogu wybiera pasujące do niego zdanie oraz w większości poprawnie zaznacza,	Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone nazwy dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego - operuje bogatym słownictwem związanym z uprawianiem sportu - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania dotyczące czynności, które ona / on musi, chce lub może wykonać oraz posiłkując się przykładem i podanym słownictwem, bez trudu odpowiada na jej / jego pytania - po przeczytaniu ogłoszeń związanych z uprawianiem sportu prawie bezbłędnie odpowiada na podane pytania - na podstawie wystłuchanego dialogu wybiera pasujące do niego zdanie oraz prawie całkowicie poprawnie	Uczeń: - zna wszystkie wprowadzone nazwy dyscyplin sportowych i sprzętu sportowego - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z uprawianiem sportu - pracując w parze z koleżanką / kolegą, zadaje pytania dotyczące czynności, które ona / on musi, chce lub może wykonać, oraz posiłkując się przykładem i podanym słownictwem, z wprawą odpowiada na jej / jego pytania - po przeczytaniu ogłoszeń związanych z uprawianiem sportu bezbłędnie odpowiada na podane pytania - na podstawie wystłuchanego dialogu wybiera pasujące do niego zdanie oraz w całości prawidłowo zaznacza,

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
zaznacza, o których dyscyplinach sportu jest w nim mowa ▶ po wysłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego uprawiania danej dyscypliny sportu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą, nieudolnie tworzy podobne rozmowy ▶ z dużym trudem przyporządkowuje sformułowanym w języku polskim pytaniom dotyczącym sportu właściwe odpowiedzi w języku niemieckim ▶ po wysłuchaniu dialogów związanych z aktywnościami sportowymi nieudolnie wybiera właściwe dokończenia zdań ▶ na podstawie przykładowego dialogu i podanego słownictwa ze znikomym zaangażowaniem przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zawierające propozycję wspólnego uprawiania sportu	o których dyscyplinach sportu jest w nim mowa ▶ po wysłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego uprawiania danej dyscypliny sportu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą, dość nieumiejętnie tworzy podobne rozmowy ▶ z pewnym trudem przyporządkowuje sformułowanym w języku polskim pytaniom dotyczącym sportu właściwe odpowiedzi w języku niemieckim ▶ po wysłuchaniu dialogów związanych z aktywnościami sportowymi dość nieumiejętnie wybiera właściwe dokończenia zdań ▶ na podstawie przykładowego dialogu i podanego słownictwa z niewielkim zaangażowaniem przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zawierające propozycję wspólnego uprawiania sportu	o których dyscyplinach sportu jest w nim mowa ▶ po wysłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego uprawiania danej dyscypliny sportu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą, dość umiejętnie tworzy podobne rozmowy ▶ bez większego trudu przyporządkowuje sformułowanym w języku polskim pytaniom dotyczącym sportu właściwe odpowiedzi w języku niemieckim ▶ po wysłuchaniu dialogów związanych z aktywnościami sportowymi dość umiejętnie wybiera właściwe dokończenia zdań ▶ na podstawie przykładowego dialogu i podanego słownictwa z dużym zaangażowaniem przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zawierające propozycję wspólnego uprawiania sportu	zaznacza, o których dyscyplinach sportu jest w nim mowa ▶ po wysłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego uprawiania danej dyscypliny sportu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą, umiejętnie tworzy podobne rozmowy ▶ bez trudu przyporządkowuje sformułowanym w języku polskim pytaniom dotyczącym sportu właściwe odpowiedzi w języku niemieckim ▶ po wysłuchaniu dialogów związanych z aktywnościami sportowymi umiejętnie wybiera właściwe dokończenia zdań ▶ na podstawie przykładowego dialogu i podanego słownictwa z dużym zaangażowaniem przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zawierające propozycję wspólnego uprawiania sportu	o których dyscyplinach sportu jest w nim mowa ▶ po wysłuchaniu dialogu zawierającego propozycję wspólnego uprawiania danej dyscypliny sportu, a następnie przeczytaniu go na głos w parze z koleżanką / kolegą, z wprawą tworzy podobne rozmowy ▶ sprawnie przyporządkowuje sformułowanym w języku polskim pytaniom dotyczącym sportu właściwe odpowiedzi w języku niemieckim ▶ po wysłuchaniu dialogów związanych z aktywnościami sportowymi z wprawą wybiera właściwe dokończenia zdań ▶ na podstawie przykładowego dialogu i podanego słownictwa z pełnym zaangażowaniem przeprowadza w parze z koleżanką / kolegą dialogi zawierające propozycję wspólnego uprawiania sportu
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 5 struktur gramatycznych	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	nych, popełnia sporo błędów gramatycznych mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	5 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	w rozdziale 5 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury gramatyczne:				
▶ przyimki służące do określania czasu zegarowego ▶ czasowniki rozdzielnie złożone ▶ czasowniki modalne	▶ przyimki służące do określania czasu zegarowego ▶ czasowniki rozdzielnie złożone ▶ czasowniki modalne	▶ przyimki służące do określania czasu zegarowego ▶ czasowniki rozdzielnie złożone ▶ czasowniki modalne	▶ przyimki służące do określania czasu zegarowego ▶ czasowniki rozdzielnie złożone ▶ czasowniki modalne	▶ przyimki służące do określania czasu zegarowego ▶ czasowniki rozdzielnie złożone ▶ czasowniki modalne
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje bardzo nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Rozdział 6. Feste und Ferien				
Der Wievielte ist heute?				
Uczeń: ▶ zna nazwy nielicznych miesięcy i pór roku ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem niezbędnym do zasięgania informacji o terminie danego wydarzenia i do udzielania takiej informacji ▶ ze znikomym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie powtarzanie sekwencji wypowiedzianych przez inne osoby i dopowiadanie kolejnego dnia tygodnia wraz ze swoją propozycją spędzenia czasu ▶ słuchając nagrania, nieumiejętnie powtarza nazwy pór roku i miesięcy ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu o planowanej podróży w znikomym stopniu poprawnie wskazuje właściwe uzupełnienia zdań ▶ uzupełnia nieliczne zdania odpowiednimi zaimkami zwrotnymi ▶ na podstawie przykładu i podanych wyrażen z dużym trudem ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialog dotyczący terminu wyjazdu ▶ po przeczytaniu bloga Nicole o wyjeździe do Tokio z licznymi uchybieniami dobiera do każdego wpisu	Uczeń: ▶ zna nazwy niektórych miesięcy i pór roku ▶ operuje dość ubogim słownictwem niezbędnym do zasięgania informacji o terminie danego wydarzenia i do udzielania takiej informacji ▶ z niewielkim zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie powtarzanie sekwencji wypowiedzianych przez inne osoby i dopowiadanie kolejnego dnia tygodnia wraz ze swoją propozycją spędzenia czasu ▶ słuchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza nazwy pór roku i miesięcy ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu o planowanej podróży w dużej mierze poprawnie wskazuje właściwe uzupełnienia zdań ▶ uzupełnia niektóre zdania odpowiednimi zaimkami zwrotnymi ▶ na podstawie przykładu i podanych wyrażen z pewnym trudem ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialog dotyczący terminu wyjazdu ▶ po przeczytaniu bloga Nicole o wyjeździe do Tokio z dość licznymi uchybieniami dobiera do każdego	Uczeń: ▶ zna nazwy większości miesięcy i pór roku ▶ operuje dość bogatym słownictwem niezbędnym do zasięgania informacji o terminie danego wydarzenia i do udzielania takiej informacji ▶ z dość dużym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie powtarzanie sekwencji wypowiedzianych przez inne osoby i dopowiadanie kolejnego dnia tygodnia wraz ze swoją propozycją spędzenia czasu ▶ słuchając nagrania, dość umiejętnie powtarza nazwy pór roku i miesięcy ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu o planowanej podróży w większości poprawnie wskazuje właściwe uzupełnienia zdań ▶ uzupełnia większość zdań odpowiednimi zaimkami zwrotnymi ▶ na podstawie przykładu i podanych wyrażen bez większego trudu ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialog dotyczący terminu wyjazdu ▶ po przeczytaniu bloga Nicole o wyjeździe do Tokio bez większych uchybień dobiera do każdego wpisu	Uczeń: ▶ zna nazwy prawie wszystkich miesięcy i pór roku ▶ operuje bogatym słownictwem niezbędnym do zasięgania informacji o terminie danego wydarzenia i do udzielania takiej informacji ▶ z dużym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie powtarzanie sekwencji wypowiedzianych przez inne osoby i dopowiadanie kolejnego dnia tygodnia wraz ze swoją propozycją spędzenia czasu ▶ słuchając nagrania, umiejętnie powtarza nazwy pór roku i miesięcy ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu o planowanej podróży prawie całkowicie poprawnie wskazuje właściwe uzupełnienia zdań ▶ uzupełnia prawie wszystkie zdania odpowiednimi zaimkami zwrotnymi ▶ na podstawie przykładu i podanych wyrażen bez trudu ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialog dotyczący terminu wyjazdu ▶ po przeczytaniu bloga Nicole o wyjeździe do Tokio prawie bezbłędnie dobiera do każdego wpisu odpo-	Uczeń: ▶ zna nazwy wszystkich miesięcy i pór roku ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem niezbędnym do zasięgania informacji o terminie danego wydarzenia i do udzielania takiej informacji ▶ z pełnym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie powtarzanie sekwencji wypowiedzianych przez inne osoby i dopowiadanie kolejnego dnia tygodnia wraz ze swoją propozycją spędzenia czasu ▶ słuchając nagrania, sprawnie powtarza nazwy pór roku i miesięcy ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu o planowanej podróży w całości prawidłowo wskazuje właściwe uzupełnienia zdań ▶ uzupełnia wszystkie zdania odpowiednimi zaimkami zwrotnymi ▶ na podstawie przykładu i podanych wyrażen z wprawą ćwiczy w parze z koleżanką / kolegą dialog dotyczący terminu wyjazdu ▶ po przeczytaniu bloga Nicole o wyjeździe do Tokio bezbłędnie dobiera do każdego wpisu odpowiednie

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
odpowiednie zdjęcie oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią bloga, a które nie ▶ wcielając się w rolę Nicole, w znikomym stopniu poprawnie opisuje w ośmiu zdaniach swój pobyt w Tokio z podaniem dat poszczególnych wpisów ▶ nieudolnie dyktuje koleżance / koledze zdania zawierające liczebnik porządkowy oraz zapisuje dyktowane przez nią / niego zdania	wpisu odpowiednie zdjęcie oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią bloga, a które nie ▶ wcielając się w rolę Nicole, częściowo poprawnie opisuje w ośmiu zdaniach swój pobyt w Tokio z podaniem dat poszczególnych wpisów ▶ dość nieumiejętnie dyktuje koleżance / koledze zdania zawierające liczebnik porządkowy oraz zapisuje dyktowane przez nią / niego zdania	odpowiednie zdjęcie oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią bloga, a które nie ▶ wcielając się w rolę Nicole, w większości poprawnie opisuje w ośmiu zdaniach swój pobyt w Tokio z podaniem dat poszczególnych wpisów ▶ dość umiejętnie dyktuje koleżance / koledze zdania zawierające liczebnik porządkowy oraz zapisuje dyktowane przez nią / niego zdania	wiednie zdjęcie oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią bloga, a które nie ▶ wcielając się w rolę Nicole, prawie całkowicie poprawnie opisuje w ośmiu zdaniach swój pobyt w Tokio z podaniem dat poszczególnych wpisów ▶ umiejętnie dyktuje koleżance / koledze zdania zawierające liczebnik porządkowy oraz zapisuje dyktowane przez nią / niego zdania	zdjęcie oraz określa, które z podanych zdań są zgodne z treścią bloga, a które nie ▶ wcielając się w rolę Nicole, w całości prawidłowo opisuje w ośmiu zdaniach swój pobyt w Tokio z podaniem dat poszczególnych wpisów ▶ z wprawą dyktuje koleżance / koledze zdania zawierające liczebnik porządkowy oraz zapisuje dyktowane przez nią / niego zdania
Alles Gute!				
Uczeń: ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z zapraszaniem na urodziny, przyjęciem takiego zaproszenia lub odmową ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, z dużym trudem zadaje pytanie o datę i udziela odpowiedzi na takie pytanie ▶ po wysłuchaniu dialogu w znikomym stopniu poprawnie dobiera do każdej z osób właściwy miesiąc urodzenia oraz zaznacza, który z rozmówców wypowiada podane zdania ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek <i>man</i> sporadycznie tworzy poprawne zdania	Uczeń: ▶ operuje dość ubogim słownictwem związanym z zapraszaniem na urodziny, przyjęciem takiego zaproszenia lub odmową ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, z pewnym trudem zadaje pytanie o datę i udziela odpowiedzi na takie pytanie ▶ po wysłuchaniu dialogu w dużej mierze poprawnie dobiera do każdej z osób właściwy miesiąc urodzenia oraz zaznacza, który z rozmówców wypowiada podane zdania ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek <i>man</i> dość rzadko tworzy poprawne zdania	Uczeń: ▶ operuje dość bogatym słownictwem związanym z zapraszaniem na urodziny, przyjęciem takiego zaproszenia lub odmową ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, bez większego trudu zadaje pytanie o datę i udziela odpowiedzi na takie pytanie ▶ po wysłuchaniu dialogu w większości poprawnie dobiera do każdej z osób właściwy miesiąc urodzenia oraz zaznacza, który z rozmówców wypowiada podane zdania ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek <i>man</i> tworzy w większości poprawne zdania	Uczeń: ▶ operuje bogatym słownictwem związanym z zapraszaniem na urodziny, przyjęciem takiego zaproszenia lub odmową ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, bez trudu zadaje pytanie o datę i udziela odpowiedzi na takie pytanie ▶ po wysłuchaniu dialogu prawie całkowicie poprawnie dobiera do każdej z osób właściwy miesiąc urodzenia oraz zaznacza, który z rozmówców wypowiada podane zdania ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek <i>man</i> tworzy prawie za każdym razem poprawne zdania	Uczeń: ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z zapraszaniem na urodziny, przyjęciem takiego zaproszenia lub odmową ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, sprawnie zadaje pytanie o datę i udziela odpowiedzi na takie pytanie ▶ po wysłuchaniu dialogu w całości prawidłowo dobiera do każdej z osób właściwy miesiąc urodzenia oraz zaznacza, który z rozmówców wypowiada podane zdania ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek <i>man</i> tworzy za każdym razem poprawne zdania

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ z licznymi uchybieniami odczytuje na głos podane daty ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, nieudolnie pyta o datę danego wydarzenia oraz udziela odpowiedzi, bazując na przykładzie i zamieszczonym słownictwie ▶ po przeczytaniu wpisów na forum (zaproszenie na urodziny, przyjęcie takiego zaproszenia lub odmowa) z dużym trudem wybiera właściwe rozwiązanie ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu, związanego z urodzinami, z licznymi uchybieniami określa, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie ▶ wykorzystując przykład i podane słownictwo, nieudolnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi, przyjmując rolę osoby zapraszającej na urodziny lub takiej, która akceptuje / odrzuca takie zaproszenie ▶ w znikomym stopniu poprawnie pisze tekst zaproszenia na przyjęcie urodzinowe, uwzględniając podane kwestie	▶ z dość licznymi uchybieniami odczytuje na głos podane daty ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, dość nieumiejętnie pyta o datę danego wydarzenia oraz udziela odpowiedzi, bazując na przykładzie i zamieszczonym słownictwie ▶ po przeczytaniu wpisów na forum (zaproszenie na urodziny, przyjęcie takiego zaproszenia lub odmowa) z pewnym trudem wybiera właściwe rozwiązanie ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu, związanego z urodzinami, z dość licznymi uchybieniami określa, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie ▶ wykorzystując przykład i podane słownictwo, dość nieumiejętnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi, przyjmując rolę osoby zapraszającej na urodziny lub takiej, która akceptuje / odrzuca takie zaproszenie ▶ częściowo poprawnie pisze tekst zaproszenia na przyjęcie urodzinowe, uwzględniając podane kwestie	▶ bez większych uchybień odczytuje na głos podane daty ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, dość umiejętnie pyta o datę danego wydarzenia oraz udziela odpowiedzi, bazując na przykładzie i zamieszczonym słownictwie ▶ po przeczytaniu wpisów na forum (zaproszenie na urodziny, przyjęcie takiego zaproszenia lub odmowa) bez większego trudu wybiera właściwe rozwiązanie ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu, związanego z urodzinami, bez większych uchybień określa, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie ▶ wykorzystując przykład i podane słownictwo, dość umiejętnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi, przyjmując rolę osoby zapraszającej na urodziny lub takiej, która akceptuje / odrzuca takie zaproszenie ▶ w większości poprawnie pisze tekst zaproszenia na przyjęcie urodzinowe, uwzględniając podane kwestie	▶ prawie bezbłędnie odczytuje na głos podane daty ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, umiejętnie pyta o datę danego wydarzenia oraz udziela odpowiedzi, bazując na przykładzie i zamieszczonym słownictwie ▶ po przeczytaniu wpisów na forum (zaproszenie na urodziny, przyjęcie takiego zaproszenia lub odmowa) bez trudu wybiera właściwe rozwiązanie ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu, związanego z urodzinami, prawie bezbłędnie i określa, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie ▶ wykorzystując przykład i podane słownictwo, umiejętnie odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi, przyjmując rolę osoby zapraszającej na urodziny lub takiej, która akceptuje / odrzuca takie zaproszenie ▶ prawie całkowicie poprawnie pisze tekst zaproszenia na przyjęcie urodzinowe, uwzględniając podane kwestie	▶ bezbłędnie odczytuje na głos podane daty ▶ pracując w parze z koleżanką / kolegą, z wprawą pyta o datę danego wydarzenia oraz udziela odpowiedzi, bazując na przykładzie i zamieszczonym słownictwie ▶ po przeczytaniu wpisów na forum (zaproszenie na urodziny, przyjęcie takiego zaproszenia lub odmowa) sprawnie wybiera właściwe rozwiązanie ▶ na podstawie wysłuchanego dialogu, związanego z urodzinami, bezbłędnie określa, które zdania są zgodne z jego treścią, a które nie ▶ wykorzystując przykład i podane słownictwo, z wprawą odgrywa w parze z koleżanką / kolegą dialogi, przyjmując rolę osoby zapraszającej na urodziny lub takiej, która akceptuje / odrzuca takie zaproszenie ▶ w całości prawidłowo pisze tekst zaproszenia na przyjęcie urodzinowe, uwzględniając podane kwestie
Es ist so kalt ...				
Uczeń: ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym	Uczeń: ▶ operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do	Uczeń: ▶ operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym	Uczeń: ▶ operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opisy-	Uczeń: ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
do opisywania pogody oraz pisania pozdrowień z podróży ▶ ze znikomym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie pytanie o datę urodzin rozmówcy i podawanie daty własnych urodzin ▶ słuchając nagrania, nieudolnie powtarza usłyszane wyrazy / zdania związane z opisywaniem pogody ▶ po przeczytaniu wpisów z dużym trudem wskazuje, kto jest zadowolony z pogody, i wyjaśnia dlaczego ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek nieosobowy es sporadycznie tworzy poprawne zdania ▶ na podstawie zamieszczonych informacji w niewielkim stopniu poprawnie opisuje, jaka jest pogoda w podanych miastach ▶ po przeczytaniu e-maila Julii o planowanej wycieczce klasowej do Aten z licznymi uchybieniami odpowiada na podane pytania ▶ na podstawie nagrania nieudolnie podaje, jaka jest pogoda w Atenach ▶ używając podanego słownictwa, w znikomym stopniu poprawnie pisze do kolegi / koleżanki pozdrowienia z podróży	opisywania pogody oraz pisania pozdrowień z podróży ▶ z niewielkim zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie pytanie o datę urodzin rozmówcy i podawanie daty własnych urodzin ▶ słuchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza usłyszane wyrazy / zdania związane z opisywaniem pogody ▶ po przeczytaniu wpisów z pewnym trudem wskazuje, kto jest zadowolony z pogody, i wyjaśnia dlaczego ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek nieosobowy es dość rzadko tworzy poprawne zdania ▶ na podstawie zamieszczonych informacji w dużej mierze poprawnie opisuje, jaka jest pogoda w podanych miastach ▶ po przeczytaniu e-maila Julii o planowanej wycieczce klasowej do Aten z dość licznymi uchybieniami odpowiada na podane pytania ▶ na podstawie nagrania dość nieumiejętnie podaje, jaka jest pogoda w Atenach ▶ używając podanego słownictwa, częściowo poprawnie pisze do kolegi / koleżanki pozdrowienia z podróży	do opisywania pogody oraz pisania pozdrowień z podróży ▶ z dość dużym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie pytanie o datę urodzin rozmówcy i podawanie daty własnych urodzin ▶ słuchając nagrania, dość umiejętnie powtarza usłyszane wyrazy / zdania związane z opisywaniem pogody ▶ po przeczytaniu wpisów bez większego trudu wskazuje, kto jest zadowolony z pogody, i wyjaśnia dlaczego ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek nieosobowy es tworzy w większości poprawne zdania ▶ na podstawie zamieszczonych informacji w większości poprawnie opisuje, jaka jest pogoda w podanych miastach ▶ po przeczytaniu e-maila Julii o planowanej wycieczce klasowej do Aten bez większych uchybień odpowiada na podane pytania ▶ na podstawie nagrania dość umiejętnie podaje, jaka jest pogoda w Atenach ▶ używając podanego słownictwa, w większości poprawnie pisze do kolegi / koleżanki pozdrowienia z podróży	wania pogody oraz pisania pozdrowień z podróży ▶ z dużym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie pytanie o datę urodzin rozmówcy i podawanie daty własnych urodzin ▶ słuchając nagrania, umiejętnie powtarza usłyszane wyrazy / zdania związane z opisywaniem pogody ▶ po przeczytaniu wpisów bez trudu wskazuje, kto jest zadowolony z pogody, i wyjaśnia dlaczego ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek nieosobowy es tworzy prawie za każdym razem poprawne zdania ▶ na podstawie zamieszczonych informacji prawie całkowicie poprawnie opisuje, jaka jest pogoda w podanych miastach ▶ po przeczytaniu e-maila Julii o planowanej wycieczce klasowej do Aten prawie bezbłędnie odpowiada na podane pytania ▶ na podstawie nagrania umiejętnie podaje, jaka jest pogoda w Atenach ▶ używając podanego słownictwa, prawie całkowicie poprawnie pisze do kolegi / koleżanki pozdrowienia z podróży	do opisywania pogody oraz pisania pozdrowień z podróży ▶ z pełnym zaangażowaniem ćwiczy w czteroosobowej grupie pytanie o datę urodzin rozmówcy i podawanie daty własnych urodzin ▶ słuchając nagrania, z wprawą powtarza usłyszane wyrazy / zdania związane z opisywaniem pogody ▶ po przeczytaniu wpisów sprawnie wskazuje, kto jest zadowolony z pogody, i wyjaśnia dlaczego ▶ z rozsypanki wyrazowej zawierającej zaimek nieosobowy es tworzy za każdym razem poprawne zdania ▶ na podstawie zamieszczonych informacji w całości prawidłowo opisuje, jaka jest pogoda w podanych miastach ▶ po przeczytaniu e-maila Julii o planowanej wycieczce klasowej do Aten bezbłędnie odpowiada na podane pytania ▶ na podstawie nagrania z wprawą podaje, jaka jest pogoda w Atenach ▶ używając podanego słownictwa, w całości prawidłowo pisze do kolegi / koleżanki pozdrowienia z podróży

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 6 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych, mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne:				
▶ czasowniki zwrotne ▶ liczebniki porządkowe ▶ zaimek <i>man</i> ▶ zaimek nieosobowy <i>es</i>	▶ czasowniki zwrotne ▶ liczebniki porządkowe ▶ zaimek <i>man</i> ▶ zaimek nieosobowy <i>es</i>	▶ czasowniki zwrotne ▶ liczebniki porządkowe ▶ zaimek <i>man</i> ▶ zaimek nieosobowy <i>es</i>	▶ czasowniki zwrotne ▶ liczebniki porządkowe ▶ zaimek <i>man</i> ▶ zaimek nieosobowy <i>es</i>	▶ czasowniki zwrotne ▶ liczebniki porządkowe ▶ zaimek <i>man</i> ▶ zaimek nieosobowy <i>es</i>
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje bardzo nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Extras				
Weihnachten				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z opisywaniem świąt Bożego Narodzenia oraz składaniem życzeń świątecznych - nieumiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Bożym Narodzeniem - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na przedstawieniu wylosowanego rzeczownika związanego z Bożym Narodzeniem w formie pantomimy / odgadnięciu, o jaki rzeczownik chodzi, i podaniu go wraz z rodzajnikiem - na podstawie wysłuchanych życzeń świątecznych w znikomym stopniu poprawnie zapisuje ich polską wersję - z dużym trudem odpisuje koledze / koleżance z Niemiec na otrzymane na Messengerze życzenia świąteczne	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym z opisywaniem świąt Bożego Narodzenia oraz składaniem życzeń świątecznych - dość nieumiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Bożym Narodzeniem - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na przedstawieniu wylosowanego rzeczownika związanego z Bożym Narodzeniem w formie pantomimy / odgadnięciu, o jaki rzeczownik chodzi, i podaniu go wraz z rodzajnikiem - na podstawie wysłuchanych życzeń świątecznych w dużej mierze poprawnie zapisuje ich polską wersję - z pewnym trudem odpisuje koledze / koleżance z Niemiec na otrzymane na Messengerze życzenia świąteczne	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym z opisywaniem świąt Bożego Narodzenia oraz składaniem życzeń świątecznych - dość umiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Bożym Narodzeniem - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na przedstawieniu wylosowanego rzeczownika związanego z Bożym Narodzeniem w formie pantomimy / odgadnięciu, o jaki rzeczownik chodzi, i podaniu go wraz z rodzajnikiem - na podstawie wysłuchanych życzeń świątecznych w większości poprawnie zapisuje ich polską wersję - bez większego trudu odpisuje koledze / koleżance z Niemiec na otrzymane na Messengerze życzenia świąteczne	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym z opisywaniem świąt Bożego Narodzenia oraz składaniem życzeń świątecznych - umiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Bożym Narodzeniem - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na przedstawieniu wylosowanego rzeczownika związanego z Bożym Narodzeniem w formie pantomimy / odgadnięciu, o jaki rzeczownik chodzi, i podaniu go wraz z rodzajnikiem - na podstawie wysłuchanych życzeń świątecznych prawie całkowicie poprawnie zapisuje ich polską wersję - bez trudu odpisuje koledze / koleżance z Niemiec na otrzymane na Messengerze życzenia świąteczne	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z opisywaniem świąt Bożego Narodzenia oraz składaniem życzeń świątecznych - sprawnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Bożym Narodzeniem - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na przedstawieniu wylosowanego rzeczownika związanego z Bożym Narodzeniem w formie pantomimy / odgadnięciu, o jaki rzeczownik chodzi, i podaniu go wraz z rodzajnikiem - na podstawie wysłuchanych życzeń świątecznych w całości prawidłowo zapisuje ich polską wersję - z wprawą odpisuje koledze / koleżance z Niemiec na otrzymane na Messengerze życzenia świąteczne

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ nieumiejętnie przyporządkowuje zdjęciom teksty związane z Bożym Narodzeniem ▶ słuchając nagrania i posłukując się zamieszczonym tekstem. z licznymi uchybieniami śpiewa kolędę <i>Kling, Glöckchen, klingelingeling</i>	▶ dość nieumiejętnie przyporządkowuje zdjęciom teksty związane z Bożym Narodzeniem ▶ słuchając nagrania i posłukując się zamieszczonym tekstem. z dość licznymi uchybieniami śpiewa kolędę <i>Kling, Glöckchen, klingelingeling</i>	▶ dość umiejętnie przyporządkowuje zdjęciom teksty związane z Bożym Narodzeniem ▶ słuchając nagrania i posłukując się zamieszczonym tekstem. bez większych uchybień śpiewa kolędę <i>Kling, Glöckchen, klingelingeling</i>	▶ umiejętnie przyporządkowuje zdjęciom teksty związane z Bożym Narodzeniem ▶ słuchając nagrania i posłukując się zamieszczonym tekstem. prawie bezbłędnie śpiewa kolędę <i>Kling, Glöckchen, klingelingeling</i>	▶ sprawnie przyporządkowuje zdjęciom teksty związane z Bożym Narodzeniem ▶ słuchając nagrania i posłukując się zamieszczonym tekstem. bezbłędnie śpiewa kolędę <i>Kling, Glöckchen, klingelingeling</i>
Ostern				
Uczeń: ▶ operuje bardzo ubogim słownictwem związanym ze Świętami Wielkanocnymi oraz składaniem życzeń świątecznych ▶ nieumiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Wielkanocą ▶ z dużym trudem dobiera do niemieckiego wierszyka związanego z Wielkanocą właściwy polski odpowiednik, a następnie słucha wierszyka i uczy się go na pamięć ▶ nieudolnie przyporządkowuje niemieckim przysłowiom ich polskie odpowiedniki ▶ w znikomym stopniu poprawnie przyporządkowuje podanym zdaniom zdjęcia przedstawiające świętowanie Wielkanocy w Niemczech oraz podaje, które tradycje są znane także w Polsce	Uczeń: ▶ operuje dość ubogim słownictwem związanym ze Świętami Wielkanocnymi oraz składaniem życzeń świątecznych ▶ dość nieumiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Wielkanocą ▶ z pewnym trudem dobiera do niemieckiego wierszyka związanego z Wielkanocą właściwy polski odpowiednik, a następnie słucha wierszyka i uczy się go na pamięć ▶ dość nieumiejętnie przyporządkowuje niemieckim przysłowiom ich polskie odpowiedniki ▶ w dużej mierze poprawnie przyporządkowuje podanym zdaniom zdjęcia przedstawiające świętowanie Wielkanocy w Niemczech oraz podaje, które tradycje są znane także w Polsce	Uczeń: ▶ operuje dość bogatym słownictwem związanym ze Świętami Wielkanocnymi oraz składaniem życzeń świątecznych ▶ dość umiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Wielkanocą ▶ bez większego trudu dobiera do niemieckiego wierszyka związanego z Wielkanocą właściwy polski odpowiednik, a następnie słucha wierszyka i uczy się go na pamięć ▶ dość umiejętnie przyporządkowuje niemieckim przysłowiom ich polskie odpowiedniki ▶ w większości poprawnie przyporządkowuje podanym zdaniom zdjęcia przedstawiające świętowanie Wielkanocy w Niemczech oraz podaje, które tradycje są znane także w Polsce	Uczeń: ▶ operuje bogatym słownictwem związanym ze Świętami Wielkanocnymi oraz składaniem życzeń świątecznych ▶ umiejętnie przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Wielkanocą ▶ bez trudu dobiera do niemieckiego wierszyka związanego z Wielkanocą właściwy polski odpowiednik, a następnie słucha wierszyka i uczy się go na pamięć ▶ umiejętnie przyporządkowuje niemieckim przysłowiom ich polskie odpowiedniki ▶ prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje podanym zdaniom zdjęcia przedstawiające świętowanie Wielkanocy w Niemczech oraz podaje, które tradycje są znane także w Polsce	Uczeń: ▶ operuje bardzo bogatym słownictwem związanym ze Świętami Wielkanocnymi oraz składaniem życzeń świątecznych ▶ z wprawą przyporządkowuje zdjęciom wyrazy związane z Wielkanocą ▶ sprawnie dobiera do niemieckiego wierszyka związanego z Wielkanocą właściwy polski odpowiednik, a następnie słucha wierszyka i uczy się go na pamięć ▶ z wprawą przyporządkowuje niemieckim przysłowiom ich polskie odpowiedniki ▶ w całości prawidłowo przyporządkowuje podanym zdaniom zdjęcia przedstawiające świętowanie Wielkanocy w Niemczech oraz podaje, które tradycje są znane także w Polsce

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
▶ z dużym trudem dobiera do życzeń odpowiednie karty wielkanocne	▶ z pewnym trudem dobiera do życzeń odpowiednie karty wielkanocne	▶ bez większego trudu dobiera do życzeń odpowiednie karty wielkanocne	▶ bez trudu dobiera do życzeń odpowiednie karty wielkanocne	▶ sprawnie dobiera do życzeń odpowiednie karty wielkanocne
Projekte				
Uczeń: ▶ ze znikomym zaangażowaniem bierze udział w projekcie polegającym na przygotowaniu i przedstawieniu prezentacji multimedialnej na temat tradycyjnych przysmaków z krajów niemieckojęzycznych oraz przeprowadzeniu degustacji niektórych potraw ▶ w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje kwiz dotyczący specjalności kulinarnych w krajach niemieckojęzycznych	Uczeń: ▶ z niewielkim zaangażowaniem bierze udział w projekcie polegającym na przygotowaniu i przedstawieniu prezentacji multimedialnej na temat tradycyjnych przysmaków z krajów niemieckojęzycznych oraz przeprowadzeniu degustacji niektórych potraw ▶ w dużej mierze poprawnie rozwiązuje kwiz dotyczący specjalności kulinarnych w krajach niemieckojęzycznych	Uczeń: ▶ z dość dużym zaangażowaniem bierze udział w projekcie polegającym na przygotowaniu i przedstawieniu prezentacji multimedialnej na temat tradycyjnych przysmaków z krajów niemieckojęzycznych oraz przeprowadzeniu degustacji niektórych potraw ▶ w większości poprawnie rozwiązuje kwiz dotyczący specjalności kulinarnych w krajach niemieckojęzycznych	Uczeń: ▶ z dużym zaangażowaniem bierze udział w projekcie polegającym na przygotowaniu i przedstawieniu prezentacji multimedialnej na temat tradycyjnych przysmaków z krajów niemieckojęzycznych oraz przeprowadzeniu degustacji niektórych potraw ▶ prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje kwiz dotyczący specjalności kulinarnych w krajach niemieckojęzycznych	Uczeń: ▶ z pełnym zaangażowaniem bierze udział w projekcie polegającym na przygotowaniu i przedstawieniu prezentacji multimedialnej na temat tradycyjnych przysmaków z krajów niemieckojęzycznych oraz przeprowadzeniu degustacji niektórych potraw ▶ w całości prawidłowo rozwiązuje kwiz dotyczący specjalności kulinarnych w krajach niemieckojęzycznych

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia większości kryteriów na ocenę dopuszczającą, a jego braki w wiadomościach (środki językowe, fonetyka, ortografia) i umiejętnościach (umiejętności receptywne oraz produktywne) uniemożliwiają mu naukę na kolejnym etapie nauczania.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO KLASA 8

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Rozdział 1. Wiederholung				
Familie				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z rodziną i pracą - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na zapisaniu jak największej liczby rzeczowników do tematów: rodzina, zwierzęta i zawody - z dużym trudem dobiera zdjęcia do tekstów opisujących poszczególne rodziny oraz opowiada o tych rodzinach - nieudolnie układa zdania z podanych wyrazów - wykorzystując podane informacje i przykład, w znikomym stopniu poprawnie pisze 8–10 zdań o rodzinie Joachima	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym z rodziną i pracą - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na zapisaniu jak największej liczby rzeczowników do tematów: rodzina, zwierzęta i zawody - z pewnym trudem dobiera zdjęcia do tekstów opisujących poszczególne rodziny oraz opowiada o tych rodzinach - dość nieumiejętnie układa zdania z podanych wyrazów - wykorzystując podane informacje i przykład, w dużej mierze poprawnie pisze 8–10 zdań o rodzinie Joachima	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym z rodziną i pracą - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na zapisaniu jak największej liczby rzeczowników do tematów: rodzina, zwierzęta i zawody - bez większego trudu dobiera zdjęcia do tekstów opisujących poszczególne rodziny oraz opowiada o tych rodzinach - dość umiejętnie układa zdania z podanych wyrazów - wykorzystując podane informacje i przykład, w większości poprawnie pisze 8–10 zdań o rodzinie Joachima	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym z rodziną i pracą - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na zapisaniu jak największej liczby rzeczowników do tematów: rodzina, zwierzęta i zawody - bez trudu dobiera zdjęcia do tekstów opisujących poszczególne rodziny oraz opowiada o tych rodzinach - umiejętnie układa zdania z podanych wyrazów - wykorzystując podane informacje i przykład, prawie całkowicie poprawnie pisze 8–10 zdań o rodzinie Joachima	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z rodziną i pracą - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na zapisaniu jak największej liczby rzeczowników do tematów: rodzina, zwierzęta i zawody - sprawnie dobiera zdjęcia do tekstów opisujących poszczególne rodziny oraz opowiada o tych rodzinach - z wprawą układa zdania z podanych wyrazów - wykorzystując podane informacje i przykład, w całości prawidłowo pisze 8–10 zdań o rodzinie Joachima
Schule				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym ze szkołą - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na wymienianiu nazw brakujących przedmiotów	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym ze szkołą - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na wymienianiu nazw brakujących przedmiotów	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym ze szkołą - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na wymienianiu nazw brakujących przedmiotów	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym ze szkołą - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na wymienianiu nazw brakujących przedmiotów	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym ze szkołą - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie polegającej na wymienianiu nazw brakujących przedmiotów
- z dużym trudem dobiera określenia miejsc do wysłuchanych dialogów oraz wskazuje zdania zgodne z treścią dialogów - uzupełnia nieliczne luki w zdaniach właściwymi rodzajnikami określonymi, nieokreślonymi lub zaimkami <i>kein/keine</i> - nieudolnie tłumaczy na język niemiecki wyrażenia z zaimkami	- z pewnym trudem dobiera określenia miejsc do wysłuchanych dialogów oraz wskazuje zdania zgodne z treścią dialogów - uzupełnia niektóre luki w zdaniach właściwymi rodzajnikami określonymi, nieokreślonymi lub zaimkami <i>kein/keine</i> - dość nieumiejętnie tłumaczy na język niemiecki wyrażenia z	- bez większego trudu dobiera określenia miejsc do wysłuchanych dialogów oraz wskazuje zdania zgodne z treścią dialogów - uzupełnia większość luk w zdaniach właściwymi rodzajnikami określonymi, nieokreślonymi lub zaimkami <i>kein/keine</i> - dość umiejętnie tłumaczy na język	- bez trudu dobiera określenia miejsc do wysłuchanych dialogów oraz wskazuje zdania zgodne z treścią dialogów - uzupełnia prawie wszystkie luki w zdaniach właściwymi rodzajnikami określonymi, nieokreślonymi lub zaimkami <i>kein/keine</i> - umiejętnie tłumaczy na język niemiecki wyrażenia z zaimkami	- sprawnie dobiera określenia miejsc do wysłuchanych dialogów oraz wskazuje zdania zgodne z treścią dialogów - uzupełnia wszystkie luki w zdaniach właściwymi rodzajnikami określonymi, nieokreślonymi lub zaimkami <i>kein/keine</i> - z wprawą tłumaczy na język niemiecki wyrażenia z zaimkami

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
dzierżawczymi w znikomym stopniu poprawnie ćwiczy w parze dialog	zaimkami dzierżawczymi w dużej mierze poprawnie ćwiczy w parze dialog	niemiecki wyrażenia z zaimkami dzierżawczymi w większości poprawnie ćwiczy w parze dialog	dzierżawczymi prawie całkowicie poprawnie ćwiczy w parze dialog	dzierżawczymi w całości prawidłowo ćwiczy w parze dialog
Alltag				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z czynnościami dnia codziennego - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie w kalambury, podczas której przedstawia za pomocą pantomimy czynności dnia codziennego lub odgaduje czynności przedstawiane przez drużynę przeciwną - nieudolnie dobiera do wysłuchanych dialogów po jednej ilustracji oraz odpowiada na pytania - w znikomym stopniu poprawnie tworzy pytania do wyróżnionych części zdań - z dużym trudem zadaje pytania związane z czynnościami dnia codziennego i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym z czynnościami dnia codziennego - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w zabawie w kalambury, podczas której przedstawia za pomocą pantomimy czynności dnia codziennego lub odgaduje czynności przedstawiane przez drużynę przeciwną - dość nieumiejętnie dobiera do wysłuchanych dialogów po jednej ilustracji oraz odpowiada na pytania - w dużej mierze poprawnie tworzy pytania do wyróżnionych części zdań - z pewnym trudem zadaje pytania związane z czynnościami dnia codziennego i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym z czynnościami dnia codziennego - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie w kalambury, podczas której przedstawia za pomocą pantomimy czynności dnia codziennego lub odgaduje czynności przedstawiane przez drużynę przeciwną - dość umiejętnie dobiera do wysłuchanych dialogów po jednej ilustracji oraz odpowiada na pytania - w większości poprawnie tworzy pytania do wyróżnionych części zdań - bez większego trudu zadaje pytania związane z czynnościami dnia codziennego i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym z czynnościami dnia codziennego - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie w kalambury, podczas której przedstawia za pomocą pantomimy czynności dnia codziennego lub odgaduje czynności przedstawiane przez drużynę przeciwną - umiejętnie dobiera do wysłuchanych dialogów po jednej ilustracji oraz odpowiada na pytania - prawie całkowicie poprawnie tworzy pytania do wyróżnionych części zdań - bez trudu zadaje pytania związane z czynnościami dnia codziennego i na nie odpowiada	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z czynnościami dnia codziennego - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie w kalambury, podczas której przedstawia za pomocą pantomimy czynności dnia codziennego lub odgaduje czynności przedstawiane przez drużynę przeciwną - z wprawą dobiera do wysłuchanych dialogów po jednej ilustracji oraz odpowiada na pytania - w całości prawidłowo tworzy pytania do wyróżnionych części zdań - sprawnie zadaje pytania związane z czynnościami dnia codziennego i na nie odpowiada
Freizeit				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem dotyczącym czasu wolnego - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na losowaniu karteczek z zapisanymi czasownikami modalnymi, zaimkami osobowymi i zwrotami oraz tworzeniu z nich zdań - z dużym trudem dobiera opisy imprez kulturalnych do zainteresowań podanych osób - na podstawie przeczytanego tekstu nieudolnie opowiada po polsku o imprezach kulturalnych w	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem dotyczącym czasu wolnego - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na losowaniu karteczek z zapisanymi czasownikami modalnymi, zaimkami osobowymi i zwrotami oraz tworzeniu z nich zdań - z pewnym trudem dobiera opisy imprez kulturalnych do zainteresowań podanych osób - na podstawie przeczytanego tekstu dość nieumiejętnie opowiada po polsku o imprezach kulturalnych w Hamburgu oraz wyjaśnia, na którą	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem dotyczącym czasu wolnego - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na losowaniu karteczek z zapisanymi czasownikami modalnymi, zaimkami osobowymi i zwrotami oraz tworzeniu z nich zdań - bez większego trudu dobiera opisy imprez kulturalnych do zainteresowań podanych osób - na podstawie przeczytanego tekstu dość umiejętnie opowiada po polsku o imprezach kulturalnych w Hamburgu oraz	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem dotyczącym czasu wolnego - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na losowaniu karteczek z zapisanymi czasownikami modalnymi, zaimkami osobowymi i zwrotami oraz tworzeniu z nich zdań - bez trudu dobiera opisy imprez kulturalnych do zainteresowań podanych osób - na podstawie przeczytanego tekstu umiejętnie opowiada po polsku o imprezach kulturalnych w Hamburgu oraz wyjaśnia, na którą	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem dotyczącym czasu wolnego - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej grze polegającej na losowaniu karteczek z zapisanymi czasownikami modalnymi, zaimkami osobowymi i zwrotami oraz tworzeniu z nich zdań - sprawnie dobiera opisy imprez kulturalnych do zainteresowań podanych osób - na podstawie przeczytanego tekstu z wprawą opowiada po polsku o imprezach kulturalnych w

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Hamburgu oraz wyjaśnia, na którą imprezę by się wybrał i dlaczego	imprezę by się wybrał i dlaczego	wyjaśnia, na którą imprezę by się wybrał i dlaczego	imprezę by się wybrał i dlaczego	Hamburgu oraz wyjaśnia, na którą imprezę by się wybrał i dlaczego
Essen und Trinken				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z posiłkami - ze znikomym zaangażowaniem przygotowuje menu zawierające ulubione potrawy na śniadanie, obiad i kolację - po wysłuchaniu dialogu z dużym trudem wskazuje właściwy temat rozmowy i odpowiada na pytanie	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym z posiłkami - z niewielkim zaangażowaniem przygotowuje menu zawierające ulubione potrawy na śniadanie, obiad i kolację - po wysłuchaniu dialogu z pewnym trudem wskazuje właściwy temat rozmowy i odpowiada na pytanie	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym z posiłkami - z dość dużym zaangażowaniem przygotowuje menu zawierające ulubione potrawy na śniadanie, obiad i kolację - po wysłuchaniu dialogu bez większego trudu wskazuje właściwy temat rozmowy i odpowiada na pytanie	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym z posiłkami - z dużym zaangażowaniem przygotowuje menu zawierające ulubione potrawy na śniadanie, obiad i kolację - po wysłuchaniu dialogu bez trudu wskazuje właściwy temat rozmowy i odpowiada na pytanie	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z posiłkami - z pełnym zaangażowaniem przygotowuje menu zawierające ulubione potrawy na śniadanie, obiad i kolację - po wysłuchaniu dialogu sprawnie wskazuje właściwy temat rozmowy i odpowiada na pytanie
- uzupełnia nieliczne luki w zdaniach podanymi wyrazami w odpowiedniej formie - ze znikomym zaangażowaniem wciela się w rolę kelnera lub gościa wybierającego dania z karty	- uzupełnia niektóre luki w zdaniach podanymi wyrazami w odpowiedniej formie - z niewielkim zaangażowaniem wciela się w rolę kelnera lub gościa wybierającego dania z karty	- uzupełnia większość luk w zdaniach podanymi wyrazami w odpowiedniej formie - z dość dużym zaangażowaniem wciela się w rolę kelnera lub gościa wybierającego dania z karty	- uzupełnia prawie wszystkie luki w zdaniach podanymi wyrazami w odpowiedniej formie - z dużym zaangażowaniem wciela się w rolę kelnera lub gościa wybierającego dania z karty	- uzupełnia wszystkie luki w zdaniach podanymi wyrazami w odpowiedniej formie - z pełnym zaangażowaniem wciela się w rolę kelnera lub gościa wybierającego dania z karty
Feste und Wetter				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym ze świętami i uroczystościami oraz zjawiskami pogodowymi - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu kart / prezentacji / plakatów o wybranej porze roku - po przeczytaniu tekstów o świętach z dużym trudem przyporządkowuje im podane zdania oraz wysłuchane wypowiedzi - w znikomym stopniu poprawnie odpowiada na pytania związane z pogodą i uroczystościami - popołniając bardzo liczne błędy, pisze zaproszenie na organizowaną przez siebie imprezę	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem związanym ze świętami i uroczystościami oraz zjawiskami pogodowymi - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu kart / prezentacji / plakatów o wybranej porze roku - po przeczytaniu tekstów o świętach z pewnym trudem przyporządkowuje im podane zdania oraz wysłuchane wypowiedzi - w dużej mierze poprawnie odpowiada na pytania związane z pogodą i uroczystościami - popołniając dość liczne błędy, pisze zaproszenie na organizowaną przez siebie imprezę	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem związanym ze świętami i uroczystościami oraz zjawiskami pogodowymi - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu kart / prezentacji / plakatów o wybranej porze roku - po przeczytaniu tekstów o świętach bez większego trudu przyporządkowuje im podane zdania oraz wysłuchane wypowiedzi - w większości poprawnie odpowiada na pytania związane z pogodą i uroczystościami - popołniając nieliczne błędy, pisze zaproszenie na organizowaną przez siebie imprezę	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem związanym ze świętami i uroczystościami oraz zjawiskami pogodowymi - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu kart / prezentacji / plakatów o wybranej porze roku - po przeczytaniu tekstów o świętach bez trudu przyporządkowuje im podane zdania oraz wysłuchane wypowiedzi - prawie całkowicie poprawnie odpowiada na pytania związane z pogodą i uroczystościami - prawie bezbłędnie pisze zaproszenie na organizowaną przez siebie imprezę	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym ze świętami i uroczystościami oraz zjawiskami pogodowymi - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu kart / prezentacji / plakatów o wybranej porze roku - po przeczytaniu tekstów o świętach sprawnie przyporządkowuje im podane zdania oraz wysłuchane wypowiedzi - w całości prawidłowo odpowiada na pytania związane z pogodą i uroczystościami - sporadycznie popołniając błędy lub bezbłędnie pisze zaproszenie na organizowaną przez siebie imprezę
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne spośród utrwalanych w rozdziale 1	Uczeń zna większość utrwalanych w rozdziale 1 struktur gramatycznych,	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie utrwalane w rozdziale 1 struktury	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie utrwalane w rozdziale 1	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie utrwalane w

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
struktur gramatycznych, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	popełnia sporo błędów gramatycznych, mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	rozdziale 1 struktury gramatyczne
Utrwalane w rozdziale 1 struktury gramatyczne				
- czasowniki o odmianie nieregularnej - czasowniki rozdzielnie złożone - czasowniki modalne - czasowniki zwrotne - odmiana rzeczownika w bierniku - odmiana zaimka osobowego w bierniku - liczebniki porządkowe - zaimki <i>es</i> i <i>man</i>	- czasowniki o odmianie nieregularnej - czasowniki rozdzielnie złożone - czasowniki modalne - czasowniki zwrotne - odmiana rzeczownika w bierniku - odmiana zaimka osobowego w bierniku - liczebniki porządkowe - zaimki <i>es</i> i <i>man</i>	- czasowniki o odmianie nieregularnej - czasowniki rozdzielnie złożone - czasowniki modalne - czasowniki zwrotne - odmiana rzeczownika w bierniku - odmiana zaimka osobowego w bierniku - liczebniki porządkowe - zaimki <i>es</i> i <i>man</i>	- czasowniki o odmianie nieregularnej - czasowniki rozdzielnie złożone - czasowniki modalne - czasowniki zwrotne - odmiana rzeczownika w bierniku - odmiana zaimka osobowego w bierniku - liczebniki porządkowe - zaimki <i>es</i> i <i>man</i>	- czasowniki o odmianie nieregularnej - czasowniki rozdzielnie złożone - czasowniki modalne - czasowniki zwrotne - odmiana rzeczownika w bierniku - odmiana zaimka osobowego w bierniku - liczebniki porządkowe - zaimki <i>es</i> i <i>man</i>
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 2. Wo warst du im Sommer?				
Wo warst du im Sommer?				
Uczeń: - zna nieliczne nazwy miejsc wypoczynku wakacyjnego - z dużym trudem dobiera po dwa zdjęcia do wysłuchanych dialogów oraz mówi, co rozmówcy sądzą o swoich wakacjach	Uczeń: - zna niektóre nazwy miejsc wypoczynku wakacyjnego - z pewnym trudem dobiera po dwa zdjęcia do wysłuchanych dialogów oraz mówi, co rozmówcy sądzą o swoich wakacjach	Uczeń: - zna większość nazw miejsc wypoczynku wakacyjnego - bez większego trudu dobiera po dwa zdjęcia do wysłuchanych dialogów oraz mówi, co rozmówcy sądzą o swoich wakacjach	Uczeń: - zna prawie wszystkie nazwy miejsc wypoczynku wakacyjnego - bez trudu dobiera po dwa zdjęcia do wysłuchanych dialogów oraz mówi, co rozmówcy sądzą o swoich wakacjach	Uczeń: - zna wszystkie nazwy miejsc wypoczynku wakacyjnego - z wprawą dobiera po dwa zdjęcia do wysłuchanych dialogów oraz mówi, co rozmówcy sądzą o swoich wakacjach

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- w znikomym stopniu poprawnie dobiera podane zdania do osób wypowiadających się o wakacjach - uzupełnia nieliczne luki w zdaniach czasownikami <i>sein</i> lub <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> - śluchając nagrania, nieudolnie powtarza wyrażenia określające miejsca wypoczynku wakacyjnego - z licznymi uchybieniami ćwiczy w parze dialogi - używając podanego słownictwa, z dużym trudem odpowiada pisemnie na pytanie, gdzie był latem - na podstawie notatek Lisy w znikomym stopniu poprawnie pisze w czasie <i>Präteritum</i> 6 zdań o jej pobycie w górach	- w dużej mierze poprawnie dobiera podane zdania do osób wypowiadających się o wakacjach - uzupełnia niektóre luki w zdaniach czasownikami <i>sein</i> lub <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> - śluchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza wyrażenia określające miejsca wypoczynku wakacyjnego - z dość licznymi uchybieniami ćwiczy w parze dialogi - używając podanego słownictwa, z pewnym trudem odpowiada pisemnie na pytanie, gdzie był latem - na podstawie notatek Lisy w dużej mierze poprawnie pisze w czasie <i>Präteritum</i> 6 zdań o jej pobycie w górach	- w większości poprawnie dobiera podane zdania do osób wypowiadających się o wakacjach - uzupełnia większość luk w zdaniach czasownikami <i>sein</i> lub <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> - śluchając nagrania, dość umiejętnie powtarza wyrażenia określające miejsca wypoczynku wakacyjnego - bez większych uchybień ćwiczy w parze dialogi - używając podanego słownictwa, bez większego trudu odpowiada pisemnie na pytanie, gdzie był latem - na podstawie notatek Lisy w większości poprawnie pisze w czasie <i>Präteritum</i> 6 zdań o jej pobycie w górach	- prawie całkowicie poprawnie dobiera podane zdania do osób wypowiadających się o wakacjach - uzupełnia prawie wszystkie luki w zdaniach czasownikami <i>sein</i> lub <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> - śluchając nagrania, umiejętnie powtarza wyrażenia określające miejsca wypoczynku wakacyjnego - prawie bezbłędnie ćwiczy w parze dialogi - używając podanego słownictwa, bez trudu odpowiada pisemnie na pytanie, gdzie był latem - na podstawie notatek Lisy prawie całkowicie poprawnie pisze w czasie <i>Präteritum</i> 6 zdań o jej pobycie w górach	- w całości prawidłowo dobiera podane zdania do osób wypowiadających się o wakacjach - uzupełnia wszystkie luki w zdaniach czasownikami <i>sein</i> lub <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> - śluchając nagrania, z wprawą powtarza wyrażenia określające miejsca wypoczynku wakacyjnego - bezbłędnie ćwiczy w parze dialogi - używając podanego słownictwa, sprawnie odpowiada pisemnie na pytanie, gdzie był latem - na podstawie notatek Lisy w całości prawidłowo pisze w czasie <i>Präteritum</i> 6 zdań o jej pobycie w górach

Er hat Tango getanzt!

Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do opowiadania o wydarzeniach z przeszłości i przedstawiania ich w odpowiedniej kolejności - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, w jakich miejscach byli w poszczególnych miesiącach oraz odpowiadaniu na takie pytania - po wysłuchaniu dialogu na temat miejsca pobytu Bastiana z dużym trudem wskazuje właściwą odpowiedź - nieudolnie przyporządkowuje podane zdania odpowiednim rysunkom przedstawiającym aktywności Bastiana na letnim obozie	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do opowiadania o wydarzeniach z przeszłości i przedstawiania ich w odpowiedniej kolejności - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, w jakich miejscach byli w poszczególnych miesiącach oraz odpowiadaniu na takie pytania - po wysłuchaniu dialogu na temat miejsca pobytu Bastiana z pewnym trudem wskazuje właściwą odpowiedź - dość nieumiejętnie przyporządkowuje podane zdania odpowiednim rysunkom przedstawiającym aktywności Bastiana na letnim obozie	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o wydarzeniach z przeszłości i przedstawiania ich w odpowiedniej kolejności - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, w jakich miejscach byli w poszczególnych miesiącach oraz odpowiadaniu na takie pytania - po wysłuchaniu dialogu na temat miejsca pobytu Bastiana bez większego trudu wskazuje właściwą odpowiedź - dość umiejętnie przyporządkowuje podane zdania odpowiednim rysunkom przedstawiającym aktywności Bastiana na letnim obozie	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o wydarzeniach z przeszłości i przedstawiania ich w odpowiedniej kolejności - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, w jakich miejscach byli w poszczególnych miesiącach oraz odpowiadaniu na takie pytania - po wysłuchaniu dialogu na temat miejsca pobytu Bastiana bez trudu wskazuje właściwą odpowiedź - umiejętnie przyporządkowuje podane zdania odpowiednim rysunkom przedstawiającym aktywności Bastiana na letnim obozie	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o wydarzeniach z przeszłości i przedstawiania ich w odpowiedniej kolejności - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, w jakich miejscach byli w poszczególnych miesiącach oraz odpowiadaniu na takie pytania - po wysłuchaniu dialogu na temat miejsca pobytu Bastiana sprawnie wskazuje właściwą odpowiedź - z wprawą przyporządkowuje podane zdania odpowiednim rysunkom przedstawiającym aktywności Bastiana na letnim obozie

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- w znikomym stopniu poprawnie dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz przekształca podane zdania - słucha dialogu o czynnościach wykonywanych poprzedniego dnia i równocześnie go czyta, a następnie z licznymi uchybieniami ćwiczy w parze podobne dialogi - na podstawie ilustracji w znikomym stopniu poprawnie pisze 6 zdań o popołudniowych aktywnościach rodziny Vogel	- w dużej mierze poprawnie dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz przekształca podane zdania - słucha dialogu o czynnościach wykonywanych poprzedniego dnia i równocześnie go czyta, a następnie z dość licznymi uchybieniami ćwiczy w parze podobne dialogi - na podstawie ilustracji w dużej mierze poprawnie pisze 6 zdań w czasie <i>Perfekt</i> o popołudniowych aktywnościach rodziny Vogel	- w większości poprawnie dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz przekształca podane zdania - słucha dialogu o czynnościach wykonywanych poprzedniego dnia i równocześnie go czyta, a następnie bez większych uchybień ćwiczy w parze podobne dialogi - na podstawie ilustracji w większości poprawnie pisze 6 zdań w czasie <i>Perfekt</i> o popołudniowych aktywnościach rodziny Vogel	- prawie całkowicie poprawnie dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz przekształca podane zdania - słucha dialogu o czynnościach wykonywanych poprzedniego dnia i równocześnie go czyta, a następnie prawie bezbłędnie ćwiczy w parze podobne dialogi - na podstawie ilustracji prawie całkowicie poprawnie pisze 6 zdań w czasie <i>Perfekt</i> o popołudniowych aktywnościach rodziny Vogel	- w całości prawidłowo dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz przekształca podane zdania - słucha dialogu o czynnościach wykonywanych poprzedniego dnia i równocześnie go czyta, a następnie bezbłędnie ćwiczy w parze podobne dialogi - na podstawie ilustracji w całości prawidłowo pisze 6 zdań w czasie <i>Perfekt</i> o popołudniowych aktywnościach rodziny Vogel

Wir haben gejobbt!

Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do opowiadania o wakacyjnych aktywnościach - na podstawie rysunków nieudolnie opowiada, co Ben robił wczoraj - w znikomym stopniu poprawnie przyporządkowuje zdjęciom teksty o wakacjach oraz uzupełnia je podanymi zdaniami - na podstawie przeczytanych tekstów z dużym trudem opowiada o wakacjach Sary, Luisa i Antona - popołniając bardzo liczne błędy, dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz uzupełnia zdania imiesłowami czasu <i>Perfekt</i> utworzonymi od podanych czasowników - z dużym trudem odgrywa w parze dialogi podobne do wysłuchanych - na podstawie zdjęć w znikomym stopniu poprawnie pisze, co Mathilde robiła na wakacjach - wykorzystując podane informacje, pisze z licznymi uchybieniami e-mail o swoich wakacjach	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do opowiadania o wakacyjnych aktywnościach - na podstawie rysunków dość nieumiejętnie opowiada, co Ben robił wczoraj - w dużej mierze poprawnie przyporządkowuje zdjęciom teksty o wakacjach oraz uzupełnia je podanymi zdaniami - na podstawie przeczytanych tekstów z pewnym trudem opowiada o wakacjach Sary, Luisa i Antona - popołniając dość liczne błędy, dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz uzupełnia zdania imiesłowami czasu <i>Perfekt</i> utworzonymi od podanych czasowników - z pewnym trudem odgrywa w parze dialogi podobne do wysłuchanych - na podstawie zdjęć w dużej mierze poprawnie pisze, co Mathilde robiła na wakacjach - wykorzystując podane informacje, pisze z dość licznymi uchybieniami e-mail o swoich wakacjach	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o wakacyjnych aktywnościach - na podstawie rysunków dość umiejętnie opowiada, co Ben robił wczoraj - w większości poprawnie przyporządkowuje zdjęciom teksty o wakacjach oraz uzupełnia je podanymi zdaniami - na podstawie przeczytanych tekstów bez większego trudu opowiada o wakacjach Sary, Luisa i Antona - popołniając nieliczne błędy, dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz uzupełnia zdania imiesłowami czasu <i>Perfekt</i> utworzonymi od podanych czasowników - bez większego trudu odgrywa w parze dialogi podobne do wysłuchanych - na podstawie zdjęć w większości poprawnie pisze, co Mathilde robiła na wakacjach - wykorzystując podane informacje, pisze bez większych uchybień e-mail o swoich wakacjach	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o wakacyjnych aktywnościach - na podstawie rysunków umiejętnie opowiada, co Ben robił wczoraj - prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje zdjęciom teksty o wakacjach oraz uzupełnia je podanymi zdaniami - na podstawie przeczytanych tekstów bez trudu opowiada o wakacjach Sary, Luisa i Antona - prawie bezbłędnie dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz uzupełnia zdania imiesłowami czasu <i>Perfekt</i> utworzonymi od podanych czasowników - bez trudu odgrywa w parze dialogi podobne do wysłuchanych - na podstawie zdjęć prawie całkowicie poprawnie pisze, co Mathilde robiła na wakacjach - wykorzystując podane informacje, pisze prawie bezbłędnie e-mail o swoich wakacjach	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o wakacyjnych aktywnościach - na podstawie rysunków z wprawą opowiada, co Ben robił wczoraj - w całości prawidłowo przyporządkowuje zdjęciom teksty o wakacjach oraz uzupełnia je podanymi zdaniami - na podstawie przeczytanych tekstów z wprawą opowiada o wakacjach Sary, Luisa i Antona - bezbłędnie dopisuje bezokoliczniki do imiesłów oraz uzupełnia zdania imiesłowami czasu <i>Perfekt</i> utworzonymi od podanych czasowników - sprawnie odgrywa w parze dialogi podobne do wysłuchanych - na podstawie zdjęć w całości prawidłowo pisze, co Mathilde robiła na wakacjach - wykorzystując podane informacje, pisze bezbłędnie e-mail o swoich wakacjach

Wiederholung

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 2 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 2 struktury gramatyczne				
• odmiana czasowników <i>sein</i> i <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> • czas przeszły <i>Perfekt</i> • <i>Partizip Perfekt</i> czasowników nierozdzielnie złożonych	• odmiana czasowników <i>sein</i> i <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> • czas przeszły <i>Perfekt</i> • <i>Partizip Perfekt</i> czasowników nierozdzielnie złożonych	• odmiana czasowników <i>sein</i> i <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> • czas przeszły <i>Perfekt</i> • <i>Partizip Perfekt</i> czasowników nierozdzielnie złożonych	• odmiana czasowników <i>sein</i> i <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> • czas przeszły <i>Perfekt</i> • <i>Partizip Perfekt</i> czasowników nierozdzielnie złożonych	• odmiana czasowników <i>sein</i> i <i>haben</i> w czasie przeszłym <i>Präteritum</i> • czas przeszły <i>Perfekt</i> • <i>Partizip Perfekt</i> czasowników nierozdzielnie złożonych
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczo- nym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 3. Unterwegs				
Mit dem Bus oder mit dem Zug?				
Uczeń: • zna nieliczne wprowadzone na lekcji nazwy środków transportu	Uczeń: • zna niektóre wprowadzone na lekcji nazwy środków transportu	Uczeń: • zna większość wprowadzonych na lekcji nazw środków transportu	Uczeń: • zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy	Uczeń: • zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy środków transportu

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do informowania o wakacyjnych celach podróży - z dużym trudem przyporządkowuje wysłuchane odgłosy środkom transportu przedstawionym na zdjęciach - na podstawie nagrań w znikomym stopniu poprawnie przyporządkowuje podane zdania osobom wypowiadającym się o środkach transportu - uzupełnia nieliczne luki w zdaniach wyrażeniami dotyczącymi środków transportu - z licznymi uchybieniami opowiada, czym jeździ do szkoły, którym środkiem transportu podróżuje często, a którym nigdy - po przeczytaniu wpisu na blogu nieudolnie dobiera do fragmentów tekstu odpowiednie rysunki, a następnie opowiada po polsku, co wydarzyło się na dworcu - podaje polskie nazwy nielicznych, przedstawionych na rysunkach celów podróży oraz uczy się ich na pamięć - na podstawie przykładu w znikomym stopniu poprawnie przeprowadza w parze dialogi	- operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do informowania o wakacyjnych celach podróży - z pewnym trudem przyporządkowuje wysłuchane odgłosy środkom transportu przedstawionym na zdjęciach - na podstawie nagrań w dużej mierze poprawnie przyporządkowuje podane zdania osobom wypowiadającym się o środkach transportu - uzupełnia niektóre luki w zdaniach wyrażeniami dotyczącymi środków transportu - z dość licznymi uchybieniami opowiada, czym jeździ do szkoły, którym środkiem transportu podróżuje często, a którym nigdy - po przeczytaniu wpisu na blogu dość nieumiejętnie dobiera do fragmentów tekstu odpowiednie rysunki, a następnie opowiada po polsku, co wydarzyło się na dworcu - podaje polskie nazwy niektórych, przedstawionych na rysunkach celów podróży oraz uczy się ich na pamięć - na podstawie przykładu w dużej mierze poprawnie przeprowadza w parze dialogi	- operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do informowania o wakacyjnych celach podróży - bez większego trudu przyporządkowuje wysłuchane odgłosy środkom transportu przedstawionym na zdjęciach - na podstawie nagrań w większości poprawnie przyporządkowuje podane zdania osobom wypowiadającym się o środkach transportu - uzupełnia większość luk w zdaniach wyrażeniami dotyczącymi środków transportu - bez większych uchybień opowiada, czym jeździ do szkoły, którym środkiem transportu podróżuje często, a którym nigdy - po przeczytaniu wpisu na blogu dość umiejętnie dobiera do fragmentów tekstu odpowiednie rysunki, a następnie opowiada po polsku, co wydarzyło się na dworcu - podaje polskie nazwy większości przedstawionych na rysunkach celów podróży oraz uczy się ich na pamięć - na podstawie przykładu w większości poprawnie przeprowadza w parze dialogi	- środków transportu - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do informowania o wakacyjnych celach podróży - bez trudu przyporządkowuje wysłuchane odgłosy środkom transportu przedstawionym na zdjęciach - na podstawie nagrań prawie całkowicie poprawnie przyporządkowuje podane zdania osobom wypowiadającym się o środkach transportu - uzupełnia prawie wszystkie luki w zdaniach wyrażeniami dotyczącymi środków transportu - prawie bezbłędnie opowiada, czym jeździ do szkoły, którym środkiem transportu podróżuje często, a którym nigdy - po przeczytaniu wpisu na blogu umiejętnie dobiera do fragmentów tekstu odpowiednie rysunki, a następnie opowiada po polsku, co wydarzyło się na dworcu - podaje polskie nazwy prawie wszystkich przedstawionych na rysunkach celów podróży oraz uczy się ich na pamięć - na podstawie przykładu prawie całkowicie poprawnie przeprowadza w parze dialogi	- operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do informowania o wakacyjnych celach podróży - z wprawą przyporządkowuje wysłuchane odgłosy środkom transportu przedstawionym na zdjęciach - na podstawie nagrań w całości prawidłowo przyporządkowuje podane zdania osobom wypowiadającym się o środkach transportu - uzupełnia wszystkie luki w zdaniach wyrażeniami dotyczącymi środków transportu - bezbłędnie opowiada, czym jeździ do szkoły, którym środkiem transportu podróżuje często, a którym nigdy - po przeczytaniu wpisu na blogu z wprawą dobiera do fragmentów tekstu odpowiednie rysunki, a następnie opowiada po polsku, co wydarzyło się na dworcu - podaje polskie nazwy wszystkich przedstawionych na rysunkach celów podróży oraz uczy się ich na pamięć - na podstawie przykładu w całości prawidłowo przeprowadza w parze dialogi

Wo ist der Bahnhof?

Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do zasięgania i udzielania informacji związanych z poruszaniem się po mieście oraz do uzyskiwania informacji na dworcu kolejowym - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, dokąd i czym jeżdżą na co dzień, podczas	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do zasięgania i udzielania informacji związanych z poruszaniem się po mieście oraz do uzyskiwania informacji na dworcu kolejowym - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, dokąd i czym jeżdżą na co dzień, podczas	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do zasięgania i udzielania informacji związanych z poruszaniem się po mieście oraz do uzyskiwania informacji na dworcu kolejowym - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, dokąd i czym jeżdżą na co dzień, podczas	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do zasięgania i udzielania informacji związanych z poruszaniem się po mieście oraz do uzyskiwania informacji na dworcu kolejowym - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, dokąd i czym jeżdżą na co dzień, podczas	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do zasięgania i udzielania informacji związanych z poruszaniem się po mieście oraz do uzyskiwania informacji na dworcu kolejowym - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na zadawaniu rozmówcom pytań, dokąd i czym jeżdżą na co dzień, podczas

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
weekendów i w wakacje oraz odpowiadaniu na podobne pytania - z dużym trudem przyporządkowuje obiektom na planie miasta ich niemieckie nazwy - nieudolnie zadaje pytania o drogę i na nie odpowiada - na podstawie nagrania wybiera miejsce, w którym można usłyszeć dany komunikat oraz w znikomym stopniu poprawnie odpowiada na pytania dotyczące nagrania - czyta w parze dialog z informacjami o odjeździe pociągu, a następnie z licznymi uchybieniami ćwiczy z koleżanką / kolegą podobne dialogi - w znikomym stopniu poprawnie uzupełnia podanymi wyrazami luki w tekście komiksu oraz przygotowuje w parze własny komiks zawierający zakończenie historii	weekendów i w wakacje oraz odpowiadaniu na podobne pytania - z pewnym trudem przyporządkowuje obiektom na planie miasta ich niemieckie nazwy - dość nieumiejętnie zadaje pytania o drogę i na nie odpowiada - na podstawie nagrania wybiera miejsce, w którym można usłyszeć dany komunikat oraz w dużej mierze poprawnie odpowiada na pytania dotyczące nagrania - czyta w parze dialog z informacjami o odjeździe pociągu, a następnie z dość licznymi uchybieniami ćwiczy z koleżanką / kolegą podobne dialogi - w dużej mierze poprawnie uzupełnia podanymi wyrazami luki w tekście komiksu oraz przygotowuje w parze własny komiks zawierający zakończenie historii	weekendów i w wakacje oraz odpowiadaniu na podobne pytania - bez większego trudu przyporządkowuje obiektom na planie miasta ich niemieckie nazwy - dość umiejętnie zadaje pytania o drogę i na nie odpowiada - na podstawie nagrania wybiera miejsce, w którym można usłyszeć dany komunikat oraz w większości poprawnie odpowiada na pytania dotyczące nagrania - czyta w parze dialog z informacjami o odjeździe pociągu, a następnie bez większych uchybień ćwiczy z koleżanką / kolegą podobne dialogi - w większości poprawnie uzupełnia podanymi wyrazami luki w tekście komiksu oraz przygotowuje w parze własny komiks zawierający zakończenie historii	weekendów i w wakacje oraz odpowiadaniu na podobne pytania - bez trudu przyporządkowuje obiektom na planie miasta ich niemieckie nazwy - umiejętnie zadaje pytania o drogę i na nie odpowiada - na podstawie nagrania wybiera miejsce, w którym można usłyszeć dany komunikat oraz prawie całkowicie poprawnie odpowiada na pytania dotyczące nagrania - czyta w parze dialog z informacjami o odjeździe pociągu, a następnie prawie bezbłędnie ćwiczy z koleżanką / kolegą podobne dialogi - prawie całkowicie poprawnie uzupełnia podanymi wyrazami luki w tekście komiksu oraz przygotowuje w parze własny komiks zawierający zakończenie historii	weekendów i w wakacje oraz odpowiadaniu na podobne pytania - sprawnie przyporządkowuje obiektom na planie miasta ich niemieckie nazwy - z wprawą zadaje pytania o drogę i na nie odpowiada - na podstawie nagrania wybiera miejsce, w którym można usłyszeć dany komunikat oraz w całości prawidłowo odpowiada na pytania dotyczące nagrania - czyta w parze dialog z informacjami o odjeździe pociągu, a następnie bezbłędnie ćwiczy z koleżanką / kolegą podobne dialogi - w całości prawidłowo uzupełnia podanymi wyrazami luki w tekście komiksu oraz przygotowuje w parze własny komiks zawierający zakończenie historii

Was hast du gesehen?

Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do relacjonowania przebiegu podróży / wycieczki - nieudolnie przyporządkowuje odpowiedzi pytaniom związanym z podróżą - po przeczytaniu wpisu na blogu z dużym trudem dobiera do każdego fragmentu odpowiedni rysunek - w znikomym stopniu poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - z dużym trudem przyporządkowuje niemieckim zdaniom w czasie <i>Perfekt</i> polskie odpowiedniki - popołniając bardzo liczne błędy, uzupełnia zdania czasownikami posiłkowymi <i>haben</i> lub <i>sein</i> w odpowiedniej formie - po wysłuchaniu nagrania w	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do relacjonowania przebiegu podróży / wycieczki - dość nieumiejętnie przyporządkowuje odpowiedzi pytaniom związanym z podróżą - po przeczytaniu wpisu na blogu z pewnym trudem dobiera do każdego fragmentu odpowiedni rysunek - w dużej mierze poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - z pewnym trudem przyporządkowuje niemieckim zdaniom w czasie <i>Perfekt</i> polskie odpowiedniki - popołniając dość liczne błędy, uzupełnia zdania czasownikami posiłkowymi <i>haben</i> lub <i>sein</i> w odpowiedniej formie	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do relacjonowania przebiegu podróży / wycieczki - dość umiejętnie przyporządkowuje odpowiedzi pytaniom związanym z podróżą - po przeczytaniu wpisu na blogu bez większego trudu dobiera do każdego fragmentu odpowiedni rysunek - w większości poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - bez większego trudu przyporządkowuje niemieckim zdaniom w czasie <i>Perfekt</i> polskie odpowiedniki - popołniając nieliczne błędy, uzupełnia zdania czasownikami posiłkowymi <i>haben</i> lub <i>sein</i> w odpowiedniej formie - po wysłuchaniu nagrania w	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do relacjonowania przebiegu podróży / wycieczki - umiejętnie przyporządkowuje odpowiedzi pytaniom związanym z podróżą - po przeczytaniu wpisu na blogu bez trudu dobiera do każdego fragmentu odpowiedni rysunek - prawie całkowicie poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - bez trudu przyporządkowuje niemieckim zdaniom w czasie <i>Perfekt</i> polskie odpowiedniki - prawie bezbłędnie uzupełnia zdania czasownikami posiłkowymi <i>haben</i> lub <i>sein</i> w odpowiedniej formie - po wysłuchaniu nagrania prawie	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do relacjonowania przebiegu podróży / wycieczki - z wprawą przyporządkowuje odpowiedzi pytaniom związanym z podróżą - po przeczytaniu wpisu na blogu z wprawą dobiera do każdego fragmentu odpowiedni rysunek - w całości prawidłowo dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - sprawnie przyporządkowuje niemieckim zdaniom w czasie <i>Perfekt</i> polskie odpowiedniki - bezbłędnie uzupełnia zdania czasownikami posiłkowymi <i>haben</i> lub <i>sein</i> w odpowiedniej formie - po wysłuchaniu nagrania w całości

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
znikomym stopniu poprawnie wybiera zakończenie zdania, określa, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie oraz uzupełnia relację podanymi imiesłowami - z licznymi uchybieniami dobiera odpowiedzi do wysłuchanych pytań oraz przeprowadza w parze podobny wywiad - niedużo pisze krótką relację z podróży kolegi / koleżanki, wykorzystując informacje pozyskane w wywiadzie	- po wysłuchaniu nagrania w dużej mierze poprawnie wybiera zakończenie zdania, określa, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie oraz uzupełnia relację podanymi imiesłowami - z dość licznymi uchybieniami dobiera odpowiedzi do wysłuchanych pytań oraz przeprowadza w parze podobny wywiad - dość nieumiejętnie pisze krótką relację z podróży kolegi / koleżanki, wykorzystując informacje pozyskane w wywiadzie	większości poprawnie wybiera zakończenie zdania, określa, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie oraz uzupełnia relację podanymi imiesłowami - bez większych uchybień dobiera odpowiedzi do wysłuchanych pytań oraz przeprowadza w parze podobny wywiad - dość umiejętnie pisze krótką relację z podróży kolegi / koleżanki, wykorzystując informacje pozyskane w wywiadzie	całkowicie poprawnie wybiera zakończenie zdania, określa, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie oraz uzupełnia relację podanymi imiesłowami - prawie bezbłędnie dobiera odpowiedzi do wysłuchanych pytań oraz przeprowadza w parze podobny wywiad - umiejętnie pisze krótką relację z podróży kolegi / koleżanki, wykorzystując informacje pozyskane w wywiadzie	prawidłowo wybiera zakończenie zdania, określa, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie oraz uzupełnia relację podanymi imiesłowami - sporadycznie popełniając błędy lub bezbłędnie dobiera odpowiedzi do wysłuchanych pytań oraz przeprowadza w parze podobny wywiad - z wprawą pisze krótką relację z podróży kolegi / koleżanki, wykorzystując informacje pozyskane w wywiadzie
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 3 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 3 struktury gramatyczne				
- przimek <i>mit</i> - przymyki służące do określania miejsca - czas przeszły <i>Perfekt</i> czasowników o odmianie nieregularnej	- przimek <i>mit</i> - przymyki służące do określania miejsca - czas przeszły <i>Perfekt</i> czasowników o odmianie nieregularnej	- przimek <i>mit</i> - przymyki służące do określania miejsca - czas przeszły <i>Perfekt</i> czasowników o odmianie nieregularnej	- przimek <i>mit</i> - przymyki służące do określania miejsca - czas przeszły <i>Perfekt</i> czasowników o odmianie nieregularnej	- przimek <i>mit</i> - przymyki służące do określania miejsca - czas przeszły <i>Perfekt</i> czasowników o odmianie nieregularnej
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>

Aktiver Wortschatz

Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania

Rozdział 4. Am schönsten ist es doch zu Hause!

Hier wohne ich

Uczeń: - zna nieliczne wprowadzone na lekcji nazwy obiektów użyteczności publicznej - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do opowiadania o miejscu zamieszkania - ze znikomym zaangażowaniem przygotowuje w parze mapę myśli związaną z tematem <i>Wohnen</i> lub <i>Mein Haus</i> - po przeczytaniu wpisu Mattea z dużym trudem wybiera powód jego zamieszczenia oraz przyporządkowuje poszczególnym komentarzom odpowiednie zdjęcia - na podstawie znalezionych w Internecie informacji o Bisingen w znikomym stopniu poprawnie pisze, co i gdzie można tam robić - przyporządkowuje zdjęciom obiektów użyteczności publicznej nieliczne właściwe podpisy - korzystając z podanego słownictwa, nieudolnie mówi, gdzie mieszka i co można robić w jego miejscowości - po wysłuchaniu dialogu wybiera miejsce, w którym odbyła się rozmowa, a następnie z licznymi uchybieniami odpowiada na pytania - w znikomym stopniu poprawnie uzupełnia zdania rodzajnikami w celowniku oraz układa pytania do	Uczeń: - zna niektóre wprowadzone na lekcji nazwy obiektów użyteczności publicznej - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do opowiadania o miejscu zamieszkania - z niewielkim zaangażowaniem przygotowuje w parze mapę myśli związaną z tematem <i>Wohnen</i> lub <i>Mein Haus</i> - po przeczytaniu wpisu Mattea z pewnym trudem wybiera powód jego zamieszczenia oraz przyporządkowuje poszczególnym komentarzom odpowiednie zdjęcia - na podstawie znalezionych w Internecie informacji o Bisingen w dużej mierze poprawnie pisze, co i gdzie można tam robić - przyporządkowuje zdjęciom obiektów użyteczności publicznej niektóre właściwe podpisy - korzystając z podanego słownictwa, dość nieumiejętnie mówi, gdzie mieszka i co można robić w jego miejscowości - po wysłuchaniu dialogu wybiera miejsce, w którym odbyła się rozmowa, a następnie z dość licznymi uchybieniami odpowiada na pytania - w dużej mierze poprawnie uzupełnia zdania rodzajnikami w celowniku oraz układa pytania do wyróżnionych części zdania	Uczeń: - zna większość wprowadzonych na lekcji nazw obiektów użyteczności publicznej - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o miejscu zamieszkania - z dość dużym zaangażowaniem przygotowuje w parze mapę myśli związaną z tematem <i>Wohnen</i> lub <i>Mein Haus</i> - po przeczytaniu wpisu Mattea bez większego trudu wybiera powód jego zamieszczenia oraz przyporządkowuje poszczególnym komentarzom odpowiednie zdjęcia - na podstawie znalezionych w Internecie informacji o Bisingen w większości poprawnie pisze, co i gdzie można tam robić - przyporządkowuje zdjęciom obiektów użyteczności publicznej większość właściwych podpisów - korzystając z podanego słownictwa, dość umi-ętnie opowiada, gdzie mieszka i co można robić w jego miejscowości - po wysłuchaniu dialogu wybiera miejsce, w którym odbyła się rozmowa, a następnie bez większych uchybień odpowiada na pytania - w większości poprawnie uzupełnia	Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy obiektów użyteczności publicznej - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o miejscu zamieszkania - z dużym zaangażowaniem przygotowuje w parze mapę myśli związaną z tematem <i>Wohnen</i> lub <i>Mein Haus</i> - po przeczytaniu wpisu Mattea bez trudu wybiera powód jego zamieszczenia oraz przyporządkowuje poszczególnym komentarzom odpowiednie zdjęcia - na podstawie znalezionych w Internecie informacji o Bisingen prawie całkowicie poprawnie pisze, co i gdzie można tam robić - przyporządkowuje zdjęciom obiektów użyteczności publicznej prawie wszystkie właściwe podpisy - korzystając z podanego słownictwa, umiejętnie opowiada, gdzie mieszka i co można robić w jego miejscowości - po wysłuchaniu dialogu wybiera miejsce, w którym odbyła się rozmowa, a następnie prawie bezbłędnie odpowiada na pytania - prawie całkowicie poprawnie uzupełnia zdania rodzajnikami w celowniku oraz układa pytania do wyróżnionych części zdania	Uczeń: - zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy obiektów użyteczności publicznej - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o miejscu zamieszkania - z pełnym zaangażowaniem przygotowuje w parze mapę myśli związaną z tematem <i>Wohnen</i> lub <i>Mein Haus</i> - po przeczytaniu wpisu Mattea z wprawą wybiera powód jego zamieszczenia oraz przyporządkowuje poszczególnym komentarzom odpowiednie zdjęcia - na podstawie znalezionych w Internecie informacji o Bisingen w całości prawidłowo pisze, co i gdzie można tam robić - przyporządkowuje zdjęciom obiektów użyteczności publicznej wszystkie właściwe podpisy - korzystając z podanego słownictwa, z wprawą opowiada, gdzie mieszka i co można robić w jego miejscowości - po wysłuchaniu dialogu wybiera miejsce, w którym odbyła się rozmowa, a następnie bezbłędnie odpowiada na pytania - w całości prawidłowo uzupełnia zdania rodzajnikami w celowniku oraz układa pytania do

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
wyróżnionych części zdania		zdania rodzajnikami w celowniku oraz układu pytania do wyróżnionych części zdania		wyróżnionych części zdania
<i>In der Küche oder im Garten?</i>				
Uczeń: - zna nieliczne wprowadzone na lekcji nazwy pomieszczeń w domu / mieszkaniu - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do wyjaśnienia, gdzie ktoś lub coś się znajduje - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w pracy w parze polegającej na zadawaniu rozmówcy pytań o miejsce zamieszkania i okolicę oraz udzielaniu odpowiedzi na podobne pytania - nieudolnie przyporządkowuje podane rzeczowniki pomieszczeniom domu, a następnie powtarza za nagraniem ich nazwy - po wysłuchaniu nagrania z dużym trudem mówi, gdzie można usłyszeć dane odgłosy - na podstawie nagrania wskazuje plan mieszkania Achima oraz w znikomym stopniu poprawnie opisuje jedno z mieszkań - po przeczytaniu wpisów na blogu z dużym trudem wskazuje, kto jest zadowolony ze swojego miejsca zamieszkania, a kto nie oraz dobiera do wpisów odpowiednie zdjęcia - z licznymi uchybieniami opowiada o opisanych na blogu problemach związanych z miejscem zamieszkania - wykorzystując przykład i podane słownictwo, w znikomym stopniu poprawnie rozmawia w parze o czynnościach wykonywanych w poszczególnych pomieszczeniach domu	Uczeń: - zna niektóre wprowadzone na lekcji nazwy pomieszczeń w domu / mieszkaniu - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do wyjaśnienia, gdzie ktoś lub coś się znajduje - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w pracy w parze polegającej na zadawaniu rozmówcy pytań o miejsce zamieszkania i okolicę oraz udzielaniu odpowiedzi na podobne pytania - nieumiejętnie przyporządkowuje podane rzeczowniki pomieszczeniom domu, a następnie powtarza za nagraniem ich nazwy - po wysłuchaniu nagrania z pewnym trudem mówi, gdzie można usłyszeć dane odgłosy - na podstawie nagrania wskazuje plan mieszkania Achima oraz w dużej mierze poprawnie opisuje jedno z mieszkań - po przeczytaniu wpisów na blogu z pewnym trudem wskazuje, kto jest zadowolony ze swojego miejsca zamieszkania, a kto nie oraz dobiera do wpisów odpowiednie zdjęcia - z dość licznymi uchybieniami opowiada o opisanych na blogu problemach związanych z miejscem zamieszkania - wykorzystując przykład i podane słownictwo, w dużej mierze poprawnie rozmawia w parze o czynnościach wykonywanych w poszczególnych pomieszczeniach domu	Uczeń: - zna większość wprowadzonych na lekcji nazw pomieszczeń w domu / mieszkaniu - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do wyjaśnienia, gdzie ktoś lub coś się znajduje - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy w parze polegającej na zadawaniu rozmówcy pytań o miejsce zamieszkania i okolicę oraz udzielaniu odpowiedzi na podobne pytania - dość umiejętnie przyporządkowuje podane rzeczowniki pomieszczeniom domu, a następnie powtarza za nagraniem ich nazwy - po wysłuchaniu nagrania bez większego trudu mówi, gdzie można usłyszeć dane odgłosy - na podstawie nagrania wskazuje plan mieszkania Achima oraz w większości poprawnie opisuje jedno z mieszkań - po przeczytaniu wpisów na blogu bez większego trudu wskazuje, kto jest zadowolony ze swojego miejsca zamieszkania, a kto nie oraz dobiera do wpisów odpowiednie zdjęcia - bez większych uchybień opowiada o opisanych na blogu problemach związanych z miejscem zamieszkania - wykorzystując przykład i podane słownictwo, w większości poprawnie rozmawia w parze o czynnościach wykonywanych w poszczególnych pomieszczeniach domu	Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy pomieszczeń w domu / mieszkaniu - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do wyjaśnienia, gdzie ktoś lub coś się znajduje - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy w parze polegającej na zadawaniu rozmówcy pytań o miejsce zamieszkania i okolicę oraz udzielaniu odpowiedzi na podobne pytania - umiejętnie przyporządkowuje podane rzeczowniki pomieszczeniom domu, a następnie powtarza za nagraniem ich nazwy - po wysłuchaniu nagrania bez trudu mówi, gdzie można usłyszeć dane odgłosy - na podstawie nagrania wskazuje plan mieszkania Achima oraz prawie całkowicie poprawnie opisuje jedno z mieszkań - po przeczytaniu wpisów na blogu bez trudu wskazuje, kto jest zadowolony ze swojego miejsca zamieszkania, a kto nie oraz dobiera do wpisów odpowiednie zdjęcia - prawie bezbłędnie opowiada o opisanych na blogu problemach związanych z miejscem zamieszkania - wykorzystując przykład i podane słownictwo, prawie całkowicie poprawnie rozmawia w parze o czynnościach wykonywanych w poszczególnych pomieszczeniach domu	Uczeń: - zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy pomieszczeń w domu / mieszkaniu - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do wyjaśnienia, gdzie ktoś lub coś się znajduje - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w pracy w parze polegającej na zadawaniu rozmówcy pytań o miejsce zamieszkania i okolicę oraz udzielaniu odpowiedzi na podobne pytania - z wprawą przyporządkowuje podane rzeczowniki pomieszczeniom domu, a następnie powtarza za nagraniem ich nazwy - po wysłuchaniu nagrania sprawnie mówi, gdzie można usłyszeć dane odgłosy - na podstawie nagrania wskazuje plan mieszkania Achima oraz w całości prawidłowo opisuje jedno z mieszkań - po przeczytaniu wpisów na blogu sprawnie wskazuje, kto jest zadowolony ze swojego miejsca zamieszkania, a kto nie oraz dobiera do wpisów odpowiednie zdjęcia - bezbłędnie opowiada o opisanych na blogu problemach związanych z miejscem zamieszkania - wykorzystując przykład i podane słownictwo, w całości prawidłowo rozmawia w parze o czynnościach wykonywanych w poszczególnych pomieszczeniach domu

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Das ist mein Bett!				
Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do opisywania domu / mieszkania oraz jego wyposażenia - ze znikomym zaangażowaniem gra w kalambury dotyczące codziennych czynności i nazw pomieszczeń - pracując w parze, nieudolnie zadaje pytania o wyposażenie domu i odpowiada na podobne pytania - na podstawie nagrania z dużym trudem wybiera rysunek przedstawiający pokój Juliana oraz wskazuje, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie - w znikomym stopniu poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - z dużym trudem przyporządkowuje zdjęciom nazwy elementów wyposażenia kuchni i łazienki, a następnie pracując w parze pyta / udziela odpowiedzi na pytania o pomieszczenie, w którym znajduje się dany element - po przeczytaniu wpisu na blogu nieudolnie dobiera do niego zdjęcie - z licznymi uchybieniami odpowiada na jedno z pytań dotyczących nocowania w przyczepie kempingowej lub w namiocie	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do opisywania domu / mieszkania oraz jego wyposażenia - z niewielkim zaangażowaniem gra w kalambury dotyczące codziennych czynności i nazw pomieszczeń - pracując w parze, dość nieumiejętnie zadaje pytania o wyposażenie domu i odpowiada na podobne pytania - na podstawie nagrania z pewnym trudem wybiera rysunek przedstawiający pokój Juliana oraz wskazuje, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie - w dużej mierze poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - z pewnym trudem przyporządkowuje zdjęciom nazwy elementów wyposażenia kuchni i łazienki, a następnie pracując w parze pyta / udziela odpowiedzi na pytania o pomieszczenie, w którym znajduje się dany element - po przeczytaniu wpisu na blogu dość nieumiejętnie dobiera do niego zdjęcie - z dość licznymi uchybieniami odpowiada na jedno z pytań dotyczących nocowania w przyczepie kempingowej lub w namiocie	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do opisywania domu / mieszkania oraz jego wyposażenia - z dość dużym zaangażowaniem gra w kalambury dotyczące codziennych czynności i nazw pomieszczeń - pracując w parze, dość umiejętnie zadaje pytania o wyposażenie domu i odpowiada na podobne pytania - na podstawie nagrania bez większego trudu wybiera rysunek przedstawiający pokój Juliana oraz wskazuje, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie - w większości poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - bez większego trudu przyporządkowuje zdjęciom nazwy elementów wyposażenia kuchni i łazienki, a następnie pracując w parze pyta / udziela odpowiedzi na pytania o pomieszczenie, w którym znajduje się dany element - po przeczytaniu wpisu na blogu dość umiejętnie dobiera do niego zdjęcie - bez większych uchybień odpowiada na jedno z pytań dotyczących nocowania w przyczepie kempingowej lub w namiocie	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opisywania domu / mieszkania oraz jego wyposażenia - z dużym zaangażowaniem gra w kalambury dotyczące codziennych czynności i nazw pomieszczeń - pracując w parze, umiejętnie zadaje pytania o wyposażenie domu i odpowiada na podobne pytania - na podstawie nagrania bez trudu wybiera rysunek przedstawiający pokój Juliana oraz wskazuje, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie - prawie całkowicie poprawnie dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - bez trudu przyporządkowuje zdjęciom nazwy elementów wyposażenia kuchni i łazienki, a następnie pracując w parze pyta / udziela odpowiedzi na pytania o pomieszczenie, w którym znajduje się dany element - po przeczytaniu wpisu na blogu umiejętnie dobiera do niego zdjęcie - prawie bezbłędnie odpowiada na jedno z pytań dotyczących nocowania w przyczepie kempingowej lub w namiocie	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do opisywania domu / mieszkania oraz jego wyposażenia - z pełnym zaangażowaniem gra w kalambury dotyczące codziennych czynności i nazw pomieszczeń - pracując w parze, z wprawą zadaje pytania o wyposażenie domu i odpowiada na podobne pytania - na podstawie nagrania z wprawą wybiera rysunek przedstawiający pokój Juliana oraz wskazuje, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie - w całości prawidłowo dopisuje bezokoliczniki do podanych imiesłów - sprawnie przyporządkowuje zdjęciom nazwy elementów wyposażenia kuchni i łazienki, a następnie pracując w parze pyta / udziela odpowiedzi na pytania o pomieszczenie, w którym znajduje się dany element - po przeczytaniu wpisu na blogu z wprawą dobiera do niego zdjęcie - sporadycznie popełniając błędy lub bezbłędnie odpowiada na jedno z pytań dotyczących nocowania w przyczepie kempingowej lub w namiocie
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne, popełnia	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 4 struktur gramatycznych, popełnia sporo	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne,	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne,	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	błędów gramatycznych mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	popętnia nieliczne błędy gramatyczne niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 4 struktury gramatyczne				
- przymyki zmienne: <i>auf, in, an</i> - czasowniki: <i>stehen, hängen, liegen</i>	- przymyki zmienne: <i>auf, in, an</i> - czasowniki: <i>stehen, hängen, liegen</i>	- przymyki zmienne: <i>auf, in, an</i> - czasowniki: <i>stehen, hängen, liegen</i>	- przymyki zmienne: <i>auf, in, an</i> - czasowniki: <i>stehen, hängen, liegen</i>	- przymyki zmienne: <i>auf, in, an</i> - czasowniki: <i>stehen, hängen, liegen</i>
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 5. Gesundheit!				
Kopf hoch!				
Uczeń: - zna nieliczne nazwy podstawowych, wprowadzonych na lekcji części ciała - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z opisywaniem wyglądu - śluchając nagrania, nieudolnie powtarza usłyszane nazwy części ciała - ze znikomym zaangażowaniem przeprowadza z koleżanką / kolegą zabawę polegającą na odgadnięciu nazwy części ciała rysowanej	Uczeń: - zna niektóre nazwy podstawowych, wprowadzonych na lekcji części ciała - operuje dość ubogim słownictwem związanym z opisywaniem wyglądu - śluchając nagrania, dość nieumiejętnie powtarza usłyszane nazwy części ciała - z niewielkim zaangażowaniem przeprowadza z koleżanką / kolegą zabawę polegającą na odgadnięciu nazwy części ciała rysowanej	Uczeń: - zna większość wprowadzonych na lekcji nazw części ciała - operuje dość bogatym słownictwem związanym z opisywaniem wyglądu - śluchając nagrania, dość umiejętnie powtarza usłyszane nazwy części ciała - z dość dużym zaangażowaniem przeprowadza z koleżanką / kolegą zabawę polegającą na odgadnięciu nazwy części ciała	Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy części ciała - operuje bogatym słownictwem związanym z opisywaniem wyglądu - śluchając nagrania, umiejętnie powtarza usłyszane nazwy części ciała - z dużym zaangażowaniem przeprowadza z koleżanką/ kolegą zabawę polegającą na odgadnięciu	Uczeń: - zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy części ciała - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z opisywaniem wyglądu - śluchając nagrania, z wprawą powtarza usłyszane nazwy części ciała - z pełnym zaangażowaniem przeprowadza z koleżanką/ kolegą zabawę polegającą na odgadnięciu nazwy części ciała rysowanej

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
palcem na plecach drugiej osoby - z dużym trudem wskazuje na rysunkach osoby, o których jest mowa w nagraniu, oraz opisuje pozostałe osoby z ilustracji - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na odgadnięciu (na podstawie sformułowanych zgodnie z przykładami pytań), którą osobę z klasy ma na myśli rozmówca - wykorzystując znajomość języka angielskiego oraz słownik, dobiera (pracując w parze) podane rzeczowniki do nielicznych, przedstawionych na ilustracji części ciała - w znikomym stopniu poprawnie dobiera do podanych czasowników nazwy części ciała, za pomocą których wykonuje się dane czynności - z dużym trudem dobiera do niemieckich idiomów rysunki, podaje ich polskie odpowiedniki oraz wyjaśnia znaczenie	palcem na plecach drugiej osoby - z pewnym trudem wskazuje na rysunkach osoby, o których jest mowa w nagraniu, oraz opisuje pozostałe osoby z ilustracji - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na odgadnięciu (na podstawie sformułowanych zgodnie z przykładami pytań), którą osobę z klasy ma na myśli rozmówca - wykorzystując znajomość języka angielskiego oraz słownik, dobiera (pracując w parze) podane rzeczowniki do niektórych, przedstawionych na ilustracji części ciała - w dużej mierze poprawnie dobiera do podanych czasowników nazwy części ciała, za pomocą których wykonuje się dane czynności - z pewnym trudem dobiera do niemieckich idiomów rysunki, podaje ich polskie odpowiedniki oraz wyjaśnia znaczenie	rysowanej palcem na plecach drugiej osoby - bez większego trudu wskazuje na rysunkach osoby, o których jest mowa w nagraniu, oraz opisuje pozostałe osoby z ilustracji - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na odgadnięciu (na podstawie sformułowanych zgodnie z przykładami pytań), którą osobę z klasy ma na myśli rozmówca - wykorzystując znajomość języka angielskiego oraz słownik, dobiera (pracując w parze) podane rzeczowniki do większości, przedstawionych na ilustracji części ciała - w większości poprawnie dobiera do podanych czasowników nazwy części ciała, za pomocą których wykonuje się dane czynności - bez większego trudu dobiera do niemieckich idiomów rysunki, podaje ich polskie odpowiedniki oraz wyjaśnia znaczenie	nazwy części ciała rysowanej palcem na plecach drugiej osoby - bez trudu wskazuje na rysunkach osoby, o których jest mowa w nagraniu, oraz opisuje pozostałe osoby z ilustracji - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na odgadnięciu (na podstawie sformułowanych zgodnie z przykładami pytań), którą osobę z klasy ma na myśli rozmówca - wykorzystując znajomość języka angielskiego oraz słownik, dobiera (pracując w parze) podane rzeczowniki do prawie wszystkich, przedstawionych na ilustracji części ciała - prawie całkowicie poprawnie dobiera do podanych czasowników nazwy części ciała, za pomocą których wykonuje się dane czynności - bez trudu dobiera do niemieckich idiomów rysunki, podaje ich polskie odpowiedniki oraz wyjaśnia znaczenie	palcem na plecach drugiej osoby - sprawnie wskazuje na rysunkach osoby, o których jest mowa w nagraniu, oraz opisuje pozostałe osoby z ilustracji - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na odgadnięciu (na podstawie sformułowanych zgodnie z przykładami pytań), którą osobę z klasy ma na myśli rozmówca - wykorzystując znajomość języka angielskiego oraz słownik, dobiera (pracując w parze) podane rzeczowniki do wszystkich, przedstawionych na ilustracji części ciała - w całości prawidłowo dobiera do podanych czasowników nazwy części ciała, za pomocą których wykonuje się dane czynności - sprawnie dobiera do niemieckich idiomów rysunki, podaje ich polskie odpowiedniki oraz wyjaśnia znaczenie

Mein Hals tut weh!

Uczeń: - zna nieliczne wprowadzone na lekcji nazwy dolegliwości i chorób - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do prowadzenia dialogów u lekarza - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie dotyczącej nazw części ciała - przyporządkowuje nielicznym dolegliwościom przedstawionym na rysunkach właściwe wypowiedzi - z dużym trudem tworzy zdania z nazwami części ciała - z licznymi uchybieniami wskazuje właściwe zakończenie zdania, przyporządkowuje podane nazwy dolegliwości Feliksowi, Nadine,	Uczeń: - zna niektóre wprowadzone na lekcji nazwy dolegliwości i chorób - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do prowadzenia dialogów u lekarza - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie dotyczącej nazw części ciała - przyporządkowuje niektórym dolegliwościom przedstawionym na rysunkach właściwe wypowiedzi - z pewnym trudem tworzy zdania z nazwami części ciała - z dość licznymi uchybieniami wskazuje właściwe zakończenie zdania, przyporządkowuje podane nazwy dolegliwości Feliksowi,	Uczeń: - zna większość wprowadzonych na lekcji nazw dolegliwości i chorób - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do prowadzenia dialogów u lekarza - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie dotyczącej nazw części ciała - przyporządkowuje większości dolegliwości przedstawionych na rysunkach właściwe wypowiedzi - bez większego trudu tworzy zdania z nazwami części ciała - bez większych uchybień wskazuje właściwe zakończenie zdania, przyporządkowuje podane nazwy dolegliwości Feliksowi, Nadine,	Uczeń: - zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy dolegliwości i chorób - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do prowadzenia dialogów u lekarza - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie dotyczącej nazw części ciała - przyporządkowuje prawie wszystkim dolegliwościom przedstawionym na rysunkach właściwe wypowiedzi - bez trudu tworzy zdania z nazwami części ciała - prawie bezbłędnie wskazuje właściwe zakończenie zdania, przyporządkowuje podane nazwy dolegliwości Feliksowi, Nadine,	Uczeń: - zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy dolegliwości i chorób - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do prowadzenia dialogów u lekarza - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w grupowej zabawie dotyczącej nazw części ciała - przyporządkowuje wszystkim dolegliwościom przedstawionym na rysunkach właściwe wypowiedzi - sprawnie tworzy zdania z nazwami części ciała - bezbłędnie wskazuje właściwe zakończenie zdania, przyporządkowuje podane nazwy dolegliwości Feliksowi, Nadine,

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Damianowi oraz Lei i opowiada, co dolega poszczególnym rozmówcom - pracując w parze, nieudolnie prowadzi dialogi dotyczące samopoczucia - w znikomym stopniu poprawnie ustala kolejność poszczególnych części dialogu u lekarza, a następnie weryfikuje swoje rozwiązanie i zapisuje dialog w zeszycie - popołniając bardzo liczne błędy, prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi u lekarza	Nadine, Damianowi oraz Lei i opowiada, co dolega poszczególnym rozmówcom - pracując w parze, dość nieumiejętnie prowadzi dialogi dotyczące samopoczucia - w dużej mierze poprawnie ustala kolejność poszczególnych części dialogu u lekarza, a następnie weryfikuje swoje rozwiązanie i zapisuje dialog w zeszycie - popołniając dość liczne błędy, prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi u lekarza	Damianowi oraz Lei i opowiada, co dolega poszczególnym rozmówcom - pracując w parze, dość umiejętnie prowadzi dialogi dotyczące samopoczucia - w większości poprawnie ustala kolejność poszczególnych części dialogu u lekarza, a następnie weryfikuje swoje rozwiązanie i zapisuje dialog w zeszycie - popołniając nieliczne błędy, prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi u lekarza	Damianowi oraz Lei i opowiada, co dolega poszczególnym rozmówcom - pracując w parze, umiejętnie prowadzi dialogi dotyczące samopoczucia - prawie całkowicie poprawnie ustala kolejność poszczególnych części dialogu u lekarza, a następnie weryfikuje swoje rozwiązanie i zapisuje dialog w zeszycie - prawie bezbłędnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi u lekarza	Damianowi oraz Lei i opowiada, co dolega poszczególnym rozmówcom - pracując w parze, z wprawą prowadzi dialogi dotyczące samopoczucia - w całości prawidłowo ustala kolejność poszczególnych części dialogu u lekarza, a następnie weryfikuje swoje rozwiązanie i zapisuje dialog w zeszycie - sporadycznie popołniając błędy lub bezbłędnie prowadzi z koleżanką / kolegą dialogi u lekarza

Fit bleiben

Uczeń: - operuje bardzo ubogim słownictwem potrzebnym do udzielania porad oraz opowiadania o zdrowym trybie życia - z dużym trudem układa zdania ze wskazaną przez koleżankę / kolegę częścią ciała - przyporządkowuje odpowiednie zwroty nielicznym zdjęciom ilustrującym zdrowy tryb życia - bardzo krótko opowiada, jak dba o swoje zdrowie - po przeczytaniu dyskusji na forum z dużym trudem wybiera właściwy temat rozmowy oraz wskazuje nieliczne zdania zgodne z treścią wpisów - na podstawie wysłuchanego tekstu z licznymi uchybieniami wskazuje autora wypowiedzi oraz porady, o których jest mowa w nagraniu - w znikomym stopniu poprawnie tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na wykonywaniu zapisanych przez uczestników zabawy poleceń - pracując w parze, nieudolnie formułuje porady dotyczące	Uczeń: - operuje dość ubogim słownictwem potrzebnym do udzielania porad oraz opowiadania o zdrowym trybie życia - z pewnym trudem układa zdania ze wskazaną przez koleżankę / kolegę częścią ciała - przyporządkowuje odpowiednie zwroty niektórym zdjęciom ilustrującym zdrowy tryb życia - dość krótko opowiada, jak dba o swoje zdrowie - po przeczytaniu dyskusji na forum z pewnym trudem wybiera właściwy temat rozmowy oraz wskazuje niektóre zdania zgodne z treścią wpisów - na podstawie wysłuchanego tekstu z dość licznymi uchybieniami wskazuje autora wypowiedzi oraz porady, o których jest mowa w nagraniu - w dużej mierze poprawnie tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na wykonywaniu zapisanych przez uczestników zabawy poleceń - pracując w parze, dość nieumiejętnie formułuje porady dotyczące opisanych problemów	Uczeń: - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do udzielania porad oraz opowiadania o zdrowym trybie życia - bez większego trudu układa zdania ze wskazaną przez koleżankę / kolegę częścią ciała - przyporządkowuje odpowiednie zwroty większości zdjęć ilustrujących zdrowy tryb życia - zwięźle opowiada, jak dba o swoje zdrowie - po przeczytaniu dyskusji na forum bez większego trudu wybiera właściwy temat rozmowy oraz wskazuje większość zdań zgodnych z treścią wpisów - na podstawie wysłuchanego tekstu bez większych uchybień wskazuje autora wypowiedzi oraz porady, o których jest mowa w nagraniu - w większości poprawnie tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na wykonywaniu zapisanych przez uczestników zabawy poleceń - pracując w parze, dość umiejętnie formułuje porady dotyczące	Uczeń: - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do udzielania porad oraz opowiadania o zdrowym trybie życia - bez trudu układa zdania ze wskazaną przez koleżankę / kolegę częścią ciała - przyporządkowuje odpowiednie zwroty prawie wszystkim zdjęciom ilustrującym zdrowy tryb życia - dość obszernie opowiada, jak dba o swoje zdrowie - po przeczytaniu dyskusji na forum bez trudu wybiera właściwy temat rozmowy oraz wskazuje prawie wszystkie zdania zgodne z treścią wpisów - na podstawie wysłuchanego tekstu prawie bezbłędnie wskazuje autora wypowiedzi oraz porady, o których jest mowa w nagraniu - prawie całkowicie poprawnie tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na wykonywaniu zapisanych przez uczestników zabawy poleceń - pracując w parze, umiejętnie formułuje porady dotyczące	Uczeń: - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do udzielania porad oraz opowiadania o zdrowym trybie życia - sprawnie układa zdania ze wskazaną przez koleżankę / kolegę częścią ciała - przyporządkowuje odpowiednie zwroty wszystkim zdjęciom ilustrującym zdrowy tryb życia - z detalami opowiada, jak dba o swoje zdrowie - po przeczytaniu dyskusji na forum sprawnie wybiera właściwy temat rozmowy oraz wskazuje wszystkie zdania zgodne z treścią wpisów - na podstawie wysłuchanego tekstu bezbłędnie wskazuje autora wypowiedzi oraz porady, o których jest mowa w nagraniu - w całości prawidłowo tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na wykonywaniu zapisanych przez uczestników zabawy poleceń - pracując w parze, z wprawą formułuje porady dotyczące opisanych problemów

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
opisanych problemów • popołniając bardzo liczne błędy, formułuje pisemną odpowiedź na wiadomość koleżanki cierpiącej na bezsenność	• popołniając dość liczne błędy, formułuje pisemną odpowiedź na wiadomość koleżanki cierpiącej na bezsenność	opisanych problemów • popołniając nieliczne błędy, formułuje pisemną odpowiedź na wiadomość koleżanki cierpiącej na bezsenność	opisanych problemów • prawie bezbłędnie formułuje pisemną odpowiedź na wiadomość koleżanki cierpiącej na bezsenność	• sporadycznie popołniając błędy lub bezbłędnie formułuje pisemną odpowiedź na wiadomość koleżanki cierpiącej na bezsenność
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury gramatyczne, popołnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 5 struktur gramatycznych, popołnia sporo błędów gramatycznych mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury gramatyczne, popołnia nieliczne błędy gramatyczne niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury gramatyczne, sporadycznie popołnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 5 struktury gramatyczne				
• tryb rozkazujący dla 2. os. lp.	• tryb rozkazujący dla 2. os. lp.	• tryb rozkazujący dla 2. os. lp.	• tryb rozkazujący dla 2. os. lp.	• tryb rozkazujący dla 2. os. lp.
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania
Rozdział 6. Was wünschen Sie bitte?				
Mütze oder Hut?				
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- zna nieliczne nazwy podstawowych, wprowadzonych na lekcji elementów ubioru - operuje bardzo ubogim słownictwem związanym z opisywaniem czegoś stroju - po wysłuchaniu rozmowy Charlotte i Emila w znikomym stopniu poprawnie wskazuje miejsce ich pobytu oraz wybiera w zamieszczonych zdaniach właściwe słowo / wyrażenie zgodnie z treścią nagrania - dobiera do nielicznych zdjęć brakujące nazwy ubrań - po wysłuchaniu nagrania nieudolnie wskazuje, która z dziewcząt na ilustracjach to Nele oraz opisuje pozostałe osoby na rysunkach zgodnie z przykładem - po przeczytaniu wpisu na blogu z dużym trudem poprawia błędne informacje w zdaniach - popołniając bardzo liczne błędy, ćwiczy w parze dialogi dotyczące wyboru stroju - udziela bardzo krótkich, pisemnych odpowiedzi na pytania o swoją garderobę, ulubione kolory oraz elementy ubioru	- zna niektóre nazwy podstawowych, wprowadzonych na lekcji elementów ubioru - operuje dość ubogim słownictwem związanym z opisywaniem czegoś stroju - po wysłuchaniu rozmowy Charlotte i Emila w dużej mierze poprawnie wskazuje miejsce ich pobytu oraz wybiera w zamieszczonych zdaniach właściwe słowo / wyrażenie zgodnie z treścią nagrania - dobiera do niektórych zdjęć brakujące nazwy ubrań - po wysłuchaniu nagrania dość nieumiejętnie wskazuje, która z dziewcząt na ilustracjach to Nele oraz opisuje pozostałe osoby na rysunkach zgodnie z przykładem - po przeczytaniu wpisu na blogu z pewnym trudem poprawia błędne informacje w zdaniach - popołniając dość liczne błędy, ćwiczy w parze dialogi dotyczące wyboru stroju - udziela krótkich, pisemnych odpowiedzi na pytania o swoją garderobę, ulubione kolory oraz elementy ubioru	- zna większość wprowadzonych na lekcji nazw elementów ubioru - operuje dość bogatym słownictwem związanym z opisywaniem czegoś stroju - po wysłuchaniu rozmowy Charlotte i Emila w większości poprawnie wskazuje miejsce ich pobytu oraz wybiera w zamieszczonych zdaniach właściwe słowo / wyrażenie zgodnie z treścią nagrania - dobiera do większości zdjęć brakujące nazwy ubrań - po wysłuchaniu nagrania dość umiejętnie wskazuje, która z dziewcząt na ilustracjach to Nele oraz opisuje pozostałe osoby na rysunkach zgodnie z przykładem - po przeczytaniu wpisu na blogu bez większego trudu poprawia błędne informacje w zdaniach - popołniając nieliczne błędy, ćwiczy w parze dialogi dotyczące wyboru stroju - udziela zwięzłych, pisemnych odpowiedzi na pytania o swoją garderobę, ulubione kolory oraz elementy ubioru	- zna prawie wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy elementów ubioru - operuje bogatym słownictwem związanym z opisywaniem czegoś stroju - po wysłuchaniu rozmowy Charlotte i Emila prawie całkowicie poprawnie wskazuje miejsce ich pobytu oraz wybiera w zamieszczonych zdaniach właściwe słowo / wyrażenie zgodnie z treścią nagrania - dobiera do prawie wszystkich zdjęć brakujące nazwy ubrań - po wysłuchaniu nagrania umiejętnie wskazuje, która z dziewcząt na ilustracjach to Nele oraz opisuje pozostałe osoby na rysunkach zgodnie z przykładem - po przeczytaniu wpisu na blogu bez trudu poprawia błędne informacje w zdaniach - prawie bezbłędnie ćwiczy w parze dialogi dotyczące wyboru stroju - udziela dość obszernych, pisemnych odpowiedzi na pytania o swoją garderobę, ulubione kolory oraz elementy ubioru	- zna wszystkie wprowadzone na lekcji nazwy elementów ubioru - operuje bardzo bogatym słownictwem związanym z opisywaniem czegoś stroju - po wysłuchaniu rozmowy Charlotte i Emila w całości prawidłowo wskazuje miejsce ich pobytu oraz wybiera w zamieszczonych zdaniach właściwe słowo / wyrażenie zgodnie z treścią nagrania - dobiera do wszystkich zdjęć brakujące nazwy ubrań - po wysłuchaniu nagrania z wprawą wskazuje, która z dziewcząt na ilustracjach to Nele oraz opisuje pozostałe osoby na rysunkach zgodnie z przykładem - po przeczytaniu wpisu na blogu sprawnie poprawia błędne informacje w zdaniach - sporadycznie popołniając błędy lub bezbłędnie ćwiczy w parze dialogi dotyczące wyboru stroju - udziela obszernych, pisemnych odpowiedzi na pytania o swoją garderobę, ulubione kolory oraz elementy ubioru

Gehen wir einkaufen?

Uczeń: - zna nieliczne nazwy podstawowych, wprowadzonych na lekcji rodzajów sklepów - operuje bardzo ubogim słownictwem niezbędnym do opowiadania o zwyczajach zakupowych - ze znikomym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na opisanu narysowanej przez siebie na kartce postaci wraz z elementami jej garderoby oraz narysowaniu postaci zgodnie z opisem koleżanki / kolegi - w niewielkim stopniu poprawnie dobiera zdjęcia do nazw sklepów	Uczeń: - zna niektóre nazwy podstawowych, wprowadzonych na lekcji rodzajów sklepów - operuje dość ubogim słownictwem niezbędnym do opowiadania o zwyczajach zakupowych - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na opisanu narysowanej przez siebie na kartce postaci wraz z elementami jej garderoby oraz narysowaniu postaci zgodnie z opisem koleżanki / kolegi - częściowo poprawnie dobiera zdjęcia do nazw sklepów - popołniając dość liczne błędy,	Uczeń: - zna dość liczne nazwy wprowadzonych na lekcji rodzajów sklepów - operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o zwyczajach zakupowych - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na opisanu narysowanej przez siebie na kartce postaci wraz z elementami jej garderoby oraz narysowaniu postaci zgodnie z opisem koleżanki / kolegi - w większości poprawnie dobiera zdjęcia do nazw sklepów	Uczeń: - zna prawie wszystkie nazwy wprowadzonych na lekcji rodzajów sklepów - operuje bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o zwyczajach zakupowych - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na opisanu narysowanej przez siebie na kartce postaci wraz z elementami jej garderoby oraz narysowaniu postaci zgodnie z opisem koleżanki / kolegi - prawie całkowicie poprawnie dobiera zdjęcia do nazw sklepów - prawie bezbłędnie notuje (pracując	Uczeń: - zna wszystkie nazwy wprowadzonych na lekcji rodzajów sklepów - operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do opowiadania o zwyczajach zakupowych - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w zabawie polegającej na opisanu narysowanej przez siebie na kartce postaci wraz z elementami jej garderoby oraz narysowaniu postaci zgodnie z opisem koleżanki / kolegi - w całości prawidłowo dobiera

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
• popełniając bardzo liczne błędy, notuje (pracując w parze) nazwy produktów, które można kupić w przedstawionych na zdjęciach sklepach • z licznymi błędami wskazuje sklepy, w których można usłyszeć poszczególne wypowiedzi oraz udziela odpowiedzi na podane pytania • wskazuje polecenia (tryb rozkazujący), które pojawiły się w nagraniu i z dużym trudem wyjaśnia, co one oznaczają po polsku • z licznymi uchybieniami tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem • nieporadnie przeprowadza w parze dialogi dotyczące miejsca zakupu i ceny przedstawionych na zdjęciach elementów garderoby • po wysłuchaniu rozmowy z dużym trudem przyporządkowuje poszczególnym osobom nazwy miejsc, w których najchętniej robią zakupy • operując bardzo ubogim słownictwem, pisze, gdzie i dlaczego najchętniej robi zakupy • dobiera do nielicznych zdjęć właściwe nazwy przyborów toaletowych • prawie nie angażuje się w pracę grupową polegającą na utworzeniu jak największej liczby rzeczowników złożonych z wyrazami <i>Tuch</i> i <i>Creme</i> • z licznymi uchybieniami pisze do siostry SMS z prośbą o zakupy w drogerii	• notuje (pracując w parze) nazwy produktów, które można kupić w przedstawionych na zdjęciach sklepach • z błędami wskazuje sklepy, w których można usłyszeć poszczególne wypowiedzi oraz udziela odpowiedzi na podane pytania • wskazuje polecenia (tryb rozkazujący), które pojawiły się w nagraniu i z pewnym trudem wyjaśnia, co one oznaczają po polsku • z dość licznymi uchybieniami tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem • dość nieumiejętnie przeprowadza w parze dialogi dotyczące miejsca zakupu i ceny przedstawionych na zdjęciach elementów garderoby • po wysłuchaniu rozmowy z pewnym trudem przyporządkowuje poszczególnym osobom nazwy miejsc, w których najchętniej robią zakupy • operując dość ubogim słownictwem, pisze, gdzie i dlaczego najchętniej robi zakupy • dobiera do niektórych zdjęć właściwe nazwy przyborów toaletowych • z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na utworzeniu jak największej liczby rzeczowników złożonych z wyrazami <i>Tuch</i> i <i>Creme</i> • z dość licznymi uchybieniami pisze do siostry SMS z prośbą o zakupy w drogerii	• popełniając nieliczne błędy, notuje (pracując w parze) nazwy produktów, które można kupić w przedstawionych na zdjęciach sklepach • z nielicznymi błędami wskazuje sklepy, w których można usłyszeć poszczególne wypowiedzi oraz udziela odpowiedzi na podane pytania • wskazuje polecenia (tryb rozkazujący), które pojawiły się w nagraniu i bez większego trudu wyjaśnia, co one oznaczają po polsku • bez większych uchybień tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem • dość umiejętnie przeprowadza w parze dialogi dotyczące miejsca zakupu i ceny przedstawionych na zdjęciach elementów garderoby • po wysłuchaniu rozmowy bez większego trudu przyporządkowuje poszczególnym osobom nazwy miejsc, w których najchętniej robią zakupy • operując dość bogatym słownictwem, pisze, gdzie i dlaczego najchętniej robi zakupy • dobiera do większości zdjęć właściwe nazwy przyborów toaletowych • z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na utworzeniu jak największej liczby rzeczowników złożonych z wyrazami <i>Tuch</i> i <i>Creme</i> • bez większych uchybień pisze do siostry SMS z prośbą o zakupy w drogerii	• w parze) nazwy produktów, które można kupić w przedstawionych na zdjęciach sklepach • prawie bezbłędnie wskazuje sklepy, w których można usłyszeć poszczególne wypowiedzi oraz udziela odpowiedzi na podane pytania • wskazuje polecenia (tryb rozkazujący), które pojawiły się w nagraniu i bez trudu wyjaśnia, co one oznaczają po polsku • prawie bezbłędnie tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem • umiejętnie przeprowadza w parze dialogi dotyczące miejsca zakupu i ceny przedstawionych na zdjęciach elementów garderoby • po wysłuchaniu rozmowy bez trudu przyporządkowuje poszczególnym osobom nazwy miejsc, w których najchętniej robią zakupy • operując bogatym słownictwem, pisze, gdzie i dlaczego najchętniej robi zakupy • dobiera do prawie wszystkich zdjęć właściwe nazwy przyborów toaletowych • z dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na utworzeniu jak największej liczby rzeczowników złożonych z wyrazami <i>Tuch</i> i <i>Creme</i> • prawie bezbłędnie pisze do siostry SMS z prośbą o zakupy w drogerii	• zdjęcia do nazw sklepów • bezbłędnie notuje (pracując w parze) nazwy produktów, które można kupić w przedstawionych na zdjęciach sklepach • bezbłędnie wskazuje sklepy, w których można usłyszeć poszczególne wypowiedzi oraz udziela odpowiedzi na podane pytania • wskazuje polecenia (tryb rozkazujący), które pojawiły się w nagraniu i sprawnie wyjaśnia, co one oznaczają po polsku • bezbłędnie tworzy zdania w trybie rozkazującym zgodnie z przykładem • z wprawą przeprowadza w parze dialogi dotyczące miejsca zakupu i ceny przedstawionych na zdjęciach elementów garderoby • po wysłuchaniu rozmowy sprawnie przyporządkowuje poszczególnym osobom nazwy miejsc, w których najchętniej robią zakupy • operując bardzo bogatym słownictwem, pisze, gdzie i dlaczego najchętniej robi zakupy • dobiera do wszystkich zdjęć właściwe nazwy przyborów toaletowych • z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na utworzeniu jak największej liczby rzeczowników złożonych z wyrazami <i>Tuch</i> i <i>Creme</i> • sporadycznie popełniając błędy lub bezbłędnie pisze do siostry SMS z prośbą o zakupy w drogerii

Ein Kilo Äpfel bitte!

Uczeń: • operuje bardzo ubogim słownictwem niezbędnym do robienia zakupów w sklepie spożywczym	Uczeń: • operuje dość ubogim słownictwem niezbędnym do robienia zakupów w sklepie spożywczym • pracując w grupie, dość	Uczeń: • operuje dość bogatym słownictwem potrzebnym do robienia zakupów w sklepie spożywczym	Uczeń: • operuje bogatym słownictwem potrzebnym do robienia zakupów w sklepie spożywczym • pracując w grupie, umiejętnie	Uczeń: • operuje bardzo bogatym słownictwem potrzebnym do robienia zakupów w sklepie spożywczym

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
- pracując w grupie, nieudolnie zadaje pytania / udziela odpowiedzi na pytania o miejsca, w których można nabyć poszczególne towary - z licznymi uchybieniami tworzy z podanych wyrazów określenia miar i opakowań, a następnie przyporządkowuje je ilustracjom - po wysłuchaniu nagrania z dużym trudem wybiera miejsce, w którym odbywa się rozmowa oraz wskazuje właściwą listę zakupów - na podstawie wysłuchanego dialogu z licznymi uchybieniami notuje, co mama i Lina kupiły zgodnie z zamówieniem taty - w znikomym stopniu poprawnie przekształca zdania, tworząc tryb rozkazujący dla 2. osoby liczby mnogiej - po wysłuchaniu nagrania z dużym trudem wskazuje zdjęcie przedstawiające miejsce rozmowy oraz zdania zgodne z treścią nagrania - po wysłuchaniu nagrania w niewielkim stopniu poprawnie mówi, co i w jakich ilościach kupiła klientka - wykorzystując podane zwroty, przeprowadza w parze bardzo krótkie dialogi w sklepie spożywczym - prawie nie angażuje się w pracę grupową polegającą na przygotowaniu listy zakupów na imprezę klasową z okazji zakończenia szkoły	- nieumiejętnie zadaje pytania / udziela odpowiedzi na pytania o miejsca, w których można nabyć poszczególne towary - z dość licznymi uchybieniami tworzy z podanych wyrazów określenia miar i opakowań, a następnie przyporządkowuje je ilustracjom - po wysłuchaniu nagrania z pewnym trudem wybiera miejsce, w którym odbywa się rozmowa oraz wskazuje właściwą listę zakupów - na podstawie wysłuchanego dialogu z dość licznymi uchybieniami notuje, co mama i Lina kupiły zgodnie z zamówieniem taty - częściowo poprawnie przekształca zdania, tworząc tryb rozkazujący dla 2. osoby liczby mnogiej - po wysłuchaniu nagrania z pewnym trudem wskazuje zdjęcie przedstawiające miejsce rozmowy oraz zdania zgodne z treścią nagrania - po wysłuchaniu nagrania w dużej mierze poprawnie mówi, co i w jakich ilościach kupiła klientka - wykorzystując podane zwroty, przeprowadza w parze krótkie dialogi w sklepie spożywczym - z niewielkim zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu listy zakupów na imprezę klasową z okazji zakończenia szkoły	- pracując w grupie, dość umiejętnie zadaje pytania/ udziela odpowiedzi na pytania o miejsca, w których można nabyć poszczególne towary - bez większych uchybień tworzy z podanych wyrazów określenia miar i opakowań, a następnie przyporządkowuje je ilustracjom - po wysłuchaniu nagrania bez większego trudu wybiera miejsce, w którym odbywa się rozmowa oraz wskazuje właściwą listę zakupów - na podstawie wysłuchanego dialogu bez większych uchybień notuje, co mama i Lina kupiły zgodnie z zamówieniem taty - w większości poprawnie przekształca zdania, tworząc tryb rozkazujący dla 2. osoby liczby mnogiej - po wysłuchaniu nagrania bez większego trudu wskazuje zdjęcie przedstawiające miejsce rozmowy oraz zdania zgodne z treścią nagrania - po wysłuchaniu nagrania w większości poprawnie mówi, co i w jakich ilościach kupiła klientka - wykorzystując podane zwroty, przeprowadza w parze zwięzłe dialogi w sklepie spożywczym - z dość dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu listy zakupów na imprezę klasową z okazji zakończenia szkoły	- zadaje pytania / udziela odpowiedzi na pytania o miejsca, w których można nabyć poszczególne towary - prawie bezbłędnie tworzy z podanych wyrazów określenia miar i opakowań, a następnie przyporządkowuje je ilustracjom - po wysłuchaniu nagrania bez trudu wybiera miejsce, w którym odbywa się rozmowa oraz wskazuje właściwą listę zakupów - na podstawie wysłuchanego dialogu prawie bezbłędnie notuje, co mama i Lina kupiły zgodnie z zamówieniem taty - prawie całkowicie poprawnie przekształca zdania, tworząc tryb rozkazujący dla 2. osoby liczby mnogiej - po wysłuchaniu nagrania bez trudu wskazuje zdjęcie przedstawiające miejsce rozmowy oraz zdania zgodne z treścią nagrania - po wysłuchaniu nagrania prawie całkowicie poprawnie mówi, co i w jakich ilościach kupiła klientka - wykorzystując podane zwroty, przeprowadza w parze dość obszerne dialogi w sklepie spożywczym - z dużym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu listy zakupów na imprezę klasową z okazji zakończenia szkoły	- pracując w grupie, z wprawą zadaje pytania / udziela odpowiedzi na pytania o miejsca, w których można nabyć poszczególne towary - bezbłędnie tworzy z podanych wyrazów określenia miar i opakowań, a następnie przyporządkowuje je ilustracjom - po wysłuchaniu nagrania sprawnie wybiera miejsce, w którym odbywa się rozmowa oraz wskazuje właściwą listę zakupów - na podstawie wysłuchanego dialogu bezbłędnie notuje, co mama i Lina kupiły zgodnie z zamówieniem taty - w całości prawidłowo przekształca zdania, tworząc tryb rozkazujący dla 2. osoby liczby mnogiej - po wysłuchaniu nagrania sprawnie wskazuje zdjęcie przedstawiające miejsce rozmowy oraz zdania zgodne z treścią nagrania - po wysłuchaniu nagrania w całości prawidłowo mówi, co i w jakich ilościach kupiła klientka - wykorzystując podane zwroty, przeprowadza w parze rozbudowane dialogi w sklepie spożywczym - z pełnym zaangażowaniem uczestniczy w pracy grupowej polegającej na przygotowaniu listy zakupów na imprezę klasową z okazji zakończenia szkoły
Wiederholung				
Uczeń z dużym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z pewnym trudem wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez większego trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń bez trudu wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności	Uczeń z wprawą wykonuje zadania powtórzeniowe podsumowujące nabyte umiejętności
Grammatik				

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Uczeń zna jedynie elementarne, wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne, popełnia liczne błędy gramatyczne we wszystkich typach zadań	Uczeń zna większość wprowadzanych i utrwalanych w rozdziale 6 struktur gramatycznych, popełnia sporo błędów gramatycznych mających charakter przeoczeń, które świadczą o niepełnym opanowaniu struktur	Uczeń zna i stosuje prawie wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne, popełnia nieliczne błędy gramatyczne niezakłócające komunikacji lub zakłócające ją w nieznacznym stopniu, a jego błędy mają charakter pomyłek i nie występują systematycznie	Uczeń bardzo dobrze zna i stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne, sporadycznie popełnia drobne błędy gramatyczne, niezakłócające w żaden sposób komunikacji, i potrafi je samodzielnie poprawić	Uczeń doskonale zna i bezbłędnie stosuje wszystkie wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne
Wprowadzane i utrwalane w rozdziale 6 struktury gramatyczne				
- tryb rozkazujący dla 2. os. lm. - tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm.	- tryb rozkazujący dla 2. os. lm. - tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm.	- tryb rozkazujący dla 2. os. lm. - tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm.	- tryb rozkazujący dla 2. os. lm. - tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm.	- tryb rozkazujący dla 2. os. lm. - tryb rozkazujący dla 1. i 3. os. lm.
Landeskunde				
Uczeń w niewielkim stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń częściowo poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w dużym stopniu poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń prawie całkowicie poprawnie rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL	Uczeń w całości prawidłowo rozwiązuje zadania fakultatywne przeznaczone dla uczniów zainteresowanych krajami DACHL
Fotostory				
Uczeń rozwiązuje nieliczne zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje niektóre zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje większość zadań fakultatywnych związanych z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje prawie wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>	Uczeń rozwiązuje wszystkie zadania fakultatywne związane z historią obrazkową przedstawioną na zdjęciach z serialu <i>Ab nach Berlin!</i>
Aktiver Wortschatz				
Uczeń w znikomym stopniu operuje podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń operuje wybranym, podstawowym słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń prawidłowo operuje znaczną częścią słownictwa przeznaczonego do aktywnego opanowania	Uczeń dość sprawnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania	Uczeń swobodnie operuje słownictwem przeznaczonym do aktywnego opanowania

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia większości kryteriów na ocenę dopuszczającą, a jego braki w wiadomościach (środki językowe, fonetyka, ortografia) i umiejętnościach (umiejętności receptywne oraz produktywne) uniemożliwiają mu naukę na kolejnym etapie nauczania.

Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 4

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty						
1. Historia – nauka o przeszłości	– historia jako nauka o przeszłości; – historia a baśnie i legendy; – efekty pracy historyków i archeologów; – źródła historyczne, ich przykłady oraz podział.	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń; – rozróżnia przeszłość od współczesności; – potrafi krótko scharakteryzować,	– poprawnie posługuje się terminami: archeologia, źródła historyczne; – rozróżnia pracę historyków i archeologów; – potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych;	– wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych.	– omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów.	– potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.

		czym zajmują się historycy.	– wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych.			
2. Historia wokół nas	– znaczenie pamiątek rodzinnych; – drzewo genealogiczne – sposób przedstawienia historii rodziny; – „wielka” i „mała” ojczyzna; – patriotyzm jako miłość do ojczyzny; – sposoby wyrażania patriotyzmu;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: ojczyzna, patriotyzm; – podaje przykłady pamiątek rodzinnych.	– poprawnie posługuje się terminami: ród, drzewo genealogiczne; – przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny; – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych.	– poprawnie posługuje się terminem tradycja; – podaje przykłady regionalnych tradycji.	– poprawnie posługuje się terminem „mała ojczyzna”; – tworzy przewodnik po własnej miejscowości.	– wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.

	– „małe ojczyzny” i ich tradycje; – znaczenie terminów: tradycja, drzewo genealogiczne, ojczyzna, mała ojczyzna, patriotyzm.					
3. Mieszkamy w Polsce	– państwo polskie i jego krainy historyczne; – mój region częścią Polski; – naród polski jako zbiorowość postępująca się tym samym językiem, mająca wspólną przeszłość i zamieszkująca to samo terytorium;	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminem symbole narodowe; – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice.	– poprawnie postępuje się terminem naród; – przedstawia polskie symbole narodowe; – przedstawia najważniejsze święta państwowe; – wskazuje na mapie stolicę państwa.	– poprawnie postępuje się terminem region; – wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta; – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych.	– poprawnie postępuje się terminem Polonia; – podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków.	– omawia genezę polskich symboli narodowych; – tworzy przewodnik po własnym regionie.

	– dziedzictwo narodowe; – polskie symbole narodowe; – polskie święta państwowe ; – znaczenie terminów: kraina historyczna, naród, symbole narodowe, Polonia.					
4. Czas w historii	– chronologia i przedmiot jej badań; – oś czasu i sposób umieszczania na niej dat; – podstawowe określenia czasu historycznego (data, okres p.n.e. i n.e., tysiąclecie, wiek);	– przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych: tysiąclecie, wiek; – umieszcza daty na osi czasu.	– poprawnie posługuje się terminami: chronologia, okres p.n.e. i n.e – zamienia cyfry arabskie na rzymskie; – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.	– poprawnie posługuje się terminami: era, epoka historyczna; – podaje cezury czasowe epok historycznych.	– wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery; – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu.	– charakteryzuje główne epoki historyczne.

	– cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki; – epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne.					
5. Obliczanie czasu w historii	– obliczanie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami; – określanie, w którym wieku doszło do danego wydarzenia; – podział czasu na wieki i półwiecza.	– przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery.	– poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er.	– określa początek i koniec wieku; – poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu.	– oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przelocie obu er.	– przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.

6. Czytamy mapę i plan	– podobieństwa i różnice między mapą a planem; – znaczenie mapy w pracy historyka; – odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej; – najstarsze mapy świata.	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: mapa, plan; – dostrzega różnice między mapą a planem.	– poprawnie postępuje się terminami: legenda, symbol; – objaśnia symbole legendy mapy; – odczytuje z mapy podstawowe informacje.	– wyjaśnia, czym jest kartografia; – przygotowuje proste plany miejscowe.	– rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną.	– wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.
Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów						
1. Mieszko I i chrzest Polski	– książę Mieszko I pierwszym historycznym władcą Polski; – małżeństwo Mieszka I z Dobrawą; – chrzest Mieszka I i jego znaczenie	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: plemię, dynastia; – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski.	– poprawnie postępuje się terminem Piastowie; – wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”.	– poprawnie postępuje się terminami: Słowianie, poganin; – zna wydarzenia związane z datą 966.	– wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka; – przedstawia najważniejsze	– wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich; – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa

	– znaczenie terminów: plemię, Piastowie.				konsekwencje przyjęcia chrztu.	dla państwa polskiego.
2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski	– misja świętego Wojciecha u Prusów; – zjazd gnieźnieński i pielgrzymka cesarza Ottona III; – wojny Bolesława Chrobrego z sąsiadami i przyłączenie nowych ziem; – koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski; – znaczenie terminów: misja, relikwie, cesarz, arcybiskupstwo, biskupstwo,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: cesarz, koronacja, wojowie; – wie, kto był pierwszym królem Polski.	– poprawnie postępuje się terminami: relikwie, gród, drużyna; – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025; – charakteryzuje misję św. Wojciecha.	– poprawnie postępuje się terminami: biskupstwo, arcybiskupstwo; – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego.	– zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018; – wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego; – wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.	– ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego.

	koronacja, gród, drużyna, wojowie.					
3. Polska Kazimierza Wielkiego	– Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów; – reformy Kazimierza Wielkiego; – zjazd monarchów w Krakowie – uczta u Wierzyńka; – umocnienie granic państwa (Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną); – utworzenie Akademii Krakowskiej;	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: uniwersytet, żak; – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”.	– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370; – wyjaśnia powiedzenie: Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.	– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego; – wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej; – wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego.	– poprawnie posługuje się terminem uczta u Wierzyńka; – opisuje zjazd monarchów w Krakowie.	– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.

	– znaczenie terminu: żak, uniwersytet.					
4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	– objęcie władzy przez Jadwigę; – zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki; – przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie; – okoliczności objęcia władzy w Polsce przez Władysława Jagiełłę; – skutki zawarcia unii polsko-litewskiej;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem Jagiellonowie; – charakteryzuje postać Jadwigi i Władysława Jagiełły.	– poprawnie posługuje się terminem unia; – zna wydarzenia związane z datą 1385; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego.	– przedstawia okoliczności zawiązania unii polsko-litewskiej; – wymienia postanowienia unii w Krewie.	– opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów.	– poprawnie posługuje się terminem Andegawenowie; – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.

	– zagrożenie ze strony Krzyżaków; – znaczenie terminów: unia, Jagiellonowie.					
5. Bitwa pod Grunwaldem	– bitwa pod Grunwaldem i biorący w niej udział rycerze.		– zna wydarzenia związane z datą 1410;	– przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim; – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem.	– charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena.	– przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego.
6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom	– Mikołaj Kopernik i jego życie; – odkrycie Mikołaja Kopernika i powiedzenie Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię; – dokonania Kopernika spoza dziedziny astronomii;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem astronomia; – wie, kim był Mikołaj Kopernik.	– wyjaśnia powiedzenie: wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię;	– wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób; – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika.	– poprawnie posługuje się terminem: teoria heliocentryczna; – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika;	– wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.

	– znaczenie terminu: astronomia.					
Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej						
1. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski	– złoty wiek Polski; – kariera polityczna i wojskowa Jana Zamoyskiego; – Zamość – miasto renesansowe; – znaczenie terminów: szlachta, kanclerz, hetman.	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: szlachta; – zna królów Polski: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Stefana Batorego.	– poprawnie posługuje się terminami: kanclerz, hetman; – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.	– poprawnie posługuje się terminem złoty wiek; – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; – wskazuje na mapie Zamość.	– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie;	– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.

2. XVII wiek – stulecie wojen	– potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego; – obrona Jasnej Góry – król Jan III Sobieski i jego zwycięstwa nad Turkami; – rola husarii w polskich sukcesach militarnych; – znaczenie terminów: potop szwedzki, husaria, wielki wezyr, odsiecz.	– przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminem potop szwedzki; – wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej.	– wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej; – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;	– poprawnie postępuje się terminem: wojna podjazdowa, odsiecz wiedeńska; – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii; – zna postaci: Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania.	– poprawnie postępuje się terminami: husaria, wielki wezyr; – przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry; – przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej.	– wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	– sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII w.; – Konstytucja 3 maja;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminami: zaborcy, powstanie;	– poprawnie postępuje się terminami: konstytucja, kosynierzy;	– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;	– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja;	– wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki;

	– rozbiory Rzeczypospolitej dokonane przez Rosję, Prusy i Austrię; – dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu w 1794 r.; – bitwa pod Racławicami i rola kosynierów; – klęska powstania i III rozbiór Rzeczypospolitej; – znaczenie terminów: rozbiory, konstytucja, powstanie, kosynierzy	– wymienia państwa, które dokonały rozbiorów; – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego.	– zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795;	– charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki. – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego.		– wskazuje na mapie rozbiory Polski; – wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;

4. Legiony Polskie i hymn narodowy	– losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej; – Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady; – generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w stworzeniu Legionów Polskich; – Józef Wybicki – autor Mazurka Dąbrowskiego; – znaczenie słów Mazurka Dąbrowskiego; – Mazurek Dąbrowskiego hymnem Polski; – znaczenie terminów:	– przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminem hymn państwowy; – zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; – zna słowa hymnu Polski.	– poprawnie postępuje się terminem emigracja; – przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiore; – zna wydarzenia związane z datą: 1797; – charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego.	– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.	– wie, kiedy Mazurek Dąbrowskiego został polskim hymnem narodowym; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona.	– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte; – wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa Mazurka Dąbrowskiego.

	emigracja, hymn państwowy.					
5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	– branka i wybuch powstania styczniowego; – wojna partyzancka; – Romuald Traugutt dyktatorem powstania; – represje po upadku powstania styczniowego; – znaczenie terminów: zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: zabór rosyjski, Syberia; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.	– poprawnie posługuje się terminami: branka, dyktator; – charakteryzuje postać Romualda Traugutta; – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864.	– poprawnie posługuje się terminem działalność konspiracyjna; – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.	– poprawnie posługuje się terminami: wojna partyzancka; – opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego.	– wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.

	partyzancka, dyktator, Syberia.					
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	– edukacja Marii Skłodowskiej-Curie na ziemiach polskich; – tajne nauczanie i Latający Uniwersytet; – kariera naukowa Marii Skłodowskiej-Curie; – Nagrody Nobla przyznane Marii Skłodowskiej-Curie; – polscy nobliści; – znaczenie terminów: tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat.	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: tajne nauczanie, laureat; – wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji.	– charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie; – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla.	– przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla .	– poprawnie posługuje się terminami: Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający; – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla.	– opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.

Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce						
1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	– wybuch I wojny światowej; – udział Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – odzyskanie niepodległości przez Polskę; – Józef Piłsudski Naczelnikiem Państwa; – walki o ustalenie granic II Rzeczypospolitej i Bitwa Warszawska; – Narodowe Święto Niepodległości; – znaczenie terminów:	– przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminem: I wojna światowa, II Rzeczpospolita; – wskazuje na mapie obszar II RP; – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym.	– poprawnie postępuje się terminem Naczelnik Państwa; – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r.	– przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego.	– poprawnie postępuje się terminem orlęta lwowskie; – wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918-1921 r.	– opisuje przebieg walk o granice II Rzeczypospolitej.

	I wojna światowa, II Rzeczpospolita, Naczelnik Państwa, orlęta lwowskie.					
*Bitwa Warszawska	– Rosja Sowiecka i komunizm; – wojna polsko-bolszewicka; – Bitwa Warszawska i jej legenda; – 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego.	– zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.; – odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej; – wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej.	– poprawnie postępuje się terminami: front, komunizm, bolszewicy; – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego.	– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej.	– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką.	– poprawnie postępuje się terminem „cud nad Wisłą”; – charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą”.
2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	– problemy odrodzonej Polski; – zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego na polu gospodarczym – budowa portu w	– przy pomocy nauczyciela poprawnie postępuje się terminami: Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie;	– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.	– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.	– charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.	– poprawnie postępuje się terminami: minister, eksport, import.

	Gdyni, Centralny Okręg Przemysłowy; – Gdynia polskim oknem na świat; – znaczenie terminów: Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie, import, eksport, minister.	– wskazuje na mapie Polski Gdynię.				
3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterzy harcerze	– wybuch II wojny światowej; – sytuacja społeczeństwa polskiego pod niemiecką okupacją; – Szare Szeregi (Zośka, Alek, Rudy); – akcja pod Arsenalem;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: okupacja; – zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r.; – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.	– poprawnie posługuje się terminami: Armia Krajowa, Szare Szeregi; – zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.	– wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie; – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.	– poprawnie posługuje się terminami: Związek Sowiecki, powstanie warszawskie; – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.	– przedstawia przebieg powstania warszawskiego.

	– powstanie warszawskie jako wyraz patriotyzmu młodego pokolenia; – znaczenie terminów: okupacja, Armia Krajowa, Szare Szeregi.					
4. „Żołnierze niezłomni”	– przejęcie władzy w powojennej Polsce przez komunistów; – polityka komunistów wobec polskiego podziemia; – działalność wojenna i powojenna Witolda Pileckiego;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni”; – opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej.	– poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni”; – rozwija skrót PRL;	– wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.	– charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny.	– wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.

	– postawa Danuty Siedzikówny, ps. Inka – znaczenie terminów: opozycja antykomunistyczna, „żołnierze niezłomni”.					
5. Jan Paweł II – papież pielgrzym	– dzieciństwo i początek kapłaństwa Karola Wojtyły; – opozycyjna rola Kościoła w czasach komunizmu; – wybór Karola Wojtyły na papieża; – pielgrzymki papieża do ojczyzny (Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!);	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: papież – wie, kim był Karol Wojtyła; – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła.	– poprawnie posługuje się terminami: papież, teologia, pielgrzymka; – wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II.	– charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan.	– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!; – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego.	– poprawnie posługuje się terminami: konklawe, kardynał, pontyfikat; – wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia; – charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II.

	– wsparcie Kościoła dla opozycji; – Jan Paweł II jako papież pielgrzym; – znaczenie terminów: papież, teologia, pielgrzymka, konklawe, kardynał, prymas, pontyfikat.					
6. „Solidarność” i jej bohaterowie	– życie codzienne w okresie PRL.; – działalność opozycyjna; – strajki robotnicze i powstanie NSZZ „Solidarność”; – bohaterowie „Solidarności”: Lech Wałęsa i Anna Walentynowicz;	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy; – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego	– wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych; – opisuje okoliczności zawiazania związku zawodowego „Solidarność”.	– zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; – zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz.	– poprawnie posługuje się terminami: stan wojenny, Okrągły Stół; – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego;	– wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.

1. Życie pierwszych ludzi	• pochodzenie człowieka • różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • życie człowieka pierwotnego • epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza • początki rolnictwa i udomowienie zwierząt • dawne i współczesne sposoby wytapiania żelaza • terminy: pięściak, hodowla, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: koczowniczy i osiadły tryb życia, pięściak – opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym – potrafi wyjaśnić, jakie korzyści daje człowiekowi umiejętność uprawy ziemi i hodowli zwierząt – wyjaśnia, dlaczego narzędzia metalowe są lepsze od kamiennych	– poprawnie postępuje się terminami: pięściak, hodowla, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza – przedstawia, skąd wywodzą się praludzie – opisuje życie ludzi pierwotnych – charakteryzuje epoki kamienia, brązu i żelaza – wyjaśnia znaczenie nabycia umiejętności wskrzeszania ognia przez człowieka	– porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym – wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna – przedstawia dawne i współczesne sposoby wytapiania żelaza	– wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia – wyjaśnia skutki rewolucji neolitycznej – wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty	– wyjaśnia pojęcie ewolucji – charakteryzuje kierunki ewolucji człowieka – porównuje poziom cywilizacyjny ludzi w różnych epokach

	życia, rewolucja neolityczna, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza					
2. Miasta-państwa Mezopotamii	• Mezopotamia jako kolebka cywilizacji • znaczenie wielkich rzek dla rozwoju najstarszych cywilizacji • osiągnięcia cywilizacyjne mieszkańców Mezopotamii • powstanie pierwszych państw • zajęcia różnych grup społecznych • Kodeks Hammurabiego	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: cywilizacja, kanał nawadniający, kodeks – wyjaśnia, jaką funkcję mogą pełnić rzeki w życiu człowieka – wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii – wyjaśnia zasadę oko za oko, ząb za ząb	– poprawnie posługuje się terminami: cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki – samodzielnie wskazuje na mapie: obszar Mezopotamii, Tygrys, Eufrat, Ur, Babilon – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów	– opisuje rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji – charakteryzuje i podaje przykłady państw-miast z terenu Mezopotamii – wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym	– objaśnia różnicę między prawem zwyczajowym a skodyfikowanym – tłumaczy, w jaki sposób powstawały pierwsze państwa	– przedstawia kraje leżące obecnie na obszarze dawnej Mezopotamii – wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii

	terminy: cywilizacja, Mezopotamia, Bliski Wschód, Babilonia, Sumerowie, kanał nawadniający, kodeks, pismo klinowe, zikkurat, podatki		starożytnej Mezopotamii			
3. W Egipcie faraonów	- Egipt jako przykład starożytnej cywilizacji - Egipt darem Nilu - osiągnięcia cywilizacji egipskiej - struktura społeczna - wierzenia Egipcjan jako przykład religii politeistycznej	- przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: piramida, faraon - wskazuje na mapie: Egipt oraz Nil - opisuje wygląd piramid - porównuje wygląd hieroglifów i pisma współczesnego	- poprawnie postępuje się terminami: faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag - wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej - opisuje zakres władzy faraona	- wyjaśnia rolę Nilu w rozwoju cywilizacji egipskiej - przedstawia strukturę społeczną Egiptu - podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan	- wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny - opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy	- opisuje etapy pochówku faraonów - charakteryzuje najbardziej znane przykłady sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutenchamona, popiersie Neferetiti), piramidy w Gizie, świątynia Abu Simbel

	• terminy: faraon, politeizm, piramidy, hieroglify, mumifikacja, sarkofag					
4. W starożytnym Izraelu	• judaizm jako przykład religii monoteistycznej • Dekalog i Tora • postaci biblijne: Abraham, Mojżesz, Dawid, Salomon • terminy: judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, prorok, Świątynia Jerozolimska	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: Tora, Żydzi, Dekalog – wymienia najważniejsze postaci biblijne związane z dziejami Żydów	– poprawnie posługuje się terminami: judaizm, Tora, Jahwe, Dekalog, Mesjasz, synagoga, Mesjasz, Ziemia Obiecana, Arka Przymierza, monoteizm, prorok, Świątynia Jerozolimska – wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a monoteizmem	– charakteryzuje judaizm – porównuje wierzenia Egiptu oraz Izraela	– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	– wyjaśnia terminy: synagoga, rabin – podaje przykład synagogi we współczesnej Polsce

5. Od hieroglifów do alfabetu	• powstanie pisma i jego znaczenie dla rozwoju cywilizacji • pismo a prehistoria i historia • terminy: papirus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: pismo obrazkowe, hieroglify, alfabet, pismo alfabetyczne – wyjaśnia, do czego służy pismo – charakteryzuje polskie pismo jako przykład pisma alfabetycznego	– poprawnie posługuje się terminami: papirus, tabliczki gliniane, pismo obrazkowe, pismo klinowe, Fenicjanie, pismo alfabetyczne, alfabet łaciński – wyjaśnia, w jaki sposób umiejętność pisania wpłynęła na dalsze osiągnięcia człowieka – porównuje pismo obrazkowe i alfabetyczne – wyjaśnia związek między	– wskazuje różne przykłady sposobów porozumiewania się między ludźmi i przekazywania doświadczeń – przyporządkowuje różne rodzaje pisma do cywilizacji, które je stworzyły – wymienia przykłady materiałów pisarskich stosowanych w przeszłości	– wyjaśnia, w jaki sposób pismo obrazkowe przekształciło się w klinowe – przedstawia genezę współczesnego pisma polskiego – wyjaśnia, jakie były trudności z odczytywaniem pisma obrazkowego	– podaje przykłady narodów, które posługują się pismem sięgającym tradycją do pisma greckiego oraz do łaciny – opowiada o przykładach alternatywnych języków umownych (alfabet Morse’a, język migowy)

			wynalezieniem pisma a historią i prehistorią – omawia przyczyny wynalezienia pisma			
Rozdział 2. Starożytna Grecja						
1. Demokratyczne Ateny	• warunki naturalne Grecji • życie w greckiej polis • cechy charakterystyczne demokracji ateńskiej • Perykles – najwybitniejszy przywódca demokratycznych Aten • terminy: Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: demokracja, zgromadzenie ludowe – przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd greckiego polis i życie w nim na przykładzie Aten	– poprawnie posługuje się terminami: Hellada, Hellenowie, polis, demokracja, zgromadzenie ludowe, akropol, agora – wskazuje na mapie: Grecję, Ateny – wyjaśnia znaczenie terminu demokracja i charakteryzuje demokrację ateńską	– wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis) – wyjaśnia, kim był Perykles – opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach	– wskazuje podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną demokracją parlamentarną	– wyjaśnia, w jaki sposób kultura grecka rozprzestrzeniła się w basenie Morza Śródziemnego

	ludowe, akropol, agora • postaci historyczne: Perykles					
2. Sparta i wojny z Persami	• powstanie i rozwój imperium perskiego • wojny grecko-perskie • terminy: Persowie, danina, sojusz, hoplita, falanga • wydarzenia: bitwa pod Maratonem, bitwa pod Termopilami, bitwa pod Salaminą • postaci historyczne: Dariusz, Kserkses, Leonidas	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: danina, sojusz	– poprawnie postępuje się terminami: danina, sojusz, hoplita, falanga – wskazuje na mapie: Spartę, Persję – wyjaśnia, kim byli Dariusz, Kserkses i Leonidas	– wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg wojen grecko-perskich – wskazuje na mapie: Maraton, Termopile, Salaminę – zaznacza na osi czasu daty: 490 r. p.n.e., 480 r. p.n.e.	– opisuje, w jaki sposób walczyli starożytni Grecy – wyjaśnia genezę biegów maratońskich	– opisuje przebieg bitwy pod Termopilami i ocenia postać króla Leonidasa

3. Bogowie i mity	• wierzenia starożytnych Greków • mity greckie • najważniejsi greccy bogowie: Zeus, Hera, Posejdon, Afrodyta, Atena, Hades, Hefajstos, Ares, Apollo, Hermes • Homer i jego dzieła – Iliada i Odyseja • terminy: Olimp, mity, heros, Partenon, Herakles, Achilles, Odyseusz, wojna trojańska, koń trojański	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: mity, heros – przy pomocy nauczyciela charakteryzuje najważniejszych bogów greckich	– poprawnie postępuje się terminami: Olimp, mity, heros, Partenon, Herakles, Achilles, Odyseusz, koń trojański – przedstawia wierzenia starożytnych Greków – wskazuje na mapie: górę Olimp, Troję – wyjaśnia, kim był Homer	– charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali – omawia różne mity greckie – przedstawia treść Iliady i Odysei – wyjaśnia współczesne rozumienie wyrażenia: koń trojański	– opisuje wybrane miejsca kultu starożytnych Greków – omawia znaczenie wyroczni w życiu starożytnych Greków	– wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazelogizmy mitologiczne): objęcia Morfeusza, stajnia Augiasza, syzyfowa praca, męki Tantalosa, nić Ariadny – opisuje archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi

	• postać historyczna: Homer					
4. Kultura starożytnej Grecji	• wspólne elementy w kulturze greckich polis • najważniejsze dokonania sztuki greckiej • narodziny teatru greckiego • znaczenie filozofii w starożytnej Grecji i najwybitniejsi filozofowie • grecka matematyka i medycyna	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: amfiteatr, igrzyska, olimpiada, stadion – opisuje rolę sportu w codziennym życiu – przy pomocy nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki i jakie było jego znaczenie dla Hellenów	– poprawnie postępuje się terminami: Wielkie Dionizje, amfiteatr, tragedia, komedia, filozofia, igrzyska, olimpiada, Olimpia, stadion, pięciobój olimpijski – wskazuje różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji – opisuje charakter antycznych igrzysk sportowych	– opisuje charakter i cele antycznego teatru – przedstawia dokonania nauki greckiej – objaśnia, czym jest filozofia, i przedstawia jej najwybitniejszych przedstawicieli – wyjaśnia, kim byli: Fidiasz, Myron, Sofokles, Pitagoras, Tales z Miletu, Sokrates, Platon, Arystoteles	– przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich – porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi	– charakteryzuje rolę kultury w życiu społecznym – przybliża postać i dokonania Archimedesesa – podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę

1. Ustrój starożytnego Rzymu	• legendarne początki państwa rzymskiego • zasady ustrojowe republiki rzymskiej • społeczeństwo starożytnego Rzymu • dokonania Gajusza Juliusza Cezara • upadek republiki • powstanie cesarstwa rzymskiego • terminy: Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: dyktator, cesarz – wskazuje na mapie: Rzym – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca	– poprawnie postępuje się terminami: Italia, monarchia, republika, senat, patrycjusze, plebejusze, konsulowie, pretorzy, kwestorzy, trybun ludowy, dyktator, cesarz – przedstawia legendarne początki Rzymu – wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński – omawia dokonania Gajusza Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta	– charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej i jej główne organy władzy – przedstawia kompetencje najważniejszych urzędów republikańskich – opisuje konflikt społeczny między patrycjuszami a plebejuszami – zaznacza na osi czasu daty: 753 r. p.n.e., 44 r. p.n.e.	– omawia przyczyny oraz okoliczności upadku republiki rzymskiej – porównuje ustroje demokracji ateńskiej i republiki rzymskiej	– wyjaśnia różnice w rozumieniu terminu republika przez Rzymian i współcześnie – przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski

	trybun ludowy, dyktator, cesarz • postaci legendarne i historyczne: Romulus i Remus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August					
2. Imperium Rzymskie	• podboje rzymskie • Imperium Rzymskie i jego prowincje • organizacja armii rzymskiej • podział cesarstwa • upadek cesarstwa zachodniorzymskiego • terminy: Kartagina,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: prowincja, legiony, plemiona barbarzyńskie, wielka wędrówka ludów – przedstawia wygląd i uzbrojenie rzymskiego legionisty	– poprawnie postępuje się terminami: prowincja, legiony, romanizacja, plemiona barbarzyńskie, Germanie, Hunowie, wielka wędrówka ludów – wymienia główne prowincje Imperium Rzymskiego	– opisuje przyczyny podziału cesarstwa na wschodnie i zachodnie – opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego – zaznacza na osi czasu daty: 395 r. n.e., 476 r. n.e. – zna postać cesarza Konstantyna Wielkiego	– wymienia korzyści oraz zagrożenia funkcjonowania państwa o rozległym terytorium – wyjaśnia wpływ kultury rzymskiej na podbite ludy	– przedstawia postać Hannibala i wojny punickie – pokazuje przykłady romanizacji we współczesnej Europie – przybliża postaci wodzów barbarzyńskich Attyli oraz Odoakera

	provincia, limes, legiony, legioniści, Imperium Rzymskie, pax Romana, romanizacja, barbarzyńcy, Germanie, Konstantynopol, Hunowie, wielka wędrówka ludów		– wskazuje na mapie: Kartaginę, granice Imperium Rzymskiego w II w. n.e., Konstantynopol – omawia etapy powstawania Imperium Rzymskiego			
3. Życie w Wiecznym Mieście	• Rzym jako stolica imperium i Wieczne Miasto • życie codzienne i rozrywki w Rzymie • podział społeczeństwa rzymskiego • wierzenia religijne Rzymian i najważniejsze bóstwa	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: amfiteatr, gladiatorzy, niewolnicy – przy pomocy nauczyciela przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu	– poprawnie posługuje się terminami: bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki – wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i	– wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem – opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum – wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw	– wyjaśnia, dlaczego cesarze rzymscy starali się kierować zawołaniem ludu: chleba i igrzysk!	– przedstawia pozostałości Pompejów i Herculanium jako źródła wiedzy o życiu codziennym w starożytności

	terminy: bazylika, Forum Romanum, termy, amfiteatr, gladiatorzy, patrycjusze, plebs, niewolnicy, westalki	– omawia wierzenia Rzymian i wpływ, jaki wywarła na nie religia Greków	określa, jakimi dziedzinami życia się opiekowały – charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego			
4. Dokonania starożytnych Rzymian	- Rzymianie jako wielcy budowniczowie - kultura i sztuka starożytnego Rzymu jako kontynuacja dokonań antycznych Greków - prawo rzymskie i jego znaczenie dla funkcjonowania państwa - najważniejsze budowle w	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, kodeks	– poprawnie posługuje się terminami: kopuła, akwedukt, łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana – wyjaśnia powiedzenie: Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu	– uzasadnia i ocenia twierdzenie, że Rzymianie potrafili czerpać z dorobku kulturowego podbitych ludów – omawia najwybitniejsze dzieła sztuki i architektury rzymskiej – wyjaśnia rolę praw i przepisów w funkcjonowaniu państwa na przykładzie Rzymu	– wyjaśnia, dlaczego dobra sieć drogowa jest ważna dla funkcjonowania każdego państwa	– opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie – ocenia, które z dokonań Rzymian uważa za najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź

	starożytnym Rzymie • terminy: kopuła, akwedukt, łuk triumfalny, Circus Maximus, Koloseum, Panteon, kodeks, Prawo XII tablic, Kodeks Justyniana • postaci historyczne: Wergiliusz, Horacy			– omawia dokonania Wergiliusza i Horacego		
5. Początki chrześcijaństwa	• Jezus z Nazaretu jako twórca nowej religii monoteistycznej • przyczyny prześladowania chrześcijan w starożytnym Rzymie • rola świętych Pawła i Piotra w	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: apostołowie, Jezus z Nazaretu, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament	– poprawnie postępuje się terminami: Mesjasz, chrześcijaństwo, apostołowie, biskupi, papież, Biblia – Stary i Nowy Testament, Edykt mediolański	– wyjaśnia, czym różni się chrześcijaństwo od judaizmu – wyjaśnia, dlaczego władze rzymskie odnosiły się wrogo do chrześcijaństwa – wyjaśnia znaczenie Edyktu mediolańskiego dla	– opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie – wyjaśnia związki między judaizmem a chrześcijaństwem	– przedstawia dzieje wybranego świętego (na przykład swojego patrona)

I. Bizancjum w czasach świetności	• cesarstwo bizantyjskie pod panowaniem Justyniana I Wielkiego • dokonania Justyniana I Wielkiego • Konstantynopol jako Nowy Rzym • tradycja grecka w Bizancjum • osiągnięcia naukowe Bizantyjczyków • upadek Konstantynopola, jego przyczyny i skutki • terminy: Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: ikona, freski, mozaika	– poprawnie postępuje się terminami: Bizancjum, Hagia Sofia, ikona, freski, mozaika – wskazuje na mapie: Konstantynopol, granice cesarstwa bizantyjskiego w czasach Justyniana I Wielkiego – tłumaczy, dlaczego Konstantynopol zaczęto określać Nowym Rzymem – wyjaśnia znaczenie wyrażenia bizantyjski przepych	– wskazuje, jaką rolę w periodyzacji dziejów odegrał upadek cesarstwa zachodniorzymskiego oraz wschodniorzymskiego – charakteryzuje styl bizantyjski w sztuce – podaje przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego – zaznacza na osi czasu datę upadku Konstantynopola – 1453 r. – zna postać Justyniana I Wielkiego – omawia dokonania Justyniana I Wielkiego	– wyjaśnia, w jaki sposób położenie geograficzne wpłynęło na bogactwo Konstantynopola – uzasadnia twierdzenie, że Bizancjum połączyło w nauce tradycję zachodniorzymską i grecką – wyjaśnia, jakie znaczenie dla państwa ma kodyfikacja praw	– wyjaśnia, jaki wpływ na chrześcijaństwo miał podział Rzymu na część zachodnią i wschodnią – opisuje, jakie zmiany w bazylice Hagia Sofia zostały dokonane przez muzułmanów

	• postaci historyczne: Justynian I Wielki					
2. Arabowie i początki islamu	• pochodzenie Arabów • działalność Mahometa i narodziny islamu • religia muzułmańska i jej zasady • dżihad i podboje Arabów • kultura i nauka arabska • terminy: oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allach, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: oaza, islam, Allach, Koran, meczet – przy pomocy nauczyciela wskazuje podstawowe różnice między chrześcijaństwem a islamem	– poprawnie postępuje się terminami: oaza, Czarny Kamień, Mekka, Medyna, islam, Allach, Koran, meczet, minaret, mihrab, minbar, dżihad, kalifowie, cyfry arabskie, stal damasceńska, arabeski – omawia najważniejsze zasady wiary muzułmanów – wskazuje na mapie: Półwysep Arabski, Mekkę, Medynę oraz imperium arabskie	– przedstawia postać i działalność Mahometa – omawia osiągnięcia Arabów w dziedzinie kultury i nauki w średniowieczu – charakteryzuje i ocenia stosunek Arabów do ludów podbitych w średniowieczu – zaznacza na osi czasu datę: 622 r.	– wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy chrześcijaństwem a islamem – podaje przykłady wpływu kultury, nauki i języka arabskiego na Europejczyków	– wyjaśnia, jak zmieniało się nastawienie części muzułmanów do innych kultur w średniowieczu i współcześnie – ocenia potrzebę tolerancji religijnej – wskazuje na podobieństwa i różnice w sposobie postrzegania dziejów i odmierzania czasu między chrześcijaństwem a islamem

	arabskie, stal damasceńska, arabeski • postaci historyczne: Mahomet		w okresie świetności			
3. Nowe państwa w Europie	• powstanie państwa Franków • cesarstwo Karola Wielkiego • rozwój kultury i nauki w państwie Karola Wielkiego • Rzesza Niemiecka • terminy: Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, cesarstwo, margrabia, marchia,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: dynastia, cesarstwo, możnowładca – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego Karol otrzymał przydomek „Wielki”	– poprawnie postępuje się terminami: Frankowie, dynastia, majordom, Karolingowie, cesarstwo, margrabia, marchia, możnowładca, Rzesza Niemiecka	– wyjaśnia, w jaki sposób władzę w państwie Franków przejęła dynastia Karolingów – charakteryzuje rozwój kultury i nauki w czasach Karola Wielkiego – zaznacza na osi czasu daty: 800 r., 962 r. – omawia dokonania: Chłodwiga, Karola Młota, Pepina Małego, Karola Wielkiego i Ottona I	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do utworzenia Rzeszy Niemieckiej – tłumaczy, dlaczego Karol Wielki jest jednym z patronów zjednoczonej Europy	– wyjaśnia skąd pochodzi polskie słowo „król”

	możnowładca, Rzesza Niemiecka • postaci historyczne: Chlodwig, Karol Młot, Pepin Mały, Karol Wielki, Otton I					
4. Konflikt papieża z cesarstwem	• wielka schizma wschodnia i jej skutki • spór o inwestyturę między cesarzem a papieżem w XI w. • Canossa jako miejsce pokuty cesarza Henryka IV • konkordat wormacki i jego postanowienia • terminy: dogmaty, schizma,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: prawosławie, ekskomunika	– poprawnie postępuje się terminami: dogmaty, schizma, patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat – wyjaśnia konsekwencje ekskomuniki cesarza i opisuje ukorzenie się cesarza Henryka IV w Canossie	– wyjaśnia przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej – wyjaśnia, czym są religie, a czym wyznania religijne – przedstawia przebieg sporu pomiędzy cesarzem a papieżem w XI w. – przedstawia postanowienia konkordatu w Wormacji	– wyjaśnia, na czym polegał spór o inwestyturę – omawia przykładowe różnice pomiędzy Kościołem katolickim a prawosławnym	– przedstawia okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego

	patriarcha, prawosławie, ekskomunika, inwestytura, synod, konkordat • postaci historyczne: papież Grzegorz VII, cesarz Henryk IV		– przedstawia postaci: papieża Grzegorza VI, cesarza Henryka IV	– zaznacza na osi czasu daty: 1054 r., 1077 r., 1122 r.		
Rozdział V. Społeczeństwo średniowiecza						
I. System feudalny	• podział na seniorów i wasali • społeczna drabina feudalna • podział społeczeństwa średniowiecznego na stany • terminy: feudalizm, senior, wasal, lenno, hołd lenny, stan, przywilej, suzeren,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: senior, wasal, hołd lenny, przywilej – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, na czym polegała drabina feudalna	– poprawnie postępuje się terminami: feudalizm, senior, wasal, lenno, hołd lenny, stan, przywilej, suzeren, duchowieństwo, chłop, szlachta, mieszczaństwo – przedstawia, jak wyglądał hołd lenny	– omawia różnice pomiędzy społeczeństwem stanowym a współczesnym – opisuje zależność między seniorem a wasalem	– wyjaśnia, które stany były uprzywilejowane	– wyjaśnia, kim byli w Europie Zachodniej hrabiowie i baronowie

	duchowieństwo, chłopi, szlachta, mieszczaństwo		– wymienia i charakteryzuje poszczególne stany w społeczeństwie średniowiecznym			
2. Epoka rycerzy	• ideał rycerza i jego obowiązki • od pazia do rycerza • życie codzienne rycerzy • elementy wyposażenia średniowiecznego rycerza • kultura rycerska • elementy wyposażenia	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: rycerz, herb, kopia, ostrogi – opisuje uzbrojenie rycerzy	– poprawnie postępuje się terminami: rycerz, kodeks honorowy, paź, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi – charakteryzuje ideał rycerza średniowiecznego – wyjaśnia, kto mógł zostać rycerzem	– opisuje życie codzienne rycerstwa – przedstawia poszczególne etapy wychowania rycerskiego – opisuje ceremonię pasowania na rycerza	– przedstawia historię najstynniejszego polskiego rycerza Zawiszy Czarnego z Garbowa	– przedstawia literackie ideały rycerskie: hrabiego Rolanda, króla Artura i rycerzy Okrągłego Stołu

	średniowiecznego rycerza • terminy: rycerz, kodeks honorowy, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, ostrogi		– opisuje uzbrojenie rycerskie			
3. Średniowieczne miasto i wieś	• powstanie osad rzemieślniczych i kupieckich • lokacje miast i wsi • samorząd miejski i jego organy • społeczeństwo miejskie • organa samorządu wiejskiego • wygląd średniowiecznego miasta	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, ratusz, pług, radło, brona – porównuje życie codzienne mieszkańców średniowiecznych miast i wsi	– poprawnie posługuje się terminami: gród, osada targowa, lokacja, zasadzka, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona	– wyjaśnia, na czym polegały lokacje miast i wsi – przedstawia organy samorządu miejskiego – charakteryzuje różne grupy społeczne mieszczan – wyjaśnia, na czym polegała trójpolówka	– opisuje wybrany średniowieczny zabytek mieszczański w Polsce – znajduje i przedstawia informacje o założeniu własnej miejscowości	– przedstawia historie i okoliczności założenia najstarszych miast w regionie

	• zajęcia ludności wiejskiej • terminy: gród, osada targowa, lokacja, zasadźca, kupcy, rzemieślnicy, rynek, targi, wójt, burmistrz, rada miejska, ława miejska, ratusz, cech, sołtys, ława wiejska, trójpolówka, pług, radło, brona		– opisuje, gdzie i w jaki sposób tworzyły się miasta – charakteryzuje główne zajęcia mieszkańców miast – opisuje życie i obowiązki ludności wiejskiej			
4. Kościół w średniowieczu	• duchowni w średniowieczu, ich przywileje i obowiązki • religijność doby średniowiecza • średniowieczne zakony: benedyktyni,	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: zakon, klasztor, uniwersytet – przy pomocy nauczyciela omawia życie w średniowiecznym	– poprawnie posługuje się terminami: zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiści, franciszkanie, dominikanie,	– przedstawia najważniejsze zakony średniowieczne – wyjaśnia określenie benedyktyńska praca – charakteryzuje średniowieczne szkolnictwo	– porównuje zakony kontemplacyjne i zakony żebracze – wyjaśnia, jaką funkcję w klasztorze spełniają: refektarz, wirydarz,	– znajduje i przedstawia informacje o najstarszych polskich kronikarzach: Gallu Anonimie i Wincentym Kadłubku

	cystersi, franciszkanie, dominikanie • życie w średniowiecznym klasztorze • średniowieczne szkolnictwo • terminy: zakon, klasztor, opat, reguła zakonna, benedyktyni, cystersi, skryptoria, kopiści, franciszkanie, dominikanie, asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet • postać historyczna: święty Franciszek z Asyżu	klasztory i jego organizację – wyjaśnia, czym zajmowali się kopiści	asceza, benedyktyńska praca, uniwersytet – charakteryzuje stan duchowny w średniowieczu – opisuje różne role, jakie odgrywali duchowni w społeczeństwie średniowiecznym	– porównuje szkolnictwo średniowieczne i współczesne – przedstawia dokonania świętego Franciszka z Asyżu	dormitorium i kapituła	– opisuje jeden z klasztorów działających w Polsce, wyjaśnia, jakiego zgromadzenia jest siedzibą, i przedstawia w skrócie dzieje tego zgromadzenia

5. Sztuka średniowiecz a	• rola sztuki w średniowieczu • znaczenie biblia pauperum • styl romański i jego cechy • styl gotycki i jego charakterystyczne elementy • rzeźba i malarstwo średniowieczne • pismo i miniatury w rękopisach • zabytki średniowieczne w Polsce • terminy: biblia pauperum, styl romański, styl gotycki, katedra, portal, sklepienie,	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: katedra, witraże, miniatura – przy pomocy nauczyciela omawia zabytki sztuki średniowiecznej w Polsce – wymienia różne dziedziny sztuki średniowiecznej	– poprawnie postępuje się terminami: biblia pauperum, katedra, styl romański, styl gotycki, portal, sklepienie, witraże, łuki oporowe, apsyda, rozeta, przypory, miniatura, inicjał – wyjaśnia, czym była i jakie zadania spełniała biblia pauperum	– charakteryzuje styl romański – omawia cechy stylu gotyckiego	– porównuje styl gotycki i romański – przedstawia przykłady rzeźby i malarstwa średniowiecznego	– znajduje i przedstawia informacje o średniowiecznych świątyniach w swoim regionie oraz elementach ich wystroju

	witraże, łuki oporowe, apsyda, rozeta, przypory, miniatura, inicjał					
Rozdział VI. Polska pierwszych Piastów						
I. Zanim powstała Polska	• najstarsze osadnictwo na ziemiach polskich w świetle wykopalisk archeologicznych • gród w Biskupinie • Słowianie w Europie i ich kultura • wierzenia dawnych Słowian • pierwsze państwa słowiańskie	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: wielka wędrówka ludów, plemię – przy pomocy nauczyciela opisuje wygląd osady w Biskupinie	– poprawnie postępuje się terminami: kurhan, kamienne kręgi, Biskupin, wielka wędrówka ludów, Słowianie, Swaróg, Perun, Świętowit, plemię, Państwo Wielkomorawskie, Wiślanie, Polanie – przedstawia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich – charakteryzuje wierzenia Słowian	– przedstawia najstarsze państwa słowiańskie – wymienia państwa słowiańskie, które przyjęły chrześcijaństwo w obrządku łacińskim, oraz te, które przyjęły je w obrządku greckim – wyjaśnia rolę, jaką w rozwoju państw słowiańskich odegrali święci Cyryl i Metody	– podaje przykłady tradycji pogańskich zachowanych do czasów współczesnych – wyjaśnia, w jaki sposób powstał alfabet słowiański	– wymienia pozostałości bytowania ludów przedśłowiańskich na ziemiach polskich – przedstawia współczesne konsekwencje wynikające dla krajów słowiańskich z przyjęcia chrześcijaństwa w obrządku greckim lub łacińskim

	• plemiona słowiańskie na ziemiach polskich • terminy: kurhan, kamienne kręgi, Biskupin, wielka wędrówka ludów, Słowianie, Swaróg, Perun, Świętowit, plemię, Państwo Wielkomorawskie, Wiślanie, Polanie • postaci historyczne: święty Cyryl i święty Metody		– wskazuje na mapie: rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich			
2. Mieszko I i początki Polski	• rozwój państwa Polan • dynastia Piastów • panowanie Mieszka I • małżeństwo Mieszka z Dobrawą	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: książę, dynastia – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, skąd	– poprawnie postępuje się terminami: książę, dynastia, Piastowie, biskupstwo, dyplomacja,	– przedstawia okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka I – wyjaśnia skutki chrztu Mieszka I – opisuje stosunki Mieszka I z sąsiadami	– uzasadnia twierdzenie, że przyjęcie chrztu przez Mieszka I należało do najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski	– omawia dokument Dagome iudex i jego wartość jako źródła historycznego – przedstawia bilans korzyści,

	• chrzest Polski i jego skutki • konflikt z margrabią Hodonem i bitwa pod Cedynią • terminy: książę, dynastia, Piastowie, biskupstwo, dyplomacja, poganin, Dagome iudex • postaci historyczne: Mieszko I, Dobrawa	pochodzi nazwa „Polska”	poganin, Dagome iudex – wyjaśnia, dlaczego w przeciwieństwie do legendarnych przodków Mieszko I jest uznawany za pierwszego historycznego władcę Polski – opisuje zasługi Mieszka I i Dobrawy – zaznacza na osi czasu daty: 966 r., 972 r. – wskazuje na mapie: Gniezno, Poznań, Wielkopolskę, granice państwa Mieszka I			jakie mogło przynieść Mieszkowi I przyjęcie chrztu lub pozostanie przy wierzeniach pogańskich

3. Polska Bolesława Chrobrego	• misja biskupa Wojciecha i jej skutki • zjazd gnieźnieński i jego konsekwencje • powstanie niezależnej organizacji na ziemiach polskich • stosunki Bolesława Chrobrego z sąsiadami • koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski i jej znaczenie • terminy: relikwie, zjazd gnieźnieński, arcybiskupstwo, Milsko, Łużyce, Grody	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminami: arcybiskupstwo, koronacja – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego	– poprawnie postępuje się terminami: relikwie, zjazd gnieźnieński, arcybiskupstwo, Milsko, Łużyce, Grody Czerwieńskie, koronacja – opisuje misję świętego Wojciecha do pogańskich Prusów – wskazuje na mapie: granice państwa Bolesława Chrobrego na początku jego panowania oraz ziemie przez niego podbite	– przedstawia przebieg i znaczenie zjazdu w Gnieźnie – opisuje wojny prowadzone przez Chrobrego z sąsiadami	– wyjaśnia znaczenie utworzenia niezależnego Kościoła w państwie polskim – opisuje Drzwi Gnieźnieńskie jako przykład źródła ikonograficznego z najstarszych dziejów Polski	– wskazuje pozytywne i negatywne skutki polityki prowadzonej przez Bolesława Chrobrego

	Czerwieńskie, koronacja • postaci historyczne: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III		– omawia rolę, jaką w dziejach Polski odegrali: Bolesław Chrobry, biskup Wojciech, cesarz Otton III – zaznacza na osi czasu daty: 1000 r., 1025 r.			
4. Kryzys i odbudowa państwa polskiego	• kryzys państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego • panowanie Mieszka II • reformy Kazimierza Odnowiciela • Kraków stolicą państwa • polityka zagraniczna	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminem: insygnia królewskie – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem”	– poprawnie postępuje się terminem: insygnia królewskie – wyjaśnia, dlaczego księcia Kazimierza nazwano „Odnowicielem” – wskazuje na mapie: ziemie polskie pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela	– opisuje sytuację państwa polskiego po śmierci Bolesława Chrobrego – ocenia postawę Bezpryma – przedstawia skutki kryzysu państwa polskiego – charakteryzuje rządy Bolesława Śmiałego	– opisuje sytuację międzynarodową w okresie rządów Bolesława Śmiałego – wyjaśnia przyczyny i skutki sporu króla z biskupem Stanisławem	– wyjaśnia przyczyny kryzysu państwa wczesnopiastowskiego – ocenia dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego

	Bolesława Śmiałego • koronacja Bolesława Śmiałego • konflikt króla z biskupem Stanisławem i jego skutki • terminy: insygnia królewskie • postaci historyczne: Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały, biskup Stanisław		– omawia działalność: Mieszka II, Bezpryma, Kazimierza Odnowiciela, Bolesława Śmiałego i biskupa Stanisława – zaznacza na osi czasu datę: 1076 r.			
5. Rządy Bolesława Krzywoustego	• testament Krzywoustego i jego założenia • terminy: testament, zasada	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: senior	– poprawnie posługuje się terminami:	– omawia przyczyny ogłoszenia testamentu Krzywoustego	– wyjaśnia zasadę senioratu – wyjaśnia, jakie skutki dla państwa mogą mieć	– ocenia szanse i zagrożenia wynikające z wprowadzenia zasady senioratu

	senioratu, senior i juniorzy • postać historyczna: Bolesław Krzywousty	i juniorzy, zasada senioratu	testament, zasada senioratu, senior i juniorzy – wskazuje na mapie: państwo Bolesława Krzywoustego – opisuje postać Bolesława Krzywoustego – zaznacza na osi czasu datę 1138 r.		wewnętrzne spory o tron	
6. Społeczeństwo w czasach pierwszych Piastów	• grody i ich funkcje • życie w grodzie i na podgrodziu • sposoby uprawy roli na ziemiach polskich • podział społeczeństwa w państwie	– posługuje się terminami: gród, podgrodzie, danina, posługi – przedstawia wygląd i budowę średniowiecznego grodu – opisuje sposoby pozyskiwania ziemi	– poprawnie posługuje się terminami: gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, posługi, osada służebna – charakteryzuje grupy ludności w państwie	– przedstawia charakter drużyny książęcej – wyjaśnia powinności ludności względem władcy	– wyjaśnia, czym się różnił wojownik drużyny od rycerza	– wskazuje przykłady nazw miejscowości, które mogły w średniowieczu pełnić funkcję osad służebnych

	pierwszych Piastów • zakres władzy panującego • powinności poddanych wobec władcy • powstanie rycerstwa w Polsce • terminy: metoda żarowa, gród, podgrodzie, prawo książęce, danina, postugi, osada służebna, wojowie, drużyna książęca	uprawnej i jej uprawiania	wczesnopiastowski – omawia zakres władzy panującego w państwie pierwszych Piastów			
Rozdział VII. Polska w XIII–XV wieku						
I. Rozbicie dzielnicowe	• walki wewnętrzne między książętami piastowskimi o prymat w Polsce	– przy pomocy nauczyciela postuguje się terminami: rozbicie dzielnicowe,	– poprawnie postuguje się terminami: rozbicie dzielnicowe, dzielnica	– opisuje okoliczności sprowadzenia zakonu krzyżackiego do Polski oraz	– przedstawia historię zakonu krzyżackiego – wyjaśnia, dlaczego książęta	– przedstawia dynastie panującą na Pomorzu Gdańskim w

	• utrwalenie rozbicia dzielnicowego • osłabienie Polski na arenie międzynarodowej • sprowadzenie Krzyżaków do Polski • najazdy Mongołów • przemiany społeczne i gospodarcze w okresie rozbicia dzielnicowego • terminy: rozbiecie dzielnicowe, dzielnica senioralna, Tatarzy, osadnictwo, kolonizacja, trójpółowka	dzielnica senioralna, Tatarzy – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia, jakie były przyczyny wewnętrznych walk między książętami piastowskimi	senioralna, Tatarzy, osadnictwo, kolonizacja, trójpółowka – charakteryzuje państwo polskie podczas rozbicia dzielnicowego – wskazuje na mapie: podział państwa na różne dzielnice oraz ziemie utracone w okresie rozbicia dzielnicowego – omawia postaci: Władysława Wygnania, Leszka Białego, Konrada Mazowieckiego, Henryka Pobożnego	konsekwencje tego wydarzenia – omawia skutki rozbicia dzielnicowego – opisuje kolonizację na ziemiach polskich	dzielnicowi często nadawali przywileje oraz ziemię rycerstwu i duchowieństwu	okresie rozbicia dzielnicowego

	• postaci historyczne: Władysław Wygnaniec, Leszek Biały, Konrad Mazowiecki, Henryk Pobożny		– zaznacza na osi czasu daty: 1226 r., 1227 r.,			
2. Zjednoczenie Polski	• koronacja i śmierć Przemysła II • panowanie Wacława II • rola arcybiskupów gnieźnieńskich i jednolitej organizacji kościelnej w zjednoczeniu dzielnic polskich • przejęcie władzy przez Władysława Łokietka i jego koronacja	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: starosta, Szczerbiec	– poprawnie posługuje się terminami: starosta, Szczerbiec – wskazuje na mapie: granice państwa polskiego za panowania Władysława Łokietka, ziemie utracone na rzecz Krzyżaków – omawia postaci: Przemysła II, arcybiskupa Jakuba Świnki, Wacława II,	– przedstawia próby zjednoczenia Polski przez książąt śląskich oraz Przemysła II – opisuje, w jakich okolicznościach Władysław Łokietek utracił Pomorze Gdańskie – przedstawia działania Władysława Łokietka na rzecz zjednoczenia kraju – opisuje przebieg konfliktu Władysława Łokietka z Krzyżakami	– wyjaśnia, jaką rolę w zjednoczeniu kraju odegrał Kościół katolicki	– przedstawia wyobrażenie na temat świętego Stanisława jako patrona zjednoczenia kraju

	• rządy Władysława Łokietka • konflikt Łokietka z Krzyżakami i bitwa pod Płowcami • terminy: starosta, Szczerbiec • postaci historyczne: Przemysław II, arcybiskup Jakub Świnka, Wacław II, Władysław Łokietek		Władysława Łokietka – zaznacza na osi czasu daty: 1295 r., 1309 r., 1320 r., 1331 r.			
3. Czasy Kazimierza Wielkiego	• polityka dyplomacji Kazimierza Wielkiego • pokój z zakonem krzyżackim w Kaliszu	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska – przy pomocy nauczyciela	– poprawnie posługuje się terminami: uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska – wskazuje na mapie: granice	– przedstawia i ocenia postanowienia pokoju w Kaliszu – charakteryzuje reformy Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia, w jaki sposób Kazimierz	– wyjaśnia, dlaczego Kazimierz Wielki za najważniejsze uznał reformy wewnętrzne państwa – tłumaczy, jakie znaczenie miało	– przedstawia cele oraz konsekwencje układu dynastycznego zawartego przez Kazimierza Wielkiego z Węgry

	• przyłączenie nowych ziem do państwa polskiego • reformy Kazimierza Wielkiego • umocnienie granic polskiego państwa • utworzenie Akademii Krakowskiej i skutki tej decyzji • zjazd monarchów w Krakowie • uczta u Wierzyńka • terminy: uniwersytet, Orle Gniazda, Akademia Krakowska	tłumaczy, co zdecydowało o przyznaniu Kazimierzowi przydomka „Wielki” – wyjaśnia znaczenie słów, że Kazimierz Wielki: zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną	monarchii Kazimierza Wielkiego i ziemie włączone do Polski przez tego władcę – zaznacza na osi czasu daty: 1333 r., 1343 r., 1364 r.	dbał o obronność państwa	założenie Akademii Krakowskiej – wyjaśnia znaczenie uczty u Wierzyńka	– wyjaśnia, dlaczego sól należała niegdyś do najdroższych towarów – przedstawia wybrany zamek wzniesiony w czasach Kazimierza Wielkiego

	• postać historyczna: Kazimierz Wielki					
4. Unia polsko-litewska	• koniec dynastii Piastów na polskim tronie • rządy Andegawenów w Polsce • unia polsko-litewska w Krewie • wielka wojna z zakonem krzyżackim i bitwa pod Grunwaldem • I pokój w Toruniu • unia w Horodle • terminy: Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie	– przy pomocy nauczyciela postępuje się terminem: unia personalna – przedstawia dynastię zapoczątkowaną przez Władysława Jagiełłę – przy pomocy nauczyciela opisuje przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim	– poprawnie postępuje się terminami: Andegawenowie, unia personalna, sobór, Wielkie Księstwo Litewskie, Jagiellonowie – wyjaśnia przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem – wskazuje na mapie: granice Wielkiego Księstwa Litewskiego,	– przedstawia okoliczności objęcia tronu polskiego przez Jadwigę – wymienia postanowienia unii w Krewie – przedstawia postanowienia pokoju w Toruniu – wyjaśnia zasady współpracy między Polską a Litwą ustalone w zapisach unii w Horodle	– charakteryzuje stanowisko polskiej delegacji na soborze w Konstancji – wyjaśnia, dlaczego Akademia Krakowska została przemianowana na Uniwersytet Jagielloński	– uzasadnia twierdzenie, że poglądy Pawła Włodkowica na temat wojen religijnych są aktualne także dzisiaj

	Księstwo Litewskie, Jagiellonowie • postaci historyczne: Ludwik Węgierski, Jadwiga, Władysław Jagiełło, wielki książę Witold, Paweł Włodkowic, Ulrich von Jungingen		Krewo, Horodło, Grunwald, Toruń – opisuje postaci: Ludwika Węgierskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, wielkiego księcia Witolda, Pawła Włodkowica, Ulricha von Jungingena – zaznacza na osi czasu daty: 1385 r., lata 1409–1411, 1410 r., 1413 r.			
5. Czasy świetności dynastii Jagiellonów	• wojna trzynastoletnia • II pokój toruński i jego postanowienia • terminy: Związek Pruski, wojna trzynastoletnia,	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: wojska zaciężne, żołd – przy pomocy nauczyciela	– poprawnie posługuje się terminami: Związek Pruski, wojna trzynastoletnia, Prusy Królewskie, Prusy Zakonne,	– opisuje przebieg wojny trzynastoletniej – przedstawia postanowienia II pokoju toruńskiego	– wyjaśnia, dlaczego doszło do zawiązania Związku Pruskiego – porównuje postanowienia I i II pokoju toruńskiego	– wyjaśnia, dlaczego wojska zaciężne pod koniec średniowiecza zastąpiły w

	Prusy Królewskie, Prusy Zakonne, wojska zaciężne, żółd • postać historyczna: Kazimierz Jagiellończyk	wyjaśnia, dlaczego dla Polski ważne stało się odzyskanie dostępu do morza	wojska zaciężne, żółd – omawia dokonania Kazimierza Jagiellończyka – zaznacza na osi czasu daty: 1454 r., 1466 r.		– uzasadnia twierdzenie, że odzyskanie dostępu do morza miało przełomowe znaczenie dla rozwoju polskiej gospodarki	bitwach tradycyjne rycerstwo
6. Monarchia stanowa w Polsce	• monarchia patrymonialna i stanowa • wpływ przywilejów nadawanych przez władcę na osłabienie władzy królewskiej • przekształcenie się rycerstwa w szlachtę • przywileje szlacheckie i ich	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: szlachta, sejm walny, izba poselska, senat	– poprawnie posługuje się terminami: monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat	– wyjaśnia, w jaki sposób rycerstwo przekształciło się w szlachtę – wyjaśnia, w jaki sposób szlachta uzyskała wpływ na sprawowanie rządów w Polsce – przedstawia najważniejsze przywileje szlacheckie	– przedstawia, kiedy i w jaki sposób doszło do utworzenia stanów w Polsce – tłumaczy różnice między monarchią patrymonialną a stanową – wyjaśnia, jaka jest geneza nazw obu izb sejmu walnego: izby	– ocenia, jakie szanse i jakie zagrożenie niosło za sobą zwiększenie wpływu szlachty na władzę

	konsekwencje dla władzy królewskiej • ukształtowanie się sejmu walnego • konstytucja Nihil novi i jej znaczenie dla ustroju Rzeczypospolitej • terminy: monarchia patrymonialna, monarchia stanowa, przywileje, szlachta, pańszczyzna, konstytucja sejmowa, sejm walny, izba poselska, senat		– przedstawia sejm walny oraz jego skład – zaznacza na osi czasu daty: 1374 r., 1505 r.	– wyjaśnia znaczenie konstytucji Nihil novi	poselskiej oraz senatu	

Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 6

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata						
1. Wielkie odkrycia geograficzne	– średniowieczne wyobrażenia o Ziemi – przyczyny wypraw żeglarskich na przełomie XV i XVI w. – najważniejsze wyprawy przełomu XV i XVI w. oraz ich dowódcy	– wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki	– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy – poprawnie posługuje się terminami: karawela, kompas – podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–	– podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco	– wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii – podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy – poprawnie posługuje się	– tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich

		– podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia	1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	da Gama, Bartłomiej Diaz) – poprawnie posługuje się terminem: tubylec – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami	terminem: astrolabium – wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód	
2. Skutki odkryć geograficznych	– cywilizacje prekolumbijskie i ich dokonania – podbój Ameryki przez Hiszpanów i Portugalczyków oraz jego następstwa – zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych	– wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie) – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: Stary Świat, Nowy Świat – podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą	– poprawnie posługuje się terminem: cywilizacje prekolumbijskie – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki – przedstawia po jednym pozytywnym i	– poprawnie posługuje się terminami: kolonia, niewolnik, plantacja – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków	– przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych – poprawnie posługuje się terminem: konkwistador – opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej	– przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych – wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych

			negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	nad tubylczą ludnością Ameryki – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce – wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska	znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro)	przez cywilizacje prekolumbijskie
3. Renesans – narodziny nowej epoki	– renesans – cechy charakterystyczne epoki – humaniści i ich poglądy – ideał człowieka w dobie renesansu – wynalezienie druku i jego znaczenie	– zaznacza na osi czasu epokę renesansu – wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku – wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa	– poprawnie posługuje się terminem: renesans, – podaje czas trwania epoki renesansu – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: człowiek renesansu	– poprawnie posługuje się terminami: antyk, humanizm – charakteryzuje epokę renesansu – wyjaśnia nazwę nowej epoki	– wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu – przedstawia poglądy humanistów	– wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni

		dwie–trzy dziedziny jego zainteresowań	– opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu			
4. Kultura renesansu w Europie	– renesansowa radość życia – architektura renesansu – wybitni twórcy odrodzenia i ich dzieła	– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu, – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia	– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia – poprawnie posługuje się terminem: mecenas – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł	– charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców, – poprawnie posługuje się terminem: fresk, podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką	– poprawnie posługuje się terminami: attyka, arkada, kopuła do opisu budowli renesansowych	– poprawnie posługuje się terminem: perspektywa – podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę
5. Reformacja – czas wielkich zmian	– kryzys Kościoła katolickiego – Marcin Luter i jego poglądy	– wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji	– poprawnie posługuje się terminami: reformacja, protestanci	– poprawnie posługuje się terminami: pastor, celibat, zbór	– charakteryzuje poglądy Marcina Lutra – opisuje postanowienia	– charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina – wskazuje zmiany wprowadzone w

	– reformacja i jej następstwa	– poprawnie posługuje się terminem: odpust – wymienia wyznania protestanckie	– określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli	– wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji – przedstawia skutki reformacji	pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę czyj kraj, tego religia – przedstawia na mapie podział religijny Europy	liturgii protestanckiej
6. Kontrrreformacja	– postanowienia soboru trydenckiego – działalność jezuitów – wojna trzydziestoletnia i jej następstwa	– poprawnie posługuje się terminem: sobór – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie	– poprawnie posługuje się terminami: kontrrreformacja, seminarium duchowne – przedstawia zadania seminariów	– przedstawia postanowienia soboru trydenckiego – poprawnie posługuje się terminami: heretyk,	– charakteryzuje działalność zakonu jezuitów – przedstawia zasady obowiązujące jezuitów	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej – podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego

		– wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją – oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela)	duchownych w dobie kontrreformacji – wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów	inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych – wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych		najważniejsze postanowienia

Rozdział II. W Rzeczypospolitej szlacheckiej

1. Demokracja szlachecka	– szlachta i jej zajęcia – prawa i obowiązki szlachty – sejm walny i sejmiki ziemskie	– poprawnie posługuje się terminami: szlachta, herb, szabla – przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach	– poprawnie posługuje się terminami: demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota	– przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – poprawnie posługuje się terminem: pospolite ruszenie – wskazuje wpływ przywilejów	– poprawnie posługuje się terminami: sejm walny, sejmiki ziemskie – przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym	– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej – porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII w. z

		– wymienia zajęcia szlachty – wskazuje na ilustracji postać szlachcica	– wymienia izby sejmu walnego – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego – wyjaśnia funkcjonowanie zasady liberum veto	- szlacheckich na pozycję tego stanu – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji Nihil novi (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji Nihil novi	– charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień – przedstawia skład izb sejmu walnego	- parlamentaryzm w współczesnej Polsce – wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej
2. W folwarku szlacheckim	– folwark szlachecki – gospodarcza działalność szlachty – spław wiślany – statuty piotrkowskie	– poprawnie posługuje się terminami: folwark, dwór – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład	– poprawnie posługuje się terminami: spław wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna – przedstawia gospodarczą działalność szlachty	– wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje – wyjaśnia przyczyny i sposoby	– wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki – wymienia najważniejsze	– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki

		folwarku szlacheckiego – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	– wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego	
3. W czasach ostatnich Jagiellonów	– ostatni Jagiellonowie na tronie Polski – wojna z zakonem krzyżackim 1519–1521 – hołd pruski i jego postanowienia	– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wskazuje na obrazie Jana Matejki Hołd pruski postaci Zygmunta Starego i	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski	– przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.)	– poprawnie posługuje się terminem: hołd lenny – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki	– opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego

		Albrechta Hohenzollerna				
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	– idee renesansowe w Polsce – literatura polskiego renesansu i jej twórcy – renesansowy Wawel Jagiellonów – odkrycie Mikołaja Kopernika	– wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce – poprawnie posługuje się terminem: włoszczyzna i wskazuje jego pochodzenie	– wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim – charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata	– poprawnie posługuje się terminami: arras, krużganki, mecenat – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce – uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu – przywołuje Galileusza jako	– poprawnie posługuje się terminami: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu	– wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski – opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie

				zwolennika teorii Kopernika		
5. Rzeczpospolita Obojga Narodów	– geneza unii lubelskiej – postanowienia unii lubelskiej – struktura narodowa i wyznaniowa I Rzeczypospolitej	– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje na obrazie Jana Matejki Unia lubelska postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	– poprawnie posługuje się terminami: unia personalna, unia realna – wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie	– przedstawia postanowienia unii lubelskiej – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej – analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego	– opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę	– wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
6. „Państwo bez stosów”	– Rzeczpospolita państwem wielowyznaniowym	– wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej – poprawnie posługuje się	– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów	– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej	– poprawnie posługuje się terminami: katolicyzm, judaizm,	– nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli

	– Akt konfederacji warszawskiej – reformacja w Polsce	terminem: tolerancja – zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej	– wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”	– poprawnie posługuje się terminem: innowierca – nazywa świątynie różnych wyznań – wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce – omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej	luteranizm, prawosławie – charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej – wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii – tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian	poszczególnych wyznań – wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej
7. Pierwsza wolna elekcja	– przyczyny elekcyjności tronu polskiego – przebieg pierwszej wolnej elekcji	– poprawnie posługuje się terminem: elekcja – krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto	– poprawnie posługuje się terminami: wolna elekcja, bezkrólewie – podaje i zaznacza na osi czasu datę	– przedstawia zasady wyboru monarchy – na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i	– wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni – poprawnie posługuje się terminami:	– wyjaśnia wpływ Artykułów henrykowskich i pacta conventa na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej

	– Artykuły henrykowskie i pacta conventa – następstwa wolnych elekcji	wybierać drogą wolnej elekcji – wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego	pierwszej wolnej elekcji – opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex	przebieg wolnej elekcji – wyjaśnia skutki wolnych elekcji	Artykuły henrykowskie, pacta conventa	
Rozdział III. W obronie granic Rzeczypospolitej						
1. Wojny z Rosją	– wojny Stefana Batorego o Inflanty – dymitriada i polska interwencja w Rosji – pokój w Polanowie	– wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski – poprawnie posługuje się terminem: hetman	– opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego – podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	– przedstawia przyczyny najazdu Iwana Groźnego na Inflanty – poprawnie posługuje się terminami: piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar – opisuje następstwa dymitriady	– opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez magnatów i duchowieństwo – wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca – wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji – podaje datę podpisania pokoju	– ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji – przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie

			– opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem – wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn	– wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim)	w Polanowie (1634 r.)	
2. Początek wojen ze Szwecją	– Wazowie na tronie Polski – przyczyny wojen ze Szwecją – wojna o Inflanty – walka o ujście Wisły – skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w. – Warszawa stolicą Polski	– wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę – wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa)	– wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie – podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz) – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy	– charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w. – poprawnie posługuje się terminem: cło – opowiada przebieg wojny o Inflanty – wskazuje na mapie Oliwę	– wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów – tłumaczy, dlaczego Polska często nie wykorzystywała	– przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.)

				– podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia	swoich sukcesów militarnych	
3. Powstanie Chmielnickiego	– sytuacja Kozaków zaporoskich – powstanie Kozaków na Ukrainie – ugoda w Perejasławiu	– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie – wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych	– wyjaśnia, kim byli Kozacy – poprawnie posługuje się terminem: Zaporozże – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporozże i Dzikie Pola – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.)	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie – omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską – wskazuje na mapie Perejasław	– przedstawia skutki powstania Chmielnickiego – wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.) – ocenia politykę szlachty wobec Kozaków

					– podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejastawiu (1654 r.)	
4. Potop szwedzki	– przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją – najazd Szwedów na Polskę w latach 1655– 1660 – postawa społeczeństwa polskiego wobec najeźdźcy – skutki potopu	– poprawnie posługuje się terminem: potop szwedzki – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej	– podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej	– wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce	– wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie	– przedstawia skutki potopu szwedzkiego – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego
5. Wojny z Turcją	– imperium osmańskie – przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Turcją w XVII w.	– poprawnie posługuje się terminami: sułtan, husarz, janczar	– poprawnie posługuje się terminami: islam, wezyr	– poprawnie posługuje się terminami: haracz, ekspansja	– omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w.	– opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu

	– wojna o Mołdawię – najazd Turków na Polskę w II poł. XVIII w. i jego skutki – odsiecz wiedeńska Jana III Sobieskiego	– podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń – wskazuje na mapie Wiedeń	– charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.) – wymienia skutki wojen z Turcją – wskazuje na mapie Podole, Chocim i Kamieniec Podolski	– podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.) – wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora, Kamieniec Podolski, Chocim) – wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w.	– przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.)	– przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.

6. Kryzys Rzeczypospolitej	– skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. – sytuacja polityczno-gospodarcza kraju na przełomie XVII i XVIII w.	– charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.	– wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	– poprawnie posługuje się terminem: liberum veto – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy) – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw	– charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii – wskazuje objawy kryzysu państwa – podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego	– przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego – wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci – wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu

7. Barok i sarmatyzm	– barok – epoka kontrastów – cechy charakterystyczne stylu barokowego – architektura i sztuka barokowa – Sarmaci i ich obyczaje	– opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w. – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie)	– poprawnie postępuje się terminem: barok – zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym – wyjaśnia, czym były kalwarie	– charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu sarmatyzm – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji	– poprawnie postępuje się terminami: putto, ornament – wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa	– wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki						
1. Monarchia	– Edykt nantejski i jego skutki	– krótko opisuje zakres władzy króla	– poprawnie postępuje się	– poprawnie postępuje się terminami:	– poprawnie postępuje się	– przedstawia działania kardynała

absolutna we Francji	– umacnianie władzy monarchy we Francji – rządy absolutne Ludwika XIV – Francja potęgą militarną i gospodarczą	w monarchii absolutnej – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wskazuje na mapie Francję	terminem: monarchia absolutna – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV	manufaktura, cło, import, eksport – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji	terminem: hugenoci – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) – omawia politykę gospodarczą ministra Colberta – opowiada o twórczości Moliera	Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy – wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV
2. Monarchia parlamentarna w Anglii	– absolutyzm angielski – konflikt Karola I z parlamentem – dyktatura Olivera Cromwella	– wskazuje na mapie Anglię i Londyn – przy pomocy nauczyciela postępuje się terminem: parlament	– poprawnie postępuje się terminem: monarchia parlamentarna – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju	– wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem – przedstawia Deklarację praw	– poprawnie postępuje się terminami: purytanie, nowa szlachta, rojaliści – przedstawia postać Olivera	– wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii

	– ukształtowanie się monarchii parlamentarnej	– wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej	monarchii parlamentarnej – wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego – przedstawia zakres władzy dyktatora	narodu angielskiego – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej	Cromwella i jego dokonania – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii	– porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
3. Oświecenie w Europie	– ideologia oświecenia – wybitni myśliciele doby oświecenia – trójpodział władzy według Monteskiusza – najważniejsze dokonania naukowe oświecenia	– poprawnie postępuje się terminem: oświecenie – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np.	– poprawnie postępuje się terminem: klasycyzm – wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie – charakteryzuje styl klasycystyczny – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały	– charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy	– przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie postępuje się terminem: ateizm – omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau	– wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania Wielkiej encyklopedii francuskiej

	– architektura oświeceniowa	termometr lekarski, maszyna parowa)	zbudowane w stylu klasycystycznym – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia – tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem		– wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia	
4. Nowe potęgi europejskie	– absolutyzm oświecony – narodziny potęgi Prus – monarchia austriackich Habsburgów – Cesarstwo Rosyjskie w XVIII w.	– wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus	– poprawnie posługuje się terminami: absolutyzm, absolutyzm oświecony – podaje przykłady reform w monarchiach	– wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego	– charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw	– porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego – podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa

		– wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia	absolutyzmu oświeconego – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji	nazywali siebie „sługami ludu” – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej	– opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku	Rosyjskiego (1721 r.)
5. Stany Zjednoczone Ameryki	– kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – konflikt kolonistów z rządem brytyjskim – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych – ustrój polityczny USA	– wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA	– poprawnie posługuje się terminami: kolonia, konstytucja – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów – podaje i zaznacza na osi czasu datę	– przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: bojkot	– przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA	– poprawnie posługuje się terminami: Kongres, Izba Reprezentantów – charakteryzuje ustrój polityczny USA

		– przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA	uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.) – wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice	– podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.) – charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA	– opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA – wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA	
Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej						
1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów	– unia personalna z Saksonią – początek ingerencji Rosji w sprawy Polski – podwójna elekcja w 1733 r.	– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.	– poprawnie posługuje się terminami: unia personalna, anarchia – wskazuje na mapie Saksonię	– poprawnie posługuje się terminami: konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota	– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego – podaje i zaznacza na osi czasu datę	– charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego – wskazuje reformy niezbędne dla

	– rządy Augusta III – projekty reform Rzeczypospolitej	– opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie	– wymienia przyczyny anarchii w Polsce – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform	- wolność szlachecka – wyjaśnia sens powiedzeń: Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.	- obrad sejmu niemego (1717 r.) – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III	wzmocnienia Rzeczypospolitej
2. Pierwszy rozbiór Polski	– Stanisław August Poniatowski królem Polski – pierwsze reformy nowego władcy – konfederacja barska – I rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: rozbiory Polski – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) – wymienia państwa, które	– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru	– opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski – wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i	– poprawnie posługuje się terminem: prawa kardynalne – podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) – przedstawia cel walki	– przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej

		dokonaty pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski	– przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski – ocenia postawę Tadeusza Rejtana – poprawnie posługuje się terminami: ambasador, emigracja	gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa konfederacji barskiej – porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki Rejtan – Upadek Polski	konfederatów barskich – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego	
3. Kultura polskiego oświecenia	– literatura okresu oświecenia – Teatr Narodowego i jego zadania – mecenat Stanisława Augusta Poniatowskiego	– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki – podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej	– poprawnie posługuje się terminem: obiady czwartkowe – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej – wskazuje cel wychowania i	– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych – charakteryzuje twórczość	– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform – przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla	– charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego – podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie

	– architektura i sztuka klasycystyczna w Polsce – reforma szkolnictwa w Polsce	– poprawnie posługuje się terminem: szkoła parafialna – podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych	edukacji młodzieży w XVIII w.	Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN	rozwoju kultury i sztuki oświecenia – wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli) – wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej	
4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	– reformy Sejmu Wielkiego – Konstytucja 3 Maja – wojna polsko-rosyjska w 1792 r. – drugi rozbiór Polski	– poprawnie posługuje się terminem: konstytucja – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.)	– podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze	– charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego	– opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja	– charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki

		– wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski – na obrazie Jana Matejki Konstytucja 3 maja 1791 roku wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego	reformy Sejmu Czteroletniego – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie liberum veto i wolnej elekcji) – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru	– przedstawia okoliczności zawązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.) – wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce	– przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie	
5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	– wybuch powstania kościuszkowskiego – Uniwersał połaniecki – przebieg powstania – trzeci rozbiór Polski	– poprawnie postępuje się terminami: naczelnik, kosynierzy, zaborcy – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania	– charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie postępuje się terminem: insurekcja – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej	– charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Racławicami i przedstawia jej znaczenie	– poprawnie postępuje się terminem: uniwersał – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego	– wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

		– wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski	(1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) – wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru	– wskazuje na mapie Racławice i Połaniec – wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego	- i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej – wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania	

Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński

1. Rewolucja francuska	– sytuacja we Francji przed wybuchem rewolucji burżuazyjnej – stany społeczne we Francji – wybuch rewolucji francuskiej	– wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie posługuje się terminami: konstytucja, rewolucja, Bastylia – podaje wydarzenie, które	– poprawnie posługuje się terminami: burżuazja, Stany Generalne – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji – podaje i zaznacza na osi czasu datę	– przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej – opisuje położenie stanów społecznych we Francji	– przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji – opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji	– przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw

	– uchwalenie Deklaracji praw człowieka i obywatela – Francja monarchią konstytucyjną	rozpoczęto rewolucję francuską – wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca	wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) – charakteryzuje postać Ludwika XVI	– wyjaśnia zadania Konstytuanty – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela – poprawnie posługuje się terminem: monarchia konstytucyjna	i wskazuje ich przyczyny – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.) – charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji	człowieka i obywatela
2. Republika Francuska	– Francja republiką – terror jakobinów – upadek rządów jakobinów	– poprawnie posługuje się terminami: gilotyna, terror – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI – poprawnie posługuje się terminem: republika – charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a – wskazuje na mapie państwa, z którymi	– poprawnie posługuje się terminami: jakobini, dyktatoriat – opisuje rządy jakobinów – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów	– poprawnie posługuje się terminem: radykalizm – wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre’a sens powiedzenia: Rewolucja	– wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej

			walczyła rewolucyjna Francja	nazwano Wielkim Terrorem – przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy – charakteryzuje rządy dyktatoratu	pożera własne dzieci – przedstawia skutki rządów jakobinów – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów	
3. Epoka Napoleona Bonaparte'go	– obalenie rządów dyktatoratu – Napoleon Bonaparte cesarzem Francuzów – Kodeks Napoleona – Napoleon u szczytu potęgi	– charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonaparte'go jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską – przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej	– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie – poprawnie posługuje się terminem: zamach stanu	– przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu – poprawnie posługuje się terminem: blokada kontynentalna – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady	– wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu – przedstawia etapy kariery Napoleona – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.)	– opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego

			– przedstawia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji	- kontynentalnej przeciw Anglii – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona	– wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów – podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia	
4. Upadek Napoleona	– wyprawa na Rosję – odwrót Wielkiej Armii – bitwa pod Lipskiem i klęska cesarza	– poprawnie posługuje się terminem: Wielka Armia – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję	– przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”	– poprawnie posługuje się terminami: taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja – przedstawia strategię obronną Rosji – opisuje skutki wyprawy	– omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona – podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.) – wskazuje na mapie Borodino – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii	– przedstawia przyczyny klęski Napoleona

			– wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk	Napoleona na Rosję – podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.) – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem		
5. Legiony Polskie we Włoszech	– Polacy po utracie niepodległości – utworzenie Legionów Polskich we Włoszech – organizacja i zasady życia legionowego – udział legionistów w wojnach napoleońskich	– wymienia państwa zaborcze – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech	– poprawnie posługuje się terminami: legiony, emigracja – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) – wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo – przedstawia cel utworzenia Legionów	– wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich – przedstawia powody wystania legionistów na San Domingo	– opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji	– wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych

			Polskich i opisuje walki z ich udziałem			
6. Księstwo Warszawskie	– utworzenie Księstwa Warszawskiego – konstytucja Księstwa Warszawskiego – Polacy pod rozkazami Napoleona – upadek Księstwa Warszawskiego	– wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	– przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	– charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego – wskazuje na mapie Raszyn – wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach	– omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej – wskazuje na mapie Somosierrę – opowiada o szarży polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk	– wymienia bitwy stoczone przez Francję z udziałem Polaków – podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)

Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 7

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej. Uczeń:	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I: Europa po kongresie wiedeńskim							
1. Kongres wiedeński	– okoliczności zwołania kongresu wiedeńskiego – uczestnicy kongresu wiedeńskiego i ich rola w podejmowaniu decyzji – „sto dni” Napoleona, jego klęska pod Waterloo i	– omawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy, w tym do ziem polskich (XIX.1)	– wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska; – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815); – wskazuje na mapie państwa	– wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze; – zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815);	– wyjaśnia znaczenie terminu Związek Niemiecki; – zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815); – identyfikuje postać Aleksandra I; – przedstawia i wskazuje na	– wyjaśnia znaczenie terminu „sto dni”; – identyfikuje postacie: Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III, Aleksandra I; – omawia przebieg „stu	– ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju; – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński; – ocenia działalność

	ostateczny upadek cesarza Francuzów – postanowienia kongresu wiedeńskiego – zmiany ustrojowe i terytorialne – Świąte Przymierze – jego cele i uczestnicy – znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska		decydujące na kongresie wiedeńskim; – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego.	– prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego; – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich.	mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim.	dni” Napoleona; – ocenia zasady, na których podstawie stworzono ład wiedeński; – przedstawia działalność Świątego Przymierza.	Świątego Przymierza; - wyjaśnia, dlaczego Turcja nie przystąpiła do Świątego Przymierza.
2. Rewolucja przemysłowa	– przyczyny rewolucji przemysłowej – uwarunkowania i kierunki rozwoju	– charakteryzuje najważniejsze przejawy rewolucji przemysłowej (wynalazki i ich	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja przemysłowa, maszyna	– wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, urbanizacja, kapitalizm;	– zna daty: skonstruowania telegrafu (1837); – identyfikuje postać Michaela	– wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia;	– wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w.; – ocenia gospodarcze

przemysłu w Europie – pierwsze wielkie ośrodki przemysłowe w Europie – rozwój transportu – skutki gospodarcze rewolucji przemysłowej – wynalazki XIX w. – elektryczność i początki telekomunikacji – znaczenie terminów: fabryka, industrializacja, urbanizacja, kapitaliści, kapitalizm	zastosowania, obszary uprzemysłowienia, zmiany struktury społecznej i warunków życia) (XIX.2)	parowa, manufaktura; – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763); – identyfikuje postać Jamesa Watta; – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej.	– identyfikuje postacie: Samuela Morse’a; – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej; – omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji.	Faradaya jako konstruktora silnika elektrycznego; – zna zasady kapitalizmu; – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy; – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu.	– przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji; – wyjaśnia znaczenie wynaleźienia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji; – opisuje sposób działania maszyny parowej.	i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.

	– postacie historyczne: James Watt, Michael Faraday, Samuel Morse						
3. Nowe idee polityczne	– nowe ideologie: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm i komunizm – teoretycy nowych ideologii – aspekty gospodarcze i społeczno-polityczne nowych ideologii – narodziny ruchu robotniczego – związki zawodowe – znaczenie terminów: ideologia, wolna konkurencja,	– omawia główne założenia nowoczesnych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy, ruch narodowy) (XXIII.4)	– wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariatus, strajk, fabrykanci; – wymienia ideologie społeczno-polityczne w XIX wieku.	– wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm, komunizm, związek zawodowy; – identyfikuje postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa, Adama Smitha; – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu,	– identyfikuje postacie: Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa; – przedstawia warunki pracy dzieci w XIX wiecznych fabrykach; – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu	– wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, liberalizm ekonomiczny, manifest komunistyczny; – zna datę wydania Manifestu komunistycznego (1848); – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami;	– ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.;

	strajk, związek zawodowy – postacie historyczne: Adam Smith, Edmund Burke, Robert Owen, Karol Marks			socjalizmu i komunizmu.	i ruchu robotniczego.	– wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego.	
Rozdział II: Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim							
1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	– podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim – podstawowe zasady ustrojowe w Królestwie Polskim, Wielkim Księstwie Poznańskim i Rzeczypospolitej Krakowskiej – sytuacja społeczno-gospodarcza	– charakteryzuje okres konstytucyjny Królestwa Polskiego – ustrój, osiągnięcia w gospodarce, kulturze i edukacji (XX.1) – omawia położenie Polaków w zaborach	– wyjaśnia znaczenie terminu uwłaszczenie; – zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815); – wymienia ustalenia	– wyjaśnia znaczenie terminów: autonomia, Galicja, unia personalna; – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego; – wymienia organy władzy określone w konstytucji	– wyjaśnia znaczenie terminów: namiestnik, protektorat; – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Wielkiego księcia Konstantego; – charakteryzuje ustrój Wielkiego	– zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), zniesienia pańszczyzny w zaborze austriackim (1848); – wskazuje na mapie najważniejsze	– ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim; – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego.

	Polaków w zaborach pruskim, austriackim i w Królestwie Polskim – reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w Królestwie Polskim – reformy uwłaszczeniowe w zaborze pruskim i austriackim – znaczenie terminu: autonomia, protektorat – znaczenie terminu: ziemie zabrane	pruskim i austriackim, na obszarze ziem zabranych oraz w Rzeczypospolitej Krakowskiej (XX.3)	kongresu wiedeńskiego w sprawie ziem polskich.	Królestwa Polskiego; – wymienia reformy Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; – wymienia ośrodki przemysłowe w Królestwie Polskim; – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim.	Księstwa Poznańskiego; – opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej; – charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego i zaboru austriackiego oraz Królestwa Polskiego; – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim i austriackim.	okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim; – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami.	

2. Powstanie listopadowe	– znaczenie terminów: cenzura, konspiracja, kaliszanie – przyczyny wybuchu powstania listopadowego – przebieg powstania i charakterystyka władz powstańczych – wojna polsko-rosyjska – wielkie bitwy powstania listopadowego – walki powstańcze poza Królestwem Polskim	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania (XX.2)	– wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa; – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830); – identyfikuje postać Piotra Wysockiego; – wymienia przyczyny powstania listopadowego.	– wyjaśnia znaczenie terminów: cenzura, kaliszanie, dyktator; – identyfikuje postacie: Aleksandra I, Józefa Chłopickiego, Mikołaja I; – wymieni miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego; – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego.	– zna daty: bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko-rosyjskiej (II–X 1831), bitwy pod Ostrołęką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831); – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater; – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego; – wyjaśnia, jakie znaczenie	– zna daty: bitwy pod Stoczekiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiem i Boremlem (IV 1831); – identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego; – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił	– ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej; – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia.

	– przyczyny klęski powstania listopadowego – znaczenie terminów: noc listopadowa, detronizacja, dyktator – postacie historyczne: Piotr Wysocki, Emilia Plater, Józef Sowiński, car Mikołaj I				- dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I; – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko-rosyjskiej;	- wielki książę Konstanty; – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej; – przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności; – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim.	
3. Polacy po powstaniu listopadowym	– rozmiary i znaczenie Wielkiej Emigracji – skutki powstania listopadowego w Królestwie	– charakteryzuje znaczenie Wielkiej Emigracji (XX.4)	– wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, Wielka Emigracja;	– wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, represja; – identyfikuje postać	– wyjaśnia znaczenie terminów: Statut organiczny, kontrybucja;	– zna datę wprowadzenia Statutu organicznego (1832);	– zna daty: wprowadzenia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie Polskim (1847);

	Polskim i na ziemiach zabranych – represje popowstaniowe – zmiany ustrojowe w Królestwie Polskim – początki rusyfikacji – represje w zaborze pruskim – znaczenie terminów: Statut organiczny, kontrybucja, Kościół greckokatolicki, rusyfikacja, katorga	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania listopadowego, charakter zmagania i następstwa powstania (XX.2)	– identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego; – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji; – wymienia główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego; – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po	Zygmunta Krasińskiego; – wymienia formy działalności Polaków na emigracji; – omawia przykłady polityki władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego.		– omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim;	– opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji; – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego.

			upadku powstania listopadowego.				
4. Kultura polska pod zaborami	– kultura polska i oświata w zaborach pruskim, austriackim i w Rzeczypospolitej Krakowskiej – kultura polska po rozbiorach – idee romantyzmu – osiągnięcia kultury polskiej doby romantyzmu – polski mesjanizm	– charakteryzuje znaczenie Wielkiej Emigracji (XX.4)	– wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm; – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina; – wymienia poglądy romantyków.	– wyjaśnia znaczenie terminu: racjonalizm, mesjanizm; – identyfikuje postacie: Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego; – wymienia przykłady dzieł polskich romantyków; – wymienia przykłady szkół działających w	– identyfikuje postać: Joachima Lelewela, Artura Grottgera; – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm; – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami.	– identyfikuje postacie: Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera, Antoniego Młczyńskiego ; – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości.	– zna datę: otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817), otwarcia Uniwersytetu Warszawskiego (1816); – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległość i postawy Polaków

	– początki badań historii Polski – znaczenie terminów: racjonalizm, romantyzm, mesjanizm – postacie historyczne: Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Andrzej Towiański, Artur Grottger, Joachim Lelewel			Królestwie Polskim.			
Rozdział III: Europa i świat po Wiośnie Ludów							
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	– rozwój terytorialny Stanów Zjednoczonych – rozwój demograficzny, napływ imigrantów,	– prezentuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych (XXII.2)	– wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Północ, Południe, dyskryminacja; – zna datę wojny secesyjnej	– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Konfederacja, Unia; – zna datę wydania dekretu	– wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie;	– zna daty: bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865), ataku na	– ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych.

	osadnictwo i los rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej – dualizm gospodarczy i polityczny Stanów Zjednoczonych w połowie XIX w. – problem niewolnictwa i ruch abolicjonistyczny – przyczyny i przebieg wojny secesyjnej – skutki wojny domowej – znaczenie terminów: abolicjonizm, secesja, Unia,		(1861–1865); – identyfikuje postać Abrahama Lincolna; – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej.	o zniesieniu niewolnictwa (1863); – identyfikuje postacie: Roberta Lee, Ulyssesa Granta; – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa; – wymienia skutki wojny secesyjnej.	– zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861); – opisuje przebieg wojny secesyjnej; – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa;	Fort Sumter (IV 1861); – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.; – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa.	

	Konfederacja, dyskryminacja – postać historyczna: Abraham Lincoln				– dzieli skutki wojny secesyjnej na: społeczne, polityczne i gospodarcze.		
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	– rola Piemontu w procesie jednoczenia Włoch – przebieg wojny z Austrią i rola Francji w procesie jednoczenia Włoch – wyprawa „tysiąca czerwonych koszul” – zjednoczenie Włoch i powstanie Królestwa Włoch	– opisuje procesy zjednoczeniowe Włoch i Niemiec (XXII.1)	– zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871); – identyfikuje postać Giuseppe Garibaldiego; – wymienia, jakie wojny stoczono podczas jednoczenia Niemiec; – wymienia wydarzenia,	– wyjaśnia znaczenie terminu wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”; – zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870-1871); – identyfikuje postacie: Wilhelma I, Wiktora Emanuela II,	– zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), bitwy pod Sadową (1866), bitwy pod Sedanem (1870); – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy;	– zna daty: wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoskie (1870);	– ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia swoich państw.

	– koncepcje zjednoczenia Niemiec – rola Prus w procesie jednoczenia Niemiec – polityka Ottona von Bismarcka – wojny Prus z Danią, Austrią i Francją oraz ich znaczenie dla poszerzania wpływów pruskich w Niemczech – proklamacja Cesarstwa Niemieckiego – znaczenie terminów: „czerwone koszule”		które doprowadziły do zjednoczenia Włoch.	Ottona von Bismarcka; – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi; – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck.	– opisuje przebieg procesu jednoczenia Niemiec; – wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch; – omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec; – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej.	– identyfikuje postacie: Henriego Dunant’a; – wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec.	

	– postacie historyczne: Wiktoria II, Giuseppe Garibaldi, Otto von Bismarck, Wilhelm I						
3. Kolonializm w XIX wieku	– przyczyny ekspansji kolonialnej w XIX w. – kolonizacja Afryki – polityka kolonialna w Azji – gospodarcza i społeczna rola kolonii w XIX w. – konflikty kolonialne – imperium kolonialne Wielkiej Brytanii	– wyjaśnia przyczyny, zasięg i następstwa ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX wieku (XXII.3)	– wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm, metropolia; – identyfikuje postać królowej Wiktorii; – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji.	– wyjaśnia znaczenie terminu kompania handlowa – wskazuje państwa, które posiadały najwięcej kolonii; – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej.	– wyjaśnia znaczenie terminów: ekspansja, eksterminacja, Kompania Wschodnioindyjska; – wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w.; – wymienia przyczyny	– wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sipajów, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów; – porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji.	– ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw.

	– znaczenie terminu kolonializm, wojny burskie – postacie historyczne: królowa Wiktorja				- konfliktów kolonialnych; – przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych; – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji; – wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych.		
4. Przemiany polityczne	– demokratyzacja życia politycznego – rozwój ruchu robotniczego	– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w	– wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański,	– wyjaśnia znaczenie terminów: socjaldemokracja,	– wyjaśnia znaczenie terminów: nacjonalizm,	– wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm społeczny,	– zna datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889);

społeczne w Europie	– narodziny nurtu socjaldemokratycznego – ideologia anarchistyczna – początki chrześcijańskiej demokracji – rozwój ideologii nacjonalistycznych – wpływ przemian cywilizacyjnych na proces emancypacji kobiet – znaczenie terminów: społeczeństwo industrialne, anarchizm, nacjonalizm, syjonizm,	tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXII.4)	monarchia parlamentarna, demokratyzacja; – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji; – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.	chrześcijańska demokracja (chadecja), emancypantki, sufrażystki; – identyfikuje postacie: Karola Marksa, Leona XIII; – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek.	szowinizm, syjonizm; – przedstawia założenia programowe socjalistów; – charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji; – przedstawia cele i metody działania anarchistów; – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami;	społeczeństwo industrialne, Międzynaródka, encyklika; – zna datę ogłoszenia encykliki Rerum novarum (1891); – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych; – przedstawia okoliczności kształtowania	– porównuje systemy ustrojowe w XIX-wiecznej Europie.

	emancypacja, sufrażystki – postać historyczna: papież Leon XIII				– wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet.	się syjonizmu i jego założenia.	
5. Postęp techniczny i kultura przełomu XIX i XX wieku	– teoria ewolucji i jej znaczenie dla rozwoju nauki – rozwój nauk przyrodniczych oraz medycyny i higieny w drugiej połowie XIX w. – odkrycia z dziedziny fizyki – promieniotwórczość pierwiastków – rozwój komunikacji i środków transportu	– wymienia nowe idee polityczne i zjawiska kulturowe, w tym początki kultury masowej i przemiany obyczajowe (XXII.4)	– wyjaśnia znaczenie terminów: teoria ewolucji, promieniowanie X, kultura masowa; – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie; – wymienia odkrycia naukowe,	– wyjaśnia znaczenie terminu pasteryzacja; – zna datę ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie, Ludwika Pasteura, Auguste’a i Louisa Lumière,	– wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, realizm, impresjonizm, naturalizm, kubizm; – identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Wilhelma Roentgena, Charelsa Dickensa, Pierre’a Curie;	– wyjaśnia znaczenie terminu: historyzm, symbolizm, futurizm, ekspresjonizm; – zna datę pierwszych igrzysk olimpijskich (1896); – identyfikuje postacie: Émile’a Zoli, Roberta Kocha,	– ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu; – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji; – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów

	– budowa wielkich kanałów morskich i ich znaczenie (Kanał Sueski i Panamski) – nowe nurty w literaturze, malarstwie, muzyce i architekturze drugiej połowy XIX w. (impresjonizm, secesja) – postacie historyczne: Karol Darwin, Maria Skłodowska-Curie, Ludwik Pasteur, bracia Wright, bracia Lumière – narodziny kultury masowej (radio, kino)		przełomu XIX i XX wieku; – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej; – wymienia nowe kierunki w sztuce i architekturze.	Claude Moneta, Rudolfa Diesela; – przedstawia założenia teorii ewolucji; – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne; – wymienia wynalazki, które miały wpływ na rozwój medycyny i higieny.	– charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu; – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze; – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów; – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.;	Karla Benza, Gottlieba Daimlera, – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.;	wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.

	– upowszechnienie sportu i kultury fizycznej – znaczenie terminów: realizm, naturalizm, impresjonizm, historyzm, secesja				– przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.		

Rozdział IV: Ziemie polskie po Wiośnie Ludów

1. Powstanie styczniowe	– początki idei pracy organicznej na ziemiach polskich – odwilż posewastopolska w Rosji i Królestwie Polskim – manifestacje patriotyczne i „rewolucja	– omawia pośrednie i bezpośrednie przyczyny powstania, w tym „rewolucję moralną” 1861–1862 (XXI.1) – dokonuje charakterystyki działań powstańczych	– wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna, branka, dyktator; – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), aktu o uwłaszczeniu w Królestwie	– wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”, wojna partyzancka, ukaz; – identyfikuje postacie: Aleksandra Wielopolskiego, Ludwika	– wyjaśnia znaczenie terminu odwilż (wiosna) posewastopolska; – identyfikuje postacie: Jarosława Dąbrowskiego, Leopolda Kronenberga;	– wyjaśnia znaczenie terminu „rewolucja moralna”; – zna daty: aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864), objęcia dyktatury przez Mariana	– ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego; – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego.

	moralna” – wzrost aktywności politycznej polskiego społeczeństwa – stronnictwa polityczne w Królestwie Polskim – „biali” i „czerwoni” – polityka A. Wielopolskiego i jego reformy – bezpośrednie przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego – wymowa i znaczenie manifestu Tymczasowego	z uwzględnieniem, jeśli to możliwe, przebiegu powstania w swoim regionie (XXI.2) – omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim oraz porównuje z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach (XXI.3)	Polskim (III 1864); – identyfikuje postać Romualda Traugutta; – wymienia założenia pracy organicznej; – określa przyczyny powstania styczniowego; – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego.	Mierostawskiego, Mariana Langiewicza; – wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej; – przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”; – przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego; – wskaże na mapie miejsca walk powstańczych; – omawia okoliczności i skutki	– zna datę ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863); – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim; – wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”; – omawia cele manifestu Tymczasowego	Langiewicza (III 1863); – identyfikuje postacie: Andrzeja Zamoyskiego, Józefa Hauke-Bosaka; – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania; – porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”.	

	Rządu Narodowego – przebieg i charakter walk powstańczych w Królestwie Polskim i na Litwie – rola dyktatorów i Rządu Narodowego – kwestia chłopska podczas powstania styczniowego – dekret cara o uwłaszczeniu – znaczenie terminów: „rewolucja moralna”, biali, czerwoni, branka, dyktator, państwo podziemne, wojna partyzancka			wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim.	Rządu Narodowego; – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska.		

	– postacie historyczne: Aleksander Wielopolski, Romuald Traugutt, Ludwik Mierosławski						
2. Po powstaniu styczniowym	– represje wobec uczestników powstania styczniowego – likwidacja odrębności Królestwa Polskiego i polityka Rosji na ziemiach zabranych – polityka rusyfikacji urzędów i szkolnictwa – represje wobec Kościoła	– charakteryzuje formy represji popowstaniowych (XXI.4) – omawia politykę zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej – [...] germanizacja, autonomia galicyjska (XXIII.1)	– wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, germanizacja; – identyfikuje postać Michała Drzymały; – wymienia bezpośrednio represje wobec uczestników powstania styczniowego; – charakteryzuje politykę germanizacji.	– wyjaśnia znaczenie terminów: trójlojalizm, Kraj Przywiślański, autonomia, strajk szkolny, rugi pruskie; – zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901); – identyfikuje postać Marii Konopnickiej; – wymienia postawy	– wyjaśnia znaczenie terminów: kibitka, tajne komplety, Komisja Kolonizacyjna, Hakata; – identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Piotra Wawrzyniaka; – zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885),	– wyjaśnia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo Czytelni Oświatowych, nowela osadnicza, ustawa kagańcowa; – zna datę ogłoszenia tzw. noweli osadniczej (1904),	– ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych; – ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji i germanizacji; – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju

	katolickiego i unickiego – sposoby oporu Polaków przed polityką rusyfikacji – znaczenie terminów: rusyfikacja, Uniwersytet Latający, tajne komplety, kibitka, trójłojalizm – polityka germanizacji w zaborze pruskim – rugi pruskie – autonomia Galicji i jej przejawy – polonizacja oświaty i rozwój kultury	– opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójłojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIII.2) – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIII.3)		Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji; – przedstawia przykłady rusyfikacji i germanizacji ziem zabranych; – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji.	powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886); – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem; – omawia postawę Polaków wobec rusyfikacji i germanizacji;	– przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie;	polskiego życia narodowego.

	– postawy Polaków wobec polityki zaborców w zaborze pruskim i austriackim – świadomość narodowa Polaków pod zaborami i proces powstawania nowoczesnego narodu polskiego – znaczenie terminów: rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna, Kulturkampf, ustawa kagańcowa, strajk szkolny, germanizacja, rusyfikacja						

	– postać historyczna: Michał Drzymala						
3. Zmiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich	– przemiany gospodarcze i społeczne na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w. – specyfika sytuacji gospodarczej poszczególnych zaborów. – inne narodowości na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej – postęp cywilizacyjny na ziemiach polskich w drugiej połowie XIX w.	– opisuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców – trójlojalizm, praca organiczna, ruch spółdzielczy (XXIII.2) – opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIII.3)	– wyjaśnia znaczenie terminu: emigracja zarobkowa, robotnicy; – identyfikuje postać Hipolita Cegielskiego; – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w.; – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się	– wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, inteligencja, ziemiaństwo; – zna datę uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864); – wymienia przykłady przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady; – charakteryzuje rozwój	– wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe; – zna datę zniesienia granicy celnej z Rosją (1851); – identyfikuje postać Franciszka Stefczyka; – przedstawia rozwój i rolnictwa w zaborze rosyjskim;	– porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów; – zna datę zakończenia budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej (1848); – wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki; – opisuje przykłady	– ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaborami;

	– znaczenie terminów: emigracja zarobkowa, ziemiaństwo – postacie historyczne: Hipolit Cegielski, Ignacy Łukasiewicz, Franciszek Stefczyk		w społeczeństwie polskim w XIX w.	gospodarczy Galicji; – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w.	– omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego ; – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji; – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich.	przedsiębiorczości w zaborze rosyjskim, pruskim i austriackim;	
4. Działalność polityczna na ziemiach polskich	– okoliczności narodzin nowych ruchów politycznych na ziemiach polskich – założenia programowe i działalność partii socjalistycznych,	– omawia główne założenia nowocześniejszych ruchów politycznych (socjalizm, ruch ludowy,	– zna datę rewolucji 1905–1907; – rozwinięcie skrót: SDKP , SDKPiL, PPS, PSL; – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego,	– wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela,	– wyjaśnia znaczenie terminu endecja; – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej	– wyjaśnia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna; – zna daty: powstania	– wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami; – ocenia skalę realizacji haseł

	nacjonalistycznych i ludowych, – podziały na polskiej scenie politycznej na przełomie XIX i XX w. – przyczyny rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich oraz jej kontekst narodowy i społeczny – przebieg rewolucji lat 1905–1907 – powstanie organizacji niepodległościowych (Związek Walki Czynnej, Związek Strzelecki)	ruch narodowy) (XXIII.4) – wyjaśnia społeczne i narodowe aspekty rewolucji w latach 1905–1907 (XXIII.5)	Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa; – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego;	solidaryzm narodowy; – zna datę krwawej niedzieli (22 I 1905); – identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Róży Luksemburg, Ignacego Daszyńskiego; – wymienia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich; – wymienia przyczyny i przebieg rewolucji 1905–1907 w Rosji i	Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903); – wymienia założenia programowe SDKPiL i PPS; – przedstawia założenia ruchu robotniczego i ruchu narodowego; – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych	Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), Socjaldemokracji Królestwa i Litwy (1900), Stronnictwa Ludowego (1895), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897); – identyfikuje postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Stanisława Stojałowskiego, Franciszka Stefczyka, Marii i Bolesława Wystouchów;	polskich partii politycznych w XIX i na początku XX w.

	– znaczenie terminów: solidaryzm narodowy, antysemityzm – postacie historyczne: Ludwik Waryński, Józef Piłsudski, Roman Dmowski – znaczenie terminu: organizacja paramilitarna – postacie historyczne: Józef Mirecki, Stefan Okrzeja			Królestwie Polskim; – wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami.	Polaków na początku XX w.	– omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich; – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji; – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL; – porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.	

5. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	– program polskiego pozytywizmu i jego teoretycy – znaczenie pracy organicznej i pracy u podstaw dla społeczeństwa polskiego – wzrost popularności powieści i malarstwa historycznego – Młoda Polska i jej wkład w rozwój kultury polskiej przełomu wieków – początki kultury masowej na ziemiach polskich – znaczenie terminów: modernizm,	– opisuje formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków (XXIII.3)	– wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska; – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Elizy Orzeszkowej, Jana Matejki, Marii Konopnickiej, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego;	– wyjaśnia znaczenie terminu modernizm; – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury; – charakteryzuje kulturę Młodej Polski; – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w.	– wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczniowa, skauting; – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury; – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami.	– wyjaśnia znaczenie terminu ogródki jordanowskie, – identyfikuje postacie: Henryka Jordana, Heleny Modrzejewskiej, Andrzeja Małkowskiego, Kazimierza Prószyńskiego; – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego; – charakteryzuje	– ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc.

	Młoda Polska, realizm, – postacie historyczne: Bolesław Prus, Henryk Sienkiewicz, Maria Konopnicka, Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska		– wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc; – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pokrzepieniu serc.			sztukę polską przełomu XIX i XX w.	
Rozdział V: I wojna światowa							
1. Świat na drodze ku wojnie	– rola nowych mocarstw (Stany Zjednoczone, Niemcy i Japonia) w zmianie układu sił na świecie – wojna rosyjsko-japońska i jej znaczenie	– wymienia główne przyczyny wojny (XXIV.1)	– wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze/państwa centralne, trójporozumienie /ententa;	– zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907); – wymienia przyczyny	– wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w.;		

	– wyścig zbrojeń – nowe rozwiązania techniczne w służbie armii – narastanie konfliktów politycznych, gospodarczych i militarnych między mocarstwami europejskimi – powstanie trójprzymierza i trójp porozumienia – znaczenie terminów: trójprzymierze, trójp porozumienie		– wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójp porozumienia ; – wskazuje cele trójprzymierza i trójp porozumienia ; – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń.	narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami; – przedstawia przykłady rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach;	– opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójp porozumienia;		
2. Na frontach I wojny światowej	– rola zamachu w Sarajewie dla losów Europy – działania na froncie	– wymienia główne przyczyny wojny (XXIV.1)	– wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front;	– wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna	– wyjaśnia znaczenie terminu U–boot, ofensywa;	– zna daty: przyłączenia się Włoch do ententy (1915), bitwy nad	– ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej

zachodnim (bitwy nad Marną, pod Verdun) – przebieg walk na froncie wschodnim (bitwy pod Tannenbergiem i Gorlicami) – działania wojenne na morzach i ich znaczenie dla przebiegu wojny – okoliczności przystąpienia Stanów Zjednoczonych do wojny – zakończenie działań wojennych – traktat brzeski, rozejm w Compiègne	– omawia specyfikę działań wojennych: wojna pozycyjna, manewrowa, działania powietrzne i morskie (XXIV.2) – charakteryzuje postęp techniczny w okresie I wojny światowej (XXIV.3)	– identyfikuje postać Franciszka Ferdynanda Habsburga; – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro-Węgry (28 VII 1914), I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918); – wymienia przyczynę bezpośrednią	błyskawiczna, wojna pozycyjna, wojna manewrowa, nieograniczona wojna podwodna; – zna daty: wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918); – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych;	– identyfikuje postacie: Karola I Habsburga, Wilhelma II, Gawriło Principa; – przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy; – przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych.	Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917); – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro-Węgrzech;	wojny podwodnej; – ocenia skutki zastosowania nowych rodzajów broni; – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim.

	– znaczenie terminów: wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, państwa centralne – postać historyczna: arcyksiążę Franciszek Ferdynand Habsburg		wybuchu Wielkiej Wojny; – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań wojennych w czasie I wojny światowej.	– wymienia przyczyny pośrednie wybuchu Wielkiej Wojny; – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni; – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych.		– opisuje przebieg walk na froncie zachodnim i wschodnim; – przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech.	
3. Rewolucje w Rosji	– przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lutowej w Rosji – konflikt wewnętrzny w okresie dwuwładzy	– opisuje rewolucję i wojnę domową w Rosji (XXIV.4)	– wyjaśnia znaczenie terminów: bolszewicy, Armia Czerwona, łagry; – zna daty: wybuchu	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa;	– wyjaśnia znaczenie terminów: Rada Komisarzy Ludowych, dwuwładza, Rząd Tymczasowy,	– wyjaśnia znaczenie terminów: eserowcy, mienszewicy; – zna datę powstania Rady Komisarzy	– ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy.

	(działalność Lenina, ogłoszenie tzw. tez kwietniowych) – rewolucja październikowa i jej skutki – wojna domowa i interwencje sił ententy – następstwa polityczne i międzynarodowe rewolucji bolszewickiej i wojny domowej – znaczenie terminów: mienszewicy, bolszewicy, Biała Gwardia, Armia Czerwona, Czecha – postacie historyczne:		rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917); – identyfikuje postać Włodzimierza Lenina; – rozwinięcie skrót ZSRS.	– zna daty: wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922); – identyfikuje postać Mikołaja II; – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz rewolucji październikowej; – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej; – wymienia, kto sprawuje władzę w Rosji po rewolucji październikowej.	biała gwardia, Czecha, tezy kwietniowe; – zna datę obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917); – identyfikuje postacie: Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego; – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej; – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny	Ludowych (XI 1917); – identyfikuje postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Grigorij Rasputin; – wymienia założenia programowe rosyjskich stronnictw politycznych; – omawia przebieg rewolucji lutowej; – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji.	

	Aleksander Kiereński, Włodzimierz Lenin, Feliks Dzierżyński				domowej w Rosji.		
4. Sprawa polska podczas I wojny światowej	– postawy Polaków w sytuacji nadchodzącej wojny – działania Kompanii Kadrowej i Legionów Polskich – kryzys przysięgowy i jego znaczenie – działalność polskich formacji zbrojnych u boku Rosji – powstanie Błękitnej Armii	– charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej w przededniu i po wybuchu wojny (XXV.1) – ocenia polski wysiłek zbrojny i dyplomatyczny podczas I wojny światowej (XXV.2)	– wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie; – zna datę sformowania Legionów Polskich (1914), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919); – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego;	– wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Błękitna Armia; – zna datę kryzysu przysięgowego (VII 1917); – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy.	– wyjaśnia znaczenie terminów: Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy), Rada Regencyjna; – zna daty: wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918); – wskazuje na mapie podział	– wyjaśnia znaczenie terminu: Kompania Kadrowa, Legion Puławski, I II Brygada Legionów Polskich; – zna daty: odezwy cara Mikołaja II (1916), powstania Rady Regencyjnej (1917), wkroczenia Kompanii	– porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim; – ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków.

– postawa państw zaborczych wobec sprawy polskiej – Akt 5 listopada i jego znaczenie dla sprawy polskiej – stanowisko państw ententy w sprawie polskiej – znaczenie orędzie prezydenta T.W. Wilsona dla sprawy polskiej – udział Polaków w obradach konferencji pokojowej w Paryżu i jej decyzje w kwestii ziem polskich – znaczenie terminów: Legiony Polskie, kryzys		– wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej.		- ziem polskich w 1915 r.; – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony Polskie i wskazuje cele ich działalności.	- Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Legionu Puławskiego (1914); – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji.	

	przysięgowy, Akt 5 listopada, Rada Regencyjna, linia Curzona – postacie historyczne: Józef Haller, Ignacy Jan Paderewski, Thomas Woodrow Wilson, Roman Dmowski, Władysław Grabski						
Rozdział VI: Świat w okresie międzywojennym							
1. Świat po I wojnie światowej	– skutki społeczne, ekonomiczne i polityczne I wojny światowej – traktat wersalski i traktaty pokojowe z państwami	– charakteryzuje postanowienia konferencji paryskiej; ocenia funkcjonowanie ładu wersalskiego (XXVI.2)	– wyjaśnia znaczenie terminów: Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy; – zna daty: podpisania traktatu	– wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, demilitaryzacja, ład wersalski, czarny czwartek, New Deal; – zna daty: obrad konferencji	– wyjaśnia znaczenie terminów: plebiscyt, wolne miasto, mały traktat wersalski; – charakteryzuje postanowienia	– zna daty: wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934)	– ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego; – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację

	centralnymi oraz ich postanowienia – powstanie Ligi Narodów i jej znaczenie w okresie międzywojennym – powstanie nowych lub odzyskanie niepodległości przez narody europejskie (Polska, Czechosłowacja, Królestwo SHS, Litwa, Łotwa, Estonia, Finlandia, Irlandia) – konferencja w Locarno i jej postanowienia		wersalskiego (28 VI 1919); – wymienia państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim; – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego – przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej;	paryskiej (XI 1918–VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia New Deal (1933); – identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta; – wskazuje na mapie państwa powstałe po I wojnie światowej; – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów.	małego traktatu wersalskiego; – charakteryzuje działalność Ligi Narodów; – charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim; – charakteryzuje postanowienia konferencji w Locarno.	– identyfikuje postacie: Davida Lloyd George’a, Thomasa Wilsona, Vittorio Orlando; – omawia postanowienia pokoi podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec;	polityczną w Europie; – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno.

	– wielki kryzys gospodarczy – przyczyny i jego skutki polityczne – znaczenie terminów: łódź wersalska, mały traktat wersalski, demilitaryzacja, państwo monoetniczne, Liga Narodów, czarny czwartek, New Deal – postacie historyczne: Franklin Delano Roosevelt						
2. Narodziny faszystów	– przyczyny powojennego kryzysu demokracji – powstanie i rozwój	– charakteryzuje oblicza totalitaryzmu (niemieckiego narodowego	– wyjaśnia znaczenie terminów: faszyzm, narodowy socjalizm (nazizm), obóz	– wyjaśnia znaczenie terminów: marsz na Rzym, antysemityzm, ustawy norymberskie,	– wyjaśnia znaczenie terminów: noc długich noży, ustawy norymberskie, noc	– wyjaśnia znaczenie terminów: korporacja, pucz, indoktrynacja;	– wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy totalitarne;

niemieckiego narodowego socjalizmu (ideologia, działalność partii narodowosocjalistycznej) – okoliczności przejścia władzy przez A. Hitlera, budowa państwa i społeczeństwa totalitarnego w Niemczech – represje i zbrodnie nazistów w pierwszych latach sprawowania władzy w Niemczech – znaczenie terminów: faszyzm, narodowy	socjalizmu [...]) (XXVI.3)	koncentracyjny, führer; – zna daty: marszu na Rzym (1922), przejścia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933); – identyfikuje postać Adolfa Hitlera; – wymienia cechy charakterystyczne nazizmu.	totalitaryzm, Gestapo; – zna datę przyjęcia ustaw norymberskich (1935), nocy kryształowej (1938); – identyfikuje postać Josefa Goebbelsa, Heinricha Himmlera; – opisuje okoliczności przejścia władzy przez Adolfa Hitlera; – charakteryzuje politykę nazistów wobec Żydów.	kryształowa, totalitaryzm; – zna daty: przejścia przez Benito Mussoliniego funkcji premiera (1922), funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), przejścia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934); – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli.	– zna daty: puczu monachijskiego (1923), podpalenia Reichstagu (II 1933); – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej; – omawia przyczyny popularności nazistów w Niemczech.	– ocenia zbrodniczą politykę nazistów do 1939 r.; – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Adolfa Hitlera na życie obywateli.

	socjalizm (nazizm), system monopartyjny, propaganda, totalitaryzm, autorytaryzm, antysemityzm, ustawy norymberskie, „noc długich noży”, obóz koncentracyjny, „noc kryształowa”, hitlerjugend – postacie historyczne: Adolf Hitler, Josef Goebbels, Heinrich Himmler						
3. ZSRS – imperium komunistyczne	– ekspansja terytorialna Rosji Radzieckiej – utworzenie ZSRS	– charakteryzuje oblicza totalitaryzmu ([...] systemu	– wyjaśnia znaczenie terminów: stalinizm, kult jednostki, łagier;	– wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka	– wyjaśnia znaczenie terminów: kołchoz, kolektywizacja	– wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny;	– ocenia politykę Stalina wobec przeciwników; – ocenia skutki reform

– okoliczności przejęcia władzy przez J. Stalina i metody jej sprawowania – funkcjonowanie gospodarki w ZSRS w okresie międzywojennym – terror komunistyczny i wielka czystka – propaganda komunistyczna – stosunki sowiecko-niemieckie w okresie międzywojennym i znaczenie współpracy tych państw	sowieckiego) (XXVI.3)	– zna daty: utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop-Mołotow (23 VIII 1939); - rozwinię skrótu NEP; – identyfikuje postać Józefa Stalina; – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego.	czystka, NKWD, Gułag; – zna datę układu w Rapallo (1922; – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki; - rozwinię skrótu NKWD; – wymienia metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów.	rolnictwa, gospodarka planowa, czystka; – zna daty: ogłoszenia NEP (1921), wielkiej czystki (1936–1938), kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933); - rozwinię skróty: WKP(b); – identyfikuje postacie: Wiaczesława Mołotowa, Joachima Ribbentropa; – omawia relacje między	– wskazuje na mapie największe skupiska łagrów; – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy; – - charakteryzuje reformy gospodarcze Józefa Stalina.	gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina.

	– powstanie, cele i działalność Kominternu – znaczenie terminów: stalinizm, NKWD, kult jednostki, wielka czystka, komunizm wojenny, Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja, gospodarka planowa, Gułag, łagry – postać historyczna: Józef Stalin				ZSRS a Niemcami do 1939 r.		
4. Kultura i zmiany społeczne w okresie	– przemiany społeczne i obyczajowe po I wojnie światowej	– opisuje kulturowe i cywilizacyjne następstwa wojny (XXVI.1)	– wyjaśnia znaczenie terminów: mass media,	– przedstawia rozwój środków komunikacji i mass mediów w okresie	– wyjaśnia znaczenie terminów: modernizm, dadaizm,	– wyjaśnia znaczenie terminów: funkcjonalizm,	– ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu

międzywojennym	– przemiany w modzie i życiu codziennym – rozwój nauki i techniki (wynalazki, środki transportu publicznego, motoryzacja, kino, radio, telewizja) – kultura masowa i jej wpływ na społeczeństwo – nowe kierunki w architekturze i sztuce – znaczenie terminów: emancypacja, kultura masowa, mass media, produkcja taśmowa,		emancypacja, prawa wyborcze; – identyfikuje postać Charliego Chaplina; – wymienia rodzaje mass mediów; – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce; – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej.	międzywojenny m;	surrealizm, futurizm; – identyfikuje postać Orsona Wellesa; – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce.	socrealizm, indoktrynacja; – identyfikuje postać Rudolfa Valentino ; – zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918); – wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym.	I wojny światowej.

	indoktrynacja, funkcjonalizm – postacie historyczne: Orson Wells, Charlie Chaplin						
5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	– militaryzacja Niemiec i jej konsekwencje – znaczenie zbliżenia politycznego Włoch, Niemiec i Japonii – okoliczności Anschlusu Austrii – polityka ustępstw Zachodu wobec Niemiec – konferencja w Monachium i jej następstwa	– opisuje politykę hitlerowskich Niemiec służącą rozbijaniu systemu wersalskiego w Europie (XXX.1) – charakteryzuje politykę ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXX.2)	– wyjaśnia znaczenie terminu: aneksja, Anschluss, oś Berlin- Rzym- Tokio (państwa osi); – identyfikuje postacie: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera; – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiara agresji	– wyjaśnia znaczenie terminu appeasement; – zna daty: Anschlusu Austrii (III 1938), konferencji w Monachium (29– 30 IX 1938); – wymienia postanowienia konferencji w Monachium.	– wyjaśnia znaczenie terminu remilitaryzacja; – zna daty: remilitaryzacji Nadrenii (1936), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939); – przedstawia przyczyny Anschlusu Austrii; – identyfikuje postać	– zna daty: proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939); – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej.	– ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium; – ocenia skutki polityki appeasementu dla Europy.

	– Europa w przededniu wojny – aneksja Czechosłowacji, zajęcie Kłajpedy przez III Rzeszę – znaczenie terminów: remilitaryzacja, Anschluss, państwa osi, polityka ustępstw – postać historyczna: Neville Chamberlain		Niemiec i Włoch; – podaje przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Hitlera.		Neville’a Chamberlaina; – przedstawia proces militaryzacji Niemiec; – omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej.		
Rozdział VII: Polska w okresie międzywojennym							
1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	– sytuacja ziem polskich pod koniec I wojny światowej – powstanie lokalnych ośrodków polskiej	– omawia proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej (XXVIII.1)	– zna daty: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę	– wyjaśnia znaczenie terminu Tymczasowy Naczelnik Państwa;	– wyjaśnia znaczenie terminu nacjonalizacja; – umiejscawia w czasie powołanie	– przedstawia założenia programowe tymczasowych ośrodków władzy;	– charakteryzuje sytuację polityczną na ziemiach polskich w pierwszym roku niepodległości;

władzy: Polskiej Komisji Likwidacyjnej w Krakowie, Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu i Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie – powrót J. Piłsudskiego z Magdeburga i przejęcie władzy – powołanie i pierwsze reformy rządów J. Moraczewskiego i I.J. Paderewskiego – znaczenie terminów:	– charakteryzuje skalę i skutki wojennych zniszczeń oraz dziedzictwa zaborowego (XXVIII.1)	Regencyjną (11 XI 1918); – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego; – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich; – wie, dlaczego 11 listopada stał się symboliczną datą odzyskania przez Polskę niepodległości.	– identyfikuje postacie: Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego; – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego.	rządu Moraczewskiego (18 XI 1918) oraz rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919); – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę.	– przedstawia założenia programowe rządu Jędrzeja Moraczewskiego o.	– ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości; – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości.

	Naczelnik Państwa – postacie historyczne: Ignacy Daszyński, Jędrzej Moraczewski						
2. Kształtowanie się granic odrodzonej Polski	– spór o kształt odrodzonej Polski – koncepcje granic i koncepcje państwa R. Dmowskiego i J. Piłsudskiego – konflikt polsko-ukraiński o Galicję Wschodnią – przebieg i skutki powstania wielkopolskiego – zaślubiny z morzem i odzyskanie	– przedstawia proces kształtowania się granic (decyzje wersalskie, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie) (XXVII.2) – opisuje wojnę polsko-bolszewicką i jej skutki (XXVII.3)	– wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt; – zna daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921); – identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego;	– wyjaśnia znaczenie terminu Orłęta lwowskie; – zna daty: wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), pierwszego powstania śląskiego (1919), drugiego powstania śląskiego	– wyjaśnia znaczenie terminów: linia Curzona, „cud nad Wisłą”, koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, „bunt” Żeligowskiego; – zna daty: włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922), plebiscytu na Warmii, Mazurach i	– zna daty: zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920); – identyfikuje postać Józefa Hallera; – charakteryzuje kształtowanie się granic odrodzonej Polski z	– ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej; – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu; – ocenia postawę Polaków wobec

	Pomorza przez Polskę – wyniki plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu – wojna polsko-bolszewicka (wyprawa na Kijów, Bitwa Warszawska, pokój w Rydze i jego postanowienia) – problem Litwy Środkowej, „bunt” gen. L. Żeligowskiego i jego skutki – przyczyny wybuchu III powstania śląskiego oraz jego skutki		– wymienia postanowienia pokoju ryskiego; – wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt granic państwa polskiego.	(1920), trzeciego powstania śląskiego (1921); – identyfikuje postacie: Lucjana Żeligowskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Jana Paderewskiego; – wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszar powstania wielkopolskiego; – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej; – przedstawia, w jaki sposób Polska	Powiślu (11 VII 1920), – identyfikuje postacie: Wojciecha Korfanteo, Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego; – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim; – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną; – charakteryzuje przebieg wojny	wykorzystanie mapy; – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r.; – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki; – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki.	walki o polskość Śląska; – omawia okoliczności zaślubin Polski z morzem.

	– konflikt z Czechosłowacją o Śląsk Cieszyński – znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orłęta Lwowskie, „cud nad Wisłą”, linia Curzona, bunt Żeligowskiego, plebiscyt – postacie historyczne: Symon Petlura, Lucjan Żeligowski, Wojciech Korfanty			przyłączyła ziemię wileńską; – omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego; – omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku.	polsko-bolszewickiej; – wskazuje na mapie obszary plebiscytowe, zasięg powstań śląskich, – przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich.		
3. Rządy parlamentarne	– początki odbudowy państwowości polskiej –	– omawia proces formowania się centralnego ośrodka władzy	– wyjaśnia znaczenie terminu	– wyjaśnia znaczenie terminów: mała konstytucja, konstytucja	– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna celna, system	– wyjaśnia znaczenie terminów: sejm ustawodawczy, Zgromadzenie	– ocenia rządy parlamentarne w Polsce w

trudności w unifikacji państwa – postanowienia małej konstytucji z 1919 r. – ustrój II Rzeczypospolitej w świetle konstytucji marcowej z 1921 r. – sytuacja międzynarodowa odrodzonego państwa na początku lat dwudziestych – sojusze z Francją i Rumunią – elekcja G. Narutowicza na prezydenta i jego zabójstwo	państwowej (XXVII.1) – charakteryzuje ustrój polityczny Polski na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r. (XXVIII.2) – przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (XXVIII.5)	Naczelnik Państwa; – zna daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta (XII 1922), układu polsko-francuskiego (II 1921),; – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego;	marcowa, hiperinflacja; – zna daty: pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (I 1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919), zabójstwa prezydenta Gabriela Narutowicza (16 XII 1922); – wymienia postanowienia konstytucji marcowej; – wymienia postanowienia sojuszy Polski z	parlamentarny, Kresy Wschodnie; – wymienia postanowienia małej konstytucji; – omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza; – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926.	Narodowe, kontrasygnata, dywersja; – identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Ignacego Daszyńskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya; – charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej;	latach 1919–1926; – charakteryzuje wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję międzynarodową II Rzeczypospolitej.

– rząd W. Grabskiego i jego reformy – charakterystyka rządów parlamentarnych w latach 1919–1926 – znaczenie terminów: mała konstytucja, konstytucja marcowa, kontrasygnata, Kresy Wschodnie, dywersja, Korpus Ochrony Pogranicza – postacie historyczne: Wincenty Witos, Wojciech Korfanty, Roman Rybarski, Gabriel Narutowicz,		– wymienia partie polityczne II Rzeczypospolitej ; – wymienia państwa , z którymi II Rzeczypospolita zawarła sojusze.	Francją i Rumunią; – identyfikuje postacie: Wincentego Witos, Wojciecha Korfantego, Władysława Grabskiego.			

	Stanisław Wojciechowski						
4. Zamach majowy i rządy sanacji	– przyczyny i przejawy kryzysu rządów parlamentarnych w II Rzeczypospolitej – przebieg i skutki zamachu majowego – wybór I. Mościckiego na prezydenta – wzmocnienie władzy wykonawczej poprzez wprowadzenie noweli sierpniowej i konstytucji kwietniowej z 1935 r.	– omawia kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce – przyczyny, przebieg i skutki przewrotu majowego (XXVIII.3) – opisuje polski autorytaryzm (XXVIII.4) – przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej (XXVIII.5)	– wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja; – zna daty: początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935); – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego, Stanisława Wojciechowskiego;	– zna daty: traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934); – wyjaśnia znaczenie terminów: nowela sierpniowa, autorytaryzm, konstytucja kwietniowa, polityka równowagi;	– wyjaśnia znaczenie terminów: Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie; – zna datę dymisji rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (14 V 1926), wyborów brzeskich (XI 1930); – identyfikuje postacie: Macieja Rataja,	– zna datę procesu brzeskiego (1932); – wyjaśnia znaczenie terminów: partyjniactwo „cuda nad urną”, grupa pułkowników; – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej; – charakteryzuje rządy sanacyjne;	– charakteryzuje polski autorytaryzm na tle przemian politycznych w Europie; – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli.

– stosunek rządów sanacyjnych do opozycji politycznej (proces brzeski, wybory brzeskie) – stosunki międzynarodowe władz sanacyjnych – koncepcja Międzymorza, polityka równowagi – relacje Polski z Niemcami i ZSRR (traktat o nieagresji z ZSRR, deklaracja o niestosowaniu przemocy z Niemcami) – śmierć J. Piłsudskiego i rywalizacja o		– wymienia nazwy traktatu z ZSRS i układu z Niemcami z okresu polityki równowagi;	– identyfikuje postać Józefa Becka; – wymienia przyczyny zamachu majowego; – charakteryzuje przebieg zamachu majowego; – przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej.	Walerego Stawka, Edwarda Rydza-Śmigłego; – opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego;	– przedstawia politykę sanacji wobec opozycji; – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego.	

władzę w obozie sanacji – polski autorytaryzm na tle europejskim – znaczenie terminów: przewrót majowy, piłsudczycy, sanacja, autorytaryzm, nowela sierpniowa, BBWR, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, konstytucja kwietniowa, Bereza Kartuska – postacie historyczne: Ignacy Mościcki, Walery Stawek, Józef Beck,							

	Edward Rydz-Śmigły						
5. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	– problemy gospodarki II RP (różnice w rozwoju gospodarczym ziem polskich, trudności w ich integracji, podział na Polskę A i B) – reformy gospodarcze dwudziestolecia międzywojennego – reformy W. Grabskiego (walutowa) i E. Kwiatkowskiego (budowa Gdyni oraz COP) – wielki kryzys gospodarczy w Polsce	– ocenia życie społeczno-gospodarcze II Rzeczypospolitej, uwzględniając kryzysy i osiągnięcia (XXIX.3) – charakteryzuje społeczną, narodowość i wyznaniową strukturę państwa polskiego (XXIX.1)	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy; – wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B, obszar COP-u, Gdynię; – wymienia różnice między Polską A i Polską B; - rozwinie skrót COP; – charakteryzuje społeczeństwo II Rzeczypospolitej pod względem	– wyjaśnia znaczenie terminów: reforma rolna, reforma walutowa, hiperinflacja, magistrała węglowa; – identyfikuje postacie: Eugeniusza Kwiatkowskiego, Władysława Grabskiego; – na podstawie mapy wymienia okręgi przemysłowe II Rzeczypospolitej ;	– wyjaśnia znaczenie terminów: asymilacja narodowa, getto ławkowe, hiperinflacja; – zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937); – wskazuje na mapie przebieg	– zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), przeprowadzenia spisów powszechnych w II Rzeczypospolitej (1921 i 1931); – opisuje sposoby przewycięzani a trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej; – charakteryzuje politykę władz II	– ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej ; – ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej ; – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego;

	– struktura społeczna, narodowościowa i wyznaniowa II Rzeczypospolitej – polityka II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych – znaczenie terminów: magistrala węglowa, reforma walutowa, Centralny Okręg Przemysłowy, asymilacja narodowa, getto ławkowe, numerus clausus – postać historyczna: Eugeniusz Kwiatkowski,		narodowościowy m; – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej .	– omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej ; – wymienia reformy rządu Władysława Grabskiego; – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni;	magistrali węglowej; – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości; – omawia założenia i realizację reformy rolnej; – omawia stosunki polsko-żydowskie; – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa;	Rzeczypospolitej wobec Ukraińców.	– ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych.

	Władysław Grabski						
6. Kultura i nauka II RP	– rozwój szkolnictwa w II Rzeczypospolitej – osiągnięcia polskiej nauki (filozofia, matematyka, chemia) – dorobek i twórcy polskiej kultury w dwudziestoleciu międzywojennym (literatura, poezja, malarstwo, architektura) – rozwój polskiej kinematografii – postacie historyczne: Stefan Banach, Władysław Reymont, Stefan	– wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturalne i naukowe Polski w okresie międzywojennym (XXIX.3)	– wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm; – identyfikuje postacie: Władysława Reymonta, Stefana Żeromskiego; – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym i ich dzieła; – wymienia nurty, które powstały w	– wyjaśnia znaczenie terminów: ekspresjonizm, impresjonizm; – identyfikuje postacie: Zofii Nałkowskiej, Marii Dąbrowskiej, Witolda Gombrowicza, Juliana Tuwima; – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk	– wyjaśnia znaczenie terminów: formizm, modernizm, funkcjonalizm; – identyfikuje postacie: Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury; – wymienia przykłady wyższych uczelni funkcjonujących w II RP; – wymienia przedstawicieli nauk	– wyjaśnia znaczenie terminów: skamandryci, awangarda; – zna datę reformy szkolnictwa (1932); – identyfikuje postacie: Brunona Schulza, Tadeusza Dołęgi-Mostowicza, Hanki Ordonówny; – wymienia architektów tworzących w okresie II	– ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym.

	Żeromski, Witold Gombrowicz, Bruno Schulz, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Julian Tuwim, Zofia Nałkowska, Maria Dąbrowska, Franciszek Żwirko, Stanisław Wigura – znaczenie terminów: analfabetyzm, awangarda, Enigma, Luxtorpeda		malarstwie i architekturze.	matematycznyc h.	matematyczny ch, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojenne j;	Rzeczypospolit ej i ich osiągnięcia; – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze i literaturze II Rzeczypospolit ej.	
7. Schyłek niepodleg łości	– postawa Polski wobec decyzji konferencji monachijskiej – zajęcie Zaolzia przez Polskę	– przedstawia główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolit ej (XXVIII.5) – charakteryzuje politykę	– zna datę paktu Ribbentrop- Mołotow (23 VIII 1939); – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu	– wyjaśnia znaczenie terminu: Zaolzie, eksterytorialnoś ć; – zna datę zajęcia Zaolzia	– charakteryzuje stosunki polsko- -radzieckie i polsko- -niemieckie w dwudziestoleci u	– zna datę przemówienia sejmowego Józefa Becka (5 V 1939); – przedstawia przyczyny konfliktu polsko-	– ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowe j; – ocenia postawę rządu polskiego wobec

– niemieckie żądania wobec Polski – stanowisko władz polskich wobec roszczeń Hitlera – zacieśnienie współpracy Polski z Francją i Wielką Brytanią – pakt Ribbentrop–Mołotow i jego konsekwencje – postawa społeczeństwa polskiego wobec zagrożenia wybuchem wojny – postacie historyczne: Joachim von Ribbentrop,	ustępstw Zachodu wobec Niemiec Hitlera (XXX.2) – wymienia konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow (XXX.3)	międzywojenny m; – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r.; – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow.	przez Polskę (2 X 1938); – identyfikuje postacie: Joachima von Ribbentropa, Władysława Mołotowa, Józefa Becka; – wskazuje na mapie: Zaolzie, obszary, które na mocy paktu Ribbentrop–Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRR; – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich;	międzywojenny m; – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej; – wyjaśnia, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r.	czeskosłowackiego o Zaolzie; – charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej; – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera; – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu	problemu Zaolzia.

	Wiaczesław Mołotow			– wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop–Mołotow.		Ribbentrop–Mołotow.	

Wymagania na oceny do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 8

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I: II wojna światowa							
1. Napaść na Polskę	Przygotowania Niemiec do wojny Polski plan obrony Wybuch II wojny światowej	XXXI.1 XXXI.2 XXXI.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna błyskawiczna (Blitzkrieg), „dziwna wojna”, internowanie	– identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego,	– wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r. – wyjaśnia znaczenie	– identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga,	– ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r.

	Wojna obronna w 1939 r. Napaść sowiecka Ewakuacja polskich władz Bilans wojny obronnej		– zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina	Stefana Starzyńskiego – wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej – podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod	terminów: prowokacja gliwicka, bitwa graniczna, „polskie Termopile” – zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), kapitulacja Warszawy (28 IX 1939), kapitulacji pod	Tadeusza Kutrzeby – przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r. – omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow – wymienia i charakteryzuje etapy wojny obronnej Polski	– ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r.

				Kockiem, obrona Helu	Kockiem (6 X 1939) – przedstawia stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski – wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi		
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939–1941)	Wojna zimowa Agresja Niemiec na Danię i Norwegię Atak III Rzeszy na Francję Państwo Vichy	XXXII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: alianci, bitwa o Anglię – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla,	– wyjaśnia znaczenie terminów: linia Maginota, kolaboracja – zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię	– identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina – wyjaśnia znaczenie terminów:	– zna daty: wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), ataku Niemiec na	– opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941

	Bitwa o Anglię Wojna na Bałkanach		Charles'a de Gaulle'a – wskazuje na mapie obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r.	(IV 1940), ataku III Rzeszy na Francję (V–VI 1940), bitwy o Anglię (VII–X 1940) – wymienia państwa, które padły ofiarą agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941 r.	wojna zimowa, państwo marionetkowe, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji – opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie	Jugosławię i Grecję (IV 1941) – przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 – przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939–1940	
TSW – Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii?	Jak pokonać flotę brytyjską? Bitwa o Anglię Pierwsza porażka Hitlera	XXXII.1	– wyjaśnia znaczenie terminu Enigma – zna datę: bitwy o Anglię (lato–jesień 1940) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera,	– wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Lew morski” – wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię	– zna datę największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940) – wskazuje wynalazki techniczne,	– zna datę nalotu na Coventry (XI 1940) – identyfikuje postacie: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego,	– wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię – ocenia wkład polskich lotników w walki o Wielką Brytanię

			Winstona Churchilla		które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami – przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii	Henryka Żygalskiego – omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię – porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie bitwy o Anglię	
3. Wojna III Rzeszy z ZSRS	Atak niemiecki na ZSRS Wielka Wojna Ojczyźniana Bitwa o Moskwę Przełomowe wydarzenia na	XXXII.1 XXXII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, Wielka Wojna Ojczyźniana – zna datę agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941)	– wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem	– wyjaśnia znaczenie terminu blokada Leningradu – identyfikuje postać Georgija Żukowa	– zna daty: blokady Leningradu (1941–1944), bitwy o Moskwę (XI–XII 1941), bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 – II	– wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS – wskazuje powody zbliżenia

	frontie wschodnim Losy jeńców sowieckich		– omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej	– wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki	– wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r. – przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej	1943), bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943) – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941–1943 – przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich	Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS
4. Polityka okupacyj na III Rzeszy	Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych Ruch oporu w okupowanej Europie	XXXII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: ruch oporu, getto, Holokaust, obóz koncentracyjny, pacyfikacja,	– przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji,	– wyjaśnia znaczenie terminów: „przestrzeń życiowa” (Lebensraum), Generalny Plan Wschodni,	– wyjaśnia znaczenie terminów: szmalcownicy, Babi Jar, Ponary – zna datę konferencji	– omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu

	Polityka niemiecka wobec Żydów Holokaust Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady Postawy wobec Holokaustu		gwiazda Dawida, obóz zagłady – identyfikuje postacie: Adolfa Eichmanna, Ireny Sendlerowej	szczególnie wobec Żydów – omawia bilans Holokaustu	„ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, Szoa, „Żegota” – charakteryzuje politykę okupacyjną Niemiec – wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu – wyjaśnia, jakimi sposobami ludność obszarów okupowanych przez Niemców	w Wannsee (I 1942) – identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josipa Broza-Tity – wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie – porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców – przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów	i niemieckich agresorów – ocenia postawy wobec Holokaustu

					niosta pomoc Żydom		
5. Wojna poza Europą	Walki w Afryce Północnej Wojna na Atlantyku Przystąpienie Japonii i USA do wojny Ofensywa japońska w Azji	XXXII.1 XXXII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: U- Boot, konwój, Enigma, lotniskowiec, pancernik – zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941)	– wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Atlantyk, wilcze stada – identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta, Erwina Rommla	– wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne – wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway, oraz lokalizuje je na mapie – wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla	– zna daty: bitwy pod El Alamein (X–XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942), walk o Guadalcanal (VIII 1942 – II 1943) – identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery’eg o, Dwighta Eisenhowera – wskazuje na mapie obszary opanowane przez Japończyków do końca 1942 r.	– omawia działania wojenne na morzach i oceanach – ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny – przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagañ na morzach i oceanach

					losów II wojny światowej	– przedstawia przebieg walk w Afryce – charakteryzuje ekspansję japońską w Azji	
6. Droga do zwycięstwa	Początek Wielkiej Koalicji Walki na Sycylii i we Włoszech Konferencja Wielkiej Trójki Otwarcie drugiego frontu w Europie Koniec wojny w Europie Walki na Dalekim Wschodzie	XXXII.1 XXXII.3 XXXII.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: izolacjonizm, Karta atlantycka, Wielka Koalicja, Wielka Trójka, konferencja w Teheranie – zna daty: konferencji w Teheranie (XI–XII 1943), desantu aliantów w Normandii (VI 1944), konferencji	– wyjaśnia genezę i cele Wielkiej Koalicji	– przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie	– wyjaśnia znaczenie terminów: Lend-Lease Act, operacja „Market Garden”, operacja „Bagration”, taktyka żabich skoków, kamikadze – zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII 1941 r.),	– przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej – ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii

			jałtańskiej (II 1945), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945), zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (VIII 1945), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945) – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry’ego Trumana			lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 i I 1945), zdobycia Berlina (2 V 1945) – identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Douglasa MacArthura, Bernarda Montgomery’ego – charakteryzuje założenia	

						polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej – charakteryzuje działania na frontach w latach 1944–1945	
Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej							
1. Dwie okupacje	Podział ziem polskich Okupacja niemiecka Terror hitlerowski Okupacja sowiecka Deportacje w głąb ZSRS	XXXIII.1 XXXIII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Generalne Gubernatorstwo, sowietyzacja, łapanka, wysiedlenia, deportacja, akcja „AB”	– wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsytek i kaźni	– zna datę podpisania traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939) – podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego	– wyjaśnia znaczenie terminów: volksdeutsch, volkslista, gadzinówka, Akcja Specjalna „Kraków”, „granatowa” policja, Pawiak	– porównuje i ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec społeczeństwa polskiego

	Zbrodnia katyńska		– zna datę zbrodni katyńskiej (IV–V 1940)	ludności polskiej w ZSRS – charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej	(Palmiry, kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, Katyń) – omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej	– identyfikuje postać Hansa Franka – przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją – przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie – przedstawia cele deportacji Polaków w głąb ZSRS	

2. Władze polskie na uchodźstwie	Powstanie polskiego rządu na emigracji Armia Polska na Zachodzie Polacy na frontach II wojny światowej Relacje polsko-sowieckie Armia Andersa w ZSRS Sprawa katyńska Śmierć generała Sikorskiego	XXXIII.2 XXXIV.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: rząd emigracyjny, układ Sikorski–Majski, armia Andersa, sprawa katyńska – zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939), układu Sikorski–Majski (VII 1941) – identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa – przedstawia okoliczności powstania	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, katastrofa gibraltarska – wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej – wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem na uchodźstwie	– omawia postanowienia układu Sikorski–Majski – wymienia i wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, Monte Cassino, Falaise, Arnhem, Berlin, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku)	– zna daty: walk o Narwik (1940), walk o Tobruk (1941), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (IV 1943), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943) – identyfikuje postacie: Władysława Raczkiewicza, Stanisława Mikołajczyka, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Maczka, Stanisława Sosabowskiego	– omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej – omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej – przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych

			polskiego rządu emigracyjnego			, Zygmunta Berlinga – wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie - omawia okoliczności powstania układu Sikorski–Majski – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii Andersa – wymienia polskie formacje wojskowe	

						uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej	
3. Polskie Państwo Podziemne	Początki działalności konspiracyjnej Powstanie Armii Krajowej Działalność polskiego podziemia Polskie Państwo Podziemne	XXIII.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Armia Krajowa (AK), Szare Szeregi – zna datę powstania AK (II 1942) – identyfikuje postacie: Stefana Roweckiego „Grota”, Tadeusza	– wskazuje na mapie rejony najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki – przedstawia strukturę Polskiego Państwa Podziemnego	– wyjaśnia znaczenie terminów: partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Delegatura Rządu RP na Kraj, sabotaż – wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego	– wyjaśnia znaczenie terminów: cichociemni, dywersja, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa – zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939), akcji pod Arsenalem (1943), zamachu na	– charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala – wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją

			Komorowskiego „Bora”		– wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa	F. Kutscherę (II 1944) – identyfikuje postaci: Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Jana Bytnara „Rudego”, Jana Karskiego, Jana Nowaka-Jeziorańskiego – wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj – wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ/AK	
4. Społeczeństwo	Postawa Polaków wobec okupantów	XXXIII.1 XXXIII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Rada	– identyfikuje postaci: Ireny Sendlerowej,	– wymienia znaczenie terminów:	– wyjaśnia przyczyny i opisuje	– przedstawia stosunek państw

polskie pod okupacją	Zagłada polskich Żydów Powstanie w getcie warszawskim Polacy wobec Holokaustu Rzeź wołyńska	XXXIII.3	Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska – zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (IV 1943), rzezi wołyńskiej (1943)	Józefa i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego – wymienia postawy Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego	szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne – identyfikuje postacie: Jana Karskiego, Stepana Bandery – omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich skutki	przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich – charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy – opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu – opisuje przebieg powstania w	zachodnich do Holokaustu – ocenia postawy Polaków wobec polityki okupantów

						getcie warszawskim	
5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	Akcja „Burza” i jej przebieg Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego Wybuch powstania Powstanie warszawskie Skutki powstania	XXXIII.5	– wyjaśnia znaczenie terminów: godzina „W”, plan „Burza”, zrzuty – zna daty wybuchu i upadku powstania warszawskiego (1 VIII–2 X 1944)	– identyfikuje postacie: Tadeusza Komorowskiego „Bora” – przedstawia założenia planu „Burza”	– przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego	– wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Ostra Brama” – zna datę operacji „Ostra Brama” (VII 1944) – omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie – charakteryzuje etapy	– opisuje realizację planu „Burza” na Kresach Wschodnich – omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną

						przebiegu powstania warszawskiego	– ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec powstania warszawskiego
6. Sprawa polska pod koniec wojny	Polska Lubelska Wielka Trójka a sprawa polska Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	XXXIV.3 XXXVI.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Krajowa Rada Narodowa, Manifest PKWN, Polska Lubelska, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej (TRJN) – zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (VII 1944), konferencji w Jąlcie (II 1945)	– wyjaśnia znaczenie terminu proces szesnastu – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego – wymienia postanowienia konferencji w Teheranie oraz w Jąlcie dotyczące Polski	– zna daty: rozwiązania AK (I 1945), procesu szesnastu (VI 1945), powstania TRJN (VI 1945) – omawia okoliczności i skutki powstania TRJN	– wyjaśnia znaczenie terminu Niepodległość („NIE”) – identyfikuje postać Edwarda Osóbki-Morawskiego – przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w	– ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej

						Polsce przez komunistów – podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie – opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego	
Rozdział III: Świat po II wojnie światowej							
1. Początek zimnej wojny	Skutki II wojny światowej Konferencja w Poczdamie	XXXII.4 XXXV.1 XXXV.2 XXXV.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja Narodów Zjednoczonych,	– wyjaśnia znaczenie terminów: procesy norymberskie, plan Marshalla,	– identyfikuje postacie: George’a Marshalla	– opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego	– wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS w

i procesy norymberskie Powstanie ONZ Ekspansja komunizmu w Europie Zimna wojna i doktryna Trumana Kryzys berliński Powstanie dwóch państw niemieckich Powstanie NATO	XXXV.6	układ dwubiegunowy, Powszechna deklaracja praw człowieka, strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, blokada Berlina Zachodniego, NATO, reparacje wojenne – identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana – wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni	doktryna Trumana – zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), konferencji poczdamskiej (VII–VIII 1945), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948), powstania RFN i NRD (1949), powstania NATO (1949) – przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń	– wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie – przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich – wskazuje okoliczności powstania NATO	– wyjaśnia znaczenie terminów: Karta Narodów Zjednoczonych , Rada Bezpieczeństw a ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, powstanie berlińskie, cztery D: denazyfikacja, demilitaryzacja , dekartelizacja, demokratyzacja – zna daty: podpisania Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945),	powojennym świecie – ocenia znaczenie powstania ONZ – ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec

				– wyjaśnia, czym była zimna wojna		ogłoszenia planu Marshalla (1947), przemówienia W. Churchilla w Fulton (1946), ogłoszenia doktryny Trumana (1947), blokady Berlina Zachodniego (1948-1949) – przedstawia polityczne skutki II wojny światowej – wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego	

2. Za żelazną kurtyną	ZSRS po II wojnie światowej Kraje demokracji ludowej Odwilż w bloku wschodnim Układ Warszawski Powstanie węgierskie w 1956 r.	XXXV.3 XXXV.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: supermocarstwo , kraje demokracji ludowej, odwilż, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja, Układ Warszawski – zna datę śmierci J. Stalina (1953)	– wyjaśnia znaczenie terminu powstanie węgierskie – zna datę powstania węgierskiego (X 1956) – identyfikuje postać Nikity Chruszczowa – omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej	– wyjaśnia znaczenie terminu Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG) – wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej – omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego	– zna daty: powstania RWPG (1949), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (1956) – identyfikuje postać Imre Nagya – przedstawia najważniejsze tezy referatu N. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje ogłoszenia tego przemówienia – wymienia przyczyny i skutki	– charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno-polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina – charakteryzuje sposób sprawowania władzy i politykę prowadzoną przez N. Chruszczowa

						powstania węgierskiego w 1956 r. – przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.	
3. Rozpad systemu kolonialnego	Wojna domowa w Chinach Polityka wewnętrzna Mao Zedonga Rozpad systemu kolonialnego Kłęska Francji w Indochinach Powstanie Indii i Pakistanu Upadek kolonializmu w Afryce	XXXV.5 XXXV.8	– wyjaśnia znaczenie terminów: Wielki Skok, rewolucja kulturalna, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki – zna daty: Roku Afryki (1960) – wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego	– wyjaśnia znaczenie terminu metoda biernego oporu – identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Mahatmy Gandhiego – wskazuje na mapie Koreę, Wietnam, Chiny, Indie, Pakistan – przedstawia najważniejsze skutki polityczne	– omawia sposoby realizacji i skutki Wielkiego Skoku w Chinach – wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach	– zna datę powstania Chińskiej Republiki Ludowej (1949) – wyjaśnia znaczenie terminów: czerwona książeczka, neokolonializm – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po	– opisuje proces dekolonizacji Indochin – charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce – charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości – omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji

	Kraje Trzeciego Świata			i gospodarcze procesu dekolonizacji		II wojnie światowej – opisuje komunistyczne reżimy w Chinach szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki – opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga – podaje przyczyny konfliktu indyjsko- - pakistańskiego – przedstawia skutki rozpadu	w czasie zimnej wojny – ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii

						brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach	
4. Konflikt na Bliskim Wschodzie	Powstanie państwa Izrael Rewolucja islamska w Iranie I wojna w Zatoce Perskiej	XXXV.7	– wyjaśnia znaczenie terminów: Bliski Wschód, syjonizm – zna daty: powstania Izraela (1948), rewolucji islamskiej w Iranie (1979), I wojny w Zatoce Perskiej (1990)	– wyjaśnia znaczenie terminu konflikt żydowsko-palestyński – identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata, Ruhollaha Chomejniego – wskazuje na mapie rejon Bliskiego Wschodu i Zatoki Perskiej	– wyjaśnia znaczenie terminu „Pustynna burza” – wymienia przyczyny konfliktów izraelsko-arabskich – przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael	– zna datę wojny o niepodległość Izraela (1948–1949) – identyfikuje postać Saddama Husajna – omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie w pierwszych latach niepodległości – opisuje charakter	– ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu – ocenia rolę mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim

						konfliktu bliskowschodni ego – omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej – przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	
5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń	Rywalizacja Wschód–Zachód Wojna w Wietnamie Rywalizacja w kosmosie Rządy Breżniewa Praska Wiosna 1968 r.	XXXV.4 XXXV.6	– wyjaśnia znaczenie terminów: wyścig zbrojeń – identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego	– wyjaśnia znaczenie terminów: Praska Wiosna – zna daty: wystąpienia pierwszego człowieka w kosmos (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (1962),	– zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1957), lądowania na Księżycu (1969) – omawia przyczyny i	– identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Jurija Gagarina, Neila Armstronga, Aleksandra Dubčeka – omawia główne założenia	

				Praskiej Wiosny (1968) – wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja (zimna wojna) między USA i ZSRS w dziedzinach: wojskowości i podboju kosmosu	skutki Praskiej Wiosny	polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w. – wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji	
6. Droga ku wspólnej Europie	Demokratyzacja Europy Zachodniej Upadek europejskich dyktatur Początek integracji europejskiej Powstanie EWG i Euratomu	XXXV.10	– wyjaśnia znaczenie terminów: Unia Europejska, euro – zna datę powstania Unii Europejskiej w wyniku zawarcia traktatu z Maastricht (1992)	– wyjaśnia znaczenie terminów: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Euratom,	– zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1950), podpisania układu w Schengen (1985) – identyfikuje postacie: Konrada	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Schumana, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Rada Europejska, Beneluks, unia celna	– wskazuje na mapie etapy rozszerzania EWG – omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokratyzację państw Europy Zachodniej

	Powstanie Unii Europejskiej		– podaje przyczyny integracji europejskiej – identyfikuje postać Roberta Schumana	układ z Schengen, traktat z Maastricht – zna daty: powstania EWWiS (1952), podpisania traktatów rzymskich (1957)	Adenauera, Alcida de Gasperiego – wskazuje na mapie państwa założycielskie EWG oraz państwa należące do UE – wymienia zjawiska, które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po II wojnie światowej	– przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej – wyjaśnia, w jaki sposób doszło do demokratycznych przemian w krajach Europy Zachodniej i Południowej	– ocenia gospodarcze i polityczne skutki integracji europejskiej
7. Przemiany społeczne i kulturowe	Rewolucja obyczajowa Ruchy kontestatorskie Bunty studenckie	XXXV.11	– wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja obyczajowa, ruch kontestatorski,	– zna datę obrad soboru watykańskiego II (1962–1965) – identyfikuje postacie:	– zna datę buntów studenckich we Francji (1968) – przedstawia przyczyny	– przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60.	– wyjaśnia znaczenie terminów: kontrkultura, laicyzacja, Greenpeace, Woodstock,

drugiej połowie XX w.	Prawa kobiet Terroryzm polityczny Walka z segregacją rasową w USA Sobór watykański II		hipisi, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa	Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI	przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w. – omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki	– wymienia hasła ruchów kontestatorskich – wyjaśnia, na czym polegała walka z segregacją rasową w USA – wymienia skutki obrad soboru watykańskiego II – prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w. – omawia przyczyny, przejawy i	terroryzm polityczny – omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych – wymienia przejawy terroryzmu politycznego – ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w. – ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II

						skutki buntów studenckich – opisuje walkę o równouprawnienie rasowe – wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.	
Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej							
1. Początki władzy komunistów w Polsce	Nowa Polska Polacy wobec komunistów Referendum ludowe w 1946 r.	XXXII.5 XXXVI.1 XXXVI.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, przesiedlenia ludności, Polska Partia	– wyjaśnia znaczenie terminów: akcja „Wiśła”, referendum ludowe, demokracja ludowa, reforma	– wyjaśnia znaczenie terminów: Urząd Bezpieczeństwa (UB), cenzura przewencyjna, Zrzeszenie	– charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania kształtowania polskiej granicy	– ocenia postawę żołnierzy wyklętych – ocenia postawy

	Sfałszowane wybory w 1947 r. Podziemie antykomunistyczne Przemiany gospodarcze		Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), żołnierze niezłomni (wyklęci)	rolna, nacjonalizacja przemysłu – zna daty: referendum ludowego (1946), pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych (1947) – identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny „Inki” – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie	„Wolność i Niezawisłość” (WiN), bitwa o handel – identyfikuje postać Józefa Franczaka „Lalusia” – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej – opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce	państwowej po II wojnie światowej – przedstawia okoliczności i skutki przeprowadzenia referendum ludowego – przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego – przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – przytacza metody terroru stosowane	Polaków wobec nowego reżimu – podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie – omawia przebieg odbudowy Warszawy – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu

				światowej, kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich		przez komunistów	
TSW – Jak Polacy zasiedlali Ziemie Odzyskan e?	Przejmowanie kontroli Napływ osadników Zagospodarowy- wanie Ziem Odzyskanych Sami swoi	XXXVI.1 XXXVII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemie Odzyskane, szabrownictwo – zna daty: początku napływu osadników na Ziemie Odzyskane (1945), akcji „Wiśła” (1947)	– omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemiemi Odzyskanymi przez Polaków – wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	– omawia przyczyny napływu osadników na Ziemie Odzyskane – przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	– wyjaśnia, jak propaganda komunistyczna propagowała ideę Ziem Odzyskanych – wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujący ch Ziemie Odzyskane – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziem	– ocenia politykę władz komunistycznyc h wobec Ziem Odzyskanych

						Odzyskanych z Polską – wymienia przykłady filmów o losach Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańcach	
2. Polska w czasach stalinizmu	Powstanie PZPR Przemiany gospodarczo-społeczne Próba kolektywizacji rolnictwa Okres stalinizmu w Polsce (1948–1956) Socrealizm	XXXVII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), system monopartyjny, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL), system centralnego sterowania gospodarką,	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, socrealizm – zna daty: powstania PZPR (1948), przyjęcia Konstytucji PRL (1952) – podaje założenia planu sześcioletniego	– zna datę planu sześcioletniego (1950–1955) – wyjaśnia znaczenie terminów: „wyścig pracy”, przodownik pracy, kułak – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w	– przedstawia okoliczności powstania PZPR – przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego – omawia cele propagandy komunistycznej w czasach stalinizmu	– ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu

	Konstytucja stalinowska 1952 r. Walka z Kościołem katolickim		Państwowe Gospodarstwa Rolne – identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta		okresie stalinowskim – wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej	– przedstawia założenia Konstytucji PRL z 1952 r. – opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła	
3. Czasy Gomułki (1956–1970)	PRL po śmierci Stalina Poznański Czerwiec Rządy Gomułki – mała stabilizacja Spór z Kościołem Marzec 1968 r. Grudzień 1970 r.	XXXVII.2 XXXVIII.1 XXXVIII.2 XXXVIII.3 XXXVIII.4	– wyjaśnia znaczenie terminów: Służba Bezpieczeństwa (SB), odwilż październikowa, mała stabilizacja, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski – zna daty: śmierci J. Stalina (1953),	– wyjaśnia znaczenie terminów: poznański Czerwiec, „polska droga do socjalizmu”, Marzec 1968 r., Grudzień 1970 r. – zna daty: wydarzeń poznańskich (VI 1956), polskiego Października (X 1956),	– wyjaśnia przyczyny i skutki oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r. – omawia przejawy odwilży	– zna datę wystosowania listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965) – identyfikuje postać Romka Strzałkowskiego – omawia proces odwilży	– ocenia postawę W. Gomułki wobec wydarzeń poznańskich – ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r. – ocenia rolę Kościoła

			obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966) – identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, kardynała Stefana Wyszyńskiego – prezentuje okoliczności dojścia W. Gomułki do władzy	wydarzeń marcowych (III 1968), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (XII 1970) – charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL	październikowe j w Polsce – przedstawia przebieg obchodów milenijnych	– charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim – wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitkiej w Polsce w 1968 r. – wyjaśnia znaczenie terminów: List 34, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO) – wyjaśnia przyczyny i skutki	katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL – wymienia przedstawicieli polskiej szkoły filmowej – opisuje normalizację stosunków między Polską a Republiką Federalną Niemiec

						wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.	
4. Polska w czasach Gierka	„Druga Polska” Edwarda Gierka Życie na kredyt Życie codzienne w PRL Propaganda sukcesu Nowelizacja konstytucji	XXXVIII.2 XXXVIII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: „druga Polska”, propaganda sukcesu – identyfikuje postać Edwarda Gierka – przedstawia przemiany w życiu codziennym Polaków za rządów E. Gierka	– wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka – opisuje życie codzienne w czasach PRL	– zna datę nowelizacji Konstytucji PRL (1976) – omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa – wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu w czasie rządów E. Gierka	– wyjaśnia znaczenie terminów: ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju – identyfikuje postacie: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Kazimierza Górskiego, Huberta Wagnera – wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie	– ocenia okres rządów E. Gierka

						przyniosła spodziewanych rezultatów – przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r. – przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków	
Rozdział V: Upadek komunizmu							
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce	Czerwiec 1976 r. Powstanie opozycji antykomunistycznej Rozwój opozycji	XXXVIII.4 XXXVIII.5 XXXVIII.6	– wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Obrony Robotników (KOR)	– wyjaśnia znaczenie terminu Czerwiec 1976 r. – zna daty: wydarzeń czerwcowych	– opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.	– wyjaśnia znaczenie terminów: drugi obieg, Wolne Związki Zawodowe (WZZ)	– wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały

	Papież Polak		– identyfikuje postacie: Jana Pawła II, Jacka Kuronia	(1976), powstania KOR (1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978), pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (1979)	– określa cele i opisuje działalność KOR-u – wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce	– identyfikuje postacie: Stanisława Pyjasa, Jana Józefa Lipskiego, Antoniego Macierewicza, Zbigniewa i Zofii Romaszewskich, Leszka Moczulskiego – przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznych w Polsce – charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych	ugrupowania opozycyjne

						w latach 70. XX w.	
2. Powstanie „Solidarności”	Strajki sierpniowe w 1980 r. Utworzenie NSZZ „Solidarność” Na drodze do konfrontacji	XXXVIII.7 XXXVIII.8	– wyjaśnia znaczenie terminów: strajk okupacyjny, 21 postulatów „Solidarności”, NSZZ „Solidarność” – zna datę strajków sierpniowych (VIII 1980), porozumień sierpniowych z Gdańska (31 VIII 1980) – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz	– wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, porozumienia sierpniowe – przedstawia przyczyny i skutki strajków sierpniowych w 1980 r.	– wyjaśnia znaczenie terminów: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał „Solidarności” – omawia przebieg wydarzeń sierpniowych	– zna daty: powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), zamachu na Jana Pawła II (V 1981) – identyfikuje postacie: Bogdana Borusewicza, Andrzeja Gwiazdy, Mehmeta Alego Ağcy – omawia działalność NSZZ „Solidarność” w okresie tzw.	– wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją

						karnawału „Solidarności” – przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.	
3. Stan wojenny w Polsce	Wprowadzenie stanu wojennego Internowanie opozycjonistów Reakcja społeczeństwa Ostatnie lata PRL	XXXIX.1 XXXIX.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), internowanie – zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981) – identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego,	– przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce	– charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce	– zna daty: pacyfikacji kopalni „Wujek” (XII 1981), zamordowania ks. J. Popietuszki (1984) – przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w okresie stanu wojennego, w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla	– ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego

			Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki			Lechowi Wałęsie – charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego – przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny – wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	
4. Rozpad bloku wschod- niego	Kryzys ZSRS Ronald Reagan prezydentem USA	XXXV.9	– wyjaśnia znaczenie terminu Jesień Ludów	– wyjaśnia znaczenie terminów: aksamitna	– wyjaśnia znaczenie terminu pucz Janajewa	– zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie	– ocenia rolę M. Gorbaczowa i R. Reagana w zmianie

	Próby reform w ZSRS Jesień Ludów Rozpad ZSRS		– identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Václava Havla	rewolucja, pierestrojka, głośność – zna daty: obalenia komunizmu w europejskich państwach bloku wschodniego (1989–1990), zjednoczenia Niemiec (1990), rozpadu ZSRS (1991)	– identyfikuje postacie: Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa – przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w. – wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS	(1979–1989), przejęcia władzy przez Gorbaczowa (1985), puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991), rozwiązania ZSRS (XII 1991) – charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej – charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów	układu sił w polityce międzynarodowej – przedstawia rolę Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego – wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne

						w państwach bloku wschodniego – omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie – wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego	
5. Początek III Rzeczypospolitej	Obrady Okrągłego Stołu Wybory czerwcowe w 1989 r.	XXXIX.3 XL.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: obrady Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe	– wyjaśnia znaczenie terminów: Obywatelski Klub Parlamentarny	– podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu – przedstawia następstwa	– wyjaśnia znaczenie terminów: „gruba linia”/„gruba kreska”,	– ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce

	„Wasz prezydent, nasz premier” Budowa III Rzeczypospolitej		– zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II–IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989) – identyfikuje postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego, Tadeusza Mazowieckiego	(OKP), sejm kontraktowy – zna datę powołania rządu T. Mazowieckiego (1989)	wyborów czerwcowych	ustalenia z Magdaleny – zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989) – identyfikuje postacie: Czesława Kiszczaka, Leszka Balcerowicza, Bronisława Geremka, Krzysztofa Skubiszewskiego – omawia okoliczności zwołania Okrągłego Stołu	

						– przedstawia reformy rządu T. Mazowieckiego	
rozdział VI: Polska i świat w nowej epoce							
1. Polska w latach 90. XX w.	Reformy gospodarcze Społeczne koszty przemian ustrojowych Rozpad obozu solidarnościowego Sytuacja wewnętrzna Polski Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Plan Balcerowicza i jego skutki	XL.1 XL.2 XLI3	– wyjaśnia znaczenie terminów: hiperinflacja, gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie – identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Leszka Balcerowicza, Jacka Kuronia, Aleksandra Kwaśniewskiego,	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan Balcerowicza, pluralizm polityczny – zna daty: wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych demokratycznych wyborów do parlamentu (1991), wyboru A. Kwaśniewskiego	– omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza	– wyjaśnia znaczenie terminu „wojna na górze” – zna daty: rozwiązania PZPR (1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), reformy administracyjnej (1999) – identyfikuje postacie: Jana Olszewskiego, Jarosława Kaczyńskiego,	– ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r. – omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997 r.

			Lecha Kaczyńskiego	go na prezydenta (1995), uchwalenia Konstytucji RP (1997), wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005) – wymienia reformy przeprowadzone w 1999 r. – wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej		Ryszarda Kaczorowskiego – omawia koszty społeczne reform gospodarczych – charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski – przedstawia proces budowania podstaw prawnych III Rzeczypospolitej – wyjaśnia przyczyny	

						rozpadu obozu solidarnościow ego	
2. Polska w NATO i UE	Polska polityka zagraniczna Polska w strukturach NATO Polska droga do UE Polskie społeczeństwo wobec Unii Polska w walce z terroryzmem	XLI.1 XLI.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: NATO, referendum akcesyjne, Unia Europejska – zna daty: przyjęcia Polski do NATO (1999), wejścia Polski do UE (2004)	– wyjaśnia znaczenie terminu referendum akcesyjne – przedstawia przyczyny i skutki przystąpienia Polski do NATO i UE – omawia konsekwencje członkostwa Polski w NATO	– wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE – przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE	– wyjaśnia znaczenie terminów: Trójkąt Weimarski, Grupa Wyszehradzka – zna daty: wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993), obecności polskich żołnierzy na wojnach w Afganistanie (od 2002) i Iraku (2003– 2008) – określa główne kierunki	– ocenia rezultaty polskiego członkostwa w NATO i UE – opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem – wymienia korzyści, jakie przyniosły Polsce integracja z UE oraz wejście do NATO

						polskiej polityki zagranicznej – wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO	

WYMAGANIA EDUKACYJNE. KLASA 4

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
DZIAŁ I. Badam i poznaję przyrodę						
1	Czego dowiem się na lekcjach przyrody?	● wyjaśnia, czym się zajmuje przyrodnik ● wymienia podstawowe zasady bezpieczeństwa na lekcjach przyrody ● wymienia dwie z czterech dziedzin nauk przyrodniczych	● wyjaśnia, czym jest przyroda ● wymienia trzy źródła wiedzy przyrodniczej ● rozpoznaje niektóre piktogramy substancji niebezpiecznych na rysunkach lub fotografiach ● wymienia zapisy regulaminu pracowni przyrodniczej	● wymienia wszystkie dziedziny nauk przyrodniczych ● podaje definicję przyrody ● wymienia wszystkie źródła wiedzy przyrodniczej ● podaje przykłady substancji niebezpiecznych w swoim otoczeniu	● wyjaśnia, czym zajmuje się każda z dziedzin nauk przyrodniczych (biologia, geografia, chemia, fizyka) ● rozpoznaje i wyjaśnia zagrożenia, odczytując piktogramy umieszczone na opakowaniach różnych substancji ● planuje własną pracę w oparciu o zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni	● podaje przykłady znanych przyrodników ● przewiduje skutki użycia substancji niebezpiecznych w niewłaściwy sposób ● proponuje własny regulamin pracowni w oparciu o poznane na lekcji zasady bezpieczeństwa
2	Jak mogę poznawać przyrodę?	● wymienia zmysły człowieka (wzrok, słuch, węch, smak i dotyk) ● wyjaśnia, czym jest obserwacja ● nazywa prawidłowo przyrządy wykorzystywane w poznawaniu przyrody	● wyjaśnia zastosowanie zmysłów w poznawaniu przyrody ● podaje przykład obserwacji przyrodniczej opartej na własnym otoczeniu ● wyjaśnia zasadę wykorzystania dowolnego przedmiotu, np. lupy, do	● wymienia narządy zmysłów ● dobiera odpowiedni zestaw przyrządów do planowanego badania lub obserwacji przyrodniczej ● podaje cechy obserwacji przyrodniczej	● wyjaśnia funkcję zmysłów w poznawaniu przyrody ● dowodzi zasadności systematyczności obserwacji przyrodniczych ● uzasadnia potrzebę dokumentowania obserwacji przyrodniczych	● planuje obserwację pozwalającą na użycie min trzech zmysłów do poznawania wybranego elementu przyrodniczego

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
			dokonywania badań przyrodniczych			
3	Jak prowadzić doświadczenia?	- definiuje pojęcie doświadczenie - definiuje pojęcie eksperyment - wyjaśnia pojęcia: próba kontrolna i próba badawcza	- wyjaśnia różnice między doświadczeniem a eksperymentem - poprawnie formułuje problem badawczy - odróżnia próbę kontrolną od próby badawczej	- stosuje odpowiednią kolejność działań podczas planowania doświadczenia - stawia bezbłędnie hipotezę	planuje doświadczenie, które ma na celu potwierdzenie lub zaprzeczenie stawianej hipotezie	- samodzielnie planuje doświadczenie, stawia hipotezę i problem badawczy - samodzielnie wykonuje zielnik
		- wymienia etapy od obserwacji do doświadczenia - wyjaśnia zasady bezpiecznej pracy podczas wykonywania doświadczeń	stosuje zasady bezpiecznej pracy podczas wykonywania doświadczeń	planuje proste doświadczenie, np. sprawdzające rozpuszczalność różnych substancji w wodzie	- analizuje doświadczenia i przewiduje stawianą hipotezę oraz problem badawczy - prawidłowo opisuje wykonywane doświadczenia	
4	Z czego składa się otaczający nas świat?	- definiuje pojęcie materia - wymienia stany skupienia (ciekły, stały i gazowy) - nazywa różne stany skupienia wody (lód, ciecz, para wodna) - wymienia ciała kruche, sprężyste i plastyczne znane ze swojego otoczenia	- podaje przykłady materii w swoim otoczeniu - odróżnia stany skupienia (ciekły, stały i gazowy) - definiuje topnienie, parowanie, krzepnięcie i skraplanie - wymienia właściwości ciał kruchych, sprężystych i plastycznych	- porównuje stany skupienia, biorąc za podstawę odległości między cząsteczkami na rysunku lub schemacie - podaje inne niż w podręczniku przykłady ciał kruchych, sprężystych i plastycznych	- potrafi dowieść, że różne przedmioty, np. szkolna ławka, są materią - omawia obieg wody w przyrodzie - bada właściwości ciał i określa ich charakter - przyporządkowuje nieznanemu ciału do ciał plastycznych, sprężystych lub kruchych na podstawie jego właściwości	proponuje własną listę ciał sprężystych, kruchych i plastycznych, które może spotkać w życiu codziennym

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
5	Gdzie jest północ?	- podaje definicję widnokregu - wskazuje na ilustracji linię widnokregu - wymienia nazwy głównych kierunków świata - opisuje przynajmniej jeden sposób na wyznaczenie kierunku północnego przez uważną obserwację obiektów przyrodniczych	- wskazuje w terenie widnokrąg i linię widnokregu - wskazuje główne kierunki świata na różny kierunków - wymienia przynajmniej jeden sposób na wyznaczenie kierunku północnego przez obserwację Słońca i gwiazd lub obiektów przyrodniczych	- wyjaśnia, dlaczego obserwator jest zawsze w środku widnokregu - posługuje się pełnymi nazwami oraz skrótami głównych kierunków świata - przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych - wyjaśnia, w jaki sposób wyznaczyć północ za pomocą Gwiazdy Polarnej i własnego cienia	- wyjaśnia, od czego zależy zasięg widnokregu - określa położenie obiektów względem siebie, posługując się nazwami głównych kierunków świata - podaje nazwy pośrednich kierunków świata - podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych	- podaje przykłady miejsc i sytuacji z życia codziennego, gdzie możemy zaobserwować różną wielkość widnokregu - wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich - wymienia wszystkie sposoby wyznaczenia kierunku północnego
6	Jak wyznaczyć północ za pomocą przyrządów?	wyznacza na podstawie instrukcji główne kierunki geograficzne za pomocą kompasu	- omawia budowę kompasu i gnomonu - wskazuje, co może zakłócać pracę kompasu	samodzielnie wyznacza kierunki za pomocą kompasu	samodzielnie wyznacza kierunki za pomocą gnomonu	wyjaśnia, czym różni się busola od kompasu
		konstruuje prosty gnomon, wyjaśnia zasadę jego działania	określa warunki wyznaczania kierunku północnego za pomocą gnomonu	wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu, posługując się instrukcją	ocenia dokładność i łatwość wyznaczania północy za pomocą kompasu i gnomonu	- wskazuje zależność między gnomonem a działaniem zegarów słonecznych - korzysta z GPS, np. w telefonie, do wskazania własnego położenia
7	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania z lekcji 1–6				

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
DZIAŁ II. Środowisko życia organizmów						
1	Jak dzielimy organizmy?	- wymienia nazwy pięciu królestw organizmów - wymienia trzy z sześciu czynności życiowych organizmów żywych - wyjaśnia, że wszystkie organizmy są zbudowane z komórek - wymienia cechy organizmów	- definiuje pojęcie „czynności życiowe” - wymienia wszystkie sześć czynności życiowych organizmów	- charakteryzuje czynności życiowe organizmów - definiuje pojęcie „komórka”	- ocenia, do którego królestwa należy organizm zaprezentowany na zdjęciu lub rysunku - odróżnia organizm jednokomórkowy od wielokomórkowego	- podaje przykłady organizmów jednokomórkowych - uzasadnia, dlaczego wirusy nie należą do żadnego z królestw organizmów
2	Jak odżywiają się organizmy?	- wyjaśnia, czym jest samożywność - wyjaśnia, czym jest cudzożywność - wymienia rodzaje organizmów cudzożywnych (drapieżniki, pasożyty, roślinożercy i wszystkożercy)	- wymienia przykłady królestw organizmów samożywnych i cudzożywnych - wyjaśnia, co oznacza, że organizm jest pasożytem, drapieżnikiem, roślinożercą lub wszystkożercą - wymienia przystosowania drapieżników do odżywiania się	- podaje przykłady organizmów samożywnych i cudzożywnych - podaje przykłady organizmów roślinożernych, drapieżników i pasożytów - opisuje przystosowania zwierząt do odżywiania się różnymi sposobami	- dowodzi, że człowiek jest organizmem cudzożywym - podaje pełne równanie fotosyntezy (zapis słowny) - opisuje przebieg fotosyntezy	projektuje doświadczenie pozwalające udowodnić, że światło jest niezbędne do zachodzenia fotosyntezy
3	Jak wygląda życie w wodzie?	opisuje warunki panujące w środowiskach wodnych	- wymienia ożywione elementy środowiska - wymienia nieożywione	wyjaśnia, jak głębokość zbiornika wpływa na ilość światła dostępnego dla	porównuje warunki życia w wodzie z warunkami życia na lądzie	wykonuje plakat z opisem wybranego zbiornika wodnego zawierający

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
			elementy środowiska	organizmów		informacje o jego
		podaje nazwy trzech mieszkańców wód słodkich	- podaje nazwy trzech mieszkańców wód słonych (bez ryb) - wymienia min trzy gatunki ryb słodkowodnych - wymienia przykłady zbiorników sztucznych	- przyporządkowuje organizm do środowiska wód słodkich lub słonych na podstawie jego wyglądu (na zdjęciu lub rysunku) - wyjaśnia, czym jest opór stawiany przez otoczenie fizyczne	- podaje nazwę organizmu wodnego na podstawie jego zdjęcia lub rysunku - porównuje zbiorniki sztuczne i naturalne, podając przykłady z najbliższego otoczenia - potrafi przyporządkować zbiornik wodny do zbiorników sztucznych lub naturalnych na podstawie ich zdjęć lub rysunków	pochodzeniu (naturalny lub sztuczny) oraz innych cechach, w tym przykłady zamieszkujących go organizmów
4	Jak wygląda życie na lądzie?	- wymienia trzy z sześciu warunków życia panujących na lądzie - podaje łąkę, las, pustynię jako przykłady środowisk lądowych - wymienia pięć dowolnych organizmów lądowych	- wymienia wszystkie warunki panujące na lądzie - charakteryzuje pustynię piaszczyste i kamieniste - wymienia naturalne i sztuczne środowiska lądowe	- wyjaśnia, jak zmieniają się warunki życia w środowisku lądowym w ciągu doby - charakteryzuje pustynię lodowe - wymienia przykłady organizmów zamieszkujących góry - potrafi zaklasyfikować środowisko lądowe jako sztuczne lub naturalne na podstawie jego zdjęcia lub rysunku	- wskazuje warunki, które ulegają zmianom w zależności od typu środowiska lądowego (pustynia, las, łąka) - opisuje cechy wybranych organizmów, które przystosowały je do życia w górach i na pustyniach - porównuje lądowe środowiska sztuczne z naturalnymi	przygotowuje prezentację w postaci plakatu, prezentacji multimedialnej lub innej formie pokazującej naturalne i sztuczne środowiska lądowe w najbliższym otoczeniu domu lub szkoły

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
5	Jak wygląda życie w lesie?	- nazywa warstwy lasu - wymienia wybrane warunki życia w lesie (np. niższe temperatury latem, wysoka wilgotność) - rozpoznaje na rysunku lub zdjęciu liście lub gałązki pospolitych drzew i podaje ich nazwy	- wymienia gatunki roślin budujące poszczególne warstwy lasu - podaje nazwy wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów na podstawie ich zdjęć lub rysunków	- wyjaśnia, jaką rolę pełnią lasy w zatrzymywaniu wody w środowisku - określa cechy roślin tworzących runo, podszyt i warstwę koron	- analizuje skład gatunkowy lasów i wskazuje na tej podstawie ich typ (liściaste, iglaste, mieszane) - charakteryzuje szczegółowo warstwy lasu - wskazuje na rolę lasów w ochronie bioróżnorodności na Ziemi	buduje makietę lasu wybranego rodzaju (liściasty, iglasty lub mieszany) obrazującą warstwy lasu
6	Dlaczego lasy są nam potrzebne?	- rozpoznaje pospolite grzyby na podstawie ich rysunków lub zdjęć (łączy podaną nazwę z ilustracją) - wymienia trzy nazwy grzybów trujących - rozdziela drzewa iglaste i liściaste - wymienia zasady zachowania się w lesie	- rozpoznaje pospolite grzyby na podstawie ich rysunków lub zdjęć - wyjaśnia, jaką rolę pełnią lasy w środowisku i gospodarce człowieka	- rozpoznaje drzewa na podstawie ich zdjęć lub rysunków - opisuje rolę lasów lub drzew w produkcji tlenu dla wszystkich organizmów	- podaje zasady bezpieczeństwa przy zbieraniu i spożywaniu grzybów (pomoc osoby dorosłej, spożycie tylko po ugotowaniu) - uzasadnia potrzebę ochrony lasów	proponuje szereg działań, jakie może podjąć każdy uczeń w celu ochrony lasów przed ich wycinaniem (np. oszczędność papieru, recykling)
7	Czym różni się łąka od pola uprawnego?	- wymienia warunki życia panujące na łąkach i polach - odróżnia łąkę od pola uprawnego na zdjęciu lub rysunku	- wyjaśnia, jaką rolę pełnią pola uprawne dla człowieka - podaje nazwy typowych organizmów łąki i pola uprawnego	- porównuje warunki życia na łąkach i polach z warunkami życia w lesie - wskazuje łąkę jako środowisko o większej różnorodności biologicznej niż pole uprawne	ocenia związek braku drzew na polach i łąkach z wilgotnością tych środowisk	odróżnia gatunki pospolitych zbóż na podstawie zdjęcia lub rysunku

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
8	Jakie organizmy mieszkają blisko człowieka?	- wyjaśnia, jak człowiek wpływa na środowisko naturalne - rozpoznaje (łączy nazwy z ilustracjami) organizmy zamieszkujące otoczenie człowieka	- definiuje środowisko antropogeniczne - wskazuje składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy - samodzielnie wymienia nazwy organizmów zamieszkujących blisko człowieka	- opisuje, czym jest udomowienie zwierząt i jakie pozytywne skutki miało ono dla rozwoju cywilizacji - wymienia gatunki udomowionych zwierząt	- przewiduje skutki dalszej antropopresji - porównuje cechy różnych owadów jadowitych - proponuje sposoby zachowania się w sytuacji kontaktu z owadami jadowitymi	wykonuje szkic najbliższej okolicy, wskazując elementy antropogeniczne i naturalne swojego otoczenia
9	Jak organizmy przystosowały się do życia w różnych warunkach?	- wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie - wymienia przystosowania zwierząt do życia na lądzie na przykładzie psa domowego	- wymienia skrzela jako organ wymiany gazowej u ryb - wyjaśnia, jak organizmy przystosowują się do sezonowych wahań temperatury	- wyjaśnia wpływ kształtu ciała na ograniczenie oporu wody - porównuje przystosowania do życia w wodzie i na lądzie na przykładzie kaczki i kury (ptactwo domowe)	- wyjaśnia mechanizm działania linii bocznej - dowodzi, że kaczka posiada cechy budowy przystosowujące ją do życia w wodzie a kura do życia na lądzie - analizuje sposoby poruszania się na lądzie i w wodzie, podając przystosowania zwierząt	analizuje zdjęcie nieznanego organizmu i ocenia, w jakim środowisku on zamieszkuje na podstawie zewnętrznych cech budowy
10	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania z lekcji 1–9				
DZIAŁ III. Obserwujemy pogodę						
1	Co to jest	wyjaśnia, co to jest pogoda	definiuje pojęcia	wyjaśnia poprawność	podaje przykład znaczenia	dowiaduje się, jaki jest skład

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
	pogoda?	- określa pogodę na podstawie ilustracji (mroźna, śnieżna, słoneczna, deszczowa) - wymienia nazwy składników pogody	„powietrze”, „atmosfera” - charakteryzuje poznane składniki pogody - opisuje pogodę, którą widzi za oknem	stwierdzenia „pogoda jest zawsze” - wyjaśnia, co to jest ciśnienie atmosferyczne - rozpoznaje nazwy składników pogody w tekście prognozy pogody	atmosfery dla życia na ziemi wyjaśnia związek między ciśnieniem atmosferycznym a powstawaniem wiatru	powietrza charakteryzuje wilgotność powietrza jako składnik pogody
2	Jak się bada pogodę?	- podaje nazwę przyrządu służącego do pomiaru temperatury - odczytuje z termometru temperaturę powietrza - rozróżnia temperaturę dodatnią i ujemną	- wyjaśnia, czym zajmuje się meteorolog - dopasowuje rodzaj termometru do pomiaru temperatury - prowadzi obserwacje temperatury powietrza - wymienia nazwy innych przyrządów meteorologicznych	- wyjaśnia, jak powstają prognozy pogody - podaje zastosowania termometru w różnych sytuacjach życia codziennego - dopasowuje składnik pogody do przyrządu, którym jest badany - określa kierunek, z którego wieje wiatr	- analizuje zapisane podczas obserwacji wyniki pomiaru temperatury - wskazuje jednostki pomiaru, w jakich mierzy się ciśnienie atmosferyczne, opady, prędkość wiatru	- podaje przykład kraju, w którym stosuje się skalę Farenheita - przelicza stopnie Celsjusza na stopnie Farenheita
3	Czym są opady i osady atmosferyczne?	- podaje, z czego mogą być zbudowane chmury - rozpoznaje symbole pogody dotyczące zachmurzenia - podaje przykłady opadów atmosferycznych - zapisuje parametry pogody obserwowane w ciągu dnia	- podaje nazwę przemiany stanu skupienia, dzięki której powstają chmury - dzieli opady na te, które mają stan skupienia stały i ciekły - rozpoznaje na mapie pogody symbole dotyczące opadów	- wyjaśnia, co to jest mgła - rozpoznaje i nazywa symbole stosowane na mapach pogody - podaje przykłady różnych opadów ze względu na ich intensywność - podaje przykłady osadów atmosferycznych i ich stan	- wyjaśnia, w jakich warunkach chmury mogą być zbudowane z kryształków lodu - wyjaśnia, czym się różnią opady od osadów atmosferycznych - charakteryzuje warunki, w jakich powstają: rosa,	- bada doświadczalnie powstawanie chmury oraz szronu - odczytuje prognozę pogody dla swojej miejscowości, korzystając z internetowych serwisów pogodowych

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
				skupienia	szron, szadź i gołoledź - opisuje prognozę pogody na podstawie mapy pogody - dokonuje analizy danych zebranych w kalendarzu pogody	
4	Jakie zjawiska pogodowe są groźne?	- podaje przykłady groźnych zjawisk pogodowych - wyjaśnia skrót RCB	- rozpoznaje groźne zjawiska pogodowe przedstawione na ilustracjach - podaje przykłady sytuacji, w których możemy otrzymać alert RCB - wyjaśnia, jakie niebezpieczeństwo jest związane z upałem, burzą, huraganem - podaje przykłady innych groźnych zjawisk pogodowych	- charakteryzuje poznane groźne zjawiska pogodowe - wymienia w kolejności kolory tęczy - podaje przykłady bezpiecznych zachowań w czasie upału, burzy, huraganu - wskazuje, jakie niebezpieczeństwo jest związane z zawieją i zamiecią śnieżną	- porządkuje groźne zjawiska pogodowe w zależności od pory roku, w której najczęściej występują - wyjaśnia powstawanie tęczy - wskazuje, jakie niebezpieczeństwo związane jest z silną mgłą, trąbą powietrzną i gołoledzią - wyjaśnia, czym są orkany	- projektuje doświadczenie pozwalające zobaczyć kolory tęczy - wyszukuje informacje na temat obliczenia odległości burzy na podstawie czasu między błyskawicą a grzmotem
5	Co ma wspólnego pogoda ze Słońcem?	- wyjaśnia pojęcia wschód, zachód słońca, dzień, noc, doba - wskazuje na widnokręgu lub schemacie miejsca wschodu, zachodu słońca w ciągu doby - podaje porę dnia, gdy cień	- omawia pozorną wędrówkę słońca nad widnokresem - wyjaśnia, czym jest górowanie słońca i południe słoneczne - podaje porę dnia, gdy cień jest najkrótszy i najdłuższy w ciągu roku	- omawia zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia - wyjaśnia zależność między wysokością słońca a długością cienia w ciągu dnia - podaje przykład, jak można	- wyjaśnia pojęcia świt i zmierzch - omawia zmiany długości cienia w ciągu dnia - wskazuje zależności między wysokością słońca a temperaturą w ciągu dnia	podaje przykłady z życia codziennego, w których przydaje się wiedza na temat zmian temperatury i długości cienia w ciągu dnia

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		jest najkrótszy i najdłuższy w ciągu doby		wykorzystać kierunek cienia do oznaczenia kierunków świata		
6	Jak zmienia się pogoda w różnych porach roku?	● podaje nazwy kalendarzowych pór roku i daty ich rozpoczęcia ● podaje dwa przykłady zmian zachodzących w przyrodzie charakterystycznych dla każdej pory roku ● podaje nazwy pór roku gdy w Polsce dzień jest najdłuższy i najkrótszy	● dostrzega zależność między wysokością słońca a długością cienia w ciągu dnia i w ciągu roku ● dopasowuje zjawiska pogodowe do pory roku, w której najczęściej występują	● rozpoznają porę roku na podstawie daty z kalendarza ● określa miejsca wschodu i zachodu słońca w różnych porach roku, podając skróty międzynarodowe kierunków świata	● opisuje zmiany w położeniu słońca nad widnokresem w ciągu roku ● stosuje określenia: przesilenie, równonoc ● podaje nazwy termicznych pór roku	● wyjaśnia, dlaczego Australijczycy święta Bożego Narodzenia spędzają na plaży ● podaje przykłady innych państw, w których pory roku są „odwrotnie” niż na półkuli północnej
7	Podsumowanie działu	● wszystkie wymagania z lekcji 1–6				
DZIAŁ IV. Ja i moje ciało						
1	Jak jest zbudowane moje ciało?	● wymienia kolejne stopnie hierarchicznej budowy swojego ciała (komórka, tkanka, narząd, układ, organizm)	● definiuje komórkę i tkankę ● wymienia 3 z 6 podanych układów narządów	● wymienia wszystkie 6 układów narządów ● potrafi przyporządkować narząd do jego układu	● wyjaśnia, jakie funkcje pełnią układy narządów w jego ciele ● odróżnia i nazywa układy umieszczone na rysunku	● wyszukuje informacje na temat różnic w budowie anatomicznej kobiety i mężczyzny
2	Co się dzieje z moją zjedzoną	● wymienia składniki pokarmowe (białka, cukry,	● wyjaśnia, jaką funkcję pełnią białka, cukry i tłuszcze	● określa składniki pokarmowe znajdujące się	● odróżnia pojęcie przewod pokarmowy i układ	● wyjaśnia ogólną rolę gruczołów: ślinianek,

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
	kanapką?	- tłuszcze, sole mineralne, witaminy) - wymienia narządy układu pokarmowego - wymienia 2 z 4 funkcji układu pokarmowego	- wymienia gruczoły trawienne - wymienia wszystkie funkcje układu pokarmowego	w jego posiłkach wyjaśnia rolę narządów przewodu pokarmowego	pokarmowy opisuje proces trawienia, używając pojęcia "enzymy trawienne"	wątroby i trzustki proponuje doświadczenie pozwalające udowodnić działanie śliny
3	Dlaczego oddychamy?	- wymienia narządy układu oddechowego - omawia funkcję płuc	- wymienia elementy dróg oddechowych - wyjaśnia rolę układu oddechowego - wskazuje narządy odpowiedzialne za powstawanie głosu	- rozpoznaje na rysunku poszczególne elementy układu oddechowego - ilustruje działanie strun głosowych	- opisuje mechanizm wdechu i wydechu - wyjaśnia rolę rzęsek pokrywających drogi oddechowe	porównuje na wykresach skład powietrza wdychanego i wydychanego, wskazując różnice
4	Do czego jest mi potrzebna krew?	- wyjaśnia, że układ krwionośny budują serce i naczynia krwionośne - wymienia składniki krwi - wymienia 2 z 4 funkcji układu krwionośnego	- odróżnia żyłę od tętnicy na podstawie kierunku przepływu krwi (od serca i do serca) - wyjaśnia funkcje składników krwi (płytek, krwinek białych i czerwonych) - wymienia wszystkie funkcje układu krwionośnego	- charakteryzuje rolę substancji transportowanych przez krew - wyjaśnia czym jest tętno/puls - mierzy własne tętno/puls	- dowodzi, że wysiłek fizyczny powoduje przyspieszenie tętna - wskazuje położenie serca na schemacie/rysunku oraz na własnym ciele	przygotowuje plakat/lapbook dotyczący budowy krwi i badań laboratoryjnych krwi
5	W jaki sposób się poruszam?	wymienia składniki układu ruchu	wyjaśnia pojęcie „stawy”	wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem	porównuje zakres ruchów różnych stawów we własnym ciele	proponuje tygodniowy jadłospis produktów zdrowych dla kości

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		wymienia składniki szkieletu (czaszkę, klatkę piersiową, kręgosłup, kości kończyn)	wskazuje na rysunku elementy układu kostnego	wyjaśnia rolę mięśni w poruszaniu się	- uzasadnia, dlaczego pokarmy zawierające wapń i białko są ważne dla zdrowia kości - dowodzi, że sole mineralne nadają kości twardość	
6	Dlaczego moje ciało się zmienia?	- wymienia narządy męskiego i żeńskiego układu rozrodczego - wymienia 3 zmiany zachodzące w ciele chłopców i dziewcząt podczas dojrzewania	- wskazuje na rysunku i nazywa narządy płciowe męskie i żeńskie - wymienia wszystkie zmiany zachodzące podczas dojrzewania chłopców i dziewcząt	- wyjaśnia rolę hormonów podczas dojrzewania - wyjaśnia, czym jest menstruacja - omawia funkcje układu rozrodczego	- wskazuje czynności higieniczne, które wpływają na zdrowie układu rozrodczego - ocenia wpływ długości snu na swoje zdrowie - określa rolę jąder i jajników	uzasadnia różnice w budowie układów: żeńskiego i męskiego i wyjaśnia ich znaczenie dla pełnionych funkcji
7	W jaki sposób mój organizm odbiera informacje?	- wymienia narządy układu nerwowego (mózgowie, rdzeń i nerwy) - wymienia narządy zmysłów	- przyporządkowuje nazwy zmysłów do nazw narządów zmysłów - wymienia bodźce odbierane przez narządy zmysłów	- wyjaśnia rolę receptorów w odbieraniu bodźców ze środowiska - wyjaśnia działanie narządów zmysłów	- opisuje budowę układu nerwowego - bada współdziałanie zmysłów węchu i smaku	uzasadnia rolę wzroku, węchu i smaku w ostrzeganiu człowieka o zagrożeniach
8	Jak moje ciało broni się przed chorobami?	- wymienia główne czynniki chorobotwórcze (bakterie i wirusy) - podaje nazwy minimum 5 chorób wywoływanych przez bakterie - podaje nazwy minimum 5	- wyjaśnia, czym są czynniki chorobotwórcze - wymienia 4 drogi zakażenia - definiuje pojęcia: odporność i profilaktyka	- wskazuje minimum 4 choroby przenoszone drogą oddechową - omawia przyczyny zatruć - proponuje działania profilaktyczne chorób zakaźnych	- proponuje czynności, które pozwolą ustrzec się przed chorobami zakaźnymi - opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych - wskazuje szczepienie jako jedną z dróg profilaktyki	przygotowuje plakat dotyczący wybranej choroby zakaźnej zawierający informacje o drodze zakażenia, objawach i leczeniu

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		chorób wywoływanych przez wirusy			chorób zakaźnych	
9	Jak dbać o zdrowie?	- wymienia 3 z 5 zaproponowanych zasad zdrowego stylu życia - wskazuje zasady zdrowego odżywiania	wymienia wszystkie zasady zdrowego stylu życia	proponuje działania, które przyczynią się realizacji zasad zdrowego stylu życia	- wyjaśnia rolę aktywności fizycznej - omawia swoją dietę, oceniając ją pod kątem zróżnicowania	przedstawia plan swojego dnia uwzględniający wszystkie zasady zdrowego stylu życia
		wylicza minimum 5 owoców i warzyw	wyjaśnia, jak zasady zdrowego stylu życia wpływają na zdrowie	- charakteryzuje poszczególne zasady higieny i je omawia - definiuje pojęcie „dieta”	- analizuje skład talerza zdrowego żywienia - proponuje jadłospis zgodny z zasadami zdrowego żywienia	
10	Dlaczego nałogi są niebezpieczne?	- wymienia alkohol, papierosy, e-papierosy, narkotyki i dopalacze oraz napoje energetyzujące jako używki - wymienia skutki fonoholizmu	- definiuje pojęcie „używki” - wyjaśnia wpływ wymienionych używek na organizm człowieka - wyjaśnia, czym jest uzależnienie	- uzasadnia, że fonoholizm jest niebezpieczny dla zdrowia - wskazuje negatywne skutki nadużywania alkoholu i innych używek	- proponuje działania, które mogą zmniejszyć ryzyko fonoholizmu - ocenia na podstawie formularza pytań stopień uzależnienia od telefonu	przygotowuje plakat lub prezentację na temat szkodliwości napojów energetyzujących
11	Jak udzielić pierwszej pomocy?	- wymienia podstawowy skład apteczki - wymienia nr 112 jako główny numer alarmowy	- wskazuje przeznaczenie przedmiotów będących na wyposażeniu apteczki - wyjaśnia, jak zadzwonić na	wyjaśnia, jak udzielić pierwszej pomocy w sytuacji oparzeń, ugryzień, ukąszeń, ran lub spożycia trucizny,	wymienia czynności, które należy podjąć w sytuacji wypadku, np. upadku z dużej wysokości	wykonuje opatrunek wybranej części ciała, np. przedramienia

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
			numer alarmowy gdy telefon jest zablokowany	np. nieznanego grzyba • wybiera sposób udzielenia pomocy adekwatny do opisanego zagrożenia	• ocenia zasadność użycia rękawic jednorazowych podczas opatrywania ran	
12	Podsumowanie działu	• wszystkie wymagania z lekcji 1–11				
DZIAŁ V. Krajobraz wokół nas						
1	Czy wszystkie krajobrazy są takie same?	• podaje definicję krajobrazu • dzieli krajobrazy na naturalne i kulturowe • podaje przykłady krajobrazów naturalnych i kulturowych	• wymienia, z czego składa się krajobraz • rozpoznaje elementy krajobrazu należące do przyrody ożywionej i nieożywionej • odróżnia składniki przyrody od wytworów działalności człowieka	• opisuje wybrany typ krajobrazu, biorąc pod uwagę widoczne składniki krajobrazu • rozpoznaje w terenie i podaje nazwy składników środowiska antropogenicznego najbliższej okolicy	• podaje zależności między nieożywionymi a ożywionymi składnikami przyrody • porównuje ze sobą krajobrazy naturalne i kulturowe	• podaje przykład zależności między składnikami krajobrazu • przygotowuje prezentację na temat krajobrazu najbliższej okolicy
2	Czy to minerał czy skała?	• podaje definicję skały • wymienia po jednym przykładzie skał litych, zwięzłych i luźnych • obserwuje skałę i wymienia jej dwie cechy, np. barwę, twardość	• wyjaśnia, że skały są zbudowane z minerałów • wymienia kryteria podziału skał • przyporządkowuje skały do odpowiedniej grupy • podaje przykłady 2–3 skał	• podaje przykłady minerałów • wyjaśnia, czym różnią się skały magmowe, osadowe i przeobrażone oraz lite, zwięzłe i luźne • określa, jakich skał jest najwięcej w okolicy szkoły	• wyjaśnia, co to są surowce mineralne i kamienie szlachetne • wskazuje w Polsce regiony występowania różnych rodzajów skał • opisuje i rozpoznaje różne	• wyjaśnia, dlaczego cegła i beton nie należą do skał • podaje przykłady różnego zastosowania skał • tworzy i prezentuje klasie własną kolekcję skał

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
			występujących w najbliższej okolicy		rodzaje skał	
3	Czy każde wzniesienie to góra?	- nazywa trzy główne formy ukształtowania powierzchni - podaje nazwy naturalnych wypukłych form terenu - tworzy model pagórka	- rozpoznaje po opisie główne formy ukształtowania powierzchni - wskazuje na ilustracji formy wypukłe - nazywa elementy wzniesienia i wskazuje je na ilustracji lub modelu	- podaje kolory, jakimi na mapie hipsometrycznej są zaznaczone niziny, wyżyny i góry - wyjaśnia różnicę między pagórkiem, wzgórzem i górą - dzieli formy wypukłe na naturalne i antropogeniczne	- rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni występujące w najbliższej okolicy - podaje przykłady form antropogenicznych - porównuje ze sobą pagórek i górę, podając dwie cechy wspólne i dwie różnice	- odczytuje przykładowe nazwy nizin wyżyn i gór, korzystając z mapy hipsometrycznej Polski - wyjaśnia, co to jest wysokość względna
4	Czym różnią się formy wypukłe od wklęsłych?	- wymienia nazwy naturalnych wklęsłych form terenu - rozpoznaje na ilustracji dolinę rzeczną - wskazuje 2 różnice między formą wypukłą i wklęsłą	- rozpoznaje na ilustracjach naturalne wklęsłe formy terenu - tworzy model doliny rzecznej - rozpoznaje elementy doliny rzecznej - porównuje formy wklęsłe i wypukłe	- opisuje wygląd wybranej wklęsłej formy terenu - odróżnia górską dolinę rzecznią od nizinnej - podaje przykłady antropogenicznych wklęsłych form terenu i ich znaczenie dla człowieka - podaje różnice między kotłnią a doliną	- wskazuje na ilustracji lub modelu doliny rzecznej elementy jej budowy - podaje przykłady wpływu ukształtowania powierzchni na inne elementy przyrody oraz na działalność człowieka - rozpoznaje i nazywa wklęsłe formy terenu w najbliższej okolicy - wyjaśnia, w jaki sposób człowiek wykorzystuje formy ukształtowania terenu do własnych potrzeb	- dokumentuje występowanie wypukłe i wklęsłe formy terenu najbliższej okolicy np. w formie zdjęć - wyszukuje w dostępnych źródłach informacji o formach wklęsłych w Polsce, które są cenne krajobrazowo i stanowią atrakcję turystyczną. Podaje 4–5 przykładów.

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
5	Jak woda zmienia krajobraz?	- wskazuje, której wody jest na Ziemi więcej – słonej czy słodkiej - nazywa biegi rzeki - podaje przykłady form terenu, które powstały przy udziale rzek oraz wód mórz i oceanów	- określa proporcje między rodzajami wód na Ziemi - wyjaśnia, co to jest źródło i ujście rzeki - opisuje wygląd doliny rzecznej w biegu górnym, dolnym i środkowym	- rozdzieli rodzaje wód płynących - wyjaśnia, w jaki sposób powstają: wydma, klif, dolina, meandry - dopasowuje formę terenu do biegu rzeki, w którym możemy ją najczęściej zaobserwować	- wyjaśnia, dlaczego tylko niewielka część zasobów wodnych jest zdatna do picia - wskazuje na mapie źródło i ujście rzeki Wisły - korzystając z mapy rozróżnia trzy biegi rzeki Wisły	opisuje przykłady wpływu wody na krajobraz
6	Jak człowiek zmienia krajobraz?	- rozdzieli krajobraz miejski, wiejski i przemysłowy - wyjaśnia pojęcie „degradacja środowiska” - podaje: nazwę miejscowości, w której mieszka lub w której znajduje się jego szkoła, opisuje jej położenie oraz cechy wyróżniające	- podaje 3–4 przykłady zmian wywołanych działalnością człowieka w krajobrazie miejskim, wiejskim i przemysłowym - dokonyuje oceny krajobrazu najbliższej okolicy - proponuje, jakie mogą być źródła nazw różnych miejscowości	- obserwuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wywołane działalnością człowieka, podaje ich przykłady - wskazuje negatywne i pozytywne zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wywołane działalnością człowieka - podaje przykłady nazw miejscowości pochodzących od nazwiska ich założyciela, cech krajobrazu lub zawodu wykonywanego przez mieszkańców	- wyjaśnia, w jaki sposób krajobraz naturalny zmienia się w antropogeniczny - podaje przykłady pierwotnych krajobrazów - podjęć próbę ustalenia pochodzenia nazwy swojej miejscowości	- uzasadnia istnienie zależności między składnikami środowiska przyrodniczego a składnikami środowiska antropogenicznego - opisuje zmiany w krajobrazie, np. na przestrzeni 10, 20, 50 lat (na podstawie rozmowy z rodziną), przygotowuje plakat lub prezentację na ten temat - prezentuje informacje dotyczące pochodzenia nazwy swojej miejscowości
7	Jak chronić przyrodę?	wymienia formy ochrony przyrody występujące w Polsce	podaje cechy parku narodowego, krajobrazowego, rezerwatu	wyjaśnia różnicę między ochroną przyrody a ochroną środowiska	wskazuje na mapie park narodowy położony najbliżej miejsca zamieszkania	prezentuje klasie informacje o 2–3 obiektach chronionych najbliższej

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		podaje kilka sposobów, w jakie uczeń klasy 4. może chronić przyrodę i środowisko	przyrody, pomnika przyrody - podaje przykłady gatunków wymarłych - wyszukuje na mapie parki narodowe, wskazuje ich liczbę i nazwę największego, najmniejszego, najstarszego i najmłodszego parku narodowego	- wyjaśnia, na czym polega ochrona gatunkowa - proponuje działania, które pozwalają na co dzień chronić przyrodę i środowisko	- wymienia miejsca występowania w najbliższej okolicy innych obszarów chronionych, pomników przyrody - uzasadnia potrzebę ochrony środowiska i przyrody	okolicy wyszukuje informacje na temat planowanych nowych miejsc ochrony przyrody w Polsce
8	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania z lekcji 1–7				
DZIAŁ VI. Korzystamy z mapy						
1	Jak wykonać szkic?	- wyjaśnia, co to jest szkic - wymienia nazwy przyrządów służących do pomiaru odległości - podaje, w jakich jednostkach można podać odległości w terenie - wykonuje prosty szkic okolicy	- wymienia podstawowe elementy szkicu - mierzy odległość za pomocą taśmy mierniczej	- wymienia sytuacje z życia codziennego, w których przydaje się umiejętność tworzenia szkicu - orientuje wykonywany szkic - mierzy odległości za pomocą kroków, przelicza odległość na centymetry	- porównuje dokładność pomiarów wykonanych za pomocą taśmy mierniczej i kroków - rysuje szkic okolicy szkoły zgodnie z instrukcją	- wykorzystuje inny niż taśma miernicza i kroki sposób na pomiar odległości w terenie - rysuje szkic z zastosowaniem legendy i zaznaczeniem przybliżonych odległości
2	Jak narysować plan?	przedstawia plan przedmiotu jako jego rzut z góry	- rysuje mały przedmiot w skali 1:1 - wyjaśnia, dlaczego do	- rysuje przedmiot w skali innej niż 1:1 - przelicza odległości w skali	rysuje plan pokoju o znanych wymiarach z zastosowaniem skali	samodzielnie rysuje plan np. pokoju, boiska, klasy, dokonując pomiarów

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		wyjaśnia, do czego służy skala	narysowania planu niektórych przedmiotów należy zastosować skalę podaje rozmiar rzeczywisty przedmiotu, którego wymiary na planie wynoszą 1 cm × 1 cm		przelicza jednostki (metry na centymetry)	i dobierając odpowiednią skalę
3	Czym różni się plan od mapy?	- wyjaśnia, co to jest plan i mapa - wymienia cechy każdego planu i mapy	- podaje różnicę między planem a mapą - porównuje skale ze sobą (mniejsza, większa)	- porównuje szczegółowość map o różnych skalach - korzysta z planu	- wyjaśnia, dlaczego globus nie jest mapą - podaje przykłady map wykonanych w różnej skali - wyjaśnia, dlaczego plan zawiera dużo szczegółów	- korzysta z atlasu, porównując ze sobą skalę i szczegółowość różnych rodzajów map - odszukuje na mapie świata siatkę kartograficzną a na globusie siatkę geograficzną
4	Czy mapę można czytać?	- wymienia elementy mapy - rozpoznaje znaki topograficzne w legendzie mapy	wskazuje na mapie poszczególne elementy (tytuł, treść, legendę, skalę)	- rozpoznaje różne zapisy skali, potrafi je prawidłowo odczytać - wyjaśnia pojęcie znaki kartograficzne	wyjaśnia, do czego na mapie jest potrzebna legenda	korzysta z map cyfrowych do zaplanowania trasy wycieczki
			- wyjaśnia, w jaki sposób na mapach zaznacza się kierunek północny - odczytuje informacje z mapy, posługując się legendą	interpretuje znaki zamieszczone na różnych mapach	- podaje przykłady znaków punktowych, liniowych i powierzchniowych - wskazuje różnice między mapą cyfrową a tradycyjną	odnajduje na mapie położenie różnych obiektów geograficznych

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
5	Jak wykorzystać mapy do planowania wycieczki?	- wyjaśnia, co to znaczy zorientować mapę - odczytuje informacje z legendy przydatne podczas planowania wycieczki	- wyjaśnia, jak zorientować mapę za pomocą kompasu - wyjaśnia, w jaki sposób obliczyć odległość rzeczywistą, korzystając ze skali liczbowej i podziałki liniowej	- wyjaśnia, jak zorientować mapę za pomocą obiektów w okolicy - podaje odległość rzeczywistą na podstawie odległości na mapie	- orientuje mapę za pomocą kompasu lub obiektów w terenie - korzysta z mapy turystycznej podczas planowania wycieczki po nieznanym terenie	samodzielnie przygotowuje plan wycieczki, korzystając z planu i mapy wielkoskalowej; prezentuje klasie opracowany plan wycieczki
6	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania z lekcji 1–5				
DZIAŁ VII. Na wycieczce						
1	Jak zachować bezpieczeństwo na wycieczce?	- wymienia rodzaje wypoczynku - wymienia zagrożenia pogodowe (burza, upał) - wylicza zasady ruchu drogowego, które dotyczą pieszego	- proponuje przykłady wypoczynku biernego i czynnego - wyjaśnia, jak należy zachowywać się w czasie burzy - wyjaśnia, jak chronić się przed skutkami upału	- określa typ wypoczynku po podanej nazwie, zdjęciu lub rysunku - wybiera właściwe ubranie na wycieczkę	- analizuje swój dzień, określając ile czasu poświęca na wypoczynek czynny i bierny - uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad turysty i analizuje każdą z nich	projektuje plakat zawierający znaki lub piktogramy opisujące zasady zachowania się wobec przyrody w najbliższym otoczeniu szkoły
2	Jak wykorzystać swoją wiedzę w terenie?	- wymienia przyrządy do prowadzenia obserwacji przyrodniczych, które warto zabrać na wycieczkę - dokonuje obserwacji zgodnie z instrukcją	podaje nazwy przyrządów do prowadzenia obserwacji i pomiarów zaprezentowanych przez nauczyciela (mogą być na zdjęciu lub rysunku)	proponuje odpowiedni zestaw narzędzi do pracy w terenie, dostosowany do celu obserwacji	dowodzi, że pomiędzy wysokością drzewa i długością jego cienia istnieje zależność pozwalająca obliczyć wysokość drzewa	wykonuje dokumentację fotograficzną napotkanych tropów zwierząt i określa, które zwierzęta je pozostawiły

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		nauczyciela			określa wiek drzewa na podstawie jego obwodu zmierzonego na wysokości 130 cm nad ziemią	
3	Co ciekawego można zobaczyć w okolicy szkoły?	- podaje przykłady roślin rosnących w pobliżu szkoły - podaje cechy roślin nadających się na żywopłoty - wskazuje miejsca w pobliżu szkoły, gdzie możemy zaobserwować elementy przyrody	- rozpoznaje znane gatunki roślin rosnących w pobliżu szkoły - obserwuje zwierzęta w pobliżu szkoły	- korzysta z przewodnika lub aplikacji do rozpoznawania roślin w celu oznaczenia nieznanych roślin w okolicy szkoły - odróżnia pokrzywę od jasnoty	- prowadzi obserwacje przyrody ożywionej i nieożywionej w pobliżu szkoły - wyjaśnia, dlaczego tereny zielone są potrzebne zwierzętom i człowiekowi	tworzy album przyrodniczy zawierający min. 5 zdjęć i krótkie opisy obserwowanych elementów przyrody ożywionej i nieożywionej, które znajdują się w pobliżu szkoły
4	Podsumowanie działu	wszystkie wymagania z lekcji 1–3				

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 5

oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
1. Mapa Polski				
Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map • odczytuje informacje z planu miasta	Uczeń: • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta	Uczeń: • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie	Uczeń: • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • omawia zastosowanie map cyfrowych • podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta	Uczeń: • posługuje się planem miasta w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
2. Krajobrazy Polski				
Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> • wymienia składniki krajobrazu	Uczeń: • podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym	Uczeń: • charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce	Uczeń: • dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego ładu i estetyki zagospodarowania	Uczeń: • proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy

- wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy - wymienia pasy rzeźby terenu Polski - wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie - wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego - wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim - wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego - wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie - odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim - wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką - wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką - wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej - podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy - określa położenie Warszawy na mapie Polski - wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy	- określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski - przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji - omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego - wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego - przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej - wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej - opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego - wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej - przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej - omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji - wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej - wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr - wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego - omawia cechy pogody w górach - wymienia atrakcje turystyczne Tatr	- opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu - opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz - przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim - przedstawia wpływ łodolodu na krajobraz pojezierzy - omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej - przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy - omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej - omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych - charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej - charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej - opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach	- porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach - wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne - wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie - wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim - charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej - opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy - omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki - opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej - opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej - charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd - przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich - opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr	- prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły - przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego - przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy - analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej - planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie - przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka - analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej - przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd - wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr

• wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską • wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej • wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • określa na podstawie mapy położenie Tatr • wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie				

3. Łądy i oceany

Uczeń: • wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe • wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie • wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych	Uczeń: • wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie • porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów • wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych	Uczeń: • podaje przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo • opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba	Uczeń: • określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej • opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w.	Uczeń: • oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych

4. Krajobrazy świata				
Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> • wymienia składniki pogody • wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> • wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi • wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi • wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej • podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji • rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> • wskazuje na mapie strefy sawann i stepów • wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • wskazuje na mapie obszary występowania pustyni gorących i pustyni lodowych • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyni gorących i pustyni lodowych	Uczeń: • wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu • wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej • omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych • omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów • opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego • wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry • wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje	Uczeń: • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazu sawann i stepów • omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych • omawia rzeźbę terenu pustyni gorących • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach	Uczeń: • oblicza średnią roczną temperaturę powietrza • oblicza różnicę między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku • oblicza roczną sumę opadów • prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych • porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów • omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyni gorących i pustyni lodowych • prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry • analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności	Uczeń: • przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych • omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi • porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt • analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych • opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej • porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach

• wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich • wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej • wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga</i>, <i>tundra</i>, <i>wieloletnia zmarzlina</i> • wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry • rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry • wskazuje na mapie Himalaje • wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt	• charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach			

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny. Planeta Nowa 6

oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
Uczeń: • wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią	Uczeń: • wymienia cechy południków i równoleżników • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych	Uczeń: • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie	Uczeń: • określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy	Uczeń: • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS

• podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne • wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i>	• odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych	• wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze	
2. Ruchy Ziemi				
Uczeń: • wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi	Uczeń: • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie	Uczeń: • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji • opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji • omawia przebieg linii zmiany daty • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	Uczeń: • opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku	Uczeń: • wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy				
Uczeń: • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie	Uczeń: • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy	Uczeń: • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy	Uczeń: • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji

• wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy	• wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • wymienia przyczyny migracji Ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów	• opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map	• wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	• wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
4. Gospodarka Europy				
Uczeń: • wymienia zadania i funkcje rolnictwa • wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> • wymienia zadania i funkcje przemysłu	Uczeń: • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji	Uczeń: • wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu	Uczeń: • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz	Uczeń: • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego

- wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe - podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu - rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii - wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii	- wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie - podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni - omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii - wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	strukturę wytwarzania PKB we Francji - charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji - przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych - omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego - omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii

5. Sąsiedzi Polski

Uczeń: - wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię - wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji - wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi - przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi - omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej - wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji - wymienia surowce mineralne Rosji - wskazuje na mapie sąsiadów Polski - wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami	Uczeń: - omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce - wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe - rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach - przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii - wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki - wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę - podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	Uczeń: - omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. - analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej - podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi - podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu - omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł	Uczeń: - przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii - charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy - porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji - opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii - porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii - podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie - opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	Uczeń: - omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii - udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych - udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym - analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie - charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii - uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski - przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7 szkoły podstawowej,
oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny ¹				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
Uczeń: • podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje całkowitą powierzchnię Polski • wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie • wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacjalna)</i> • wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski • wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie • wymienia główne rodzaje skał • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i> • wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego • podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski • wymienia elementy klimatu	Uczeń: • omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy • wskazuje na mapie przebieg granic Polski • omawia proces powstawania gór • wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce • omawia zlodowacenia na obszarze Polski • opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe • porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy • dokonuje podziału surowców mineralnych • podaje cechy klimatu Polski • podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej	Uczeń: • oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski • opisuje dzieje Ziemi • wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny • charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy • opisuje cechy różnych typów genetycznych gór • przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski • omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski • opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • omawia warunki klimatyczne w Europie • charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce • omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce	Uczeń: • rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski • charakteryzuje jednostki geologiczne Polski • wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze • przedstawia proces powstawania lodowców • wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski • przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski • rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce • opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski • opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce • wyszukuje i prezentuje informacje dotyczące zmian klimatu Polski	Uczeń: • wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy • wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski • opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze • wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę • wyszukuje i prezentuje informacje z zakresu prognozowania pogody • ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce • omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i tworzenia sztucznych zbiorników wodnych na

¹ Szarym kolorem oznaczono dodatkowe wymagania edukacyjne.

• wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobową temperaturę powietrza</i> • wymienia czynniki, które warunkują różnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce • określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>źródło, rzeka główna, dopływ, system rzeczny, dorzecze, zlewisko, ujście deltowe, ujście lejkatowe</i> • wskazuje na mapie główne rzeki Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> • wymienia przyczyny powodzi w Polsce • określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego • wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny • omawia linię brzegową Bałtyku • podaje główne cechy fizyczne Bałtyku • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, poziomy glebowe</i> • wymienia typy gleb w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> • wymienia różne rodzaje lasów w Polsce • wskazuje parki narodowe na mapie Polski	• rozpoznaje typy ujść rzecznych • opisuje zjawisko powodzi • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią • wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych • omawia wielkość i głębokość Bałtyku • charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata • opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku • opisuje wybrane typy gleb w Polsce • przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski • omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce • podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu • charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce	• odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów • wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce • wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry • opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry • wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce • określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników • charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku • omawia powstawanie gleby • wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych • omawia funkcje lasów • ocenia rolę parków narodowych w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	• omawia ważniejsze typy jezior w Polsce • przedstawia metody ochrony przeciwpowodziowej • omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki • omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku • omawia procesy i czynniki glebotwórcze • opisuje typy lasów w Polsce • opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski	wzbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce • wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego • ocenia przydatność rolniczą różnych typów gleb • ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce • podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego • planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
Uczeń: • wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską	Uczeń: • wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich	Uczeń: • omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.	Uczeń: • omawia podział administracyjny Polski • omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania	Uczeń: • analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych

• wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyz demograficzny, niż demograficzny</i> • wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> • odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> • wymienia przyczyny migracji wewnętrznych • odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski • wymienia główne skupiska Polonii • wymienia mniejszości narodowe w Polsce • wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia,</i> • odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja</i>	• prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej • omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018 • omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw • wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce • omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce • podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce • wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce • określa kierunki napływu imigrantów do Polski • wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności • charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce • podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce • podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce • wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady • wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną	• oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce • omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce • porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie piramidy wieku i płci • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski • opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce • opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce • porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności • analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego • przedstawia strukturę narodowościową ludności Polski na tle struktury narodowościowej ludności w wybranych państwach europejskich • określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach • charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce • omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce • porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy	przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy • analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski • omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski • oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce • charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce • wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich • omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce • przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy • omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach • analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych • omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji • omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy • określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy	wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski • analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego • analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce • ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie • ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich • omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej • identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich

<i>monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i> - wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie - wymienia funkcje miast - odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy - wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich - wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast	omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich	- analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce - omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy		
3. Rolnictwo i przemysł Polski				
Uczeń: - wymienia funkcje rolnictwa - wymienia przyrodnicze i pozaprzrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce - wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> - wymienia główne uprawy w Polsce - wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> - wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce - wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich - dokonyuje podziału przemysłu na sekcje i działy - wymienia funkcje przemysłu - wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej - wymienia źródła energii - wymienia typy elektrowni - wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce	Uczeń: - opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce - prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce - przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce - prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce - wymienia główne rejonu warzywnictwa i sadownictwa w Polsce - przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce - wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce - omawia cechy polskiego przemysłu - wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski - omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim - lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłownicze, wodne i niekonwencjonalne - opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych - podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim	Uczeń: - przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju - charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce - przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy - prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce - przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju - opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce - omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem - prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy - wyjaśnia wpływ warunków pozaprzrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim	Uczeń: - omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce - charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce - porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy - porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy - omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej - analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu - opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej - omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce - wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii - analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem	Uczeń: - przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej - dokonyuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny - wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju - analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki

•wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim				
4. Usługi w Polsce				
Uczeń: •podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> •wyróżnia rodzaje transportu w Polsce •wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze •wyróżnia rodzaje łączności •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> •wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> •wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie •wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski	•Uczeń: •omawia zróżnicowanie usług w Polsce • omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce • omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce • wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym •wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego • omawia czynniki rozwoju turystyki • wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie	Uczeń: •przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków • omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski • przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce • charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski •wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski	Uczeń: •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce • prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego • ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki • analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy • ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski •analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie •określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach	Uczeń: •identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta • podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej •ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski
5. Mój region i moja mała ojczyzna				
Uczeń: •wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> • wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony • wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i>	Uczeń: •podaje główne cechy środowiska przyrodniczego regionu na podstawie map tematycznych • wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym	Uczeń: •wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie • analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu • prezentuje główne cechy gospodarki regionu • opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny • omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł	Uczeń: •przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu • prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako	Uczeń: • projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie • wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego • planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie

- wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny - przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie - wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny	rozpoznaje w terenie obiekty decydujące o atrakcyjności małej ojczyzny		miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	- projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności - podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8 szkoły podstawowej

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
I. Azja				
Uczeń: - wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji - wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji - wymienia strefy klimatyczne Azji na podstawie mapy klimatycznej - wymienia największe rzeki Azji - wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej - wyjaśnia znaczenie terminu <i>wulkanizm</i> - odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji - wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku - wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji - wymienia główne uprawy w Azji na podstawie mapy gospodarczej - określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: - opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata - charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji - przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji - omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji - omawia strefy roślinne Azji - omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji - wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy - wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa - wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki	Uczeń: - omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej - omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji - charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej - omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji - omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych - wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji - opisuje przebieg trzęsienia ziemi - omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji - opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii - opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii	Uczeń: - analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki - omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych - przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi - omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu - omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej - wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii - analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii - charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów - udowadnia słuszność stwierdzenia, że Azja to kontynent kontrastów geograficznych - omawia wpływ budowy geologicznej na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami - ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych - wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji - wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej

- wymienia cechy środowiska przyrodniczego Japonii - wymienia główne uprawy w Japonii - określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej - lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach - wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej - określa położenie geograficzne Indii - porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę - wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie - wyjaśnia znaczenie terminu <i>slamsy</i> - wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania - wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania - określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu - wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej - wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie	- charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii - omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych - omawia warunki przyrodnicze rozwoju rolnictwa w Japonii - przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych - określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej - omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach - przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia - omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach - omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego - podaje przyczyny powstawania slamsów w Indiach - omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej - charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową - omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu - omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej - przedstawia cele organizacji OPEC	- omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii - omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii - omawia cechy gospodarki Chin - analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych - charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin - przedstawia problemy demograficzne Indii - omawia system kastowy w Indiach - przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji - analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu - charakteryzuje przetwórstwo przemysłowe Indii - omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie - omawia wpływ religii na życie muzułmanów - przedstawia znaczenie produkcji wyrobów z ropy naftowej w krajach Bliskiego Wschodu	- uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie - przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych - omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin - omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach - charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju - omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu - omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie	- ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii - omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową - opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny - analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
II. Afryka				

Uczeń: • określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia strefy klimatyczne Afryki • wymienia największe rzeki i jeziora Afryki • wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce • wymienia główne uprawy w Afryce • wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki • wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki • wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem • wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem • określa położenie geograficzne Kenii • wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii	Uczeń: • omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki • wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów • charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki • omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce • charakteryzuje znaczenie chowu zwierząt w krajach Afryki • przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych • omawia przemysł wydobywczy w Afryce • wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej • analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu • przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych	Uczeń: • omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki • omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej • omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu • omawia gospodarkę w strefie Sahelu • omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych • przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki • omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce • omawia przyczyny niedożywienia ludności w Afryce • opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Afryki • wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO • opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji	Uczeń: • omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych • wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej • omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu • przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce • omawia skutki niedożywienia ludności w Afryce • omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce • omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki	Uczeń: • wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej w Afryce • wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu • przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim • przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki • określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii
III. Ameryka Północna i Ameryka Południowa				
Uczeń: • określa położenie geograficzne Ameryki • wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową • wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tornado</i>, <i>cyklon tropikalny</i> • wskazuje na mapie Aleję Tornad • wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku • określa położenie geograficzne Amazonii	Uczeń: • wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki • wymienia strefy klimatyczne Ameryki • omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych • podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się • podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii	Uczeń: • charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki • omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki • porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce • charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych	Uczeń: • wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce • omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce • przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce • omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii • podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii	Uczeń: • przedstawia cechy ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie map • przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji • przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii • opisuje problemy ludności mieszkających w slamsach na podstawie materiałów źródłowych

• omawia florę i faunę lasów równikowych • podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu • wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis</i> • wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie • wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie • określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>produkt światowy brutto, technopolia</i> • wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych • wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych	• omawia cechy klimatu Amazonii • podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki • przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej • analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej • opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych • wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej • omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu	• podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii • opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii • omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki • omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu • omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł • podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie • podaje przyczyny powstawania slamsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej • omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych • omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych	• przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce • przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce • określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej • charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych • omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych	• ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych • ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych

IV. Australia i Oceania

Uczeń: • określa położenie geograficzne Australii i Oceanii • wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>basen artezyjski</i> • wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii • przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych • wymienia największe miasta Australii oraz wskazuje je na mapie	Uczeń: • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii • wymienia strefy klimatyczne w Australii • charakteryzuje wody powierzchniowe Australii • omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii • omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej	Uczeń: • wymienia cechy charakterystyczne poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów • omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej • omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii • charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii • omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych	Uczeń: • wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat • omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii • wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów • omawia znaczenie przetwórstwa przemysłowego i przemysłu zaawansowanych technologii w rozwoju Australii	Uczeń: • wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii • wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii • określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych

		• przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii		
V. Obszary okołobiegunowe				
Uczeń: • określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe</i> • wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki	Uczeń: • wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych • charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki • wymienia zagrożenia środowiska przyrodniczego obszarów polarnych	Uczeń: • opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych • charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia	Uczeń: • porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki • wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową • omawia status prawny Antarktydy	Uczeń: • omawia skutki zmian klimatu w środowisku geograficznym obszarów polarnych

Wymagania edukacyjne. Klasa 5

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
I.	Poznajemy biologię					
1.	Czy biologia jest nauką?	wymienia działy biologii	wymienia metody poznawania przyrody	wymienia przykładowe przyrządy badawcze	wskazuje zagadnienia z zakresu poszczególnych działów biologii	opisuje, do czego są wykorzystywane różne przyrządy badawcze
2.	Na czym polega metoda naukowa?	- wymienia etapy doświadczenia - dostrzega różnice między obserwacją a doświadczeniem	- określa problem badawczy, formułuje hipotezy - rozdziela próbę kontrolną i badawczą	planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i proste doświadczenia biologiczne	- analizuje wyniki doświadczenia i obserwacji - wyjaśnia różnicę między próbą badawczą a próbą kontrolną	- wskazuje różnice między obserwacją a doświadczeniem - wyjaśnia różnicę między próbą badawczą a próbą kontrolną - formułuje wnioski z przeprowadzonych obserwacji i doświadczeń
3.	Co można zaobserwować pod mikroskopem?	wymienia elementy budowy mikroskopu optycznego	wykonuje preparat mikroskopowy	wykonuje obserwacje mikroskopowe	analizuje wyniki obserwacji mikroskopowych i formułuje wnioski	opisuje budowę i wyjaśnia działanie mikroskopu
4.	Podsumowanie działu I	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3	wszystkie wymagania 1–3
II.	Organizacja i chemizm życia					
1.	Jakie są cechy organizmów?	wskazuje na hierarchię budowy jako cechę organizmów	wymienia poziomy hierarchii budowy organizmów	wymienia czynności życiowe organizmów	charakteryzuje czynności życiowe organizmów	wyjaśnia, na czym polega hierarchiczna budowa organizmów

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
3.	Jak są zbudowane komórki?	wymienia, z jakich elementów są zbudowane komórki bakteryjne, zwierzęce i roślinne	charakteryzuje komórki bakterii, zwierząt i roślin	- wskazuje różnice w budowie komórek bakteryjnych, zwierzęcych i roślinnych - przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych	wyjaśnia różnice w budowie komórek bakteryjnych, zwierzęcych i roślinnych	- wyjaśnia różnice między komórką beźądrową a jądrową - charakteryzuje funkcje błony komórkowej, - charakteryzuje funkcje ściany komórkowej - charakteryzuje funkcje mitochondrium
4.	Na czym polega fotosynteza?	- podaje definicję fotosyntezy - wymienia sposoby odżywiania się organizmów samożywnych	wymienia czynniki wpływające na intensywność procesu fotosyntezy	- opisuje przebieg procesu fotosyntezy - wskazuje substraty i produkty procesu fotosyntezy - planuje doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy	- opisuje wpływ czynników na intensywność procesu fotosyntezy - rozpisuje słownie lub przy pomocy równania chemicznego przebieg procesu fotosyntezy	- wykazuje związek między wartością czynnika w środowisku a intensywnością procesu fotosyntezy - przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy
5.	Na czym polega oddychanie?	- podaje definicję oddychania komórkowego - wymienia rodzaje oddychania komórkowego (oddychanie	- wskazuje przykłady organizmów przeprowadzających oddychanie tlenowe - wskazuje przykłady organizmów	- opisuje przebieg oddychania tlenowego - opisuje przebieg fermentacji - wskazuje substraty i produkty procesu oddychania	wykazuje różnice między oddychaniem tlenowym a fermentacją	przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
		tlenowe, fermentacja)	- przeprowadzających fermentację - przedstawia miejsce w komórce, w którym zachodzi oddychanie tlenowe - przedstawia miejsce w komórce, w którym zachodzi fermentacja	- tlenowego i fermentacji - planuje doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla		
6.	Podsumowanie działu II	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5	wszystkie wymagania 1–5
III.	Klasyfikacja i systematyka. Wirusy. Bakterie. Protisty. Grzyby					
1.	Kto jest kim w świecie organizmów?	wymienia królestwa organizmów	przedstawia nazwę gatunkową	wyjaśnia pojęcie gatunku i podaje przykłady	- wymienia zasady podziału organizmów na jednostki systematyczne - przedstawia charakterystyczne cechy organizmów pozwalające przyporządkować je do jednego z odpowiednich królestw	omawia zasady podziału organizmów na jednostki systematyczne
2.	Dlaczego wirusy nie są zaliczane do świata organizmów?	wymienia choroby wywołane przez wirusy	- omawia budowę wirusów - wymienia drogi rozprzestrzeniania się wirusów	- przedstawia drogi rozprzestrzeniania się wirusów - wymienia zasady profilaktyki chorób wywołanych przez wirusy	przedstawia cechy wirusów odróżniające je od organizmów	- wymienia cechy wirusów wspólne z organizmami - przedstawia zasady profilaktyki chorób wywołanych przez wirusy

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
3.	Co dziś wiemy o bakteriach?	wymienia podstawowe cechy charakteryzujące bakterie	wymienia czynności życiowe bakterii (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)	rozdziela odżywanie samożywne i cudzożywne	omawia czynności życiowe bakterii (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)	- rozdziela oddychanie tlenowe i beztlenowe - omawia tempo przyrostu liczby bakterii
5.	Czym charakteryzuje się królestwo grzybów?	wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do grzybów	- przedstawia budowę grzybów - wymienia przedstawicieli grzybów	- omawia budowę porostu - wymienia czynności życiowe grzybów (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie)	- wykazuje różnorodność budowy grzybów (jednokomórkowe, wielokomórkowe) - wykazuje udział komórek glonu i grzyba w tworzeniu porostów	- przedstawia wybrane czynności życiowe grzybów (rozmnażanie, odżywianie, oddychanie) - rozdziela sposoby odżywiania się w zależności od źródła pokarmu dla grzybów - rozdziela oddychanie tlenowe i beztlenowe
6.	Gdzie możemy spotkać bakterie, protisty i grzyby?	wymienia miejsca występowania bakterii i grzybów w przyrodzie	wymienia bakterie i grzyby związane z organizmem człowieka	przedstawia bakterie i grzyby w przyrodzie	przedstawia na jednym przykładzie bakterie / grzyby związane z organizmem człowieka	przedstawia bakterie i grzyby związane z organizmem człowieka
7.	Jakie znaczenie mają bakterie, protisty i grzyby dla człowieka i środowiska?	wymienia przykłady znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie	wymienia przykłady znaczenia bakterii i grzybów dla człowieka	- wymienia choroby bakteryjne (gruźlica, borelioza, tężec, salmonelloza) - wymienia grzyby jadalne i trujące	- rozdziela pozytywne i negatywne znaczenie bakterii i grzybów w przyrodzie - wymienia przykłady pozytywnego	- przedstawia pozytywne znaczenie bakterii i grzybów dla człowieka - przedstawia negatywne znaczenie bakterii

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
					znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie - wymienia przykłady negatywnego znaczenia bakterii i grzybów w przyrodzie - rozdziela pozytywne i negatywne znaczenie bakterii i grzybów dla człowieka	i grzybów dla człowieka - przedstawia drogi rozprzestrzeniania się i zasady profilaktyki chorób wywołanych przez bakterie - rozpoznaje grzyby jadalne i trujące
8.	Podsumowanie działu III	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7	wszystkie wymagania 1–7
IV.	Tkanki i organy roślinne					
3.	Jakie znaczenie dla rośliny mają korzenie, łodygi i liście?	wymienia poszczególne organy roślin wskazuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych (rośliny zielne, krzewinki, krzewy, drzewa)	podaje co najmniej jedną funkcję korzenia, łodygi i liścia wskazuje na schemacie / rysunku / żywym okazie rośliny okrytonasiennej korzeń, łodygę oraz liść	określa funkcje korzenia, łodygi oraz liści	tworzy prosty schemat/ rysunek rośliny zielnej, krzewinki, krzewu, drzewa i wskazuje organy roślinne: korzeń, łodygę, liść, kwiat	wykazuje związek między budową organu a pełnioną przez niego funkcją
4.	Dlaczego roślina potrzebuje kwiatów, nasion i owoców?	wymienia elementy budowy kwiatu	wymienia funkcje kwiatu	wskazuje obecność nasion i owoców	rozpoznaje elementy budowy kwiatu wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion	przedstawia funkcje elementów kwiatu w rozmnażaniu płciowym wskazuje znaczenie nasion dla roślin wymienia sposoby rozprzestrzeniania się nasion
5.	Podsumowanie działu IV	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4	wszystkie wymagania 3–4

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
V.	Mchy. Paprotniki. Nagonasienne. Okrytonasienne					
1.	Po czym rozpoznać mchy i jakie mają one znaczenie w przyrodzie?	wymienia cechy mchów	wymienia elementy ogólnej budowy zewnętrznej mchów	wymienia i wskazuje przedstawicieli mchów	rozpoznaje cechy budowy zewnętrznej mchów	identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela mchów na podstawie obecności charakterystycznych cech
2.	Czym charakteryzują się paprociowe, widłakowe, skrzypowe?	- wymienia cechy paprociowych - wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej paprociowych	wymienia i wskazuje przedstawicieli paprociowych (co najmniej paprotkę zwyczajną)	wymienia przykłady znaczenia paprociowych, w przyrodzie	- rozpoznaje cechy budowy zewnętrznej paprociowych - identyfikuje nieznany organizm jako przedstawiciela paprociowych na podstawie obecności charakterystycznych cech	omawia znaczenie paprociowych, w przyrodzie
3.	Dlaczego rośliny nagonasienne są ważne w przyrodzie i dla człowieka?	- wymienia cechy roślin nagonasiennych - wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej sosny	wymienia przedstawicieli rodzimych nagonasiennych	wymienia przykłady znaczenia nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka	- przedstawia i opisuje cechy budowy zewnętrznej sosny - identyfikuje przedstawicieli rodzimych nagonasiennych	- wskazuje różnice w budowie zewnętrznej sosny w zależności od lokalizacji rośliny - omawia znaczenie nagonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka

Nr	Temat	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń				
4.	Jakie miejsce zajmują rośliny okrytonasienn e w przyrodzie i życiu człowieka?	- wymienia cechy roślin okrytonasiennych - wymienia cechy ogólnej budowy zewnętrznej roślin okrytonasiennych	- wymienia formy morfologiczne roślin okrytonasiennych - wymienia przedstawicieli rodzimych okrytonasiennych	- wymienia przykłady znaczenia okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka - podaje przykład wody, jako czynnika wpływającego na proces kiełkowania nasion roślin okrytonasiennych	- przedstawia i opisuje cechy budowy zewnętrznej roślin okrytonasiennych - identyfikuje przedstawicieli rodzimych okrytonasiennych	- wymienia i charakteryzuje formy morfologiczne roślin okrytonasiennych - planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na proces kiełkowania nasion roślin okrytonasiennych - omawia znaczenie okrytonasiennych w przyrodzie i gospodarce człowieka
5.	Podsumowanie działu V	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4	wszystkie wymagania 1–4

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej

oparte na *Programie nauczania biologii – Puls życia* autorstwa Anny Zdziennickiej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Różnorodność i jedność świata zwierząt	1. W królestwie zwierząt	<i>Uczeń:</i> - wymienia wspólne cechy zwierząt - wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowce od bezkręgowych	<i>Uczeń:</i> - przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt - podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych	<i>Uczeń:</i> - definiuje pojęcia <i>komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> - na podstawie podręcznika przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej	<i>Uczeń:</i> - charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce - charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców - podaje przykłady szkieletów bezkręgowców	<i>Uczeń:</i> - prezentuje stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt - na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Tkanki: nabłonkowa, mięśniowa i nerwowa	- wyjaśnia, czym jest tkanka - wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych - przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej - opisuje budowę wskazanej tkanki - przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych - rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych - omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych - wyказује związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych - wykonuje z dowolnego materiału model wybranej tkanki zwierzęcej
	3. Tkanka łączna	wymienia rodzaje tkanki łącznej	wskazuje rozmieszczenie	wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej	omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej,	wyказује związek istniejący między budową elementów

	•wymienia składniki krwi •przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	omawianych tkanek w organizmie •opisuje składniki krwi •przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	•omawia funkcje składników krwi •samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	chrzęstnej i tłuszczowej •charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi •samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	krwi a pełnionymi przez nie funkcjami •samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje oraz opisuje elementy tkanki widziane pod mikroskopem
4. Płazińce – zwierzęta, które mają płaskie ciało	•wskazuje miejsce występowania płazińców •rozpoznaje na ilustracji tasiemca	•wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca •wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu •opisuje na podstawie schematu cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego	•omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia •wyjaśnia znaczenie płazińców •wskazuje rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca	•charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców •omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem	•analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez płazińce •ocenia znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka
5. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	•wskazuje środowisko życia nicieni •rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt	•wskazuje charakterystyczne cechy nicieni •omawia budowę zewnętrzną nicieni •wymienia choroby wywołane przez nicienie	•wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu •wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk”	•charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie •omawia znaczenie profilaktyki	•analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez nicienie •przygotowuje prezentację np. PowerPoint) na temat chorób wywoływanych przez nicienie •charakteryzuje znaczenie nicieni w

						przyrodzie i dla człowieka
	6. Pierścienice (skąposzczety i pijawki) – zwierzęta, które mają segmentowane ciało	• rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt • wskazuje środowisko życia pierścienic	• wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic • wyjaśnia znaczenie szczecinek	• omawia środowisko i tryb życia pijawki • na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodło i wyjaśnia jego rolę	• wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia • charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic	• zakłada hodowlę dżdżownic, wskazując, jak zwierzęta te przyczyniają się do poprawy struktury gleby • ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
III. Stawonogi (skorupiaki, owady i pajęczaki)	7. Stawonogi (skorupiaki, owady, pajęczaki)	• rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt • wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów • wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów	• wymienia miejsca bytowania stawonogów • rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki	• wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów • przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki • opisuje funkcje odnoży stawonogów	• charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów • omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków • wymienia cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów • wyjaśnia, czym jest oko złożone	• przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne • analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twarde pancerz	• wymienia główne części ciała skorupiaków • rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów	• wskazuje środowiska występowania skorupiaków • opisuje budowę zewnętrzną skorupiaków	• nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego • omawia wskazane czynności życiowe	• wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia • wymienia znaczenie skorupiaków w przyrodzie	• charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	• wymienia elementy budowy wewnętrznej owadów • wylicza środowiska życia owadów	• wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów • na wybranych przykładach omawia	• na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach	• wykazuje związek istniejący między budową odnoży owadów a środowiskiem ich życia • na wybranych przykładach omawia	• analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje jej związek z pobieranym pokarmem

		rozpoznaje owady wśród innych stawonogów	znaczenie owadów dla człowieka	na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka	znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka	
	11. Pajęczaki – stawonogi, które mają cztery pary odnóży	- wymienia środowiska występowania pajęczaków - rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów	- wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków - omawia sposób odżywiania się pajęczaków	- na podstawie cech budowy zewnętrznej przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków przedstawionych w podręczniku - na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków	- omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli - charakteryzuje odnoża pajęczaków	- ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka - analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia
	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	- wymienia miejsca występowania mięczaków - wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka	- omawia budowę zewnętrzną mięczaków - wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków	na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu omawia czynności życiowe mięczaków	- wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów - omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka	- rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków - konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków
IV. Kręgowce zmiennocieplne	13. Ryby – kręgowce środowisk wodnych	- wskazuje wodę jako środowisko życia ryb - rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych	- na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb - przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych	- na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu omawia czynności życiowe ryb - nazywa płetwy i wskazuje ich położenie - opisuje proces wymiany gazowej u ryb	- wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb - omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło	omawia przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie
	14. Przegląd i znaczenie ryb	wymienia kilka gatunków ryb przedstawionych w podręczniku	- podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby - podaje nazwę ryby dwuśrodowiskowej	kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby	- omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje zagrożenia i konieczność ochrony ryb	wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania

		•nazywa rybę wskazywaną przez nauczyciela		•wymienia kilka nazw gatunkowych ryb żyjących w Bałtyku		
	15. Płazy – bezogonowe i ogoniaste. kręgowce środowisk wodno-lądowych	•wskazuje środowisko życia płazów •wymienia części ciała płazów	•na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza •wymienia stadia rozwojowe żaby	•charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie •omawia wybrane czynności życiowe płazów	•omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie •rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy	•wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach •wykazuje związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennościami
	16. Przegląd i znaczenie płazów	•wskazuje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe	•podaje przykłady płazów żyjących w Polsce •wymienia główne zagrożenia dla płazów	•rozpoznaje na ilustracji przykłady płazów ogoniastych, bezogonowych i beznogich •omawia główne zagrożenia dla płazów	•charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie •wskazuje sposoby ochrony płazów	•ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka •wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce
	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	•wymienia środowiska życia gadów •omawia budowę zewnętrzną gadów	•wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennościami •rozpoznaje gady wśród innych zwierząt	•opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie •omawia tryb życia gadów	•charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów •analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów	•analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody •wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia
	18. Przegląd i znaczenie gadów	•wskazuje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie	•określa środowiska życia gadów •podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów	•omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady •wskazuje sposoby ochrony gadów	•charakteryzuje gady występujące w Polsce •wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji	•ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka •prezentację (np. PowerPoint) na temat gadów żyjących w Polsce

IV. Kręgowce stałocieplne	19. Ptaki – kręgowce zdolne do lotu	- wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków - na żywym okazy lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków - rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy	- rozpoznaje rodzaje piór - wymienia elementy budowy jaja - wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne	- omawia przystosowania ptaków do lotu - omawia budowę piór - wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków - wskazuje rolę piór w utrzymaniu stałocieplności	- analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją - wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków - wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków	- wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu - rozpoznaje na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę
	20. Przegląd i znaczenie ptaków	wymienia przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach	ocenia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie	- omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje zagrożenia dla ptaków	- wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu - omawia sposoby ochrony ptaków	- wykazuje związek między stałocieplnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia - korzysta z aplikacji do oznaczania popularnych gatunków ptaków
	21. Ssaki łożyskowe kręgowce, które karmią młode mlekiem	- wskazuje środowiska występowania ssaków - na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków	- wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki - określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne - wymienia wytwory skóry ssaków	- na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków - wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności - omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków	- opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia - charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków - identyfikuje wytwory skóry ssaków	- analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością - analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk zajmowanych przez ssaki
	22. Przegląd i znaczenie ssaków	wymienia przystosowania ssaków do	wskazuje zależność między budową morfologiczną ssaków	rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje	omawia znaczenie ssaków dla człowieka	analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje sposoby ich ochrony

		zróżnicowanych środowisk ich bytowania	a zajmowanym przez nie siedliskiem •nazywa wskazane zęby ssaków	•wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody	•wymienia zagrożenia dla ssaków	•wykazuje przynależność człowieka do ssaków

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 7 szkoły podstawowej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Organizm człowieka. Skóra – powłoka organizmu	1. Organizm człowieka jako funkcjonalna całość	- wskazuje komórkę jako podstawowy element budowy ciała człowieka - wyjaśnia, czym jest tkanka - wyjaśnia, czym jest narząd - wymienia układy narządów człowieka	- wymienia rodzaje tkanek zwierzęcych - określa najważniejsze funkcje poszczególnych tkanek zwierzęcych - opisuje podstawowe funkcje poszczególnych układów narządów	- charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych - wyjaśnia funkcje poszczególnych układów narządów - wskazuje rozmieszczenie przykładowych tkanek zwierzęcych w organizmie	- przyporządkowuje tkanki narządom i układom narządów - analizuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka - rozpoznaje pod mikroskopem lub na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych	- analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek zwierzęcych - wykazuje zależność między poszczególnymi układami narządów
	2. Budowa i funkcje skóry	- wymienia warstwy skóry - przedstawia podstawowe funkcje skóry - wymienia wytwory naskórka - z pomocą nauczyciela omawia wykonane doświadczenie, wskazujące, że skóra jest narządem zmysłu	- omawia funkcje skóry i warstwy podskórnej - rozpoznaje warstwy skóry na ilustracji lub schemacie - samodzielnie omawia wykonane doświadczenie,	- wykazuje na konkretnych przykładach związek między budową a funkcjami skóry - z pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie wskazujące, że skóra jest narządem zmysłu	- na podstawie opisu wykonuje doświadczenie wskazujące, że skóra jest narządem zmysłu - opisuje funkcje poszczególnych wytworów naskórka	wyszukuje odpowiednie informacje i planuje doświadczenie wskazujące, że skóra jest narządem zmysłu

			wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu			

	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Organizm człowieka. Skóra – powłoka	3. Higiena i choroby skóry	- wymienia choroby skóry - podaje przykłady dolegliwości skóry - omawia zasady pielęgnacji skóry młodzieńczej	- wskazuje konieczność dbania o dobry stan skóry - wymienia przyczyny grzybicy skóry - wskazuje metody zapobiegania grzybicom skóry - omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń i odmrożeń skóry	- omawia objawy dolegliwości skóry - wyjaśnia zależność między ekspozycją skóry na silne nasłonecznienie a rozwojem czerniaka - uzasadnia konieczność konsultacji lekarskiej w przypadku pojawienia się zmian na skórze	- ocenia wpływ promieni słonecznych na skórę - wyszukuje informacji o środkach kosmetycznych z filtrem UV przeznaczonych dla młodzieży - demonstruje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń skóry	- przygotowuje pytania i przeprowadza wywiad z lekarzem lub pielęgniarką na temat chorób skóry oraz profilaktyki czerniaka i grzybicy - wyszukuje w różnych źródłach informacje do projektu edukacyjnego na temat chorób, profilaktyki i pielęgnacji skóry młodzieńczej
	4. Aparat ruchu. Budowa szkieletu	- podaje nazwy wskazanych elementów budowy szkieletu - wymienia część bierną i czynną	- wskazuje części bierną i czynną aparatu ruchu - omawia na schemacie, rysunku i modelu szkielet osiowy oraz szkielet obwodowy i kończyny	- wyjaśnia sposób działania części biernej i czynnej aparatu ruchu - wskazuje na związek budowy kości z ich funkcją w organizmie	- wyjaśnia związek budowy kości z ich funkcją w organizmie - rozpoznaje różne kształty kości	- klasyfikuje podane kości pod względem kształtów - na przykładzie własnego organizmu wykazuje związek budowy kości z ich funkcją
II. Aparat ruchu.	5. Budowa kości	- wymienia elementy budowy kości - wymienia nazwy kształtów kości	- podaje funkcje elementów budowy kości - rozpoznaje wśród kości podane przez nauczyciela kształty	- wskazuje zmiany zachodzące w obrębie kości człowieka wraz z wiekiem - wymienia typy tkanki kostnej	- wyjaśnia związek pomiędzy budową kości a funkcją - opisuje zmiany zachodzące w obrębie szkieletu człowieka wraz z wiekiem	- charakteryzuje oba typy szpiku kostnego - udowadnia wytrzymałość kości na złamanie

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Układ ruchu	6. Budowa i rola szkieletu osiowego	- wymienia elementy szkieletu osiowego - wymienia elementy budujące klatkę piersiową - nazywa odcinki kręgosłupa	- wskazuje na modelu lub ilustracji mózgoczaszkę i trzewioczaszkę - wymienia narządy chronione przez klatkę piersiową - wskazuje na schemacie, rysunku i modelu elementy szkieletu osiowego	- wymienia kości poszczególnych elementów szkieletu osiowego - charakteryzuje funkcje szkieletu osiowego - wyjaśnia związek budowy czaszki z pełnionymi przez nią funkcjami	- omawia rolę chrząstek w budowie klatki piersiowej - porównuje budowę poszczególnych odcinków kręgosłupa - rozpoznaje elementy budowy mózgoczaszki i trzewioczaszki	- analizuje związek budowy poszczególnych kręgów kręgosłupa z pełnioną przez nie funkcją - wykazuje związek budowy odcinków kręgosłupa z pełnioną przez nie funkcją
	7. Szkielet kończyn	- wymienia elementy budowy szkieletu kończyn oraz ich obręczy - wymienia rodzaje połączeń kości - rozpoznaje rodzaje stawów	- wskazuje na modelu lub schemacie kości kończyny górnej i kończyny dolnej - opisuje budowę stawu - odróżnia staw zawiasowy od stawu kulistego	- wymienia kości tworzące obręcze: barkową i miedniczną - porównuje budowę kończyny górnej i dolnej - charakteryzuje połączenia kości	- wykazuje związek budowy szkieletu kończyn z funkcjami kończyn: górnej i dolnej - wyjaśnia związek budowy stawu z zakresem ruchu kończyny	charakteryzuje funkcje kończyn: górnej i dolnej oraz wykazuje ich związek z funkcjonowaniem człowieka w środowisku
	8. Budowa i rola mięśni	- wymienia rodzaje tkanki mięśniowej - wskazuje położenie w organizmie człowieka tkanek: mięśniowej gładkiej i mięśniowej poprzecznie prążkowanej szkieletowej	- określa funkcje wskazanych mięśni szkieletowych - opisuje cechy tkanki mięśniowej - z pomocą nauczyciela wskazuje na ilustracji najważniejsze mięśnie szkieletowe	- rozpoznaje mięśnie szkieletowe wskazane na ilustracji - opisuje czynności mięśni wskazanych na schemacie - omawia warunki prawidłowej pracy mięśni	- określa warunki prawidłowej pracy mięśni - charakteryzuje budowę i funkcje mięśni gładkich i poprzecznie prążkowanych - wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie mięśni	na przykładzie własnego organizmu analizuje współdziałanie mięśni, ścięgien, kości i stawów w wykonywaniu ruchów

	9. Higiena i choroby układu ruchu	- wymienia naturalne krzywizny kręgosłupa - opisuje przyczyny powstawania wad postawy - wymienia choroby aparatu ruchu	- rozpoznaje przedstawione na ilustracji wady postawy - opisuje urazy mechaniczne kończyn - omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów mechanicznych kończyn - omawia przyczyny chorób aparatu ruchu	- rozpoznaje naturalne krzywizny kręgosłupa - wyjaśnia przyczyny powstawania wad postawy - charakteryzuje zmiany zachodzące wraz z wiekiem w układzie kostnym - określa czynniki wpływające na prawidłowy rozwój masy mięśniowej ciała	- planuje i demonstruje czynności udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów mechanicznych kończyn - przewiduje skutki przyjmowania nieprawidłowej postawy ciała	- prezentuje prawidłową postawę siedzenia zapobiegającą deformacjom kręgosłupa - uzasadnia konieczność regularnych ćwiczeń gimnastycznych dla prawidłowego funkcjonowania aparatu ruchu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Układ pokarmowy	10. Pokarm – budulec i źródło energii	- wymienia podstawowe składniki odżywcze - nazywa produkty spożywcze zawierające białko - podaje przykłady pokarmów, które są źródłem cukrów - wymienia pokarmy zawierające tłuszcze	- klasyfikuje składniki odżywcze na budulcowe i energetyczne - wskazuje pokarmy zawierające te składniki - wskazuje rolę tłuszczów w organizmie	- wyjaśnia znaczenie składników odżywczych dla organizmu - określa znaczenie błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu układu pokarmowego - uzasadnia konieczność systematycznego spożywania owoców i warzyw	- ilustruje na przykładach źródła składników odżywczych i wyjaśnia ich znaczenie dla organizmu - wyjaśnia związek między spożywaniem produktów białkowych a prawidłowym wzrostem ciała	- analizuje zależność między rodzajami spożywanych pokarmów a funkcjonowaniem organizmu - wyszukuje informacje dotyczące roli błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu przewodu pokarmowego
	11. Witaminy, sole mineralne, woda	- wymienia przykłady witamin rozpuszczalnych w wodzie i w tłuszczach - wskazuje wodę jako ważny składnik organizmu	- wymienia wszystkie witaminy rozpuszczalne w wodzie i w tłuszczach - omawia znaczenie makroelementów i mikroelementów w organizmie człowieka	- charakteryzuje rodzaje witamin - przedstawia rolę makroelementów: Mg, Fe, Ca	- przewiduje skutki niedoboru wody w organizmie - przedstawia rolę mikro- i makroelementów - porównuje wartość energetyczną węglowodanów i tłuszczów	- wyjaśnia skutki nadmiernego spożywania tłuszczów - analizuje etykiety produktów spożywczych pod kątem zawartości różnych składników odżywczych

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Układ pokarmowy	12. Budowa i rola układu pokarmowego	- wyjaśnia, na czym polega trawienie pokarmów - nazywa rodzaje zębów u człowieka - wymienia odcinki przewodu pokarmowego człowieka	- opisuje rolę poszczególnych rodzajów zębów - wskazuje odcinki przewodu pokarmowego na planszy lub modelu - rozpoznaje wątrobę i trzustkę na schemacie - lokalizuje położenie wątroby i trzustki we własnym ciele	- rozpoznaje poszczególne rodzaje zębów człowieka - lokalizuje odcinki przewodu pokarmowego i wskazuje odpowiednie miejsca na powierzchni swojego ciała - omawia budowę i funkcje gruczołów trawiennych	- omawia funkcje poszczególnych odcinków przewodu pokarmowego - wykazuje rolę zębów w mechanicznej obróbce pokarmu	- omawia znaczenie procesu trawienia - opisuje etapy trawienia pokarmów w poszczególnych odcinkach przewodu pokarmowego - analizuje miejsca wchłaniania strawionego pokarmu i wody
	13. Higiena i choroby układu pokarmowego	- określa zasady zdrowego żywienia i higieny żywności - wymienia przykłady chorób układu pokarmowego - wymienia zasady profilaktyki chorób układu pokarmowego - wymienia przyczyny próchnicy zębów	- wskazuje grupy pokarmów w piramidzie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej - wskazuje na zależność diety od zmiennych warunków zewnętrznych - układu jadtospis w zależności od zmiennych warunków zewnętrznych - wymienia choroby układu pokarmowego	- wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>wartość energetyczna pokarmu</i> - wykazuje zależność między dietą a czynnikami, które ją warunkują - przewiduje skutki złego odżywiania się - omawia zasady profilaktyki, raka jelita grubego oraz WZW A, WZW B i WZW C	- wykazuje zależność między higieną odżywiania się a chorobami układu pokarmowego - wskazuje zasady profilaktyki próchnicy zębów - wyjaśnia, dlaczego należy stosować zróżnicowaną i dostosowaną do potrzeb organizmu	- prezentuje wystąpienie w dowolnej formie na temat chorób związanych z zaburzeniami łykania i przemiany materii - uzasadnia konieczność badań przesiewowych w celu wykrywania wczesnych stadiów raka jelita grubego - uzasadnia konieczność stosowania zróżnicowanej diety dostosowanej do potrzeb organizmu - uzasadnia konieczność dbania o zęby

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Układ krążenia	14. Budowa i funkcje krwi	- nazywa elementy morfotyczne krwi - wymienia grupy krwi	- omawia funkcje krwi - wymienia grupy krwi i wyjaśnia, co stanowi podstawę ich wyodrębnienia	- omawia znaczenie krwi - charakteryzuje elementy morfotyczne krwi - omawia rolę hemoglobiny - przedstawia społeczne znaczenie krwiodawstwa	- wyjaśnia mechanizm krzepnięcia krwi - rozpoznaje elementy morfotyczne krwi na podstawie obserwacji mikroskopowej	- odczytuje i interpretuje wyniki laboratoryjnego badania krwi - omawia zasady transfuzji krwi
	15. Krążenie krwi	- wymienia narządy układu krwionośnego - z pomocą nauczyciela omawia na podstawie ilustracji mały i duży obieg krwi	- omawia funkcje wybranego naczynia krwionośnego - porównuje budowę i funkcje żył, tętnic oraz naczyń włosowatych - opisuje funkcje zastawek żylnych	- porównuje krwiobiegi: mały i duży - opisuje drogę krwi płynącej w małym i dużym krwiobiegu	- rozpoznaje poszczególne naczynia krwionośne na ilustracji - wykazuje związek budowy naczyń krwionośnych z pełnionymi przez nie funkcjami	analizuje związek przepływu krwi w naczyniach z wymianą gazową
	16. Budowa i działanie serca	- lokalizuje położenie serca we własnym ciele - wymienia elementy budowy serca - wyjaśnia, czym jest puls	- rozpoznaje elementy budowy serca i naczynia krwionośnego na schemacie (ilustracji z podręcznika) - podaje prawidłową wartość pulsu i ciśnienia zdrowego człowieka	- opisuje mechanizm pracy serca - omawia fazy cyklu pracy serca - mierzy koledze puls - wyjaśnia różnicę między ciśnieniem skurczowym a ciśnieniem rozkurczowym krwi	- wykazuje rolę zastawek w funkcjonowaniu serca - omawia doświadczenie wykazujące wpływ wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia krwi	- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia krwi - porównuje wartości ciśnienia skurczowego i ciśnienia rozkurczowego krwi

	17. Higiena i choroby układu krwionośnego	- wymienia choroby układu krwionośnego - omawia pierwszą pomoc w wypadku krwawień i krwotoków	- wymienia przyczyny chorób układu krwionośnego - wymienia czynniki wpływające korzystnie na funkcjonowanie układu	- analizuje przyczyny chorób układu krwionośnego - charakteryzuje objawy krwotoku żylnego i tętniczego - przedstawia znaczenie aktywności fizycznej i prawidłowej diety dla właściwego funkcjonowania układu krwionośnego	- demonstruje pierwszą pomoc w wypadku krwotoków - wyjaśnia znaczenie badań profilaktycznych chorób układu krwionośnego	wyszukuje i prezentuje w dowolnej formie materiały edukacyjne oświaty zdrowotnej na temat chorób społecznych: miażdżycy, nadciśnienia tętniczego i zawałów serca
	18. Układ limfatyczny (Układ odpornościowy)	- wymienia cechy układu limfatycznego - nazywa narządy tworzące układ	- opisuje budowę układu limfatycznego - omawia rolę węzłów chłonnych	- opisuje rolę układu limfatycznego - wskazuje przykładową lokalizację węzłów chłonnych	- rozpoznaje na ilustracji lub schemacie narządy układu limfatycznego - porównuje układ limfatyczny z układem krwionośnym	- wykazuje, że układy krwionośny i limfatyczny stanowią integralną całość - wyjaśnia mechanizm powstawania chłonniki

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Układ krążenia	19. Budowa i funkcjonowanie układu odpornościowego	- wymienia rodzaje odporności - wyjaśnia rolę szczepionki	- wyróżnia odporności wrodzoną i nabytą - określa szczepionkę czynnik odpowiadający za odporność nabytą	- omawia rolę elementów układu odpornościowego - charakteryzuje rodzaje odporności - określa zasadę działania szczepionki	- opisuje rodzaje leukocytów - uzasadnia konieczność obowiązkowych szczepień	- analizuje wykaz szczepień w swojej książeczce zdrowia - ocenia znaczenie szczepień
	20. Zaburzenia funkcjonowania układu odpornościowego	- wymienia czynniki mogące wywołać alergię - opisuje objawy alergii	- określa przyczynę choroby AIDS - wyjaśnia, na czym polega transplantacja narządów - podaje przykłady narządów, które można przeszczepiać	- wskazuje drogi zakażeń HIV - wskazuje zasady profilaktyki zakażeń HIV	- uzasadnia, że alergię jest związana z nadwrażliwością układu odpornościowego - ilustruje przykładami znaczenie transplantologii	- przedstawia znaczenie przeszczepów - ocenia wyrażanie zgody na transplantację narządów po śmierci
V. Układ oddechowy	21. Budowa i rola układu oddechowego	- wymienia odcinki układu oddechowego - rozpoznaje na ilustracji narządy układu oddechowego	- omawia funkcje elementów układu oddechowego - opisuje rolę nagłośni - na podstawie własnego organizmu przedstawia mechanizm wentylacji płuc	- wyróżnia drogi oddechowe i narządy wymiany gazowej - wykazuje związek budowy elementów układu oddechowego z pełnionymi funkcjami	- odróżnia głośnię i nagłośnię - demonstruje mechanizm modulacji głosu - definiuje płuca jako miejsce zachodzenia wymiany gazowej - wykazuje związek między budową a funkcją płuc	- wykonuje z dowolnych materiałów model układu oddechowego - wyszukuje odpowiednie metody i bada pojemność własnych płuc

	22. Mechanizm oddychania	- wymienia narządy biorące udział w procesie wentylacji płuc - demonstruje na sobie mechanizm wdechu i wydechu - z pomocą nauczyciela omawia doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu	- wskazuje różnice w ruchach klatki piersiowej i przepony podczas wdechu i wydechu - przedstawia rolę krwi w transporcie gazów oddechowych - omawia zawartość gazów w powietrzu wdychanym i wydychanym - z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu	- rozróżnia procesy wentylacji płuc i oddychania komórkowego - opisuje dyfuzję O₂ i CO₂ zachodzącą w pęcherzykach płucnych - na przygotowanym sprzęcie samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu - określa znaczenie oddychania komórkowego	- interpretuje wyniki doświadczenia wykrywającego CO₂ w wydychanym powietrzu - analizuje proces wymiany gazowej w płucach i tkankach - samodzielnie przygotowuje zestaw laboratoryjny i przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność CO₂ w wydychanym powietrzu	- definiuje mitochondrium jako miejsce oddychania komórkowego - opisuje zależność między ilością mitochondriów a zapotrzebowaniem narządów na energię - zapisuje za pomocą symboli chemicznych równanie reakcji ilustrujące utlenianie glukozy

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	23. Higiena i choroby układu oddechowego	- wymienia choroby układu oddechowego - wymienia czynniki wpływające na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego	- wskazuje źródła infekcji górnych i dolnych dróg oddechowych - określa sposoby zapobiegania chorobom układu oddechowego - omawia wpływ zanieczyszczeń pyłowych na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego	- opisuje objawy wybranych chorób układu oddechowego - wyjaśnia związek między wdychaniem powietrza przez nos a profilaktyką chorób układu oddechowego - rozdzieli czynne i bierne palenie tytoniu	- analizuje wpływ palenia tytoniu na funkcjonowanie układu oddechowego - wyszukuje w dowolnych źródłach informacje na temat przyczyn rozwoju raka płuc	- przeprowadza wywiad w przychodni zdrowia na temat profilaktyki chorób płuc - wykazuje zależności między skażeniem pyłowym środowiska a zachorowalnością na choroby układu oddechowego
VI. Układ moczowy i wydalanie	24. Budowa i działanie układu wydalniczego	- wymienia przykłady substancji, które są wydalane przez organizm człowieka - wymienia narządy układu wydalniczego	- wyjaśnia pojęcia <i>wydalanie</i> i <i>defekacja</i> - wymienia drogi wydalania zbędnych produktów przemiany materii - wymienia CO₂ i mocznik jako zbędne produkty przemiany materii	- porównuje wydalanie i defekację - omawia na podstawie ilustracji proces powstawania moczu - wskazuje na modelu lub ilustracji miejsce powstawania moczu pierwotnego	- omawia rolę układu wydalniczego w prawidłowym funkcjonowaniu całego organizmu - opisuje sposoby wydalania mocznika i CO₂	- wykonuje z dowolnego materiału model układu moczowego - rozpoznaje na modelu lub materiale świeżym warstwy budujące nerkę

	25. Higiena i choroby układu wydalniczego	- wymienia zasady higieny układu wydalniczego - wymienia choroby układu wydalniczego - odczytuje wyniki własnych badań laboratoryjnych	- wskazuje na zakażenia dróg moczowych i kamicę nerkową jako choroby układu wydalniczego - wymienia badania stosowane w profilaktyce tych chorób - wskazuje we własnych wynikach odchylenia od normy	- omawia przyczyny chorób układu wydalniczego - wyjaśnia znaczenie wykonywania badań kontrolnych moczu - wskazuje na konieczność okresowego wykonywania badań kontrolnych moczu	- uzasadnia konieczność picia dużych ilości wody podczas leczenia chorób nerek - uzasadnia konieczność regularnego opróżniania pęcherza moczowego - omawia na ilustracji przebieg dializy - wskazuje we własnych wynikach odchylenia od normy – stwierdza stan zagrożenia zdrowia	- analizuje własne wyniki laboratoryjnego badania moczu i na tej podstawie określa stan zdrowia własnego układu wydalniczego - ocenia rolę dializy w ratowaniu życia

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
VII. Układ dokrewny	26. Układ dokrewny. Budowa i funkcjonowanie układu hormonalnego	- wymienia gruczoły dokrewnne - wymienia przykłady hormonów	- wyjaśnia pojęcie <i>gruczoł dokrewny</i> - wyjaśnia, czym są hormony - wskazuje na ilustracji położenie gruczołów dokrewnych	- określa cechy hormonów - przyporządkowuje hormony do odpowiednich gruczołów, które je wytwarzają - charakteryzuje działanie insuliny i glukagonu	- omawia znaczenie swoistego działania hormonów - wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie insuliny i glukagonu	- przedstawia biologiczną rolę hormonu wzrostu, tyroksyny, insuliny, adrenaliny, testosteronu, estrogenów - uzasadnia, że nie należy bez konsultacji z lekarzem przyjmować preparatów leków hormonalnych
	27. Zaburzenia funkcjonowania układu hormonalnego	wymienia skutki nadmiaru i niedoboru hormonu wzrostu	- wyjaśnia pojęcie <i>równowaga hormonalna</i> - podaje przyczyny cukrzycy	interpretuje skutki nadmiaru i niedoboru hormonów	uzasadnia związek niedoboru insuliny z cukrzycą	analizuje i wykazuje różnice między cukrzycą typu I a cukrzycą typu II
	28. Budowa i rola układu nerwowego	- wymienia funkcje układu nerwowego - wymienia elementy budowy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego - rozpoznaje na ilustracji ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy	- opisuje elementy budowy komórki nerwowej - wskazuje na ilustracji neuronu przebieg impulsu nerwowego - wyróżnia somatyczny i autonomiczny układ nerwowy	- opisuje funkcje układu nerwowego - wykazuje związek budowy komórki nerwowej z jej funkcją - omawia działanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego	- wyjaśnia sposób działania synapsy - charakteryzuje funkcje somatycznego i autonomicznego układu nerwowego - porównuje funkcje współczulnej i przywspółczulnej części autonomicznego układu nerwowego	ocenia rolę regulacji nerwowo-hormonalnej w prawidłowym funkcjonowaniu całego organizmu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
VII. Układ nerwowy	29. Ośrodkowy układ nerwowy	- wskazuje na ilustracji najważniejsze elementy mózgowia - wymienia mózgowie i rdzeń kręgowy jako narządy ośrodkowego układu nerwowego	wskazuje elementy budowy rdzenia kręgowego na ilustracji	- opisuje budowę rdzenia kręgowego - objaśnia na ilustracji budowę mózgowia	określa mózgowie jako jednostkę nadrzędną w stosunku do pozostałych części układu nerwowego	uzasadnia nadrzędną funkcję mózgowia w stosunku do pozostałych części układu nerwowego
	30. Obwodowy układ nerwowy. Odruchy	- wymienia rodzaje nerwów obwodowych - podaje po trzy przykłady odruchów warunkowych i bezwarunkowych	- wyróżnia nerwy czuciowe i ruchowe - omawia na podstawie ilustracji drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym - odróżnia odruchy warunkowe i bezwarunkowe	- wyjaśnia różnicę między odruchem warunkowym a bezwarunkowym - przedstawia graficznie drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym	- na podstawie rysunku wyjaśnia mechanizm odruchu kolanowego - charakteryzuje odruchy warunkowe i bezwarunkowe	- dowodzi znaczenia odruchów warunkowych i bezwarunkowych w życiu człowieka - przedstawia rolę odruchów warunkowych w procesie uczenia się
	31. Higiena układu nerwowego	- wymienia czynniki wywołujące stres - podaje przykłady używek - wymienia skutki zażywania niektórych substancji psychoaktywnych dla stanu zdrowia	- wymienia sposoby radzenia sobie ze stresem - przedstawia negatywny wpływ na zdrowie człowieka niektórych substancji psychoaktywnych oraz nadużywania kofeiny	- wyjaśnia dodatni i ujemny wpływ stresu na funkcjonowanie organizmu - opisuje wpływ palenia tytoniu na zdrowie - wyjaśnia znaczenie profilaktyki uzależnień	- omawia wpływ snu na procesy uczenia się i zapamiętywania oraz na odporność organizmu - wykazuje zależność między przyjmowaniem używek a powstawaniem nałogu - omawia skutki działania alkoholu na funkcjonowanie organizmu	- analizuje związek między prawidłowym wysypianiem się a funkcjonowaniem organizmu - wskazuje alternatywne zajęcia pomagające uniknąć uzależnień - ocenia wpływ palenia tytoniu na zdrowie

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
VIII. Narządy zmysłów	32. Budowa i działanie narządu wzroku	- wskazuje znaczenie zmysłów w życiu człowieka - rozróżnia w narządzie wzroku aparat ochronny oka i gałkę oczną - rozpoznaje na ilustracji elementy budowy oka	- opisuje funkcje elementów aparatu ochronnego oka - wyjaśnia pojęcie <i>akomodacja oka</i> - omawia funkcje elementów budowy oka	- określa funkcję aparatu ochronnego oka - wykazuje związek budowy elementów oka z pełnionymi przez nie funkcjami - wskazuje lokalizację receptorów wzroku - ilustruje w formie prostego rysunku drogę światła w oku	- omawia powstawanie obrazu na siatkówce - planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące reakcję tęczówki na światło o różnym natężeniu - ilustruje za pomocą prostego rysunku drogę światła w oku i powstawanie obrazu na siatkówce oraz wyjaśnia rolę soczewki w tym procesie	- przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność tarczy nerwu wzrokowego w oku - ilustruje za pomocą prostego rysunku drogę światła w oku oraz tłumaczy powstawanie i odbieranie wrażeń wzrokowych, używając odpowiedniej terminologii
	33. Ucho – narząd słuchu i równowagi	- rozpoznaje na ilustracji elementy budowy ucha - wyróżnia ucho zewnętrzne, środkowe i wewnętrzne	- wskazuje na ilustracji położenie narządu równowagi - wymienia funkcje poszczególnych elementów ucha	- charakteryzuje funkcje poszczególnych elementów ucha - omawia funkcje ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego	- wyjaśnia mechanizm odbierania i rozpoznawania dźwięków - wskazuje lokalizację receptorów słuchu i równowagi w uchu - wyjaśnia zasadę działania narządu równowagi	analizuje przebieg bodźca słuchowego, uwzględniając przetwarzanie fal dźwiękowych na impulsy nerwowe
	34. Higiena oka i ucha	- wymienia wady wzroku - omawia zasady higieny oczu - wymienia choroby oczu i uszu	- rozpoznaje na ilustracji krótkowzroczność i dalekowzroczność - omawia przyczyny powstawania wad wzroku	- charakteryzuje wady wzroku - omawia sposób korygowania wad wzroku - definiuje hałas jako czynnik powodujący głuchotę	- rozróżnia rodzaje soczewek korygujących wady wzroku - analizuje, w jaki sposób nadmierny hałas może spowodować uszkodzenie słuchu	analizuje źródła hałasu w najbliższym otoczeniu i wskazuje na sposoby jego ograniczenia

IX. Rozmnażanie i rozwój człowieka	35. Zmysły powonienia, smaku i dotyku	- wskazuje rozmieszczenie receptorów powonienia, smaku i dotyku - wymienia podstawowe smaki	- wymienia rodzaje kubków smakowych - wskazuje miejsce występowania komórek węchowych - wymienia bodźce odbierane przez receptory skóry	- przedstawia rolę zmysłów powonienia, smaku i dotyku - omawia rolę węchu w ocenie pokarmów	- uzasadnia, że skóra jest narządem dotyku - analizuje znaczenie wolnych zakończeń nerwowych w skórze	wskazuje na przykładach współzależności smaku i węchu
	36. Rozmnażanie i rozwój. Męski układ rozrodczy	- wymienia męskie narządy rozrodcze - wskazuje na ilustracji męskie narządy rozrodcze	- omawia budowę plemnika i wykonuje jego schematyczny rysunek - omawia proces powstawania nasienia - wymienia funkcje męskiego układu rozrodczego	- charakteryzuje pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowe męskie cechy płciowe - opisuje funkcje poszczególnych elementów męskiego układu rozrodczego - określa funkcję testosteronu	- uzasadnia, że główka plemnika jest właściwą gametą męską - wykazuje zależność między produkcją hormonów płciowych a zmianami zachodzącymi w ciele męczyzny	wyjaśnia wspólną funkcjonalność prącia jako narządu wydalania i narządu rozrodczego
	37. Żeński układ rozrodczy	- wymienia żeńskie narządy rozrodcze - wskazuje na ilustracji żeńskie narządy rozrodcze	opisuje funkcje żeńskiego układu rozrodczego	- charakteryzuje pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowe żeńskie cechy płciowe - opisuje funkcje wewnętrznych narządów rozrodczych	wykazuje związek budowy komórki jajowej z pełnioną przez nią funkcją	analizuje podobieństwa i różnice w budowie męskich i żeńskich układów narządów: rozrodczego i wydalniczego
	38. Funkcjonowanie żeńskiego układu rozrodczego	- wymienia żeńskie hormony płciowe - wymienia kolejne fazy cyklu miesięczkowego	- wskazuje w cyklu miesięczkowym dni płodne i niepłodne - definiuje jajnik jako miejsce powstawania komórki jajowej	interpretuje ilustracje przebiegu cyklu miesięczkowego	- omawia zmiany hormonalne i zmiany w macicy zachodzące w trakcie cyklu miesięczkowego - analizuje rolę ciątka żółtego	wyznacza dni płodne i niepłodne u kobiet w różnych dniach cyklu miesięczkowego z różną długością cyklu

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IX. Rozmnażanie i rozwój człowieka	39. Rozwój człowieka – od poczęcia do narodzin	- wymienia etapy przedurodzeniowe - zygota, zarodek, płód - nazwa błony płodowe - podaje długość trwania rozwoju płodowego	- porządkuje etapy rozwoju zarodka od zapłodnienia do zagnieżdżenia - wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>zapłodnienie</i> - podaje czas trwania ciąży - omawia wpływ różnych czynników na prawidłowy rozwój zarodka i płodu	- charakteryzuje funkcje błon płodowych - omawia okres rozwoju płodowego - wyjaśnia przyczyny zmian zachodzących w organizmie kobiety podczas ciąży - charakteryzuje etapy porodu	- analizuje funkcje łożyska - uzasadnia konieczność przestrzegania zasad higieny przez kobiety w ciąży - omawia mechanizm powstawania ciąży pojedynczej i mnogiej	wskazuje zasady higieny zalecane kobietom w ciąży
	40. Rozwój człowieka – od narodzin do starości	- wymienia etapy życia człowieka - nazywa rodzaje dojrzałości człowieka	- określa zmiany rozwojowe u swoich rówieśników - opisuje objawy starzenia się organizmu - wskazuje różnice w tempie dojrzewania dziewcząt i chłopców	- charakteryzuje wskazane okresy rozwojowe - przedstawia cechy oraz przebieg fizycznego, psychicznego i społecznego dojrzewania człowieka	- analizuje różnice między przekwitaniem a starością - przyporządkowuje okresom rozwojowym zmiany zachodzące w organizmie	- tworzy w dowolnej formie prezentację na temat dojrzewania - tworzy portfolio ze zdjęciami swojej rodziny, której członkowie znajdują się w różnych okresach rozwoju

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IX. Rozmnażanie i rozwój człowieka	41. Higiena i choroby układu rozrodczego	- wymienia choroby układu rozrodczego - wymienia choroby przenoszone drogą płciową	- wskazuje kontakty płciowe jako potencjalne źródło zakażenia układu rozrodczego - przyporządkowuje chorobom źródła zakażenia - wyjaśnia różnicę między nosicielstwem HIVa chorobą AIDS	- wyjaśnia konieczność regularnych wizyt u ginekologa - przyporządkowuje chorobom ich charakterystyczne objawy - przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową	- wymienia ryzykowne zachowania seksualne, które mogą prowadzić do zakażenia HIV - uzasadnia konieczność wykonywania badań kontrolnych jako sposobu wczesnego wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy i raka prostaty	wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat planowanych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka, wywołującego raka szyjki macicy
	42.Homeostaza Mechanizmy regulacyjne organizmu	- własnymi słowami wyjaśnia, na czym polega homeostaza - wyjaśnia mechanizm termoregulacji u człowieka - wskazuje drogi wydalania wody z organizmu	- wykazuje na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy zależność działania układów pokarmowego i krwionośnego - opisuje, które układy narządów mają wpływ na regulację poziomu wody we krwi	- wyjaśnia, na czym polega homeostaza - na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania układów: nerwowego, pokarmowego i krwionośnego - na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wyjaśnia mechanizm regulacji poziomu glukozy we krwi	- na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania poszczególnych układów narządów w organizmie człowieka - na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wyjaśnia, które układy narządów biorą udział w mechanizmie regulacji poziomu glukozy we krwi	analizuje i wykazuje rolę regulacji nerwowo-hormonalnej w utrzymaniu homeostazy

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
X. Równowaga wewnętrzna organizmu	43. Choroba	• omawia wpływ trybu życia na stan zdrowia człowieka • podaje przykłady trzech chorób zakaźnych wraz z czynnikami, które je wywołują • wymienia choroby cywilizacyjne • wymienia najczęstsze przyczyny nowotworów	• opisuje zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne • podaje przykłady wpływu środowiska na życie i zdrowie człowieka • przedstawia znaczenie aktywności fizycznej dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka • przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób nowotworowych	• charakteryzuje czynniki wpływające na zdrowie człowieka • rozróżnia zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne • podaje kryterium podziału chorób na choroby zakaźne i cywilizacyjne • wskazuje na co należy zwrócić uwagę czytając ulotki dołączane do ogólnodostępnych leków	• wykazuje wpływ środowiska na zdrowie • uzasadnia, że antybiotyki i inne leki należy stosować zgodnie z zaleceniami lekarza • uzasadnia konieczność okresowego wykonywania podstawowych badań kontrolnych • wskazuje metody zapobiegania chorobom cywilizacyjnym	• formułuje argumenty przemawiające za tym, że nie należy bez wyraźnej potrzeby przyjmować ogólnodostępnych leków oraz suplementów • dowodzi, że stres jest przyczyną chorób cywilizacyjnych

Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 8 szkoły podstawowej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Genetyka	1. Czym jest genetyka?	Uczeń: - określa zakres badań genetyki - wyjaśnia, że podobieństwo dziecka do rodziców jest wynikiem dziedziczenia cech	Uczeń: - rozdziela cechy dziedziczne i niedziedziczne - definiuje pojęcia: <i>genetyka</i> i <i>zmienność organizmów</i>	Uczeń: - wskazuje cechy indywidualne i gatunkowe podanych organizmów - omawia zastosowanie genetyki w różnych dziedzinach: medycynie, kryminalistyce, rolnictwie i archeologii	Uczeń: - uzasadnia występowanie zmienności genetycznej wśród ludzi - wskazuje różnice między cechami gatunkowymi a indywidualnymi - wyjaśnia, z czego wynika podobieństwo organizmów potomnych w rozmnażaniu bezpłciowym	Uczeń: - dowodzi, że cechy organizmu kształtują się dzięki materiałowi genetycznemu oraz są wynikiem wpływu środowiska - wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej w kształtowaniu się zmienności organizmów
	2. Nośnik informacji genetycznej – DNA	- wskazuje miejsca występowania DNA - wymienia elementy budujące DNA - przedstawia rolę DNA jako nośnika informacji genetycznej	- przedstawia budowę nukleotydu - wymienia nazwy zasad azotowych - omawia budowę chromosomu - definiuje pojęcia: <i>kariotyp</i>, <i>helisa</i>, <i>gen</i> i <i>nukleotyd</i> - wykazuje rolę jądra	- wykazuje konieczność związania DNA przez białka i powstania chromatyny w jądrze komórkowym - wyjaśnia, z czego wynika komplementarność zasad azotowych - przedstawia graficznie regułę komplementarności	- wyjaśnia proces replikacji - rozpoznaje DNA i RNA* na modelu lub ilustracji - porównuje budowę DNA z budową RNA* - omawia budowę i funkcję RNA*	- uzasadnia konieczność zachodzenia procesu replikacji DNA przed podziałem komórki - wykonuje dowolną techniką model DNA - wykazuje rolę replikacji w zachowaniu niezmiennionej informacji genetycznej

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Genetyka	3. Podziały komórkowe	- wymienia nazwy podziałów komórkowych - podaje liczbę chromosomów w komórkach somatycznych i płciowych człowieka	- definiuje pojęcia: <i>chromosomy homologiczne</i>, <i>komórki haploidalne</i> i <i>komórki diploidalne</i> - wskazuje miejsce zachodzenia mitozy i mejozy w organizmie człowieka	- omawia znaczenie mitozy i mejozy - oblicza liczbę chromosomów w komórce haploidalnej, znając liczbę chromosomów w komórce diploidalnej danego organizmu	- wykazuje konieczność redukcji ilości materiału genetycznego w komórkach macierzystych gamet - wykazuje różnice między mitozą a mejozą	- wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej podczas mejozy - wykonuje dowolną techniką model mitozy lub mejozy
	4. Podstawowe prawa dziedziczenia	- definiuje pojęcia <i>fenotyp</i> i <i>genotyp</i> - wyjaśnia symbole używane przy zapisywaniu krzyżówek genetycznych	- omawia badania Gregora Mendla - zapisuje genotypy homozygoty dominującej i homozygoty recesywnej oraz heterozygoty - wykonuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie jednego genu	- identyfikuje allele dominujące i recesywne - omawia prawo czystości gamet - rozpoznaje na schemacie krzyżówki genetycznej genotyp oraz określa fenotyp rodziców i pokolenia potomnego	- przewiduje cechy osobników potomnych na podstawie prawa czystości gamet - interpretuje krzyżówki genetyczne, używając określeń: <i>homozygota</i>, <i>cecha dominująca</i> i <i>cecha recesywna</i>	- zapisuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie określonej cechy i przewiduje genotypy oraz fenotypy potomstwa - ocenia znaczenie prac Gregora Mendla dla rozwoju genetyki
	5. Dziedziczenie cech u człowieka	- wskazuje u ludzi przykładowe cechy dominującą i recesywną - z pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne	- wymienia cechy dominujące i recesywne u człowieka - z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne	- wyjaśnia, że cechę recesywną determinują allele homozygoty recesywnej - przewiduje na podstawie krzyżówki genetycznej wystąpienie cechy potomstwa	- wskazuje cechy człowieka, które są zarówno wynikiem działania genów, jak i czynników środowiska - ustala prawdopodobieństwo występowania cechy u potomstwa, jeśli nie są znane genotypy obojga rodziców	- ocenia wpływ środowiska na kształtowanie się cech na podstawie znajomości cech dominujących i recesywnych - projektuje krzyżówki genetyczne, poprawnie posługując się terminami <i>homozygota</i> i <i>heterozygota</i>

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Genetyka	6. Dziedziczenie płci u człowieka	• podaje liczbę chromosomów występujących w komórce diploidalnej człowieka • wymienia przykłady chorób dziedzicznych sprzężonych z płcią	• rozpoznaje kariotyp człowieka • określa cechy chromosomów X i Y	• wyjaśnia rolę chromosomów płci i autosomów • omawia zasadę dziedziczenia płci	• wyjaśnia mechanizm ujawniania się cech recesywnych	• ocenia znaczenie poznania budowy ludzkiego DNA
	7. Dziedziczenie grup krwi	• wymienia cztery główne grupy krwi występujące u człowieka • przedstawia przykłady cech zależnych od wielu genów oraz od środowiska	• omawia sposób dziedziczenia grup krwi • wyjaśnia sposób dziedziczenia czynnika Rh	• rozpoznaje grupy krwi na podstawie zapisu genotypów • wykonuje krzyżówkę genetyczną przedstawiającą dziedziczenie grup krwi	• ustala grupy krwi dzieci na podstawie znajomości grup krwi ich rodziców • ustala czynnik Rh dzieci na podstawie znajomości czynnika Rh ich rodziców	• wykazuje, że dziedziczenie czynnika Rh jest jednogenne • wyjaśnia wpływ środowiska na rozwój cech osobniczych
	8. Mutacje	• definiuje pojęcie <i>mutacja</i> • wymienia czynniki mutagenne • podaje przykłady chorób uwarunkowanych mutacjami genowymi i chromosomowymi	• rozróżnia mutacje genowe i chromosomowe • omawia przyczyny wybranych chorób genetycznych • wskazuje mechanizm dziedziczenia mukowiscydozy	• wyjaśnia, na czym polegają mutacje genowe i chromosomowe • omawia znaczenie poradnictwa genetycznego • charakteryzuje wybrane choroby i zaburzenia genetyczne • wyjaśnia podłoże zespołu Downa	• wyjaśnia mechanizm powstawania mutacji genowych i chromosomowych • omawia zachowania zapobiegające powstawaniu mutacji • wyjaśnia znaczenie badań prenatalnych	• uzasadnia, że mutacje są podstawowym czynnikiem zmienności organizmów • analizuje przyczyny mutacji i wskazuje ich skutki

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
II. Ewolucja życia	9. Źródła wiedzy o ewolucji	- definiuje pojęcie <i>ewolucja</i> - wymienia dowody ewolucji - wskazuje przykłady narządów szczątkowych w organizmie człowieka	- omawia dowody ewolucji - wymienia przykłady różnych rodzajów skamieniałości - definiuje pojęcie <i>żywa skamieniałość</i> - wymienia przykłady reliktywów	- wyjaśnia istotę procesu ewolucji - rozpoznaje żywe skamieniałości - omawia przykłady potwierdzające jedność budowy i funkcjonowania organizmów - wymienia przykłady struktur homologicznych i analogicznych	- określa warunki powstawania skamieniałości - analizuje formy pośrednie - wskazuje istnienie związku między rozmieszczeniem gatunków a ich pokrewieństwem	- wykazuje jedność budowy i funkcjonowania organizmów - ocenia rolę struktur homologicznych i analogicznych jako dowodów ewolucji
	10. Mechanizmy ewolucji	- wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>endemit</i> - podaje przykłady doboru sztucznego	- wymienia przykłady endemitów - wyjaśnia, na czym polega dobór naturalny i dobór sztuczny - omawia ideę walki o byt	- wyjaśnia główne założenia teorii ewolucji Karola Darwina - wskazuje różnicę pomiędzy doбором naturalnym a doбором sztucznym - wymienia główne założenia syntetycznej teorii ewolucji*	- wykazuje izolację geograficzną jako drogę do powstawania nowych gatunków - wykazuje rolę endemitów z Galapagos w badaniach Darwina* - uzasadnia, że walka o byt jest formą doboru naturalnego - ocenia korzyści doboru naturalnego w przekazywaniu cech potomstwu - omawia współczesne spojrzenie na ewolucję – syntetyczną teorię ewolucji	- ilustruje przykładami działanie doboru naturalnego i doboru sztucznego - ocenia korzyści dla człowieka płynące z zastosowania doboru sztucznego

11. Pochodzenie człowieka	- wymienia przykłady organizmów należących do nadrodziny człekokształtnych - omawia cechy człowieka rozumnego	- wskazuje na mapie miejsce, gdzie rozpoczęła się ewolucja człowieka - wymienia czynniki, które miały wpływ na ewolucję człowieka	- określa stanowisko systematyczne człowieka - wskazuje na przykładzie szympansa różnice pomiędzy człowiekiem a innymi człekokształtnymi	- analizuje przebieg ewolucji człowieka - wykazuje cechy wspólne człowieka z innymi człekokształtnymi - wymienia cechy człowieka pozwalające zaklasyfikować go do poszczególnych jednostek systematycznych	- porównuje różne gatunki człowieka w przebiegu jego ewolucji - wykazuje, że człekokształtne to ewolucyjni krewni człowieka

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	12. Organizm a środowisko	• wyjaśnia, czym zajmuje się ekologia • wymienia czynniki ograniczające występowanie gatunków w różnych środowiskach	• identyfikuje siedlisko wybranego gatunku • omawia, czym jest nisza ekologiczna organizmu	• rozróżnia siedlisko i niszę ekologiczną • określa wpływ wybranych czynników środowiska na funkcjonowanie organizmów	• wykazuje zależność między czynnikami środowiska a występującymi w nim organizmami	• interpretuje wykres przedstawiający zakres tolerancji ekologicznej danego gatunku
	13. Cechy populacji	• definiuje pojęcia <i>populacja</i> i <i>gatunek</i> • wylicza cechy populacji • wymienia typy rozmieszczenia osobników w populacji • określa wady i zalety życia organizmów w grupie	• wyjaśnia zależność między definicją populacji i gatunku • wymienia przykłady zwierząt żyjących w stadzie • określa przyczyny migracji • przedstawia, jakie dane można odczytać z piramidy wiekowej populacji	• wskazuje populacje różnych gatunków • określa wpływ migracji na liczebność populacji • wyjaśnia wpływ cech populacji na jej liczebność • odczytuje dane z piramidy wiekowej	• wykazuje zależność między liczebnością populacji a jej zagęszczeniem • graficznie przedstawia różne typy rozmieszczenia osobników w populacji i podaje ich przykłady • charakteryzuje grupy wiekowe w piramidach	• przewiduje losy populacji na podstawie jej piramidy wiekowej • wykazuje zależność między strukturą płciową a liczebnością populacji

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Ekologia i ochrona środowiska	14. Konkurencja	- nazywa zależności międzygatunkowe - wymienia zasoby, o które konkurują organizmy	- wyjaśnia, na czym polega konkurencja - wskazuje rodzaje konkurencji	- przedstawia graficznie zależności między organizmami, zaznacza, który gatunek odnosi korzyści, a który – straty - porównuje konkurencję wewnątrzgatunkową z konkurencją międzygatunkową	- wskazuje przyczyny i skutki konkurencji międzygatunkowej i wewnątrzgatunkowej - wykazuje zależność między zasobami środowiska a intensywnością konkurencji	uzasadnia, wykorzystując wiedzę z ewolucjonizmu, że konkurencja jest czynnikiem doboru naturalnego
	15. Drapieżnictwo. Roślinożerność	- wymienia przykłady roślinożerców - wskazuje przykłady drapieżników i ich ofiar - omawia przystosowania organizmów do drapieżnictwa - podaje przykłady roślin drapieżnych	- określa znaczenie roślinożerców w przyrodzie - omawia adaptacje roślinożerców do zjadania pokarmu roślinnego - wyjaśnia na wybranych przykładach, na czym polega drapieżnictwo - wymienia charakterystyczne cechy drapieżników i ich ofiar	- wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i roślinożercy wzajemnie regulują swoją liczebność - omawia różne strategie polowań stosowanych przez drapieżniki - opisuje sposoby obrony organizmów przed drapieżnikami - wykazuje przystosowania rośliny drapieżnej do zdobywania pokarmu	- ocenia znaczenie drapieżników i roślinożerców w środowisku - wskazuje adaptacje drapieżników i roślinożerców do zdobywania pokarmu - określa rolę drapieżników w przyrodzie jako regulatorów liczebności ofiar - charakteryzuje sposoby obrony roślin przed zjadaniem	- wykazuje zależności między liczebnością populacji drapieżników a liczebnością populacji ich ofiar - wyjaśnia przyczyny drapieżnictwa i wskazuje metody zdobywania pokarmu przez rośliny drapieżne - wykazuje korzyści dla roślin płynące z roślinożerności - przedstawia pozytywne i negatywne skutki roślinożerności

16. Pasożytnictwo	- wymienia przykłady pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych - wylicza przykłady pasożytnictwa u roślin	- wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo - klasyfikuje pasożyty na zewnętrzne i wewnętrzne	- charakteryzuje przystosowania organizmów do pasożytniczego trybu życia - omawia pasożytnictwo u roślin	- ocenia znaczenie pasożytnictwa w przyrodzie - wskazuje przystosowania roślin do pasożytniczego trybu życia	wyjaśnia znaczenie pasożytnictwa w regulacji zagęszczenia populacji ofiar

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
III. Ekologia i ochrona środowiska	17. Nieantagonistyczne zależności między gatunkami	- wymienia nieantagonistyczne zależności międzygatunkowe - podaje przykłady organizmów, które łączy zależność nieantagonistyczna	- określa warunki współpracy między gatunkami - rozdziela pojęcia <i>komensalizm</i> i <i>mutualizm</i> - omawia budowę korzeni roślin motylkowych	- omawia różnice między komensalizmem a mutualizmem - charakteryzuje rolę grzyba i glonu w pleśze porostu	- określa warunki występowania nieantagonistycznych relacji między organizmami różnych gatunków - charakteryzuje relacje między rośliną motylkową a bakteriami azotowymi	- ocenia znaczenie bakterii azotowych występujących w glebie - wyjaśnia, jakie praktyczne znaczenie ma wiedza o mikoryzie
	18. Czym jest ekosystem?	wymienia przykładowe ekosystemy	- wskazuje elementy biotopu i biocenozy wybranego ekosystemu - przedstawia składniki biotopu i biocenozy	- wymienia przemiany w ekosystemach - omawia, do czego człowiek wykorzystuje ekosystemy	charakteryzuje różnicę między sukcesją pierwotną a wtórną*	- wykazuje zależności między biotopem a biocenozą - wyszukuje w terenie miejsce zachodzenia sukcesji wtórnej*
	19. Zależności pokarmowe	- wymienia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego - przyporządkowuje znane organizmy poszczególnym ogniwom łańcucha pokarmowego - rysuje schematy prostych łańcuchów pokarmowych w wybranych ekosystemach	- wyjaśnia przyczyny istnienia łańcuchów pokarmowych - wskazuje różnice między producentami a konsumentami - rysuje schemat prostej sieci pokarmowej	- analizuje wybrane powiązania pokarmowe we wskazanym ekosystemie - charakteryzuje rolę poszczególnych ogniw łańcucha pokarmowego	omawia czynniki, które zakłócają równowagę ekosystemu	- przewiduje skutki, jakie dla ekosystemu miałyby wyginiecie określonego ogniwa we wskazanym łańcuchu pokarmowym - interpretuje, na czym polega równowaga dynamiczna ekosystemu

	20. Materia i energia w ekosystemie	• mawia na podstawie ilustracji piramidę ekologiczną	• wykazuje, że materia krąży w ekosystemie • omawia na podstawie ilustracji obieg węgla w ekosystemie*	• wyjaśnia, że energia przepływa przez ekosystem • wykazuje rolę producentów, konsumentów i destrucentów w krążeniu materii	• interpretuje zależności między poziomem pokarmowym a biomasą i liczebnością populacji • analizuje informacje przedstawione w formie piramidy ekologicznej	• analizuje przyczyny zaburzeń w krążeniu materii w ekosystemach • uzasadnia spadek energii w ekosystemie na kolejnych poziomach troficznych

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
IV. Zagrożenia różnorodności biologicznej	21. Różnorodność biologiczna	- przedstawia poziomy różnorodności biologicznej - wymienia czynniki wpływające na stan ekosystemów	- wyjaśnia, na czym polega różnorodność biologiczna - wyjaśnia różnice pomiędzy dwoma poziomami różnorodności biologicznej - wyszukuje w różnych źródłach informacji na temat skutków spadku różnorodności	- charakteryzuje poziomy różnorodności biologicznej - omawia wpływ klimatu na kształtowanie się różnorodności biologicznej	- wykazuje zmiany różnorodności biologicznej podczas sukcesji* - porównuje poziomy różnorodności biologicznej	analizuje przyczyny prowadzące do nagłego wymarcia gatunku
	22. Wpływ człowieka na różnorodność biologiczną	- wymienia przykłady działalności człowieka przyczyniającej się do spadku różnorodności biologicznej - podaje przykłady obcych gatunków	- wskazuje działalność człowieka jako przyczynę spadku różnorodności biologicznej - wskazuje gatunki wymarłe jako przykład działalności człowieka	- wskazuje, w jaki sposób niszczenie siedlisk wpływa na stan gatunkowy ekosystemów - wyjaśnia, skąd się biorą nowe gatunki roślin i zwierząt w ekosystemach naturalnych	- wykazuje, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na eliminowanie gatunków - ocenia wpływ wprowadzania obcych gatunków na bioróżnorodność w Polsce	analizuje zależności między działalnością człowieka a zmianą czynników środowiskowych wpływających na spadek różnorodności biologicznej
	23. Racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody	- wymienia przykłady zasobów przyrody - wyjaśnia znaczenie recyklingu dla racjonalnego gospodarowania zasobami	- wymienia przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody - ilustruje przykładami, jak należy dbać o ochronę zasobów	- klasyfikuje zasoby przyrody na niewyczerpywalne i wyczerpywalne, podaje ich przykłady - omawia racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody	- wykazuje skutki niewłaściwej eksploatacji zasobów - wyjaśnia, na czy polega zrównoważony rozwój	- objaśnia, w jaki sposób odtwarzają się odnawialne zasoby przyrody - wyjaśnia, jak młodzież może się przyczynić do ochrony zasobów przyrody
	24. Sposoby ochrony przyrody	- określa cele ochrony przyrody - wymienia sposoby ochrony gatunkowej	- wymienia formy ochrony przyrody - omawia formy ochrony indywidualnej	- wyjaśnia, na czym polega ochrona obszarowa - wykazuje różnicę między ochroną gatunkową ścisłą a częściową	- charakteryzuje poszczególne formy ochrony przyrody - wyjaśnia, czego dotyczy program Natura 2000 - prezentuje wybrane przykłady czynnej ochrony przyrody w Polsce	- wskazuje formy ochrony przyrody występujące w najbliższej okolicy - uzasadnia konieczność stosowania form ochrony przyrody dla zachowania gatunków i ekosystemów

* Zagadnienia spoza podstawy programowej oznaczono gwiazdką

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z FIZYKI

- Wymagania edukacyjne uwzględniają zmiany z 2024 r. wynikające z uszczuplenia podstawy programowej.
- Wymagania edukacyjne są zgodne z programem nauczania fizyki w szkole podstawowej: "Spotkania z fizyką" autorstwa Grażyna Francuz – Ornat, Teresa Kulawik wydawnictwa Nowa Era.
- Symbolem ^R oznaczono treści spoza podstawy programowej.

KLASA VII

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
I. PIERWSZE SPOTKANIE Z FIZYKĄ					
Czym zajmuje się fizyka; Wielkości fizyczne, jednostki i pomiary; Jak przeprowadzać doświadczenia	• określa, czym zajmuje się fizyka	X			
	• podaje przykłady powiązań fizyki z życiem codziennym, techniką, medycyną oraz innymi dziedzinami wiedzy		X		
	• wymienia podstawowe metody badań stosowane w fizyce	X			
	• rozróżnia pojęcia: obserwacja, pomiar, doświadczenie		X		
	• rozróżnia pojęcia: ciało fizyczne i substancja oraz podaje odpowiednie przykłady	X			
	• podaje przykłady osiągnięć fizyków cennych dla rozwoju cywilizacji (współczesnej techniki i technologii)				X
	• wyjaśnia, co to są wielkości fizyczne i na czym polegają pomiary wielkości fizycznych; rozróżnia pojęcia: wielkość fizyczna i jednostka danej wielkości		X		
	• charakteryzuje układ jednostek SI		X		
	• podaje przykłady wielkości fizycznych wraz z ich jednostkami w układzie SI; zapisuje podstawowe wielkości fizyczne (posługując się odpowiednimi symbolami) wraz z jednostkami (długość, masa, temperatura, czas)			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mikro-, mili-, centy-, hekto-, kilo-, mega-)		X		
	• przelicza jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina)	X			
	• przeprowadza wybrane pomiary i doświadczenia, korzystając z ich opisów (np. pomiar długości ołówka, czasu staczania się ciała po pochylni)		X		
	• szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru, np. długości, czasu			X	
	• wybiera właściwe przyrządy pomiarowe (np. do pomiaru długości, czasu)	X			
	• wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku pomiaru lub doświadczenia			X	
	• opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów		X		
	• wyjaśnia, dlaczego żaden pomiar nie jest idealnie dokładny i co to jest niepewność pomiarowa oraz uzasadnia, że dokładność wyniku pomiaru nie może być większa niż dokładność przyrządu pomiarowego		X		
	• posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności			X	
	• wyjaśnia, w jakim celu powtarza się pomiar kilka razy, a następnie z uzyskanych wyników oblicza średnią		X		
	• oblicza wartość średnią wyników pomiaru (np. długości, czasu)	X			
	• wyznacza niepewność pomiarową przy pomiarach wielokrotnych				X
	• wyjaśnia, co to są cyfry znaczące		X		
	• zaokrągla wartości wielkości fizycznych do podanej liczby cyfr znaczących		X		
	• wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania obserwacji, pomiarów i doświadczeń	X			
	• wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe	X			
	• selekcjonuje informacje uzyskane z różnych źródeł, np. na lekcji, z podręcznika, z literatury popularnonaukowej, z internetu			X	
Rodzaje oddziaływań i ich wzajemność	• wymienia i rozróżnia rodzaje oddziaływań (elektrostatyczne, grawitacyjne, magnetyczne, mechaniczne) oraz podaje przykłady oddziaływań	X			
	• przeprowadza doświadczenie (badanie różnego rodzaju oddziaływań), korzystając z jego opisu		X		
	• opisuje przebieg doświadczenia (badanie różnego rodzaju oddziaływań); ilustruje jego wyniki		X		
	• ^R klasyfikuje podstawowe oddziaływania występujące w przyrodzie			X	
	• wykazuje na przykładach, że oddziaływania są wzajemne		X		
	• wymienia i rozróżnia skutki oddziaływań (statyczne i dynamiczne)		X		
	• odróżnia oddziaływania bezpośrednie i na odległość; podaje odpowiednie przykłady tych oddziaływań		X		
	• podaje przykłady skutków oddziaływań w życiu codziennym	X			
	• opisuje różne rodzaje oddziaływań			X	
	• wyjaśnia, na czym polega wzajemność oddziaływań			X	
	• przewiduje skutki różnego rodzaju oddziaływań				X
	• podaje przykłady rodzajów i skutków oddziaływań (bezpośrednich i na odległość) inne niż poznane na lekcji				X
Siła i jej cechy	• posługuje się pojęciem siły jako miary oddziaływań	X			

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• wykonuje doświadczenie (badanie rozciągania gumki lub sprężyny), korzystając z jego opisu	X			
	• posługuje się jednostką siły; wskazuje siłomierz jako przyrząd służący do pomiaru siły	X			
	• doświadczalnie wyznacza wartość siły za pomocą siłomierza albo wagi analogowej lub cyfrowej (mierzy wartość siły za pomocą siłomierza)		X		
	• przeprowadza doświadczenia (badanie cech sił, wyznaczanie średniej siły), korzystając z ich opisu		X		
	• stosuje pojęcie siły jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot wektora siły		X		
	• przedstawia siłę graficznie (rysuje wektor siły)		X		
	• porównuje siły na podstawie ich wektorów			X	
	• odróżnia wielkości skalarne (liczbowe) od wektorowych i podaje odpowiednie przykłady	X			
	• rozpoznaje i nazywa siłę ciężkości	X			
	• posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej; zapisuje wynik pomiaru siły wraz z jej jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności		X		
	• opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów		X		
	• oblicza średnią siłę i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	
	• szacuje niepewność pomiarową wyznaczonej wartości średniej siły				X
	• buduje prosty siłomierz i wyznacza przy jego użyciu wartość siły, korzystając z opisu doświadczenia			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku pomiaru siły			X	
	• buduje siłomierz według własnego projektu i wyznacza za jego pomocą wartość siły				X
Siły wypadkowa i równoważąca	• rozpoznaje i nazywa siły ciężkości i sprężystości	X			
	• przeprowadza doświadczenie (wyznaczanie siły wypadkowej i siły równoważącej za pomocą siłomierza), korzystając z jego opisu		X		
	• rozróżnia siłę wypadkową i siłę równoważącą	X			
	• wyznacza i rysuje siłę wypadkową dla dwóch sił o jednakowych kierunkach		X		
	• opisuje i rysuje siły, które się równoważą		X		
	• określa cechy siły wypadkowej dwóch sił działających wzdłuż tej samej prostej i siły równoważącej inną siłę		X		
	• podaje przykłady sił wypadkowych i równoważących się z życia codziennego		X		
	• określa zachowanie się ciała w przypadku działania na nie sił równoważących się	X			
	• wyznacza i rysuje siłę wypadkową dla kilku sił o jednakowych kierunkach; określa jej cechy			X	
	• określa cechy siły wypadkowej kilku (więcej niż dwóch) sił działających wzdłuż tej samej prostej			X	
	• wyznacza i rysuje siłę równoważącą kilka sił działających wzdłuż tej samej prostej o różnych zwrotach; określa jej cechy				X
Powtórzenie	• rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału 1		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału 1			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• rozwiązuje zadania złożone, nietypowe, dotyczące treści rozdziału 1				X
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego problemu		X		
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Jak mierzono czas i jak mierzy się go obecnie</i> lub innego			X	
II. WŁAŚCIWOŚCI I BUDOWA MATERII					
Atomy i cząsteczki	• przeprowadza doświadczenia wykazujące cząsteczkową budowę materii, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa		X		
	• opisuje przebieg przeprowadzonych doświadczeń	X			
	• podaje przykłady zjawisk świadczące o cząsteczkowej budowie materii	X			
	• wyjaśnia zjawisko zmiany objętości cieczy w wyniku mieszania się, opierając się na doświadczeniu modelowym			X	
	• posługuje się pojęciem hipotezy		X		
	• podaje podstawowe założenia cząsteczkowej teorii budowy materii		X		
	• ^R wyjaśnia, na czym polega zjawisko dyfuzji i od czego zależy jego szybkość			X	
	• ^R podaje przykłady zjawiska dyfuzji w przyrodzie i w życiu codziennym		X		
	• projektuje i przeprowadza doświadczenia (inne niż opisane w podręczniku), wykazujące cząsteczkową budowę materii				X
Stany skupienia. Właściwości ciał stałych, cieczy i gazów	• rozróżnia trzy stany skupienia substancji; podaje przykłady ciał stałych, cieczy, gazów	X			
	• przeprowadza doświadczenia (badanie właściwości ciał stałych, cieczy i gazów), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje wyniki i formułuje wnioski		X		
	• projektuje i wykonuje doświadczenia wykazujące właściwości ciał stałych, cieczy i gazów				X

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• rozróżnia substancje kruche, sprężyste i plastyczne; podaje przykłady ciał plastycznych, sprężystych, kruchych	X			
	• charakteryzuje ciała sprężyste, plastyczne i kruche; posługuje się pojęciem siły sprężystości		X		
	• wyjaśnia, że podział na ciała sprężyste, plastyczne i kruche jest podziałem nieostrym; ^R posługuje się pojęciem twardości minerałów			X	
	• opisuje budowę mikroskopową ciał stałych, cieczy i gazów (strukturę mikroskopową substancji w różnych jej fazach)		X		
	• analizuje różnice w budowie mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów; posługuje się pojęciem powierzchni swobodnej			X	
	• określa i porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów		X		
	• analizuje różnice gęstości (ułożenia cząsteczek) substancji w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów		X		
	• wyodrębnia z tekstów lub rysunków (związanych z właściwościami ciał stałych, cieczy i gazów) informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu		X		
Masa a siła ciężkości	• posługuje się pojęciem masy oraz jej jednostkami; podaje jej jednostkę w układzie SI	X			
	• rozróżnia pojęcia: masa, ciężar ciała	X			
	• przeprowadza doświadczenie (badanie zależności wskazania siłomierza od masy obciążników), korzystając z jego opisu; opisuje wyniki i formułuje wnioski	X			
	• wyznacza masę ciała za pomocą wagi laboratoryjnej; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku			X	
	• przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki: mikro-, mili-, kilo-, mega-); przelicza jednostki masy i ciężaru		X		
	• posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności		X		
	• rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych (wyników doświadczenia); rozpoznaje		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	proporcjonalność prostą oraz posługuje się proporcjonalnością prostą				
	• posługuje się pojęciem siły ciężkości; podaje wzór na ciężar	X			
	• stosuje do obliczeń związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem wzoru na siłę ciężkości		X		
	• rozwiązuje nietypowe (złożone) zadania z zastosowaniem wzoru na siłę ciężkości			X	(X)
	• wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
Gęstość	• określa pojęcie gęstości; podaje związek gęstości z masą i objętością oraz jednostkę gęstości w układzie SI	X			
	• posługuje się pojęciem gęstości oraz jej jednostkami		X		
	• przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, decy-, kilo-); przelicza jednostki gęstości		X		
	• stosuje do obliczeń związek gęstości z masą i objętością		X		
	• wykonuje obliczenia, korzystając ze związku gęstości z masą i objętością, i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania gęstości substancji; porównuje gęstości substancji	X			
	• wyjaśnia, dlaczego ciała zbudowane z różnych substancji mają różną gęstość		X		
	• analizuje różnice gęstości substancji w różnych stanach skupienia wynikające z budowy mikroskopowej ciał stałych, cieczy i gazów (analizuje zmiany gęstości przy zmianie stanu skupienia, zwłaszcza w przypadku przejścia z cieczy w gaz, i wiąże to ze zmianami w strukturze mikroskopowej)			X	
	• wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje typowe zadania lub problemy, korzystając ze związku gęstości z masą i objętością			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	rozwiązuje nietypowe (złożone) zadania, korzystając ze związku gęstości z masą i objętością				X
Wyznaczanie gęstości	mierzy: długość, masę, objętość cieczy; wyznacza objętość dowolnego ciała za pomocą cylindra miarowego	X			
	przeprowadza doświadczenia (wyznacza gęstość substancji, z jakiej wykonany jest przedmiot o kształcie regularnym za pomocą wagi i przymiaru lub o nieregularnym kształcie za pomocą wagi, cieczy i cylindra miarowego oraz wyznacza gęstość cieczy za pomocą wagi i cylindra miarowego), korzystając z ich opisów		X		
	planuje doświadczenia związane z wyznaczeniem gęstości ciał stałych o regularnych i nieregularnych kształtach oraz cieczy			X	(X)
	opisuje przebieg doświadczenia; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania oraz wskazuje rolę użytych przyrządów		X		
	posługuje się pojęciem niepewności pomiarowej; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności		X		
	stosuje do obliczeń związek gęstości z masą i objętością; wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	szacuje wyniki pomiarów; ocenia wyniki doświadczeń, porównując wyznaczone gęstości z odpowiednimi wartościami tabelarycznymi			X	
	rozwiązuje typowe (lub nietypowe) zadania lub problemy, korzystając ze związku gęstości z masą i objętością		X		
	rozwiązuje nietypowe zadania lub problemy, korzystając ze związku gęstości z masą i objętością			X	
Powtórzenie	rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału II		X		
	rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału II			X	
	rozwiązuje złożone, nietypowe zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału II				X
	wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• realizuje projekt: <i>Woda – białe bogactwo</i> (lub inny związany z treścią rozdziału II)				X
III. HYDROSTATYKA I AEROSTATYKA (6 godzin + 2 godziny łącznie na powtórzenie i sprawdzian)					
Siła nacisku na podłoże. Parcie i ciśnienie	• przeprowadza doświadczenie (badanie zależności ciśnienia od pola powierzchni), korzystając z jego opisu i formułuje wniosek	X			
	• rozpoznaje i nazywa siły ciężkości i nacisku, podaje ich przykłady w różnych sytuacjach praktycznych (w otaczającej rzeczywistości); wskazuje przykłady z życia codziennego obrazujące działanie siły nacisku	X			
	• planuje i przeprowadza doświadczenie w celu zbadania zależności ciśnienia od siły nacisku i pola powierzchni; opisuje przebieg doświadczenia i formułuje wnioski			X	
	• posługuje się pojęciem siły parcia (nacisku)		X		
	• rozróżnia parcie i ciśnienie	X			
	• posługuje się pojęciem ciśnienia wraz z jego jednostką w układzie SI		X		
	• przelicza wielokrotności i podwielokrotności (centy-, hekto-, kilo-, mega-)		X		
	• stosuje do obliczeń związek między parciem a ciśnieniem; oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem zależności między ciśnieniem, parciem i polem powierzchni; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje złożone zadania lub problemy z wykorzystaniem zależności między ciśnieniem, parciem i polem powierzchni			X	
Ciśnienie hydrostatyczne, ciśnienie	• przeprowadza doświadczenie (badanie zależności ciśnienia hydrostatycznego od wysokości słupa cieczy), korzystając z jego opisu i formułuje wniosek	X			
	• posługuje się pojęciem ciśnienia w ciekach i gazach wraz z jego jednostką; posługuje się pojęciem ciśnienia		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
atmosferyczne	hydrostatycznego i atmosferycznego				
	• wymienia nazwy przyrządów służących do pomiaru ciśnienia			X	
	• doświadczalnie demonstruje zależność ciśnienia hydrostatycznego od wysokości słupa cieczy		X		
	• stosuje do obliczeń związek między ciśnieniem hydrostatycznym a wysokością słupa cieczy i jej gęstością; wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• doświadczalnie demonstruje istnienie ciśnienia atmosferycznego, korzystając z opisu		X		
	• przelicza wielokrotności i podwielokrotności (mili-, centy-, hekto-, kilo-, mega-)	X			
	• wskazuje w otaczającej rzeczywistości przykłady zjawisk opisywanych za pomocą praw i zależności dotyczących ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego		X		
	• wyjaśnia zależność ciśnienia atmosferycznego od wysokości nad poziomem morza			X	
	• opisuje znaczenie ciśnienia hydrostatycznego i ciśnienia atmosferycznego w przyrodzie i w życiu codziennym			X	
	• ^R opisuje paradoks hydrostatyczny			X	
	• ^R opisuje doświadczenie Torricellego			X	
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związku między ciśnieniem hydrostatycznym a wysokością słupa cieczy i jej gęstością		X		
	• rozwiązuje złożone zadania lub problemy z wykorzystaniem związku między ciśnieniem hydrostatycznym a wysokością słupa cieczy i jej gęstością				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
Prawo Pascala	• przeprowadza doświadczenie polegające na badaniu przenoszenia w cieczy działającej na nią siły zewnętrznej, korzystając z opisu doświadczenia i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wyciąga wniosek i formułuje prawo Pascala	X			
	• doświadczalnie demonstruje prawo Pascala; opisuje przebieg pokazu		X		
	• projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające słuszność prawa Pascala dla cieczy lub gazów; opisuje jego przebieg oraz analizuje i ocenia wynik; formułuje komunikat o swoim doświadczeniu			X	
	• posługuje się prawem Pascala, zgodnie z którym zwiększenie ciśnienia zewnętrznego powoduje jednakowy przyrost ciśnienia w całej objętości cieczy lub gazu		X		
	• podaje przykłady zastosowania prawa Pascala	X			
	• opisuje zastosowanie prawa Pascala w prasie hydraulicznej i hamulcach hydraulicznych			X	
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem prawa Pascala; wyodrębni z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje zadania obliczeniowe lub problemy z wykorzystaniem prawa Pascala			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących wykorzystywania prawa Pascala w otaczającej rzeczywistości i w życiu codziennym				X
Prawo Archimiedesa	• przeprowadza doświadczenia (wyznaczanie siły wyporu, badanie, od czego zależy jej wartość, i wykazanie, że jest ona równa ciężarowi wypartej cieczy), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wynik pomiaru wraz z jego jednostką oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności; wyciąga wnioski i formułuje prawo Archimiedesa		X		
	• podaje przykłady występowania siły wyporu w otaczającej rzeczywistości w życiu codziennym	X			
	• wymienia cechy siły wyporu; ilustruje graficznie siłę wyporu	X			
	• analizuje siły działające na ciała zanurzone w cieczach lub gazach, posługując się pojęciem siły wyporu i prawem Archimiedesa		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• oblicza wartość siły wyporu dla ciał zanurzonych w cieczy lub gazie		X		
	• wyznacza gęstość cieczy lub ciał stałych, korzystając z prawa Archimedesesa			X	
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem prawa Archimedesesa; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe; przelicza wielokrotności i podwielokrotności; wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje złożone zadania lub problemy z wykorzystaniem prawa Archimedesesa			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących prawa Archimedesesa			X	
Prawo Archimedesesa a pływanie ciał	• przeprowadza doświadczenia (badanie warunków pływania ciał), korzystając z ich opisów, opisuje przebieg i wyniki; formułuje wnioski	X			
	• doświadczalnie demonstruje prawo Archimedesesa i na tej podstawie analizuje pływanie ciał		X		
	• podaje warunki pływania ciał: kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie zanurzone w cieczy		X		
	• rysuje siły działające na ciało, które pływa w cieczy, tkwi w niej zanurzone lub tonie; wyznacza, rysuje i opisuje siłę wypadkową			X	
	• wyjaśnia, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone, na podstawie prawa Archimedesesa, posługując się pojęciami siły ciężkości i gęstości			X	
	• uzasadnia, kiedy ciało tonie, kiedy pływa częściowo zanurzone w cieczy i kiedy pływa całkowicie w niej zanurzone, korzystając z wzorów na siły wyporu i ciężkości oraz gęstość				X
	• opisuje praktyczne zastosowanie prawa Archimedesesa i warunków pływania ciał; podaje przykłady wykorzystywania ich w otaczającej rzeczywistości		X		
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących pływania ciał		X		
	• rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem warunków pływania ciał		X		
	• rozwiązuje typowe zadania obliczeniowe z wykorzystaniem warunków pływania ciał; oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	
	• rozwiązuje zadania złożone lub problemy z wykorzystaniem warunków pływania ciał				X
Powtórzenie	• rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału III		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału III			X	
	• rozwiązuje złożone, nietypowe zadania (problemy) dotyczące treści rozdziału III				X
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego problemu		X		
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Podciśnienie, nadciśnienie i próżnia</i> lub innego			X	
IV. KINEMATYKA					
Ruch i jego względność	• wskazuje przykłady ciał będących w ruchu w otaczającej rzeczywistości	X			
	• wyjaśnia, na czym polega względność ruchu; podaje przykłady układów odniesienia		X		
	• wskazuje i opisuje przykłady względności ruchu		X		
	• rozróżnia układy odniesienia: jedno-, dwu- i trójwymiarowy			X	
	• wyróżnia pojęcia toru i drogi i wykorzystuje je do opisu ruchu; podaje jednostkę drogi w układzie SI; przelicza jednostki drogi (wielokrotności i podwielokrotności: mili-, centy-, kilo-)	X			
	• odróżnia ruch prostoliniowy od ruchu krzywoliniowego; podaje przykłady ruchów prostoliniowego i krzywoliniowego	X			

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące względności ruchu		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) dotyczące względności ruchu i wyznaczania drogi			X	
Ruch jednostajny prostoliniowy	• nazywa ruchem jednostajnym ruch, w którym droga przebyta w jednostkowych przedziałach czasu jest stała; podaje przykłady ruchu jednostajnego w otaczającej rzeczywistości	X			
	• przeprowadza doświadczenie (wyznaczanie prędkości ruchu pęcherzyka powietrza w zamkniętej rurce wypełnionej wodą), korzystając z jego opisu; zapisuje wyniki pomiarów i obliczeń w tabeli oraz formułuje wniosek		X		
	• posługuje się pojęciem prędkości do opisu ruchu prostoliniowego; opisuje ruch jednostajny prostoliniowy; podaje jednostkę prędkości w układzie SI	X			
	• oblicza wartość prędkości i przelicza jej jednostki (przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu: sekunda, minuta, godzina); wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• planuje i przeprowadza doświadczenie w celu wyznaczenia prędkości z pomiaru czasu i drogi z użyciem przyrządów analogowych lub cyfrowych bądź programu do analizy materiałów wideo; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku, zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami oraz z uwzględnieniem informacji o niepewności; opisuje przebieg doświadczenia i ocenia jego wyniki			X	
	• odczytuje prędkość i przebytą odległość z wykresów zależności drogi i prędkości od czasu	X			
	• wyznacza wartość prędkości i drogę z wykresów zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego oraz rysuje te wykresy na podstawie podanych informacji		X		
	• sporządza wykresy zależności prędkości i drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego odcinkami jednostajnego na podstawie podanych informacji (oznacza wielkości i skale na osiach, zaznacza punkty i rysuje wykres, uwzględnia niepewność pomiarową)			X	
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem zależności między drogą, prędkością i czasem w ruchu jednostajnym prostoliniowym; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem zależności między drogą, prędkością i czasem w ruchu jednostajnym prostoliniowym; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) z wykorzystaniem zależności między drogą, prędkością i czasem w ruchu jednostajnym prostoliniowym			X	
Ruch prostoliniowy zmienny	odróżnia ruch niejednostajny (zmienny) od ruchu jednostajnego; podaje przykłady ruchu niejednostajnego w otaczającej rzeczywistości	X			
	rozróżnia pojęcia: prędkość chwilowa i prędkość średnia	X			
	nazywa ruchem jednostajnie przyspieszonym ruch, w którym wartość prędkości rośnie w jednostkowych przedziałach czasu o tę samą wartość, a ruchem jednostajnie opóźnionym – ruch, w którym wartość prędkości maleje w jednostkowych przedziałach czasu o tę samą wartość		X		
	posługuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego i jednostajnie opóźnionego; podaje jednostkę przyspieszenia w układzie SI	X			
	oblicza wartość przyspieszenia wraz z jednostką (oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących)		X		
	wyznacza zmianę prędkości dla ruchu prostoliniowego jednostajnie zmiennego (przyspieszonego lub opóźnionego); oblicza prędkość końcową w ruchu jednostajnie przyspieszonym		X		
	stosuje do obliczeń związek przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ($\Delta v = a \cdot \Delta t$); przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu; wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	rozpoznaje zależność rosnącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym	X			
	opisuje zależność drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym, gdy prędkość początkowa jest równa zero; stosuje tę zależność do obliczeń			X	
	rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związku przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) z wykorzystaniem związku przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• ^Rrozwiązuje nietypowe zadania (problemy) z wykorzystaniem zależności drogi od czasu w ruchu jednostajnie przyspieszonym				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących urządzeń do pomiaru przyspieszenia				X
Badanie ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego	• przeprowadza doświadczenie (badanie ruchu staczającej się kulki), korzystając z jego opisu; zapisuje wyniki pomiarów i obliczeń w tabeli, formułuje wnioski z otrzymanych wyników; oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• analizuje ruch ciała na podstawie filmu			X	
	• planuje i demonstrowa doświadczenie związane z badaniem ruchu z użyciem przyrządów analogowych lub cyfrowych, programu do analizy materiałów wideo; opisuje przebieg doświadczenia; analizuje i ocenia wyniki				X
	• stosuje do obliczeń związek przyspieszenia ze zmianą prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ($\Delta v = a \cdot \Delta t$); wyznacza prędkość końcową		X		
	• ^Rposługuje się wzorem: $s = \frac{at^2}{2}$, ^Rwyznacza przyspieszenie ciała na podstawie wzoru $a = \frac{2s}{t^2}$			X	
	• wyjaśnia, że w ruchu jednostajnie przyspieszonym bez prędkości początkowej odcinki drogi pokonywane w kolejnych sekundach mają się do siebie jak kolejne liczby nieparzyste			X	
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem zależności prędkości od czasu; wyodrębnia z tekstów i rysunków (wykresów) informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem wzorów: $s = \frac{at^2}{2}$ i $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$			X	
	• rozwiązuje zadania złożone lub problemy z wykorzystaniem wzorów: $s = \frac{at^2}{2}$ i $a = \frac{\Delta v}{\Delta t}$				X
Analiza wykresów ruchów	• identyfikuje rodzaj ruchu na podstawie wykresów zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu; rozpoznaje proporcjonalność prostą	X			

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego	• odczytuje dane z wykresów zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie przyspieszonego	X			
	• analizuje wykresy zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnego; porównuje ruchy na podstawie nachylenia wykresu zależności drogi od czasu do osi czasu		X		
	• analizuje wykresy zależności prędkości, przyspieszenia i s drogi od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego bez prędkości początkowej; porównuje ruchy na podstawie nachylenia wykresu zależności prędkości i s drogi od czasu do osi czasu		X	s X	
	• wyjaśnia, że droga w dowolnym ruchu jest liczbowo równa polu pod wykresem zależności prędkości od czasu			X	
	• s analizuje wykres zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego z prędkością początkową i na tej podstawie wyprowadza wzór na obliczanie drogi w tym ruchu				X
	• analizuje wykres zależności prędkości od czasu dla ruchu prostoliniowego jednostajnie opóźnionego; oblicza prędkość końcową w tym ruchu		X		
	• sporządza wykresy zależności drogi, prędkości i przyspieszenia od czasu			X	
	• rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zależności prędkości i drogi od czasu; wyodrębnia z tekstów i wykresów informacje kluczowe, przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu; wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje typowe zadania związane z analizą wykresów zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego			X	
	• rozwiązuje zadania złożone lub problemy związane z analizą wykresów zależności drogi i prędkości od czasu dla ruchów prostoliniowych: jednostajnego i jednostajnie zmiennego				X
Powtórzenie	• rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału IV		X		
	• rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału IV			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• rozwiązuje złożone, nietypowe zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału IV				X
	• wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu		X		
	• realizuje projekt: <i>Prędkość wokół nas</i> (lub inny związany z treścią rozdziału IV)				X
V. DYNAMIKA					
Pierwsza zasada dynamiki Newtona – bezwładność	• posługuje się symbolem siły; stosuje pojęcie siły jako wielkości opisującej oddziaływanie na ciało, uwzględnia wektorowy charakter siły – wskazuje wartość, kierunek i zwrot wektora siły oraz ciało, do którego przyłożona jest siła	X			
	• wyjaśnia pojęcie siły wypadkowej; opisuje i rysuje siły, które się równoważą	X			
	• wyznacza i rysuje siłę wypadkową sił o jednakowych kierunkach		X		
	• ^R wyznacza i rysuje siłę wypadkową sił o różnych kierunkach			X	
	• rozpoznaje i nazywa siły oporów ruchu, podaje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości	X			
	• przeprowadza doświadczenia (badanie bezwładności ciał), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski		X		
	• podaje treść pierwszej zasady dynamiki Newtona	X			
	• planuje i przeprowadza doświadczenie w celu zilustrowania I zasady dynamiki; opisuje przebieg doświadczenia; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego przebiegu; formułuje wnioski			X	
	• wyjaśnia, na czym polega bezwładność ciał; wskazuje przykłady bezwładności w otaczającej rzeczywistości		X		
	• posługuje się pojęciem masy i wyjaśnia jej związek z bezwładnością ciała		X		
	• analizuje zachowanie się ciał na podstawie pierwszej zasady dynamiki		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• rozwiązuje proste (typowe) zadania z wykorzystaniem pierwszej zasady dynamiki Newtona; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje złożone zadania lub problemy z wykorzystaniem pierwszej zasady dynamiki Newtona			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących bezwładności ciał			X	
Druga zasada dynamiki Newtona	• przeprowadza doświadczenia (badanie ruchu ciała pod wpływem działania sił, które się nie równoważą), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki pomiarów (wraz z ich jednostkami i z uwzględnieniem informacji o niepewności) w tabeli; formułuje wnioski		X		
	• analizuje wyniki przeprowadzonych doświadczeń (oblicza przyspieszenie ze wzoru na drogę w ruchu jednostajnie przyspieszonym i zapisuje wyniki zaokrąglone do zadanej liczby cyfr znaczących)			X	
	• planuje i przeprowadza doświadczenie w celu zilustrowania II zasady dynamiki; opisuje przebieg doświadczenia i ocenia jego wyniki			X	
	• podaje treść drugiej zasady dynamiki Newtona; definiuje jednostkę siły w układzie SI (1 N) i posługuje się jednostką siły	X			
	• rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą oraz proporcjonalność prostą na podstawie danych z tabeli; posługuje się proporcjonalnością prostą	X			
	• analizuje zachowanie się ciał na podstawie II zasady dynamiki		X		
	• stosuje do obliczeń związek między siłą i masą a przyspieszeniem; przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina); oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związku między siłą i masą a przyspieszeniem; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) z wykorzystaniem związku między siłą i masą a przyspieszeniem lub umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem tego związku i związku przyspieszenia ze zmianą			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	prędkości i czasem, w którym ta zmiana nastąpiła ($\Delta v = a \cdot \Delta t$)				
	• rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe, stosując do obliczeń związek między siłą i masą a przyspieszeniem oraz związek: $\Delta v = a \cdot \Delta t$				X
Swobodne spadanie ciał	• przeprowadza doświadczenia (badanie spadania ciał), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski	X			
	• rozpoznaje i nazywa siły działające na spadające ciała (siły ciężkości i oporów ruchu)	X			
	• opisuje spadanie swobodne (bez oporów ruchu) jako przykład ruchu jednostajnie przyspieszonego pod wpływem siły grawitacji, z przyspieszeniem niezależnym od masy ciała		X		
	• posługuje się pojęciem siły ciężkości; stosuje do obliczeń związek między siłą ciężkości, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym		X		
	• porównuje czas spadania swobodnego i rzeczywistego różnych ciał z danej wysokości		X		
	• rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące swobodnego spadania ciał; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje zadania obliczeniowe dotyczące swobodnego spadania ciał (oblicza wysokość, z jakiej spada ciało, oraz jego prędkość końcową)			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących spadania ciał			X	
Trzecia zasada dynamiki Newtona. Zjawisko odrzutu	• przeprowadza doświadczenia (badanie wzajemnego oddziaływania ciał), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski	X			
	• analizuje i wyjaśnia wyniki przeprowadzonych doświadczeń		X		
	• podaje treść trzeciej zasady dynamiki Newtona	X			
	• planuje i przeprowadza doświadczenie w celu zilustrowania III zasady dynamiki; opisuje przebieg doświadczenia			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	i ocenia jego wyniki				
	• opisuje wzajemne oddziaływanie ciał, posługując się III zasadą dynamiki		X		
	• przeprowadza doświadczenie w celu zademonstrowania zjawiska odrzutu, korzystając z opisu doświadczenia		X		
	• opisuje zjawisko odrzutu i wskazuje jego przykłady w otaczającej rzeczywistości		X		
	• rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące wzajemnego oddziaływania ciał; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje zadania obliczeniowe dotyczące wzajemnego oddziaływania ciał; przelicza wielokrotności i podwielokrotności; oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących przykładów wykorzystania zasady odrzutu w przyrodzie i technice				X
Opory ruchu	• posługuje się pojęciem sił oporów ruchu; podaje ich przykłady w różnych sytuacjach praktycznych i opisuje wpływ na poruszające się ciała	X			
	• przeprowadza doświadczenie (badanie, od czego zależy tarcie), korzystając z jego opisu; zapisuje wyniki pomiarów i formułuje wnioski	X			
	• analizuje i wyjaśnia wyniki przeprowadzonego doświadczenia; podaje przyczynę działania siły tarcia i wyjaśnia, od czego zależy jej wartość		X		
	• stosuje pojęcie siły tarcia jako działania skierowanego (wektor); wskazuje wartość, kierunek i zwrot wektora siły tarcia		X		
	• rozróżnia tarcie statyczne i kinetyczne	X			
	• opisuje i rysuje siły działające na ciało wprawiane w ruch (lub poruszające się) oraz wyznacza i rysuje siłę wypadkową		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• ^R podaje wzór na obliczanie siły tarcia			X	
	• opisuje znaczenie tarcia w życiu codziennym; wyjaśnia na przykładach, kiedy tarcie i inne opory ruchu są pożyteczne, a kiedy niepożądane oraz wymienia sposoby zmniejszania lub zwiększania oporów ruchu (tarcia)		X		
	• analizuje opór powietrza podczas ruchu spadochroniarza			X	
	• rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące występowania oporów ruchu; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących występowania oporów ruchu			X	
Powtórzenie	• rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału V; wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu		X		
	• rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału V			X	
	• rozwiązuje nietypowe, złożone zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału V				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Czy opór powietrza zawsze przeszkadza sportowcom</i> (lub innego związanego z treścią rozdziału V)			X	
VI. PRACA, MOC, ENERGIA					
Energia i praca	• posługuje się pojęciem energii; podaje przykłady różnych jej form	X			
	• odróżnia pracę w sensie fizycznym od pracy w języku potocznym; wskazuje przykłady wykonania pracy mechanicznej w otaczającej rzeczywistości	X			
	• podaje wzór na obliczanie pracy, gdy kierunek działającej na ciało siły jest zgodny z kierunkiem jego ruchu	X			
	• posługuje się pojęciem pracy mechanicznej wraz z jej jednostką w układzie SI; wyjaśnia, kiedy została wykonana praca 1 J		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• wyjaśnia, kiedy mimo działającej na ciało siły praca jest równa zero; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości			X	
	• ^R wyjaśnia sposób obliczania pracy, gdy kierunek działającej na ciało siły nie jest zgodny z kierunkiem jego ruchu			X	
	• posługuje się pojęciami siły ciężkości i oporów ruchu; stosuje do obliczeń związek między siłą, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym		X		
	• stosuje do obliczeń związek pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana; przelicza wielokrotności i podwielokrotności (przedrostki: mili-, centy-, kilo-, mega-); oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związku pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) z wykorzystaniem związku pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana lub umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem tego związku			X	
	• rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące energii i pracy; wykorzystuje ^R geometryczną interpretację pracy				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących energii i pracy			X	
Moc i jej jednostki	• rozróżnia pojęcia: praca i moc; odróżnia moc w sensie fizycznym od mocy w języku potocznym; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości	X			
	• posługuje się pojęciem mocy wraz z jej jednostką w układzie SI; wyjaśnia, kiedy urządzenie ma moc 1 W; porównuje moce różnych urządzeń		X		
	• ^R wyjaśnia, co to jest koń mechaniczny (1 KM)			X	
	• podaje i opisuje wzór na obliczanie mocy (iloraz pracy i czasu, w którym praca została wykonana)	X			
	• podaje, opisuje i stosuje wzór na obliczanie mocy chwilowej ($P = F \cdot v$)			X	
	• stosuje do obliczeń związek mocy z pracą i czasem, w którym została wykonana; przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu (sekunda, minuta, godzina); wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związku pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) z wykorzystaniem związku pracy z siłą i drogą, na jakiej została wykonana lub umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem tego związku			X	
	• rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące mocy; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wyniki obliczeń				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących mocy różnych urządzeń			X	
Energia potencjalna grawitacji i potencjalna sprężystości	• rozróżnia pojęcia: praca i energia; wyjaśnia, co rozumiemy przez pojęcie energii oraz kiedy ciało zyskuje energię, a kiedy ją traci; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości	X			
	• przeprowadza doświadczenie (badanie, od czego zależy energia potencjalna ciężkości), korzystając z jego opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje wyniki; formułuje wnioski	X			
	• posługuje się pojęciem energii kinetycznej, potencjalnej grawitacji (ciężkości) i potencjalnej sprężystości wraz z ich jednostką w układzie SI	X			
	• wyjaśnia, kiedy ciało ma energię potencjalną grawitacji, a kiedy ma energię potencjalną sprężystości; opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii		X		
	• opisuje przemiany energii ciała podniesionego na pewną wysokość, a następnie upuszczonego		X		
	• planuje i przeprowadza doświadczenie związane z badaniem, od czego zależy energia potencjalna sprężystości, opisuje jego przebieg i wyniki; formułuje wnioski			X	
	• wykorzystuje zasadę zachowania energii do opisu zjawisk		X		
	• posługuje się pojęciami siły ciężkości i siły sprężystości; stosuje do obliczeń związek między siłą, masą i przyspieszeniem grawitacyjnym	X			
	• wyznacza zmianę energii potencjalnej grawitacji ciała podczas zmiany jego wysokości (wyprowadza wzór)			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• podaje i opisuje zależność przyrostu energii potencjalnej grawitacji ciała od jego masy i wysokości, na jaką ciało zostało podniesione ($\Delta E = m \cdot g \cdot h$)		X		
	• stosuje do obliczeń związek wykonanej pracy ze zmianą energii oraz wzór na energię potencjalną grawitacji (przelicza wielokrotności i podwielokrotności; oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących)		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związku wykonanej pracy ze zmianą energii oraz wzoru na energię potencjalną grawitacji; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje zadania nietypowe (problemy) z wykorzystaniem związku wykonanej pracy ze zmianą energii oraz wzoru na energię potencjalną grawitacji lub umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem tych związków			X	
	• rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe dotyczące energii potencjalnej; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wyniki obliczeń				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących energii potencjalnej			X	
Energia kinetyczna, zasada zachowania energii mechanicznej	• posługuje się pojęciem energii kinetycznej; wskazuje przykłady ciał posiadających energię kinetyczną w otaczającej rzeczywistości	X			
	• opisuje i wykorzystuje zależność energii kinetycznej ciała od jego masy i prędkości; podaje wzór na energię kinetyczną i stosuje go do obliczeń		X		
	• planuje i przeprowadza doświadczenie związane z badaniem, od czego zależy energia kinetyczna; opisuje jego przebieg i wyniki; formułuje wnioski			X	
	• opisuje związek pracy wykonanej podczas zmiany prędkości ciała ze zmianą energii kinetycznej ciała (opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii); wyznacza zmianę energii kinetycznej		X		
	• ^R wykazuje, że praca wykonana podczas zmiany prędkości ciała jest równa zmianie jego energii kinetycznej (wyprowadza wzór)				X
	• wymienia rodzaje energii mechanicznej; wskazuje przykłady przemian energii mechanicznej w otaczającej rzeczywistości	X			

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• posługuje się pojęciem energii mechanicznej jako sumy energii kinetycznej i potencjalnej; podaje zasadę zachowania energii mechanicznej	X			
	• wykorzystuje zasadę zachowania energii do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości		X		
	• wyjaśnia, jaki układ nazywa się układem izolowanym; podaje zasadę zachowania energii			X	
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem wzorów na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) lub umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem wzorów na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną			X	
	• rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe z wykorzystaniem wzorów na energię potencjalną grawitacji i energię kinetyczną; szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i na tej podstawie ocenia wyniki obliczeń				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących energii mechanicznej			X	
Powtórzenie	• rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału VI		X		
	• rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału VI			X	
	• rozwiązuje nietypowe, złożone zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału VI				X
	• wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu		X		
	• realizuje projekt: <i>Statek parowy</i> (lub inny związany z treścią rozdziału VI)				X
7. TERMODYNAMIKA					
Energia wewnętrzna i temperatura	• przeprowadza doświadczenie (obserwacja zmian temperatury ciał w wyniku wykonania nad nimi pracy), korzystając z jego opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski	X			
	• wykonuje doświadczenie modelowe (ilustracja zmiany zachowania się cząsteczek ciała stałego w wyniku wykonania nad nim pracy), korzystając z jego opisu; opisuje (i wyjaśnia) wyniki doświadczenia		X	(X)	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• posługuje się pojęciem energii kinetycznej; opisuje wykonaną pracę jako zmianę energii	X			
	• posługuje się pojęciem temperatury	X			
	• posługuje się pojęciem energii wewnętrznej; określa jej związek z liczbą cząsteczek, z których zbudowane jest ciało; podaje jednostkę w układzie SI		X		
	• wykazuje, że energię układu (energię wewnętrzną) można zmienić, wykonując nad nim pracę		X		
	• określa temperaturę ciała jako miarę średniej energii kinetycznej cząsteczek, z których jest zbudowane ciało		X		
	• analizuje jakościowo związek między temperaturą a średnią energią kinetyczną (ruchu chaotycznego) cząsteczek		X		
	• wyjaśnia związek między energią kinetyczną cząsteczek i temperaturą			X	
	• posługuje się skalami temperatur (Celsjusza, Kelvina); wskazuje jednostkę temperatury w układzie SI; podaje temperaturę zera bezwzględnego		X		
	• przelicza temperaturę w skali Celsjusza na temperaturę w skali Kelvina i odwrotnie; zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje typowe zadania związane z energią wewnętrzną i temperaturą; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) związane z energią wewnętrzną i temperaturą			X	
Zmiana energii wewnętrznej w wyniku pracy i przepływu ciepła	• przeprowadza doświadczenie (obserwacja zmian temperatury ciał w wyniku wykonania nad nimi pracy lub ogrzania), korzystając z jego opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski	X			
	• podaje przykłady zmiany energii wewnętrznej spowodowanej wykonaniem pracy lub przepływem ciepła w otaczającej rzeczywistości	X			
	• posługuje się pojęciem przepływu ciepła jako przekazywaniem energii w postaci ciepła oraz jednostką ciepła w układzie SI		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• podaje warunek i kierunek przepływu ciepła; stwierdza, że ciała o równej temperaturze pozostają w stanie równowagi termicznej	X			
	• stwierdza, że nie następuje przekazywanie energii w postaci ciepła (wymiana ciepła) między ciałami o tej samej temperaturze	X			
	• stwierdza, że energię układu (energię wewnętrzną) można zmienić, wykonując nad nim pracę lub przekazując energię w postaci ciepła	X			
	• ^R opisuje możliwość wykonania pracy kosztem energii wewnętrznej; podaje przykłady praktycznego wykorzystania tego procesu			X	
	• analizuje jakościowo zmiany energii wewnętrznej spowodowane wykonaniem pracy i przepływem ciepła		X		
	• podaje treść pierwszej zasady termodynamiki ($\Delta E = W + Q$)		X		
	• rozwiązuje typowe zadania z wykorzystaniem związków: $\Delta E_w = W$ i $\Delta E_w = Q$; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) związane z ze zmianą energii wewnętrznej lub umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem pierwszej zasady termodynamiki (oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących)			X	
	• rozwiązuje złożone zadania obliczeniowe związane ze zmianą energii wewnętrznej; szacuje i ocenia wyniki obliczeń				X
	• przeprowadza doświadczenie ilustrujące wykonanie pracy przez rozprężający się gaz, korzystając z jego opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; analizuje wyniki i formułuje wnioski			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących zmiany energii wewnętrznej			X	
Sposoby przekazywania ciepła	• przeprowadza doświadczenia (badanie zjawiska przewodnictwa cieplnego), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wyciąga wnioski	X			
	• doświadczalnie bada zjawisko przewodnictwa cieplnego i określa, który z badanych materiałów jest lepszym przewodnikiem ciepła (planuje, przeprowadza i opisuje doświadczenie)		X		
	• rozróżnia materiały o różnym przewodnictwie; wskazuje przykłady w otaczającej rzeczywistości	X			

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• wymienia sposoby przekazywania energii w postaci ciepła; wskazuje odpowiednie przykłady w otaczającej rzeczywistości	X			
	• opisuje zjawisko przewodnictwa cieplnego		X		
	• opisuje rolę izolacji cieplnej		X		
	• wyjaśnia przepływ ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego oraz rolę izolacji cieplnej			X	
	• opisuje ruch cieczy i gazów w zjawisku konwekcji		X		
	• informuje o przekazywaniu ciepła przez promieniowanie; wykonuje i opisuje doświadczenie ilustrujące ten sposób przekazywania ciepła	X			
	• rozwiązuje typowe zadania związane z przepływem ciepła; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) związane z przepływem ciepła			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących wykorzystania (w przyrodzie i w życiu codziennym) przewodnictwa cieplnego (przewodników i izolatorów ciepła), zjawiska konwekcji (np. prądy konwekcyjne) oraz promieniowania słonecznego (np. kolektory słoneczne)			X	
Zmiany stanu skupienia ciał (1 godzina)	• rozróżnia i nazywa zmiany stanów skupienia: topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację, resublimację oraz wskazuje przykłady tych zjawisk w otaczającej rzeczywistości	X			
	• przeprowadza doświadczenie (obserwacja zmian stanu skupienia wody), korzystając z jego opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki obserwacji	X			
	• opisuje jakościowo zmiany stanów skupienia: topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację, resublimację		X		
	• rozwiązuje proste, nieobliczeniowe zadania związane ze zmianami stanów skupienia ciał; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje nietypowe nieobliczeniowe zadania (problemy) związane ze zmianami stanów skupienia ciał		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących zmian stanu skupienia ciał			X	
Topnienie i krzepnięcie	• przeprowadza doświadczenie (obserwacja topnienia substancji), korzystając z jego opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki obserwacji i wyciąga wnioski	X			
	• doświadczalnie demonstruje zjawisko topnienia	X			
	• analizuje zjawiska topnienia i krzepnięcia jako procesy, w których dostarczanie energii w postaci ciepła nie powoduje zmiany temperatury		X		
	• wyznacza temperaturę topnienia wybranej substancji (mierzy czas i temperaturę, zapisuje wyniki pomiarów (wraz z ich jednostkami i z uwzględnieniem informacji o niepewności)		X		
	• porównuje topnienie kryształów i ciał bezpostaciowych		X		
	• na schematycznym rysunku (wykresie) ilustruje zmiany temperatury w procesie topnienia dla ciał krystalicznych i bezpostaciowych		X		
	• ^Rsporządza wykres zależności temperatury od czasu ogrzewania lub oziębiania odpowiednio dla zjawiska topnienia lub krzepnięcia na podstawie danych			X	
	• ^Rposługuje się pojęciem ciepła topnienia wraz z jednostką w układzie SI; podaje wzór na ciepło topnienia			X	
	• posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania temperatury topnienia i ^Rciepła topnienia, porównuje te wartości dla różnych substancji	X			
Topnienie i krzepnięcie	• wyjaśnia, co dzieje się z energią pobieraną (lub oddawaną) przez mieszaninę substancji w stanie stałym i ciekłym (np. wody i lodu) podczas topnienia (lub krzepnięcia) w stałej temperaturze			X	
	• analizuje zjawiska sublimacji i resublimacji jako procesy, w których dostarczanie energii w postaci ciepła nie powoduje zmiany temperatury		X		
	• rozwiązuje proste, nieobliczeniowe zadania związane z topnieniem lub krzepnięciem; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			
	• ^Rrozwiązuje proste zadania obliczeniowe z wykorzystaniem ciepła topnienia (przelicza wielokrotności i		X		

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	podwielokrotności; oblicza i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących)				
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) związane z topnieniem lub krzepnięciem lub ^R umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem ciepła topnienia			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących topnienia i krzepnięcia			X	
Parowanie i skraplanie	• przeprowadza doświadczenia (badanie, od czego zależy szybkość parowania, obserwacja wrzenia), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; zapisuje wyniki obserwacji i formułuje wnioski		X		
	• wyjaśnia, od czego zależy szybkość parowania	X			
	• doświadczalnie demonstruje zjawiska wrzenia i skraplania		X		
	• analizuje zjawiska wrzenia i skraplania jako procesy, w których dostarczanie energii w postaci ciepła nie powoduje zmiany temperatury		X		
	• posługuje się pojęciem temperatury wrzenia	X			
	• wyznacza temperaturę wrzenia wybranej substancji, np. wody		X		
	• ^R posługuje się pojęciem ciepła parowania wraz z jednostką w układzie SI; podaje wzór na ciepło parowania			X	
	• posługuje się tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania temperatury wrzenia i ^R ciepła parowania, porównuje te wartości dla różnych substancji	X			
	• ^R wyjaśnia zależność temperatury wrzenia od ciśnienia			X	
	• rozwiązuje proste, nieobliczeniowe zadania związane z parowaniem (wrzeniem) lub skraplaniem; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			
	• ^R rozwiązuje proste zadania obliczeniowe z wykorzystaniem ciepła parowania (przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu; wykonuje obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących)		X		
	• rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) związane z parowaniem (wrzeniem) lub skraplaniem lub ^R umiarkowanie trudne zadania obliczeniowe z wykorzystaniem ciepła parowania			X	

Zagadnienie (tematy lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodstawowe	
		konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących parowania i skraplania			X	
Powtórzenie	• rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału VII; wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu		X		
	• rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału VII			X	
	• rozwiązuje nietypowe, złożone zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału VII				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Dom pasywny, czyli jak zaoszczędzić na ogrzewaniu i klimatyzacji</i> (lub innego związanego z treścią rozdziału VII)			X	

KLASA VIII

Symbolem ^R oznaczono treści spoza podstawy programowej.

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
I. ELEKTROSTATYKA					
Elektryzowanie ciał	• informuje, czym zajmuje się elektrostatyka; wskazuje przykłady elektryzowania ciał w otoczeniu	X			
	• przeprowadza doświadczenia ilustrujące elektryzowanie ciał przez pocieranie oraz oddziaływanie ciał naelektryzowanych, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczeń		X		
	• opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów		X		
	• doświadczalnie demonstruje zjawisko elektryzowania przez potarcie oraz wzajemne oddziaływanie ciał naelektryzowanych		X		
	• posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego; rozróżnia dwa rodzaje ładunków elektrycznych (dodatnie i ujemne)	X			

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	• opisuje sposób elektryzowania ciał przez potarcie; informuje, że to zjawisko polega na gromadzeniu przez ciało ładunku elektrycznego		X		
	• opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych; podaje przykłady oddziaływań elektrostatycznych w otoczeniu i ich zastosowań (inne niż poznane na lekcji)		X	(X)	
	• projektuje i przeprowadza doświadczenie ilustrujące właściwości ciał naelektryzowanych; krytycznie ocenia jego wyniki; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia; formułuje wnioski			X	
	• opisuje budowę i zastosowanie maszyny elektrostatycznej			X	
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące elektryzowania ciał i wzajemnego oddziaływania ciał naelektryzowanych		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące elektryzowania ciał i wzajemnego oddziaływania ciał naelektryzowanych; porównuje oddziaływania elektrostatyczne i grawitacyjne			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących elektryzowania ciał i wzajemnego oddziaływania ciał naelektryzowanych			X	
Budowa atomu. Jednostka ła- dunku elek- trycznego	• wyjaśnia, z czego składa się atom; przedstawia model budowy atomu na schematycznym rysunku	X			
	• posługuje się pojęciem ładunku elementarnego; podaje jego symbol oraz wartość $e \approx 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$		X		
	• posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elementarnego; stosuje jednostkę ładunku (1 C)		X		
	• wykazuje, że 1 C jest bardzo dużym ładunkiem elektrycznym (zawiera $6,24 \cdot 10^{18}$ ładunków elementarnych: $1 \text{ C} = 6,24 \cdot 10^{18} e$)			X	
	• opisuje na przykładzie sposób elektryzowania ciał przez potarcie; informuje, że zjawisko to polega na przemieszczaniu elektronów		X		
	• wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało jest naładowane dodatnio, a kiedy jest naładowane ujemnie		X		
	• posługuje się pojęciem jonu; wyjaśnia, kiedy powstaje jon dodatni, a kiedy ujemny		X		
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków schematycznych lub blokowych informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje proste (i bardziej złożone) zadania dotyczące elektryzowania ciał	X	(X)		
	• rozwiązuje zadania z wykorzystaniem zależności, że każdy ładunek elektryczny jest wielokrotnością ładunku elementarnego; przelicza podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	
Przewodniki i izolatory	• posługuje się pojęciami: przewodnika jako substancji, w której łatwo mogą się przemieszczać ładunki elektryczne, i izolatora jako substancji, w której ładunki elektryczne nie mogą się przemieszczać	X			
	• odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady	X			
	• doświadczalnie bada, czy dana substancja jest przewodnikiem, czy izolatorem		X		
	• posługuje się pojęciem elektronów swobodnych; wykazuje, że w metalach znajdują się elektrony swobodne, a w izolatorach			X	

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	elektrony są związane z atomami; na tej podstawie uzasadnia podział substancji na przewodniki i izolatory				
	• wskazuje, że dobre przewodniki elektryczności są również dobrymi przewodnikami ciepła; wymienia przykłady zastosowań przewodników i izolatorów w otoczeniu		X		
	• przeprowadza doświadczenia (wykazujące, że przewodnik można naelektryzować), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wniosek, że przewodnik można naelektryzować wtedy, gdy odizoluje się go od ziemi		X		
	• opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia; wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów		X		
	• wyjaśnia wyniki przeprowadzonych doświadczeń związanych z elektryzowaniem przewodników; uzasadnia na przykładach, że przewodnik można naelektryzować wówczas, gdy odizoluje się go od ziemi			X	
	• rozwiązuje proste (typowe) zadania dotyczące właściwości przewodników i izolatorów		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące elektryzowania ciał i wzajemnego oddziaływania ciał naelektryzowanych			X	
Elektryzowanie przez dotyk	• posługuje się pojęciem układu izolowanego; podaje zasadę zachowania ładunku elektrycznego	X			
	• stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego		X		
	• przeprowadza doświadczenie (demonstruje zjawisko elektryzowania przez dotyk), korzystając z jego opisu		X		
	• opisuje sposób elektryzowania ciał przez dotyk; informuje, że zjawisko to polega na przemieszczaniu elektronów z ciała naelektryzowanego do ciała nienaelektryzowanego lub w drugą stronę, w efekcie oba ciała są naelektryzowane ładunkami tego samego znaku		X		
	• analizuje działanie elektroskopu na podstawie opisu jego budowy		X		
	• wyjaśnia, na czym polega uziemienie ciała naelektryzowanego i zubożenie zgromadzonego na nim ładunku elektrycznego			X	
	• opisuje działanie i zastosowanie piorunochronu			X	
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące elektryzowania ciał przez dotyk		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone z wykorzystaniem zasady zachowania ładunku elektrycznego			X	
Elektryzowanie przez indukcję	• przeprowadza doświadczenia (elektryzowanie ciał przez zbliżenie ciała naelektryzowanego), korzystając z ich opisu; formułuje wnioski		X		
	• opisuje przemieszczanie się ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ładunku zewnętrznego (indukcja elektrostatyczna)		X		
	• podaje przykłady skutków i wykorzystania indukcji elektrostatycznej		X		
	• ^R posługuje się pojęciem dipolu elektrycznego do wyjaśnienia skutków indukcji elektrostatycznej				X

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	• projektuje i przeprowadza doświadczenie ilustrujące skutki indukcji elektrostatycznej; krytycznie ocenia jego wyniki; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia; formułuje wnioski			X	
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące elektryzowania ciał przez indukcję		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone dotyczące zjawiska indukcji elektrostatycznej			X	
Podsumowanie wiadomości dotyczących elektrostatyki	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i>		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i>			X	
	• rozwiązuje zadania złożone, nietypowe, dotyczące treści rozdziału <i>Elektrostatyka</i>				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Gdzie wykorzystuje się elektryzowanie ciał</i> (lub innego związanego z treściami rozdziału <i>Elektrostatyka</i>)			X	
II. PRĄD ELEKTRYCZNY					
Prąd elektryczny. Napięcie elektryczne i natężenie prądu	• przeprowadza doświadczenia wykazujące przepływ ładunków przez przewodniki, korzystając z ich opisów; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników		X		
	• porównuje oddziaływania elektrostatyczne i grawitacyjne			X	
	• posługuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako wielkości określającej ilość energii potrzebnej do przeniesienia jednostkowego ładunku w obwodzie; stosuje jednostkę napięcia (1 V)		X		
	• opisuje przepływ prądu w obwodach jako ruch elektronów swobodnych albo jonów w przewodnikach		X		
	• określa umowny kierunek przepływu prądu elektrycznego	X			
	• porównuje ruch swobodnych elektronów w przewodniku z ruchem elektronów w sytuacji, gdy do końców przewodnika podłączymy źródło napięcia			X	
	• przeprowadza doświadczenie modelowe ilustrujące, czym jest natężenie prądu, korzystając z jego opisu	X			
	• posługuje się pojęciem natężenia prądu wraz z jego jednostką (1 A)	X			
	• stosuje w obliczeniach związki między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez poprzeczny przekrój przewodnika		X		
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące przepływu prądu elektrycznego; wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje zadania z wykorzystaniem związku między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez poprzeczny przekrój przewodnika; przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące przepływu prądu elektrycznego			X	

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących przepływu prądu elektrycznego			X	
Pomiar natężenia prądu i napięcia elektrycznego	postępuje się pojęciem obwodu elektrycznego; podaje warunki przepływu prądu elektrycznego w obwodzie elektrycznym	X			
	wymienia elementy prostego obwodu elektrycznego: źródło energii elektrycznej, odbiornik (np. żarówka), przewody, wyłącznik, mierniki (amperomierz, woltomierz); rozróżnia symbole graficzne tych elementów	X			
	wymienia przyrządy służące do pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu; wyjaśnia, jak włącza się je do obwodu elektrycznego (amperomierz szeregowo, woltomierz równolegle)	X			
	Rozróżnia węzły i gałęzie; wskazuje je w obwodzie elektrycznym			X	
	rozróżnia sposoby łączenia elementów obwodu elektrycznego: szeregowo i równoległy		X		
	przeprowadza doświadczenia: łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła (baterii), odbiornika (żarówki), amperomierza i woltomierza, korzystając z ich opisów; odczytuje wskazania mierników; formułuje wnioski		X		
	rysuje schematy obwodów elektrycznych składających się z jednego źródła energii, jednego odbiornika, mierników i wyłączników; postępuje się symbolami graficznymi tych elementów		X		
	wyodrębnia z tekstów lub ilustracji (w tym schematów obwodów elektrycznych) informacje kluczowe	X			
	rozwiązuje proste zadania dotyczące obwodów elektrycznych oraz pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu		X		
	rozwiązuje zadania bardziej złożone dotyczące obwodów elektrycznych oraz pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu			X	
	postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularno-naukowych) dotyczących obwodów elektrycznych			X	
Opór elektryczny	przeprowadza doświadczenia: bada zależność natężenia prądu od rodzaju odbiornika (żarówki) przy tym samym napięciu oraz zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany, korzystając z ich opisów; łączy według podanego schematu obwód elektryczny; odczytuje i zapisuje wskazania mierników; formułuje wnioski		X		
	rozpoznaje symbol graficzny opornika	X			
	postępuje się pojęciem oporu elektrycznego jako własnością przewodnika; postępuje się jednostką oporu ($1\ \Omega$)		X		
	doświadczalnie wyznacza opór przewodnika, mierząc napięcie na jego końcach oraz natężenie prądu przez niego płynącego; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	
	stosuje w obliczeniach związki między napięciem a natężeniem prądu i oporem		X		
	Rstosuje w obliczeniach zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	• Rprojektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) wykazujące zależność $R = \rho \frac{l}{S}$; krytycznie ocenia jego wynik; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego wyniku; formułuje wnioski				X
	• Rpostuguje się pojęciem oporu właściwego oraz tabelami wielkości fizycznych w celu wyszukania jego wartości dla danej substancji; analizuje i porównuje wartości oporu właściwego różnych substancji			X	
	• rozwiązuje proste (lub bardziej złożone) zadania z wykorzystaniem związku między napięciem a natężeniem prądu i oporem elektrycznym; rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu (rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu)	X	(X)		
	• rozwiązuje złożone zadania z wykorzystaniem związku między napięciem a natężeniem prądu i oporem elektrycznym (oraz zależności oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany); przelicza podwielokrotności i wielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących; sporządza wykres zależności natężenia prądu od przyłożonego napięcia $I(U)$			X	(X)
	• postuguje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących oporu elektrycznego			X	
Praca i moc prądu elektrycznego	• wyróżnia formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna; wskazuje źródła energii elektrycznej i odbiorniki; podaje ich przykłady	X			
	• postuguje się pojęciem pracy i mocy prądu elektrycznego wraz z ich jednostkami; stosuje w obliczeniach związki między tymi wielkościami oraz wzory na pracę i moc prądu elektrycznego		X		
	• przeprowadza doświadczenie (wyznacza moc żarówki zasilanej z baterii za pomocą woltomierza i amperomierza), korzystając z jego opisu; łączy według podanego schematu obwód elektryczny; odczytuje i zapisuje wskazania mierników; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących; formułuje wniosek		X		
	• postuguje się pojęciem mocy znamionowej; analizuje i porównuje dane na tabliczkach znamionowych różnych urządzeń elektrycznych		X		
	• wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów i ilustracji informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem wzorów na pracę i moc prądu elektrycznego oraz związku między tymi wielkościami; oblicza zużycie energii elektrycznej dowolnego odbiornika; przelicza podwielokrotności i wielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	• rozwiązuje złożone zadania związane z obliczaniem zużycia energii elektrycznej (i kosztów zużycia energii elektrycznej)			X	(X)
	• postuguje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących energii elektrycznej			X	
Podsumowanie wiadomości	• rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i>		X		
	• rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i>			X	

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
dotyczących prądu elektrycz- nego	• rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału <i>Prąd elektryczny</i>				X
	• wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• realizuje projekt: <i>Żarówka czy świetlówka</i> (lub inny związany z treściami rozdziału <i>Prąd elektryczny</i>)			X	(X)
III. MAGNETYZM					
Bieguny ma- gnetyczne	• przeprowadza doświadczenia (bada wzajemne oddziaływanie magnesów oraz oddziaływanie magnesów na żelazo i inne mate- riały magnetyczne), korzystając z ich opisów; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników do- świadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników		X		
	• nazywa bieguny magnesów stałych, opisuje oddziaływanie między nimi	X			
	• opisuje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasadę działania kompasu (podaje czynniki zakłócające jego prawidłowe działanie); posługuje się pojęciem biegunów magnetycznych Ziemi		X		
	• doświadczalnie demonstruje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu	X			
	• porównuje oddziaływania elektrostatyczne i magnetyczne			X	
	• opisuje na przykładzie żelaza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne; stwierdza, że w pobliżu magnesu każdy ka- wałek żelaza staje się magnesem (namagnesowuje się), a przedmioty wykonane z ferromagnetyku wzmacniają oddziaływanie magnetyczne magnesu		X		
	• podaje przykłady wykorzystania oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne		X		
	• opisuje właściwości ferromagnetyków; podaje przykłady ferromagnetyków		X		
	• wyjaśnia, na czym polega namagnesowanie ferromagnetyku; posługuje się pojęciem domen magnetycznych			X	
	• wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące wzajemnego oddziaływania magnesów oraz oddziaływania magnesów na materiały ma- gnetyczne		X		
	• rozwiązuje zadania złożone dotyczące wzajemnego oddziaływania magnesów oraz oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne			X	
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących wzajem- nego oddziaływania magnesów oraz oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne			X	
Właściwości magnetyczne przewodnika z prądem	• opisuje doświadczenie Oersteda; podaje wnioski wynikające z tego doświadczenia		X		
	• przeprowadza doświadczenia (bada zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem, bada oddziaływanie magnesów trwałych i przewodników z prądem oraz wzajemne oddziaływanie przewodników z prądem), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników przeprowadzonych do- świadczeń		X		

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- niecne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem	X			
	doświadczalnie demonstruje zjawisko oddziaływania przewodnika z prądem na igłę magnetyczną		X		
	opisuje wzajemne oddziaływanie przewodników, przez które płynie prąd elektryczny, i magnesu trwałego		X		
	stwierdza, że linie, wzdłuż których igła kompasu lub opiłki układają się wokół prostoliniowego przewodnika z prądem, mają kształt współśrodkowych okręgów			X	
	posługuje się pojęciem zwojnicy; stwierdza, że zwojnica, przez którą płynie prąd elektryczny, zachowuje się jak magnes	X			
	opisuje sposoby wyznaczania biegunowości magnetycznej przewodnika kołowego i zwojnicy (reguła śruby prawoskrętnej, reguła prawej dłoni, na podstawie ułożenia strzałek oznaczających kierunek prądu – metoda liter S i N); stosuje wybrany sposób do wyznaczania biegunowości przewodnika kołowego lub zwojnicy			X	
	opisuje jakościowo wzajemne oddziaływanie dwóch przewodników, przez które płynie prąd elektryczny (określa, kiedy przewodniki się przyciągają, a kiedy się odpychają)		X		
	wyodrębnia z tekstów lub ilustracji informacje kluczowe	X			
	rozwiązuje proste zadania dotyczące właściwości magnetycznych przewodników z prądem		X		
	rozwiązuje zadania bardziej złożone lub problemy dotyczące właściwości magnetycznych przewodników z prądem			X	
	posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących właściwości magnetycznych przewodników z prądem			X	
Podsumowanie wiadomości dotyczących magnetyzmu	rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i>		X		
	rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i>			X	
	rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału <i>Magnetyzm</i>				X
	wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Właściwości magnesów i ich zastosowania</i> (lub innego związanego z treściami rozdziału <i>Magnetyzm</i>)			X	
IV. DRGANIA I FALE					
Ruch drgający	przeprowadza doświadczenie (demonstruje ruch drgający ciężarka zawieszonego na sprężynie lub nici), korzystając z jego opisu; wskazuje położenie równowagi, formułuje wnioski na podstawie wyników obserwacji ruchu drgającego ciężarka	X			
	opisuje ruch okresowy wahadła; wskazuje położenie równowagi i amplitudę tego ruchu; podaje przykłady ruchu okresowego w otoczeniu	X			
	opisuje ruch drgający; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań		X		
	posługuje się pojęciami okresu i częstotliwości wraz z ich jednostkami (odpowiednio sekunda i herc) do opisu ruchu okresowego	X			

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	postępuje się pojęciem częstotliwości jako liczbą pełnych drgań (wahnięć) w jednostce czasu ($f = \frac{n}{t}$); na tej podstawie określa jej jednostkę ($1 \text{ Hz} = \frac{1}{s}$); stosuje do obliczeń związek między częstotliwością a okresem drgań ($f = \frac{1}{T}$)		X		
	postępuje się pojęciami: wahadła matematycznego, częstotliwości drgań własnych			X	
	doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość w ruchu okresowym; bada jakościowo zależność okresu wahadła od jego długości i zależność okresu drgań ciężarka od jego masy (korzystając z opisu doświadczeń); wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń (uzasadnia, że pomiar większej liczby drgań zmniejsza niepewność pomiaru czasu); zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostką, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wyniki zaokrąglone do zadanej liczby cyfr znaczących; formułuje wnioski		X		
	projektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) w celu zbadania od czego (i jak) zależą, a od czego nie zależą okres i częstotliwość w ruchu okresowym; opracowuje i krytycznie ocenia jego wyniki; formułuje wnioski i prezentuje efekty przeprowadzonego badania				X
	wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe; rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych z tabeli	X			
	rozwiązuje proste zadania dotyczące ruchu drgającego z wykorzystaniem związku między częstotliwością a okresem drgań; przelicza jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące ruchu drgającego			X	
	postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących ruchu drgającego			X	
Wykres ruchu drgającego. Przemiany energii	wyznacza amplitudę i okres drgań na podstawie wykresu zależności położenia od czasu	X			
	analizuje wykresy zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; porównuje drgania ciał na podstawie tych wykresów			X	
	przedstawia na schematycznym rysunku wykres zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; zaznacza na nim amplitudę i okres drgań		X		
	wyodrębnia z tekstów lub ilustracji (w tym: wykresów, diagramów, rysunków schematycznych lub blokowych) informacje kluczowe	X			
	rozwiązuje proste zadania dotyczące przemian energii w ruchu drgającym i związane z wyznaczaniem amplitudy i okresu drgań na podstawie wykresu zależności położenia od czasu		X		
	rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) związane z analizą wykresów zależności położenia od czasu i przemian energii w ruchu drgającym, z wykorzystaniem związku między częstotliwością a okresem drgań			X	(X)

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących przemian energii w ruchu drgającym			X	
Fale mecha- niczne	przeprowadza doświadczenia (demonstruje powstawanie fali na sznurze i wodzie), korzystając z ich opisów; formułuje wnioski na podstawie wyników obserwacji wytworzonych fal	X			
	opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii		X		
	wskazuje drgające ciało jako źródło fali mechanicznej, postępuje się pojęciami: amplitudy, okresu, częstotliwości i długości fali do opisu fal; podaje przykłady fal mechanicznych w otoczeniu	X			
	postępuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali; opisuje związek między prędkością, długością i częstotliwością (lub okresem) fali: $v = \lambda \cdot f$ (lub $v = \frac{\lambda}{T}$)		X		
	stosuje w obliczeniach związki między okresem, częstotliwością i długością fali wraz z ich jednostkami		X		
	analizuje wykres fali; wskazuje i wyznacza jej długość i amplitudę; porównuje fale na podstawie ich ilustracji			X	
	wyodrębnia z tekstów, wykresów, schematycznych rysunków i innych ilustracji informacje kluczowe	X			
	rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem związków między okresem, częstotliwością i długością fali; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) z wykorzystaniem związków między okresem, częstotliwością i długością fali oraz analizy wykresu fali			X	(X)
	postępuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących fal mechanicznych			X	
Fale dźwiękowe	przeprowadza doświadczenia (wytworza dźwięki i wykazuje, że do rozchodzenia się dźwięku potrzebny jest ośrodek), korzystając z ich opisu; formułuje wnioski na podstawie wyników tych doświadczeń	X			
	stwierdza, że źródłem dźwięku jest drgające ciało, a do jego rozchodzenia się potrzebny jest ośrodek (dźwięk nie rozchodzi się w próżni); podaje przykłady źródeł dźwięków w otoczeniu	X			
	doświadczalnie demonstruje dźwięki o różnych częstotliwościach z wykorzystaniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego		X		
	opisuje mechanizm powstawania i rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu		X		
	stwierdza, że fale dźwiękowe można opisać za pomocą tych samych związków między długością, prędkością, częstotliwością i okresem fali, jak w przypadku fal mechanicznych; porównuje wartości prędkości fal dźwiękowych w różnych ośrodkach, korzystając z tabeli tych wartości	X			
	opisuje mechanizm wytwarzania dźwięków w wybranym instrumencie muzycznym			X	
	wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe	X			

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	rozwiązuje proste zadania dotyczące fal dźwiękowych z wykorzystaniem związków między długością, prędkością, częstotliwością i okresem fali; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących		X		
	rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) dotyczące fal dźwiękowych			X	(X)
	posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących fal dźwiękowych			X	
Wysokość i głośność dźwięku	przeprowadza doświadczenia (wytworza dźwięki i bada jakościowo zależność ich wysokości od częstotliwości drgań i zależność ich głośności od amplitudy drgań), korzystając z ich opisu; formułuje wnioski na podstawie wyników tych doświadczeń	X			
	posługuje się pojęciami energii i natężenia fali; opisuje jakościowo związek między energią fali a amplitudą fali		X		
	opisuje jakościowo związki między wysokością dźwięku a częstotliwością fali oraz między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali		X		
	podaje wzór na natężenie fali oraz jednostkę natężenia fali			X	
	posługuje się pojęciem poziomu natężenia dźwięku wraz z jego jednostką (1 dB); określa progi słyszalności i bólu oraz hałas szkodliwy dla zdrowia			X	
	wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów oraz wykresów i innych ilustracji informacje kluczowe	X			
	rozwiązuje proste zadania związane z wysokością i głośnością dźwięków		X		
	rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) związane z porównywaniem różnych dźwięków			X	(X)
	posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących wysokości i głośności dźwięków			X	
Fale elektromagnetyczne	stwierdza, że źródłem fal elektromagnetycznych są drgające ładunki elektryczne oraz prąd, którego natężenie zmienia się w czasie		X		
	wyjaśnia ogólną zasadę działania radia, telewizji i telefonów komórkowych, korzystając ze schematu przesyłania fal elektromagnetycznych			X	
	wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów, rysunków schematycznych i blokowych oraz innych ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	rozwiązuje proste zadania dotyczące fal elektromagnetycznych		X		
	rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) dotyczące fal elektromagnetycznych z wykorzystaniem związków między długością, prędkością, częstotliwością i okresem fali; przelicza podwielokrotności i wielokrotności oraz jednostki czasu; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zaokrąglony do zadanej liczby cyfr znaczących			X	(X)
	posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących fal elektromagnetycznych			X	

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
Podsumowanie wiadomości dotyczących drgań i fal	• rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i>		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i>			X	
	• rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału <i>Drgania i fale</i>				X
	• wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów, wykresów, rysunków schematycznych i blokowych oraz innych ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• realizuje projekt: <i>Prędkość i częstotliwość dźwięku</i> (lub inny związany z treściami rozdziału <i>Drgania i fale</i>)			X	(X)
V. OPTYKA					
Światło i jego właściwości	• przeprowadza doświadczenia (obserwuje bieg promieni światła i wykazuje, że światło przenosi energię), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników	X			
	• doświadczalnie demonstruje zjawisko prostoliniowego rozchodzenia się światła		X		
	• wymienia źródła światła; posługuje się pojęciami: promień świetlny, wiązka światła, ośrodek optyczny, ośrodek optycznie jednorodny; rozróżnia rodzaje źródeł światła (naturalne i sztuczne) oraz rodzaje wiązek światła (zbieżna, równoległa, rozbieżna)	X			
	• ilustruje prostoliniowe rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady prostoliniowego biegu promieni światła w otoczeniu	X			
	• opisuje rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym		X		
	• opisuje światło jako rodzaj fal elektromagnetycznych; podaje przedział długości fal świetlnych oraz przybliżoną wartość prędkości światła w próżni		X		
	• wskazuje prędkość światła jako maksymalną prędkość przepływu informacji; porównuje wartości prędkości światła w różnych ośrodkach przezroczystych			X	
	• wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące światła i jego właściwości		X		
	• rozwiązuje zadania złożone (lub problemy) dotyczące światła i jego właściwości			X	(X)
Zjawiska cienia i półcienia	• przeprowadza doświadczenie (obserwuje powstawanie obszarów cienia i półcienia), korzystając z jego opisu; formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczenia	X			
	• opisuje mechanizm powstawania cienia i półcienia jako konsekwencje prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady powstawania cienia i półcienia w otoczeniu	X			
	• przedstawia na schematycznym rysunku powstawanie cienia i półcienia		X		

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	• opisuje zjawiska zaćmienia Słońca i Księżycy		X		
	• wyjaśnia mechanizm zjawisk zaćmienia Słońca i Księżycy, korzystając ze schematycznego rysunku przedstawiającego te zjawiska			X	
	• wyodrębnia z tekstów lub ilustracji (w tym rysunków schematycznych lub blokowych) informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące zjawisk cienia i półcienia		X		
	• rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) związane z analizą zjawisk cienia i półcienia			X	(X)
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących zjawisk cienia i półcienia			X	
Odbicie i roz- proszenie świa- tła	• przeprowadza doświadczenia (bada zjawiska odbicia i rozproszenia światła), korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników tych doświadczeń	X			
	• porównuje zjawiska odbicia i rozproszenia światła; wskazuje przykłady odbicia i rozproszenia światła w otoczeniu	X			
	• posługuje się pojęciami: kąta padania, kąta odbicia i normalnej do opisu zjawiska odbicia światła od powierzchni płaskiej; podaje związek między kątem padania a kątem odbicia; podaje i stosuje prawo odbicia		X		
	• opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni chropowatej		X		
	• projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające równość kątów padania i odbicia; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczenia; prezentuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia			X	
	• wyodrębnia z tekstów lub ilustracji (w tym rysunków schematycznych lub blokowych) informacje kluczowe	X			
	• rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem związku między kątami padania i odbicia (prawa odbicia)		X		
	• rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) z wykorzystaniem związku między kątami padania i odbicia (prawa odbicia)			X	(X)
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących odbicia i rozproszenia światła			X	
Zwierciadła	• rozróżnia zwierciadła płaskie i sferyczne (wklęsłe i wypukłe); podaje przykłady zwierciadeł w otoczeniu	X			
	• przeprowadza doświadczenia (obserwacja obrazów wytwarzanych przez zwierciadło płaskie oraz skupianie równoległej wiązki światła za pomocą zwierciadła wklęsłego i wyznaczanie jego ogniska), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników tych doświadczeń	X			
	• analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego i zwierciadeł sferycznych; opisuje i ilustruje zjawisko odbicia od powierzchni sferycznej		X		
	• doświadczalnie demonstruje powstawanie obrazów za pomocą zwierciadeł płaskich; opisuje przebieg doświadczenia; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego przebiegu	X			

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	• opisuje i konstruuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów pozornych wytwarzanych przez zwierciadło płaskie; wymienia trzy cechy obrazu (pozorny, prosty i tej samej wielkości co przedmiot); wyjaśnia, kiedy obraz jest rzeczywisty, a kiedy – pozorny		X		
	• posługuje się pojęciami osi optycznej i promienia krzywizny zwierciadła; wymienia cechy obrazów wytworzonych przez zwierciadła (pozorne lub rzeczywiste, proste lub odwrócone, powiększone, pomniejszone lub tej samej wielkości co przedmiot)	X			
	• opisuje skupianie się promieni w zwierciadle wklęsłym; posługuje się pojęciem ogniska zwierciadła		X		
	• podaje i stosuje związek ogniskowej z promieniem krzywizny (w przybliżeniu $f = \frac{1}{2} \cdot r$); opisuje i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie ogniska po odbiciu wychodzące od zwierciadła tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej)			X	
	• podaje przykłady wykorzystania zwierciadeł w otoczeniu		X		
	• wyodrębnia z tekstów i ilustracji (w tym rysunków schematycznych lub blokowych) informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące zwierciadeł (związane z analizą i ilustracją biegu promieni odbitych od zwierciadeł płaskich i sferycznych)		X		
	• rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) dotyczące zwierciadeł (związane z analizą i ilustracją biegu promieni odbitych od zwierciadeł płaskich i sferycznych)			X	(X)
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących zwierciadeł			X	
Zjawisko załamania światła	• przeprowadza doświadczenia (obserwuje bieg promienia światła po przejściu do innego ośrodka w zależności od kąta padania oraz przejście światła jednobarwnego i światła białego przez pryzmat), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników	X			
	• doświadczalnie demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków		X		
	• opisuje jakościowo zjawisko załamania światła na granicy dwóch ośrodków różniących się prędkością rozchodzenia się światła; wskazuje kierunek załamania; posługuje się pojęciem kąta załamania		X		
	• podaje i stosuje prawo załamania światła (jakościowo)		X		
	• doświadczalnie demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie		X		
	• opisuje światło białe jako mieszaninę barw i ilustruje to rozszczepieniem światła w pryzmacie		X		
	• opisuje światło lasera jako jednobarwne i ilustruje to brakiem rozszczepienia w pryzmacie; porównuje przejście światła jednobarwnego i światła białego przez pryzmat	X			

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
	• wyjaśnia mechanizm rozszczepienia światła w pryzmacie, posługując się związkiem między prędkością światła i długością fali świetlnej w różnych ośrodkach oraz odwołując się do widma światła białego			X	
	• wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów, rysunków schematycznych lub blokowych i innych ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące zjawiska załamania światła i rozszczepienia światła w pryzmacie		X		
	• rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) dotyczące zjawiska załamania światła i rozszczepienia światła z wykorzystaniem prawa załamania światła			X	(X)
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących zjawiska załamania światła oraz rozszczepienia światła			X	
Soczewki	• rozróżnia rodzaje soczewek (skupiające i rozpraszające); posługuje się pojęciem osi optycznej soczewki; rozróżnia symbole soczewek skupiającej i rozpraszającej; podaje przykłady soczewek w otoczeniu oraz przykłady ich wykorzystania	X			
	• przeprowadza doświadczenia (obserwuje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą), korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników tych doświadczeń	X			
	• opisuje i ilustruje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą, posługując się pojęciem ogniska; rozróżnia ogniska rzeczywiste i pozorne		X		
	• wyjaśnia, na czym polega odwracalność biegu promieni świetlnych i stosuje ją (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po załamaniu w soczewce skupiającej tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej)		X		
	• ^Rposługuje się pojęciem zdolności skupiającej soczewki wraz z jej jednostką (1 D)			X	
	• wyodrębnia z tekstów i ilustracji (w tym rysunków schematycznych lub blokowych) informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• rozwiązuje proste zadania związane z analizą biegu promieni przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą		X		
	• rozwiązuje złożone zadania (lub problemy) związane z analizą biegu promieni przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą			X	(X)
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących soczewek			X	
Otrzymywanie obrazów za pomocą soczewek	• przeprowadza doświadczenie (obserwuje obrazy wytwarzane przez soczewki skupiające), korzystając z jego opisu; formułuje wnioski na podstawie wyników tego doświadczenia	X			
	• doświadczalnie demonstruje wytwarzanie obrazów za pomocą soczewek; otrzymuje za pomocą soczewki skupiającej ostre obrazy przedmiotu na ekranie		X		

Zagadnienie (temat lekcji)	Cele operacyjne Uczeń:	Wymagania			
		podstawowe		ponadpodsta- wowe	
		ko- nieczne	podsta- wowe	rozsze- rza- jące	dopeł- nia- jące
(4 godziny)	• opisuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez soczewki, znając położenie ogniska	X			
	• opisuje budowę oka oraz powstawanie obrazu na siatkówce, korzystając ze schematycznego rysunku przedstawiającego budowę oka; posługuje się pojęciem akomodacji oka		X		
	• rozwiązuje proste zadania dotyczące wytwarzania obrazów za pomocą soczewek		X		
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących otrzymywania obrazów za pomocą soczewek			X	
Podsumowanie wiadomości z optyki	• rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i>		X		
	• rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i>			X	
	• rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (problemy), dotyczące treści rozdziału <i>Optyka</i>				X
	• wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów, rysunków schematycznych lub blokowych i innych ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu	X			
	• ^R opisuje zagadkowe zjawiska optyczne występujące w przyrodzie (np.: miraż, błękit nieba, widmo Brockenu, halo)				X
	• ^R opisuje wykorzystanie zwierciadeł i soczewek w przyrządach optycznych (mikroskopie, lunecie)				X
	• posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tekstu: <i>Zastosowanie prawa odbicia i prawa załamania światła</i> lub innego (związanego z treściami rozdziału <i>Optyka</i>)			X	

Wymagania edukacyjne z informatyki w klasie 4 szkoły podstawowej

1. W zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów uczniów:
 - analizuje problem opisany w zadaniu, określa cel do osiągnięcia i opracowuje rozwiązanie zadania,
 - wyróżnia kroki prowadzące do rozwiązania zadania,
 - formułuje algorytmy określające sterowanie obiektem na ekranie.
2. W zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych uczniów:
 - tworzy, edytuje i formatuje dokumenty w chmurze,
 - udostępnia dokumenty zapisane w chmurze,
 - tworzy ilustracje w edytorze grafiki – używa różnych narzędzi, stosuje przekształcenia obrazu, uzupełnia grafikę tekstem,
 - wybiera odpowiednie narzędzia edytora grafiki potrzebne do wykonania rysunku,
 - pracuje w kilku oknach edytora grafiki,
 - dopasowuje rozmiary obrazu do danego zadania,
 - tworzy animacje i gry w wizualnym języku programowania,
 - buduje skrypty określające sposób sterowania postacią na ekranie,
 - wykorzystuje polecenia sekwencyjne, warunkowe i iteracyjne,
 - programuje konsekwencje zajścia zdarzeń,
 - sprawdza, czy zbudowane skrypty działają zgodnie z oczekiwaniami, poprawia ewentualne błędy,
 - objaśnia zasadę działania zbudowanych skryptów,
 - tworzy dokumenty tekstowe,
 - wymienia zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów,
 - wymienia i stosuje skróty klawiszowe ułatwiające pracę na komputerze,
 - wkleja obrazy do dokumentu,
 - wstawia do dokumentu tekstowego obiekty WordArt,
 - zapisuje efekty pracy w wyznaczonym miejscu,
 - porządkuje zasoby w komputerze lub innych urządzeniach.
3. W zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi uczniów:
 - właściwie interpretuje komunikaty komputera i prawidłowo na nie reaguje,
 - wykorzystuje pomoc dostępną w programach,
 - właściwie zapisuje i przechowuje swoje prace wykonane na komputerze,
 - tworzy strukturę folderów, w których będzie przechowywać swoje pliki,
 - porządkuje pliki i foldery,
 - rozpoznaje najpopularniejsze formaty plików,
 - omawia przeznaczenie elementów, z których zbudowany jest komputer,
 - wymienia i klasyfikuje przeznaczenie urządzeń wejścia i wyjścia,
 - posługuje się różnymi nośnikami danych,
 - wyszukuje informacje w internecie, korzystając z różnych stron internetowych,
 - selekcjonuje materiały znalezione w sieci,
 - wyjaśnia, jak działa poczta elektroniczna,

- omawia interfejs konta pocztowego,
 - wysyła wiadomości za pomocą poczty elektronicznej,
 - korzysta z komunikatorów internetowych,
 - pracuje z innymi osobami w tym samym czasie nad dokumentem w chmurze,
 - wykorzystuje program do pracy zespołowej, np. Microsoft Teams,
 - wspólnie z innymi osobami z zespołu edytuje dokumenty w tym samym czasie, korzystając z możliwości programu do pracy zespołowej, np. Microsoft Teams.
4. W zakresie rozwijania kompetencji społecznych uczniów:
- uczestniczy w pracy grupowej, wykonując zadania i realizując projekty,
 - dba o właściwy podział obowiązków podczas pracy w grupie,
 - przestrzega zasad obowiązujących podczas współpracy z innymi,
 - wymienia zawody oraz sytuacje z życia codziennego, w których są wykorzystywane umiejętności informatyczne,
 - przestrzega zasad netykiety, komunikując się z innymi osobami za pomocą internetu,
 - udostępnia dokumenty i foldery zgromadzone w chmurze internetowej,
 - współpracuje z innymi osobami, edytując dokumenty w chmurze internetowej,
 - uczestniczy w pracy grupowej, wykonując zadania i realizując projekty,
 - dba o właściwy podział obowiązków podczas pracy w grupie,
 - przestrzega zasad obowiązujących podczas współpracy z innymi.
5. W zakresie przestrzegania praw i zasad bezpieczeństwa uczniów:
- wymienia zagrożenia wynikające z niewłaściwego korzystania z komputera,
 - przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze,
 - chroni komputer przed zagrożeniami płynącymi z internetu,
 - stosuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu,
 - wymienia osoby i instytucje, do których może zwrócić się o pomoc w przypadku poczucia zagrożenia,
 - przestrzega praw autorskich, wykorzystując materiały pobrane z internetu.

7. Wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na każdy stopień wyższy niż **dopuszczający** obejmują również wymagania na wszystkie stopnie niższe.

Wymagania na ocenę celującą obejmują stosowanie przyswojonych informacji i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

Ocena			
Stopień dopuszczający Uczeń:	Stopień dostateczny Uczeń:	Stopień dobry Uczeń:	Stopień bardzo dobry Uczeń:
- wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni komputerowej - stosuje poznane zasady bezpieczeństwa w pracowni oraz podczas pracy na komputerze - określa, za co może uzyskać daną ocenę; wymienia możliwości poprawy oceny niedostatecznej oraz zasady pracy na informatyce - wyjaśnia, czym jest komputer - wymienia elementy wchodzące w skład zestawu komputerowego - podaje przykłady urządzeń, które można podłączyć do komputera - określa, jaki system operacyjny jest zainstalowany na szkolnym i domowym komputerze - odróżnia plik od folderu - wyjaśnia, czym jest internet - wymienia przykłady zagrożeń, czyhających na użytkowników sieci - podaje zasady bezpiecznego korzystania z internetu - wymienia osoby i instytucje, do których może zwrócić się o pomoc w przypadku poczucia zagrożenia - wyjaśnia, do czego służą przeglądarka internetowa	- wymienia trzy spośród elementów, z których jest zbudowany komputer - wyjaśnia pojęcia: urządzenie wejścia i urządzenie wyjścia - wymienia po jednym urządzeniu wejścia i wyjścia - podaje przykłady zawodów, w których potrzebna jest umiejętność pracy na komputerze - wyjaśnia pojęcia: program komputerowy i system operacyjny - rozdziela elementy wchodzące w skład nazwy pliku - z pomocą nauczyciela tworzy folder i porządkuje jego zawartość - wymienia zastosowania internetu - stosuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu - odróżnia przeglądarkę od wyszukiwarki internetowej - wyszukuje znaczenia prostych haseł na stronach internetowych wskazanych w podręczniku - wyjaśnia, czym są prawa autorskie - przestrzega zasad wykorzystywania materiałów znalezionych w internecie,	- wyjaśnia przeznaczenie trzech spośród elementów, z których jest zbudowany komputer - wymienia po trzy urządzenia wejścia i wyjścia - wymienia nazwy trzech systemów operacyjnych - wskazuje różnice w zasadach użytkowania programów komercyjnych i niekomercyjnych - wyjaśnia różnice między plikiem i folderem - rozpoznaje typy plików na podstawie ich rozszerzeń - samodzielnie porządkuje zawartość folderu - omawia korzyści i zagrożenia związane z poszczególnymi sposobami wykorzystania internetu - wymienia nazwy przynajmniej dwóch przeglądarek i dwóch wyszukiwarek internetowych - formułuje odpowiednie zapytania w wyszukiwarce internetowej oraz wybiera treści z otrzymanych wyników - korzysta z internetowego tłumacza	- wyjaśnia zastosowanie pięciu spośród elementów, z których jest zbudowany komputer - klasyfikuje urządzenia na wprowadzające dane do komputera lub wyprowadzające dane z komputera - wskazuje przynajmniej trzy płatne programy używane podczas pracy na komputerze i ich darmowe odpowiedniki - dba o zabezpieczenie swojego komputera przed zagrożeniami internetowymi - wyszukuje informacje w internecie, korzystając z zaawansowanych funkcji wyszukiwarek zapisuje adresy e-mail na swoim koncie pocztowym - wysyła wiadomość e-mail z załącznikami - opisuje wady i zalety komunikacji internetowej oraz porównuje komunikację internetową z rozmową na żywo - tworzy rysunek statku ze szczególną starannością i dbałością o szczegóły - wykonuje grafikę ze starannością i dbałością o detale - tworzy dodatkowe obiekty i umieszcza je na obrazie marynistycznym - dodaje do tytułu efekt cienia liter - dodaje nowe duszki do projektu

i wyszukiwarka internetowa • podaje przykład wyszukiwarki i przykład przeglądarki internetowej • wyjaśnia, czym jest netykieta • wysyła wiadomość za pośrednictwem poczty elektronicznej • wykorzystuje program do współpracy zdalnej, na przykład Microsoft Teams, do komunikacji ze znajomymi • przesyła plik do usługi w chmurze, na przykład OneDrive, i pobiera zapisany w niej plik na swój komputer • tworzy nowe pliki i foldery w chmurze • ustawia wymiary obrazu • tworzy prosty rysunek statku bez wykorzystania kształtu Krzywa • tworzy tło obrazu • z pomocą nauczyciela wkleja statki na obraz i zmienia ich wielkość • dodaje tytuł plakatu • wkleja zdjęcia do obrazu z wykorzystaniem narzędzia Wklej z • buduje prosty skrypt określający ruch duszka po scenie • uruchamia skrypty zbudowane w programie oraz zatrzymuje ich działanie • buduje prosty skrypt określający sterowanie duszkiem za pomocą klawiatury • usuwa duszki z projektu • buduje prosty skrypt powodujący wykonanie mnożenia dwóch liczb • stosuje podstawowe opcje formatowania dostępne w edytorze tekstu • zapisuje menu w dokumencie tekstowym • współpracuje w grupie przy rozwiązywaniu zadań	• podaje przykłady zastosowań konta pocztowego • przestrzega netykiety w komunikacji za pomocą poczty elektronicznej • wyjaśnia, jakie cechy powinno mieć hasło dostępu do konta pocztowego • omawia zasady współpracy w sieci • edytuje dokumenty zapisane w chmurze, na przykład w usłudze OneDrive, • pracuje w tym samym czasie z innymi osobami nad tym samym dokumentem • używa klawisza Shift podczas rysowania pionowych i poziomych odcinków • tworzy kopię obiektu z użyciem klawisza Ctrl • tworzy obiekty z wykorzystaniem Kształtów, dobierając kolory oraz wygląd konturu i wypełnienia • używa klawisza Shift podczas rysowania koła • pracuje w dwóch oknach programu Paint • dopasowuje wielkość zdjęć do wielkości obrazu • rozmieszcza elementy na plakacie • wstawia podpisy do zdjęć, dobierając krój, rozmiar i kolor czcionki • zmienia tło sceny • zmienia wygląd i nazwę postaci • zmienia wielkość duszków • dostosowuje tło sceny do tematyki gry • używa narzędzia Tekst do wykonania tła z instrukcją gry • tworzy zmienne i ustawia ich wartości • wyjaśnia pojęcia: akapit, wcięcie akapitowe,	• kopiuje ilustrację ze strony internetowej, a następnie wkleja ją do dokumentu • wysyła wiadomość do więcej niż jednego odbiorcy • wykorzystuje pola Do wiadomości oraz Ukryte do wiadomości • wykorzystuje narzędzia dostępne w chmurze do gromadzenia materiałów oraz zespołowego wykonywania zadań • porządkuje pliki i foldery zapisane w chmurze • tworzy rysunek statku z wielokrotnym wykorzystaniem kształtu Krzywa • stosuje opcje obracania obiektu • tworzy na obrazie efekt zachodzącego słońca • sprawnie przełącza się między otwartymi oknami • wkleja na obraz obiekty skopiowane z innych plików • dopasowuje wielkość wstawionych obiektów do tworzonej kompozycji • stosuje opcje obracania obiektu • usuwa zdjęcia i tekst z obrazu • stosuje narzędzie Selektor kolorów • stosuje blok powodujący powtarzanie poleceń • określa za pomocą bloku z napisem „jeżeli” wykonanie części skryptu po spełnieniu danego warunku • stosuje bloki powodujące obrót duszka • stosuje blok, przy pomocy którego można ustawić określoną liczbę	• używa bloków określających styl obrotu duszka • łączy wiele bloków określających wyświetlenie komunikatu o dowolnej treści • objaśnia poszczególne etapy tworzenia skryptu • tworzy poprawnie sformatowane teksty • ustawia odstępy między akapitami i interlinię • tworzy menu z zastosowaniem różnych opcji formatowania tekstu

	interlinia, formatowanie tekstu, miękki enter, twarda spacja • pisze krótką notatkę i formatuje ją, używając podstawowych opcji edytora tekstu • wymienia i stosuje opcje wyrównywania tekstu względem marginesów • wstawia obiekt WordArt	powtórzeń wykonania poleceń umieszczonych w jego wnętrzu • stosuje bloki powodujące ukrycie i pokazanie duszka • ustawia w skrypcie ruch duszka wstecz • określa w skrypcie losowanie wartości zmiennych • określa w skrypcie wyświetlenie na scenie działania z wartościami zmiennych oraz pola do wpisania odpowiedzi • stosuje blok z napisami „jeżeli”, „to” i „w przeciwnym razie” • wymienia podstawowe zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów • stosuje opcję Pokaż wszystko, aby sprawdzić poprawność formatowania • formatuje obiekt WordArt	

Wymagania edukacyjne z informatyki w klasie 5 szkoły podstawowej

1. W zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów uczeń:
 - analizuje problem opisany w zadaniu, określa cel do osiągnięcia i opracowuje rozwiązanie zadania,
 - wyróżnia kroki prowadzące do rozwiązania zadania,
 - formułuje algorytmy określające sterowanie obiektem na ekranie.
2. W zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych uczeń:
 - tworzy dokumenty tekstowe,
 - wymienia zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów,
 - wymienia i stosuje skróty klawiszowe ułatwiające pracę na komputerze,

- wstawia do dokumentu obrazy pobrane z internetu,
 - wstawia do dokumentu tekstowego obiekty WordArt,
 - tworzy w dokumentach listy numerowane i punktowane,
 - tworzy w dokumentach listy wielopoziomowe,
 - wstawia do dokumentu kształty i zmienia ich wygląd,
 - zmienia tło dokumentu tekstowego,
 - dodaje obramowanie do dokumentu tekstowego,
 - umieszcza w dokumencie tabele,
 - omawia budowę tabeli,
 - dodaje do tabeli kolumny i wiersze,
 - usuwa z tabeli kolumny i wiersze,
 - tworzy prezentacje multimedialne,
 - dodaje nowe slajdy do prezentacji,
 - umieszcza na slajdach teksty, obrazy, dźwięki i filmy,
 - dodaje przejścia do slajdów,
 - dodaje animacje do elementów prezentacji,
 - tworzy animacje i gry w wizualnym języku programowania,
 - przygotowuje plan tworzonej gry,
 - rysuje tło do swojej gry,
 - buduje skrypty określające sposób sterowania postacią na ekranie,
 - wykorzystuje polecenia sekwencyjne, warunkowe i iteracyjne,
 - programuje konsekwencje zajścia zdarzeń,
 - buduje skrypty rysujące figury geometryczne,
 - opracowuje kolejne etapy swojej gry,
 - określa położenie elementów na ekranie, wykorzystując układ współrzędnych,
 - sprawdza, czy zbudowane skrypty działają zgodnie z oczekiwaniami, poprawia ewentualne błędy,
 - objaśnia zasadę działania zbudowanych skryptów,
 - przygotowuje proste animacje przedstawiające ruch postaci,
 - tworzy własne postaci i wykorzystuje je w animacjach,
 - prezentuje krótkie historie w animacjach,
 - zapisuje efekty pracy w wyznaczonym miejscu,
 - porządkuje zasoby w komputerze lub w innych urządzeniach.
3. W zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi uczeń:
- właściwie interpretuje komunikaty komputera i prawidłowo na nie reaguje,
 - wykorzystuje pomoc dostępną w programach,
 - właściwie zapisuje i przechowuje swoje prace wykonane na komputerze,
 - wyszukuje w internecie obrazy i wykorzystuje je w swoich projektach,
 - porządkuje na dysku twardym komputera obrazy pobrane z internetu,
 - zapisuje tworzone projekty w różnych formatach.
4. W zakresie rozwijania kompetencji społecznych uczeń:
- uczestniczy w pracy grupowej, wykonując zadania i realizując projekty,
 - dba o właściwy podział obowiązków podczas pracy w grupie,

- przestrzega zasad obowiązujących podczas współpracy z innymi.
5. W zakresie przestrzegania praw i zasad bezpieczeństwa uczniów:
- przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze,
 - stosuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu,
 - przestrzega praw autorskich, wykorzystując materiały pobrane z internetu.

7. Wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na każdy stopień wyższy niż **dopuszczający** obejmują również wymagania na stopień **poprzedni**.

Ocena			
Stopień dopuszczający Uczeń:	Stopień dostateczny Uczeń:	Stopień dobry Uczeń:	Stopień bardzo dobry Uczeń:
• zmienia krój czcionki w dokumencie tekstowym, • zmienia wielkość czcionki w dokumencie tekstowym, • tworzy listy jednopoziomowe, wykorzystując narzędzie Numerowanie, • określa elementy, z których składa się tabela, • wstawia do dokumentu tekstowego tabelę o określonej liczbie kolumn i wierszy, • zmienia tło strony w dokumencie tekstowym, • dodaje do dokumentu tekstowego obraz z pliku, • wstawia kształty do dokumentu tekstowego, • dodaje nowe slajdy do prezentacji multimedialnej, • wpisuje tytuł prezentacji na pierwszym slajdzie, • wstawia do prezentacji multimedialnej obiekt Album fotograficzny i dodaje do niego zdjęcie z dysku, • tworzy prostą prezentację multimedialną składającą się z kilku slajdów i zawierającą zdjęcia, • dodaje do prezentacji muzykę z pliku, • dodaje do prezentacji film z pliku, • podczas tworzenia prezentacji korzysta z obrazów pobranych z internetu,	• ustawia pogrubienie, pochylenie (kursywę) i podkreślenie tekstu, • zmienia kolor tekstu, • wyrównuje akapit na różne sposoby, • umieszcza w dokumencie obiekt WordArt i formatuje go, • stosuje listy wielopoziomowe dostępne w edytorze tekstu, • w tabeli wstawionej do dokumentu tekstowego dodaje oraz usuwa kolumny i wiersze, • ustawia styl tabeli, korzystając z szablonów dostępnych w programie Word, • dodaje obramowanie strony, • zmienia rozmiar i położenie elementów graficznych wstawionych do dokumentu tekstowego, • wybiera motyw prezentacji multimedialnej z gotowych szablonów, • zmienia wersję kolorystyczną wybranego motywu, • dodaje podpisy pod zdjęciami wstawionymi do prezentacji multimedialnej, • zmienia układ obrazów w obiekcie Album	• wykorzystuje skróty klawiszowe podczas pracy w edytorze tekstu, • podczas edycji tekstu wykorzystuje tzw. twardą spację oraz miękki enter, • sprawdza poprawność ortograficzną i gramatyczną tekstu, wykorzystując odpowiednie narzędzia, • definiuje listy wielopoziomowe, • zmienia w tabeli wstawionej do dokumentu tekstowego kolor cieniowania komórek oraz ich obramowania, • formatuje tekst w komórkach tabeli, • zmienia wypełnienie i obramowanie kształtu wstawionego do dokumentu tekstowego, • zmienia obramowanie i wypełnienie obiektu WordArt, • dodaje do prezentacji multimedialnej obrazy i dostosowuje ich wygląd oraz położenie na slajdzie, • podczas tworzenia prezentacji multimedialnej stosuje najważniejsze zasady przygotowania eleganckiej prezentacji,	• formatuje dokument tekstowy według wytycznych podanych przez nauczyciela lub wymienionych w zadaniu, • używa w programie Word opcji Pokaż wszystko do sprawdzenia formatowania tekstu, • tworzy wcięcia akapitowe, • dobiera rodzaj listy do tworzonego dokumentu, • korzysta z narzędzia Rysuj tabelę do dodawania, usuwania oraz zmiany wyglądu linii tabeli wstawionych do dokumentu tekstowego, • korzysta z narzędzi na karcie Formatowanie do podstawowej obróbki graficznej obrazów wstawionych do dokumentu tekstowego, • dobiera kolorystykę i układ slajdów prezentacji multimedialnej tak, aby były one wyraźne i czytelne, • umieszcza dodatkowe elementy graficzne w albumie utworzonym w prezentacji multimedialnej, • dodaje dźwięki do przejść i animacji w prezentacji multimedialnej, • korzysta z dodatkowych ustawień dźwięku dostępnych w programie PowerPoint,

• ustala cel wyznaczonego zadania w prostym ujęciu algorytmicznym, • wczytuje do gry tworzonej w Scratchu gotowe tło z pliku, • dodaje postać z biblioteki do projektu tworzonego w Scratchu, • buduje skrypty do przesuwania duszka po scenie, • korzysta z bloków z kategorii Pióro do rysowania linii na scenie podczas ruchu duszka, • omawia budowę okna programu Pivot Animator, • tworzy prostą animację składającą się z kilku klatek, • uruchamia edytor postaci, • współpracuje w grupie podczas pracy nad wspólnymi projektami.	fotograficzny w prezentacji multimedialnej, • dodaje do prezentacji obiekt WordArt, • dodaje przejścia między slajdami, • dodaje animacje do elementów prezentacji multimedialnej, • ustawia odtwarzanie na wielu slajdach muzyki wstawionej do prezentacji, • ustawia odtwarzanie w pętli muzyki wstawionej do prezentacji, • zmienia moment odtworzenia filmu wstawionego do prezentacji na Automatycznie lub Po kliknięciu, • dodaje do prezentacji multimedialnej dodatkowe elementy graficzne: kształty i pola tekstowe, • zbiera dane niezbędne do osiągnięcia celu, • osiąga wyznaczony cel bez wcześniejszej analizy problemu w sposób algorytmiczny, • samodzielnie rysuje tło dla gry tworzonej w Scratchu, • ustala miejsce obiektu na scenie, korzystając z układu współrzędnych, • w budowanych skryptach zmienia grubość, kolor i odcień pisaka, • dodaje tło do animacji tworzonej w programie Pivot Animator, • tworzy nowe postaci w edytorze dostępnym w programie Pivot Animator i dodaje je do swoich animacji.	• formatuje wstawione do prezentacji zdjęcia, korzystając z narzędzi na karcie Formatowanie, • określa czas trwania przejścia slajdu, • określa czas trwania animacji na slajdach, • zapisuje prezentację multimedialną jako plik wideo, • zmienia wygląd dodatkowych elementów wstawionych do prezentacji, • analizuje problem i przedstawia różne sposoby jego rozwiązania, • wybiera najlepszy sposób rozwiązania problemu, • buduje w Scratchu skrypty do przesuwania duszka za pomocą klawiszy, • buduje w Scratchu skrypt rysujący kwadrat, • w programie Pivot Animator tworzy animację składającą się z większej liczby klatek i przedstawiającą postać podczas konkretnej czynności, • modyfikuje postać dodaną do projektu, • wykonuje rekwizyty dla postaci wstawionych do animacji.	• korzysta z dodatkowych ustawień wideo dostępnych w programie PowerPoint, • zmienia kolejność i czas trwania animacji, aby dopasować je do historii przedstawianej w prezentacji, • w programie Scratch buduje skrypt liczący długość trasy, • dodaje drugi poziom do tworzonej przez siebie gry w Scratchu, • używa zmiennych podczas programowania, • buduje skrypty rysujące dowolne figury foremne, • tworzy w programie Pivot Animator płynne animacje, dodając odpowiednio dużo klatek nieznacznie się od siebie różniących, • tworzy animację z wykorzystaniem samodzielnie stworzonej postaci.

Wymagania na ocenę celującą obejmują stosowanie przyswojonych informacji i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

Wymagania edukacyjne z informatyki w klasie 6 szkoły podstawowej

2. W zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych uczeń:
 - porządkuje zasoby w komputerze lub w innych urządzeniach.
 - wyjaśnia, jak działa chmura,
 - zakłada foldery w chmurze do porządkowania gromadzonych w niej plików,
 - tworzy, edytuje i formatuje dokumenty w chmurze,
 - udostępnia dokumenty zapisane w chmurze,
 - omawia możliwe zastosowania arkusza kalkulacyjnego,
 - opisuje budowę arkusza kalkulacyjnego,
 - wprowadza dane do arkusza kalkulacyjnego,
 - wykorzystuje arkusz kalkulacyjny do obliczeń,
 - zmienia układ kolumn i wierszy tabeli,
 - formatuje czcionkę i wygląd tabeli,
 - sortuje dane w tabeli w określonym porządku,
 - wypełnia automatycznie komórki serią danych,
 - wyróżnia określone dane w komórkach przy pomocy formatowania warunkowego,
 - samodzielnie tworzy proste formuły obliczeniowe,
 - stosuje funkcje **SUMA** oraz **ŚREDNIA** w wykonywanych obliczeniach,
 - prezentuje na wykresach dane z arkusza kalkulacyjnego,
 - zmienia wygląd wstawionego wykresu,
 - dobiera typ wykresu do prezentowanych danych,
 - buduje skrypty wysyłające i odbierające komunikaty do sterowania grą tworzoną w programie Scratch,
 - tworzy prostą grę zręcznościową w programie Scratch,
 - wykorzystuje zmienne w projektach tworzonych w programie Scratch,
 - omawia budowę interfejsu programu GIMP,
 - wyjaśnia, czym są warstwy w obrazach tworzonych w programie GIMP,
 - tworzy i edytuje obrazy w programie GIMP, wykorzystując narzędzia z przybornika programu,
 - wykorzystuje warstwy podczas pracy w programie GIMP,
 - używa programu GIMP do tworzenia fotomontaży,
 - retuszuje zdjęcia, korzystając z programu GIMP,
 - zapisuje efekty pracy we wskazanym miejscu,
3. W zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi uczeń:
 - właściwie interpretuje komunikaty komputera i odpowiednio na nie reaguje,
 - wykorzystuje pomoc dostępną w programach,
 - właściwie zapisuje i przechowuje swoje prace wykonane na komputerze,
 - wyjaśnia, jak działa poczta elektroniczna,
 - omawia interfejs konta pocztowego,

- wysyła wiadomości za pomocą poczty elektronicznej,
 - korzysta z komunikatorów internetowych,
 - pracuje z innymi osobami w tym samym czasie nad dokumentem w chmurze,
 - wykorzystuje program MS Teams do pracy w grupie,
 - wspólnie z innymi osobami z zespołu edytuje dokumenty w tym samym czasie, korzystając z możliwości programu MS Teams,
 - zapisuje tworzone projekty w różnych formatach.
4. W zakresie rozwijania kompetencji społecznych uczniów:
- przestrzega zasad netykiety, komunikując się z innymi osobami za pomocą internetu,
 - udostępnia dokumenty i foldery zgromadzone w chmurze internetowej,
 - współpracuje z innymi osobami, edytując dokumenty w chmurze internetowej,
 - uczestniczy w pracy grupowej, wykonując zadania i realizując projekty,
 - dba o właściwy podział obowiązków podczas pracy w grupie,
 - przestrzega zasad obowiązujących podczas współpracy z innymi,
 - wykorzystuje serwis internetowy Scratcha do dzielenia się swoimi projektami z innymi członkami tej społeczności oraz do wyszukiwania pomysłów na własne projekty.
5. W zakresie przestrzegania praw i zasad bezpieczeństwa uczniów:
- przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze,
 - stosuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu,
 - przestrzega zasad bezpiecznej komunikacji internetowej i zasad współpracy w sieci.

7. Wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na każdy stopień wyższy niż **dopuszczający** obejmują również wymagania na wszystkie stopnie niższe.

Wymagania na ocenę celującą obejmują stosowanie przyswojonych informacji i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

Ocena			
Stopień dopuszczający Uczeń:	Stopień dostateczny Uczeń:	Stopień dobry Uczeń:	Stopień bardzo dobry Uczeń:
• tworzy i wysyła wiadomość e-mail, • komunikuje się ze znajomymi, korzystając z programu MS Teams, • umieszcza własne pliki w usłudze OneDrive lub innej chmurze, • tworzy foldery w usłudze OneDrive, • wprowadza do arkusza kalkulacyjnego dane różnego typu, • zmienia szerokość kolumn arkusza kalkulacyjnego, • formatuje tekst w arkuszu kalkulacyjnym, • wykonuje proste obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym, wykorzystując formuły, • wstawia wykres do arkusza kalkulacyjnego, • tworzy w Scratchu zmienne i nadaje im nazwy, • tworzy w Scratchu skrypty, korzystając ze strony https://scratch.mit.edu, • tworzy proste obrazy w programie GIMP, • zmienia ustawienia kontrastu oraz jasności obrazów w programie GIMP.	• stosuje zasady netykiety podczas korzystania z poczty elektronicznej, • przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas komunikacji w internecie, • przestrzega zasad współpracy w sieci, • tworzy dokumenty bezpośrednio w usłudze OneDrive, • zmienia kolory komórek arkusza kalkulacyjnego, • wypełnia kolumnę lub wiersz arkusza kalkulacyjnego serią danych, wykorzystując automatyczne wypełnianie, • tworzy formuły, korzystając z adresów komórek, • formatuje wykres wstawiony do arkusza kalkulacyjnego, • współpracuje nad dokumentem z innymi członkami zespołu w tym samym czasie, • buduje w Scratchu skrypty przypisujące wartości zmiennym, • wykorzystuje bloki z kategorii Wyrażenia do sprawdzania, czy zostały spełnione określone warunki, • zakłada konto w serwisie społeczności użytkowników Scratcha,	• wysyła wiadomość e-mail do wielu odbiorców, korzystając z opcji Do wiadomości oraz Ukryte do wiadomości, • korzysta z narzędzi programu MS Teams do pracy na lekcjach (Kalendarz, Notes zajęć, Zadania), • dodaje obrazy do dokumentów utworzonych bezpośrednio w usłudze OneDrive, • dodaje nowe arkusze do skoroszytu, • kopiuje serie danych do różnych arkuszy w skoroszycie, • sortuje dane w arkuszu kalkulacyjnym w określonym porządku, • wykorzystuje formuły SUMA oraz ŚREDNIA do wykonywania obliczeń, • dodaje lub usuwa elementy wykresu wstawionego do arkusza kalkulacyjnego, • buduje w Scratchu skrypty nadające komunikaty, • buduje w Scratchu skrypty reagujące na komunikaty, • wykorzystuje blok z napisem „Powtórz” do wielokrotnego wykonania serii poleceń, • wykorzystuje blok decyzyjny z napisami „jeżeli” i „to” lub „jeżeli”,	• wykorzystuje narzędzie Kontakty do zapisywania często używanych adresów poczty elektronicznej, • udostępnia dokumenty utworzone w usłudze OneDrive koleżankom i kolegom oraz współpracuje z nimi podczas edycji dokumentów, • zmienia nazwy arkuszy w skoroszycie, • zmienia kolory kart arkuszy w skoroszycie, • wyróżnia określone dane w arkuszu kalkulacyjnym, korzystając z Formatowania warunkowego, • stosuje Sortowanie niestandardowe, aby posortować dane w arkuszu kalkulacyjnym według większej liczby kryteriów, • tworzy własny budżet, wykorzystując arkusz kalkulacyjny, • dobiera typ wstawianego wykresu do rodzaju danych, • tworzy w Scratchu prostą grę zręcznościową, • samodzielnie modyfikuje projekty znalezione w serwisie społeczności użytkowników Scratcha, • zmienia stopień krycia warstw obrazów, aby uzyskać określone efekty, • tworzy w programie GIMP fotomontaże, wykorzystując warstwy.

	• wykorzystuje warstwy do tworzenia obrazów w programie GIMP, • dobiera narzędzie zaznaczenia do fragmentu obrazu, który należy zaznaczyć, • kopiuje i wkleja fragmenty obrazu do różnych warstw.	„to” i „w przeciwnym razie” do wykonywania poleceń w zależności od tego, czy określony warunek został spełniony, • wykorzystuje bloki z kategorii Wyrażenia do tworzenia rozbudowanych skryptów sprawdzających warunki, • udostępnia skrypty utworzone w Scratchu w serwisie społeczności użytkowników Scratcha, • podczas pracy w programie GIMP zmienia ustawienia wykorzystywanych narzędzi, • wykorzystuje w programie GIMP narzędzie Rozmycie Gaussa, aby zmniejszyć czytelność fragmentu obrazu.	

Wymagania edukacyjne z informatyki w klasie 7 szkoły podstawowej

1. W zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów uczeń:
 - opisuje sposoby reprezentowania danych w komputerze,
2. W zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych uczeń:
 - wymienia formaty plików graficznych,
 - tworzy kompozycje graficzne w edytorze grafiki,
 - poddaje obróbce zdjęcia i filmy,
 - tworzy dokumenty komputerowe różnego typu i zapisuje je w plikach w różnych formatach,
 - sprawdza rozmiar pliku lub folderu,
 - wykorzystuje chmurę obliczeniową podczas pracy,
 - wyszukuje w sieci informacje i inne materiały niezbędne do wykonania zadania,
 - opisuje budowę znaczników języka HTML,
 - omawia strukturę pliku HTML,
 - tworzy prostą stronę internetową w języku HTML i zapisuje ją do pliku,
 - formatuje tekst na stronie internetowej utworzonej w języku HTML,
 - dodaje obrazy, wypunktowania oraz tabele do strony internetowej utworzonej w języku HTML,
 - pisze i formatuje tekst w dokumencie tekstowym,

- umieszcza w dokumencie tekstowym obrazy oraz symbole i formatuje je,
 - dzieli tekst na kolumny,
 - wstawia do tekstu tabele,
 - wykorzystuje słowniki dostępne w edytorze tekstu,
 - dodaje spis treści do dokumentu tekstowego,
 - drukuje przygotowane dokumenty oraz skanuje papierowe wersje dokumentów,
 - wyjaśnia, czym jest prezentacja multimedialna i jakie ma zastosowania,
 - opisuje cechy dobrej prezentacji multimedialnej,
 - przedstawia określone zagadnienia w postaci prezentacji multimedialnej,
 - dodaje do prezentacji multimedialnej przejścia oraz animacje,
 - wykorzystuje możliwość nagrywania zawartości ekranu do przygotowania np. samouczka,
 - montuje filmy w podstawowym zakresie: przycinanie, zmiana kolejności scen, dodawanie tekstów i ścieżki dźwiękowej, zapisywanie w określonym formacie.
3. W zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi uczniów:
- korzysta z różnych urządzeń peryferyjnych,
 - wyjaśnia, czym jest sieć komputerowa i jakie pełni funkcje,
 - wyszukuje w internecie informacje i dane różnego rodzaju (tekst, obrazy, muzykę, filmy),
 - prawidłowo nazywa programy, narzędzia i funkcje, z których korzysta,
 - wyjaśnia działanie narzędzi, z których korzysta.
4. W zakresie rozwijania kompetencji społecznych uczniów:
- współpracuje z innymi, wykonując złożone projekty,
 - określa etapy wykonywania złożonego projektu grupowego,
 - komunikuje się z innymi przez sieć lokalną oraz przez internet, wykorzystując komunikatory,
 - wysyła i odbiera pocztę elektroniczną,
 - selekcjonuje i ocenia krytycznie informacje znalezione w internecie.
5. W zakresie przestrzegania praw i zasad bezpieczeństwa uczniów:
- przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze,
 - wymienia i opisuje rodzaje licencji na oprogramowanie,
 - przestrzega postanowień licencji na oprogramowanie i materiały pobrane z internetu,
 - przestrzega zasad etycznych, korzystając z komputera i internetu,
 - dba o swoje bezpieczeństwo podczas korzystania z internetu,
 - przestrzega przepisów prawa podczas korzystania z internetu,
 - wie, czym jest netykieta, i przestrzega jej zasad, korzystając z internetu.

7. Wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na każdy stopień wyższy niż **dopuszczający** obejmują również wymagania na wszystkie stopnie niższe.

Wymagania na ocenę celującą obejmują stosowanie przyswojonych informacji i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

Ocena			
Stopień dopuszczający Uczeń:	Stopień dostateczny Uczeń:	Stopień dobry Uczeń:	Stopień bardzo dobry Uczeń:
- przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze, - wyjaśnia, czym jest sieć komputerowa, - wymienia dwie usługi dostępne w internecie, - otwiera strony internetowe w przeglądarce, - wyjaśnia, czym jest strona internetowa, - opisuje budowę witryny internetowej, - tworzy stronę internetową w języku HTML, - tworzy rysunek za pomocą podstawowych narzędzi programu GIMP i zapisuje go w pliku, - zaznacza fragmenty obrazu, - wykorzystuje schowek do kopiowania i wklejania fragmentów obrazu, - wyjaśnia, czym jest animacja, - współpracuje w grupie, przygotowując plakat, - tworzy różne dokumenty tekstowe i zapisuje je w plikach, - otwiera i edytuje zapisane dokumenty tekstowe, - wstawia obrazy do dokumentu tekstowego, - wstawia tabele do dokumentu tekstowego, - wykorzystuje style do formatowania różnych fragmentów tekstu,	- kompresuje i dekompresuje pliki i foldery, - wymienia podstawowe klasy sieci komputerowych, - wyjaśnia, czym jest internet, - wymienia cztery usługi dostępne w internecie, - wyjaśnia, czym jest chmura obliczeniowa, - wyszukuje informacje w internecie, - szanuje prawa autorskie, wykorzystując materiały pobrane z internetu, - omawia budowę znacznika HTML, - wymienia podstawowe znaczniki HTML, - tworzy prostą stronę internetową w języku HTML i zapisuje ją w pliku, - planuje kolejne etapy wykonywania strony internetowej, - omawia znaczenie warstw obrazu w programie GIMP, - tworzy i usuwa warstwy w programie GIMP, - umieszcza napisy na obrazie w programie GIMP, - zapisuje rysunki w różnych formatach graficznych, - dodaje gotowe animacje do obrazów wykorzystując filtry programu GIMP, - planuje pracę w grupie poprzez przydzielanie zadań	- omawia podstawowe jednostki pamięci masowej, - wstawia do dokumentu znaki, korzystając z kodów ASCII, - zabezpiecza komputer przed działaniem złośliwego oprogramowania, - wymienia i opisuje rodzaje licencji na oprogramowanie, - omawia podział sieci ze względu na wielkość, - wymienia sześć usług dostępnych w internecie, - umieszcza pliki w chmurze obliczeniowej, - opisuje proces tworzenia cyfrowej tożsamości, - dba o swoje bezpieczeństwo podczas korzystania z internetu, - przestrzega zasad netykiety, komunikując się przez internet, - wykorzystuje znaczniki formatowania do zmiany wyglądu tworzonej strony internetowej, - korzysta z możliwości kolorowania składni kodu HTML w edytorze obsługującym tę funkcję, - umieszcza na stronie listy punktowane oraz numerowane, - używa narzędzi zaznaczania dostępnych w programie GIMP,	- wyjaśnia, czym jest system binarny (dwójkowy) i dlaczego jest używany do zapisywania danych w komputerze, - wykonuje kopię bezpieczeństwa swoich plików, - sprawdza parametry sieci komputerowej w systemie Windows, - wymienia osiem usług dostępnych w internecie, - współpracuje nad dokumentami, wykorzystując chmurę obliczeniową, - opisuje licencje na zasoby w internecie, - wyświetla i analizuje kod strony HTML, korzystając z narzędzi przeglądarki internetowej, - otwiera dokument HTML do edycji w dowolnym edytorze tekstu, - umieszcza na stronie obrazy i tabele, - łączy warstwy w obrazach tworzonych w programie GIMP, - wykorzystuje filtry programu GIMP do poprawiania jakości zdjęć, - tworzy fotomontaże w programie GIMP, - tworzy animację poklatkową, wykorzystując warstwy w programie GIMP,

• współpracuje w grupie, przygotowując e-gazetkę, • przygotowuje prezentację multimedialną i zapisuje ją w pliku, • zapisuje prezentację jako pokaz slajdów, • tworzy projekt filmu w programie Shotcut.	poszczególnym jej członkom, • redaguje przygotowane dokumenty tekstowe, przestrzegając odpowiednich zasad, • dostosowuje formę tekstu do jego przeznaczenia, • korzysta z tabulatora do ustawiania tekstu w kolumnach, • ustawia wcięcia w dokumencie tekstowym, wykorzystując suwaki na linijce, • zmienia położenie obrazu względem tekstu, • formatuje tabele w dokumencie tekstowym, • wstawia symbole do dokumentu tekstowego, • wpisuje informacje do nagłówka i stopki dokumentu, • planuje pracę w grupie poprzez przydzielanie zadań poszczególnym jej członkom, • planuje pracę nad prezentacją oraz jej układ, • umieszcza w prezentacji slajd ze spisem treści, • uruchamia pokaz slajdów, • dodaje nowe klipy do projektu filmu.	• zmienia kolejność warstw obrazu w programie GIMP, • opisuje podstawowe formaty graficzne, • wykorzystuje warstwy, tworząc rysunki w programie GIMP, • rysuje figury geometryczne, wykorzystując narzędzia zaznaczania w programie GIMP, • dodaje gotowe animacje dla kilku fragmentów obrazu: odtwarzane jednocześnie oraz odtwarzane po kolei, • wyszukuje, zbiera i samodzielnie tworzy materiały niezbędne do wykonania plakatu, • przestrzega praw autorskich podczas zbierania materiałów do projektu, • wykorzystuje kapitaliki i wersaliki do przedstawienia różnych elementów dokumentu tekstowego, • ustawia różne rodzaje tabulatorów, wykorzystując selektor tabulatorów, • sprawdza liczbę wyrazów, znaków, wierszy i akapitów w dokumencie tekstowym za pomocą Statystyki wyrazów, • zmienia kolejność elementów graficznych w dokumencie tekstowym, • wstawia grafiki SmartArt do dokumentu tekstowego, • umieszcza w dokumencie tekstowym pola tekstowe i zmienia ich formatowanie, • tworzy spis treści z wykorzystaniem stylów nagłówkowych, • dzieli dokument na logiczne części,	• wykorzystuje chmurę obliczeniową do zbierania materiałów niezbędnych do wykonania plakatu, • kopiuje formatowanie pomiędzy fragmentami tekstu, korzystając z Malarza formatów, • sprawdza poprawność ortograficzną tekstu za pomocą słownika ortograficznego, • wyszukuje wyrazy bliskoznaczne, korzystając ze słownika synonimów, • zamienia określone wyrazy w całym dokumencie tekstowym, korzystając z opcji Znajdź i zamień, • osadza obraz w dokumencie tekstowym, • wstawia zrzut ekranu do dokumentu tekstowego, • rozdziela tekst pomiędzy kilka pól tekstowych, tworząc łącza między nimi, • wstawia równania do dokumentu tekstowego, • tworzy przypisy dolne i końcowe, • wykorzystuje chmurę obliczeniową do zbierania materiałów niezbędnych do wykonania e-gazetki, • wyrównuje elementy na slajdzie w pionie i w poziomie oraz względem innych elementów, • dodaje do slajdów dźwięki i filmy, • dodaje do slajdów efekty przejścia, • dodaje do slajdów hiperłącza i przyciski akcji, • dodaje napisy do filmu, • dodaje filtry do scen w filmie, • dodaje ścieżkę dźwiękową do filmu.

		• wyszukuje, zbiera i samodzielnie tworzy materiały niezbędne do wykonania e-gazetki, • przestrzega praw autorskich podczas zbierania materiałów do projektu, • projektuje wygląd slajdów zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami dobrych prezentacji, • dodaje do slajdów obrazy, grafiki SmartArt, • dodaje do elementów na slajdach animacje i zmienia ich parametry, • przygotowuje niestandardowy pokaz slajdów, • nagrywa zawartość ekranu i umieszcza nagranie w prezentacji, • wymienia rodzaje formatów plików filmowych, • dodaje przejścia między klipami w projekcie filmu, • usuwa fragmenty filmu, • zapisuje film w różnych formatach wideo.	

Wymagania edukacyjne z informatyki w klasie 8 szkoły podstawowej

6. W zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów uczeń:
 - wymienia etapy rozwiązywania problemów,
 - wyjaśnia, czym jest algorytm,
 - buduje algorytmy do rozwiązywania problemów,
 - wskazuje specyfikację problemu (dane, wyniki),
 - przedstawia algorytm w postaci listy kroków,
 - tłumaczy, na czym polega sytuacja warunkowa w algorytmie,
 - omawia możliwości wykorzystania arkusza kalkulacyjnego w różnych dziedzinach.
7. W zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych uczeń:
 - wyjaśnia, co to znaczy programować,
 - wyjaśnia, na czym polega iteracja (powtarzanie),

- stosuje pętlę powtórzeniową w tworzonych programach,
 - stosuje sytuację warunkową w tworzonych programach,
 - wykorzystuje zmienne podczas programowania,
 - tworzy procedury z parametrami i bez parametrów,
 - oblicza największy wspólny dzielnik, wykorzystując algorytm Euklidesa,
 - wskazuje największą liczbę w zbiorze, stosując algorytm wyszukiwania,
 - porządkuje elementy w zbiorze metodą wybierania, połowienia i zliczania,
 - wskazuje różnice pomiędzy kodem źródłowym a kodem wynikowym (maszynowym),
 - wskazuje różnice pomiędzy kompilatorem a interpreterem,
 - wyjaśnia, czym jest arkusz kalkulacyjny, wiersz, kolumna i komórka tabeli,
 - wskazuje adres komórki oraz zakres komórek w arkuszu kalkulacyjnym,
 - samodzielnie buduje formuły do wykonywania prostych obliczeń w arkuszu kalkulacyjnym,
 - stosuje formuły wbudowane w program do wykonywania obliczeń w arkuszu kalkulacyjnym,
 - kopiuje formuły, stosując adresowanie względne, bezwzględne oraz mieszane,
 - sprawdza warunek logiczny w arkuszu kalkulacyjnym, korzystając z funkcji JEŻELI,
 - dodaje oraz usuwa wiersze i kolumny w tabeli arkusza kalkulacyjnego,
 - zmienia szerokość kolumn i wysokość wierszy tabeli arkusza kalkulacyjnego,
 - zmienia wygląd komórek w arkuszu kalkulacyjnym,
 - dodaje i formatuje obramowanie komórek tabeli arkusza kalkulacyjnego,
 - scala ze sobą wiele komórek tabeli arkusza kalkulacyjnego,
 - wykorzystuje funkcję zawijania tekstu, aby zmieścić w jednej komórce dłuższe teksty,
 - zmienia format danych wpisanych do komórek arkusza kalkulacyjnego,
 - drukuje tabele utworzone w arkuszu kalkulacyjnym,
 - przedstawia na wykresie dane zebrane w tabeli arkusza kalkulacyjnego,
 - dobiera odpowiedni typ wykresu do rodzaju danych zebranych w tabeli arkusza kalkulacyjnego,
 - wstawia do dokumentu tekstowego tabelę lub wykres arkusza kalkulacyjnego,
 - wstawiając tabelę lub wykres arkusza kalkulacyjnego do dokumentu tekstowego, odróżnia obiekt osadzony od obiektu połączanego,
 - sortuje dane w tabeli arkusza kalkulacyjnego w określonym porządku,
 - wyświetla tylko wybrane dane w tabeli arkusza kalkulacyjnego, korzystając z funkcji filtrowania.
8. W zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi uczeń:
- korzysta z różnych urządzeń peryferyjnych,
 - wyszukuje w internecie informacje i dane różnego rodzaju (tekst, obrazy, muzykę, filmy),
 - sprawnie posługuje się urządzeniami elektronicznymi takimi jak skaner, drukarka,
 - prawidłowo nazywa programy, narzędzia i funkcje, z których korzysta,
 - wyjaśnia działanie narzędzi, z których korzysta.
9. W zakresie rozwijania kompetencji społecznych uczeń:
- współpracuje z innymi, wykonując złożone projekty,
 - określa etapy wykonywania złożonego projektu grupowego,

- komunikuje się z innymi przez sieć lokalną oraz przez internet, wykorzystując komunikatory,
- wysyła i odbiera pocztę elektroniczną,
- selekcjonuje i ocenia krytycznie informacje znalezione w internecie,

10. W zakresie przestrzegania praw i zasad bezpieczeństwa uczniów:

- przestrzega zasad bezpiecznej i higienicznej pracy przy komputerze,
- wymienia i opisuje rodzaje licencji na oprogramowanie,
- przestrzega postanowień licencji na oprogramowanie i materiały pobrane z internetu,
- przestrzega zasad etycznych, korzystając z komputera i internetu,
- dba o swoje bezpieczeństwo podczas korzystania z internetu,
- przestrzega przepisów prawa podczas korzystania z internetu,
- wie, czym jest netykieta, i przestrzega jej zasad, korzystając z internetu.

7. Wymagania na poszczególne oceny

Wymagania na każdy stopień wyższy niż **dopuszczający** obejmują również wymagania na wszystkie stopnie niższe.

Wymagania na ocenę celującą obejmują stosowanie przyswojonych informacji i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

Ocena			
Stopień dopuszczający Uczeń:	Stopień dostateczny Uczeń:	Stopień dobry Uczeń:	Stopień bardzo dobry Uczeń:
- omawia zastosowanie oraz budowę arkusza kalkulacyjnego - określa adres komórki - wprowadza dane różnego rodzaju do komórek arkusza kalkulacyjnego - formatuje zawartość komórek (wyrównanie tekstu oraz wygląd czcionki) - rozumie różnice między adresowaniem względnym, bezwzględnym i mieszanym - wstawia wykres do arkusza kalkulacyjnego - korzysta z arkusza kalkulacyjnego w celu stworzenia kalkulacji wydatków - definiuje pojęcia: algorytm, program, programowanie - podaje kilka sposobów przedstawienia algorytmu - tłumaczy, do czego używa się zmiennych w programach - pisze proste programy w języku C++ z wykorzystaniem zmiennych - wyjaśnia działanie operatora modulo	- określa zasady wprowadzania danych do komórek arkusza kalkulacyjnego - dodaje i usuwa wiersze oraz kolumny w tabeli - stosuje w arkuszu podstawowe funkcje: (SUMA, ŚREDNIA), wpisuje je ręcznie oraz korzysta z kreatora - omawia i modyfikuje poszczególne elementy wykresu - zapisuje w tabeli arkusza kalkulacyjnego dane otrzymane z prostych doświadczeń i przedstawia je na wykresie - wymienia różne sposoby przedstawienia algorytmu: opis słowny, lista kroków - poprawnie formułuje problem do rozwiązania - stosuje odpowiednie polecenie języka C++, aby wyświetlić tekst na ekranie - omawia różnice pomiędzy kodem źródłowym a kodem wynikowym - tłumaczy, czym jest środowisko programistyczne - wykonuje obliczenia w języku C++	- tworzy proste formuły obliczeniowe - wyjaśnia, czym jest adres względny - wykorzystuje funkcję JEŻELI do tworzenia algorytmów z warunkami w arkuszu kalkulacyjnym - ustawia format danych komórki odpowiadający jej zawartości - w formułach stosuje adresowanie względne, bezwzględne i mieszane - dobiera odpowiedni wykres do rodzaju danych - sortuje oraz filtruje dane w arkuszu kalkulacyjnym - wymienia przykładowe środowiska programistyczne - wyjaśnia, czym jest specyfikacja problemu - opisuje etapy rozwiązywania problemów - opisuje etapy powstawania programu komputerowego - zapisuje proste polecenia języka C++ - wykorzystuje instrukcję warunkową if oraz if else w programach - wykorzystuje iterację w konstruowanych algorytmach	- kopiuje utworzone formuły obliczeniowe, wykorzystując adresowanie względne - korzysta z biblioteki funkcji, aby wyszukiwać potrzebne funkcje - stosuje adresowanie względne, bezwzględne lub mieszane w zaawansowanych formułach obliczeniowych - tworzy wykres dla więcej niż jednej serii danych - tworzy prosty model (na przykładzie rzutu sześcienną kostką do gry) w arkuszu kalkulacyjnym - stosuje filtry niestandardowe - pisze proste programy w języku C++ - buduje złożone schematy blokowe służące do przedstawiania skomplikowanych algorytmów - konstruuje złożone sytuacje warunkowe (wiele warunków) w algorytmach - pisze programy zawierające instrukcje warunkowe, pętle oraz funkcje - wyjaśnia, jakie błędy zwraca interpreter

• wyjaśnia algorytm badania podzielności liczb • wyjaśnia potrzebę wyszukiwania informacji w zbiorze • sprawdza działanie programów wyszukujących element w zbiorze • wyjaśnia potrzebę porządkowania danych • sprawdza działanie programu sortującego dla różnych danych • bierze udział w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej, wykonując powierzone mu zadania o niewielkim stopniu trudności • aktywnie uczestniczy w pracach zespołu, realizuje powierzone zadania o niewielkim stopniu trudności • testuje grę na różnych etapach • współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem	• omawia działanie operatorów arytmetycznych • stosuje tablice w języku C++ oraz operatory logiczne • zapisuje w postaci listy kroków algorytm badania podzielności liczb naturalnych • wykorzystuje w programach instrukcję iteracyjną while • zapisuje algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze nieuporządkowanym • implementuje grę w zgadywanie liczby • zapisuje w wybranej formie algorytm porządkowania metodą przez wybieranie • omawia implementację algorytmu sortowania przez wybieranie • stosuje pętle zagnieżdżone i wyjaśnia, jak działają • bierze udział w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej • wprowadza dane do zaprojektowanych tabel • bierze udział w pracach nad wypracowaniem koncepcji gry • współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem	• wykorzystuje w programach instrukcję iteracyjną for • definiuje funkcje w języku C++ i omawia różnice między funkcjami zwracającymi wartość a funkcjami niezwracającymi wartości • omawia algorytm Euklidesa i zapisuje go w wybranej postaci • wyjaśnia algorytm wyodrębniania cyfr danej liczby i zapisuje go w wybranej postaci • implementuje algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze nieuporządkowanym • omawia funkcje zastosowane w kodzie źródłowym algorytmu sortowania przez wybieranie • przygotowuje dokumentację imprezy, wykonuje obliczenia, projektuje tabele oraz wykresy • współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem • programuje wybrane funkcje i elementy gry • opracowuje opis gry	• czyta kod źródłowy i opisuje jego działanie • wyjaśnia różnice między instrukcją iteracyjną while a pętlą for • pisze programy obliczające NWD, stosując algorytm Euklidesa, oraz wypisujące cyfry danej liczby • samodzielnie zapisuje w wybranej postaci algorytm wyszukiwania elementu w zbiorze • implementuje algorytm porządkowania metodą przez wybieranie • wprowadza modyfikacje w implementacji algorytmu porządkowania przez wybieranie • bierze udział w przygotowaniu dokumentacji szkolnej imprezy sportowej, przygotowuje zestawienia, drukuje wyniki • współpracuje w grupie podczas pracy nad projektem • implementuje i optymalizuje kod źródłowy gry, korzystając z wypracowanych założeń

Propozycja wymagań programowych na poszczególne oceny przygotowana na podstawie treści zawartych w podstawie programowej, programie nauczania oraz podręczniku dla klasy siódmej szkoły podstawowej *Chemia Nowej Ery*

Wyróżnione wymagania programowe odpowiadają wymaganiom ogólnym i szczegółowym zawartym w treściach nauczania podstawy programowej.

Dział 1. Substancje i ich przemiany

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – zalicza chemię do nauk przyrodniczych – stosuje zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni chemicznej – nazywa wybrane elementy szkła i sprzętu laboratoryjnego oraz określa ich przeznaczenie – zna sposoby opisywania doświadczeń chemicznych – opisuje właściwości substancji będących głównymi składnikami produktów stosowanych na co dzień – definiuje pojęcie <i>gęstość</i> – podaje wzór na gęstość – przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć masa, gęstość, objętość – wymienia jednostki gęstości – odróżnia właściwości fizyczne od chemicznych – definiuje pojęcie <i>mieszanina substancji</i> – opisuje cechy mieszanin jednorodnych i niejednorodnych – podaje przykłady mieszanin – opisuje proste metody rozdzielania mieszanin na składniki	Uczeń: – omawia, czym zajmuje się chemia – wyjaśnia, dlaczego chemia jest nauką przydatną ludziom – wyjaśnia, czym są obserwacje, a czym wnioski z doświadczenia – przelicza jednostki (masy, objętości, gęstości) – wyjaśnia, czym ciało fizyczne różni się od substancji – opisuje właściwości substancji – wymienia i wyjaśnia podstawowe sposoby rozdzielania mieszanin na składniki – sporządza mieszaninę – dobiera metodę rozdzielania mieszaniny na składniki – opisuje i porównuje zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną – projektuje doświadczenia ilustrujące zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną – definiuje pojęcie <i>stopu metali</i> – podaje przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka – wyjaśnia potrzebę wprowadzenia symboli chemicznych – rozpoznaje pierwiastki i związki chemiczne – wyjaśnia różnicę między	Uczeń: – podaje zastosowania wybranego szkła i sprzętu laboratoryjnego – identyfikuje substancje na podstawie podanych właściwość – podaje sposób rozdzielania wskazanej mieszaniny na składniki – wskazuje różnice między właściwościami fizycznymi składników mieszaniny, które umożliwiają jej rozdzielenie – projektuje doświadczenia ilustrujące reakcję chemiczną i formułuje wnioski – wskazuje w podanych przykładach reakcję chemiczną i zjawisko fizyczne – wskazuje wśród różnych substancji mieszaninę i związek chemiczny – wyjaśnia różnicę między mieszaniną a związkiem chemicznym – odszukuje w układzie okresowym pierwiastków podane pierwiastki chemiczne – opisuje doświadczenia wykonywane na lekcji – przeprowadza wybrane doświadczenia	Uczeń: – omawia podział chemii na organiczną i nieorganiczną – projektuje doświadczenie o podanym tytule (rysuje schemat, zapisuje obserwacje i formułuje wnioski) – przeprowadza doświadczenia z działu <i>Substancje i ich przemiany</i> – projektuje i przewiduje wyniki doświadczeń na podstawie posiadanej wiedzy	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o korozji i sposobach zabezpieczania produktów zawierających żelazo przed rdzewieniem

– definiuje pojęcia <i>zjawisko fizyczne</i> i <i>reakcja chemiczna</i> – definiuje pojęcia <i>pierwiastek chemiczny</i> i <i>związek chemiczny</i> – dzieli substancje chemiczne na proste i złożone oraz na pierwiastki i związki chemiczne – podaje przykłady związków chemicznych – dzieli pierwiastki chemiczne na metale i niemetale – podaje przykłady pierwiastków chemicznych (metali i niemetali) – odróżnia metale i niemetale na podstawie ich właściwości – posługuje się symbolami chemicznymi pierwiastków (H, O, N, Cl, S, C, P, Si, Na, K, Ca, Mg, Fe, Zn, Br, Cu, Al, Pb, Ag, Ba, I)	pierwiastkiem, związkiem chemicznym i mieszaniną			

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Dział 2. Składniki powietrza i rodzaje przemian, jakim ulegają

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – opisuje skład i właściwości powietrza – określa, co to są stałe i zmienne składniki powietrza – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne tlenku węgla(IV) oraz właściwości fizyczne gazów szlachetnych – podaje, że woda jest związkiem chemicznym wodoru i tlenu – tłumaczy, na czym polega zmiana stanu skupienia na przykładzie wody – definiuje pojęcie wodorki – określa znaczenie powietrza – podaje, jak można wykryć tlenek węgla(IV) – określa, jak zachowują się substancje higroskopijne – omawia, na czym polega spalanie – definiuje pojęcia substrat i produkt reakcji chemicznej – wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej – określa, co to są tlenki i zna ich podział – wskazuje różnicę między reakcjami egzo- i endotermicznymi – podaje przykłady reakcji egzo- i endotermicznych – wymienia niektóre efekty towarzyszące reakcjom chemicznym	Uczeń: – projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną jednorodną gazów – wymienia stałe i zmienne składniki powietrza – oblicza przybliżoną objętość tlenu i azotu, np. w sali lekcyjnej – opisuje, jak można otrzymać tlen – podaje przykłady wodorków niemetalu – podaje sposób otrzymywania tlenku węgla(IV) (na przykładzie reakcji węgla z tlenem) – definiuje pojęcie reakcja charakterystyczna – planuje doświadczenie umożliwiające wykrycie obecności tlenku węgla(IV) w powietrzu wydychanym z płuc – opisuje rolę wody i pary wodnej w przyrodzie – wymienia właściwości wody – wyjaśnia pojęcie higroskopijność – zapisuje słownie przebieg reakcji chemicznej – wskazuje w zapisie słownym przebiegu reakcji chemicznej substraty i produkty, pierwiastki i związki chemiczne – podaje sposób otrzymywania wodoru (w reakcji kwasu chlorowodorowego z metalem) – opisuje sposób identyfikowania gazów: wodoru, tlenu, tlenku węgla(IV) – definiuje pojęcia reakcje egzo- i endotermiczne	Uczeń: – określa, które składniki powietrza są stałe, a które zmienne – wykonuje obliczenia dotyczące zawartości procentowej substancji występujących w powietrzu – wykrywa obecność tlenku węgla(IV) – projektuje doświadczenia, w których otrzyma tlen, tlenek węgla(IV), wodór – projektuje doświadczenia, w których zbada właściwości tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru – zapisuje słownie przebieg różnych reakcji chemicznych – wykazuje obecność pary wodnej w powietrzu – omawia sposoby otrzymywania wodoru – podaje przykłady reakcji egzo- i endotermicznych – zalicza przeprowadzone na lekcjach reakcje do egzo- lub endotermicznych	Uczeń: – otrzymuje tlenek węgla(IV) w reakcji węglanu wapnia z kwasem chlorowodorowym – wymienia różne sposoby otrzymywania tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru – projektuje doświadczenia dotyczące powietrza i jego składników – uzasadnia, na podstawie reakcji magnezu z tlenkiem węgla(IV), że tlenek węgla(IV) jest związkiem chemicznym węgla i tlenu – uzasadnia, na podstawie reakcji magnezu z parą wodną, że woda jest związkiem chemicznym tlenu i wodoru – identyfikuje substancje na podstawie schematów reakcji chemicznych	Uczeń: – odczytuje informacje o właściwościach tlenu i wodoru i ich zastosowań – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o zastosowaniach gazów szlachetnych – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o źródłach, rodzajach i skutkach zanieczyszczeń powietrza, oraz o sposobach postępowania pozwalających chronić powietrze przed zanieczyszczeniami – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o przyczynach i skutkach spadku ozonu w stratosferze ziemskiej oraz sposobach zapobiegania powiększaniu się „dziury ozonowej” – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o powstawaniu kwaśnych opadów

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Dział 3. Atomy i cząsteczki

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – definiuje pojęcie <i>materia</i> – definiuje pojęcie dyfuzji – opisuje ziarnistą budowę materii – opisuje, czym atom różni się od cząsteczki – definiuje pojęcia: <i>jednostka masy atomowej, masa atomowa, masa cząsteczkowa</i> – opisuje i charakteryzuje skład atomu pierwiastka chemicznego (jądro – protony i neutrony, powłoki elektronowe – elektrony) – wyjaśnia, co to są nukleony – definiuje pojęcie elektrony walencyjne – wyjaśnia, co to są <i>liczba atomowa, liczba masowa</i> – ustala liczbę protonów i neutronów w jądrze atomowym oraz liczbę elektronów w atomie danego pierwiastka chemicznego, gdy znane są liczby atomowa i masowa – podaje, czym jest konfiguracja elektronowa – definiuje pojęcie izotop – opisuje układ okresowy pierwiastków chemicznych – podaje treść prawa okresowości – odczytuje z układu okresowego podstawowe informacje o pierwiastkach chemicznych – określa rodzaj pierwiastków (metal, niemetal) i podobieństwo właściwości pierwiastków w grupie	Uczeń: – planuje doświadczenie potwierdzające ziarnistość budowy materii – wyjaśnia zjawisko dyfuzji – opisuje pierwiastek chemiczny jako zbiór atomów o danej liczbie atomowej Z – wyjaśnia różnice w budowie atomów izotopów wodoru – korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych – wykorzystuje informacje odczytane z układu okresowego pierwiastków chemicznych – podaje maksymalną liczbę elektronów na poszczególnych powłokach (K, L, M) – zapisuje konfiguracje elektronowe – rysuje modele atomów pierwiastków chemicznych – określa, jak zmieniają się niektóre właściwości pierwiastków w grupie i okresie	Uczeń: – wyjaśnia różnice między pierwiastkiem a związkiem chemicznym – korzysta z informacji zawartych w układzie okresowym pierwiastków chemicznych – oblicza maksymalną liczbę elektronów w powłokach – zapisuje konfiguracje elektronowe – rysuje uproszczone modele atomów – określa zmianę właściwości pierwiastków w grupie i okresie	Uczeń: – wyjaśnia związek między podobieństwami właściwości pierwiastków chemicznych zapisanych w tej samej grupie układu okresowego a budową ich atomów i liczbą elektronów walencyjnych	Uczeń: – wyszukuje informacje na temat zastosowań izotopów

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Dział 4. Łączenie się atomów. Równania reakcji chemicznych

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: - wymienia typy wiązań chemicznych - podaje definicje: <i>wiązania kowalencyjnego, wiązania jonowego</i> definiuje pojęcia: jon, kation, anion definiuje pojęcie elektroujemności posługuje się symbolami pierwiastków chemicznych - podaje, co występuje we wzorze elektronowym - odróżnia wzór sumaryczny od wzoru strukturalnego na przykładzie cząsteczek o budowie kowalencyjnej: H₂, Cl₂, N₂, CO₂, H₂O, HCl, NH₃, CH₄, zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne tych cząsteczek wskazuje jony z atomów na przykładach: Na, Mg, Al, O, Cl, S wskazuje jony w związkach o budowie jonowej (np. NaCl, MgO) definiuje pojęcie wartościowości - podaje wartościowość pierwiastków chemicznych w stanie wolnym odczytuje z układu okresowego maksymalną wartościowość pierwiastków chemicznych względem wodoru i tlenu grup 1, 2 i 13–17 - wyznacza wartościowość	Uczeń: opisuje rolę elektronów zewnętrznej powłoki w łączeniu się atomów - odczytuje elektroujemność pierwiastków chemicznych - określa rodzaj wiązania w prostych przykładach cząsteczek - podaje przykłady substancji o wiązaniu kowalencyjnym i substancji o wiązaniu jonowym określa wartościowość na podstawie układu okresowego pierwiastków - zapisuje wzory związków chemicznych na podstawie podanej wartościowości lub nazwy pierwiastków chemicznych - podaje nazwę związku chemicznego na podstawie wzoru - określa wartościowość pierwiastków w związku chemicznym - zapisuje wzory cząsteczek, korzystając z modeli - wyjaśnia znaczenie współczynnika stechiometrycznego i indeksu stechiometrycznego - wyjaśnia pojęcie <i>równania reakcji chemicznej</i> - odczytuje proste równania reakcji chemicznych zapisuje równania reakcji chemicznych dobiera współczynniki w	Uczeń: - określa typ wiązania chemicznego w podanym przykładzie - wyjaśnia różnice między typami wiązań chemicznych - opisuje, jak wykorzystać elektroujemność do określenia rodzaju wiązania chemicznego w cząsteczce - wykorzystuje pojęcie <i>wartościowości</i> - nazywa związki chemiczne na podstawie wzorów sumarycznych i zapisuje wzory na podstawie ich nazw - zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych - przedstawia modelowy schemat równania reakcji chemicznej	Uczeń: wykorzystuje pojęcie elektroujemności do określania rodzaju wiązania w podanych substancjach - uzasadnia i udowadnia doświadczalnie, że masa substratów jest równa masie produktów - wskazuje podstawowe różnice między wiązaniami kowalencyjnym a jonowym - zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych o dużym stopniu trudności	wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o właściwościach związków kowalencyjnych i jonowych (stan skupienia, rozpuszczalność w wodzie, temperatury topnienia i wrzenia, przewodnictwo ciepła i elektryczności)

pierwiastków chemicznych na podstawie wzorów sumarycznych – zapisuje wzory sumaryczny i strukturalny cząsteczki związku dwupierwiastkowego na podstawie wartościowości pierwiastków chemicznych – określa na podstawie wzoru liczbę atomów pierwiastków w związku chemicznym – interpretuje zapisy (odczytuje ilościowo i jakościowo proste zapisy), np.: H_2, $2H$, $2H_2$ itp. – ustala na podstawie wzoru sumarycznego nazwę prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych – ustala na podstawie nazw wzory sumaryczne prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych – wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej – podaje treść prawa zachowania masy	równaniach reakcji chemicznych			

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Dział 5. Woda i roztwory wodne

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – charakteryzuje rodzaje wód występujących w przyrodzie – wymienia stany skupienia wody – nazywa przemiany stanów skupienia wody – opisuje właściwości wody – zapisuje wzory sumaryczne i strukturalny cząsteczki wody – definiuje pojęcie <i>dipol</i> – identyfikuje cząsteczkę wody jako dipol – wyjaśnia podział substancji na dobrze, średnio oraz trudno rozpuszczalne w wodzie – podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się i nie rozpuszczają się w wodzie – wyjaśnia pojęcia: <i>rozpuszczalnik</i> i <i>substancja rozpuszczana</i> – projektuje doświadczenie dotyczące rozpuszczalności różnych substancji w wodzie – definiuje pojęcie <i>rozpuszczalność</i> – wymienia czynniki, które wpływają na rozpuszczalność substancji – określa, co to jest krzywa rozpuszczalności – odczytuje z wykresu rozpuszczalności rozpuszczalność danej substancji w podanej temperaturze – wymienia czynniki wpływające na szybkość rozpuszczania się substancji stałej w wodzie	Uczeń: – opisuje budowę cząsteczki wody – wyjaśnia, co to jest cząsteczka polarna – wymienia właściwości wody zmieniające się pod wpływem zanieczyszczeń – planuje doświadczenie udowadniające, że woda: z sieci wodociągowej i naturalnie występująca w przyrodzie są mieszaninami – proponuje sposoby racjonalnego gospodarowania wodą – tłumaczy, na czym polegają procesy mieszania i rozpuszczania – określa, dla jakich substancji woda jest dobrym rozpuszczalnikiem – charakteryzuje substancje ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie – planuje doświadczenia wykazujące wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie – porównuje rozpuszczalność różnych substancji w tej samej temperaturze – oblicza ilość substancji, którą można rozpuścić w określonej objętości wody w podanej temperaturze – podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się w wodzie, tworząc roztwory właściwe	Uczeń: – wyjaśnia, na czym polega tworzenie wiązania kowalencyjnego spolaryzowanego w cząsteczce wody – wyjaśnia budowę polarną cząsteczki wody – określa właściwości wody wynikające z jej budowy polarnej – przedstawia za pomocą modeli proces rozpuszczania w wodzie substancji o budowie polarnej, np. chlorowodoru – podaje rozmiary cząstek substancji wprowadzonych do wody i znajdujących się w roztworze właściwym, koloidzie, zawiesinie – wykazuje doświadczalnie wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałej w wodzie – posługuje się wykresem rozpuszczalności – wykonuje obliczenia z wykorzystaniem wykresu rozpuszczalności – oblicza masę wody, znając masę roztworu i jego stężenie procentowe – prowadzi obliczenia z wykorzystaniem pojęcia <i>gęstości</i> – oblicza stężenie procentowe roztworu nasyconego w danej temperaturze (z wykorzystaniem wykresu rozpuszczalności) – wymienia czynniki prowadzące do sporządzenia określonej objętości	Uczeń: – proponuje doświadczenie udowadniające, że woda jest związkiem wodoru i tlenu – określa wpływ ciśnienia atmosferycznego na wartość temperatury wrzenia wody – porównuje rozpuszczalność w wodzie związków kowalencyjnych i jonowych – wykazuje doświadczalnie, czy roztwór jest nasycony, czy nienasycony – rozwiązuje z wykorzystaniem gęstości zadania rachunkowe dotyczące stężenia procentowego – oblicza rozpuszczalność substancji w danej temperaturze, znając stężenie procentowe jej roztworu nasyconego w tej temperaturze	Uczeń: – podaje sposoby zmniejszenia lub zwiększenia stężenia roztworu – oblicza stężenie procentowe roztworu powstałego przez zatężenie i rozcieńczenie roztworu – oblicza stężenie roztworu powstałego po zmieszaniu roztworów tej samej substancji o różnych stężeniach – opisuje różnice między roztworami: rozcieńczonym i stężonym

– definiuje pojęcia: <i>roztwór właściwy, koloid i zawiesina</i> – podaje przykłady substancji tworzących z wodą roztwór właściwy, zawiesinę, koloid – definiuje pojęcia: <i>roztwór nasycony, roztwór nienasycony, roztwór stężony, roztwór rozcieńczony</i> – definiuje pojęcie <i>krystalizacja</i> – podaje sposoby otrzymywania roztworu nienasyconego z nasyconego i odwrotnie – definiuje <i>stężenie procentowe roztworu</i> – podaje wzór opisujący stężenie procentowe roztworu – prowadzi proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć: <i>stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu</i>	– podaje przykłady substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie, tworząc koloidy lub zawiesiny – wskazuje różnice między roztworem właściwym a zawiesiną – opisuje różnice między roztworami: nasyconym i nienasyconym – przekształca wzór na stężenie procentowe roztworu tak, aby obliczyć masę substancji rozpuszczonej lub masę roztworu – oblicza masę substancji rozpuszczonej lub masę roztworu, znając stężenie procentowe roztworu – wyjaśnia, jak sporządzić roztwór o określonym stężeniu procentowym, np. 100 g 20-procentowego roztworu soli kuchennej	roztworu o określonym stężeniu procentowym – sporządza roztwór o określonym stężeniu procentowym		

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Dział 6. Tlenki i wodorotlenki

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – definiuje pojęcie <i>katalizator</i> – definiuje pojęcie <i>tlenek</i> – podaje podział tlenków na tlenki metali i tlenki niemetalu – zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenków metali i tlenków niemetalu – wymienia zasady BHP dotyczące pracy z zasadami – definiuje pojęcia <i>wodorotlenek</i> i <i>zasada</i> – odczytuje z tabeli rozpuszczalności, rozpuszczalność wodorotlenków w wodzie – opisuje budowę wodorotlenków – zna wartościowość grupy wodorotlenowej – rozpoznaje wzory wodorotlenków – zapisuje wzory sumaryczne wodorotlenków: NaOH, KOH, Ca(OH)₂, Al(OH)₃, Cu(OH)₂ – definiuje pojęcia: <i>elektrolit</i>, <i>nieelektrolit</i> – definiuje pojęcia: <i>dysocjacja elektrolityczna (jonowa)</i>, <i>wskaźnik</i> – wymienia rodzaje odczynów roztworów – podaje barwy wskaźników w roztworze o podanym odczynie – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja elektrolityczna (jonowa) zasad – zapisuje równania dysocjacji	Uczeń: – podaje sposoby otrzymywania tlenków – podaje wzory i nazwy wodorotlenków – wymienia wspólne właściwości zasad i wyjaśnia, z czego one wynikają – wymienia dwie główne metody otrzymywania wodorotlenków – zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenku sodu i wapnia – wyjaśnia pojęcia <i>woda wapienna</i> – odczytuje proste równania dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) zasad – definiuje pojęcie <i>odczyn zasadowy</i> – bada odczyn – zapisuje obserwacje do przeprowadzanych na lekcji doświadczeń	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia <i>wodorotlenek</i> i <i>zasada</i> – wymienia przykłady wodorotlenków i zasad – wyjaśnia, dlaczego podczas pracy z zasadami należy zachować szczególną ostrożność – wymienia poznane tlenki metali, z których otrzymać zasady – zapisuje równania reakcji otrzymywania wybranego wodorotlenku – planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać wodorotlenki sodu lub wapnia – planuje sposób otrzymywania wodorotlenków trudno rozpuszczalnych w wodzie – zapisuje i odczytuje równania dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) zasad – określa odczyn roztworu zasadowego – opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski) – opisuje zastosowania wskaźników – planuje doświadczenie, które umożliwi zbadanie odczynu produktów używanych w życiu codziennym	Uczeń: – planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać różne wodorotlenki, także trudno rozpuszczalne w wodzie – zapisuje równania reakcji otrzymywania różnych wodorotlenków – identyfikuje wodorotlenki na podstawie podanych informacji – odczytuje równania reakcji chemicznych	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o właściwościach i wynikających z nich zastosowań wodorotlenków sodu, potasu i wapnia – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o właściwościach fizycznych i zastosowaniach wybranych tlenków

elektrolitycznej (jonowej) zasad (proste przykłady) – podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) – odróżnia zasady od innych substancji za pomocą wskaźników – rozróżnia pojęcia wodorotlenek i zasada				

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Propozycja wymagań programowych na poszczególne oceny przygotowana na podstawie treści zawartych w podstawie programowej, programie nauczania oraz podręczniku dla klasy ósmej szkoły podstawowej *Chemia Nowej Ery*

Wyróżnione wymagania programowe odpowiadają wymaganiom ogólnym i szczegółowym zawartym w treściach nauczania podstawy programowej.

VII. Kwasy

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: - wymienia zasady bhp dotyczące obchodzenia się z kwasami - zalicza kwasy do elektrolitów definiuje pojęcie kwasy opisuje budowę kwasów opisuje różnice w budowie kwasów beztlenowych i kwasów tlenowych zapisuje wzory sumaryczne kwasów: HCl, H₂S, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄ podaje nazwy poznanych kwasów - wskazuje wodór i resztę kwasową we wzorze kwasu - wyznacza wartościowość reszty kwasowej - wyjaśnia, jak można otrzymać kwas chlorowodorowy, fosforowy(V) - wyjaśnia, co to jest tlenek kwasowy - stosuje zasadę rozcieńczania kwasów wyjaśnia, na czym polega dysocjacja elektrolityczna (jonowa) kwasów - definiuje pojęcia: <i>jon</i>, <i>kation</i> i <i>anion</i> zapisuje równania reakcji dysocjacji elektrolitycznej kwasów (proste przykłady) wymienia rodzaje odczynu roztworu - wymienia poznane wskaźniki - określa zakres pH i barwy wskaźników dla poszczególnych	Uczeń: - udowadnia, dlaczego w nazwie danego kwasu pojawia się wartościowość - wymienia metody otrzymywania kwasów tlenowych i kwasów beztlenowych zapisuje równania reakcji otrzymywania poznanych kwasów - wyjaśnia pojęcie <i>tlenek kwasowy</i> - wskazuje przykłady tlenków kwasowych wyjaśnia pojęcie dysocjacja elektrolityczna zapisuje wybrane równania reakcji dysocjacji elektrolitycznej kwasów - nazywa kation H⁺ i aniony reszt kwasowych określa odczyn roztworu (kwasowy) - zapisuje obserwacje z przeprowadzanych doświadczeń - posługuje się skalą pH - bada odczyn i pH roztworu	Uczeń: zapisuje równania reakcji otrzymywania wskazanego kwasu - wyjaśnia, dlaczego podczas pracy ze stężonymi roztworami kwasów należy zachować szczególną ostrożność projektuje doświadczenia, w wyniku których można otrzymać omawiane na lekcjach kwasy - wymienia poznane tlenki kwasowe - wyjaśnia zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji elektrolitycznej kwasów zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji elektrolitycznej w formie stopniowej dla H₂S, H₂CO₃ - opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wniosek) interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyny: kwasowy, zasadowy, obojętny) - opisuje zastosowania wskaźników - planuje doświadczenie, które pozwala zbadać pH produktów występujących w życiu codziennym	Uczeń: - nazywa dowolny kwas tlenowy (określenie wartościowości pierwiastków chemicznych, uwzględnienie ich w nazwie) projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wyniku można otrzymać kwasy - identyfikuje kwasy na podstawie podanych informacji - odczytuje równania reakcji chemicznych - planuje doświadczenia wykrycia białka w próbce żywności (np.: w serze, mleku, jajku) - opisuje reakcję ksantoproteinową	Uczeń: - wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o powstawaniu i skutkach kwaśnych opadów oraz o sposobach ograniczających ich powstawanie - wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o właściwościach i wynikających z nich zastosowań niektórych kwasów, np. HCl, H₂SO₄

odczynów – rozróżnia doświadczalnie odczyny roztworów za pomocą wskaźników				

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

VIII. Sole

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – opisuje budowę soli – tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli (np. chlorków, siarczków) – wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli – tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych (proste przykłady) – tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw (np. wzory soli kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego i metali, np. sodu, potasu i wapnia) – wskazuje wzory soli wśród wzorów różnych związków chemicznych – definiuje pojęcie <i>dysocjacja elektrolityczna (jonowa) soli</i> – dzieli sole ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie – ustala rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie – zapisuje równania reakcji dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) soli rozpuszczalnych w wodzie (proste przykłady) – podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji elektrolitycznej soli (proste przykłady) – opisuje sposób otrzymywania soli trzema podstawowymi metodami (kwas + wodorotlenek, metal + kwas, tlenek metalu + kwas) – zapisuje cząsteczkowo równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady)	Uczeń: – wymienia cztery najważniejsze sposoby otrzymywania soli – podaje nazwy i wzory soli (typowe przykłady) – zapisuje równania reakcji zobojętniania w formach: cząsteczkowej, jonowej oraz jonowej skróconej – podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji elektrolitycznej soli – odczytuje równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady) – korzysta z tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie – zapisuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcja strąceniowa) w formach cząsteczkowej i jonowej (proste przykłady) – zapisuje i odczytuje wybrane równania reakcji dysocjacji elektrolitycznej soli – dzieli metale ze względu na ich aktywność chemiczną (szereg aktywności chemicznej metali) – opisuje sposoby zachowania się metali w reakcji z kwasami (np. miedź i magnez w reakcji z kwasem chlorowodorowym) – zapisuje obserwacje z doświadczeń przeprowadzanych na lekcji	Uczeń: – tworzy i zapisuje nazwy i wzory soli: chlorków, siarczków, azotanów(V), siarczanów(IV), siarczanów(VI), węglanów, fosforanów(V) (ortofosforanów(V)) – zapisuje i odczytuje równania dysocjacji elektrolitycznej soli – otrzymuje sole doświadczalnie – wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania i reakcji strąceniowej – zapisuje równania reakcji otrzymywania soli – ustala, korzystając z szeregu aktywności metali, które metale reagują z kwasami według schematu: metal + kwas → sól + wodór – projektuje i przeprowadza reakcję zobojętniania (HCl + NaOH) – swobodnie posługuje się tabelą rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie – projektuje doświadczenia pozwalające otrzymać substancje średnio i trudno rozpuszczalne (sole i wodorotlenki) w reakcjach strąceniowych – zapisuje odpowiednie równania reakcji w formie cząsteczkowej i jonowej (reakcje otrzymywania substancji średnio i trudno rozpuszczalnych w reakcjach strąceniowych) – podaje przykłady soli występujących w przyrodzie – opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wniosek)	Uczeń: – wymienia metody otrzymywania soli – przewiduje, czy zajdzie dana reakcja chemiczna (poznane metody, tabela rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie, szereg aktywności metali) – zapisuje i odczytuje równania reakcji otrzymywania dowolnej soli – wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w odczynie roztworów poddanych reakcji zobojętniania – proponuje reakcję tworzenia soli średnio i trudno rozpuszczalnej – przewiduje wynik reakcji strąceniowej – identyfikuje sole na podstawie podanych informacji – podaje zastosowania reakcji strąceniowych – projektuje i przeprowadza doświadczenia dotyczące otrzymywania soli – przewiduje efekty zaprojektowanych doświadczeń dotyczących otrzymywania soli (różne metody) – opisuje zaprojektowane doświadczenia	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o zastosowaniach najważniejszych soli: chlorków, węglanów, azotanów(V), siarczanów(VI) i fosforanów(V) (ortofosforanów(V)).

– definiuje pojęcia <i>reakcja zobojętniania</i> i <i>reakcja strąceniowa</i> – odróżnia zapis cząsteczkowy od zapisu jonowego równania reakcji chemicznej – określa związek ładunku jonu z wartościowością metalu i reszty kwasowej				

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

IX. Związki węgla z wodorem

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – wyjaśnia pojęcie <i>związki organiczne</i> – podaje przykłady związków chemicznych zawierających węgiel – stosuje zasady BHP w pracy z tlenkiem węgla(II) – definiuje pojęcie <i>węglowodory</i> – definiuje pojęcie <i>szereg homologiczny</i> – definiuje pojęcia: węglowodory nasycone, węglowodory nienasycone, alkanany, alkeny, alkiny – zalicza alkanany do węglowodorów nasyconych, a alkeny i alkiny – do nienasyconych – zapisuje wzory sumaryczne: alkanów, alkenów i alkinów o podanej liczbie atomów węgla – rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe): alkanów, alkenów i alkinów o łańcuchach prostych (do czterech atomów węgla w cząsteczce) – podaje nazwy systematyczne alkanów (do czterech atomów węgla w cząsteczce) – podaje wzory ogólne: alkanów, alkenów i alkinów – podaje zasady tworzenia nazw alkenów i alkinów – przyporządkowuje dany węglowodór do odpowiedniego szeregu homologicznego – opisuje budowę i występowanie metanu – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne metanu, etanu – wyjaśnia, na czym polegają spalanie	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie <i>szereg homologiczny</i> – tworzy nazwy alkenów i alkinów na podstawie nazw odpowiednich alkanów – zapisuje wzory: sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe); podaje nazwy: alkanów, alkenów i alkinów – buduje model cząsteczki: metanu, etenu, etynu – wyjaśnia różnicę między spalaniem całkowitym a spalaniem niecałkowitym – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (spalanie) alkanów (metanu, etanu) oraz etenu i etynu – zapisuje i odczytuje równania reakcji spalania metanu, etanu, przy ograniczonym i nieograniczonym dostępie tlenu – pisze równania reakcji spalania etenu i etynu – porównuje budowę etenu i etynu – wyjaśnia, na czym polegają reakcje przyłączania i polimeryzacji – wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić węglowodory nasycone od węglowodorów nienasyconych, np. metan od etenu czy etynu – wyjaśnia, od czego zależą właściwości węglowodorów – podaje obserwacje do wykonywanych na lekcji doświadczeń	Uczeń: – tworzy wzory ogólne alkanów, alkenów, alkinów (na podstawie wzorów kolejnych związków chemicznych w danym szeregu homologicznym) – proponuje sposób doświadczalnego wykrycia produktów spalania węglowodorów – zapisuje równania reakcji spalania alkanów przy ograniczonym i nieograniczonym dostępie tlenu – zapisuje równania reakcji spalania etenu i etynu – zapisuje równania reakcji otrzymywania etynu – odczytuje podane równania reakcji chemicznej – zapisuje równania reakcji etenu i etynu z bromem, polimeryzacji etenu – opisuje rolę katalizatora w reakcji chemicznej – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanów (np. stanem skupienia, lotnością, palnością, gęstością, temperaturą topnienia i wrzenia) – wyjaśnia, co jest przyczyną większej reaktywności węglowodorów nienasyconych w porównaniu z węglowodorami nasyconymi – projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych	Uczeń: – analizuje właściwości węglowodorów – porównuje właściwości węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych – opisuje wpływ wiązania wielokrotnego w cząsteczce węglowodoru na jego reaktywność – zapisuje równania reakcji przyłączania (np. bromowodoru, wodoru, chloru) do węglowodorów zawierających wiązanie wielokrotne – projektuje doświadczenia chemiczne dotyczące węglowodorów – analizuje znaczenie węglowodorów w życiu codziennym	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o naturalnych źródłach węglowodorów oraz o produktach destylacji ropy naftowej i ich zastosowaniach – wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanów, etenu i etynu – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje o właściwościach i zastosowaniu polietylenu

całkowite i spalanie niecałkowite – zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i spalania niecałkowitego metanu, etanu – podaje wzory sumaryczne i strukturalne etenu i etynu – opisuje najważniejsze właściwości etenu i etynu – definiuje pojęcia: <i>polimeryzacja</i>, <i>monomer</i> i <i>polimer</i> – opisuje wpływ węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych na wodę bromową (lub roztwór manganianu(VII) potasu)		– opisuje przeprowadzane doświadczenia chemiczne		

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

X. Pochodne węglowodorów

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – dowodzi, że alkohole, kwasy karboksylowe, estry i aminokwasy są pochodnymi węglowodorów – opisuje budowę pochodnych węglowodorów (grupa węglowodorowa + grupa funkcyjna) – wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład pochodnych węglowodorów – zalicza daną substancję organiczną do odpowiedniej grupy związków chemicznych – wyjaśnia, co to jest grupa funkcyjna – zaznacza grupy funkcyjne w alkoholach, kwasach karboksylowych, estrach, aminokwasach; podaje ich nazwy – zapisuje wzory ogólne alkoholi, kwasów karboksylowych i estrów – dzieli alkohole na monohydroksylowe i polihydroksylowe – zapisuje wzory sumaryczne i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do czterech atomów węgla w cząsteczce – wyjaśnia, co to są nazwy zwyczajowe i nazwy systematyczne – tworzy nazwy systematyczne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do czterech atomów węgla w cząsteczce, podaje zwyczajowe (metanolu, etanolu) – rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne kwasów	Uczeń: – zapisuje nazwy i wzory omawianych grup funkcyjnych – wyjaśnia, co to są alkohole polihydroksylowe – zapisuje wzory i podaje nazwy alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych (zawierających do czterech atomów węgla w cząsteczce) – zapisuje wzory sumaryczne i półstrukturalny (grupowy) propano-1,2,3-triolu (glicerolu) – uzasadnia stwierdzenie, że alkohole i kwasy karboksylowe tworzą szeregi homologiczne – podaje odczyn roztworu alkoholu – zapisuje równania reakcji spalania etanolu – podaje przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie (kwas: mrówkowy, szczawiowy, cytrynowy) – tworzy nazwy prostych kwasów karboksylowych (do czterech atomów węgla w cząsteczce) i zapisuje ich wzory sumaryczne i strukturalne – podaje właściwości kwasów metanowego (mrówkowego) i etanowego (octowego) – bada wybrane właściwości fizyczne kwasu etanowego (octowego) – opisuje dysocjację elektrolityczną kwasów karboksylowych – bada odczyn wodnego roztworu kwasu etanowego (octowego)	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego etanol ma odczyn obojętny – wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwę systematyczną glicerolu – zapisuje równania reakcji spalania alkoholi – podaje nazwy zwyczajowe i systematyczne alkoholi i kwasów karboksylowych – wyjaśnia, dlaczego niektóre wyższe kwasy karboksylowe nazywa się kwasami tłuszczowymi – porównuje właściwości kwasów organicznych i nieorganicznych – porównuje właściwości kwasów karboksylowych – dzieli kwasy karboksylowe – zapisuje równania reakcji chemicznych kwasów karboksylowych – podaje nazwy soli kwasów organicznych – podaje nazwy i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe) długłańcuchowych kwasów monokarboksylowych (kwasów tłuszczowych) nasyconych (palmitynowego, stearynowego) i nienasyconego (oleinowego) – określa miejsce występowania wiązania podwójnego w cząsteczce kwasu oleinowego – projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie kwasu oleinowego od kwasów palmitynowego lub stearynowego – zapisuje równania reakcji	Uczeń: – proponuje doświadczenie chemiczne do podanego tematu z działu <i>Pochodne węglowodorów</i> – opisuje doświadczenia chemiczne (schemat, obserwacje, wniosek) – przeprowadza doświadczenia chemiczne do działu <i>Pochodne węglowodorów</i> – zapisuje wzory podanych alkoholi i kwasów karboksylowych – zapisuje równania reakcji chemicznych alkoholi, kwasów karboksylowych o wyższym stopniu trudności (np. więcej niż cztery atomów węgla w cząsteczce) – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia i reaktywnością alkoholi oraz kwasów karboksylowych – zapisuje równania reakcji otrzymywania estru o podanej nazwie lub podanym wzorze – planuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymać ester o podanej nazwie – przewiduje produkty reakcji chemicznej – identyfikuje poznane substancje – omawia szczegółowo przebieg reakcji estryfikacji – omawia różnicę między reakcją estryfikacji a reakcją zobojętniania – zapisuje równania reakcji chemicznych w formach: cząsteczkowej, jonowej i skróconej jonowej	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje i prezentuje informacje na temat zastosowań glicerolu – wyszukuje informacje na temat zastosowań kwasów organicznych występujących w przyrodzie – wyszukuje informacje o właściwościach estrów w aspekcie ich zastosowań

monokarboksylowych o łańcuchach prostych zawierających do dwóch atomów węgla w cząsteczce; podaje ich nazwy systematyczne i zwyczajowe (kwasu metanowego i kwasu etanowego) – zaznacza resztę kwasową we wzorze kwasu karboksylowego – opisuje najważniejsze właściwości metanolu, etanolu i glicerolu oraz kwasów octowego i mrówkowego – bada właściwości fizyczne glicerolu – zapisuje równanie reakcji spalania metanolu – dzieli kwasy karboksylowe na nasycone i nienasycone – wymienia najważniejsze kwasy tłuszczowe – opisuje najważniejsze właściwości długłańcuchowych kwasów karboksylowych (stearynowego i oleinowego) – definiuje pojęcie <i>mydła</i> – wymienia związki chemiczne, które są substratami reakcji estryfikacji – definiuje pojęcie <i>estry</i> – opisuje zagrożenia związane z alkoholami (metanol, etanol) – opisuje najważniejsze zastosowania metanolu i etanolu – wśród poznanych substancji wskazuje te, które mają szkodliwy wpływ na organizm – omawia budowę i właściwości aminokwasów (na przykładzie glicyny) – podaje przykłady występowania aminokwasów	– zapisuje równania reakcji spalania i reakcji dysocjacji elektrolitycznej kwasów metanowego (mrówkowego) i etanowego (octowego) – zapisuje równania reakcji kwasów metanowego (mrówkowego) i etanowego (octowego) z metalami, tlenkami metali i wodorotlenkami – podaje nazwy soli pochodzących od kwasów metanowego (mrówkowego) i etanowego (octowego) – podaje nazwy długłańcuchowych kwasów monokarboksylowych (przykłady) – zapisuje wzory sumaryczne kwasów: palmitynowego, stearynowego i oleinowego – wyjaśnia, jak można doświadczalnie udowodnić, że dany kwas karboksylowy jest kwasem nienasyconym – podaje przykłady estrów – wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji – tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi (proste przykłady) – opisuje sposób otrzymywania wskazanego estru (np. octanu etylu) – zapisuje równania reakcji otrzymywania estru (proste przykłady, np. octanu metylu) – wymienia właściwości fizyczne octanu etylu – opisuje negatywne skutki działania metanolu i etanolu na organizm – bada właściwości fizyczne omawianych związków – zapisuje obserwacje z wykonywanych doświadczeń chemicznych	chemicznych prostych kwasów karboksylowych z alkoholami monohydroksylowymi – zapisuje równania reakcji otrzymywania podanych estrów – tworzy wzory estrów na podstawie nazw kwasów i alkoholi – tworzy nazwy systematyczne i zwyczajowe estrów na podstawie nazw odpowiednich kwasów karboksylowych i alkoholi – zapisuje wzór poznanego aminokwasu – opisuje budowę oraz wybrane właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie kwasu aminooctowego (glicyny) – opisuje właściwości omawianych związków chemicznych – bada niektóre właściwości fizyczne i chemiczne omawianych związków – opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne	– analizuje konsekwencje istnienia dwóch grup funkcyjnych w cząsteczce aminokwasu – zapisuje równanie kondensacji dwóch cząsteczek glicyny – opisuje mechanizm powstawania wiązania peptydowego	

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

XI. Substancje o znaczeniu biologicznym

Ocena dopuszczająca [1]	Ocena dostateczna [1 + 2]	Ocena dobra [1 + 2 + 3]	Ocena bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	Ocena celująca [1 + 2 + 3 + 4 + 5]
Uczeń: – wymienia pierwiastki chemiczne, których atomy wchodzi w skład cząsteczek: tłuszczów, cukrów i białek – definiuje białka jako związki chemiczne powstające z aminokwasów – definiuje pojęcia: <i>denaturacja</i>, <i>koagulacja</i>, <i>żel</i>, <i>zól</i> – wymienia czynniki powodujące denaturację białek – podaje reakcje charakterystyczne białek i skrobi – wyjaśnia, co to są związki wielkocząsteczkowe; wymienia ich przykłady	Uczeń: – opisuje wpływ oleju roślinnego na wodę bromową – wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić tłuszcze nienasycone od tłuszczów nasyconych – wymienia czynniki powodujące koagulację białek – bada właściwości fizyczne wybranych związków chemicznych (glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy) – wykrywa obecność skrobi i białka w produktach spożywczych	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego olej roślinny odbarwia wodę bromową – definiuje białka jako związki chemiczne powstające w wyniku kondensacji aminokwasów – definiuje pojęcia: <i>peptydy</i>, <i>peptyzacja</i>, <i>wysalanie białek</i> – opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek – definiuje pojęcie <i>wiązanie peptydowe</i> – projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie tłuszczu nienasyconego od tłuszczu nasyconego – projektuje doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V) – planuje doświadczenia chemiczne umożliwiające badanie właściwości omawianych związków chemicznych – opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne	Uczeń: – podaje wzór trystearnianu glicerolu – projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka – wyjaśnia, na czym polega wysalanie białek – planuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne weryfikujące postawioną hipotezę – identyfikuje poznane substancje – wymienia najważniejsze właściwości omawianych związków chemicznych	Uczeń: – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o budowie tłuszczów (jako estrów glicerolu i kwasów tłuszczowych), ich klasyfikacji pod względem pochodzenia, stanu skupienia i charakteru chemicznego oraz o wybranych właściwościach fizycznych, znaczeniu i zastosowaniu tłuszczów – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o budowie i właściwościach fizycznych oraz znaczeniu i zastosowaniu białek – wyszukuje, porządkuje, porównuje i prezentuje informacje o budowie cukrów (glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy), ich klasyfikacji oraz o wybranych właściwościach fizycznych, znaczeniu i zastosowaniu cukrów

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści z podstawy programowej oraz rozwiązuje zadania o wysokim stopniu trudności.

Wymagania z techniki w klasie 4.

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań,
- przyjmowanie postawy proekologicznej,
- przyjmowanie zasady szacunku wobec innych uczestników ruchu drogowego, w tym umiejętność udzielania im pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia,
- przestrzeganie przepisów i zasad obowiązujących w ruchu drogowym dotyczących pieszego, kierującego rowerem oraz innymi urządzeniami wykorzystywanymi przez uczniów w ruchu drogowym, takimi jak: hulajnogi elektryczne, urządzenia transportu osobistego i urządzenia wspomagające ruch.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego zdobywania wiedzy,
- nie potrafi rozwiązać najprostszych zadań, nawet z pomocą nauczyciela,
- najczęściej jest nieprzygotowany do zajęć i w lekceważący sposób podchodzi do podstawowych obowiązków szkolnych,
- nie wykazuje zainteresowania zajęciami technicznymi.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach, jednak nie uniemożliwiają one dalszej nauki. Samodzielnie lub z pomocą nauczyciela:
 - rozpoznaje elementy drogi publicznej,
 - wymienia typowe sytuacje na drodze mogące prowadzić do zagrożenia w ruchu drogowym,
 - podaje kilka typowych sytuacji na drodze, w których wymagane jest zachowanie szczególnej ostrożności i zastosowanie zasady ograniczonego zaufania,
 - wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz zasady ruchu rowerów po drogach publicznych,
 - wyjaśnia, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego w stosunku do osoby niewidomej lub osoby z niepełnosprawnością, kiedy te osoby znajdują się w obrębie drogi,
 - dzieli znaki pionowe ze względu na ich kształt i kolorystykę,
 - rozpoznaje najczęściej występujące pojedyncze znaki drogowe pionowe,
 - wymienia podstawowe znaki drogowe regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach,
 - wymienia kilka podstawowych sytuacji na drodze, kiedy pojazd włącza się do ruchu; opisuje, na czym polega ten manewr,
 - wskazuje różnice pomiędzy manewrami wymijania, omijania i wyprzedzania,
 - wymienia podstawowe zagrożenia w ruchu drogowym dla pieszego, rowerzysty oraz kierującego urządzeniem transportu osobistego (UTO) i urządzenie wspomagającym ruch (UWR),
 - omawia sposób zabezpieczenia miejsca wypadku drogowego i wskazuje, jakich środków użyć do tego celu,
 - podaje europejski numer alarmowy i numery telefonów pogotowia ratunkowego, policji i straży pożarnej,
 - omawia hierarchię ważności przepisów, znaków, sygnałów i poleceń wydawanych przez osoby kierujące ruchem,
 - prawidłowo interpretuje wskazania sygnalizacji świetlnej,
 - określa kolejność przejazdu na typowych skrzyżowaniach dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
 - wymienia pojedyncze elementy obowiązkowego wyposażenia roweru,
- z pomocą nauczyciela wykonuje większość zadań o podstawowym stopniu trudności,
- wykonuje zadania z opóźnieniem,
- pracuje niesystematycznie,
- wykazuje bierny stosunek do przedmiotu,
- w pracy grupowej realizuje zadania o niewielkim stopniu trudności, wykazuje niewielką samodzielność i aktywność.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą (2) oraz:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w podręczniku do techniki dla kl. 4, tzn.:
 - podaje podstawowe definicje kodeksu drogowego: droga, jezdnia, pas ruchu, chodnik, pobocze, rower,
 - klasyfikuje podstawowe, typowe pojazdy poruszające się po drogach do odpowiedniej kategorii,

- wyjaśnia, na czym polegają szczególna ostrożność i zasada ograniczonego zaufania, i w jakich sytuacjach na drodze należy je stosować,
- wymienia podstawowe prawa i obowiązki pieszego oraz podstawowe zasady ruchu rowerów na drodze,
- rozpoznaje najbardziej charakterystyczne znaki pionowe i poziome występujące na drodze, podaje ich interpretację,
- wyjaśnia, dlaczego najważniejsze znaki regulujące m.in. zasady pierwszeństwa mają inny kształt niż pozostałe znaki z danej kategorii,
- opisuje, jak powinni się zachować uczestnicy ruchu drogowego, widząc określone znaki regulujące zasady pierwszeństwa przejazdu na skrzyżowaniach („stop” i „ustąp pierwszeństwa”),
- wyjaśnia, czym jest włączanie się do ruchu i opisuje zasady wykonywania tego manewru,
- wyjaśnia, kiedy i w jaki sposób kierujący powinien sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu,
- wyjaśnia, jak bezpiecznie i zgodnie z przepisami wykonać manewr zawracania,
- wymienia podstawowe czynności (od momentu zauważenia zdarzenia), które można wykonać na miejscu wypadku drogowego,
- wyjaśnia, w jaki sposób sprawdzić stan przytomności poszkodowanego,
- wyjaśnia, jak poprawnie sformułować treść pełnego zgłoszenia wypadku, dzwoniąc na jeden z numerów alarmowych,
- potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie, na którym znajdują się m.in. pojazdy uprzywilejowane,
- potrafi określić kolejność przejazdu przez skrzyżowanie dróg równorzędnych i nierównorzędnych,
- pracuje, ale nie jest aktywny na lekcjach,
- stara się systematycznie pracować na lekcjach, ale wymaga pomocy nauczyciela,
- rozwiązuje zadania o małym stopniu trudności,
- wymaga zachęty do pracy i więcej czasu na jej wykonanie,
- w pracy grupowej wykazuje się przeciętną samodzielnością w kierowaniu i organizacją pracy, wykonuje proste zadania koncepcyjne.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w dobrym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podręczniku do techniki do kl. 4, tzn.:
 - wymienia pojazdy inne niż rower, które powinny się poruszać drogą dla rowerów i poboczem,
 - podaje przykłady urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspierających ruch, którymi można się poruszać po drogach,
 - wyjaśnia różnicę pomiędzy hulajnogą tradycyjną a elektryczną,
 - wyjaśnia, dlaczego piesi są zaliczani do grupy niechronionych uczestników ruchu drogowego,
 - rozpoznaje podstawowe znaki pionowe i poziome dotyczące ruchu pieszych, rowerów, UTO i UWR,
 - wyjaśnia, jakie znaki poziome są łączone ze znakami pionowymi i jak powinien się zachować kierujący, widząc te znaki,

- wymienia zagrożenia i niebezpieczeństwa dla kierujących mogące wystąpić podczas wykonywania poszczególnych elementów manewrów wymijania, omijania i wyprzedzania,
- wyjaśnia różnicę w sposobie wykonywania skrętu w lewo na jezdni jedno- i dwukierunkowej,
- wyjaśnia znaczenie elementów odblaskowych dla uczestników ruchu drogowego,
- wymienia zagrożenia, które mogą wystąpić na przejazdach dla rowerzystów; przedstawia sposoby zapobiegania im,
- wyjaśnia, jaką funkcję w organizacji ruchu spełniają polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem i w jaki sposób wpływają one na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- wyjaśnia, które z elementów wyposażenia obowiązkowego roweru wpływają na bezpieczeństwo kierującego,
- uzasadnia, dlaczego podczas przechodzenia przez jezdnię, podczas jazdy rowerem lub innymi pojazdami nie należy korzystać z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych, np. słuchawek,
- wymienia dodatkowe elementy ubioru rowerzysty, jadącego hulajnogą elektryczną, UTO lub UWR, które mogą wpływać na bezpieczeństwo,
- jest pracowity i chętny do pracy,
- jest przygotowany do zajęć,
- w pracy grupowej wywiązuje się z przyjętego zobowiązania, wykonuje powierzone zadania w stopniu podstawowym.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w bardzo wysokim stopniu wiedzę i umiejętności ujęte w treści podręcznika do techniki do kl. 4, tzn.:
 - prawidłowo klasyfikuje uczestników ruchu drogowego oraz wymienia ich prawa i obowiązki,
 - wskazuje różnicę pomiędzy urządzeniami transportu osobistego a urządzeniami wspomagającymi ruch,
 - określa, którzy uczestnicy ruchu drogowego powinni się poruszać po wyznaczonych obszarach drogi,
 - wyjaśnia, w jakiej sytuacji kierujący rowerem może poruszać się po chodniku,
 - wymienia pojazdy inne niż rower, którymi można kierować, jeśli ma się kartę rowerową,
 - przewiduje zagrożenia i ich skutki w zależności od obszaru i sytuacji na drodze, przedstawia sposoby zapobiegania im,
 - wymienia nietypowe manewry i sytuacje na drodze, podczas których kierujący powinni zachować szczególną ostrożność i zasadę ograniczonego zaufania do innych uczestników ruchu drogowego,
 - poprawnie interpretuje znaki pionowe i poziome, które dotyczą ruchu pieszych, rowerzystów, poruszających się hulajnogami elektrycznymi, UTO i UWR,
 - analizuje przypadki związane z włączaniem się do ruchu różnych pojazdów w sytuacjach nietypowych,
 - prawidłowo wykonuje podstawowe manewry w ruchu drogowym,

- wskazuje różnice i podobieństwa pomiędzy manewrami wyprzedzania i omijania,
- wyjaśnia, jak wyposażenie pieszego w odblaski wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa na drodze,
- podaje wszystkie numery alarmowe służb ratunkowych i określa, w jakich przypadkach należy wezwać te służby,
- charakteryzuje zagrożenia, które towarzyszą rowerzystom poruszającym się po drogach,
- interpretuje postawy kierującego ruchem i wskazuje odpowiadające im kolory sygnalizacji świetlnej,
- omawia i wyjaśnia zasady pierwszeństwa przejazdu obowiązujące na różnego rodzaju skrzyżowaniach, w tym o ruchu okrężnym i skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną,
- omawia zasady pierwszeństwa na skrzyżowaniach, na których znajdują się pojazdy szynowe,
- przedstawia historię rozwoju motoryzacji na świecie na przestrzeni wieków, wymienia najnowsze trendy w rozwoju pojazdów,
- wskazuje, jaki wpływ na środowisko ma rozwój najnowszych technologii stosowanych w pojazdach,
- prawidłowo interpretuje znaki bezpieczeństwa występujące m.in. na dworcach, lotniskach, nad wodą (na kąpieliskach),
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne oraz praktyczne dotyczące bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- odnosi sukcesy w turniejach BRD oraz innych konkursach, w których istotną rolę odgrywają znajomość zagadnień BRD i elementów pierwszej pomocy – na poziomie poniżej etapu powiatowego,
- opanował zagadnienia z zakresu BRD w stopniu pozwalającym na uzyskanie karty rowerowej,
- pracuje systematycznie i efektywnie,
- wykazuje się aktywnością na lekcjach,
- pracując w grupie, samodzielnie wykonuje przydzielone zadania, w pełni wyczerpując temat.

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na oceny niższe oraz:

- opanował w celującym stopniu wiedzę i umiejętności ujęte w treści podręcznika do techniki do kl. 4, tzn.:
 - podczas wykonywania prac wytwórczych przestrzega regulaminu pracowni technicznej, zasad BHP,
 - przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas podróży i bezpieczeństwa na kąpieliskach,
 - prawidłowo dobiera narzędzia do rodzaju wykonywanej pracy, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację stanowiska pracy,
 - omawia zdecydowaną większość omawianych w podręczniku przepisów ruchu drogowego dotyczących pieszych, kierujących rowerami, UTO i UWR,
 - objaśnia przepisy ruchu drogowego wykraczające poza zakres omawiany w podręczniku, np. dotyczące ruchu motorowerów itp.,
 - proponuje rozwiązania problemów związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego mające oryginalny i innowacyjny charakter, np. wyposażenie

- dodatkowe roweru lub elementy ubioru rowerzysty mogące mieć wpływ na wzrost jego bezpieczeństwa,
- wskazuje istniejące i proponuje nowe rozwiązania w infrastrukturze drogowej, np. wokół szkoły, na własnym osiedlu, które mogą prowadzić do poprawy bezpieczeństwa,
- świadomie i odpowiedzialnie korzysta z wytworów techniki, wymienia jej najnowsze wynalazki, ale też zagrożenia, jakie niesie ze sobą postęp techniczny,
- pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym,
- jego prace wytwórcze cechują racjonalizatorskie podejście i nowatorskie rozwiązania,
- wykazuje się dużym zaangażowaniem w pracy na lekcji, próbuje samodzielnie przekazywać wiedzę techniczną swoim rówieśnikom, np. podczas prezentacji na lekcji,
- odnosi sukcesy w turniejach BRD oraz innych konkursach, w których istotną rolę odgrywa znajomość zagadnień BRD i elementów pierwszej pomocy – na szczeblu co najmniej powiatowym,
- pracując w grupie, kieruje się zasadami współpracy, ale również dokonuje sprawnego podziału ról między poszczególne osoby, jest w pełni odpowiedzialny za przydzielone mu zadania, z których wywiązuje się celująco.

Podczas oceniania osiągnięć uczniów poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział i uzyskane wyniki w konkursach wiedzy technicznej, turniejach bezpieczeństwa ruchu drogowego i zawodach związanych z udzielaniem pierwszej pomocy,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ważna jest także racjonalne gospodarowanie materiałami, w tym wykorzystywanie materiałów pochodzących z recyklingu. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią całego procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia można uzyskać wówczas, gdy ocenianie będzie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki ocenie mogą podlegać następujące formy pracy:

- karty pracy,
- test,
- kartkówka,
- sprawdzian,
- zadanie praktyczne,

- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustna,
- samodzielna prezentacja,
- praca pozalekcyjna (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (opiekunów prawnych) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi oraz możliwości poprawy oceny. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

Wymagania z techniki w klasie 5.

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym.

Ponadto odpowiednio organizuje swoje stanowisko pracy i zachowuje podstawowe zasady bezpieczeństwa.

- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, a treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania. Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.
- **Stopień niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

Oceniając osiągnięcia uczniów, poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia daje ocenianie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki oceniać można następujące formy pracy:

- test,
- sprawdzian,
- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustną,
- pracę pozalekcyjną (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest bowiem dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

Wymagania z techniki w klasie 6.

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.
- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym. Ponadto odpowiednio organizuje swoje stanowisko pracy i zachowuje podstawowe zasady bezpieczeństwa.
- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania.

Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.

- **Stopień niedostateczny** uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć i lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

Oceniając osiągnięcia uczniów, poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocena osiągnięć jest integralną częścią procesu nauczania. Najpełniejszy obraz wyników ucznia daje ocenianie systematyczne i oparte na różnorodnych sposobach weryfikowania wiedzy oraz umiejętności. W nauczaniu techniki oceniać można następujące formy pracy:

- test,
- sprawdzian,
- zadanie praktyczne,
- zadanie domowe,
- aktywność na lekcji,
- odpowiedź ustną,
- pracę pozalekcyjną (np. konkurs, projekt).

W ocenianiu szkolnym dąży się do spełnienia wymogów obiektywności poprzez jasność kryteriów i procedur oceny. Należy informować uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania i wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, a także o sposobie sprawdzania osiągnięć młodych ludzi. Jawna i dobrze uzasadniona ocena jest bowiem dla ucznia źródłem informacji wspierających jego rozwój i może być zachętą do podejmowania działań technicznych.

**Wymagania na poszczególne oceny
śródroczne i roczne
w klasach IV – VIII z wychowania fizycznego**

Wymagania na poszczególne oceny śródroczne i roczne w klasie IV

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą;
- podczas wykonania poszczególnych technicznych elementów gier zespołowych, gimnastycznych, i innych zadań ruchowych cechuje go bezbłędne i dynamiczne wykonanie zadania.
- uczestniczy we wszystkich zajęciach wychowania fizycznego;
- aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły, bądź też uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego jako czynny sportowiec, co związane jest regularnym cyklem treningowym;
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych, systematycznie uczestniczy w sportowych zajęciach pozalekcyjnych. Reprezentując szkołę zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich bądź międzyszkolnych;
- jest wzorem na zajęciach wychowania fizycznego w szkole i poza szkołą. Jest bardzo zaangażowany w lekcje, wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- przestrzega regulaminów sportowych, przestrzega zasad BHP, „fair play” dba o bezpieczeństwo własne i innych;
- jest kreatywny podczas zajęć i chętnie pomaga innym uczniom;
- przestrzega higieny osobistej, dba o estetyczny wygląd i prowadzi higieniczny tryb życia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- systematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- wkłada wysiłek w wykonywanie zadań ruchowych oraz umiejętności współdziałania z grupą;
- ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, pewnie, w odpowiednim tempie i dokładnie;
- posiada duże wiadomości z zakresu kultury, umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu;
- systematycznie doskonali swoją sprawność w osobistym usprawnianiu. Jego postawa społeczna, zaangażowanie i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń;
- wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Jest kulturalny wobec kolegów i nauczyciela, jest koleżeński i chętnie pomaga słabszym. Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych, przestrzega zasad „fair play”;
- stara się uczestniczyć w sportowych zajęciach pozalekcyjnych;
- prawidłowo posługuje się słownictwem sportowym oraz zna przepisy większości gier zespołowych
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność
- samodzielnie posługuje się mapą lub kompasem

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego;
- ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz z małymi błędami technicznymi;
- nie przejawia większego zaangażowania w lekcje;
- nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnianiem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą większych zastrzeżeń. Stara się podnosić swoje umiejętności i sprawność fizyczną;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na zajęciach;
- podporządkowuje się wszystkim poleceniom nauczyciela;
- nie zawsze zna wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym, orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- poprawnie wykonuje testy sprawnościowe i analizuje wyniki
- planuje proste wycieczki terenowe
- korzysta z aplikacji / krokomierza do śledzenia aktywności

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niesystematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- dba o higienę osobistą;
- ćwiczenia wykonuje niepewnie, w nieodpowiednim tempie i z większymi błędami technicznymi;
- nie przejawia zaangażowania w lekcje;
- w jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzy, którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce;
- wykazuje małe postępy w usprawnianiu;
- przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej;
- myli wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- uczestniczy w prostych testach sprawnościowych
- potrafi poruszać się w terenie z pomocą nauczyciela
- zna podstawowe parametry wysiłku

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opuszcza zajęcia bez usprawiedliwienia często jest nieprzygotowany do lekcji;
- obniża się jego sprawność motoryczna;
- wykazuje podstawowe braki w zakresie wymaganych umiejętności;
- ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi;
- na zajęciach wychowania fizycznego przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń;

- narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące na lekcji;
- rzadko posługuje się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- zalicza nieliczne testy sprawnościowe

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma nieusprawiedliwione nieobecności lub jest nieprzygotowany do lekcji;
- odmawia uczestnictwa lub nie kończy sprawdzianów;
- posiada bardzo niską sprawność motoryczną;
- ma lekceważący stosunek do zajęć i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu;
- na zajęciach wychowania fizycznego wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania fizycznego;
- nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły;
- stosunek ucznia do kultury fizycznej i jego postawa społeczna są negatywne;
- nawet przy pomocy nauczyciela, nie umie rozwiązać problemu zadania sprawnościowego;
- sporadycznie posługuje się słownictwem sportowym i bardzo słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- nie monitoruje i nie zna narzędzi do kontrolowania własnej sprawności

Wymagania na poszczególne oceny śródroczne i roczne w klasie V.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą;
- podczas wykonania poszczególnych technicznych elementów gier zespołowych, gimnastycznych, i innych zadań ruchowych cechuje go bezbłędne i dynamiczne wykonanie zadania.
- uczestniczy we wszystkich zajęciach wychowania fizycznego;
- aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły, bądź też uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego jako czynny sportowiec, co związane jest regularnym cyklem treningowym;
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych, systematycznie uczestniczy w sportowych zajęciach pozalekcyjnych. Reprezentując szkołę zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich bądź międzyszkolnych;
- jest wzorem na zajęciach wychowania fizycznego w szkole i poza szkołą. Jest bardzo zaangażowany w lekcje, wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- przestrzega regulaminów sportowych, przestrzega zasad BHP, „fair play” dba o bezpieczeństwo własne i innych;
- jest kreatywny podczas zajęć i chętnie pomaga innym uczniom;
- przestrzega higieny osobistej, dba o estetyczny wygląd i prowadzi higieniczny tryb życia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- systematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- wkłada wysiłek w wykonywanie zadań ruchowych oraz umiejętności współdziałania z grupą;
- ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, pewnie, w odpowiednim tempie i dokładnie;
- posiada duże wiadomości z zakresu kultury, umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu;
- systematycznie doskonali swoją sprawność w osobistym usprawnianiu. Jego postawa społeczna, zaangażowanie i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń;
- wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Jest kulturalny wobec kolegów i nauczyciela, jest koleżeński i chętnie pomaga słabszym. Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych, przestrzega zasad „fair play”;
- stara się uczestniczyć w sportowych zajęciach pozalekcyjnych;
- prawidłowo posługuje się słownictwem sportowym oraz zna przepisy większości gier zespołowych
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność
- samodzielnie posługuje się mapą lub kompasem

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego;
- ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz z małymi błędami technicznymi;
- nie przejawia większego zaangażowania w lekcje;
- nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnianiem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą większych zastrzeżeń. Stara się podnosić swoje umiejętności i sprawność fizyczną;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na zajęciach;
- podporządkowuje się wszystkim poleceniom nauczyciela;
- nie zawsze zna wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym, orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- poprawnie wykonuje testy sprawnościowe i analizuje wyniki
- planuje proste wycieczki terenowe
- korzysta z aplikacji / krokomierza do śledzenia aktywności

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niesystematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- dba o higienę osobistą;
- ćwiczenia wykonuje niepewnie, w nieodpowiednim tempie i z większymi błędami technicznymi;
- nie przejawia zaangażowania w lekcje;
- w jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzy, którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce;
- wykazuje małe postępy w usprawnianiu;
- przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej;
- myli wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- uczestniczy w prostych testach sprawnościowych
- potrafi poruszać się w terenie z pomocą nauczyciela
- zna podstawowe parametry wysiłku

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opuszcza zajęcia bez usprawiedliwienia często jest nieprzygotowany do lekcji;
- obniża się jego sprawność motoryczna;
- wykazuje podstawowe braki w zakresie wymaganych umiejętności;
- ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi;
- na zajęciach wychowania fizycznego przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń;

- narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące na lekcji;
- rzadko posługuje się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- zalicza nieliczne testy sprawnościowe

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma nieusprawiedliwione nieobecności lub jest nieprzygotowany do lekcji;
- odmawia uczestnictwa lub nie kończy sprawdzianów;
- posiada bardzo niską sprawność motoryczną;
- ma lekceważący stosunek do zajęć i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu;
- na zajęciach wychowania fizycznego wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania fizycznego;
- nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły;
- stosunek ucznia do kultury fizycznej i jego postawa społeczna są negatywne;
- nawet przy pomocy nauczyciela, nie umie rozwiązać problemu zadania sprawnościowego;
- sporadycznie posługuje się słownictwem sportowym i bardzo słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- nie monitoruje i nie zna narzędzi do kontrolowania własnej sprawności

Wymagania na poszczególne oceny śródroczne i roczne w klasie VI.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą;
- podczas wykonania poszczególnych technicznych elementów gier zespołowych, gimnastycznych, i innych zadań ruchowych cechuje go bezbłędne i dynamiczne wykonanie zadania.
- uczestniczy we wszystkich zajęciach wychowania fizycznego;
- aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły, bądź też uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego jako czynny sportowiec, co związane jest regularnym cyklem treningowym;
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych, systematycznie uczestniczy w sportowych zajęciach pozalekcyjnych. Reprezentując szkołę zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich bądź międzyszkolnych;
- jest wzorem na zajęciach wychowania fizycznego w szkole i poza szkołą. Jest bardzo zaangażowany w lekcje, wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- przestrzega regulaminów sportowych, przestrzega zasad BHP, „fair play” dba o bezpieczeństwo własne i innych;
- jest kreatywny podczas zajęć i chętnie pomaga innym uczniom;
- przestrzega higieny osobistej, dba o estetyczny wygląd i prowadzi higieniczny tryb życia.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- systematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- wkłada wysiłek w wykonywanie zadań ruchowych oraz umiejętności współdziałania z grupą;
- ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, pewnie, w odpowiednim tempie i dokładnie;
- posiada duże wiadomości z zakresu kultury, umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu;
- systematycznie doskonali swoją sprawność w osobistym usprawnianiu. Jego postawa społeczna, zaangażowanie i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń;
- wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Jest kulturalny wobec kolegów i nauczyciela, jest koleżeński i chętnie pomaga słabszym. Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych, przestrzega zasad „fair play”;
- stara się uczestniczyć w sportowych zajęciach pozalekcyjnych;
- prawidłowo posługuje się słownictwem sportowym oraz zna przepisy większości gier zespołowych
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność
- samodzielnie posługuje się mapą lub kompasem

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego;
- ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz z małymi błędami technicznymi;
- nie przejawia większego zaangażowania w lekcje;
- nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnianiem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą większych zastrzeżeń. Stara się podnosić swoje umiejętności i sprawność fizyczną;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na zajęciach;
- podporządkowuje się wszystkim poleceniom nauczyciela;
- nie zawsze zna wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym, orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- poprawnie wykonuje testy sprawnościowe i analizuje wyniki
- planuje proste wycieczki terenowe
- korzysta z aplikacji / krokomierza do śledzenia aktywności

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niesystematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- dba o higienę osobistą;
- ćwiczenia wykonuje niepewnie, w nieodpowiednim tempie i z większymi błędami technicznymi;
- nie przejawia zaangażowania w lekcje;
- w jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzy, którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce;
- wykazuje małe postępy w usprawnianiu;
- przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej;
- myli wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- uczestniczy w prostych testach sprawnościowych
- potrafi poruszać się w terenie z pomocą nauczyciela
- zna podstawowe parametry wysiłku

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opuszcza zajęcia bez usprawiedliwienia często jest nieprzygotowany do lekcji;
- obniża się jego sprawność motoryczna;
- wykazuje podstawowe braki w zakresie wymaganych umiejętności;
- ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi;
- na zajęciach wychowania fizycznego przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń;

- narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące na lekcji;
- rzadko posługuje się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- zalicza nieliczne testy sprawnościowe

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma nieusprawiedliwione nieobecności lub jest nieprzygotowany do lekcji;
- odmawia uczestnictwa lub nie kończy sprawdzianów;
- posiada bardzo niską sprawność motoryczną;
- ma lekceważący stosunek do zajęć i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu;
- na zajęciach wychowania fizycznego wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania fizycznego;
- nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły;
- stosunek ucznia do kultury fizycznej i jego postawa społeczna są negatywne;
- nawet przy pomocy nauczyciela, nie umie rozwiązać problemu zadania sprawnościowego;
- sporadycznie posługuje się słownictwem sportowym i bardzo słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- nie monitoruje i nie zna narzędzi do kontrolowania własnej sprawności

Wymagania na poszczególne oceny śródroczne i roczne w klasie VII.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą
- uczestniczy we wszystkich zajęciach wychowania fizycznego
- podczas wykonania poszczególnych technicznych elementów gier zespołowych, gimnastycznych, i innych zadań ruchowych cechuje go bezbłędne i dynamiczne wykonanie zadania.
- aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły, bądź też uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego jako czynny sportowiec, co związane jest regularnym cyklem treningowym
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych, systematycznie uczestniczy w sportowych zajęciach pozalekcyjnych. Reprezentując szkołę zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich bądź międzyszkolnych;
- jest wzorem na zajęciach wychowania fizycznego w szkole i poza szkołą. Jest bardzo zaangażowany w lekcje, wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć
- przestrzega regulaminów sportowych, przestrzega zasad BHP, „fair play” dba o bezpieczeństwo własne i innych;
- jest kreatywny podczas zajęć i chętnie pomaga innym uczniom;
- przestrzega higieny osobistej, dba o estetyczny wygląd i prowadzi higieniczny tryb życia.
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność (np. dzienniczek, aplikacja)
- samodzielnie korzysta z kompasu, aplikacji GPS, potrafi zaplanować wycieczkę rowerową lub pieszą.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- systematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- wkłada wysiłek w wykonywanie zadań ruchowych oraz umiejętności współdziałania z grupą;
- ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, pewnie, w odpowiednim tempie i dokładnie;
- posiada duże wiadomości z zakresu kultury, umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu;
- systematycznie doskonali swoją sprawność w osobistym usprawnianiu. Jego postawa społeczna, zaangażowanie i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń;
- wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Jest kulturalny wobec kolegów i nauczyciela, jest koleżeński i chętnie pomaga słabszym. Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych, przestrzega zasad „fair play”;
- stara się uczestniczyć w sportowych zajęciach pozalekcyjnych;
- prawidłowo posługuje się słownictwem sportowym oraz zna przepisy większości gier zespołowych
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność za pomocą aplikacji

- potrafi przeprowadzić test Coopera, Beep test i wyciągnąć wnioski

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego;
- ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz z małymi błędami technicznymi;
- nie przejawia większego zaangażowania w lekcje;
- nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnianiem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą większych zastrzeżeń. Stara się podnosić swoje umiejętności i sprawność fizyczną;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na zajęciach;
- podporządkowuje się wszystkim poleceniom nauczyciela;
- nie zawsze zna wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym, orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- zna aplikacje monitorujące sprawność

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niesystematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- dba o higienę osobistą;
- ćwiczenia wykonuje niepewnie, w nieodpowiednim tempie i z większymi błędami technicznymi;
- nie przejawia zaangażowania w lekcje;
- w jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzy, którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce;
- wykazuje małe postępy w usprawnianiu;
- przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej;
- myli wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- Potrafi poruszać się zgodnie z mapą pod opieką nauczyciela
- Korzysta z aplikacji krokomierza do śledzenia własnej aktywności

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opuszcza zajęcia bez usprawiedliwienia często jest nieprzygotowany do lekcji;
- obniża się jego sprawność motoryczna;
- wykazuje podstawowe braki w zakresie wymaganych umiejętności;
- ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi;
- na zajęciach wychowania fizycznego przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń;
- narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące na lekcji;
- rzadko posługuje się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma nieusprawiedliwione nieobecności lub jest nieprzygotowany do lekcji;
- odmawia uczestnictwa lub nie kończy sprawdzianów;
- posiada bardzo niską sprawność motoryczną;
- ma lekceważący stosunek do zajęć i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu;
- na zajęciach wychowania fizycznego wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania fizycznego;
- nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły;
- stosunek ucznia do kultury fizycznej i jego postawa społeczna są negatywne;
- nawet przy pomocy nauczyciela, nie umie rozwiązać problemu zadania sprawnościowego;
- sporadycznie posługuje się słownictwem sportowym i bardzo słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- Nie zna i nie używa aplikacji monitorujących własną sprawność
- Nie posługuje się aplikacją GPS, mapą, nie potrafi zaplanować tras pieszych i rowerowych

Wymagania na poszczególne oceny śródroczne i roczne w klasie VIII.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą
- uczestniczy we wszystkich zajęciach wychowania fizycznego
- podczas wykonania poszczególnych technicznych elementów gier zespołowych, gimnastycznych, i innych zadań ruchowych cechuje go bezbłędne i dynamiczne wykonanie zadania.
- aktywnie uczestniczy w życiu sportowym na terenie szkoły, bądź też uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego jako czynny sportowiec, co związane jest regularnym cyklem treningowym
- reprezentuje szkołę w zawodach sportowych, systematycznie uczestniczy w sportowych zajęciach pozalekcyjnych. Reprezentując szkołę zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich bądź międzyszkolnych;
- jest wzorem na zajęciach wychowania fizycznego w szkole i poza szkołą. Jest bardzo zaangażowany w lekcje, wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć
- przestrzega regulaminów sportowych, przestrzega zasad BHP, „fair play” dba o bezpieczeństwo własne i innych;
- jest kreatywny podczas zajęć i chętnie pomaga innym uczniom;
- przestrzega higieny osobistej, dba o estetyczny wygląd i prowadzi higieniczny tryb życia.
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność (np. dzienniczek, aplikacja)
- samodzielnie korzysta z kompasu, aplikacji GPS, potrafi zaplanować wycieczkę rowerową lub pieszą.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- systematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- wkłada wysiłek w wykonywanie zadań ruchowych oraz umiejętności współdziałania z grupą;
- ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, pewnie, w odpowiednim tempie i dokładnie;
- posiada duże wiadomości z zakresu kultury, umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu;
- systematycznie doskonali swoją sprawność w osobistym usprawnianiu. Jego postawa społeczna, zaangażowanie i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń;
- wykazuje dużą samodzielność i pomysłowość podczas zajęć;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Jest kulturalny wobec kolegów i nauczyciela, jest koleżeński i chętnie pomaga słabszym. Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych, przestrzega zasad „fair play”;
- stara się uczestniczyć w sportowych zajęciach pozalekcyjnych;
- prawidłowo posługuje się słownictwem sportowym oraz zna przepisy większości gier zespołowych
- samodzielnie monitoruje swoją sprawność za pomocą aplikacji

- potrafi przeprowadzić test Coopera, Beep test i wyciągnąć wnioski

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w zajęciach wychowania fizycznego;
- ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz z małymi błędami technicznymi;
- nie przejawia większego zaangażowania w lekcje;
- nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnianiem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą większych zastrzeżeń. Stara się podnosić swoje umiejętności i sprawność fizyczną;
- dba o higienę osobistą i estetyczny wygląd. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na zajęciach;
- podporządkowuje się wszystkim poleceniom nauczyciela;
- nie zawsze zna wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym, orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- zna aplikacje monitorujące sprawność

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- niesystematycznie uczestniczy w zajęciach sportowych;
- dba o higienę osobistą;
- ćwiczenia wykonuje niepewnie, w nieodpowiednim tempie i z większymi błędami technicznymi;
- nie przejawia zaangażowania w lekcje;
- w jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzy, którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce;
- wykazuje małe postępy w usprawnianiu;
- przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej;
- myli wiadomości w zakresie poprawnego posługiwania się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- Potrafi poruszać się zgodnie z mapą pod opieką nauczyciela
- Korzysta z aplikacji krokomierza do śledzenia własnej aktywności

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opuszcza zajęcia bez usprawiedliwienia często jest nieprzygotowany do lekcji;
- obniża się jego sprawność motoryczna;
- wykazuje podstawowe braki w zakresie wymaganych umiejętności;
- ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi;
- na zajęciach wychowania fizycznego przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń;
- narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące na lekcji;
- rzadko posługuje się słownictwem sportowym i słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ma nieusprawiedliwione nieobecności lub jest nieprzygotowany do lekcji;
- odmawia uczestnictwa lub nie kończy sprawdzianów;
- posiada bardzo niską sprawność motoryczną;
- ma lekceważący stosunek do zajęć i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu;
- na zajęciach wychowania fizycznego wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania fizycznego;
- nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych, nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły;
- stosunek ucznia do kultury fizycznej i jego postawa społeczna są negatywne;
- nawet przy pomocy nauczyciela, nie umie rozwiązać problemu zadania sprawnościowego;
- sporadycznie posługuje się słownictwem sportowym i bardzo słabo orientuje się w przepisach gier zespołowych.
- Nie zna i nie używa aplikacji monitorujących własną sprawność
- Nie posługuje się aplikacją GPS, mapą, nie potrafi zaplanować tras pieszych i rowerowych

Wymagania edukacyjne z przedmiotu muzyka

„Lekcja muzyki” wyd. Nowa Era w/g nowej podstawy programowej

Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz Program nauczania muzyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej „Lekcja muzyki” autorstwa Moniki Gromek i Grażyny Kilbach (NOWA ERA). System oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe

- prawidłowo i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz repertuaru dodatkowego
- prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór
- potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego
- posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą
- bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub chóru
- osiąga znaczące wyniki w muzycznych konkursach pozaszkolnych, np. festiwalach piosenki
- jest bardzo aktywny muzycznie, także w środowisku pozaszkolnym – uczestniczy w dodatkowych zajęciach szkolnego zespołu muzycznego, chórze, lokalnej orkiestrze oraz za udział w ich występach, w środowisku lokalnym
- wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe i ponadpodstawowe

- prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania
- prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania
- potrafi bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych
- potrafi rytmizować teksty
- rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać
- zna i stosuje podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy
- podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu nauczania

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe i w niepełnym zakresie ponadpodstawowe

- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe
- poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym
- wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych
- rytmizuje łatwe teksty
- zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają
- prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe

- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania
- niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania
- wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych
- zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne
- prowadzi zeszyt niesystematycznie i niestarannie

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

Realizuje wymagania podstawowe w niepełnym zakresie

- niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania
- niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania,
- niechętnie podejmuje działania muzyczne
- myli terminy i pojęcia muzyczne
- dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą
- najprostsze polecenia – ćwiczenia rytmiczne – wykonuje z pomocą nauczyciela

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

Nie realizuje wymagań podstawowych

- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych przewidzianych programem nauczania danej klasy
- mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu danej klasy, wykazuje ciągły brak zaangażowania i chęci do pracy, notorycznie nieprzygotowany do zajęć,
- nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:

- indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia
- wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji
- aktywność podczas zajęć
- samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń
- zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki

METODY KONTROLI I OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z PRZEDMIOTU -MUZYKA.
OCENY WYSTAWIANE SĄ ZA:

- śpiew
- gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, instrumentach perkusyjnych niemelodycznych)
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych
- działania twórcze
- znajomość terminów i wiedza muzyczna
- aktywność na lekcjach
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego

Ocena śródroczna i roczna jest wyznacznikiem wiedzy, umiejętności i postaw ucznia w zakresie przedmiotu. Wynika z ocen bieżących zdobytych przez ucznia w danym semestrze.

Kryteria oceniania – co oceniamy

1. Podczas wystawiania oceny za śpiew pod uwagę brane są: poprawność muzyczna, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny.
2. Przy wystawianiu oceny za grę na instrumencie uwzględnia się: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny.
3. Wystawiając ocenę za wypowiedzi na temat utworów muzycznych, połączoną ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych, pod uwagę bierze się:
 - zaangażowanie i postawę podczas słuchania
 - rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów
 - rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych
 - podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów
 - wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. na rysunku, w opowiadaniu, dramie)
4. Przy wystawianiu oceny za działania twórcze – wokalne i instrumentalne (zaleca się odpytywanie tylko ochotników) – należy wziąć pod uwagę:
 - rytmizację tekstów
 - improwizację: rytmiczną, melodyczną (wokalną i instrumentalną) oraz ruchową
 - umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych
 - umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych)
 - umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych

5. Ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych - za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę dobrą lub bardzo dobrą. Jeśli dodatkowo wykaze się wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza ustalone wymagania, otrzymuje ocenę celującą. Za systematyczną i bardzo dobrą pracę w szkolnym zespole muzycznym, chórze, oraz za udział w ich występach, w środowisku lokalnym należy zmienić uczniowi ocenę z muzyki na wyższą o jeden stopień.
6. Przy wystawianiu oceny za zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń należy wziąć pod uwagę:
- estetykę ogólną, poprawność wykonania ćwiczeń
 - systematyczność
 - uwaga - ocena za zeszyt, może, ale nie musi wpływać na końcową ocenę z muzyki

Kryteria ocen prac pisemnych i odpowiedzi ustnych

Ocena prac pisemnych:

ocena celująca (6) 100%

ocena bardzo dobra (5) 99% - 90%

ocena dobra (4) 89% - 71%

ocena dostateczna (3) 70% - 50%

ocena dopuszczająca (2) 49% - 30%

ocena niedostateczną (1) 29% - 0%

Ocena odpowiedzi ustnych:

Samodzielna odpowiedź ucznia bez dodatkowych podpowiedzi nauczyciela 5

Odpowiedź ucznia z minimalną pomocą nauczyciela 4

Odpowiedź ucznia z dużą pomocą nauczyciela 3

Odpowiedź fragmentaryczna z dużą pomocą nauczyciela 2

Całkowity brak odpowiedzi 1

DOSTOSOWANIE OCENIANIA Z MUZYKI DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIÓW

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z PLASTYKI KLASY IV-VII

Przedmiotowy system oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia. Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową oraz Program nauczania plastyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej "Do dzieła". Podręczniki dla klas IV-VII do plastyki „Do dzieła!” Jadwiga Lukas, Krystyna Onak, M. Ipczyńska, N.Mrozkowiak. Wydawnictwo Nowa Era.

1. Kryteria ocen z plastyki.

Nauczyciel, dokonując oceny, zwraca uwagę przede wszystkim na:

- poziom uzdolnień i predyspozycji plastycznych ucznia,
- indywidualny wkład pracy potrzebny do realizacji określonych zadań plastycznych,
- zaangażowanie w działania plastyczne i jego aktywny w nich udział,
- poziom wiedzy i umiejętności w zakresie różnych form aktywności plastycznej i wiadomości z teorii plastyki,
- podejmowanie przez ucznia dodatkowych zadań plastycznych, włączanie się w życie artystyczne szkoły i środowiska,
- przygotowanie do zajęć.
- wysiłek wkładany przez ucznia i wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki przedmiotu.

2. Zasady oceniania uczniów.

Prace plastyczne oceniane są wg ustalonych zasad podanych przed rozpoczęciem pracy. Prace ucznia oceniane są za:

- zgodność z tematem, bogactwo treści, wartości formalne (kompozycja, kolorystyka, zastosowane materiały oraz technika),
- trafność obserwacji, pomysłowość (oryginalność),
- ocenie podlegają tylko prace wykonane samodzielnie przez ucznia,
- ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń wtedy, gdy nie odda pracy do oceny,
- każda aktywność twórcza jest oceniana pozytywnie,
- jeżeli uczeń nie skończył pracy na zajęciach to może to zrobić w domu i oddać pracę w wciągu tygodnia od zakończenia tej pracy na lekcji,
- uczeń może poprawić oceny niedostateczne za nieterminowe oddanie pracy,
- raz w semestrze można być nieprzygotowanym do zajęć, zgłoszenie może dotyczyć braku zeszytu, podręcznika, materiałów plastycznych, zaległej pracy,

3. Szczegółowe kryteria ocen:

a/ocena celująca (6)

- czynny udział w zajęciach, kompletne, estetyczne i zgodne z tematem i określonymi zagadnieniami plastycznymi wykonanie ćwiczeń i prac plastycznych,
- pełne przyswojenie wiadomości objętych programem nauczania,
- poszerzanie wiedzy, uczestnictwo w konkursach plastycznych na terenie szkoły i poza nią, osiągnięcia w konkursach,
- prawidłowa organizacja pracy, wykorzystywanie wiadomości i umiejętności w zadaniach nietypowych,
- wykonywanie prac dodatkowych (dekoracji, plakatów),

- szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonowanie reprodukcji i książek o sztuce, przygotowanie referatów lub pomocy dydaktycznych,
- zaangażowanie i twórcza inicjatywa we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły oraz poza nią, aktywne uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych,
- wszystkie prace oddane w terminie, systematyczne przygotowanie do zajęć;

b/ ocena bardzo dobra (5)

- czynny udział w zajęciach lekcyjnych, estetyczne wykonywanie prac, ćwiczeń w określonym czasie lub przed jego upływem,
- pełne przyswojenie wiadomości objętych programem nauczania,
- prawidłowa organizacja pracy,
- wykorzystywanie wiadomości i umiejętności w zadaniach nietypowych,
- wykonywanie prac dodatkowych,
- wszystkie prace oddane w terminie,
- przygotowywanie się do zajęć;
- udział w konkursach,

c/ ocena dobra (4)

- gotowość i zabieranie głosu w dyskusji na tematy zaproponowane przez nauczyciela lub wykonywanych przez siebie i kolegów dziełach plastycznych,
- przyswojenie wiedzy i umiejętności i wykorzystanie jej w sytuacjach typowych, wykonywanie ćwiczeń objętych programem nauczania,
- prace staranne i estetyczne;

d/ ocena dostateczna (3)

- podstawowe opanowanie materiału zawartego w programie nauczania,
- trudności z zastosowaniem, wykorzystaniem wiedzy teoretycznej podczas wykonywania pracy,
- prace niestaranne i nieestetyczne;

e/ ocena dopuszczająca (2)

- spore luki w wiadomościach,
- brak zaangażowania w pracę na lekcjach,
- zgodne z tematem, ale nieestetyczne wykonywanie prac,
- częste nieprzygotowanie do lekcji;

f/ ocena niedostateczna (1)

- nieopanowane wiadomości i umiejętności zawarte w programie nauczania,
- brak zaangażowania i chęci do pracy, notoryczne nieprzygotowanie do zajęć,
- nieterminowe oddanie prac do oceny.

WYMAGANIA EDUKACYJNE PLASTYKA KLASA IV

W klasie IV uczniowie poznają poszczególne elementy języka sztuki, takie jak: linia, kontur, plama barwna, gama barw, faktura, kompozycja, światłocień, perspektywa. Podczas lekcji podejmują działania plastyczne związane z poznawaniem poszczególnych zagadnień. Ćwiczenia praktyczne wykonywać będą przy użyciu różnorodnych technik plastycznych, zarówno rysunkowych, jak i malarskich. Proponowane w realizacji tematów techniki i narzędzia plastyczne dają uczniom możliwość korzystania

z różnorodnych rozwiązań. Uczniowie na lekcjach plastyki rozwijać będą wyobraźnię i kreatywność artystyczną.

Wymagania edukacyjne podstawowe i ponadpodstawowe:

a/wymagania podstawowe:

- wymienia elementy plastyczne kształtujące otoczenie,
- określa rolę plastyki w najbliższym otoczeniu,
- wymienia podstawowe terminy plastyczne,
- wyodrębnia w naturze elementy abecadła plastycznego,
- wskazuje i porównuje wybrane elementy abecadła plastycznego w naturze i w pracy plastycznej,
- przedstawia fragment otoczenia na płaszczyźnie,
- wymienia podstawowe narzędzia rysunkowe i podłoża,
- utrzymuje w ładzie swój warsztat pracy,
- wyjaśnia, co to jest walor i plama walorowa,
- stosuje w działaniach plastycznych plamy o odmiennym charakterze,
- wyjaśnia, co to jest światłocień i objaśnia rolę światłocienia w rysunku,
- zna podstawowe sposoby ukazywania przestrzeni na płaszczyźnie (perspektywa),
- rysuje prosty przedmiot z zastosowaniem światłocienia,
- wymienia rodzaje barw,
- klasyfikuje daną barwę do odpowiedniego rodzaju,
- podaje sposoby otrzymywania barw pochodnych i złamanych oraz łączenia barw, dopełniających,
- wyjaśnia, co to jest gama kolorystyczna i podaje jej rodzaje, tłumaczy, czym jest tonacja,
- wyjaśnia, co to są techniki malarskie,
- wymienia narzędzia i podłoża typowe dla danej techniki,
- charakteryzuje określoną technikę malarską,
- stosuje określoną technikę w działaniach plastycznych,
- wyjaśnia, co to są techniki mieszane,
- wykonuje pracę w dowolnej technice mieszanej w sposób ekspresyjny i estetyczny,
- wskazuje przykłady otoczenia estetycznego, sztuka w życiu codziennym.

b/ wymagania ponadpodstawowe:

- planuje zmiany w celu estetyzacji otoczenia,
- omawia znaczenie użytych środków plastycznych dla wyrażanych treści,
- określa rolę środków wyrazu w dziele sztuki,
- stosuje kontrast w działaniach plastycznych,
- rysuje kontur przedmiotu zgodnie z rzeczywistymi proporcjami,
- dobiera odpowiednie środki plastyczne w zależności od tematu i charakteru pracy,
- właściwie posługuje się narzędziami rysunkowymi,
- dobiera narzędzia rysunkowe i podłoża w zależności od charakteru i tematu pracy,
- określa na podanych przykładach, jakimi narzędziami posłużył się twórca,
- wyjaśnia różnice między walorem w rysunku i malarstwie,
- różnicuje walor w działaniach plastycznych,
- stosuje światłocień w pracach plastycznych.
- przedstawia w rysunku cień przedmiotu,
- wskazuje światłocień w przykładowej pracy i określa pełnioną przez niego funkcję,
- uzyskuje określony odcień w wyniku mieszania barw,
- dobiera barwy stosownie do tematu pracy,
- wykorzystuje barwy w działaniach plastycznych do celów ekspresyjnych i estetycznych,

- stosuje właściwą gamę kolorystyczną i tonację w działaniach plastycznych,
- określa gamę kolorystyczną i tonację obrazu.

WYMAGANIA EDUKACYJNE PLASTYKA KLASA V

W klasie V uczniowie poznają kolejne elementy języka sztuki, takie jak: kontrasty barwne, kompozycja plastyczna i jej rodzaje, akcent kolorystyczny, faktura, perspektywa. Uczą się rozróżniać tradycyjne dziedziny sztuk plastycznych: malarstwo, rysunek, rzeźbę, architekturę i grafikę. Mają sposobność przyjrzenia się rozwojowi także tych dziedzin na przestrzeni dziejów. Podczas lekcji podejmują działania plastyczne związane z poznawaniem poszczególnych zagadnień. Ćwiczenia praktyczne wykonywać będą przy użyciu różnorodnych technik plastycznych, zarówno rysunkowych, jak i malarskich. Uczniowie na lekcjach plastyki będą rozwijać wyobraźnię i kreatywność artystyczną.

Wymagania edukacyjne podstawowe i ponadpodstawowe:

a/ wymagania podstawowe:

- wyjaśnia, co to jest faktura,
- określa rodzaj faktury w dziełach różnych dyscyplin plastycznych,
- ukazuje fakturę w pracach plastycznych,
- wyjaśnia, co to jest forma,
- odróżnia formę płaską od formy przestrzennej,
- rozróżnia rodzaje form w otaczającym świecie,
- stosuje różnorodne formy w działaniach plastycznych,
- wyjaśnia, co to jest kompozycja plastyczna,
- wymienia zasady harmonijnej kompozycji,
- podaje rodzaje kompozycji,
- określa rodzaj kompozycji w wybranych reprodukcjach,
- wykonuje pracę z wykorzystaniem wybranej kompozycji,
- tłumaczy, co to jest perspektywa,
- wymienia rodzaje perspektywy,
- wyjaśnia rolę perspektywy w dziele sztuki,
- określa formy twórczości,
- rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki,
- wymienia charakterystyczne cechy rysunku jako dyscypliny plastycznej,
- podaje funkcje szkicu,
- używa właściwych przyborów rysunkowych do zadanego tematu,
- organizuje warsztat pracy przy wykonywaniu prac rysunkowych,
- posługuje się szkicem jako wstępnym etapem do właściwej pracy,
- charakteryzuje malarstwo jako dyscyplinę plastyczną,
- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od malarstwa abstrakcyjnego,
- używa właściwych przyborów malarskich do zadanego tematu,
- rozróżnia na przykładach tematyczne rodzaje malarstwa,
- organizuje warsztat pracy przy malowaniu prac, maluje pracę na określony temat.

b/ wymagania ponadpodstawowe:

- wyjaśnia funkcję faktury jako środka wyrazu plastycznego,
- twórczo stosuje fakturę w działaniach plastycznych,
- wyjaśnia funkcję formy w sztuce,
- twórczo wykorzystuje formę jako środek wyrazu plastycznego,

- dobiera kompozycję do tematu pracy,
- odpowiednimi środkami plastycznymi wyraża określoną kompozycję,
- odróżnia dobrą kompozycję od złej,
- omawia rolę kompozycji jako środka wyrazu plastycznego
- przedstawia na płaszczyźnie trójwymiarowe przedmioty,
- stosuje w działaniach plastycznych dany rodzaj perspektywy,
- określa rodzaj perspektywy w wybranych reprodukcjach,
- świadomie posługuje się terminami: kustosz, eksponat, konserwator zabytków,
- opisuje wybrane reprodukcje dzieł,
- pozdaje nazwiska znanych twórców polskich i zagranicznych,
- świadomie i ekspresyjnie posługuje się punktem, linią, konturem, plamą walorową, światłocieniem,
- świadomie i ekspresyjnie posługuje się określoną techniką plastyczną, kompozycją oraz zestawem barw.

WYMAGANIA EDUKACYJNE PLASTYKA KLASA VI

W klasie VI uczniowie doskonalią poznane elementy języka sztuki jak: linia, kształt, plama barwna, gama barw, światłocień, walor, kompozycja, faktura, perspektywa. Rozróżniają tradycyjne dziedziny sztuk plastycznych: malarstwo, rysunek, grafikę, architekturę i sztukę użytkową. Poznają różnorodne techniki plastyczne wykorzystywane w poszczególnych dziedzinach sztuki. Poznają zabytki sztuki od najdawniejszych po sztukę średniowiecza. Wykonują prace inspirowane poznanymi dziełami. Podczas lekcji podejmują działania związane z poznawaniem poszczególnych zagadnień plastycznych. Wykorzystują nowe techniki zarówno rysunkowe, jak i malarskie do stworzenia prac plastycznych, co daje uczniom możliwość różnorodnych rozwiązań. Uczniowie rozwijać będą wyobraźnię i kreatywność artystyczną.

Wymagania edukacyjne podstawowe i ponadpodstawowe:

a/ wymagania podstawowe:

- rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki,
- wymienia charakterystyczne cechy rysunku, grafiki, malarstwa, architektury i rzeźby jako dyscypliny plastycznej,
- używa właściwych przyborów rysunkowych i malarskich do zadanego tematu,
- organizuje warsztat pracy przy wykonywaniu prac rysunkowych, malarskich, graficznych, rzeźbiarskich,
- posługuje się rysunkiem światłocieniowym,
- posługuje się szkicem jako wstępnym etapem do właściwej pracy,
- określa sposób przedstawienia rzeczywistości na obrazie,
- rozróżnia na przykładach tematyczne rodzaje malarstwa,
- maluje pracę na określony temat,
- wyjaśnia, czym różni się grafika warsztatowa od grafiki użytkowej,
- rozróżnia rodzaje kompozycji plastycznej,
- rozróżnia na przykładach rodzaje rzeźby,
- wykonuje kompozycje liternicze,
- określa specyfikę wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego,
- wskazuje różnice między wzornictwem przemysłowym a rzemiosłem artystycznym,
- wyjaśnia związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotów,
- wskazuje przykłady wytworów wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego w najbliższym otoczeniu,

- projektuje (maluje lub rysuje) przedmiot codziennego użytku pełniący funkcje estetyczne i funkcjonalne,
- określa sposób przedstawienia rzeczywistości na obrazie: płaski lub przestrzenny,
- wymienia dyscypliny plastyczne, w których przejawia się twórczość ludowa,
- wykonuje pracę plastyczną w stylistyce typowej dla sztuki ludowej,
- potrafi określić podstawowe cechy sztuki prehistorycznej, starożytnej i średniowiecznej,
- wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną twórczością artystów wybranych okresów sztuki.

b/ wymagania ponadpodstawowe:

- świadomie posługuje się terminami: kustosz, eksponat, konserwator zabytków,
- podaje nazwiska znanych twórców polskich i zagranicznych,
- świadomie i ekspresyjnie posługuje się punktem, linią, konturem, plamą walorową, światłocieniem,
- wyjaśnia najważniejsze terminy związane z nurtami sztuki,
- podaje cechy dzieł artystów sztuki średniowiecza, renesansu i baroku,
- wymienia twórców i przykłady dzieł sztuki poszczególnych kierunków sztuki,
- wskazuje zabytki architektury wybranych epok sztuki,
- ocenia pod względem funkcjonalności obiekty architektoniczne oraz przestrzeń wokół nich,
- wyraża własne zdanie na temat analizowanego dzieła architektury,
- przedstawia najważniejsze cechy twórczości ludowej swojego regionu,
- opisuje fotografię artystyczną i porównuje ją z fotografią użytkową,
- wyraża własne zdanie na temat wybranych fotografii,
- wyraża własne zdanie na temat analizowanego wytworu wzornictwa przemysłowego lub rzemiosła artystycznego,
- ocenia dzieła sztuki, uwzględniając ich walory artystyczne.

WYMAGANIA EDUKACYJNE PLASTYKA KLASA VII

W klasie VII uczniowie doskonałą poznały elementy języka sztuki. Rozróżniają tradycyjne dziedziny sztuk plastycznych: malarstwo, rysunek, rzeźbę, grafikę, architekturę. Mają sposobność przyjrzenia się rozwojowi i zmianie tych dziedzin na przestrzeni wieków. Poznają zabytki i twórców poczynając od sztuki renesansu i baroku aż po najnowsze nurty w sztuce (kubizm, abstrakcjonizm, pop art, surrealizm, abstrakcjonizm, dadaizm). Wykonują prace inspirowane twórczością znanych artystów. Poznają nowoczesne środki wyrazu plastycznego (fotografia, instalacje, happening). Podczas lekcji podejmują działania związane z poznaniem poszczególnych zagadnień plastycznych. Wykorzystują różnorodne techniki plastyczne do realizacji zadań. Proponowane w realizacji tematów techniki i narzędzia plastyczne dają uczniom możliwość korzystania z różnorodnych rozwiązań. Uczniowie na lekcjach plastyki rozwijać będą wyobraźnię i kreatywność artystyczną.

Wymagania edukacyjne podstawowe i ponadpodstawowe:

a/ wymagania podstawowe:

- określa formy twórczości artystycznej, rozpoznaje najbardziej znane dzieła sztuki,
- wymienia charakterystyczne cechy rysunku, grafiki, malarstwa, architektury i rzeźby jako dyscypliny plastycznej,
- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od malarstwa abstrakcyjnego,
- rozróżnia na przykładach tematyczne rodzaje malarstwa,
- szkicuje lub maluje pracę na określony temat,
- wyjaśnia, czym różni się grafika warsztatowa od grafiki użytkowej,

- rozróżnia formy grafiki użytkowej,
- rozróżnia na przykładach rodzaje rzeźby oraz wyjaśnia funkcje rzeźby,
- wyjaśnia rolę architektury, wymienia przykłady architektury o różnym przeznaczeniu w swojej miejscowości lub w jej pobliżu,
- określa, co to jest zabytek,
- opisuje, czym zajmuje się konserwator zabytków,
- rysuje lub maluje budowlę architektoniczną o wybranej funkcji,
- określa specyfikę wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego,
- wyjaśnia związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotów,
- wskazuje przykłady wytworów wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego w najbliższym otoczeniu,
- projektuje (maluje lub rysuje) przedmiot codziennego użytku pełniący funkcje estetyczne i funkcjonalne,
- wyjaśnia, co jest istotą sztuki ludowej,
- wskazuje charakterystyczne cechy sztuki renesansu i baroku,
- wyjaśnia, w jakich formach przejawia się sztuka współczesna,
- tłumaczy, czym różni się fotografia artystyczna i użytkowa,
- wykonuje w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną twórczością impresjonistów, abstrakcjonistów, fowistów, kubistów i surrealistów,

b/ wymagania ponadpodstawowe:

- świadomie posługuje się terminami: kustosz, eksponat, konserwator zabytków,
- opisuje cechy sztuki renesansu i baroku,
- wyjaśnia najważniejsze terminy związane z nurtami sztuki nowoczesnej,
- podaje cechy dzieł artystów sztuki nowoczesnej,
- wymienia twórców i przykłady dzieł sztuki poszczególnych kierunków sztuki nowoczesnej,
- wymienia najważniejsze zabytki regionu, wskazuje artystę lokalnego,
- wyjaśnia podstawowe terminy związane z filmem,
- świadomie i ekspresyjnie posługuje się punktem, linią, konturem, plamą walorową, światłocieniem,
- odpowiednio nazywa pracę graficzną, znając materiał, z którego wykonano matrycę,
- wskazuje zabytki w swojej miejscowości, wymienia przykłady rzeźb w swojej miejscowości lub w jej pobliżu,
- opisuje przykładowe dzieło architektury,
- wyraża własne zdanie na temat analizowanego dzieła architektury,
- wyraża własne zdanie na temat analizowanego wytworu wzornictwa przemysłowego lub rzemiosła artystycznego,
- przedstawia najważniejsze cechy twórczości ludowej swojego regionu,
- opisuje fotografię artystyczną i porównuje ją z fotografią użytkową,
- ocenia dzieła sztuki, uwzględniając ich walory artystyczne.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do wiedzy o społeczeństwie „Dziś i jutro” dla klasy 8 szkoły podstawowej

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej. Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

Temat	Wymagania na poszczególne oceny				
	Dopuszczająca Uczeń:	Dostateczna Uczeń:	Dobra Uczeń:	Bardzo dobra Uczeń:	Celująca Uczeń:
I. ŻYCIE SPOŁECZNE					
1. Człowiek w społeczeństwie	- wyjaśnia, czym jest społeczeństwo, - podaje przykłady potrzeb człowieka, - przytacza przykłady ról społecznych, - wymienia osoby, podmioty oraz instytucje, które mają wpływ na rozwój młodego człowieka i zaspokajanie jego potrzeb, - podaje przykłady norm społecznych, - przytacza przykłady pozytywnych i negatywnych wzorców zachowań funkcjonujących w swoim środowisku	- podaje przykłady potrzeb człowieka z podziałem na kategorie (bezpieczeństwa, przynależności, uznania, samorealizacji i duchowych), - wskazuje różnice między potrzebami naturalnymi a społecznymi, - wymienia podstawowe społeczne oczekiwania wynikające z pełnienia roli dziecka i ucznia, - wylicza przykłady oddziaływania rodziny, szkoły i rówieśników na postawy i zachowania	- uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną, - wyjaśnia, na czym polega proces socjalizacji, - określa, jaką rolę w procesie socjalizacji odgrywa rodzina, - wymienia kategorie norm społecznych, - określa, które spośród podanych zachowań są oceniane z zastosowaniem norm prawnych i uzasadnia swój wybór, - wskazuje zależności pomiędzy zdrowiem psychicznym a funkcjonowaniem jednostki	- wskazuje zależności pomiędzy procesem zaspokajania potrzeb a rozwojem człowieka, - tłumaczy, czym jest osobowość, i jakie ma związki z socjalizacją, - porównuje społeczne oczekiwania dotyczące pełnienia roli dziecka i rodzica oraz ucznia i nauczyciela, - podaje przykłady konfliktu ról społecznych, - wskazuje przyczyny i skutki nieprzestrzegania przez jednostkę norm społecznych, - aktywnie uczestniczy	- omawia zależności między zaspokojeniem potrzeb i wywiązywaniem się z ról społecznych a samorealizacją i samooceną jednostki, - podaje konsekwencje braku zaspokojenia poszczególnych potrzeb człowieka, - przytacza przykłady konfliktu ról społecznych, wskazuje przyczyny, konsekwencje, sposoby rozwiązania problemu, - przedstawia problem przestrzegania norm społecznych w swoim środowisku (ocena

	rówieśniczym, - wyjaśnia, czym są zdrowie psychiczne i depresja.	jednostki, - przedstawia czynniki mające wpływ na samoocenę człowieka, - podaje przykłady norm społecznych obowiązujących w wybranych społecznościach, np. w rodzinie, szkole, - wymienia zdrowe nawyki służące utrzymaniu higieny psychicznej, - wymienia czynniki, które mogą wywołać kryzys psychiczny.	w społeczeństwie.	w dyskusji na temat teorii Abrahama Masłowa, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat kondycji psychicznej młodych ludzi w Polsce.	zjawiska, przyczyny i konsekwencje).
2. Grupy społeczne	- podaje rodzaje grup społecznych, - wymienia grupy społeczne, do których należy, - przytacza przykłady korzyści wynikających z bycia w grupie, - wymienia typowe konflikty występujące w szkole i grupie rówieśniczej, - określa, jakie zachowania prowadzą do sporów, - wymienia	- wyjaśnia, czym jest grupa społeczna, i wymienia jej cechy, - wylicza główne zasady współpracy w grupie, - podaje przykłady postaw jednostek wobec konfliktu, - wskazuje dobre i złe strony poszczególnych postaw wobec konfliktu, - proponuje sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej, szkole	- omawia podział grup społecznych, - omawia różne sposoby rozwiązywania konfliktów: rozmowę, negocjacje, mediacje i arbitraż, wskazuje ich dobre i złe strony, - wymienia warunki prowadzenia skutecznych negocjacji.	- wskazuje wady i zalety różnych metod podejmowania decyzji w grupie, - określa, które metody są najwłaściwsze dla zespołowego wykonania określonych zadań, - podaje przykłady sytuacji konfliktowych z codziennego życia, proponuje metody rozwiązania sporu w każdej z nich i uzasadnia swój wybór,	- charakteryzuje strategie przyjmowane w czasie konfliktu, - porównuje konsekwencje przyjęcia określonych postaw wobec sytuacji konfliktowej dla jednostki i społeczeństwa, - przygotowuje poradnik unikania konfliktów i ich skutecznego rozwiązywania, - przyjmuje rolę lidera

	podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej i w szkole, - podaje przykłady autorytetów.	i społeczeństwie, - porównuje grupę nieformalną, koleżeńską z grupą zadaniową, - wskazuje różnicę między idolem a autorytetem, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego uczuć, jakie towarzyszą ludziom podczas konfliktu.		- przytacza przykłady autorytetów, określa, co odróżnia te osoby od idoli, i uzasadnia swoje zdanie, - redaguje w punktach przebieg negocjacji w przypadku zaczerpniętym ze swojego codziennego życia.	w prowadzeniu projektu dotyczącego uczuć, jakie towarzyszą ludziom podczas konfliktu.
3. Komunikacja i autoprezentacja	- tłumaczy, czym są dyskusja i debata, - podaje przykłady sytuacji, w których młody człowiek powinien zachować się asertywnie, - gromadzi argumenty o szkodliwości używek.	- przytacza przykłady zachowań asertywnych, - określa różnice między asertywnością a agresją.	- podaje reguły obowiązujące uczestników dyskusji i debaty, - przedstawia warunki asertywności, - buduje asertywną wypowiedź na temat szkodliwości używek.	- tłumaczy, czym jest asertywność i jakie ma znaczenie dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie.	- dokonuje samooceny pod kątem asertywności.
4. Życie rodzinne	- tłumaczy, czym jest rodzina, - wylicza podstawowe wartości kształtujące życie rodzinne, - opowiada o roli rodziców, dzieci i osób starszych w rodzinie, - przedstawia wartości ważne dla jego rodziny.	- wymienia cechy rodziny jako grupy społecznej, - podaje funkcje rodziny i przykłady ich realizacji, - wskazuje czynniki sprzyjające zacieśnianiu więzi rodzinnych, - wylicza główne prawa	- przedstawia argumenty na poparcie twierdzenia, że rodzina jest podstawową grupą społeczną, - omawia najważniejsze funkcje rodziny, - wylicza typy rodziny, - tłumaczy, czym jest władza rodzicielska,	- porównuje cechy różnych typów rodzin, - wskazuje przykłady realizacji poszczególnych funkcji rodziny, - rozpoznaje przypadki nieprawidłowego realizowania przez rodzinę swoich funkcji,	- omawia funkcjonowanie współczesnej rodziny, - przeprowadza ankietę dotyczącą wartości ważnych w jego rodzinie i prezentuje jej wyniki, - wyjaśnia, jak na poszczególnych

		i obowiązki dzieci w rodzinie, - podaje podstawowe problemy zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu współczesnych rodzin, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego tego, jak w przeszłości obchodzono święta narodowe i religijne.	- omawia prawa i obowiązki dzieci w rodzinie, - podaje nazwy instytucji wspierających rodziny.	- wyjaśnia znaczenie szczęścia rodzinnego i jego wpływ na człowieka, - wskazuje zależności między systemem wartości a zasadami funkcjonowania rodziny.	etapach życia jednostki, zmienia się rola rodziny w procesie socjalizacji, - charakteryzuje przyczyny problemów współczesnych rodzin i omawia ich skutki dla ich członków oraz dla społeczeństwa, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego tego, jak w przeszłości obchodzono święta narodowe i religijne.
5. Edukacja i praca	- wylicza podstawowe funkcje szkoły, - podaje podstawowe prawa i obowiązki ucznia, - określa, kto tworzy samorząd uczniowski, - znajduje potrzebne informacje w statucie swojej szkoły, - rozpoznaje przypadki naruszania praw ucznia, - wskazuje osoby, u których może szukać pomocy w przypadku naruszania praw	- wymienia działania, za pomocą których szkoła realizuje poszczególne funkcje, - przytacza przykłady działań samorządu uczniowskiego, - podaje formy organizacji życia społeczności szkolnej, - wyjaśnia, jak należy reagować w sytuacji naruszenia praw ucznia lub pracownika szkoły.	- omawia prawa i obowiązki ucznia, - charakteryzuje poszczególne instytucje życia szkolnego (organizacja, zadania, formy działania), - na podstawie <i>Konstytucji RP</i> i statutu swojej szkoły wyjaśnia, jak należy reagować w przypadkach naruszania praw uczniów lub pracowników szkoły.	- wyjaśnia sposób funkcjonowania samorządu uczniowskiego.	- wypowiada się na temat najczęściej i najrzadziej wykorzystywanych praw ucznia zapisanych w statucie jego szkoły.

	ucznia.				
6. Ekonomia na co dzień	- wyjaśnia, czym jest gospodarstwo domowe, - tłumaczy pojęcie budżetu, - odróżnia dochody rodziny od wydatków, - wymienia podstawowe zasady konstruowania budżetu domowego, - wyjaśnia, kim jest konsument, - wylicza podstawowe prawa przysługujące konsumentowi, - wypełnia typowy formularz reklamacyjny, - oblicza podstawowe dochody i wydatki gospodarstwa domowego.	- opisuje strukturę typowego budżetu domowego, - podaje przykłady łamania praw konsumenta, - ocenia, czy przykładowy budżet domowy został prawidłowo skonstruowany.	- tłumaczy podstawowe zasady ekonomii kierujące budżetem gospodarstwa domowego, - proponuje, jak uzyskać nadwyżkę budżetową oraz jak uniknąć „dziury” w budżecie, - wylicza przyczyny powstawania deficytu w budżecie domowym, - przedstawia zasady świadomych, bezpiecznych zakupów, - wskazuje, w jakich przypadkach konsument ma prawo do zwrotu towaru, - wymienia instytucje chroniące prawa konsumenta.	- omawia poszczególne typy dochodów i wydatków składających się na strukturę budżetu domowego, - pisze reklamację.	- wyjaśnia, jak bycie świadomym konsumentem wpływa na funkcjonowanie gospodarstwa domowego.
II. Prawo i prawa człowieka					
1. Prawa człowieka	- tłumaczy, czym są prawa człowieka, - wyjaśnia, czym jest <i>Powszechna deklaracja praw człowieka</i>, - przedstawia podstawowe prawa	- określa funkcje praw człowieka, - wymienia cechy praw człowieka, - wyjaśnia, na czym polega szczególne znaczenie <i>Powszechnej</i>	- podaje okoliczności uchwalenia i postanowienia <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i>, - wyjaśnia znaczenie poszczególnych cech	- proponuje hierarchię funkcji praw człowieka i uzasadnia swoje zdanie, - uzasadnia potrzebę istnienia międzynarodowego	- na wybranych przykładach wykazuje, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych.

	zawarte w <i>Konwencji o prawach dziecka</i>, - podaje przykłady łamania praw dziecka.	<i>Deklaracji Praw Człowieka</i>, - tłumaczy sformułowania preambuły <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i>, - uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach.	praw człowieka, - omawia genezę i treść <i>Konwencji o prawach dziecka</i>, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach.	systemu ochrony praw człowieka, - przedstawia historię praw człowieka, - na podstawie preambuły <i>Powszechnej deklaracji praw człowieka</i> wykazuje konieczność ochrony praw człowieka, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości ograniczania praw człowieka w różnych sytuacjach i przytacza trafne argumenty.	
2. Katalog praw człowieka	- podaje przykładowe prawa i wolności, - wylicza kategorie praw człowieka.	- podaje przykłady wolności i praw człowieka i obywatela zagwarantowanych w <i>Konstytucji RP</i>, - wskazuje przykłady praw pierwszej, drugiej i trzeciej generacji, - odszukuje w <i>Konstytucji RP</i> fragmenty dotyczące wolności i praw politycznych, - bierze udział w dyskusji na temat	- wyjaśnia różnicę między prawami a wolnościami, - wskazuje ograniczenia praw i wolności, - omawia poszczególne kategorie praw człowieka, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat prawa do wypoczynku.	- charakteryzuje kategorie wolności oraz praw człowieka i obywatela zagwarantowane w <i>Konstytucji RP</i>, - określa źródła generacji praw człowieka, - tłumaczy, na czym polega różnica między prawami pierwszej, drugiej i trzeciej generacji, - wyjaśnia, w jaki	- uzasadnia, że wolności i prawa polityczne są konieczne dla funkcjonowania demokracji, - prezentuje życiorys i działalność Malali Yousafzai.

		prawa do wypoczynku.		sposób każdy człowiek może wpływać na życie publiczne dzięki wolnościom i prawom politycznym zagwarantowanym w <i>Konstytucji RP</i> .	
3. Ochrona praw człowieka	- podaje przykłady łamania praw człowieka, - wylicza przykłady spraw, z którymi można zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich, - przytacza przykłady spraw, które należy zgłosić do Rzecznika Praw Dziecka.	- wymienia nazwy przykładowych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka, - wyszukuje wiadomości o interwencjach Rzecznika Praw Obywatelskich, - analizuje informacje umieszczone na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego ochrony praw człowieka.	- wyjaśnia przyczyny łamania praw człowieka, - wskazuje zagrożenia wynikające z łamania praw człowieka, - przedstawia sposób wyboru, metody działania oraz uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, - wyjaśnia, jaką rolę w systemie ochrony praw człowieka odgrywa Rzecznik Praw Obywatelskich, - prezentuje sposób powoływania, metody działania oraz kompetencje Rzecznika Praw Dziecka.	- omawia kategorie spraw kierowanych do Rzecznika Praw Dziecka, - charakteryzuje działalność wybranych organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony praw człowieka, - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa system ochrony praw człowieka.	- przygotowuje prezentację na temat działalności wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się ochroną praw człowieka, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego ochrony praw człowieka.
4. Bezpieczeństwo nieletnich	- wyjaśnia, czym jest przemoc i kogo dotyczy, - podaje przykłady przemocy,	- tłumaczy, czym są społeczności internetowe, - opowiada o zagrożeniach	- tłumaczy, czym są przemoc fizyczna, psychiczna, dręczenie, - proponuje, jak na przemoc powinni	- omawia konsekwencje przemocy dla osób, które jej doświadczyły, - charakteryzuje	- przygotowuje poradnik bezpiecznego korzystania z internetu.

	- wskazuje przykładowe osoby i instytucje, do których można się zwrócić w sytuacji doświadczania przemocy, - wymienia główne zalety i wady korzystania z internetu.	obecnych w środowisku sieciowym (cyberprzemoc), - wymienia rodzaje cyberprzemocy, - wylicza skutki przemocy, - podaje zasady bezpiecznego korzystania z sieci, - analizuje własne zwyczaje związane z wykorzystywaniem internetu, - uczestniczy w przygotowaniu plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci, - wyszukuje informacje o <i>Niebieskich kartach</i> i sporządza notatkę na temat praw ofiar przemocy domowej.	reagować jej świadkowie, - opowiada o różnych sposobach szukania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy, - wskazuje instytucje, do których należy się zwrócić w przypadku wystąpienia przemocy domowej, - podaje przykłady społeczności internetowych, analizuje własną przynależność do nich, - przedstawia korzyści, jakie zyskują użytkownicy internetu, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci.	rodzaje cyberprzemocy oraz podaje metody przeciwdziałania tym zjawiskom, - charakteryzuje zjawisko uzależnienia od internetu, - projektuje ciekawą formę plakatu przestrzegającego przed zagrożeniami w sieci, - uzasadnia konieczność reagowania w przypadkach doświadczania przemocy domowej lub bycia jej świadkiem.	
5. Nieletni wobec prawa	- tłumaczy, kim są niepełnoletni i nieletni, - przytacza przykłady spraw, którymi zajmuje się policja, - wylicza podstawowe uprawnienia policji,	- wymienia główne zasady odpowiedzialności prawnej nieletnich, - wyjaśnia, dlaczego prawo inaczej traktuje niepełnoletnich	- wskazuje, w jakich przypadkach odpowiedzialność ponosi sprawca, a w jakich jego rodzice lub opiekunowie, - wyjaśnia, na jakich	- wyjaśnia, jakie są cele postępowania sądowego wobec niepełnoletnich, - określa czynniki brane pod uwagę przez organy państwowe	- wymienia inne niż policja i straż miejska (gminna) służby porządkowe i określa ich uprawnienia, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu

	- podaje główne prawa przysługujące obywatelom w kontaktach z policją.	- i dorosłych, - przytacza przykłady spraw, którymi zajmuje się straż miejska (gminna), - podaje podstawowe uprawnienia straży miejskiej (gminnej), - wskazuje uprawnienia przysługujące służbom porządkowym, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci oraz unikania zagrożeń związanych z przestępczością.	- zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw, - omawia uprawnienia i zadania policji, - przedstawia prawa przysługujące obywatelom (zwłaszcza niepełnoletnim) w kontaktach z policją, - charakteryzuje kompetencje i działania straży miejskiej (gminnej), - przedstawia zadania Centralnego Biura Śledczego Policji.	- przy rozstrzyganiu spraw dotyczących nieletnich, - wskazuje rodzaje przestępstw, za których popełnienie prawo dopuszcza odpowiedzialność karną nieletnich po ukończeniu 15 roku życia, - uzasadnia konieczność znajomości praw przysługujących obywatelom w kontaktach ze służbami mundurowymi i porządkowymi, - podaje przykłady akcji przeprowadzonych przez Centralne Biuro Śledcze Policji.	projektu dotyczącego bezpiecznego korzystania z sieci oraz unikania zagrożeń związanych z przestępczością.
III. Społeczność lokalna i regionalna					
1. Czym jest samorząd?	- wyjaśnia, czym jest samorząd, - wymienia rodzaje samorządów działających w Polsce, - wymienia zasady działania samorządu terytorialnego,	- opisuje funkcjonowanie samorządu terytorialnego, - wyjaśnia znaczenie zasad, na których opiera się funkcjonowanie	- wymienia zadania samorządów terytorialnych, zawodowych, uczniowskich i porównuje te jednostki, - tłumaczy, czym się	- wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa samorząd terytorialny, - wykazuje, że zasady, na których opiera się funkcjonowanie	- podaje, w jakich przypadkach zostaje wprowadzony zarząd komisaryczny, - ocenia, czy system władz samorządowych sprzyja zaangażowaniu mieszkańców w życie

	- podaje przykłady zadań samorządów, - wymienia jednostki podziału terytorialnego w Polsce, - podaje nazwy gminy, powiatu i województwa, w których mieszka, oraz nazwy województw sąsiednich, - odczytuje dane z wykresu.	samorządu terytorialnego, - wylicza organy samorządu terytorialnego, - wskazuje podobieństwa i różnice między państwem a samorządem terytorialnym, - bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat swojego województwa oraz wydarzeniach i postaciach z jego dziejów (znajduje informacje na odpowiednich stronach internetowych).	różni gmina wiejska od gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej, - określa, jaki charakter ma gmina, w której mieszka, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat swojego województwa oraz wydarzeniach i postaciach z jego dziejów.	samorządu terytorialnego, obowiązują w codziennym życiu swojej gminy / swojego miasta, - odczytuje i analizuje dane z wykresu oraz uzasadnia wyciągnięte przez siebie wnioski.	społeczności lokalnej, i przytacza argumenty na poparcie swojego stanowiska, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat swojego województwa oraz wydarzeniach i postaciach z jego dziejów.
2. Samorząd gminny	- wymienia organy władzy w gminie, - wskazuje, jakich organów dotyczą wybory samorządowe, - wylicza podstawowe zadania gminy, - wyjaśnia, czym jest budżet obywatelski, - bierze udział w przygotowaniu prezentacji na temat swojej gminy / swojego	- odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych gminy, - określa sposób wyłaniania władz gminy oraz ich odwołania, - bierze udział w dyskusji o zadaniach gminy, - przytacza przykłady wpływu mieszkańców na życie gminy,	- omawia zadania poszczególnych organów władzy w gminie, - podaje przykłady zadań własnych i zleconych gminy, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o zadaniach gminy, wskazuje, które spośród zadań gminy są najpilniejsze i uzasadnia swoje	- wyjaśnia zasady referendum lokalnego i wskazuje sprawy, których może ono dotyczyć, - wyjaśnia, jak działają młodzieżowe rady gminy, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o bieżących problemach społeczności lokalnej i przytacza trafne	- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat gminy lub miasta, w których mieszka (zasłużone postacie i wydarzenia z dziejów gminy), - redaguje petycję do władz w sprawie budżetu obywatelskiego,

	miasta.	- odszukuje na stronach urzędu swojej gminy informacje o działalności młodzieżowej rady gminy, inwestycjach ze środków unijnych, budżecie obywatelskim, - bierze udział w dyskusji o bieżących problemach społeczności lokalnej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego strategii rozwiązania określonego problemu społeczności lokalnej.	zdanie, - przedstawia, jak jest uchwalany budżet obywatelski, - wskazuje korzyści wynikające z funkcjonowania budżetu obywatelskiego, - aktywnie uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat swojej gminy / swojego miasta.	argumenty, - uzasadnia konieczność angażowania się mieszkańców w życie gminy i rozwiązywanie jej problemów.	- gromadzi wiadomości na temat funkcjonowania budżetów obywatelskich w różnych miastach Polski i wyciąga wnioski z analizy zebranego materiału, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego strategii rozwiązania określonego problemu społeczności lokalnej, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat swojej gminy / swojego miasta.
3. Powiat i województwo	- wymienia przykładowe zadania powiatu, - wylicza organy powiatu, - podaje organy województwa, - wymienia przykładowe zadania samorządu wojewódzkiego, - wskazuje, gdzie	- wyjaśnia sposób wyboru i odwołania organów powiatu, - tłumaczy, jak są wyłaniane i odwoływane organy wojewódzkie, - uczestniczy w przygotowaniu prezentacji dotyczącej działań podjętych przez władze swojego	- rozróżnia zadania rady powiatu i zarządu powiatu, - odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych powiatu i województwa, - bierze aktywny udział w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji	- porównuje strukturę władz samorządu powiatowego i wojewódzkiego, - określa, które z organów samorządu powiatowego i wojewódzkiego mogą zostać odwołane przez mieszkańców, - wskazuje zadania wykonywane przez	- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację dotyczącą działań podjętych przez władze swojego powiatu i województwa, - przyjmuje rolę lidera w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji

	znajdują się siedziby władz powiatu i województwa, w których mieszka.	powiatu i województwa (znajduje informacje na odpowiednich stronach internetowych), - uczestniczy w dyskusji na temat znaczenia współpracy między władzami samorządowymi a państwowymi dla funkcjonowania województwa, - uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat wybranych tradycji i zwyczajów swojej społeczności regionalnej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego koncepcji akcji promującej region za granicą.	i zwyczajów swojej społeczności regionalnej, - bierze aktywny udział w dyskusji na temat znaczenia współpracy między władzami samorządowymi a państwowymi dla funkcjonowania województwa i przytacza trafne argumenty.	samorząd gminny, powiatowy i wojewódzki.	i zwyczajów swojej społeczności regionalnej, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego koncepcji akcji promującej region za granicą.
4. Obywatele a organy samorządu	- odszukuje stronę internetową własnego urzędu gminy, starostwa powiatowego, urzędu marszałkowskiego, - tłumaczy, czym jest	- wyjaśnia, czym jest Biuletyn Informacji Publicznej, - podaje prawa obywatela w kontaktach z urzędami,	- odszukuje informacje zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej, - omawia zasady etycznego postępowania	- analizuje zawartość Biuletynu Informacji Publicznej urzędu swojego miasta, powiatu lub województwa, - wyjaśnia znaczenie	- proponuje inicjatywy, które warto by zrealizować w okolicy, i wskazuje sposoby ich realizacji.

	korupcja, - przytacza przykłady aktywności obywatelskiej, - wskazuje problemy społeczne występujące w jego społeczności lokalnej.	- odnajduje informacje o projektach zrealizowanych w gminie w ramach budżetu obywatelskiego, - przygotowuje notatkę na temat struktury urzędu swojej gminy lub swojego miasta, - wyjaśnia, czemu przestrzeganie zasad etycznych jest ważne w życiu publicznym.	urzędników, - tłumaczy konsekwencje łamania zasad etycznych w życiu publicznym, - podaje możliwe skutki łamania zasad etycznych w życiu publicznym.	aktywności obywatelskiej dla funkcjonowania społeczeństwa.	
IV. Wspólnota narodowa					
1. Naród i ojczyzna	- wskazuje, jakie więzi łączą jednostkę z ojczyzną i małą ojczyzną, - wymienia i opisuje symbole RP, - podaje sytuacje, w jakich najczęściej wykorzystuje się symbole narodowe, - wylicza wybrane święta narodowe, - przedstawia zasady właściwego zachowania w trakcie uroczystości państwowych, świąt narodowych, wobec	- wyjaśnia, czym są naród i wspólnota etniczna, - określa, czym jest tożsamość narodowa, - wylicza przykładowe elementy i wartości składające się na polskie dziedzictwo narodowe, - wyszukuje informacje o polskich zabytkach i miejscach wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, - bierze udział w grupowym opracowaniu	- wyjaśnia, na czym polega różnica między wspólnotą narodową a etniczną, - analizuje czynniki kształtujące poczucie wspólnoty narodowej i etnicznej, - tłumaczy znaczenie dziedzictwa narodowego, - charakteryzuje elementy i wartości budujące polskie dziedzictwo narodowe, - wylicza najważniejsze polskie święta narodowe i wskazuje	- wyjaśnia sens bycia Polakiem lub członkiem innej wspólnoty narodowej albo etnicznej, - przytacza historię symboli RP, - ocenia, w jakim stopniu znajomość historii wpływa na rozumienie współczesnej sytuacji narodu polskiego, - wyczerpująco opracowuje zagadnienie ochrony polskiego dziedzictwa i pamięci o przeszłości	- wyjaśnia, dlaczego polskie godło w czasach komunizmu wyglądało inaczej niż obecnie, - prezentuje wybrany element polskiego dziedzictwa narodowego i wyjaśnia, na czym polega jego wyjątkowość, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat polskich zabytków i miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

	symboli narodowych, - odczytuje dane z wykresu.	zagadnienia ochrony polskiego dziedzictwa i pamięci o przeszłości narodu, - uczestniczy w dyskusji o problemie znieważania symboli narodowych.	wydarzenia historyczne, które są podczas nich upamiętniane.	narodu, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o problemie znieważania symboli narodowych i przytacza trafne argumenty.	
2. Obywatelstwo i narodowość	- wyjaśnia, czym jest obywatelstwo, - tłumaczy, do czego służy paszport, - wymienia podstawowe prawa i obowiązki obywatela RP, - podaje przykłady wartości obywatelskich.	- określa, czym jest tożsamość europejska, - podaje definicję narodowości, - podaje przykłady Polek i Polaków, których postępowanie było realizacją wartości obywatelskich, - bierze udział w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno-kulturowych.	- charakteryzuje więzi łączące obywatela i państwo, - omawia konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela RP, - wyjaśnia zagadnienie tożsamości zbiorowej, - wskazuje różnice między obywatelstwem a narodowością, - charakteryzuje wartości obywatelskie i wyjaśnia ich wartość dla społeczeństwa, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno-kulturowych.	- tłumaczy zależności między różnymi tożsamościami, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat różnych tożsamości społeczno-kulturowych i przytacza trafne argumenty, - uzasadnia konieczność popularyzowania wartości obywatelskich we współczesnym państwie demokratycznym.	- prezentuje sylwetki wybranych wybitnych Polaków i ocenia znaczenie ich dorobku dla pożytku publicznego.
3. Postawa patriotyczna	- wyjaśnia, czym są patriotyzm i patriotyzm lokalny, - wymienia przejawy	- podaje przykłady działań patriotycznych w gospodarce.	- omawia różnice w rozumieniu patriotyzmu dawniej i współcześnie,	- analizuje wyniki badań dotyczących rozumienia patriotyzmu,	- przedstawia rolę patriotyzmu we współczesnym świecie.

	patriotyzmu, - określa, jakie zachowania składają się na postawę patriotyczną, - wylicza sposoby wyrażania patriotyzmu na co dzień przez uczniów.		- określa, w jaki sposób zachowanie młodych ludzi wpływa na los ich ojczyzny.	- wyjaśnia znaczenie poszczególnych działań dla polskiej gospodarki.	
4. Mniejszości i migranci	- określa różnicę między obywatelami RP a cudzoziemcami, - odczytuje z mapy, gdzie znajdują się największe skupiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - wyjaśnia, czym jest Polonia, - znajduje na mapie państwa, w których występuje najliczniejsza Polonia.	- wyjaśnia, czym są mniejszość narodowa i etniczna, - podaje nazwę języka regionalnego uznanego w polskim prawie, - rozróżnia imigrantów, emigrantów i uchodźców, - tłumaczy, czym jest azyl, - wymienia mniejszości narodowe i etniczne we współczesnej Polsce, - gromadzi informacje na temat inicjatyw kulturalnych podejmowanych przez środowiska mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - uczestniczy w przygotowaniu	- wyjaśnia, na czym polega różnica między mniejszością narodową a etniczną, - tłumaczy, dlaczego uchodźcom przysługują szczególne prawa, - wymienia podstawowe prawa mniejszości w Polsce, - podaje korzyści, jakie niesie dla Polaków poznawanie kultury mniejszości zamieszkujących Polskę.	- przedstawia strukturę ludności zamieszkującej terytorium Polski, - tłumaczy, jakie cechy języka kaszubskiego zadecydowały o uznaniu go za język regionalny, - omawia czynniki przyciągające i wypychające wpływające na migrację, - na podstawie tekstu ustawy podaje kryteria, które decydują w Polsce o uznaniu danej społeczności za mniejszość narodową lub etniczną, - uzasadnia konieczność ochrony prawnej mniejszości narodowych	- wyjaśnia, co wpłynęło na rozlokowanie skupisk poszczególnych mniejszości narodowych w Polsce, - określa czynniki, które miały wpływ na rozmieszczenie Polonii na świecie, - przygotowuje wystąpienie dotyczące kryzysów uchodźczych na świecie, - opracowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat kultury mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego koncepcji kampanii

		projektu dotyczącego koncepcji kampanii informacyjnej popularyzującej dorobek wybranych mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkających w Polsce.		i etnicznych.	informacyjnej popularyzującej dorobek wybranych mniejszości narodowych lub etnicznych mieszkających w Polsce.
5. Tolerancja i przejawy ksenofobii	- tłumaczy, czym jest tolerancja, - rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, - wyjaśnia, czym są hejt i mowa nienawiści.	- wyjaśnia, czym są stereotypy, - podaje definicję nietolerancji, - określa, czym jest ksenofobia, - objaśnia, czym są szowinizm, rasizm i antysemityzm, - wskazuje skutki szowinizmu, rasizmu i antysemityzmu, - tłumaczy, czym jest kosmopolityzm, - podaje definicję Holocaustu, - opracowuje sposoby przeciwdziałania nietolerancji, - bierze udział w dyskusji o granicach tolerancji, - opowiada o swoich	- omawia cechy stereotypu, - przytacza argumenty obalające wybrane stereotypy, - przedstawia konsekwencje braku tolerancji w społeczeństwie, - charakteryzuje przyczyny i skutki ksenofobii, - określa różnice między ksenofobią a kosmopolityzmem, - analizuje tekst źródłowy.	- wskazuje ograniczenia postawy tolerancyjnej i tłumaczy ich przyczyny, - omawia różnice między szowinizmem a nacjonalizmem, - prezentuje konsekwencje upowszechniania się ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, - formułuje argumenty na poparcie tezy, że walka z brakiem tolerancji jest ważna dla funkcjonowania społeczeństwa, - formułuje argumenty na poparcie tezy, że pogodzenie różnych tożsamości społeczno-	- omawia wpływ skrajnych postaw na historię XX w.

		wrażeniach po przeczytaniu tekstu źródłowego.		-kulturowych jest możliwe, - analizuje tekst źródłowy, omawia problemy w nim poruszone i formułuje swoje stanowisko wobec nich.	
V. Polska państwem demokratycznym					
1. Państwo i demokracja	- określa, czym jest państwo, - podaje cechy państwa, - wymienia nazwy współczesnych ustrojów politycznych (demokracja, autorytaryzm, totalitaryzm).	- wylicza podstawowe funkcje państwa, - rozróżnia funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa, - wskazuje różnicę między monarchią a republiką, - podaje główne różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem, - wymienia zasady, na których opiera się funkcjonowanie demokracji, - wyjaśnia, czym się różni demokracja bezpośrednia od pośredniej, - wymienia podstawowe formy demokracji	- wskazuje różnice między narodem a państwem, - omawia znaczenie suwerenności i przymusowości państwa, - charakteryzuje poszczególne funkcje wewnętrzne i zewnętrzne państwa, - tłumaczy, czym jest demokracja konstytucyjna, - wyjaśnia i omawia zasady, na których opiera się funkcjonowanie demokracji, - wyjaśnia zasadę suwerenności narodu, - podaje przykłady spraw, które mogą zostać poddane pod	- uzasadnia potrzebę realizowania przez państwo funkcji zewnętrznych, - analizuje różnice między demokracją, autorytaryzmem a totalitaryzmem w obszarach władzy, praw obywateli, wolności słowa i mediów oraz ideologii państwowej, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej, prezentuje stanowisko swojej grupy i przytacza trafne argumenty.	- ocenia stan demokracji w państwie i uzasadnia swoje zdanie, - określa, jak zmieniła się liczba monarchii i republik w Europie w ciągu ostatnich 200 lat, - wyjaśnia, dlaczego większość państw demokratycznych rzadko wykorzystuje model bezpośredni, - ocenia, która historyczna forma demokracji jest najbardziej zbliżona do dzisiejszego ustroju demokratycznego.

		bezpośrednio, - wskazuje na mapie Europy monarchie i republiki, - określa korzyści, jakie daje obywatelom ustrój demokratyczny, - bierze udział w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej.	referendum lub stać się przedmiotem konsultacji społecznych, - wskazuje wady i zalety demokracji bezpośredniej i pośredniej, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat możliwości życia w Polsce bez władzy państwowej.		
2. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej	- określa znaczenie konstytucji w państwie, - wymienia główne rodzaje władzy państwowej, - opisuje konstrukcję tekstu <i>Konstytucji RP</i> .	- wyjaśnia, czym jest państwo prawa, - tłumaczy, czym są akty prawne, i podaje ich główne rodzaje, - wskazuje główne aspekty określone w konstytucji, - podaje, jaką funkcję pełni Trybunał Konstytucyjny, - wylicza podstawowe zasady ustroju Polski zawarte w <i>Konstytucji RP</i> , - wymienia wartości, do których odwołuje się preambuła <i>Konstytucji RP</i> , - odnajduje w	- tłumaczy zasadę konstytucjonalizmu, - określa znaczenie zasady trójpodziału władzy i równowagi władz dla funkcjonowania demokracji, - wyjaśnia, dlaczego w republikach obowiązuje zakaz sprawowania dziedzicznej i dożywotniej władzy, - wymienia rozdziały <i>Konstytucji RP</i> , - charakteryzuje poszczególne zasady ustroju RP zawarte w <i>Konstytucji RP</i> .	- omawia hierarchię aktów prawnych w Polsce, - opisuje procedurę zmiany konstytucji i wyjaśnia, z jakiego powodu jest ona szczególna, - interpretuje artykuły <i>Konstytucji RP</i> dotyczące referendum ogólnokrajowego, - wskazuje, które opisane w <i>Konstytucji RP</i> wolności, prawa i obowiązki obywateli uważa za najważniejsze, i uzasadnia swoje zdanie.	- przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat historii polskich konstytucji.

		<i>Konstytucji RP</i> rozdziały, w których zostały opisane wolności, prawa i obowiązki obywateli, - znajduje potrzebne informacje we fragmencie ustawy o referendum ogólnokrajowym, - wymienia sprawy, które mogą być poddane pod referendum ogólnokrajowe, - uczestniczy w przygotowaniu prezentacji na temat historii polskich konstytucji.			
3. Sejm i Senat RP	- określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę ustawodawczą, - podaje skład polskiego parlamentu, - wymienia podstawowe kompetencje Sejmu i Senatu RP, - odczytuje dane z wykresu dotyczącego aktywności ustawodawczej sejmu.	- wyjaśnia, jak Sejm i Senat RP podejmują decyzje, kto kieruje pracami obu izb oraz ile trwa kadencja posłów i senatorów, - tłumaczy, czym jest immunitet, - wlicza główne zasady wyborów do Sejmu i Senatu RP, - wymienia główne etapy procesu	- tłumaczy, jak w pracy parlamentu przejawia się zasada przedstawicielstwa, - wskazuje, czym wyróżnia się Zgromadzenie Narodowe, - omawia kompetencje Sejmu i Senatu RP, - charakteryzuje poszczególne zasady wyborów do Sejmu	- opisuje funkcjonowanie Sejmu i Senatu RP z uwzględnieniem działalności klubów i kół poselskich tworzących koalicję i opozycję, - wyjaśnia znaczenie immunitetu dla funkcjonowania władzy ustawodawczej, - wskazuje różnice	- wyjaśnia, czym zajmują się komisje sejmowe, Prezydium Sejmu RP i Konwent Seniorów, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat ograniczania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych i przedstawia trafne

		ustawodawczego, - określa, kto w Polsce może wystąpić z inicjatywą ustawodawczą, - wyjaśnia, jakie uprawnienia w trakcie prac nad ustawą posiada prezydent, - wyszukuje informacje o ugrupowaniach politycznych, które mają swoje kluby lub koła w sejmie, przyporządkowuje je do koalicji i opozycji.	i Senatu RP, - analizuje wykres dotyczący aktywności ustawodawczej Sejmu RP i dokonuje potrzebnych obliczeń, - na podstawie odpowiednich artykułów <i>Konstytucji RP</i> odpowiada, w jakich sytuacjach obraduje Zgromadzenie Narodowe, - wyjaśnia, jakie znaczenie w państwie demokratycznym ma aktywność wyborcza obywateli.	w organizacji wyborów do Sejmu i Senatu RP, - omawia proces ustawodawczy, - porównuje role Sejmu i Senatu RP w procesie ustawodawczym, - wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego w procesie ustawodawczym, - bierze udział w dyskusji na temat ograniczania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach parlamentarnych, - wymienia skutki, jakie niesie dla państwa i społeczeństwa niska frekwencja wyborcza.	argumenty. - przygotowuje w ciekawej formie prezentację na temat historii polskiego parlamentu.
4. Prezydent RP i Rada Ministrów	- określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę wykonawczą, - wymienia podstawowe kompetencje Prezydenta RP, - wyjaśnia, kim jest premier i czym jest Rada Ministrów,	- przedstawia główne zasady wyboru Prezydenta RP, - omawia kompetencje Prezydenta RP, - wyjaśnia, jak są powoływani premier i Rada Ministrów, - omawia kompetencje rządu,	- omawia poszczególne kompetencje Prezydenta RP z podziałem na politykę wewnętrzną i zagraniczną, - opisuje procedurę tworzenia rządu, - charakteryzuje poszczególne	- wyjaśnia związek funkcjonowania urzędu Prezydenta RP z republikańską formą rządów, - tłumaczy, na jakich zasadach działają wotum zaufania i wotum nieufności, - określa, na czym	- omawia okoliczności przywrócenia urzędu prezydenta w Polsce, - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, przyjmuje rolę lidera grupy i jako

	- podaje, czym zajmuje się rząd, - odczytuje dane z tabel dotyczących frekwencji w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, - gromadzi informacje o składzie osobowym urzędującej Rady Ministrów (imię i nazwisko premiera i ministra odpowiedzialnego za sprawę edukacji).	- wylicza Prezydentów RP po 1989 r., - określa, za kadencji którego prezydenta uchwalono <i>Konstytucję RP</i>, - odszukuje w internecie wiadomości na temat decyzji obecnego rządu, które wpłynęły na życie jego rodziny, - bierze udział w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, - znajduje informacje o działaniach obecnego Prezydenta RP związanych z polityką wewnętrzną i zagraniczną kraju.	kompetencje rządu, - określa, w jaki sposób współdziałają rząd i prezydent, - analizuje dane zebrane w tabelach dotyczących frekwencji w wyborach parlamentarnych i prezydenckich, - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów.	polega zasada kontrasygnaty, - tłumaczy, czym jest Rada Gabinetowa, - wyjaśnia, dlaczego jest potrzebne poparcie większości sejmowej dla Rady Ministrów i premiera, - omawia trzy kroki w procedurze powoływania Rady Ministrów (na podstawie artykułów <i>Konstytucji RP</i>), - aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu dotyczącym przygotowywania reform przez ministrów, przyjmuje rolę lidera grupy.	minister wygłasza przemówienie oraz przytacza trafne argumenty.
5. Sądy i trybunały	- określa, jakie organy pełnią w Polsce władzę sądowniczą, - wyjaśnia, co nazywamy wymiarem sprawiedliwości, - przedstawia rolę sędziów, - tłumaczy, kim są	- podaje zasady działania sądów, - wymienia zadania trybunałów, - na podstawie tekstu źródłowego przytacza przykłady spraw, którymi zajmują się współczesne sądy,	- przedstawia zasady działania sądów, - wyjaśnia znaczenie zasad bezstronności i niezawisłości sędziów oraz ich immunitetu i nieusuwalności, - tłumaczy, kim jest ławnik,	- opisuje salę rozpraw w procesie karnym, - charakteryzuje działania Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu, - wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego	- objaśnia, czego dotyczyło ostatnie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego.

	prokurator, obrońca i obrońca z urzędu.	- wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla obywateli dwuinstancyjność postępowania sądowego, - odszukuje informacje na temat ostatniego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, - bierze udział w dyskusji na temat immunitetów sędziowskich.	- analizuje tekst źródłowy, na jego podstawie wyjaśnia określenie <i>rzędy sędziów</i>, - wskazuje różnice między wymiarem sprawiedliwości a władzą sędziowską, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat immunitetów sędziowskich i przytacza trafne argumenty.	w państwie demokratycznym, - odszukuje informacje na temat sporu o reformę sądownictwa i ustala, jakich kwestii on dotyczył, - analizuje tekst źródłowy, na jego podstawie omawia wpływ sędziów na sferę polityki i życia społecznego.	
6. Partie polityczne	- wyjaśnia, czym są partie polityczne, - wymienia rodzaje partii politycznych, - podaje elementy kampanii wyborczej partii, - wylicza systemy partyjne.	- przedstawia zawartość programu politycznego partii, - określa, w jaki sposób partie dążą do osiągnięcia swoich celów, - przedstawia systemy partyjne, - tłumaczy, czym są koalicja i opozycja w parlamencie, - wymienia nazwy największych polskich partii politycznych, - wyjaśnia, czym jest statut partii, - wyszukuje potrzebne	- omawia funkcje partii politycznych, - opisuje partie prawicowe, centrowe i lewicowe, - tłumaczy znaczenie kampanii wyborczej dla funkcjonowania partii, - charakteryzuje systemy partyjne, wskazuje wady i zalety każdego z nich, - tłumaczy, jak utworzyć partię polityczną, - analizuje tekst ustawy o partiach politycznych, - podaje nazwy partii	- opisuje działalność partii w państwie demokratycznym, - podaje przykłady działań podejmowanych przez wybraną partię polityczną reprezentowaną w Sejmie RP.	- charakteryzuje polską scenę polityczną.

		informacje w tekście ustawy o partiach politycznych.	politycznych, których przedstawiciele zasiadają w izbie niższej obecnej kadencji, - przygotowuje notatkę na temat jednej z partii politycznych reprezentowanych w Sejmie RP.		
7. Organizacje obywatelskie	- tłumaczy, czym są organizacje pozarządowe, i podaje ich główne rodzaje, - określa, czym jest wolontariat, i przytacza przykłady działań wolontariuszy, - wymienia korzyści wynikające z pracy w wolontariacie, - podaje przykłady ogólnopolskich organizacji młodzieżowych, - odczytuje dane statystyczne z wykresu.	- wyjaśnia, co oznacza prawo do swobodnego zrzeszania się, - przytacza przykłady działań organizacji pozarządowych, - wymienia cele działalności ogólnopolskich organizacji młodzieżowych, - wylicza przykładowe działania podejmowane przez związki zawodowe, - odszukuje informacje o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego założenia	- wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa zasada swobodnego zrzeszania się, - tłumaczy, czym jest społeczeństwo obywatelskie, - charakteryzuje działalność organizacji pozarządowych, - wskazuje różnice między stowarzyszeniem a fundacją, - charakteryzuje rodzaje wolontariatu, - określa, jakie działania trzeba podjąć, aby zostać wolontariuszem.	- omawia poszczególne obszary działalności organizacji pozarządowych, - wyjaśnia, czym jest organizacja pożytku publicznego i w jaki sposób można wspomóc jej działalność, - uzasadnia konieczność angażowania się w działania organizacji pozarządowych, - na podstawie analizy danych statystycznych z wykresu wskazuje obszar, w którym organizacje pozarządowe powinny być bardziej aktywne, i uzasadnia swoje zdanie,	- omawia rolę NSZZ „Solidarność” w najnowszej historii, - odpowiada, czy międzynarodowe organizacje pozarządowe powinny wpływać na władze danego kraju, i przytacza trafne argumenty, - opowiada o swoich doświadczeniach z pracy wolontariackiej, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację o organizacjach pozarządowych, które funkcjonują w najbliższej okolicy, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu

		stowarzyszenia, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego akcji wolontariackiej.		- wyjaśnia, jak rozumie słowa Tadeusza Kotarbińskiego.	projektu dotyczącego założenia stowarzyszenia, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego akcji wolontariackiej.
8. Media i opinia publiczna	- wyjaśnia, czym jest opinia publiczna, - wymienia rodzaje mass mediów, - wskazuje różnice między mediami komercyjnymi a publicznymi, - objaśnia, czym są fake newsy i bańki informacyjne, - odróżnia fakty od opinii i komentarzy.	- określa, do czego służą sondaże, - tłumaczy, czym jest wolność słowa, - wylicza funkcje mediów, - podaje zalety i wady mediów społecznościowych, - wymienia główne zasady etyki dziennikarskiej, - określa, czym jest kampania społeczna, - podaje definicję spotu wyborczego, - wskazuje pozytywne i negatywne skutki rozwoju środków masowego przekazu dla społeczeństwa, - porównuje sposób przedstawienia jednego wydarzenia w artykułach z kilku źródeł i oddziela fakty	- wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla wolności słowa, - omawia funkcje sondaży, - opisuje specyfikę mediów jednokierunkowych i interaktywnych, - opowiada o poszczególnych funkcjach mediów, - przedstawia rolę mediów społecznościowych w demokracji, - podaje przykłady fake newsów i uzasadnia sвій wybór, - omawia zasady pracy i postępowania dziennikarzy, - opisuje obszary tematyczne kampanii społecznych,	- przytacza argumenty na poparcie tezy, że wolność słowa i wolne media są fundamentem demokracji, - charakteryzuje misję mediów publicznych, - omawia przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu mediów społecznościowych na demokrację, - uzasadnia konieczność przestrzegania zasad etyki dziennikarskiej, - wyjaśnia rolę opinii i komentarzy w demokratycznych mediach, - bada sposób ukazania jednego wydarzenia w artykułach z kilku źródeł, oddziela fakty od opinii i przedstawia	- ocenia, jak często na jego poglądy, decyzje i wybory mają wpływ media społecznościowe, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat wybranej kampanii społecznej, dokonuje analizy zastosowanych w niej środków.

		od opinii, - gromadzi materiały dotyczące wybranej kampanii społecznej, - wskazuje funkcje mediów przejawiające się w stronach internetowych, które odwiedza, - znajduje informacje na temat wyników wybranego badania opinii publicznej.	- sporządza notatkę z wybranego badania opinii publicznej.	wnioski, - uzasadnia konieczność oddzielania faktów od opinii.	
VI. Sprawy międzynarodowe					
1. Współpraca międzynarodowa	- wyjaśnia, czym są polityka zagraniczna i współpraca międzynarodowa, - rozwija skrót ONZ, - przytacza przykłady inicjatyw ONZ, - podaje pełną nazwę NATO, - wymienia przykłady działań NATO, - odczytuje z mapy nazwy państw członkowskich NATO, - odczytuje dane z wykresu prezentującego wyniki badań opinii publicznej.	- wskazuje przejawy realizacji przez państwo polityki zagranicznej, - wymienia podstawowe zadania ambasadora i konsula, - wylicza główne cele i działania ONZ, - tłumaczy, czemu służą misje pokojowe ONZ, - określa najważniejsze cele NATO, - przytacza przykłady aktywności Polski w ONZ i NATO, - odszukuje informacje o przypadku zastosowania weta w czasie obrad Rady	- omawia znaczenie współpracy międzynarodowej dla pokoju na świecie, - charakteryzuje rolę ambasadora i konsula w polityce zagranicznej, - podaje czas i okoliczności powstania ONZ, - określa, ilu członków liczy ONZ, - wymienia główne organy ONZ, - opisuje genezę NATO, - podaje nazwę głównego organu NATO, - wskazuje na mapie	- określa rolę organizacji międzynarodowych na arenie światowej, - wyjaśnia, jaką rolę odgrywa NATO w polityce obronnej państwa polskiego, - omawia wybrane ugrupowania międzynarodowe, do których należy Polska, - opracowuje notatkę o trzech operacjach NATO przeprowadzonych po 2000 r. z uwzględnieniem ich celów i uczestników.	- analizuje wyniki badań opinii publicznej, formułuje wnioski, określa przyczyny zaobserwowanych zjawisk, wyraża własną opinię na wskazany temat i uzasadnia odpowiedź, - znajduje informacje o protestach przed ambasadami różnych krajów, omawia to zjawisko i przedstawia swoje zdanie na ten temat, - ocenia, jaki wpływ ma prawo weta w Radzie Bezpieczeństwa ONZ

		Bezpieczeństwa ONZ, - ocenia, czy ONZ odgrywa ważną rolę we współczesnym świecie, i uzasadnia swoje zdanie, - znajduje wiadomości o trzech operacjach NATO przeprowadzonych po 2000 r.	państwa członkowskie NATO z uwzględnieniem kolejnych etapów powiększania się organizacji - wylicza wybrane ugrupowania międzynarodowe, do których należy Polska.		na skuteczność działań tego organu, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat najważniejszych działań Polski w strukturach ONZ i NATO.
2. Unia Europejska	- podaje datę i miejsce utworzenia Unii Europejskiej, - wylicza najważniejsze zadania UE, - odpowiada, czym jest euro, - odczytuje z mapy nazwy państw członkowskich UE.	- wymienia główne przyczyny integracji europejskiej, - na podstawie mapy podaje nazwę państwa, które przystąpiło do UE później niż Polska, - wylicza nazwy głównych organów Unii Europejskiej, - odszukuje w Deklaracji Schumana potrzebne informacje, - bierze udział w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, - uczestniczy w przygotowaniu projektu dotyczącego obchodów Dnia	- omawia główne etapy integracji europejskiej, - opisuje okoliczności powstania Unii Europejskiej, - wskazuje na mapie państwa członkowskie UE, uwzględniając kolejne etapy rozszerzania organizacji, - wymienia podstawowe uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej, - analizuje tekst Deklaracji Schumana, - podaje praktyczne przykłady realizacji celów UE, - analizuje materiały	- wskazuje wady i zalety procesu integracji europejskiej, - podaje nazwy trzech wspólnot europejskich, - omawia uprawnienia głównych organów Unii Europejskiej, - analizuje tekst Deklaracji Schumana i określa, jak zmieniła się sytuacja w Europie od czasów autora, - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, - przedstawia trafne argumenty, uzasadnia swoje stanowisko, - aktywnie uczestniczy	- omawia główne zagadnienia i problemy funkcjonowania UE, - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu rozważającego dwie koncepcje rozwoju Unii Europejskiej, - organizuje głosowanie i podsumowuje jego wyniki, - przyjmuje rolę lidera w prowadzeniu projektu dotyczącego obchodów Dnia Europejskiego.

		Europejskiego, - gromadzi materiały dotyczące brexitu, - bierze udział w dyskusji na temat skutków brexitu.	dotyczące brexitu.	w dyskusji na temat brexitu i przytacza trafne argumenty.	
3. Polska w Unii Europejskiej	- podaje datę wejścia Polski do UE i określa sposób, w jaki Polacy podjęli decyzję, - wskazuje główne korzyści, które wynikły dla Polski, jej obywateli i polskich firm z przystąpienia do UE, - szuka informacji do broszury o sposobach wykorzystywania funduszy unijnych w swojej gminie lub swoim mieście.	- wylicza podstawowe prawa obywatela UE, - wymienia cztery najważniejsze zasady europejskiego rynku wewnętrznego, - przedstawia podstawowe korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej dla pracowników i osób podróżujących, - określa źródła funduszy unijnych i główne kierunki ich dysponowania, - gromadzi informacje na temat inicjatyw polskiego rządu zgłoszonych na forum Unii Europejskiej.	- omawia przygotowania Polski do przystąpienia do UE, - charakteryzuje poszczególne prawa obywatela UE, - przedstawia znaczenie zasad europejskiego rynku wewnętrznego, - tłumaczy, czym jest i jak działa strefa Schengen, - wylicza cele, na które są w Polsce przeznaczane dotacje unijne, - podaje przykłady wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych, - redaguje broszurę o sposobach wykorzystywania funduszy unijnych w swojej gminie lub swoim mieście, - sporządza notatkę na	- wskazuje koszty przynależności Polski do UE, - przedstawia negatywne skutki swobodnego przepływu osób, - omawia przeznaczenie poszczególnych rodzajów funduszy unijnych.	- ocenia proces integracji Polski z Unią Europejską, - rozważa, jakie mogą być konsekwencje wychodzenia kolejnych krajów z UE, - przygotowuje w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat inicjatyw unijnych skierowanych do młodych ludzi.

			temat jednej z inicjatyw polskiego rządu zgłoszonych na forum Unii Europejskiej.		
4. Problemy współczesnego świata	- wyjaśnia, czym jest globalizacja, - przytacza przykłady globalizacji z codziennego życia, - podaje przykłady pomocy dla krajów rozwijających się, - tłumaczy, czym jest zjawisko ocieplania klimatu, - podaje główne różnice między sytuacją w krajach Północy i Południa.	- wylicza główne skutki globalizacji, - określa, z czego wynika podział na kraje rozwinięte i rozwijające się, - wskazuje główny kierunek migracji, - wylicza główne zagrożenia i wyzwania XXI w., - bierze udział w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją, - opracowuje notatkę o wybranej polskiej organizacji pozarządowej, która pomaga mieszkańcom państw rozwijających się, - przygotowuje plakat przestrzegający przed skutkami zmian klimatu, - uczestniczy w pracach nad prezentacją na	- charakteryzuje zjawiska globalizacji i amerykanizacji kultury, - tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm, - tłumaczy, na czym polegają pomoc rozwojowa i pomoc humanitarna, - charakteryzuje zmiany klimatu i określa ich skutki.	- omawia pozytywne i negatywne skutki globalizacji w różnych dziedzinach, - przedstawia sytuację krajów rozwiniętych i rozwijających się, - uzasadnia konieczność udzielania pomocy humanitarnej, - wyjaśnia, czym jest grupa G7, - omawia problemy związane z migracją, - omawia główne zagrożenia i wyzwania XXI w.	- proponuje, w jaki sposób młodzi ludzie mogą dbać o środowisko, - wyjaśnia, czym jest Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, - przedstawia sylwetkę Greta Thunberg, - aktywnie uczestniczy w dyskusji o wyzwaniach związanych z migracją, przytacza trafne argumenty, proponuje sposoby rozwiązania problemu, - znajduje informacje o inicjatywach na rzecz osób potrzebujących z krajów Południa, w które mogą się zaangażować młodzi ludzie, - opracowuje reportaż dotyczący zmian klimatu, - przygotowuje

		temat najbiedniejszych państw świata, - bierze udział w dyskusji dotyczącej wpływu światowych problemów na niego i jego rówieśników.			w ciekawej i wyczerpującej formie prezentację na temat najbiedniejszych państw świata, - aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat wpływu światowych problemów na niego i jego rówieśników oraz przytacza trafne argumenty.
5. Konflikty zbrojne na świecie	- podaje główne przyczyny konfliktów zbrojnych, - wyjaśnia, czym jest ludobójstwo, - przytacza przykłady działań terrorystycznych, - odczytuje z mapy informacje o wybranych współczesnych konfliktach na świecie, - odczytuje wyniki badań opinii publicznej dotyczących zagrożenia terroryzmem w Polsce.	- tłumaczy, na czym polega terroryzm, - wymienia skutki terroryzmu, - określa skutki konfliktów, - odszukuje informacje na temat cyberterroryzmu, - znajduje w internecie wiadomości o zbrodniach ludobójstwa popełnionych w XX w., - bierze udział w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych.	- omawia przyczyny i rodzaje konfliktów, - przedstawia źródła i rodzaje terroryzmu, - na podstawie mapy charakteryzuje wybrane współczesne konflikty na świecie, - analizuje wyniki badań opinii publicznej dotyczących zagrożenia terroryzmem w Polsce i ocenia, jak poglądy Polaków na ten problem kształtują się obecnie, - omawia zagrożenia wynikające z cyberterroryzmu dla współczesnych państw i społeczeństw,	- wyjaśnia, dlaczego walka ze współczesnym terroryzmem jest trudna, - redaguje notatkę na temat zamachów terrorystycznych przeprowadzonych w Europie w XXI w. - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych, przedstawia trafne argumenty.	- opowiada o zamachu na World Trade Center, - przygotowuje prezentację dotyczącą konfliktu na Ukrainie, - aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zaproponowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych, podaje konkretne propozycje i przedstawia trafne argumenty.

			- aktywnie uczestniczy w pracy zespołu mającej na celu zapropionowanie sposobu zakończenia jednego ze współczesnych konfliktów zbrojnych.		

Edukacja dla bezpieczeństwa – wymagania

Kontrola i ocena osiągnięć uczniów, zasady i kryteria oceniania

Systematycznej, planowej kontroli i ocenie podlegają wszystkie formy aktywności uczniów: wypowiedzi, czynności polecane przez nauczyciela, samodzielne prace, odpowiedzi, rozwiązywanie krzyżówek, kartkówki, sprawdziany, testy, aktywność na zajęciach.

Kryteria oceniania:

Celująca

- inicjuje dyskusję
- przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć
- systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się tym z grupą
- odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych rozwiązań
- wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień
- argumentuje w obronie własnych poglądów, posługując się wiedzą pozaprogramową
- zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres materiału programowego

Bardzo dobra

- sprawnie korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł informacji
- samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela
- jest aktywny na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych (zawodach, konkursach)
- bezbłędnie wykonuje czynności ratownicze, koryguje błędy kolegów
- odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze
- sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego)
- umie pokierować grupą rówieśników
- zdobył pełen zakres wiedzy przewidziany w programie
- sprawnie wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów do rozwiązywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa

Dobra

- samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo-skutkowych
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności
- podejmuje wybrane zadania dodatkowe

- jest aktywny w czasie lekcji
- poprawnie wykonuje czynności ratownicze, umie dobrać potrzebny sprzęt i wykorzystać niektóre środki ratownicze
- opanował materiał programowy w stopniu zadowalającym

Dostateczna

- pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji
- samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć
- przejawia przeciętną aktywność
- opanował podstawowe elementy programu, pozwalające na podejmowanie w otoczeniu działań ratowniczych i zabezpieczających

Dopuszczająca • przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, wykorzystując podstawowe umiejętności

- wykazuje braki w wiedzy, nie uniemożliwiają one jednak dalszej edukacji i mogą zostać usunięte

Niedostateczna

- nie potrafi wykonać prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności
- wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszy rozwój w ramach przedmiotu

• Bezpieczeństwo państwa. Uczeń:

- zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa, rozumie istotę problemu bezpieczeństwa; wymienia składniki bezpieczeństwa państwa;
- jest zorientowany w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski;
- zna i przedstawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski.

• Działania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń (katastrof i wypadków masowych). Uczeń:

- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka);
- wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
- przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji;

- omawia rolę różnych służb i innych podmiotów, uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń;
- wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych, w tym zna zasady postępowania w razie: pożaru, wypadku komunikacyjnego, zagrożenia powodzią, intensywnej śnieżycy, uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych, zdarzenia terrorystycznego.

• Podstawy pierwszej pomocy. Uczeń:

- rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę;
- zna zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia, w tym:
 - unikania narażania własnego zdrowia,
 - oceniania własnych możliwości,
 - rozpoznawania potencjalnych źródeł zagrożenia w kontakcie z poszkodowanym,
 - wskazywania sposobu zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej;
- podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach;
- przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć;
- potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia:
 - wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia”,
 - wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia,
 - wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych;
- wie, jak prawidłowo wezwać pomoc:
 - wymienia nazwy służb ratunkowych i podaje ich numery alarmowe,
 - wskazuje, kiedy wezwać pomoc i w jaki sposób przekazać informacje o zdarzeniu;
- podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy;
- zna zasady postępowania z osobą nieprzytomną:
 - wymienia objawy utraty przytomności,
 - ocenia przytomność poszkodowanego,
 - ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund),
 - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej,
 - udrażnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa,
 - układa osobę nieprzytomną w pozycji bocznej bezpiecznej,
 - zapewnia osobie nieprzytomnej komfort termiczny;

- systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej;
- zna i wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej:

-
- wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”; wymienia jego oznaki,
 - wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości,
 - omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia,
 - wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i sztuczne oddychanie samodzielnie i we współpracy z drugą osobą,
 - opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) oraz wskazuje na jego znaczenie dla zwiększenia skuteczności akcji resuscytacyjnej;

-
- wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu:

-
- wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia,
 - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia,
 - wykonuje na manekinie rękoczyn ratunkowy w przypadku zadławienia,
 - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci;

-
- zna wyposażenie apteczki pierwszej pomocy: wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej, przygotowanej na wyprawę turystyczną;
 - zna zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn:

-
- wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok,
 - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny,
 - wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny,
 - wykonuje opatrunek uciskowy,
 - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne,
 - wyjaśnia pojęcie: złamanie,
 - stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów,
 - wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy;

-
- rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach:

-
- wyjaśnia pojęcie „oparzenie”,
 - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego,
 - demonstrowa metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny,
 - wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci.

-
- Edukacja zdrowotna/ obronna
 - Uczeń:

- wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym, a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie;
 - wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może;
 - omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu;
 - ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia;).
 - przyswaja wiadomości z zakresu: 1) terenoznawstwa, 2) cyberbezpieczeństwa w wymiarze wojskowym, 3) przygotowania do szkolenia strzeleckiego.
-

nauczyciel- mgr Monika Bagińska

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

**według podręcznika „Miejsca pełne BOGActw” nr AZ-21-02/12-KI-1/12
zgodnego z programem nauczania „Odkrywamy tajemnice Bożego świata” nr AZ-2-02/12**

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pi- sma Świętego. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	dokładna znajomość cytatów z lekcji	przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	skojarzenia z treścią cytatu	brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)	- wszystkie tematy - zapisy - prace domowe - staranne pismo - własne materiały - ilustracje itp.	- starannie prowadzony - wszystkie tematy i notatki - prace domowe	- zeszyt staranny - luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	- zeszyt czytelny - braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	- pismo niestaranne - liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak zeszytu
3. Prace domowe	- staranne wykonanie - treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach - dużo własnej inwencji - twórcze	- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem - staranne - czytelne - rzeczowe	- wskazują na zrozumienie tematu - niezbyt twórcze	- powiązane z tematem - niestaranne	- widać próby wykonania pracy - na temat	- praca nie na temat - brak rzeczowości w pracy - brak pracy
4. Testy i sprawdziany	- wszystkie polecenia wykonane poprawnie - rozwiązane też zadanie dodatkowe	75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	75% zadań podstawowych 50% wymagań - rozszerzających	75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyt uzupełnione wiedzą spoza programu - wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język - używanie pojęć	- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem - odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	- wyuczone na pamięć wiadomości - uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami - potrzebna pomoc nauczyciela	- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć - odpowiedź niestaranna - częste pytania naprowadzające	- słabe wiązanie faktów i wiadomości - chaos myślowy i słowny - odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy - dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji	uczeń zawsze przygotowany do lekcji	stara się być przygotowany do lekcji chętnie	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do

	•korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	•często zgłasza się do odpowiedzi •wypowiada się poprawnie	nie w niej uczestniczy			przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	•wiele razy pomaga w różnych pracach •pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy •aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) •reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	•starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania •przejawia postawę apostołską	•niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie •uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Wielki kosmos i moje podwórko	– wymienia miejsca odwiedzane podczas wakacji – wymienia zjawiska i stworzenia, które obserwuje w przyrodzie – wie, że wszystko, co istnieje, jest dobre, bo pochodzi od Boga – wie, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który stworzył świat – wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka – wymienia miejsca, w których czuje (czuł) się	– wskazuje przykłady obecności Boga w przyrodzie – rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga – wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii – określa znaczenie słowa „Biblia” – wyjaśnia, dlaczego Biblia jest księgą świętą – wie, że treść Starego Testamentu dotyczy wydarzeń od stworzenia świata i przygotowuje do narodzenia Pana Jezusa – zna treść biblijnego fragmentu o raju (Rdz 2,8-10.15) – podaje przykłady zachowań, które niszczą poczucie szczęścia – zna treść biblijnego opowiadania o grzechu	– chętnie opowiada swoje wakacyjne wspomnienia – interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu – układa własną modlitwę dziękczynną za dzieło stworzenia – potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem – wskazuje „dobre miejsca” w swoim otoczeniu – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raju – interpretuje biblijne opowiadanie o	– wypowiada modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczane dobro – wyraża zainteresowanie tekstami biblijnymi – uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia – uzasadnia, że warunkiem szczęścia jest otrzymywanie i okazywanie miłości – wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu – umie zastosować uczynki	– wyraża odpowiedzialną troskę o przyrodę.

	szczęśliwy – wymienia osoby, którym zawdzięcza swoje poczucie szczęścia – wie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem – wie, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia – podaje zasady odprawiania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca – potrafi posługiwać się książeczką pierwszopiątkową (zaznaczyć pierwsze piątki kolejnych miesięcy) – potrafi modlić się na różańcu	pierwszych ludzi – własnymi słowami wypowiada treść Bożej obietnicy Rdz 3,14-15 – wie, że zapowiedź przyjścia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka – zna uczynki miłosierdzia co do duszy – pamięta i rozumie treść Mt 11,28 – wymienia najważniejsze obietnice Jezusa objawione św. M. Alacoque – wyraża pragnienie korzystania z obietnic Jezusa – wie, że Matka Boża objawiała się w Fatimie co miesiąc od 13 V do 13 X 1917 r. – podaje imiona dzieci fatimskich i opowiada o ich spotkaniu z Maryją – rozpoznaje i opisuje figurę Matki Bożej Fatimskiej	grzechu pierwszych ludzi – przeprasza Boga w modlitwie za swoje grzechy – interpretuje tekst Protoewangelii Rdz 3,14-15 – wyjaśnia, na czym polega zbawienie – umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach typowych – potrafi określić, za co chce wynagrodzić Jezusowi, podejmując praktykę pierwszych piątków – podejmuje postanowienie korzystania w pierwsze piątki z sakramentu pokuty i Eucharystii i z zaangażowaniem je realizuje – omawia treść przesłania Matki Bożej w Fatimie – wyraża szacunek dla Matki Bożej, spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu)	miłosierdzia w sytuacjach problemowych – definiuje pojęcia: cichy i pokorny, zadośćuczynienie, wynagrodzenie – wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich	
II. Szlak patriarchów	– wymienia powody, z jakich ludzie zmieniają miejsce zamieszkania – uzasadnia, dlaczego Kanaan jest ziemią świętą – podaje powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie – wie, że po śmierci Józefa Izraelici byli zmuszani do niewolniczej pracy i prosili Boga o pomoc – opowiada historię przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone – charakteryzuje niebezpieczeństwa czyhające na pustyni	– wymienia Boże obietnice dane Abrahamowi – wymienia potomków Abrahama (Izaak i Jakub, który miał 12 synów) – zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego), – podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny – charakteryzuje rolę Józefa (syna Jakuba) na dworze faraona – wie, że Mojżesz był Izraelitą wychowanym na dworze faraona i że Bóg powierzył mu wyprowadzenie swego ludu z niewoli – wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan – wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię (nakarmienie przepiórkami i manną, woda ze skały)	– interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi – charakteryzuje wartość ziemi Kanaan dla potomków Abrahama – charakteryzuje niewolniczą pracę Izraelitów w Egipcie – wyjaśnia, że Boża interwencja jest odpowiedzią na modlitwę Izraelitów – wyjaśnia znaczenie przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone w ucieczce przed wojskiem faraona – opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię – uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć – wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania Bożych przy-	– charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa – wyjaśnia znaczenie zbudowania ołtarza dla Pana – dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny – wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami – sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości – uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie – wyraża gotowość pomocy innym w ich trudnych sytuac-	

	– wyjaśnia znaczenie słowa „przykazanie” (to, co przykazane, nakazane) i wymienia Boże przykazania – wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga – wymienia powody, dla których ludzie odwiedzają cmentarze – wymienia ostateczne rzeczy człowieka – wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są poświęcić własne życie – podaje przykłady ludzkich osądów oraz spraw rozstrzyganych w procesach sądowych – wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela – wie, co to są postanowienia adwentowe	– wymienia sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc – wie, że Bóg dał ludziom przykazania na górze Synaj i zobowiązał do ich przestrzegania – wie, że Namiot Spotkania, czyli Przybytek, był przenośną świątynią w obozie Izraelitów podczas ich wędrówki przez pustynię – wie, że w Namiocie Spotkania znajdowała się Arka Przymierza – złożona przenośna skrzynia, w której przechowywano tablice Bożych przykazań – wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina – wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło – wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 listopada – wyraża modlitewną troskę o zmarłych – wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju – uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym – na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie – zna treść biblijnego fragmentu Iz 63,16b.19b; 64,4.7 – charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca	- kazań – omawia niewierności Izraelitów wobec Boga pod górą Synaj – uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych – uzasadnia obowiązek troski o groby naszych bliskich, a także nieznanych nam zmarłych – uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem – wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach – wyjaśnia różnice między sądem Bożym, a ludzkimi sądami – interpretuje tekst biblijny Iz 63,16b.19b; 64,4.7 jako wezwanie do nawrócenia i oczekiwania na przyjście Jezusa – podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia	- cjach – charakteryzuje Boże obietnice związane z wypełnianiem przykazań – wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (Mojżesz rozmawiał tam z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu) – wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność – wyraża szacunek dla zmarłych, dbając o ich groby – wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne – charakteryzuje Bożą sprawiedliwość – stara się o powściągliwość w osądzaniu innych ludzi	
III. Ziemia Bożej obietnicy	– wie, że Arka Przymierza była dla Izraelitów znakiem obecności Boga (przechowywano w niej tablice Bożych przykazań) – wie, że Bóg pomaga ludziom, gdy wypełniają Jego wolę – wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza	– opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan – wskazuje przeszkody, jakie w swoim życiu może pokonać z Bożą pomocą – opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów – wymienia ważne wydarzenia w dziejach Izraela po zajęciu ziemi Kanaan – wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu – wie, że świątynię w Jerozolimie wybudował	– wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do Ziemi Obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy), – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu), – interpretuje ponoszone przez Izraelitów klęski w walkach z nieprzyjaciółmi jako Bożą karę za ich niewierności wobec Boga – wyjaśnia znaczenie wprowadzenia	– określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba – prezentuje postawę sumienności, szacunku, dobroci w drodze do nieba – uzasadnia konieczność wypełniania woli Bożej w zdobywaniu cnót i kształtowaniu charakteru	– wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca – wyraża troskę o sprawiedliwość i zgo-

	do Jerozolimy – podaje przykłady spraw w swoim życiu, o których powinien rozmawiać z Bogiem – uzasadnia potrzebę posiadania budowli (kościołów), w których oddajemy cześć Bogu – wskazuje sposoby łągodzenia konfliktów między ludźmi – wie, że Bóg wychowuje swój lud również poprzez karcenie	Salomon – wskazuje, co zastąpiła świątynia i dlaczego – zna tekst biblijny mówiący o sercu chrześcijanina jako świątyni Ducha Świętego – wie, że 10 pokoleń Izraela zbuntowało się przeciw pokoleniu Judy – wie, że w wyniku podziału kraju powstały dwa państwa: Królestwo Judy i Królestwo Izraela – ceni zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskej – opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli – wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej	Arki Przymierza do Jerozolimy – charakteryzuje znaczenie świątyni dla narodu izraelskiego – wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego – interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga	– uzasadnia wartość i potrzebę wypełniania woli Bożej – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią – uzasadnia, że brak porozumienia między ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów – wyjaśnia porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca, a nawrócenie do jej odbudowy	dę, przy- czyniając się do łągo- dzenia kon- fliktów w swoim oto- czeniu
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 26-31)	– wie, że dialog Maryi z Aniołem zawiera się w modlitwie „Anioł Pański” – wie, że mieszkająca w Ain Karim Elżbieta była krewną Maryi i spodziewała się dziecka – opisuje warunki w jakich narodził się Jezus – wie, że Jezus jest Synem Boga urodzonym przez Maryję – wymienia członków Świętej Rodziny – wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa – wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem – na podstawie tekstu Mt 3,13-17 opowiada o chrzcie Jezusa	– wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją Anioł Gabriel – mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański” – podaje motywy odwiedzin Maryi u Elżbiety – wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie” – uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim – wie, że Maryja z Józefem wyruszyli do Betlejem z powodu ogłoszonego spisu ludności – orientuje się w odległości między Nazaretem a Betlejem – wymienia miejsca pobytu Świętej Rodziny po ucieczce z Betlejem – określa swoje zadania w rodzinie – wie, że obowiązek pielgrzymowania do świątyni dotyczył Izraelitów od 13. roku życia – na podstawie tekstu biblijnego opowiada o pielgrzymce Świętej Rodziny do świątyni – wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa	– pokazuje na mapie Nazaret – w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego – wyraża gotowość dzielenia się wiadomością o bliskim przyjściu Zbawiciela – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia pośpiech i radość Maryi wędrującej do Ain Karim – w tekście modlitwy „Pozdrowienie Anielskie” wskazuje słowa, którymi Elżbieta powitała Maryję – omawia okoliczności narodzenia Jezusa – wymienia osoby, które przyszły do Dzieciątka i oddały Mu pokłon – okazuje szacunek ludziom ubogim – wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa – rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za swoją rodzinę – wyjaśnia różnicę między pielgrzymką a wycieczką	– wyjaśnia, że Bóg zapowiadając narodzenie Zbawiciela realizuje obietnicę Protoewangelii – wyjaśnia słowa modlitwy „Anioł Pański” – na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje drogę między Nazaretem i Ain Karim – wyraża gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, chętnie pomaga innym – wyjaśnia, co oznaczał pokłon oddawany Jezusowi – podaje „sposoby uświęcania się w życiu rodzinnym” – wyjaśnia słowa Jezusa „Powinienem być w tym, co należy do mego Ojca” – charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie – wyraża wdzięczność za chrzest i związane z nim	

		– podaje datę i miejsce swojego chrztu	– określa hierarchię wartości w swoim życiu – wyraża troskę o wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek – wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym – potrafi złożyć wyznanie wiary według obrzędów chrztu – pokazuje na mapie rzekę Jordan	łaski	

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 32-39)	– wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy – zna treść perykopy o uciszeniu burzy (Mk 4,35-41) – zna treść perykopy o uzdrowieniu sługi setnika – wie, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy” – zna treść perykopy o cudownym rozmnożeniu chleba (Łk 9,12-17) – wymienia sposoby poszanowania chleba – zna treść perykopy o przemienieniu Pana Jezusa – wyjaśnia pojęcie: błogosławiony – wymienia kilka wybranych błogosławieństw	– wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych. – uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra – określa, czym jest cud i opatrzność Boża – wie, że do prośby o cud potrzebna jest wiara – wyjaśnia, kim był setnik – powtarza z pamięci słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i podaje, w którym momencie Mszy Świętej je wypowiadamy – wie, że cudowne rozmnożenie chleba jest zapowiedzią Eucharystii – uzasadnia konieczność dzielenia się chlebem z głodnymi – prezentuje postawę szacunku wobec chleba – wymienia świadków i miejsce przemienienia Pana Jezusa – wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę – interpretuje jedno z ośmiu błogosławieństw – wymienia postawy niezbędne by zostać błogosławionym – wie, że rodzeństwo Łazarz, Marta i Maria byli przyjaciółmi Jezusa mieszkającymi w	– na podstawie tekstu biblijnego (Łk 6,12-13.17-19) wyjaśnia, w jakim celu tłumy przychodziły do Jezusa – wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w planie swojego dnia – interpretuje biblijną perykopę o uciszeniu burzy – na podstawie biblijnego tekstu uzasadnia, że cud jest owocem wiary – wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź – interpretuje perykopę o cudownym rozmnożeniu chleba – uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii by stawać się coraz lepszym – sporządza plan przemiany życia – ilustruje plastycznie wybrane błogosławieństwo – interpretuje słowa Jezusa „Ja jestem zmartwychwstaniem...” – wskazuje na mapie Betanię – wyraża wiarę w zmartwychwstanie i	– wyjaśnia religijne znaczenie góry i równiny w życiu chrześcijanina – potrafi odnieść pojęcie burzy do trudności życiowych – dostrzega obecność Jezusa w swoim życiu i zwraca się do Niego z prośbą o pomoc w sytuacji lęku – wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać – wyjaśnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią – wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba – wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem – wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzia-	– okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji – świadomie podejmuje trud pokonywania życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w błogosławieństwach

	– zna treść perykopy o wskrzeszeniu Łazarza – wie, że Maryja przedstawiła się św. Bernadecie słowami: „Jestem Niepokalanym Poczęciem” oraz wzywała do modlitwy i pokuty w intencji nawrócenia grzeszników	Betanii – wie, że wskrzeszenie Łazarza zapowiada zmartwychwstanie – zna historię objawień Matki Bożej w Lourdes – rozpoznaje figurę Niepokalanej z Lourdes	życie wieczne, powierzając Jezusowi siebie oraz swoich bliskich zarówno żyjących, jak i zmarłych – wie, że w miejscu objawienia jest obecnie znane sanktuarium, do którego licznie pielgrzymują chorzy z całego świata i wielu z nich zostało cudownie uzdrowionych – wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą	nych podczas przemienienia Jezusa – przedstawia w scenie wybrane błogosławieństwo – wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem i zmartwychwstaniem – wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes	
V. Droga pokuty	– wie, że Środa Popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu – wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem – wymienia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana – podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione sakramenty Eucharystii i kapłaństwa – wyraża szacunek wobec kapłanów – zna treść perykopy o modlitwie w Ogrójcu – opisuje proces Jezusa – wie, że Jezus niósł krzyż ulicami Jerozolimy – opowiada ostatnie wydarzenia przed śmiercią Jezusa – zna treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mt 27,57-61)	– zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13) – wykazuje chęć przemiany życia – uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami – zna treść perykopy o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa 1 Kor 11,23-27 – podaje nazwy miejsca modlitwy Jezusa – nazywa własne trudności podając je w intencji modlitwy – wymienia osoby biorące udział w procesie Jezusa – potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa – kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi – wymienia najważniejsze wydarzenia oraz spotkane osoby podczas drogi krzyżowej Jezusa – wyjaśnia, dlaczego Jezus przyjął krzyż – zna treść perykopy o śmierci Jezusa (Łk 23,33-34.44-46) – wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina – prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa – wie, kim był Józef z Arymatei – opisuje postępowanie kobiet przy grobie Jezusa	– potrafi wskazać kilka dobrych czynów, które należy praktykować w Wielkim Poście – podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego – definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzeźliwość, szatan – wyjaśnia, jak rozumie opisane w perykopie pokusy – podejmuje wyrzeczenia w czasie Wielkiego Postu – powtarza z pamięci słowa konsekracji – uzasadnia, że Msza Święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy – wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca – wskazuje prawdziwe i fałszywe strony procesu Jezusa – wymienia stacje drogi krzyżowej – wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w nabożeństwach drogi krzyżowej – wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla chrześcijan śmierć Jezusa na krzyżu – wyjaśnia sposób grzebania zmarłych w czasach Jezusa	– wyjaśnia, na czym polega nawrócenie i post – wymienia okresy roku liturgicznego, kiedy obowiązuje chrześcijanina post i wstrzeźliwość – charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim – modli się w intencji kapłanów – podejmuje próbę trudnej modlitwy Jezusa i uczy się wcielać ją w życie zwłaszcza w trudnych chwilach – uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą życia chrześcijanina – upomina kolegów, którzy kłamią – potrafi odnieść wydarzenia drogi krzyżowej Jezusa do swoich „krzyży” – uzasadnia chrześcijańską tradycję czuwania przy grobie Pana Jezusa	– wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staje w obronie znaków wiary – chętnie uczestniczy w modlitewnym czuwaniu przy Grobie Pańskim

VI. Szlak nowego życia	– zna treść perykopy o pustym grobie (Mt 28,1-10) – wymienia główne części Mszy Świętej – wie, że podczas Mszy Świętej Chrystus rozmawia z nami i karmi nas swoim Ciałem – zna treść perykopy (J 20,19-23) – zna treść perykopy o wniebowstąpieniu Dz 1,8-12 – wie, że Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, by byli Jego świadkami „aż po krańce ziemi” – zna treść perykopy o uwięzieniu i uwolnieniu św. Piotra – podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy – wymienia różne określenia nieba (dom Ojca, wieczne zbawienie, raj, życie wieczne z Bogiem)	– wie, że pusty grób Jezusa znajduje się w Jerozolimie i jest najważniejszym miejscem dla wszystkich chrześcijan, świadkiem zmartwychwstania – wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę – zna treść perykopy o uczniach z Emaus – uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę odpuszczania grzechów – wyraża gotowość systematycznego korzystania z sakramentu pokuty – wymienia sposoby świadczenia o Jezusie – świadomie wypowiada prośbę o powtórne przyjście Jezusa zawartą w modlitwie „Ojcze nasz” – „Przyjdź Królestwo Twoje” – stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe – określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza – określa potrzebę naśladowania Piotra w trwaniu przy Chrystusie – wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa – uzasadnia potrzebę włączenia się w realizację apostolskiej misji – na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca	– uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie – wskazuje w perykopie dwa etapy rozpoznawania Chrystusa: rozmowę w drodze (wyjaśnianie Pism) i wspólny posiłek (łamanie chleba) w Emaus – mówi z pamięci słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie swych codziennych obowiązków z „patrzeniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa – dba o czystość serca jako wyraz tęsknoty i gotowości na spotkanie z Chrystusem. – wyjaśnia przyczynę uwięzienia św. Piotra – charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostolskiej misji – charakteryzuje pracę współczesnych misjonarzy – interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrowanie do domu Ojca	– odważnie wyznaje swoją wiarę w zmartwychwstałego Jezusa – na podstawie biblijnej perykopy uzasadnia, że do poznawania Chrystusa konieczne jest czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego oraz przystępowanie do Komunii Świętej – na podstawie biblijnej perykopy wyjaśnia związek sakramentu pokuty z pokojem i Duchem Świętym – przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku – wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina – samodzielnie formułuje modlitwę wstawienniczą – wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji – uzasadnia konieczność więzi z Chrystusem, aby osiągnąć niebo	
VII. Szlak wiary	– wie, że przydrożne krzyże i kapliczki są wyrazem miłości do Boga, Jezusa, Maryi – rozróżnia pojęcia: wycieczka i pielgrzymka – wie, że do Częstochowy wędrują liczne grupy pielgrzymów – wie, że Łagiewniki wiążą się z osobą św. Faustyny	– wskazuje kapliczkę (lub krzyż) w swoim otoczeniu oraz opisuje jej (jego) wygląd – wyjaśnia, jakie znaczenie dla przechodniów mają przydrożne kapliczki – rozpoznaje na fotografii Jasną Górę oraz obraz Matki Bożej Częstochowskiej – zna słowa Apelu Jasnogórskiego – rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia – zna modlitwy tworzące koronkę do Miłosierdzia Bożego	– uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek – wymienia ważne miejsca na Jasnej Górze (kaplica Cudownego Obrazu, polowy ołtarz „na szczycie”, skarbiec, droga krzyżowa na wałach) – uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę – charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu	– charakteryzuje motywy troski o piękny wygląd kapliczek – wyraża zainteresowanie historią przydrożnych kapliczek – z zaangażowaniem przygotowuje modlitewne intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej – wyjaśnia sposób odma-	– chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno – wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i

	oraz przesłaniem Bożego Miłosierdzia – wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II – zna datę wyboru na papieża Jana Pawła II – zna datę Święta Dziękczynienia – potrafi wyjaśnić, na czym polega praca misjonarza	– wymienia miejsca w Wadowicach szczególnie związane z osobą Jana Pawła II (dom rodzinny, kościół, szkołę) – wie, kiedy obchodzone jest jego wspomnienie – wyraża wdzięczność Bogu za papieża Polaka – rozpoznaje na fotografii Świątynię Opatrzności Bożej – wymienia przejawy Bożej opieki w swoim życiu osobistym i rodzinnym – wyjaśnia znaczenie pojęć „misje”, „misjonarz”, „kraje misyjne” – wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji	– wie, kiedy obchodzimy Niedzielę Miłosierdzia Bożego – zna datę urodzin i chrztu Karola Wojtyły – na podstawie filmu lub fotografii eksponatów z muzeum w rodzinnym domu Karola Wojtyły wskazuje główne etapy jego życia – wyjaśnia pojęcie „wotum wdzięczności” – wyraża wdzięczność Bogu za Jego nieustanną opiekę – zna treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28,18-20)	wiania koronki do Miłosierdzia Bożego – w ufniej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu – charakteryzuje główne wątki wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące Wadowic – wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem – wyjaśnia, dlaczego została wybudowana Świątynia Opatrzności Bożej – charakteryzuje warunki życia i nauki dzieci w krajach misyjnych	ofiara

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY V SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy szukają prawdy”

zgodnego z programem nauczania „Przez prawdę, dobro i piękno zdobywamy świętość” nr AZ-2-02/20

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- c) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- d) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- d) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- e) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- f) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- d) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- e) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- f) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pi- sma Świętego. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateu- sza)	dokładna znajomość cyta- tów z lekcji	przytoczenie sensu cytatu własnymi sło- wami	niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	skojarzenia z treścią cytatu	brak jakiegokolwiek znajomości cyta- tów
2. Zeszyt przed- miotowy (zeszyt ćwiczeń)	wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp.	starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe	zeszyt staranny luki w zapisach (spora- dyczne do 5 tematów)	zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak zeszytu
3. Prace domowe	staranne wykonanie treści wskazujące na poszu- kiwania w różnych materia- łach dużo własnej inwencji twórcze	merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji ma- teriałem staranne czytelne rzeczowe	wskazują na zrozumie- nie tematu niezbyt twórcze	powiązane z tematem niestaranne	widać próby wykonania pracy na temat	praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i spraw-	wszystkie polecenia wykona- ne poprawnie	75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe,	75% zadań podstawo- wych	75% wiedzy z zakre- su wymagań pod-	50% wiedzy z zakresu wymagań podstawo-	poniżej 30% od- powiedzi doty-

dziany	rozwiązane też zadanie dodatkowe	praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	50% wymagań rozszerzających	stawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	wych	czących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	wiadomości zawarte w podręczniku i zeszytach uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć	wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela	wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaraną częste pytania naprowadzające	słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	wiele razy pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską	niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

e)

f) SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Szukam prawdy	wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście, uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą, wymienia, co jest dla niego ważne, podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową, wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu, wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu, podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni, podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa, wymienia rzeczy ostateczne człowieka.	podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu, uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja), formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga, wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka, określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu, uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności, podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina, definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem, podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są, wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy.	interpretuje przypowieść o domu na skale, wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa, omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga, opowiada przypowieści o chwaście i o sieci.	charakteryzuje pseudo-wartości proponowane przez współczesny świat, interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu, interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy. interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać. podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, polów i sieć.	podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	podaje prawdę, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać, wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset, odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment, podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji, podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń, określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna, prezentuje swoje drzewo rodowe, podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga, wymienia zadania aniołów, podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo, wyjaśnia, na czym polega wolna wola, wymienia konsekwencje grzechu, podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie, prezentuje biblijne opowiadanie o potopie (Rdz 6,5-9.17), mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości, wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania.	uzasadnia, że czytając Pismo Święte, możemy doświadczyć spotkania z Bogiem, wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu, rozdziela wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii, omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”, wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest jego podobieństwo do Boga, wyjaśnia pojęcia: „anioł”, „zbuntowany anioł”, szatan, podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc, charakteryzuje istotę grzechu pierworodnego, wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka, na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi, wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu (ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm). wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu, uzasadnia potrzebę troski o swoją rodzinę, podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze.	wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne, podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem, uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów, omawia założenia teorii ewolucji, podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata, wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga, interpretuje tekst biblijny o stworzeniu człowieka, wyjaśnia wybrane symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii, opisuje sposób działania szatana (węża), wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów. wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty, uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty, wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym, określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów, uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi.	podaje cechy wybranych gatunków literackich (teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga), podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania, wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga, interpretuje tekst biblijny o grzechu pierworodnym i o obietnicy zbawienia, interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abli, wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty, wyjaśnia symbolikę wieży Babel, wyjaśnia pojęcia: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm, uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo.	interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata, wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: Patriarchowie	wyjaśnia pojęcie „patriarcha”, podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy, podaje, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama, podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze, podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro, omawia sytuację Izraelitów w Egipcie, podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan, podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności, podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi, podaje przykłady doświadczenia opieki Boga w sferze materialnej i duchowej,	wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany, omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19), charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby, definiuje pojęcia: błogosławieństwo, cnoty Boskie i kardynalne, wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia, uzasadnia, że cnoty kształtują charakter człowieka, opowiada o sprzedaniu Józefa (syna Jakuba) przez jego braci, omawia powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie, opowiada o powołaniu Mojżesza, opowiada o interwencji Boga podczas przejścia przez Morze Czerwone, wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...”, uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną. formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, definiuje pojęcia: przymierze, dekalog, uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe. opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii, charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga,	charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących”, określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama, wyjaśnia sens próby wiary Abrahama, omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael, uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, charakteryzuje rolę Józefa na dworze faraona, wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami, uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem. wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów, charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, opowiada o wybranych wydarzeniach z wędrówki Izraelitów przez pustynię, omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu, wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego,	uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, uzasadnia, dlaczego warto ufać Bogu w trudnych sytuacjach, podaje przykłady prześladowania wobec Izraelitów w Egipcie oraz antysemityzmu wobec współczesnych wyznawców judaizmu, opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię, uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakami troski Boga o naród wybrany, uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadectwa, charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi,	wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem, uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia	opowiada o przymierzu na górze Synaj, podaje, kim byli Madianici, określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami, wymienia źródła duchowej mocy człowieka, wymienia, do czego Bóg nas powołuje.	uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga, podaje przykłady „duchowych mocarzy”, uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem, określa, czym jest powołanie, opowiada o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19).	określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, wyjaśnia związek niezwyklej mocy Samsona ze ślubami złożonymi Bogu, wyjaśnia, co to był przybytek Pański.	relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13–16), charakteryzuje postawę Samuela wobec zadań wyznaczonych mu przez Boga.	

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: chrzest, Eucharystia	mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, podaje datę swojego chrztu, potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku, wymienia główne części Mszy Świętej, podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, wymienia elementy liturgii słowa, układa wezwania modlitwy wiernych, wymienia elementy liturgii eucharystycznej, podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne,	podaje, czym jest sakrament chrztu świętego, uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego, omawia elementy liturgii słowa, uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga, omawia elementy liturgii eucharystycznej, mówi z pamięci słowa konsekracji, wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa, omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32),	wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, definiuje pojęcie liturgii Kościoła, wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii, charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem, omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz, wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, wyjaśnia treść czterech aklamacji,	wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie, wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej, omawia sposoby odpowiedzi człowieka na słowo Boże, wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej,	interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła, rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach	wymienia podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne, uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem. wymienia pozdrowienia chrześcijańskie, wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich.	przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej, podaje prawdę, że pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary, wyjaśnia, dlaczego pozdrowienie chrześcijańskie łączy się z życzeniem Bożego błogosławieństwa.	charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem, wyjaśnia, czym są sakramentalia, uzasadnia, że przyjmowanie sakramentaliów wynika z miłości do Boga, podaje przykłady biblijnych pozdrowień chrześcijańskich.	interpretuje znaki, symbole liturgiczne oraz postawy występujące podczas liturgii, uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem, uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonań religijnych.	

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moja codzienność	podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości, wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji, omawia, czym są przykazania, wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań, podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18), wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy), wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie, wymienia swoje najważniejsze obowiązki, wymienia, co pomaga, a co przeszkadza w dobrym wykorzystaniu czasu wolnego, określa, co to jest wolontariat.	podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie, uzasadnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość, definiuje pojęcie „prawo Boże”, podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci (błźnierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo), podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie, podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów, podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy, uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych, wymienia zalety kontaktowania się ludzi przy pomocy mediów i bez ich pośrednictwa, wymienia rodzaje pracy wolontariatu.	charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności, uzasadnia wartość i potrzebę oddawania czci Bogu, charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi, wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia, omawia sposoby zapobiegania konfliktom, wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych, uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga, wyjaśnia wartość czasu wolnego i wymienia możliwości jego zagospodarowania, uzasadnia, że tylko właściwe korzystanie z osiągnięć techniki pozwala zaoszczędzić czas, charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat.	interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31), charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III. interpretuje przypowieść o nielitościwym dłużniku, interpretuje przypowieść o talentach, uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi i odpoczynkiem, wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” (Dz 20,34-35).	wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych, podaje przykłady współczesnych areopagów. wyjaśnia pojęcie „misjonarz”, definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni, prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich, prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha, uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego. podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława, podaje fakty z życia św. Jadwigi, podaje datę wspomnienia liturgicznego św. Jadwigi.	opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską, charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy, podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, omawia zakonne życie benedyktynów, wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury, podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha, wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów, podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski.	podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie (np. Asi Bibi), charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I–IV w.), charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej, opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej, przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym, wymienia św. Jadwigi zasługi dla chrześcijaństwa.	wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., definiuje pojęcie inkultracji, uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw, charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka, relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju, charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej.	wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	uzasadnia, że pomoc Anioła Stróża jest przejawem Bożej opatrności, układa modlitwę do Anioła Stróża, wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile, podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi, wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny, wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia, wymienia polskie symbole narodowe, podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie za Ojczyznę, podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania „Apelu jasnogórskiego”, mówi (śpiewa) z pamięci „Apel jasnogórski”	podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów, definiuje pojęcia: święty, patron, określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie, charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia, układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego, definiuje pojęcie „ojczyzna”, uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie, potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stację transmitującą „Apel jasnogórski”.	charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka, wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży, podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi, wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego, uzasadnia słuszność walki o dobro Ojczyzny, wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków.	interpretuje teksty świętych odnoszące się do Aniołów Stróżów, potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa, uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie, omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie „Apelu jasnogórskiego”.	wskazuje różnicę między objawieniem Bożym a objawieniami prywatnymi, wyjaśnia znaczenie misji pokojowych.

SEMESTR I I II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	mówi z pamięci części i tajemnice różańca, podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej, podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem, wskazuje, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu, wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne, opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspomnianym w roku liturgicznym, opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa, śpiewa kolędy, wymienia tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego, wymienia symbole paschalne, podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu, uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem. podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębicy, podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy.	podaje prawdę, że odmawiając różaniec, zwracamy się do Boga za pośrednictwem Maryi, uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby, wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże, podaje definicję roku liturgicznego, przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego, wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia, opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu, podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego, podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu, układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus. wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych, podaje znaczenie słowa „rezurekcja”, wyjaśnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa Zmartwychwstałego, wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego, wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów.	omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy, uzasadnia, że w tajemnicach różańca rozważamy wydarzenia z życia Pana Jezusa i Jego Matki, wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia, uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary, wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców, wyjaśnia, dlaczego przyjście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości, omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa, wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni, uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami, omawia liturgię Wigilii Paschalnej, omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów, podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa.	omawia historię różańca, uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie, wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych, wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych, wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia, uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa, wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza, charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela, opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8), interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego, wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego.	charakteryzuje działalność kółek różańcowych, podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C, omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna, omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci, podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy odkrywają piękno”

zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- g) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- h) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- e) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- f) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- g) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- h) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- i) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- g) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- h) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- i) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania	dokładna znajomość tekstu, melodii	dobra znajomość tekstu, melodii	niezbyt dokładna znajomość tekstu	fragmentaryczna znajomość tekstu	brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp.	starannie prowadzony wszystkie zadania	zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów)	pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak podręcznika
3. Prace domowe	staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze	merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe	wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze	powiązane z tematem niestaranne	widać próby wykonania pracy na temat	praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć	wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela	wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające	słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (mini-stranci, oaza itp.)	starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską	niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

i) SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Odkrywam piękno	wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem i zadaniem otrzymanym od Boga (A.3.1), uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), wymienia przymioty wiary (A.3.3). wyjaśnia pojęcie: wiara (A.2.1), wymienia główne prawdy wiary, odróżnia troskę o piękno zewnętrzne od troski o piękno duchowe, wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), wyjaśnia pojęcie: opatrność Boża (A.11.3), wymienia przykłady Bożej interwencji w życiu konkretnego człowieka, wskazuje, że Bóg posługuje się zdarzeniami i ludźmi, czuwając nad swoim stworzeniem.	wymienia cechy charakteryzujące wiarę, omawia prawdę, że u podstaw wiary leży przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią, przytacza biografie osób, którym wiedza pomogła w dotarciu do wiary (A.2.5), wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy, wyjaśnia treść przykazania miłości (A.10.1), uzasadnia pierwszeństwo Boga w życiu człowieka (C.4.1), wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga (C.4.2), uzasadnia, że bliska więź z Bogiem (duchowe piękno) czyni człowieka szczęśliwym, charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary św. Piotra i własnej. wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka (E.3.1).	odczytuje cechy i określenia wiary na podstawie tekstów biblijnych. uzasadnia, że wiara nadaje sens codzienności i prowadzi do moralnego piękna, uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary, rozdziela wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną). wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów, wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu, wyjaśnia, na czym polega piękno duchowe człowieka wierzącego, wyjaśnia symbolikę oka opatrności.	cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę, wyjaśnia wybrane artykuły Składu Apostolskiego (A.4.1), omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem, uzasadnia, że człowiek najpełniej dostrzega Bożą opatrność z perspektywy czasu.	przytacza argumenty wierzących w dyskusji ze współczesnym ateizmem (A.2.6), uzasadnia, że podejmując duchową walkę, możemy z Jezusem pokonać wątpliwości wiary, uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1), wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem, potrafi odszukać wskazany fragment biblijny, podaje, w jakich językach napisano Biblię, podaje definicję modlitwy, przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3), podaje przykłady modlących się postaci biblijnych, wskazuje, gdzie w świecie cyfrowym można znaleźć treści o tematyce religijnej.	wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3), wymienia sposoby Bożego objawienia (w słowie Bożym) (A.5.1), omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem), podaje cechy wybranych gatunków literackich (A.9.5), rozróżnia rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4). potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzonej przez Kościół katolicki. wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie (D.4.2). wyjaśnia pojęcie: psalm (A.10.1), podaje przykłady, kiedy technika może służyć Bożej sprawie.	wyjaśnia pojęcie: kanon Pisma Świętego (A.10.1), określa, czym jest Tradycja Kościoła, przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego, wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia, wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe, formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia, przepraszania i prośby w oparciu o teksty biblijne (D.2.4). ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5).	przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2), charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją (A.10.2), wskazuje wątki, tematy starotestamentalne obecne w literaturze pięknej (A.11.5).	uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych. omawia treść wybranych psalmów Dawida, podaje przykłady apostołstwa na portalach społecznościowych (F.2.1).

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: królowie i prorocy	wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu, opowiada o walce Dawida z Goliatem, na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), omawia treść perykopy o Syryjczyku Naamanie, wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2), wyjaśnia pojęcie: miłosierdzie (A.10), podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników, określa, czym jest proroctwo, podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz, opowiada historię Daniela i charakteryzuje jego postawę, wyjaśnia, że zapowiadane przez Jeremiasza nowe przymierze wypełniło się w Jezusie Chrystusie, definiuje pojęcie: „męczennik”, opowiada dzieje biblijnego Hioba, opowiada o okolicznościach śmierci starca Eleazara oraz siedmiu braci i ich matki (2 Mch 6–7).	prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia króla Dawida (A.11.2), wymienia wybrane fakty z życia Salomona i omawia przejawy jego mądrości, potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem, wyjaśnia pojęcie: prorok (A.11.3), podaje prawdę, że Eliasz był prorokiem posłanym przez Boga, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina i prawdami wiary (A.10.5), określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych, wymienia grzechy cudze, uzasadnia konieczność przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej, wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie w porządku chronologicznym: powstanie machabejskie, sytuacja Izraela przed narodzeniem Jezusa Chrystusa (A.11.1), podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6), opowiada historię życia Jana Chrzciciela, który nauczał na przełomie judaizmu i chrześcijaństwa.	przedstawia wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: pierwsi królowie (A.11.1), definiuje mądrość i wymienia jej przejawy, charakteryzuje misję proroków: Eliasza, Elizeusza, Jonasza, Jeremiasza, podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości, wymienia wybrane cuda Elizeusza, uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia, uzasadnia, że proroctwa mesjańskie wypełniły się w Jezusie Chrystusie, wyjaśnia, że Daniel z narażeniem życia wypełniał tradycje swego narodu, omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę, wskazuje, czego Hiob uczy nas swoim cierpieniem, wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu, podaje prawdę, że misją Jana Chrzciciela było przygotowanie ludzi na przyjście Mesjasza.	uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów, wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką, podaje przykłady miłości Boga do człowieka w historii i współcześnie, podaje przykłady proroctw mesjańskich, interpretuje omawiane teksty prorockie, podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę, uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia, wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (wiara w Boga, etyka – przykazania Boże, Stary Testament jako słowo Boże, nadzieja na ostateczne nadejście królestwa Bożego) (A.12.2).	potrafi wykazać różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka, podaje przykłady zapominania o tradycjach religijnych i zaniebywania ich przez współczesnych chrześcijan, charakteryzuje dzieje Żydów pod okupacją grecką w II wieku przed Chr. oraz sytuację polityczną Izraela w czasie życia Chrystusa i w I wieku, uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem Miłosiernym	wymienia siedem sakramentów świętych, wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty (B.7.1), podaje przebieg sakramentu pokuty (B.7.2), uzasadnia potrzebę regularnego przystępowania do sakramentu pokuty (B.7.6), opowiada przypowieść o miłosiernym Samarytanie, wyjaśnia, czym jest sakrament namaszczenia chorych (B.8.1), opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia, podaje prawdę, że obraz Jezusa Miłosiernego powstał z polecenia Jezusa danego św. Faustynie.	wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina (B.3.1), omawia podział sakramentów i sposób ich udzielania. opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania (B.7.3), podaje skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5), omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia (B.8.2), wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych, wymienia charakterystyczne elementy obrazu Jezusa Miłosiernego, wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wymienia instytucje wspierające osoby potrzebujące pomocy.	wymienia znaki towarzyszące poszczególnym sakramentom, wyjaśnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem. wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością i powołując się na przypowieść o miłosiernym ojcu (A.13.13), wyjaśnia, jaki związek zachodzi między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią (B.6.4), uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej, interpretuje podpis „Jezu, ufam Tobie”.	przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu pokuty i pojednania (B.3.2), omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła, odnoszące się do tego sakramentu (B.3.2), wyjaśnia znaczenie wypłynięcia krwi i wody z boku Jezusa, wyjaśnia symbolikę promieni na obrazie, podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7).	omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny, wymienia sposoby pomocy potrzebującym (bezdomni, samotni, głodujący).

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Kościół w Polsce	wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym, przedstawia rolę zakonów w dziejach średniowiecznej Europy: franciszkanie i dominikanie (E.3.3), opowiada przebieg życia św. Franciszka z Asyżu i Dominika Guzman, podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie, uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej (E.5.5), podaje przykłady nietolerancji religijnej, ukazuje wartość tolerancji religijnej.	definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew, definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta, ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego, prezentuje osobę św. Tomasza z Akwinu, ukazuje rolę Kościoła w nauce (E.3.4), omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (reformacja i odpowiedź Kościoła) (E.3.6), wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo, omawia podobieństwa i różnice między katolicyzmem, luteranizmem i i kalwinizmem. opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków, wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1596 r., wymienia znanych świętych Cerkwi unickiej i przyczyny prześladowania Kościoła unickiego, charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej (E 5.10).	wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa, uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa, wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy, wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele zachodnim, wymienia różne wyznania w szesnastowiecznej Polsce. wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI–XVIII w. nazywano „azyłem heretyków”. przedstawia znaczenie unii brzeskiej (E.5.6).	charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim, charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój wiedzy, omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji.	charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego, opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Przewodnicy w drodze do szczęścia	mówi z pamięci modlitwę do Michała Archanioła, podaje i opisuje główne wydarzenia z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus (E.4.1), opowiada o dzieciństwie i życiu dorosłym św. Wincentego a Paulo, wymienia atrybuty świętego, opowiada o życiu św. Jana Bosko (E.4.2), wymienia chrześcijańskie elementy świętowania, omawia, czym jest modlitwa (D.1.1), podaje przykłady modlitwy ludzi znanych z historii i współczesnych (D.2.3), wymienia najbardziej znane tytuły Maryi, podaje przykłady kultu maryjnego.	podaje datę liturgicznego wspomnienia Świętych Archaniołów, uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2), definiuje pojęcia: świętość. omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. (E.3.5), podaje przykłady dzieł miłosierdzia w swoim środowisku, wyказuje aktualność myśli (idei) św. Jana Bosko i opowiada o roli założonej przez niego wspólnoty (E.4.2), wymienia organizacje zajmujące się w Polsce trudną młodzieżą, podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (także współczesnych) (F.2.4), w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), wymienia uroczystości, miesiące i święta maryjne (B.2.2).	uzasadnia, dlaczego w walce ze złem (z szatanem) potrzebna jest nam pomoc Michała Archanioła. wymienia dzieła, którym patronuje św. Teresa od Dzieciątka Jezus, omawia praktyki ascetyczne w Kościele (B.2.6). wyjaśnia, w jaki sposób św. Wincenty przyczynił się do odnowy życia religijnego, wyjaśnia, na czym polega system prewencyjny św. Jana Bosko, uzasadnia, dlaczego młodzi ludzie potrzebują pomocy zarówno materialnej, jak i duchowej, uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania, uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2), uzasadnia, że Maryja prowadzi do odkrywania miłości Boga.	charakteryzuje rolę, jaką Bóg wyznaczył Michałowi Archaniołowi, charakteryzuje „małą drogę” św. Teresy od Dzieciątka Jezus, opowiada o misji Zgromadzenia Księżów Misjonarzy oraz Sióstr Miłosierdzia, interpretuje biblijny tekst dotyczący Maryi, wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże macierzyństwo, wieczyste dziewictwo, niepokalane poczęcie i wniebowzięcie (A.13.12).	układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Moje wartości	wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X, wymienia cechy charakteryzujące relacje przyjacielskie, podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami, i zachowań budujących wzajemne zaufanie, wyjaśnia, czym jest miłość (C.10.2), wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) w rodzinie, wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca, uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), definiuje pojęcia: eutanazja, kara śmierci, wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego działalności, wymienia powody, dla których ludzie chcą się poddać eutanazji oraz sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej, wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożytkliwość, omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta, definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska.	opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo Boże, wartości (C.2.1), przekonuje, że przykazania służą ochronie wartości (C.3.3), opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim (C.3.5), wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C.5.1), wskazuje teksty biblijne mówiące o wartości i świętości ludzkiego życia, wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1) w poszczególnych jego etapach i wymiarach, uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość (C.5.2). uzasadnia zło aborcji (C.6.2) i wymienia jej skutki, podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), przedstawia nauczanie Kościoła na temat kary śmierci (C.6.4), wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka (A.8.3), podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6), wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu, charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), wskazuje sposoby troski o czystość w wieku dojrzewania (C.5.10), podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu, przedstawia stanowisko Kościoła katolickiego na temat homoseksualizmu (C.5.14).	uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych, charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje, formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców, podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka (C.5.3). uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4), omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), uzasadnia zło eutanazji oraz kary śmierci (C.6.2), wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich oraz samotności, uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze, uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia i rozwija pozytywny stosunek do daru płciowości (C.5.9).	definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości, opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu. uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej), przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego do naturalnej śmierci (C.6.3), omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół, charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga.	przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, np. duchową adopcję dziecka poczętego (C.6.3), dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonności do złego), właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach.

SEMESTR I i II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wymienia wybranych polskich świętych i błogosławionych (Karolina Kózkówna, Maksymilian Kolbe, Jan Beyzym), zna swojego patrona, patrona parafii i Polski, podaje prawdę, że Bóg ma swoich planach koniec świata, wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, wymienia święta nakazane przez Kościół, podaje przykłady pielęgnowania tradycji i zwyczajów religijnych, podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę, wymienia znaki i obrzędy wigilijne i wyjaśnia ich znaczenie, zestawia wydarzenia biblijne związane z narodzeniem Jezusa ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), opowiada o pokłonie mędrców, wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa, opisuje rolę gwiazdy w dotarciu mędrców do Betlejem, wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B, omawia, na czym polega praca nad sobą (postanowienia),	wskazuje, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa, omawia liturgiczne formy świętowania w uroczystość Wszystkich Świętych (B 2.3). wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), uzasadnia wartość ofiar ponoszonych w obronie wiary i Ojczyzny, podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi, omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), opisuje strukturę i wyjaśnia znaczenie roku liturgicznego (B.1.5), ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym (A.10.5), opisuje przejawy miłości Boga do człowieka w historii zbawienia i w teraźniejszości (A.5.3), interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami. w oparciu o wybrane teksty biblijne charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), omawia sposoby kształtowania sumienia, zwłaszcza w kontekście sakramentu pokuty i pojednania (C.2.5.),	określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony oraz kanonizacja i beatyfikacja, charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem, podaje przykłady historycznych wydarzeń, którym towarzyszyło hasło „Bóg, Honor, Ojczyzna”, wyjaśnia pojęcie: apokalipsa (A.10.1), przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne, charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia, wskazuje na skutki wynikające z wcielenia Jezusa dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10), wymienia sposoby Bożego objawienia (w Jezusie Chrystusie) (A.5.1), uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta,	charakteryzuje obecność Kościoła w dziejach narodu polskiego, podkreślając jego rolę w przełomowych wydarzeniach, uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia, charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli,	interpretuje tekst biblijny o powtórnym przyjściu Chrystusa, krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obo- wiązuje, omawia tekst biblijny o Szy- monie z Cyreny, podaje, że postać Szymona z Cyreny występuje w V stacji nabożeństwa drogi krzyżo- wej, wyjaśnia, na czym polega na- bożeństwo drogi krzyżowej, uzasadnia, dlaczego najważ- niejszym elementem grobu Pańskiego jest monstrancja (z Ciałem Chrystusa), określa, na czym polegał grzech pierworodny, i wy- mienia jego skutki, podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangeli- zacji jest rodzina, opisuje możliwości i podaje przykłady ewangelizacji (F.2.1) w rodzinie, podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, wyjaśnia potrzebę i sens po- święcenia się Boskiemu Ser- cu Jezusa, wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej.	wyjaśnia, na czym polega rachunek sumienia przed spowiedzią, określa, że pomoc potrzebującym jest chrześci- jańskim obowiązkiem, omawia zwyczaje pogrzebowe w czasach Jezu- sa, wyjaśnia, że chrześcijanin w obliczu śmierci nie rozpacza, lecz jest pełen nadziei, wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć czło- wieka (A.8.3), wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmar- twychwstania Jezusa Chrystusa (A.13.9), przedstawia konsekwencje wiary w zmar- twychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasad- nienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), wskazuje na skutki wynikające z odkupienia dla życia każdego człowieka (A.13.10), opisuje sposób obecności i działania Ducha Świętego w życiu chrześcijanina w oparciu o tekst biblijny (A.14.1), omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), charakteryzuje istotę i formy kultu Serca Pana Jezusa (B.2.4), przedstawia formy modlitwy do Najświętszego Serca Pana Jezusa (nabożeństwo, pierwsze piątki miesiąca) (D.1.3), przedstawia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła (B.2.7), podaje przykłady motywów biblijnych w sztu- ce.	interpretuje tekst biblijny Mt 4,1-11, wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeży- wania. charakteryzuje postawę Szymo- na na drodze krzyżowej Jezu- sa, wyjaśnia znaczenie symboliki grobu Pańskiego, charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego, omawia chrześcijańskie święto- wanie Wielkanocy, definiuje pojęcie „ewangeliza- cja”, wyjaśnia, dlaczego odpowie- dzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice, prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque, rozpoznaje elementy sztuki sa- kralnej w swojej świątyni.	ukazuje związek wyda- rzeń biblijnych (drogi krzyżowej Jezusa) z ży- ciem chrześcijanina (A.10.5), interpretuje perykopę o złożeniu Jezusa do gro- bu (Mk 15,42-47), zestawia wydarzenia biblijne (złożenie Jezu- sa do grobu) ze zwycza- jami religijnymi (A.10.6), wyjaśnia znaczenie zna- ków i symboli liturgii paschalnej, charakteryzuje współcze- sne przejawy znieważa- nia Bożej miłości (nie- wdzięczność, brak po- czucia grzechu, święto- kradzka komunii), uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowa- nia pierwszych piątków miesiąca.	przygotowuje scenariusz ado- racji przy grobie Jezusa (dla swo- jej klasy), przygotowuje projekt grobu Pańskiego do swojego kościo- ła. określa istotę nowej ewange- lizacji jako po- głębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem, charakteryzuje motywy po- wstawania reli- gijnych dzieł sztuki.

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Szczęśliwi, którzy czynią dobro”

zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- j) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- k) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- g) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- h) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- j) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- k) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- l) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- j) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- k) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- l) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania	dokładna znajomość tekstu, melodii	dobra znajomość tekstu, melodii	niezbyt dokładna znajomość tekstu	fragmentaryczna znajomość tekstu	brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp.	starannie prowadzony wszystkie zadania	zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów)	pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak podręcznika
3. Prace domowe	staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze	merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe	wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze	powiązane z tematem niestaranne	widać próby wykonania pracy na temat	praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć	wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela	wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające	słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (mini-stranci, oaza itp.)	starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską	niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

m) SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Czynień dobro	wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3) opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji. podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzie, lecz jako Ten, kto kocha, podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6) na przykładzie Piotra, podaje prawdę, że wiara jest łaską darem od Boga (A.3.1), niezasłużonym przez człowieka, uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez czynienie dobra, podejmowanie codziennych obowiązków i modlitwę. podaje prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę, przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) na przykładzie setnika, wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...”.	charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu, charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności, uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), wskazuje dziedziny życia rodzinnego, w których możemy wzorować się na Świętej Rodzinie, wyjaśnia, że osobista relacja z Bogiem ma wpływ na relacje w rodzinie.	podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka, uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia. podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi, interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza, uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia. uzasadnia, że działania człowieka skierowane ku dobru prowadzą do zbawienia, uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi. wymienia owoce zaufania Jezusowi, interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika, charakteryzuje postać setnika jako poganina, uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą.	określa własne rozumienie szczęścia, określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia, interpretuje tekst hymnu Magnificat, interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy, uzasadnia, że Święta Rodzina może i powinna być wzorcem godnego i świętego życia naszych rodzin.	interpretuje teksty biblijne mówiące o wzajemnych relacjach osób tworzących Świętą Rodzinę.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	podaje prawdę, że Jezus wychodzi do ludzi ze swoim słowem, by dać im szansę zbawienia, podaje przykłady, w jaki sposób realizować słowo Boże w swoim życiu, wyjaśnia znaczenie symboli ewangelistów, uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie, przedstawia podstawowe fakty z życia, działalności i nauczania Jezusa Chrystusa w porządku chronologicznym (A.13.3), uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże oraz nauczanie Kościoła (A.10.3), prezentuje pozachrześcijańskie świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), zestawia wydarzenia biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17) obecność Jezusa w Kościele, charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas, uzasadnia, że przebywanie w obecności Boga w niebie ma swój początek już na ziemi.	uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien poznawać objawienie Boże (A.10.3), wyjaśnia pojęcia: „Ewangelia”, „ewangelie synoptyczne” (A.10.1), przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2) – Ewangelia, charakteryzuje specyfikę i przesłanie poszczególnych Ewangelii (A.13.5), prezentuje biblijne i patrystyczne świadectwa dotyczące historyczności Jezusa (A.13.1), omawia teorie negujące historyczność Jezusa i przedstawia kontrargumenty (A.13.2), w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę.	wyjaśnia, że poznanie i przyjęcie słowa Bożego prowadzi do zmiany życia, wymienia sposoby objawiania się Boga: w słowie Bożym (A.5.1), omawia kontekst historyczny przyjęcia na świat Jezusa, w skrótovej formie przedstawia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie, interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa i Jego pozostaniu wśród ludzi.	uzasadnia konieczność troski o rozwijanie słowa Bożego w swoim sercu, interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa, uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa”.	prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów, wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: Jezus Chrystus	wyjaśnia pojęcie: przypowieść (A.10.1), omawia przypowieść: o siewcy, o domu na skale, o talentach, o zabłąkanej owcy, o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (A.13.6), wymienia miejsca, w których słuchamy słowa Bożego, podaje prawdę, że Boże słowo jest fundamentem, na którym ma budować własne życie, podaje prawdę, że wszystkie zdolności są darem Boga i należy je pomnażać, wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), wskazuje znaczenie dóbr materialnych w życiu chrześcijanina (C.7.5), wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze, podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), definiuje pojęcie „cud”, wymienia sposoby Bożego objawienia w Jezusie Chrystusie (A.5.1) – wybrane cuda: przemiana wody w wino, rozmnożenie chleba, uzdrowienie epileptyka, uzdrowienie opętanego, wskazuje przyczyny zła (A.7.2), podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech oraz prawdę, że Bóg poszukuje grzesznika, podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie.	podaje cechy przypowieści jako gatunku literackiego (A.9.5), dokonuje aktualizacji faktów związanych z wybranymi wydarzeniami Nowego Testamentu (A.13.16), wyjaśnia, na czym polega Dobra Nowina o królestwie Bożym (A.13.7), wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle Bożego wezwania (C.10.5), omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11), omawia przypowieść o dziesięciu panach (A.13.6), omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), oczekiwanie na oblubieńca odnosi do powtórnego przyjścia Chrystusa, wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę, interpretuje teksty dotyczące modlitwy Jezusa (D.2.2), uzasadnia, że Bóg poszukuje człowieka, ponieważ go kocha, omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4) – królestwo Boże przemienia świat, w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2).	uzasadnia, że aby słowo Boże mogło wydać plon, konieczne jest zaangażowanie człowieka, wyjaśnia, na czym polega bezinteresowny dar serca i uzasadnia jego wartość, określa, na czym polega roztropność i nieroztropność, wymienia sposoby powrotu do życia w łasce Bożej i warunki trwania w niej, uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa, wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów, omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem, wskazuje, że Boża miłość jest skierowana do każdej osoby indywidualnie, charakteryzuje sposoby Bożego poszukiwania.	wyjaśnia, dlaczego słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego, uzasadnia, dlaczego warto rozwijać swoje umiejętności, uzasadnia, że zbawienie osiągamy, wykorzystując dary, które nam powierzono, omawia przesłanie perykopy o ubogiej wdowie. interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda, wyjaśnia symboliczne znaczenie ziarna gorczycy i kwasu chlebowego we wzroście duchowym, uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy, a jego rozwój dokonuje się w historii ludzkości.	charakteryzuje postawę człowieka budującego swoje życie na słowie Bożym, przygotowuje plan akcji charytatywnej uzasadnia, że cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego i ogłaszaniem królestwa Bożego uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach : małżeństwo i kapłaństwo	wskazuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne odnoszące się do sakramentu święceń, wyjaśnia pojęcia: rady ewangeliczne (A.10.1), podaje, że przygotowanie do przyjęcia sakramentów obejmuje formację zarówno w zakresie wiedzy, jak i postaw, opisuje, czym jest sakrament małżeństwa (B.9.1), przedstawia motywy przyjęcia sakramentu małżeństwa (B.8.4), przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentu małżeństwa (B.3.3), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny (E.1.2), wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), wymienia przejawy miłości rodziców do dziecka, wylicza trudności oraz korzyści płynące z posiadania licznego potomstwa (rodzeństwa), wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi, wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w rodzinie (E.1.5),	opisuje, czym jest sakrament święceń (B.9.1), przedstawia motywy przyjęcia sakramentu święceń (B.9.2), przedstawia sakrament święceń jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.9.3), przedstawia konsekwencje egzystencjalne bierzmowania (B.5.3), omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), przedstawia sakrament małżeństwa jako dar i pomoc w realizacji powołania do miłości i służby (B.8.5), omawia liturgię sakramentu małżeństwa (B.3.4), przytacza wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), podaje przykłady autorytetu osób dorosłych, wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C.5.1), omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym i społecznym (E.1.4),	wymienia konsekwencje wynikające z przyjęcia sakramentu święceń i ślubów zakonnych, wyjaśnia znaczenie sakramentu święceń w życiu chrześcijańskim, omawia sposoby przygotowania do poszczególnych sakramentów, określa odpowiedzialność szafarzy przed Bogiem za właściwe przygotowanie kandydatów do sakramentów, interpretuje wybrane teksty biblijne i liturgiczne na temat sakramentu małżeństwa (B.3.2), wymienia symbole związane z sakramentem małżeństwa, wyjaśnia znaczenie sakramentu małżeństwa w życiu chrześcijańskim, charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę, potrafi wyjaśnić wartość różnorodności relacji w rodzinie wielodzietnej, charakteryzuje szczególne relacje pomocy i troski w rodzinie wielodzietnej, uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych, omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka,	charakteryzuje, na czym polega życie zakonne według rad ewangelicznych, omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego, wyjaśnia, na czym polega godne udzielanie i przyjmowanie sakramentów, wymienia i charakteryzuje różnice w pojmowaniu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych, charakteryzuje zmiany w modlitwie od dzieciństwa do chwili obecnej, ,	wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim, uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania, wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z...: małżeństwo i kapłaństwo	określa, czym jest rodzicielstwo (macierzyństwo i ojcostwo), wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) rodzicielskiej, wyjaśnia, na czym polegają naturalne metody planowania rodziny (C.5.12), ocenia osiągnięcia biotechnologii w perspektywie nauki Kościoła (C.5.5), definiuje, co to jest antykoncepcja i wymienia jej rodzaje.	uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), uzasadnia zło antykoncepcji (C.5.13) i wylicza jej skutki uboczne, uzasadnia zło zapłodnienia <i>in vitro</i> (C.6.2), wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1), uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4).	wyjaśnia, czym jest NaProTechnology, podaje, że naturalne planowanie rodziny stanowi styl życia, wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie <i>in vitro</i> , wymienia postawy wynikające z prawdziwej miłości kobiety i mężczyzny.	definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego i wylicza jego przyczyny , argumentuje sens życia zgodnie z naturą, uzasadnia, że wykluczenie płodności niszczy miłość.	

SEMESTR II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moje zasady	podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować, wskazuje przyczyny nieszczęść i zła (C.1.5), przedstawia skutki zła (A.7.4), określa istotę prawdziwej wolności, podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), podaje przykłady nadużywania wolności, wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), wymienia, co pomaga dokonywać wyborów między dobrem a złem, przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), definiuje pojęcie uczciwości, podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia, wymienia, co można stracić przez nieuczciwość. uzasadnia ochronę własności (C.7.1), definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo, wskazuje przyczyny zła (A.7.2), dostrzega i opisuje związek między kłamstwem i oszustwem, a poniżaniem człowieka jako podmiotu i przedmiotu kłamstwa (C.7.3), wymienia najważniejsze uczucia i określa, czym są, wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi,	opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo naturalne, wartości, sumienie, powinność moralna (C.2.1), rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), omawia sposoby kształtowania sumienia (C.2.5), uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu rodziny, grupy szkolnej i koleżeńskiej (E.1.2) oparte na prawdzie, uzasadnia wartość prawdomówności (C.7.2) i dotrzymywania danego słowa, charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8) w sferze emocji, omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4),	uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych, charakteryzuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych, wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności, podaje przykłady funkcjonowania sumienia (prawidłowe i nieprawidłowe działanie), wykazuje różnicę w postępowaniu z przymusu i własnej woli, uzasadnia, że wybór dobra prowadzi do szczęścia dla pojedynczego człowieka i wszystkich ludzi, wyjaśnia, dlaczego człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych, uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym, podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia, definiuje, czym są uzależnienia, i wyjaśnia, na czym polegają,	uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność, uzasadnia konieczność formacji sumienia i wskazuje, na czym powinna się opierać, analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka, analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka,	określa, na czym polega relatywizm moralny, uzasadnia wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje, potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moje zasady	wskazuje na najważniejsze zagrożenia wynikające z uzależnień dzisiejszej młodzieży: alkoholizm, narkomania, hazard, fonoholizm, siecioholizm, pornografia, gry komputerowe (C.8.2), nikotynizm, zakupoholizm, wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6), wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci, wyjaśnia szkodliwość hejtu.	wyjaśnia, czym są zachowania ryzykowne (C.8.1), argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych.	charakteryzuje skutki uzależnienia, określa szkodliwość narkotyków, wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktowania się przez Internet, podaje zasady właściwego korzystania z Internetu, charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym.		

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	wyjaśnia, dlaczego Bitwa Warszawska stoczona w dniach 13–25 sierpnia 1920 r. jest nazywana cudem nad Wisłą, ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości chrześcijańskiej Polski: cud nad Wisłą, akt oddania Polski Maryi i Jej Sercu w roku 1946 i jego owoce (E.5.7), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu narodu (E.1.2), wyjaśnia, na czym polega miłość do Ojczyzny (E.1.6), podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa, wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji, podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty diecezjalnej (E.2.12),	wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego i bolszewickiego (E.3.10), charakteryzuje postawę bł. kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny, uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne,	ukazuje rolę Maryi w historii Polski dla zachowania wolności i tożsamości, określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm, uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny, wymienia i omawia przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego, podaje najważniejsze fakty związane z obchodami Tysiąclecia Chrztu Polski, podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii), opowiada historię swojego kościoła parafialnego,	wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę, charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie, wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym, charakteryzuje charyzmat wybranej grupy parafialnej,	charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej, omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji,

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	definiuje pojęcie parafii podaje, kto do niej przynależy, wymienia i opisuje formy zaangażowania świeckich w życie parafii (grupy dziecięce i młodzieżowe) podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła (E.1.2), opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w rodzinie (F.2.1), podaje prawdę, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa, omawia, na czym polega chrześcijańskie świętowanie niedzieli i spędzanie wolnego czasu (C.4.5), podaje przykładowe postawy moralne związane z przeżywaniem niedzieli (C.4.6), wyjaśnia ewangelizacyjne znaczenie praktykowania tradycji chrześcijańskich (zwyczajów, obrzędów).	podaje możliwości włączenia się w życie Kościoła, a zwłaszcza wspólnoty parafialnej (E.2.12), wyjaśnia, że parafia jest jednocześnie jednostką administracyjną Kościoła i wspólnotą wiernych, definiuje pojęcie Kościoła domowego, opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego, wskazuje na zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe.	charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy, wyjaśnia, dlaczego niedziela jest nazywana pierwszym dniem tygodnia, uzasadnia, dlaczego niedziela jest dniem wolnym od pracy, a poświęconym na spotkanie z Bogiem, wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego.	przygotowuje plan na wspólną niedzielę z rodziną.	podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – św. brat Albert, wskazuje sposoby pomocy osobom chorym i cierpiącym (C.5.6), podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: chorych, samotnych, biednych, wykluczonych społecznie (F.2.3), podaje przykłady, w jaki sposób może kształtować odwagę, wymienia najważniejsze fakty z życia św. Jana Pawła II, wskazuje na wydarzenia, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9) – wybrane zasługi Jana Pawła II dla Ojczyzny i narodu polskiego, podaje miejsca i formy kultu związanego z osobą błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), opowiada, w jaki sposób Polacy czcili Maryję w różnych okresach historycznych.	prezentuje wybrane sylwetki świętych polskich (E.5.8) – ks. Józef Stanek, Natalia Tułasiewicz, Marianna Biernacka, wskazuje najważniejsze fakty z życia wybranych świętych z czasów II wojny światowej (E.4.1), podaje przykłady współczesnych chrześcijan, przeżywających cierpienie w duchu wiary (A.13.15), podaje przykłady, w jaki sposób można połączyć świętowanie uroczystości Matki Bożej, Królowej Polski z Narodowym Świętem Trzeciego Maja.	charakteryzuje postawę br. Alberta wobec ubogich, interpretuje słowa św. br. Alberta „powinno się być jak bochen chleba...”, podaje przykłady pomocy bezdomnym współcześnie, opowiada o męczeństwie św. Maksymiliana Kolbe, podaje przykłady inicjatyw podejmowanych przez Polaków związanych z osobą św. Jana Pawła II, wymienia najważniejsze fakty z życia ks. Jerzego Popiełuszki, charakteryzuje wpływ jego nauczania dla kształtowania narodowych postaw Polaków, uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętym męczennikiem, podaje, genezę ustanowienia uroczystości Matki Bożej Królowej Polski, uzasadnia, że jest ono wyrazem wdzięczności za Bożą opiekę, jakiej doświadczają Polacy za pośrednictwem Maryi, wyjaśnia przesłanie hymnu Bogarodzica oraz treść wybranej pieśni maryjnej.	podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki, opowiada o heroizmie życia wybranych świętych II wojny światowej, uzasadnia, że kult Jana Pawła II ma wpływ na postawy Polaków wobec wiary i Ojczyzny, interpretuje tekst z Księgi Apokalipsy Ap 11,19a.	uzasadnia, że przyjęcie śmierci przez św. Maksymiliana za współwzięcia jest wynikiem świętości życia, charakteryzuje wpływ nauczania ks. Jerzego Popiełuszki dla kształtowania narodowych postaw Polaków.

SEMESTR I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w Kazaniu na Gorze (A.13.8), podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), wymienia okresy roku liturgicznego i święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa, wymienia uroczystości i święta Pańskie, uroczystości wybranych świętych (B.2.2), wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi. ukazuje związek pokłonu mędrców z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5), podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa, opisuje przejaw miłości Boga do człowieka w historii zbawienia (A.5.3), charakteryzuje czyn św. Weroniki, podaje, że postać Weroniki występuje w VI stacji nabożeństwa drogi krzyżowej,	wymienia osiem błogosławieństw (C.9.1), uzasadnia koncepcję szczęścia zawartą w ośmiu błogosławieństwach (C.9.5), ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym (A.10.5), charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), na podstawie dotychczasowej wiedzy przytacza wątki, tematy i postaci biblijne z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19) – „Bóg się rodzi”, wskazuje na skutki wynikające z Odkupienia dla życia chrześcijanina (A.13.10), analizuje i interpretuje tekst o pojmaniu Jezusa w ogrodzie Oliwnym,	podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie, wyjaśnia, że świętość można osiągnąć żyjąc duchem ośmiu błogosławieństw, wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny, podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa, mówi z pamięci tekst kolędy i omawia jej przesłanie, charakteryzuje podobieństwa w postawach w poszukiwaniu Mesjasza pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a mędrcami, wskazuje współczesne sposoby naśladowania św. Weroniki, podaje cechy wiernego przyjaciela Chrystusa, określa, na czym polegała zdrada Judasza i charakteryzuje jego postać, omawia, dlaczego podczas liturgii Wielkiego Czwartku Najświętszy Sakrament jest przenoszony do ciemnicy,	uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego, określa postawy ludzi wobec Jezusa, analizując tekst biblijny Mt 2,1-12, interpretuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa,	dokonyuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa, na podstawie tekstu „Gorzkich żali” i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu, wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego, podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty parafialnej (E.2.12) podaje przykłady, jak może ewangelizować, podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (także współczesnych) (F.2.4), wymienia różne sposoby oddawania czci Maryi, przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3) – różne formy nabożeństw majowych, podaje tytuły tradycyjnych pieśni eucharystycznych, uzasadnia, że udział w procesji Bożego Ciała świadczy o przynależności do wspólnoty Kościoła i wspólnoty parafialnej.	zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6) – wyjaśnia: symbolikę grobu Pańskiego, przesłanie procesji Bożego Ciała na ulicach miast i wsi, symbolikę ciemnicy, przytacza biblijne relacje o pustym grobie i chrystofaniach (A.6.1), wymienia argumenty za prawdziwością zmartwychwstania Jezusa (A.6.2), wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia, wyjaśnia dogmat maryjny: Boże Macierzyństwo (A.13.12), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2).	wskazuje przyczyny odchodzenia współczesnego człowieka od Chrystusa, określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji, uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego, wyjaśnia wybrane wezwania „Litani loretańskiej do NMP”, wyjaśnia, że litania jest modlitwą, w której prosimy o wstawiennictwo Maryi u Jej Syna, Jezusa, podaje nazwy miejsc związanych z cudami eucharystycznymi.	interpretuje tekst sekwencji wielkanocnej, uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej, stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła, wyjaśnia znaczenie obrzędów, symboli i znaków używanych podczas procesji Bożego Ciała.	opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wino w Krew, wymienia zwyczaje związane z uroczystością Bożego Ciała spotykane w jego regionie.

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
według podręcznika „Szczęśliwi, którzy zdobywają świętość” nr AZ-24-01/20-KI-14/23
zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-02/20.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- l) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- m) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- i) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- j) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- n) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- o) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- p) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- m) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- n) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- o) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania	dokładna znajomość tekstu, melodii	dobra znajomość tekstu, melodii	niezbyt dokładna znajomość tekstu	fragmentaryczna znajomość tekstu	brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp.	starannie prowadzony wszystkie zadania	zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów)	pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak podręcznika
3. Prace domowe	staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze	merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe	wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze	powiązane z tematem niestaranne	widać próby wykonania pracy na temat	praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć	wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela	wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające	słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie	stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	mało aktywny na lekcjach	niechętny udział w lekcji	lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (mini-stranci, oaza itp.)	starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską	niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

n) SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

Semestr I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Zdobywam świętość	wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2): miłość i miłosierdzie, wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3), definiuje pojęcie „łaska Boża”, wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem otrzymanym od Boga (A.3.1), wymienia warunki i sposoby przyjęcia przez człowieka łaski Bożej, wyjaśnia pojęcie: błogosławieństwa (A.10.1), wymienia osoby, które dawały świadectwo życia duchem ośmiu błogosławieństw. charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11) podczas wesela w Kanie Galilejskiej, wymienia miejsca objawień Matki Bożej, podaje powody, dla których przesłanie fatimskie jest nadal aktualne, uzasadnia związek modlitwy różańcowej z życiem chrześcijanina (D.5.3).	wskazuje na sposoby odkrywania powołania w świetle wezwania Bożego (C.10.5), opisuje przejawy miłości Boga do człowieka (A.5.3), wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka (E.3.1), uzasadnia, dlaczego nie można się zatrzymać w dążeniu do świętości. przedstawia nauczanie Jezusa zawarte w <i>Kazaniu na górze</i> (A.13.8), interpretuje przykazanie miłości Boga i bliźniego w świetle <i>Nowego przykazania</i> (C.10.1), uzasadnia znaczenie błogosławieństw w drodze do zbawienia (C.9.4), uzasadnia wartość błogosławieństw w życiu osobistym i społecznym (C.9.3).	wymienia etapy życia Jezusa w dążeniu do zbawienia człowieka, podaje przyczyny, dla których bogaty młodzieniec nie potrafił zrealizować planu przemiany swojego życia, wyjaśnia prawdę wiary o konieczności łaski Bożej do zbawienia, charakteryzuje, na czym polega współpraca człowieka z łaską Bożą, wyjaśnia, na czym polega świętość życia według ośmiu błogosławieństw, przytacza najważniejsze przesłania objawień fatimskich, uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien modlić się o dobro dla świata, uzasadnia, dlaczego pokój na świecie jest uzależniony od więzi człowieka z Bogiem.	interpretuje tekst biblijny o miłości Boga do człowieka jeszcze przed jego narodzeniem, interpretuje perykopę o bogatym młodzieńcu, uzasadnia, że życie według ośmiu błogosławieństw jest realizacją nowego przykazania miłości, wyjaśnia teksty objawień fatimskich w kontekście troski Maryi o świat.	charakteryzuje działanie Jezusa jako konsekwentne realizowanie planu zbawienia świata, wyjaśnia, dlaczego chrześcijanin jest odpowiedzialny za wiarę innych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	wymienia sposoby Bożego objawienia: w słowie Bożym (A.5.1), wyjaśnia, dlaczego należy przyjąć miłość Jezusa i odpowiedzieć na nią, podaje prawdę, że w Biblii Bóg kieruje swoje słowa do wszystkich ludzi i do każdego człowieka indywidualnie, wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), które spotkały Boga przez czytanie Biblii, charakteryzuje najważniejsze wspólnoty w życiu człowieka (E.1.1): Kościół jako wspólnotę wspólnot, wyjaśnia, że przykazania są drogowskazami w życiu (C.1.3), identyfikuje autorów poznanych modlitw starotestamentalnych (D.2.2) – Mojżesz, wymienia z pamięci przykazania Boże (C.1.1).	opisuje skutki pójścia za Jezusem, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5), podaje zasady indywidualnej lektury Pisma Świętego i uzasadnia jej wartość (A.10.7), uzasadnia, że Biblia jest księgą ponadczasową. przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu Kościoła (E.1.2), na przykładzie biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty, wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym, przytacza wątki, tematy i postaci z Nowego Testamentu obecne w literaturze pięknej (A.13.19), uzasadnia, że postać Jezusa Chrystusa najczęściej inspiruje twórców literatury.	uzasadnia potrzebę modlitwy do Ducha Świętego przy czytaniu Biblii, czyta tekst biblijny ze zrozumieniem i stawia pytania do przeczytanego tekstu, podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego, wyjaśnia, na czym polega modlitewna i medytacyjna lektura Pisma Świętego, wymienia tytuły przynajmniej kilku utworów literackich nawiązujących do Biblii, opowiada historię przekazania Mojżeszowi tablic Dekalogu, wyjaśnia treść wprowadzenia do Dekalogu „Ja jestem Pan, Bóg twój...”.	przedstawia, na czym polegała przemiana życia wybranych postaci biblijnych (św. Piotr, św. Maria Magdalena, św. Tomasz, uczniowie z Emaus), analizuje tekst przypowieści o miłosiernym ojcu według metody pięciu palców.	prezentuje przesłanie wybranego utworu inspirowanego Pismem Świętym.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: apostołowie i ich następcy	podaje znaczenie słowa „apostoł”, podaje, że papież i biskupi są następcami apostołów, przedstawia biblijne przykłady osób powoływanych przez Boga oraz ich zadania (A.11.4) – św. Piotr, wymienia stopnie hierarchii w Kościele, podaje imiona i nazwiska biskupów swojej diecezji oraz kapłanów z parafii, wyjaśnia znaczenie imienia Piotr. definiuje pojęcie „dogmat” (E.2.8), wymienia poszczególne prawdy wiary zawarte w <i>Credo</i>, wyjaśnia, co to znaczy, że Kościół jest wspólnotą (E.2.3), wymienia podstawowe prawdy o Kościele, wymienia przymioty Kościoła katolickiego (E.2.4): jeden, święty, powszechny i apostołski, wyjaśnia nazwę „hierarchiczna struktura Kościoła”, wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy, wymienia zadania w zgromadzeniu liturgicznym (B.1.3), przedstawia, na czym polega uczestnictwo w życiu różnych wspólnot Kościoła, grupy koleżeńskej (E.1.2), planuje pozytywne aktywności życiowe, np. harcerstwo, działalność społeczna (C.8.3), podaje możliwości włączenia się w życie wspólnoty diecezjalnej i parafialnej (E.2.12).	na podstawie tekstów biblijnych omawia etapy powstawania Kościoła (E.2.1), wyjaśnia pojęcia: papież, prymat papieża, Namiestnik Chrystusa (E.2.8), podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), w oparciu o teksty biblijne opisuje misyjną działalność Kościoła (F.1.2), omawia przykłady działalności misyjnej (F.1.3), uzasadnia potrzebę wspierania misji, wyjaśnia poszczególne artykuły <i>Credo</i> (A.4.1), charakteryzuje najważniejsze obrazy biblijne Kościoła (E.2.2), zestawia teksty biblijne z podstawowymi prawdami wiary Kościoła (A.13.17), wyjaśnia przymioty Kościoła katolickiego (E.2.4), interpretuje tekst biblijny: Ef 2,19-22, wyjaśnia pojęcia: Stolica Apostolska, kuria rzymska, nuncjusz, konferencja episkopatu, synod biskupów, metropolia, diecezja, biskup, parafia, proboszcz (E.2.8), Watykan (E.3.8), opisuje hierarchiczny ustrój Kościoła (E.2.7), wyjaśnia zadania świeckich w realizowaniu misji królewskiej, kapłańskiej i prorockiej, opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w Kościele (F.2.1).	wymienia dostępne mu sposoby apostołowania, wyjaśnia, że w Kościół współczesny kontynuuje posłanie apostołów na cały świat, opowiada o powierzeniu Piotrowi władzy w Kościele, omawia powołanie i nawrócenie Szawła, podaje prawdę, że Kościół jest wspólnotą zbawienia o hierarchicznej strukturze władzy, określa zadania wierzących we wspólnocie Kościoła, podaje przykłady intencji w potrzebach osób należących do Kościoła, wymienia zadania, jakie Bóg powierzył hierarchom Kościoła, wskazuje, że celem posługi kapłana i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi, wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii.	charakteryzuje rolę Jezusa w powstaniu Kościoła, wyjaśnia znaczenie symboli związanych z władzą w Kościele. charakteryzuje działalność apostołską św. Pawła, wskazuje sposoby naśladowania apostoła, uzasadnia, dlaczego każdy katolik jest odpowiedzialny za Kościół, wyjaśnia, czego dotyczy nieomylność papieża i kolegium biskupów, charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła, charakteryzuje działalność wybranych grup.	uzasadnia, że władza w Kościele oznacza służbę wspólnocie wierzących, wyjaśnia, co to znaczy dobrze realizować swoje powołanie, graficznie lub opisowo charakteryzuje wskazane teksty z KKK, uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do różnych grup o charakterze religijnym.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: bierzmowanie	wyjaśnia, czym jest sakrament bierzmowania (B.5.1), omawia znaczenie sakramentu bierzmowania dla życia chrześcijanina (B.5.4), rozpoznaje znaki, symbole i gesty liturgiczne sakramentu bierzmowania oraz właściwie je interpretuje (B.1.4), opisuje i wyjaśnia obrzędy bierzmowania (B.5.2). wymienia dary Ducha Świętego (A.14.2; B.5.5), omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), wyjaśnia, dlaczego grzechy przeciw Duchowi Świętemu zamykają drogę do nieba. podaje prawdę, że przebaczenie i pojednanie prowadzi do doświadczenia miłości, podaje prawdę o miłości Boga, który szuka człowieka.	w oparciu o odpowiednie teksty biblijne (J 14,26; J 16,13-15; Dz 1,8) omawia rolę Ducha Świętego w swoim życiu, podaje właściwe motywy przyjęcia sakramentu bierzmowania jako dopełnienia chrztu (B.5.6), przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu bierzmowania (B.3.2), omawia dary Ducha Świętego i wyjaśnia ich znaczenie (A.14.2; B.5.5), uzasadnia konieczność formacji chrześcijańskiej (B.5.7) przez współpracę z Duchem Świętym w rozwijaniu Jego darów, opisuje naturę, sposób obecności i działania Ducha Świętego w Kościele oraz w życiu chrześcijanina w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła (A.14.1), przedstawia istotę, skutki i konsekwencje egzystencjalne bierzmowania (B.5.3), wyjaśnia pojęcie grzechu przeciwko Duchowi Świętemu (A.15.1), wskazuje przyczyny zła (A.7.2) i przedstawia skutki grzechu (A.7.4), przedstawia konsekwencje wynikające z sakramentów (B.3.3) pokuty i pojednania oraz Eucharystii, omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5; B.6.4).	wskazuje sfery życia, w których należy podjąć pracę nad sobą, by dobrze się przygotować do sakramentu bierzmowania, podaje, kto i w jaki sposób udziela sakramentu bierzmowania, wyjaśnia nazwę „bierzmowanie”, wymienia warunki otrzymania Ducha Świętego, podaje przykłady trudności dotyczących wiary, wyjaśnia, że owocem dojrzałego chrześcijaństwa jest systematyczne przyjmowanie sakramentów i udział w niedzielnej Mszy Świętej, wyjaśnia, jaki zachodzi związek między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią.	interpretuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do bierzmowania, wyjaśnia, że pod widzialnym znakiem dokonuje się niewidzialna rzeczywistość, wyjaśnia wartość sakramentu bierzmowania, wyjaśnia słowa Jezusa z Ewangelii Mk 3,28-29.	wyjaśnia zależność owocu od przyjęcia darów Ducha Świętego, interpretuje tekst Dz 8,14-24, wyjaśnia, dlaczego Eucharystia oraz sakrament pokuty i pojednania stanowią czytelny znak miłości Jezusa do człowieka.

Semestr II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Mój rozwój	wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), podaje przykłady osób, które pracą na sobą zmieniły swoje życie, wymienia, jakie wymagania (wartości) chciałby postawić wobec samego siebie, definiuje pojęcia: pokora, pycha, podaje biblijne przykłady pokory i pychy, wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej, podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie, wyjaśnia, na czym polega kultura bycia w szkole, parafii, grupie rówieśniczej (E.1.5), omawia, jak pracować nad rozwojem emocjonalnym (E.1.4), uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych, wyjaśnia różnice między dobrem a złem w konkretnych sytuacjach moralnych (C.1.3), uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie, wskazuje sposoby pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej (C.5.6).	podaje zasady i uzasadnia motywację przy dokonywaniu wyborów (C.2.3), uzasadnia, że warto przyjąć cierpienie, by osiągnąć cel wyższy, omawia, jak pracować nad własnym rozwojem emocjonalnym (E.1.4), omawia rolę pokory i złe skutki pychy w odniesieniu do relacji Bóg – człowiek (C.3.4) oraz relacji z samym sobą i innymi ludźmi, odczytuje przesłanie wypływające z wezwań Modlitwy Pańskiej (D.3.1), omawia Modlitwę Pańską jako program życia chrześcijańskiego (D.3.2), definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie, charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), podaje hierarchię wartości wynikających z wiary (C.2.2), uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim, omawia, jak pracować nad własnym rozwojem społecznym (E.1.4), uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów, charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów, podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie: samotnych, uzależnionych, bezradnych, wykluczonych społecznie (F.2.3).	wyjaśnia, na czym polega samowychowanie, wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy, uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy, formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej, uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi do Chrystusa, a co od Niego oddala. określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11), podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki, określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa, podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej, formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet, podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń, charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu.	określa, że rozwój osobowy człowieka uzależniony jest od chęci pracy nad sobą, interpretuje teksty biblijne o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16), wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierzają, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy, uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi, charakteryzuje zasady wypowiedzania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat. charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag, uzasadnia, że pracą w wybranym przez siebie zawodzie może służyć innym, uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi.	podaje owoce wytrwałości w stawianiu sobie wymagań (osiągnięcie celu), uzasadnia, że bliskość Boga i wartości chrześcijańskie najlepiej rozwijają człowieka, uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi, opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kościół w świecie	podaje, co pomaga stawać się prawdziwym chrześcijaninem, wyjaśnia i uzasadnia konieczność łaski Bożej do zbawienia, wymienia największe Kościoły chrześcijańskie (E.2.5), definiuje pojęcia: katolik, prawosławny, protestant, omawia podstawowe zasady życia społecznego, wykazuje, że Bóg jest dawcą zarówno wiary, jak i rozumu, podaje przykłady wykorzystania osiągnięć nauki skierowanych przeciw dobru. wymienia różne formy życia poświęconego Bogu, omawia przykłady działalności misyjnej, zaangażowanie osób duchownych i świeckich (F.1.3), wyjaśnia pojęcia: religia mono-teistyczna i politeistyczna, wymienia główne religie monoteistyczne i politeistyczne w świecie: chrześcijaństwo, judaizm, islam, buddyzm, hinduizm (F.3.3),	wyjaśnia, co znaczy powszechność zbawienia (F.3.4), wymienia kręgi przynależności do Kościoła Chrystusowego i przyporządkowania do Ludu Bożego (F.3.5), wyjaśnia, na czym polega rola Kościoła w zbawianiu człowieka (E.2.10), wyjaśnia pojęcie: ekumenizm w kontekście rozumienia katolickiego wyznania wiary (E.2.6), wymienia przyczyny podziału i podstawy jedności chrześcijan, wskazuje działania na rzecz jedności Kościoła (E.5.10), omawia historię ruchu ekumenicznego i wskazuje jego perspektywy. definiuje pojęcia: „katolicka nauka społeczna” oraz „grzech społeczny”, omawia indywidualne i społeczne aspekty niesprawiedliwości w rozdziale dóbr (C.7.6), omawia w kontekście rewolucji przemysłowej, czym zajmuje się katolicka nauka społeczna (E.3.9). wskazuje na źródła wiedzy na temat istnienia Boga (A.2.4), wskazuje relacje między wiarą i wiedzą (A.2.1) na podst. nauczania Soboru Watykańskiego I, podaje argumenty za niesprzecznością wiary i wiedzy (A.2.2), omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. na przykładzie św. Franciszka Ksawerego (E.3.5), przedstawia rolę zakonów w dziejach starożytnej i średniowiecznej Europy: benedyktyni, franciszkanie i dominikanie (E.3.3),	wskazuje miejsce Pisma Świętego w życiu chrześcijanina, wymienia najbardziej znanych przedstawicieli ruchu ekumenicznego, podaje datę tygodnia modlitw o jedność, wymienia encykliki społeczne, podaje ich autorów i określa tematykę, wyjaśnia, że „dobro wspólne zostaje urzeczywistnione tam, gdzie zachowywane są prawa człowieka”. podaje argumenty, że człowiek może poznać Boga za pomocą rozumu, uzasadnia, że badania naukowe zajmują się pochodzeniem ciała ludzkiego, a wiara pochodzeniem człowieka (Darwin), wskazuje terytorialny zasięg katolickich misji, opisuje charakter pracy misyjnej, wyjaśnia różnicę między wyznaniem chrześcijańskimi a religiami niechrześcijańskimi (F.3.2), wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (A.12.2),	charakteryzuje kręgi przynależności do Kościoła, charakteryzuje podobieństwa i różnice między poszczególnymi wyznaniem (katolicyzm, prawosławie, protestantyzm, anglikanizm, starokatolicyzm), uzasadnia pozytywny wpływ katolickiej nauki społecznej na rozwój społeczny, polityczny i gospodarczy państwa, interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wywołujące do życia konsekwencje, charakteryzuje rozwój misji katolickich na różnych kontynentach, podaje czas ich powstania, podstawowe założenia i terytorium występowania,	uzasadnia potrzebę identyfikacji z własnym wyznaniem, wyjaśnia i uzasadnia pojęcia interkomunii, sukcesji apostoelskiej. określa związek katolickiej nauki społecznej z Ewangelią, wyjaśnia, że myśl o wzajemnym przenikaniu się wiary i rozumu jest obecna w nauczaniu Soboru Watykańskiego I, a także w encyklice „Fides et ratio”, omawia rozwój życia zakonnego w dziejach chrześcijaństwa (Benedyktyni, zakony: kanonickie, rycerskie, żebracze, kleryckie – Jezuici), ukazuje specyfikę i wartość chrześcijaństwa wobec innych religii (F.3.7),

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Kościół w świecie	określa pojęcie terroryzmu oraz organizacji i ataków terrorystycznych, uzasadnia różnicę między Chrystusem a innymi osobami mającymi wpływ na dzieje ludzkości (A.13.4), przedstawia konsekwencje dobra i zła (C.1.4), wskazuje przyczyny nie-szczęść i zła: zbrodnie, wojny, przemoc itp. (C.1.5), definiuje, co to jest sekta, wymienia niebezpieczeństwa, jakie niosą ze sobą sekty, wymienia wartości, którymi powinien kierować się chrześcijanin, wyjaśnia, w jaki sposób młody człowiek powinien świadczyć o Chrystusie.	wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła (F.1.1), opowiada o roli założonych wspólnot przez: Benedykta, Franciszka z Asyżu, Dominika, Ignacego Loyoli (E.4.2), w oparciu o teksty biblijne i nauczanie Kościoła opisuje jego misyjną działalność (F.1.2), omawia ogólnie zjawisko religii (F.3.1), wskazuje działania na rzecz tolerancji religijnej (E.5.10), podaje, kiedy w Kościele obchodzimy Dzień Judaizmu (A.12.4), rozpoznaje i wskazuje mechanizmy manipulacji w relacjach osobowych i w mediach (C.7.4), uzasadnia konieczność poznania pełnych okoliczności zaistniałych faktów, by móc je prawidłowo ocenić, wymienia sposoby przeciwdziałania złu (C.1.8), podając przykłady skuteczności walki metodami pokojowymi, podaje objawy uzależnienia się od sekty, uzasadnia właściwą postawę chrześcijanina wobec sekt (F.3.8), definiuje pojęcie totalitaryzmu i podaje przykłady systemów totalitarnych, uzasadnia, że zło jest konsekwencją odrzucenia Boga (C.1.2), opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmów: hitlerowskiego i bolszewickiego (E.3.10), wymienia prawa i wolności, których naruszenie może prowadzić do totalitarnego zniewolenia.	podaje przykłady powtarzanych często opinii na temat wydarzeń i ludzi związanych z Kościołem, wymienia zasady moralne, jakie są łamane w przygotowaniu i przeprowadzaniu ataków terrorystycznych, uzasadnia, że nawet dla słusznych dążeń nie wolno posługiwać się zbrodniczymi metodami, wymierzonymi w niewinnych ludzi, określa szkodliwość działania sekt, podaje sposoby obrony przed werbowaniem do sekty, potrafi rozpoznać, że ktoś przystał do sekty, wyjaśnia pojęcia: fanatyzm religijny, obojętność religijna, uzasadnia, że zarówno fanatyzm, jak i obojętność religijna są sprzeczne z postawą autentycznej religijności.	wyjaśnia okoliczności tworzenia i cel rozpowszechniania krzywdzących opinii i stereotypów, wymienia wybrane postacie historyczne i określa ich wpływ na historię, wyjaśnia, dlaczego każdy z systemów totalitarnych sprzeciwia się swobodnemu wyznawaniu wiary, uzasadnia konieczność respektowania prawa do kontrolowania poczynań władzy państwowej i do nieskrępowanego wypowiadania krytyki pod jej adresem.	poszukuje obiektywnych źródeł wiedzy na temat nagłaśnianych zdarzeń.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	definiuje pojęcie „ekologia”, wyjaśnia, że przyroda jest darem Boga, wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych (E.4.1) – św. Franciszek z Asyżu, prezentuje nauczanie Kościoła dotyczące ekologii (C.7.7), wykazuje aktualność myśli św. Franciszka (E.4.2), określa, czym jest modlitwa (D.1.1), podaje przykłady modlitwy znanych ludzi (D.2.3), wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Teresy z Kalkuty, podaje przykłady bezinteresownej troski o ludzi w potrzebie (F.2.3), wskazuje najważniejsze fakty z życia świętych papieży XX w. (E.4.1), wymienia i opisuje uroczystości i maryjne (B.2.2) – Wniebowzięcia NMP, wyjaśnia ludową nazwę uroczystości Matki Bożej Zielnej.	podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), przedstawia sposoby przezwycięzania trudności w modlitwie (D.4.2), wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego i wiąże je ze sprawiedliwością, powołując się na przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (A.13.13), wyjaśnia, dlaczego św. Jan XXIII został nazwany papieżem pokoju, a św. Paweł VI papieżem dialogu, charakteryzuje apostolską papieża Jana Pawła II jako Pielgrzyma i patrona rodzin, wyjaśnia dogmat o wniebowzięciu NMP (A.13.12) i podaje datę ogłoszenia, charakteryzuje istotę kultu Maryi (B.2.4).	wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za środowisko, charakteryzuje stosunek współczesnych ludzi do przyrody i porównuje go z nauką przekazaną przez św. Franciszka, podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie, uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić. opisuje formy działalności matki Teresy i jej zgromadzenia, podaje, że św. Jan Paweł II powiedział Maryi siebie i swoją posługę papieską, wyjaśnia znaczenie zawołania papieskiego Jana Pawła II „Totus Tuus”, określa cel błogosławienia kwiatów i ziół, wyjaśnia, dlaczego pielgrzymki zmierzają na Jasną Górę na uroczystość Wniebowzięcia.	wykazuje związek między mądrym korzystaniem z darów przyrody, a zdrowiem i szczęściem człowieka, charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych postaci (św. o. Pio, bł. Carlo Acutis, Marta Robin), omawia najważniejsze wydarzenia z pontyfikatów Jana XXIII, Pawła VI i Jana Pawła II.	określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi, wyjaśnia motywację ludzi pielgrzymujących do grobów świętych papieży.

Semestr I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wymienia i opisuje uroczystości (B.2.2) – Wszystkich Świętych, pamięta najważniejsze wydarzenia z życia swojego patrona, wyjaśnia, na czym polega naśladowanie swojego patrona, wymienia trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny), wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie, wymienia tradycje i symbole adwentowe, podaje przykłady pieśni adwentowych, zestawia wydarzenia biblijne ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), wskazuje na skutki wynikające z Wcielenia dla życia chrześcijanina (A.13.10), wymienia, co może być darem współczesnego człowieka dla Jezusa, przedstawia okres Wielkiego Postu jako czas pokuty i nawrócenia, wskazuje, że konsekwencją nawrócenia są dobre czyny,	podaje przykłady wstawiennictwa świętych i wyjaśnia, na czym ono polega, wykazuje związek między wiarą w czyściec i miłosierdziem Bożym (A.8.5), wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka i sens wiary w czyściec (A.8.3), wyjaśnia nauczanie Kościoła o odpustach (A.8.4), wyjaśnia, że Słowo Boże – Jezus stał się człowiekiem, by wypełnić Boży plan zbawienia, wyjaśnia, że narodzenie Jezusa rozpoczyna wypełnienie protoewangelii, uzasadnia, dlaczego Bóg pełen mocy stał się słabym dzieckiem, definiuje pojęcie „Objawienie Pańskie”, podaje, że 6 stycznia Kościół w Polsce obchodzi Dzień Pomocy Misjom, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym, prawdami wiary i moralności chrześcijańskiej oraz życiem chrześcijanina (A.10.5), przytacza biblijne relacje o chrystofaniach (A.6.1) – spotkanie z Marią Magdaleną, wyodrębnia i wyjaśnia słowa <i>Credo</i> odnoszące się do zmartwychwstania Chrystusa (A.4.1) i życia wiecznego ludzi,	podaje naukę Kościoła na temat komunii ze świętymi, wyjaśnia znaczenie słów św. Teresy od Dzieciątka Jezus: „Przejdę do mojego nieba, by czynić dobro na ziemi”. wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych, podaje prawdę, że biblijne określenie „Słowo” odnosi się do Syna Bożego, ukazuje mędrców jako przedstawicieli wszystkich ludzi, wyjaśnia symboliczne znaczenie darów ofiarowanych Jezusowi przez mędrców, uzasadnia, że najlepszym darem dla Jezusa są dobre uczynki, wyjaśnia właściwe znaczenie dobrych uczynków (post, modlitwa, jałmużna), definiuje pojęcie „nowe życie w Chrystusie”,	określa trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący i chwalebny), interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela, określa przesłanie tekstu biblijnego J 1,1-14, na podstawie tekstu biblijnego (Łk 15,11-33) określa, na czym polega istota nawrócenia, interpretuje perykopę o zmartwychwstaniu Chrystusa (J 20,11-18),	wyjaśnia znaczenie Eucharystii dla budowania jedności Kościoła w wymiarze doczesnym i wiecznym, interpretuje fragmenty prefacji o Bożym Narodzeniu.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	omawia znaczenie przykazań kościelnych (E.2.11): drugiego, trzeciego, i czwartego i wyjaśnia obowiązki wynikające z nich, podaje, że chrzest rozpoczyna nowe życie w Chrystusie, podaje prawdę, że misją Kościoła jest zbawienie wszystkich ludzi, wskazuje, że każdy chrześcijanin jest odpowiedzialny za głoszenie innym wiary.	przedstawia konsekwencje wiary w zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasadnienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), uzasadnia wartość świadectwa wiary w różnych sytuacjach życiowych (E.1.7), opisuje możliwości i podaje przykłady apostołstwa w różnych środowiskach rówieśniczych i na portalach społecznościowych (F.2.1), podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (F.2.4), charakteryzując wybrane inicjatywy ewangelizacyjne.	wyjaśnia prawdę, że zmartwychwstanie Jezusa otwiera nam drogę do nowego życia i jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania. uzasadnia, dlaczego do ewangelizacji warto wykorzystywać nowoczesne środki komunikacji.	wyjaśnia, że od dnia Pięćdziesiątnicy Duch Święty pobudza serca ludzi, aby z wiarą głosili Ewangelię tym, którzy jej nie słyszeli.	wyjaśnia, że wielu ochrzczonych osłabło w wierze i potrzebuje ponownej ewangelizacji.